

శ్రీ రస్తు.

శ్రీలలితాంబాద్వైసముః

శ్రీ లలితాంబోపాఖ్యానము .

(ఆతుకూరి పావయ్యామాత్యప్రణీతము.)

మొదటికూర్పు.

చింతలపాటివంటు జమీన్దారులు

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి శ్రీచంద్రమాతీశ్వర ప్రసాద్ బహదర్ వారి

యాదరణమున

శ్రీమాహిష్మతీముద్రణశాలయందు

ముద్రితము.

ముక్త్యాల.

All rights reserved.

1917.

పీఠిక .

ఈలలితాంబోపాఖ్యానమును ఆతులూరి పాపయశవి రచించెను. ఈతఁడు ఆతులూరి యుయ్యనామాత్యునిపాత్రుఁ డనియు అదిమూర్తి నక్కవికిని సావిత్రీమాంబ కును బుత్రుఁ డనియు గద్యములవలనను గ్రంథాంతమునఁ గలనీనపద్యమువలనను జెలి యుచున్నది. ఇంతకుఁ దక్క గ్రంథమం దెచ్చటను గవియుదంతము తెలిసికొనుట కాధారభూతము లగుపద్యము లెవ్వియును గానఁబడవు. ఈగ్రంథము ధాన్యవా ట్యమరేశ్వరస్వామివారికిఁ గృతి యియ్యబడినది. భూలోకదేవేంద్రుఁ డన జగద్విఖ్యాత కీర్తి వడసిన శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయఁడు బహదరుఁ ప్రభువర్యునిరాజాధారిగా నలరిన గుంటూరుమండలములోనియమరావతిపుఁదేయి యీధాన్యవాటి. దీనికే ధాన్య కటకము ధరణికోట యని నామాంతరములు. అరాచిచ్చంబునచే నచట నుద్ధరింపఁబడిన శ్రీయమరేశ్వరాలయ మిప్పటికిని సుస్థితి నలరారుచున్నది. కవివంశజు ల్లిపాంతముల నెవ్వరును గానరారు. గుంటూరుమండలములోని పల్నాడు నత్తెనపల్లి తాలూకాలలో నెచటనో కల రని వినికి. ముక్త్యాలనంస్థానములోని శ్రీలక్ష్మీనరసింహక్షేత్ర మగు వేదాద్రి కనతిదూరమునఁ గలకాప్రేసిపల్లి యగ్రహణములో నీకడకి మాన్య ముండె ననియు దాని నివ్వడు కవిదాహిత్యు లనుభవించుచున్నారనియుఁ దెలియవచ్చెడిని. అంధ్రదేశీభాగవతమును రచించినములుగు (వేమనారాధ్యుల) పాపయారాధ్యు లను కవినరుఁ డీపాపయామాత్యునిశిష్యుఁ డనియు నొకకింపదంతి కలదు. ములుగు వాప యారాధ్యులు శ్రీవేంకటాద్రి ప్రభువర్యునిననుకాలికుఁ డనజనశ్రుతింబట్టియుఁ దత్ప్రభుత్వముఁడు పందొమ్మిదవశతాబ్దారంభమున రాజ్యపాలనము చేసేయుండుటం బట్టియు స్త్రీగ్రంథకర్త పదునెనిమిదవశతాబ్దిమధ్యమున నుండియుండు నని యూహింపఁ దగి యున్నది. ఈతనకాలము నివాసము మొదలగువిశేషము లింకను విచారణీయములు. భాషాపోషకు లగుమాప్రభుచంద్రులు శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి శ్రీచంద్రమాతీశ్వరప్రసాద్ బహ దరు మన్నెనుల్తాగా రీగ్రంథమును సేకరించి ముద్రింపించి యాంధ్రలోకమునకుఁ మహిమాపకారము గావించినందుల కెంతయు స్తోత్రీపాత్రులు.

ఈలలితాంబోపాఖ్యానము బ్రహ్మాండపురాణములోనిది. ఇదిహయగ్రీవుం డగస్త్యమహామునికిఁ జెప్పినకథ. ఇందు సతీదేవి దక్షునియాగమునకుఁ బోయి పరా భూత యై చిదగ్నియందు దేహము చాలించి హిమవంతునిసంతయై పుట్టుటయు, వీర భద్రుఁడు మద్భవించి దక్షాధ్వరధ్వంస మొనర్చుటయు, దేవతలు తారకాసురబాధ కోర్వఁ

శాలక తద్వంజనమధ్యం డగుడమారదేవుని శివునివలనఁ బార్వతీయందుఁ బడయఁ గోరి
మన్మథునిఁ బురికొల్పి పంపుటయు, సమాధినిష్ఠుం డగుశివునకుఁ బరిచర్య సేయుపార్వతిపై
సరురాగముఁ గల్పింప మన్మథుండు కునుమరములు వఱపి శివునికోపంబునకుఁ బాత్రుండై
వడ్డగుఁ డగుటయు, ఆ భస్మముచుండి భండానురుండు దుష్టునించి లోకంబులఁ బీడించుచుండఁ
వచ్చుధార్మము దేవతలప్రార్థనంబునఁ బరమశివుండు మహాయోగము చేయుటయు,
జిహ్వియందు శ్రీలలితామహాదేవి యావిర్భవించి ఘోరయుద్ధంబున భండానురునిఁ బరి
మార్చుటయు, లలితాంబానుగహంబున మన్మథుండు ముజ్జిపితుండై పార్వతీపరమేశ్వరు
లకు బరస్పరరాగసద్గుణ జేముటయు, వారిపరిణయంబును, గుమారస్వామిజననంబును,
దారికాసురవధమును మొదలగువిషయములు వర్ణింపఁబడి యున్నవి.

ఇందుఁ బార్వతికవినమృతములు కాన్పివయోగములు క్వాచిత్కముగ నట నట
గప్పటిసను బాపయామాత్యునికవిత్వము నిర్దుష్టమై లలితపదకలితిమై సంస్కృతవ్యాహా
రబాహుళ్యంబై ద్రాక్షోపాకమున నొప్పుచున్నయది.

ఈగ్రంథమునకుఁ బ్రత్యంతరము లభింపమి నిందు నవరింపక విమవఁబడిన
స్థాలిత్యములు పునర్ముద్రణమున సంస్కరింపఁబడును.

చల్లా సూర్యనారాయణ.

మ క్త్య ల.

15-12-1917,

ఆ విషయ సూచిక .

ప్రథమా శాస్త్రము .

ఇష్ట దేవతాస్తుతి	1
వస్తువంతములు.	3
కథా ప్రారంభము.	4
హయగ్రీవుండులలితా దేవిహాహాశ్చ ముగ్ధుడైచుట.	5
హయగ్రీవుం డగన్తునకు సతీదేవిచరిత్రసెప్పుట.	6
సతీదేవి దక్షయోగంబునకుఁ బోవు నీశ్వరు	
ననుజు వేడుట.	8
సతీదేవి దక్షయోగంబునకుఁ బోవుట.	9
దక్షుండు శివుని చూపించుచు సతీదేవితోఁ	
బరువంబు లాడుట.	10
సతీదేవి తండ్రికి హితోపదేశము నేయుట.	11
తండ్రిచేఁ బరాభూత యైనసతీదేవి చిదగ్ని	
యందు మేను దొంగుట.	12
సతీదేవి మేనకయందు హిమవంతునిపుత్రుకయై	
పుట్టుట.	14
పార్వతిశివశక్తిద్రుండు, సౌందర్యవర్ణనము.	16
సతీదేవిపాటు విని శివుండు దక్షునిపైఁగినియుట.	19
వీరభద్రానితారము.	20
వీరభద్రుండు దక్షశ్శరధ్వంస మొనర్చుట.	22
వీరభద్రుండు దక్షునిశరము ద్రుంచుట.	25
దక్షభార్యలర్థింప దక్షునిఁ బున్నవీతుంజేయుట.	26
దక్షుండు వీరభద్రుని స్తుతించుట.	27
ద్వితీయా శాస్త్రము .	
హిమవంతునికడకు నారదుండు వచ్చుట.	30
హిమవంతుండు పార్వతిని దోడ్కొని స్థానా	
శ్రమంబునకుఁ బోవుట.	31
హిమవంతుండు పార్వతిని బరిచర్యకై శివు	
నకు నివేదించుట.	33
దేవతలు తారకానురునిబారి కోర్కెఁజూలక	
బ్రహ్మకడకుఁ జనుట.	35
తారకానురుండు పరములు పడయుట.	37
తారకవధోపాయముపరమేస్థి దేవతలకుఁ దెల్పుట.	39
మన్మథుండు దేవేంద్రునికడకు వచ్చుట.	39
శివునకుఁ బార్వతిపైఁ బ్రణయంబు గల్గింప	
నిండుండు మన్మథునిఁ బరికొల్పుట.	43
శివునికడకుఁ బోవుభర్త సురతీదేవి వారిండుట.	44
మన్మథుండు రతీదేవికిఁ బరిహాసాత్తులుచెప్పుట.	45

నసంతకాలవర్ణనము.	45
మన్మథుండు స్థానాశ్రమంబున నొక	
నికుంజంబున దాగుట.	49
సమాధివిషయం దగుశివునిం జూచి మన్మథుండు	
చేఁగొందుట.	50
సేవాగ్రమై పార్వతి శివునికడకు వచ్చుట.	52
పార్వతిం గని మన్మథుండు పైర్వముఁ జెంప	
విల్లు సారిండుట.	53
శివునకు చిత్ర వికారము కలుగుట.	56
మన్మథుం డీశ్వరునికోపానలంబున దగ్ధుడగుట.	58
హిమవంతుండు పార్వతిం గొనిపోవుట.	60
రతీదేవి భర్తకై విలసిండుట.	60
హయగ్రీవుం డగన్తునకు మన్మథశాప	
కారణంబుచెప్పుట.	67
బ్రహ్మదేవుండు దేవతలకు నుందోషనుంద	
వధోపాయంబుఁ జెప్పుట.	68
బ్రహ్మతా సృష్టిచినతిలోత్తమం గని మదన	
వనకుం డగుట.	69
తిలోత్తమ వెంటనంటిబ్రహ్మదేవుని శివుండు	
కీరాతరూపంబున వారిండుట.	75
తిలోత్తమకై నుందోషనుండులు తమలోఁ	
గలపించి వృకు లగుట.	67
శివునికంటిమంటచే దగ్ధుఁ డగునట్లు మన్మథుని	
బ్రహ్మ శపించుట.	68
తృతీయా శాస్త్రము .	
భండానురజననము.	71
శివుండు భండానురునకు నరంబు లొపంగుట.	72
భండానురుండు దేవతలబీడింపఁ దమ్ములతో	
మంతనమునేయుట.	75
భండునిచేసృష్టిజాలం బంతయునిర్వీర్యమగుట.	76
దేవాదులు విష్ణుమూర్తి కడకుఁ జని మొలువెట్టు	
కొనుట.	79
విష్ణుమూర్తి భండానురసభోపాయంబుదెల్పుట.	80
దేవతలు మహాశంభునాథుం బ్రస్తుతించుట.	81
దేవతలకు శంభునాథుండు లలితాదేవి మాతృ	
దించువిధము దెల్పుట.	83
లలితాదేవికై శంభునాథుండు మహాయోగము	
నేయుట.	85

శంభునానుడు చిత్త్రం బ్రహ్మయించి	
జూమము చేయటం.	86
శంభునానుడు అలిలాదేవి నావ్యసముచేయటం.	81
శ్రీలలితామహాదేవియాశ్చర్యము.	82
అలిలాదేవి నావ్యసముచేయటం.	93
అలిలాదేవి నిజభర్త యగుకామేశ్వరునితో	
భండానురుహిణియై చింతించుట.	97
చిత్త్రం శాస్త్రము.	
అలిలాదేవి భండానురుహిణి వాడివేయటం.	100
అవ్యసానాదేవి యుద్ధమునకు వెడలుట.	102
సంపదానుక (నారాజీ దేవి) వాడివేయటం.	103
మంత్రనాయిక యగుశ్యామలాదేవి యుద్ధము	
నకుఁ గడలుట.	105
చక్రరాజమహారథనవర్త్యాభివర్ణనము.	109
మంత్రాదేవి యచక్రరథవర్ణనము.	111
కించక్రరథవర్ణనము.	113
భండానురుహిణి భక్తవర్ణనమున నుత్పాతములు	
పుట్టుట.	118
భండానురుడు సోదరులతో నాలోచించుట.	119
సోదరుల దగువిషంగునివలకులు భండుం	
దనాచరించి క్రేలుట.	123
దుర్మదుం దనుసేనానాయకుండు యుద్ధ	
సన్నద్ధుడగుట.	126
దుర్మదునితో సంపత్కరీదేవియుద్ధమునీయుట.	128
సంపదేశ్వరి దుర్మదుని హతం బొనర్చుట.	130
భండానురుడు కురుండుని యుద్ధమునకుఁ	
బంపుట.	131
కురుండుకుండు సంపదంబునై న్యంబునై కెత్తి	
నచ్చుట.	132
అవ్యసానాదేవి కురుండుకుండు దలపడి మడి	
యించుట.	133
కరంకాదులేవును శక్తి సైన్యంబుకై వెడలుట.	134
పంచమాశ్వాసము.	
కరంకాదులు సర్పిణీనామకాంబరిం బ్రయో	
గించుట.	136
నకులీశ్వరి సర్పిణీమాయ నడంచి కరంకాదులఁ	
బలిహర్చుట.	139
కీకసాత్మజ లగువలాహకాదిరాక్షసు లేడ్డు	
రును ఘోరయుద్ధంబు చేయుట.	143
వలాహకాదులు సూర్యుని చేవరంబులు వదలిన	
విధము.	149

తిరప్పవీణికాదేవి శక్తి సైన్యంబులను భవం	
బుడిపి వలాహకాదులఁ ద్రుంచుట.	150
భండానురుడు సోదరు లగువిశుక్రవివంగాదు	
లతో దుఃఖించుట.	152
వివంగాదు యుద్ధంబునకు వెడలి పార్శ్వగ్రా	
హంబు చేయుట.	154
అంధకారవర్ణనము.	156
మహిమంబుండు శక్తి సేనాముఖంబున ఘోర	
యుద్ధము చేయుట.	154
కామేశ్వరీవర్ణముభివర్ణనలతో బోరి వివంగా	
దినేనాపతులు పలాయితు లగుట.	159
షష్ఠాశ్వాసము.	
కులీలాక్షవివంగు లోడి పాతినమ్ముటకు	
భండుండు దుఃఖించుట.	164
శక్తి సేనారక్షణము సన్నాప్రాకారవల	
యంబు నిర్మింపఁబడుట.	165
భండపుత్రు లగుచతుర్వాహముఖులు యుద్ధ	
మునకుఁ బోవుట.	168
బాలాదేవి సమకాలావంబు నూపుట.	171
మంత్రనాయికాదండనాథులు బాలాదేవికి	
బాధ్యగ్రతుల లగుట.	173
బాలాదేవి భండానురపుత్రులఁ బరిహర్చుట.	176
భండుండు తనయులమరణంబునకుఁ గింఁచుట.	177
భండానురుడు యుద్ధమునకుఁ బోవఁదలంచుట.	179
విశుక్రండు యుద్ధమునకుఁ బోవుట.	180
విశుక్రవివంగాదులయంద్రంబుచే శక్తి సైన్యంబులు	
సమరం బుజ్జిగించుట.	181
గజాననుండు దుర్భువించి విఘ్నయంత్రంబు నుగ్ధ	
సేసి శక్తి సైన్యంబులం దేర్చుట.	183
విశుక్రండు గజాననుచే బరాజితుండై పాటుట.	184
సప్తమాశ్వాసము.	
విశుక్రవివంగాదులయంబునకు భండుండు వగచుట.	188
విశుక్రవివంగులు మరలఁ గదనంబునకుఁ బోవుట.	190
మంత్రాదేవిదండనాయికలు విశుక్రవివంగుల	
నెదుర్కొని పోరుట.	181
విశుక్రండు మంత్రనాయిక సేనపై దృఢాస్త్ర	
మేసి తూలించుట.	194
హాసముద్రపురుషండు శ్యామలా సైన్యంబులఁ	
దృఢవాసి లేర్చుట.	195
శ్యామలాదేవి విశుక్రవివంగాదు ఘోరయుద్ధం	
బొనర్చుట.	199

శ్యామలాదేవి బ్రహ్మచిరోత్త్రంబున విసుప్రనిఁ
దుడుమాడుట. 201
వారాహిదేవి విపంగునిఁ గూల్చుట. 202
శమ్ములపాటునిభండుండుమూర్ఖిణికించుట. 204
భండుండుమహానంగ్రామనన్నాహంబొనర్చుట. 205
శ్రీలలితామహాదేవి భండానురు నెరుగొని
పోరుట. 203
లలితాదేవియు భండుండును మహాత్మ్యశత్రుం
బులు ప్రయోగించుకొనుట. 213
దుర్గామహాదేవి యుదయించి మహిమనుచు
మర్దించుట. 215
శ్రీలలితామహాదేవి మహాకామేశ్వరాత్మం
బున భండానురుని ఖండించుట. 223
శ్రీలలితాదేవిపై దేవతలు పువ్వువర్షము గురి
యింపుట. 224
అష్టమా శ్వాసము -
బ్రహ్మదిదేవతలు లలితామహాదేవిని బెక్కు
భంగుల స్తోత్రములు చేయుట. 229
మన్మథుని బ్రదికింప దేవతలు లలితాదేవిని
బ్రాహ్మించుట. 231
రతీదేవిమూఖపాటు దేవతలు లలితాంబికి కుఁ
విన్నించుట. 233
లలితాదేవి మన్మథుఁ బునర్జీవితం జేయుట. 234
మన్మథుండు లలితాదేవిని బ్రస్తుతించుట. 235
శివునకుఁ బార్వతిపై మరులుకొల్ప లలితాదేవి
మన్మథున కాజ్ఞయిచ్చుట. 235
మన్మథుండు పరివారముతోఁ జని యీశ్వరు
నిపై శరంబులు వణపుట. 236
శివునకుఁ బార్వతిపై సమరాగం బుదయించుట. 238
శివుండు పార్వతివిరహతప్తం డగుట. 239
మన్మథుండు పార్వతిం దశశరంబులపాలు
నేయుట. 243

పార్వతివిరహాన్ధ యుజిగి చెలులు శిరోవ
చారంబులు నేయుట. 245
పార్వతి శివునిఁగూర్చి ఘోరతపం బొనర్చుట. 247
శివుండు కడల్పబ్రహ్మచారియై పార్వతిం బరీ
క్షింప వచ్చుట. 249
శివుండు పార్వతికి నిజరూపంబు నూపుట. 252
శివుండు సప్తర్షులను హిమనంతునిపాలికిం
బుచ్చుట. 253
నసిష్ఠుండు హిమనంతునిచేఁ బార్వతినివాహ
యర్చుంబు చేయించుట. 259
శివుండు సమస్త లోకవాసులను నిజవివాహం
బునకు రప్పించుట. 258
శివుండు సనరివారుండై హిమవన్మగదరాజ
వీధినిదరలినచ్చుట. 262
హిమనంతుం డీశ్వరాదులఁ దోడైచ్చి విడిదల
నిడయించుట. 265
చెలువలు పార్వతికిఁ బరిణయాలంకరణం
బొనర్చుట. 266
ఈశ్వరుండు కల్యాణమంటవంబునకు వచ్చుట. 267
మైనాకాదులును శ్రీజనంబును పార్వతిని
గల్యాణపీఠంబునకుఁ గొనివచ్చుట. 269
పార్వతీపరమేశ్వరులపాటి గ్రహణమహోత్స
వము. 270
ఈశ్వరుండు పార్వతీయుక్తుండై కైలాశంబున
కరుగుట. 273
కుమారస్వామి జనియించి తారకామరుని
పెరియించుట. 285
మన్మథుండు శ్రీలలితామహాదేవిని స్తుతించి
మన్నన పెడయుట. 277
శ్రీలలితాంబిక మనఃప్రియునిఁ గూడి
జగంబు లేలుట. 28

ఓమ్.

శ్రీనందచరణామందాభ్యాంశమః.

శ్రీ

లలితోపాఖ్యానము.

ప్రథమాశ్వాసము.

గారీ ననభద్రకుంభయుగళః శ్రీగంధకస్తూరికా
సాగంధ్యాన్వితచారువత్సుండు సుధాః సారాభకారుణ్యవీ
తూగోపాయితసర్వలోకుండు రమాం చద్ధాన్యవాసీపురీం
ద్రాగారుం డమరేశ్వరుండు మము నిత్యంబు గృహం బ్రోవుతా. 1

చ. జనకగుణంబు నీదుమది ధ సంగతమే కద యెంత వేడిసం
గనికర మింత లేదు బిగిఁకొఁగిటఁ జేర్ప వటంచు నెయ్యపుం
గినుక విభుండు వల్కుఁ బరికించితి వౌ భళి దీని సంచు గాం
తు నలమి తత్కతోరత చనుంగవఁ డెల్పు భవానిఁ గొల్చెడక. 2

నీ. శరదంబుజాతలో చనతచే రహిఁ గాంచి, యబ్జారిధారి యై ధ యతిశయిల్లి
నరనియంతృత్వవిస్ఫురణ సన్నతి నొంది, గాంగేయవాత్సల్యగతిమఁ బూని
ప్రథితవారణముఖురంజనశాలి యై, సరకసంహరణత్వపరిణతిఁ గని
ధామవృషాకపాఁయూమనోహరి యై, వసునేత్రతాపాథి ధ వన్నె కెక్కి

తే. పంచబాణప్రవృత్తపటిమ గలిగి, తన స శివునకు నెందు ఖేదంబు లేక
యలరుశ్రీవిష్ణు దేవు మహానుభావు, యహితకరుణాస్వభావు నెమ్మదిఁ జలంతు. 3
మ. సరసీజాతపరాగసంమృదితముక ధ స్మైరింపఁగా లేనినీ
చరణాంభోజయుగంబు మత్సద్మధక, ఓఃవీరసంవాసితా

- పరితం గండెనొ చూత మంచు నగుచున్ ♦ బొదంబుపైఁ జూచుశ్రీ
హరికేలమ్మిఁ జనుంగవ న్నిలుపులో♦కాంబన్ బ్రశంసించెదన్. 4
- శా.నాభపద్మమునందు నిన్నుఁ గనియె ♦ న్నారాయణుం డీవు వ
క్షోభాలప్రముఖాంగకంబులఁ బ్రజన్ ♦ సూటిం గనన్ సాగినా
వా భాలే యిది నీదువంశమహిమం♦బా యంచు నవ్వించుబ్రా
హ్మభామామణిఁ గొనిలించువిబుధ♦జ్యేష్ఠున్ దలంతు న్నదిన్. 5
- మ.ప్రసవాన్తుండు మఱుంది యేరమణిన్ ♦ బాధోధిరాట్కన్య యే
వసుధాశ్రోణికి నత్తగారు హరి యేవామాక్షికిన్ మామగా
రు సురజ్యేష్ఠునిరాణివాస మయి యేప్రోయాలు వర్తించు న
ట్టిగుండంతామణి నారసజ్ఞ పయి రూఢిన్ సృత్తము లేయుతన్. 6
- సీ. కామదేవశుభాభిరామవామాంకని,వాస యై సంతతోల్లాస యగుచుఁ
గోదండసాయకాంశుశపాశశోభిత,హస్త యై భువనప్రశస్త యగుచు
బాలమార్తాండప్రభాభాసమానభ,వ్యాంగి యై కరుణాంతఃరంగి యగుచు
భండనప్రతిహత,భండాదిదైత్యప్రకాండ యై ప్రాభవాఖండ యగుచుఁ
గీ. దత్తమర్థస్వరూప యై ♦ తత్త్వభవన,దీప మై శివశక్తైక్యరూప యగుచు
గోమనీషామనోవాగ♦గోచరప్రభావ యగులలితామహాదేవి దలంతు. 7
- సీ. సురశైలమందరధానీధ్రముల నైనఁ, జమ్మఁ జాలెడునొంటి♦కొమ్మువాడు
సారిది బ్రహ్మాండంబుఁ ♦ జుట్టివేయఁగ నోపు,డంబై ననిమదతో♦డంబువాడు
తలఁచినమాత్రఁ గొండ్లవంటివిప్పుముల్, దొలగించుతనపేరి♦బలమువాడు
పర్వతరాట్పుతా,పరమేశ్వరమనోంబు,జానందవర్ధనుం ♦ డైనవాడు
- గీ. ఓమ్మచామరసదృశకర్ణములవాడు, సమరజయకారణచతుర్భుజములవాడు
పూర్ణకారుణ్యమున నన్నుఁ ♦ బ్రోచుఁ గాత, దేవనుతుడు లంబోదరదేవుఁ డెపుడు. 8
- క. అద్వంద్వతపోయుతు సా,తౌద్వారిజనాభు గాఢశకరుణాంబునిధిన్
విద్వద్వనరుహరివిఁ గృష్ణదైవాయనుఁ దలంతు ♦ సద్భక్తి మదిన్. 9
- క. రామాయణామృతంబున్, భూమిజనుల కొనఁగి నాల్గుపురుషార్థములు
ద్దామముగ సంఘటించుమహాముని వాల్మీకిఁ దలంతు ♦ నాదికవేద్రున్. 10
- గీ. గాఢముదమునఁ పలఁచెదఁ ♦ గాళిదాస,మాఘభారవిల్లి బ్లాణామల్లాణులను
బాణభానుమయూరను♦బంధుదండి,ముఖుల సంస్కృతకవుల నద్భుతచరితుల. 11
- గీ. అనుపమప్రజ్ఞ శబ్దభాసనుఁ దలంతు, సుభాంకవిమిత్రునికవిత్వవిభవ మెంత
ఘనమతిఁ బ్రబంధపరమేశ్వరుని సుతింతు, హజపాండిత్య మదిలోన ♦ సంస్కరింతు.

వ. అని యివిధంబున నిష్టదేవతాస్తుతియు నాదిమకవీంద్రనుతియును గావించి మదుపాస్యదేవత లగుభవానీశంకరులయనుగ్రహతిశయంబున సంస్కృతాంధ్రభాషాకవిమనోహరంబుగా సకలాంధ్రజనహృదయంబుగా నాంధ్రభాషచే బద్ధకావ్యం జెద్దియేనియు నొక్కటి నిర్మించి శ్రీధాన్యవాటిపురాధీశ్వరుం డగుశ్రీమదమరేశ్వరదేవునకు సమర్పింపవలయు నని మనంబునం దలంచు చుండి యొక్కనాఁ డిట్లని వితర్కించితి. 13

క. శ్రీమద్దేవ్యాసము, హాముని సాక్షాన్మృకుందుఁ డష్టాదశసం
ఖ్యామహితపురాణంబులఁ దా ముచు నిర్మించె జగము ధన్యతఁ జెందఁ. 14

వ. అట్లమ్మహామునిచేత నిర్మింపబడి. 15

మ. అమరేశ్వైష్ణవశైవవామనభవిష్వద్భహ్మకైవర్తలైం
గ్యములు గారుడమాత్మస్వభాగవతమాఽర్కండేయముల్ నారదీ
యము నాగ్నేయము కౌర్మసాద్ధములు బ్రహ్మాండంబు బ్రాహ్మంబు స్కాం
దము వారాహము నానవద్వయపురాణంబుల్ మహీమండలిఁ. 16

వ. ఇవిధంబున సకలలోకప్రసిద్ధం బగునమ్మహాపురాణసమదాయంబునందు. 17

క. శైవపురాణంబులు పది, భావింపఁగ రెండు శక్తిఁ బ్రతిపాదించుఁ
గోవిందు నాల్గు పేర్కొనుఁ, బావకసూర్యులను రెండు ధన్వంతరి సేయుఁ. 18

వ. అదిగావున బ్రహ్మాండపురాణంబును మార్కండేయపురాణంబును దేవీమాహాత్మ్య
ప్రకాశకంబు లై యుండు నందు. 19

క. ముఖ్యం బగుబ్రహ్మాండాభిఖ్యపురాణంబులోనఁ జెంపొంది జగ
త్ప్రఖ్యాతము లలితాంబో, పాఖ్యానము వెలయు సరసఽపండితసభలఁ. 20

గీ. అయుష్పాఖ్యానరాజంబు ధన్వంతరిభాష, సుప్రబంధంబుగాఁ జేసి సూరిజనము
మది ముదము నొందఁ జేయుదుఁ సదయహృదయ, సాంబశివకరుణాకటాక్షంబువలన. 21

క. విశ్వంభరలో మత్స్యతి, శాశ్వతముగ వెలయఁ జేయఁ సమకట్టినని
త్రైశ్వర్యధాన్యవాత్సవ, రేశ్వరుండుండంగ నాకు నిక వెఱ పేలా. 22

వ. అని మనంబున నిశ్చయించి. 23

—◆◆◆ ప ష్యం త ము లు . ◆◆◆—

క. భవునకు సమదంభోరుహ, భవునకు నిజదృష్టిమాత్రఽపరిభూతమనో
భవునకు సపరిమితప్రా, భవునకు నిరతిశయసత్కృపావిభవునకుఁ. 24

క. హరునకు సతపాతకనం, హరునకు దానవమదాపఽహరునకు మహిమా
కరునకు త్రిజగత్ క్షేమం, కరునకు గళకాంతివిజితఽఘననికరునకుఁ. 25

- క. కృత్రిక దయూనపూరితి, మతికి మునీంద్రాంతరంగ మానిత భవ్యా
కృత్రికః బశవతికి జితతి, పతికి బదానతమహేంద్ర భామాపతికి. 26
- క. శ్రీకంఠునకు శరీకృత, జై కంఠున కుగ్రదాన వప్రమథనశౌ
ర్యాకుంకున కత్వంతబ, హూక్యతదానజనమాన సోత్పంతునకు. 27
- క. కరిచర్ణాంబరుక్ష శుభ, కరునకు శ్రీధాన్యవాటి కాపురవరము
దిరునకు సతతయోత, త్పరునకు నమరేశ్వరునకు బరమప్రీతి. 28
- వ. సమర్పితంబుగా నాయునర్పంబూనిన శ్రీలలితాంబోపాఖ్యానంబునకు గణాపారంభం
జెట్టి వనిన. 29
- చ. చురకతన ప్తనాగరుడు బ శుభ్రయశఃపరిపూరితాష్టది
గ్వలయుడు వామసిక్యతః వగ్రహరోధకవింధ్యశైలుః డ
స్థితతపఃప్రభావుడు వికారివిదూరనిదస్వభావుఁ డౌ
కలశజుఁ డౌవ్వు నాశశిఖామణిమాటమూర్తియౌ యన. 30
- సీ. శ్రీకంఠపాదరాజీవయుగ్మమదాలి, యాశ్రితకువలయ హరిణపాలి
దంతావళిక్పతేంద్రద్యుమ్ననృపహేలి, కలుషసంఘాతోగ్రిహహనకీలి
నాగీకృతోద్ధతః సహుషభూవరమాలి, పీతరిక్తికృతః వీచిమాలి
ఖడ్వికృతోచ్చవింధ్యోర్వీభ్రసురపాలి, తేజోధరీకృతః దీప్తిమాలి
- గీ. మానిమాతృం డె తుందతః నూనపాత్వ, తాపజ్ఞీకృతోగ్రవాః తాపినామ
రాక్షసాధివన్దీకృతో రభ్రీతనుఁడు, శమఘనుఁ డగన్తనామసం యమధనుఁడు. 31
- వ. అమ్మహాత్ముం డె శేషతపోవిశేషప్రతోషిత శేషభుజంగభూషణకరుణాకటాక్షవీతౌనుధా
రసప్రసంజనులబజ్జానవిజ్ఞానుండు గావున సన్వజ్ఞం డయ్యును లోకహితార్థంబుగా నఖిల
ధర్మజ్ఞానాపరాయణుం డై యుండునంత. 32
- సీ. అఖిలవిద్యాధారుఁ బడనునమాఖ్య వహించె, నేదేవుఁ డమృతాశ నాదు లెన్న
మధుకైటభాసుర మథుకుం డై యేదేవుఁ డాగమంబులఁ దెచ్చి యజున కిచ్చె
నిమ్మకం కేందువిన్మిలస్ఫటికాభ, దీప్తివిస్ఫూర్తి యేదేవుమూర్తి
ధ్యానమాత్రీముచు విద్యాప్రదుం డేదేవుఁ డాశిత శ్రేణిః సనుదినంబు
- గీ. సటిదేవుండు శ్రీరమా సాణాథుఁడు, శాశితాష్టవిధైశ్వర్యం డఘవిదూరుఁ
డబసంభవవంద్యపాదాంబుజండు, శ్రీహయగ్రీవుఁ డలరుపూర్ణేహుఁ డగుచు. 33
- వ. ఇవ్విధంబున భగవంతుండును సత్యజ్ఞానానందమయుండును స్వప్రకాశుండును నగు
నదేవుం డున్నచోటికి సయ్యగన్త్యమహామునీంద్రుం డరుగుడెంచి సభక్తికంబుగా

బృహదక్షిణప్రణామాదు లాచరించి యంజలిపుటంబు ఫాలభాగంబును ఘటించి
యమ్మహామహానితో నిజాభీష్టంబు విన్నవించి ప్రసన్నముఖుం డగుచమ్మహాత్ముని
ముఖంబునం గ్రీమక్రమంబున నఖిలధర్మంబులు నాకర్ణించుచుం దదీయవచనసుధారస
పానంబున నించుకేనియుఁ దనియనిమఁచంబున వెండియు నత్కథావిశేషంబులు విను
వాఁడై విసయవినమితోత్తమాంగుం డగుచు నద్దేవున కిట్లనియె.

34

నీ. కరుణాసముద్ర శ్రీకాంతామనోహర, సర్వజగన్నాథ ధాన్యపోష
సకలవిద్యాధాఠ షష్టకైశ్వర్యసంపన్న చతుర్భుజ పరమపురుష
దేవసంస్తుత హయగ్రీవస్వరూప విజ్ఞానానుసంధాన సరసహృదయ
దేవ నీ విష్వసు దెల్పు నమస్తవ్యర్థాశ్రమధర్మంబు లశ్రమముగఁ

గీ. దెలిసె శాస్త్రుత్తత్త్వంబు నీవలన విదిత

మయ్యెఁ జండికాదేవిమహానుభావ

మఖిలమును మఱి బ్రాహ్మ్యదు లై సమాత్మ

కలమహిమ లెల్ల వింటిమి సులభముగను.

35

వ. మహాత్మా యింక నొక్కటి దేవరవలనఁ దెలియ నిచ్చ గలిగియున్న నది యెయ్యది
యనిన.

36

గీ. అఖిలసురపూజ్య యేదేవి యరిసి చూడ, జయము గలుగు నేదేవిప్రసాదమునను
భుక్తిముక్తుల నేదేవి పొనఁగ నెసఁగుఁ, దెలియఁ బలుకుము మాకు సద్దేవిమహిమ.

క. భుక్తిప్రద మగుదైవము, ముక్తి యొసంగదు తలంప ధుక్తి ప్రదము
భుక్తి నొసంగదు భుక్తిని, ముక్తి నొసంగునట్టి దైవముం జెపు మనఘా.

33

వ. అని విన్నవించుటయు నద్దేవుం డిట్లనియె.

39

గీ. భోగమోక్షంబులను రెంటి భూరికరుణ

నాశ్రితులకు నొసంగుసామర్థ్య మెందు

సరిసి చూచిన లలితాంబయందె కాక

యన్యదేవతాబృందంబునందుఁ గలదె.

40

క. జగముఁ గలిగింపఁ బెంపఁగ, ముగియింపఁగఁ జేయుమహిమ ధున్వరియందు
నెగడించినదేవత యజ్జగదీశ్వరి గాక యెరులు శక్తు లగుదురే.

41

గీ. శక్తిచక్రైకనాయికాసంజ్ఞచేసి, బరగులలిత సాక్షాత్పరిబ్రహ్మ మెన్న
నట్టిదేవిచే మూర్తిత్రయంబు నాథవంత మగుచుండఁ దక్కినవారి లెంత.

42

మ.మును భండాసురుఁ డ౯బలాధ్వంసు మహామూర్ఖుండు లోకత్రయం
బు ససారంబుగఁ జేయ నజ్జగముల౯ బూర్వప్రకారప్రవ

స్థల మొందింపగ నద్వితీయపరమబ్రహ్మంబు స్త్రీరూప మై
తనరెడ్డ శ్రీలలితాభిధానమున నుద్దామప్రభావంబునకె.

43

వ. అనిన విని లోపాముద్రావల్లభుం డశ్వగ్రీవున కిట్లనియె.

44

క. భండానురుఁ డన నెవ్వఁ డతం డెవ్వనిపుత్రుఁ డతనితా వెయ్యది త
చ్చండత నేక్రియ జగములు, బెండువడియె నెవ్వఁ డతనిఁపించ మడంచెకె.

45

క. తత్ప్రీడితలోకావన,తాత్పర్యము నేసునుండు ♦ చాల్చి మెఱసె నే
తత్సమామ్భుతకథ బుధ,హృత్పవ్పము గాఁగ విస్తరింపు హయాస్యా.

46

వ. అనిన విని హయగ్రీవుం డిట్లనియె.

47

సీ. కలశసంభవ నీవు ♦ కాతుకంబున నడిగినకథ వినిపింతు ♦ వినుము తెలియఁ

దరుణేందుమాళి నఁదాశివుం డొకనాఁడు, కైలాసపర్వతాగ్రంబు నందు
సకనకంధనాధ్యనిమిషయోగీంద్ర, సేవ్యమానుం డయి ♦ దివ్యమహిమ
నలరుచు నందిమహాకాళభృంగిముఖ్యములగుగణమండలములు గొలువ

గీ. మహితవిభవ మానాస్థానమంటపమున, నవ్యమణిమయసింహాసనంబు మీఁద

దక్షపుత్రియుఁ దాను మోదంబుమీఁక, నర్థి గొలువుండె బ్రహ్మాదు ♦ లభినుతింప.

వ. ఇవిధంబునఁ గరుణాసముద్రుండును నర్వేశ్వరుండును సర్వజ్ఞుండును వశుడై శ్వర్య
సంపన్నుండును ననాదినిధనండును నగునదాశివుండు సకలదేవగణంబులు తన్నుం
గొలువఁ గొలుపుండి తత్కాలోచితంబుగా సతీదేవిలోడినునసల్లాపనుఖం బనుభవిం
చుచుఁ గొంతదడ పున్నచోఁ దత్సమయప్రవర్తమానదక్షయాగమహాత్మవనిరీక్షణ
కౌతుకాధీనమానసంబు లై తదీయయజ్ఞవాటంబునకుం జనియెడుదేవసైన్యంబులకల
కలంబు విని యానర్వేశ్వరి యీఁగోలాహలంబునకుఁ గారణం జేమొకో యని తద్వృ
త్తాంతంబు దెలియుటకు శీఘ్రగామియు గగనప్రచారచంచరుండును నగునొక్కప్రమ
థాగ్రణిం బంచిన నతం డరిగి తత్కారణంబుఁ దెలిసియు మగుడ వేగంబున వచ్చి
నతీమమేశ్వరులకు నమస్కరించి భక్తివినయవినమితోత్తమాంగుం డై యద్దేవికి
ట్లనియె.

49

సీ. జనని మీతండ్రి దక్షప్రజావతి మహాయజ్ఞంబు నేయంగ ♦ నర్థి గోరి
పిలువకంపిన నమఁరులుఁ దదాజ్ఞావశవర్తులు గావునఁ ♦ ద్వరితముగను
దమతమసైన్యసంఘములతోఁ బోవుచు,న్నా రిది వారిమహారంబు
కలకలంబున కిది ♦ కారణం బని తెల్పి, యతఁ డూరకున్నచో ♦ నాదరమున

గీ. విని సతీదేవి దమతండ్రి ♦ విభవ మెనఁగఁ, జేయుయాగంబుఁ గనుఁగొనఁ ♦ జిత్తమునఁ గు
తూహలంబు జనింప సంతోష మొదవ, విభునిఁ గనుఁగొని యిట్లని ♦ విన్నవించె. 50

క. దేవ భవత్ప్రియభృత్యుఁడు, దా వినిపించినవిధంబుఁ ♦ దడయక వినుటకొ
దేవగణంబులకలకల, రావముకారణము మనకుఁ ♦ బ్రకటం బయ్యెన్. 51

సీ. మాతండ్రి దత్తుండు ♦ మహానీయ మగుమఖి, మొనరింపఁ దొడఁగి యీ ♦ యనిమిషులను
మునులను రాఁ బంచె ♦ ననుచు విన్నదిమొద, లయ్యుత్సవముఁ జూడ ♦ నటకుఁ బోవ
నుత్సాహ ముదయించె ♦ వాత్సల్యమున మీర, లనుమతి దయసేయ ♦ నచటి కేగి
యక్కలఁ జెలియండ్రీ ♦ నన్నదమ్ములఁ దల్లిదండ్రులఁ దన్నిత్ర ♦ తతులఁ దక్కు

గీ. గలుగుబంధుజనంబులఁ ♦ గాంచి యధ్వ
రోత్సవము వారితోడ నేఁత్రోత్సవముగఁ
జూచి వేగ వచ్చెద వారిఁ ♦ జూచి పెక్కు.
దినము లయ్యెఁ గావునఁ జూడ ♦ మనసు వొడమె. 52

క. ననుఁ జూడఁ గోరుదురు వా, రనిశము వారలను జూడ ♦ నట్లన నాకున్
మనసు గలుగు నదిగావున, ననుజ్ఞ దయసేయ వలయు ♦ నట కరుగుటకున్. 53

గీ. అనుచు నీరీతి వేడున య్యంబుజాక్షి, జూచి పలికె నిశాకరఁజూఁకు డవును
వార్షికాంభోదగంభీరఁవాక్యఘోషితి, సతివ యట నీదుపోక నా ♦ కనభిమతము. 54

వ. అది యె ట్లంటేని దీనికి మూలంబు చాలఁ గలదు మున్ను మాతెఱంగుఁ దెలిపెద
వినుము మేము విశ్వంబునకు నిష్ప్రదాతల మనిష్టార్థనివారకులము సకలలోకపూజ్య
లముసత్యజ్ఞానానందస్వరూపులము కృతకృత్యులము స్వాత్మానందపరాయణుల మిట్టు
లగుట దెలిసి మాకు సమస్కరించుటకు సమ స్తబృందారకనందోహంబులు నిత్యంబును
వచ్చుచుండ నందులోపల భవజ్ఞనకుం డయ్యును దురభిమానవంతుం డగుదక్షప్రజా
పతి తనకు నేను జామాత ననియెడుభావనచేత మదీయనమస్కారం బపేక్షించి యుండ
నేనును దేవతానమస్కారంగీకరణసమయంబున దత్తునిఁ జూచి యతనితో సర్వసా
మాన్యకుశలప్రశ్నంబు చేసెతిఁ గాని శ్వశురుం డని యాతనికి సమస్కరింపలే దది
యె ట్లనినఁ బ్రణయకలహంబులయం దీర్చి వహించి యున్ననీదుప్రసన్నతకోఱకు
సాంతకరణపూర్తిగా నీకు సమస్కరింతుఁ గాని యింతకు మిక్కిలి యెవ్వరికి నేను ప్రణా
మంబుఁ జేసి యెఱుంగ నట్టిద కాదె భువనత్రయంబునందును నాకు సమస్కార్యం
డైనవాఁ డెవ్వండును గలుగం డది యట్లండె నివ్విధంబునం దనకు సమస్కరింపని
నన్నుం గని క్రోధమూర్ఛితుండై మీతండ్రి యేమేనియుం గొన్నినిదావాక్యంబులు
వల్కుచు రోషాగ్నిదండహ్యమానమాననుండై నిజమందిరంబున కరిగె నప్ప డతని
యాననంబునం గలిగినకోపవికారంబును దౌరాత్మ్యంబును దురభిమానితయుం జూచితి

నదిగావున నాటివైరంబు దినదినప్రవర్ధమానంబై యుండుటంజేసి మనలం బిలిపించుట మాని యుత్తానబుద్ధులును మూఢులును బామరులును నై నయమరులతోఁగూడి మదియదూషణంబువలన నిర్భక్తం బైనయజ్ఞకర్తం బారంభించి యున్నవాఁడట్లుగుటంజేసి నీ వంచులకుఁ బోవ నలవ డటు గాక నిజేచ్ఛాప్రాబల్యంబునం బోయెదవేని బొమ్ము వెంటనే మద్యాక్యంబు ఫలింపఁ గల దని సకలలోకవశంకరుం డగు శంకరుండు హితోపదేశంబు చేసిన దాక్షాయణి వెండియుఁ బ్రాణవల్లభున కిట్లనియె.

గీ. అట్లు లైన చోకేక నే ♦ నచటి కరిగి, మొఱకుదనమున దేవర ♦ నెఱుంగ లేక
దూషణము నేయుదక్కునిఁ తోడ నీదు, మహిమఁ దెల్పి యాతనిమూర్ఖమతి మరల్తు.
మ. అతఁ డీరీతి భవద్విదూషణము నేఁయం జాగిన టైనఁ గు

త్పితపుణ్లోకము ప్రాప్త మా సతనికా ♦ సిద్ధంబుగాఁ గావునకా
హితముం దెల్పి మరల్ప కూరకయ యి ♦ ట్లే నుంట యన్యాయ మా
మతి నూహింపఁగఁ దండ్రి వృద్ధుఁడు మహాఁమూర్ఖుండుఁ దా నొటచేకా. 57

వ. అదియును గాక. 58

గీ. అఖిలలోకేశ్వరేశ్వరుఁడనుఁగుమామ, తలఁచి చూడ సతీదేవిఁతండ్రి గతుఁ
డెంతమూఢాత్ముఁ డని జను ♦ లేవగింప, మనకు నపకీర్తి గాదె నెఁమృదిఁ దలంప. 59

వ. కావున. 60

చ. ఎటువలె జెప్పఁ దన్మతికి ♦ నీర్వ్య జనింపదు మీపయిన్ హితం
జెటువలె జెప్ప దూషణము ♦ లేమియుఁ జేయక యుండు మి మృతం
జెటువలె జెప్ప రాఁ బనిచి ♦ యెంతయు సత్కృతిసేయు మీకు నే
చటువలె జెప్పి కార్యము సమస్తము గ్రోక్కుచుఁ జక్కజేయుదున్. 61

చ. ముది మది తప్పి తండ్రి యతిఁముష్కరుఁడై భవదీయనిందయన్
విదితమహానిధిసూపమున ♦ వెంగలియై పడఁ బోవఁ జూచి యి
ట్లదలిచి సాధుమార్గమున ♦ నాతనిఁ జేర్చుట మీకు నిష్పఱా
ప్పిన మగుఁ గాదె యీాపనికుఁపేక్ష యొనర్పఁగ నాకు ధర్మమే. 62

మ. అవఘాతాకృతిచేతఁ గప్పఁబడుమీఁయత్యంతమాహాత్మ్య మా
త్మ విమర్శింప సశక్యమై యునికి భాస్మచ్ఛన్న మానగ్ని నా
త్మ విమర్శింపక సంన్వృశించినక్రియన్ ♦ మాతండ్రి దూషించె మి
మ్ము వెనఁ బోయి మర్తా నాతనిమహాఁమూర్ఖత్వదుర్మాసముల్. 63

వ. కావున దేవా యనుజ్ఞ దయచేయవలయును మొక్కి వేడికొనియెడ నని విన్నవించి శంకరుం డద్దేవివచనంబులకు నేమియు నులేక తనీయగమనంబు దనమనంబు కనిష్ఠం బైనను దత్కార్యం బవశ్యంబు భావి యగుటఁ దెలిసి యెట్టకేల కనుమో దించిన దాతాయణి నిజజనకయజ్ఞక్రియోత్సవనిరీక్షణలాలస యై పోవ నుద్యోగించుట దెలిసి నందికేశ్వరానుజ్ఞాతులై తత్సహాయు లగుమహాప్రహ్మలు మహాకావ మహా కర్ణ ఘంటాకర్ణ కపాలవంతులును కంభోదకనికుంభానీలగ్రీవమృగాంతకులును సూర్య కేశ కేతుమాలి తండు మకరతోచనులును సోమకానిలబాహువులును భైరవ కాల భైరవ స్వచ్ఛందభైరవోద్వృత్త విశ్వఘ్న కాలక్రులును సింహకేతు మణికంధర మణిమంతులును మొదలైన గణక్రేష్టులు మహాహరులు మహాసత్వులు మహా జన్ములు శస్త్రపాపాలు దేవీరక్షణార్థంబు స్వస్థాపించు లై నయనేకగణాధులతోడం గూడం దగిలి యమ్ముహుభావం బరివేష్టించి కన్న డద్దేవియు వాయువేగంబు గలతురగంబులు పూనినకాంచనవిమానంబున గగనగమనంబున సర్వరంబుగాఁ బోవు చుండ వైమానికదేవచారణోన్నరోగణనస్తూయమూల యగుచయ్యంబిక సఖజనం బులు ప్రాణంబులకంటెను బ్రేమపాత్రంబులై తత్సహోవిరోధప్రాయకభావనంగ ప్రవీణంబులై కలాచిచామరతాశవృంతకచపాదుకాతాంబూలపేటికాభూషామంజూ షాదివిశేషవస్తువులు గొని జనకభవనంబునకుం జనియెడుసతీదేవివెంట నరుగుదెంచె నయ్యవసరంబున గగనోల్లేఖకేతవదపటానిలసంఘట్టింబులై మేఘబృందంబులు విరి యుచుండ ఘంటాఘణఘణాత్కాగంబుల రోదనీవివరంబు పూరించుచు సువర్ణ భూషణమయంబు గావున సువర్ణకైలంబుకరణి విరాజమానంబై మహావేగం బైచ వ్యోమసంచారంబున సువర్ణతోడ బురుడించుచు దద్విమానం బరుగుచుండఁ దమ పరిభాగంబున భాస్కరాభిముఖంబు లై వికృతస్వంబులతోడ ఖగంబులు ఘోషించె నభ్యవానికి దక్షిణభుజచక్షురాదికన్పందంబు గలిగె బ్రతికూలవాయు వులు వీచె చిక్కులు సూమాక్రాంతంబులును సూరిధూనుంబు లయ్యె నిర్విఘ్నం బున సనేకమర్చిమిత్తంబులు దోలించి నవి యెల్ల ననుసంధించి శంకించియు నమ్మ హాదేవి తండ్రియజ్ఞనాటికఁ బ్రవేశించి యచ్చల మాతృభగిన్యాదిబాంధవులను బ్రహ్మాదిప్రజాపతులను గ్రమంబున గమంగొనుచు మఱియును.

64

ఆ. అమరనాథునిగ్ని + సంతుకు సనుచేంద్రుని, సంబుధీకు ననిలు + సభవమిత్తుని

సంబుజాతహేతుని + సమృతమయూఖుని, జూచె శౌచదాబ్జసంభగనయచు.

65

వ. మఱియు వసు సిద్ధ క్షిప్ర గంధర్వులను దిగ్గజంబులను శచీస్వాహాధూమజ్ఞానీతిబుద్ధి నొప్పితులను దక్షిణదేవాంగసల సప్సరోగణంబులను మఱియు నానావిధయజ్ఞపా

త్రంబులచేతఁ బ్రయోగకుశలు లై నబ్రాహ్మణులచేతఁ బరీక్షకు లై ససదస్యులచేతఁ గన్మలంపటు లై సముత్పిష్కలచేత నిజాకర్ణనవిధ్యస్తపాతకంబు లై సమంత్రీఘోషణంబులచేత సాంగంబులై సప్రయాజానూయాజస్వాహాకారవౌషట్కారవషట్కారంబులచేత స్తోత్రశస్త్రసామంబులచేతఁ బురోనువాక్యాయాఖ్యలచేత సధికశుభకర్మంబులచేత యజమానపత్నులచేత యాజకృత్యంబులచేతఁ బశుసంజ్ఞపనంబులచేత దర్శనంవేష్టితంబులై పాశయుక్తంబు లై సయాపంబులచేత నతిశోభితం బగుయజ్ఞవాటంబు నిఠిక్షించి దక్షనందన యత్యంతప్రీతమానన యగుచు మఱియు వివిధంబులగునాశ్చర్యంబులు జూచుచుఁ దనతో వచ్చినగణంబుల నంతంత నిలువ నియమించి ప్రాణనమాన లై ససఖిమూలరుగడలం జనుదేర దురభిమాని యగునిజజనకు సమీపంబునకుం జనియె నని చెప్పి హయగ్రీవుండు మఱియు నిట్లనియె. 66

క. ఇటు వచ్చుపుత్రికం గని, కుటిలభూకుటికశోరః ఘోరం బగుమో

మటుఁ ద్రిప్పె దక్షుఁ డవమతిఁ, గటము లదర నల్లనందుఁ ♦ గలిగినయీర్ష్యక. 67

మ. అతఁ డీరీతి సమస్తభాంధవులకుఁ ♦ హర్షంబుతోఁ బ్రీతి నే

సి తనుం జూడఁగ వచ్చుపుత్రియెడ నిఁస్సేహాత్ముఁ డై యల్లునిక

మతి నుద్దేశము చేసి నిర్భయత దుఃస్మానంబునక భర్తనూ

యతమర్వాక్సరపంక్తిఁ దచ్చప్రణనంఽయుక్తంబు చేసెక వడిక. 68

మ. అకులీనుండు కపాలభూషణుండు చిఁత్యాభస్మద్ధిగ్ధాంగుఁ డై

నకపర్ది న్నిజనాథుగాఁ బడయుటకఁ ♦ నాపుత్రి వయ్యు నిన్దీని

దకుఁ బాత్రత్వము నొంది తీ వతఁడు మిఁథ్యామాని యత్యంతదాం

భికుండుక ధూర్తుండు శక్తి గర్వితుండు పాఽపిష్ఠం డనాచారుండుక. 69

శా. సన్నింధ్యం డవధూతవేషుండు సదాఽచారాహితుండుక వృథో

త్సన్నాహంకరణుం డమంగళుండు నుద్యత్తావసాకారనం

ఛన్నుం డాతనివేషకల్పనయుఁ దఽచ్చారిత్రముం జూడఁగా

నెన్నంగ నశివంబు లూరక శివుం ♦ డెట్లయ్యెనో రూఢతక. 70

క. చరితము వేషము వసతియుఁ, బరికింపఁగ నశివము లయి ♦ పరమతపోదం

భరతిక సమస్తజనులక, వరుసక మోహితులఁ జేయు ♦ వశ్యాకృతితోక. 71

ఆ. అట్టివానిఁ జెట్టఁ బట్టినకతమున, నబల నీ వనర్హు ♦ వై తి విపుక

కుక్కతిత్తిలోనిఁగోక్షీరమును బోలెఁ, జెలువ యింక నేమి ♦ చెప్పఁ గలదు. 72

క. నాయజ్ఞానంబున న, నూర్మయికుఁ డిటు లల్లుఁ డయ్యె ♦ మసలక నీవుక

మీయింటి కరుగు విప్పడ, మాయజ్ఞము నీవురామి ♦ మఱి నిల్పునాకో. 73

- క. ఇటు పిలువనివేరంటఁ, బిటకుఁ రా నీకుఁ దగునె యెవ్వ రయిన న
చుట వచ్చి భిక్షుకింకరి, యిట ర మ్మని నిన్ను బిల్పు ఁ టెఱుగము మేముఁ. 74
- క. అని యివి మొదలగుపరుషవ, చనశరములఁ దచ్చనోంబుఁబము వేధించెన్
దనయ యనక నకలజగ్జనని యనక యల్లునందు ఁ సక్రోధుం డై . 75
- వ. అప్పుడు. 76
- మ. అనయస్సారమహాకరోఽవచనఁవ్యాపారుఁ డౌదక్షునిం
గని నిర్వోత్తుకృపాపయోధి యగుఁకక్కుల్యాణి దేవాదిదే
వునియర్థాంగము సర్వలోకజనులఁ ఁ బోషించువిన్నాణి న
జనముల్ మెచ్చ హితోపదేశము లొనఁర్చుం జొచ్చె న్నాయ్యంబుగఁ. 77
- శా. ఈచారాత్మ్యము తండ్రి నీవలన నేఁ ఁ డీవీతిఁ గాన్పించె నీ
కీదుర్మార్గము మూలనాశకర మిం ఁ దెవ్వఁడు బోధించె నా
హం దార్భాగ్యనిదాన మీషని యశోఁహానిప్రదం బెన్న నో
హూ దుష్టాత్మఁడ నైతి వీవు పరిమేఘ్యత్పన్నతఁ గాంచియుఁ. 78
- క. చేసినకర్మములఫలము, చేసేతం గుమవక నిరఁసింపఁగ వశమే
నీసాంగత్యంబున నకటా సజ్జననికరములకు ఁ హానియు నొదవెన్. 79
- క. అతుల్యకృష్ట మగుప్రజాపత్యధికారంబు డిందుఁపడె నీకుం బా
తిత్యద మగుదుర్వాగౌ, ధత్యము శివుఁడుఁ జేయఁ ఁ దలపెట్టుటచేన్. 80
- క. యజ్ఞంబు యజ్ఞభోక్తయు, యజ్ఞఫలము యజ్ఞకర్త ఁ యరయఁగ నెవ్వం
డజ్ఞానహరుని నానర్పజ్ఞని ని ట్లనుట ధర్మఁవా దుష్టాత్మా. 81
- క. శివ యనఁ బరఁగిసయెవ్వని, పవిత్రీనామంబుఁ దలఁచుఁభవ్యులఁ బేర్కొ
న్నవిమలులు ముక్తి నొందుదు, రవర్ణ మయ్యభవుఁ జేయ ఁ నగునె దురాత్మా. 82
- క. జ్ఞానాగ్నిదగ్ధకల్మషు, లై నతపోనిష్ఠులు మును ఁ లాత్మారాముల్
పూనికఁ బూజించెద రె, వ్యానిఁ దగునె తెగడ సట్టిఁవానిం గుమతీ. 83
- క. సకలజగంబుల మూర్త్యప్తక మై యెవ్వండు పోచుఁ ఁ జతురత నాచం
ద్రకళావతంసు శివు నెఱుఁగక నిందించెదవు నీవు ఁ గర్హితహృదయా. 84
- వ. అని మఱియును. 85
- క. పాప మహూ పాప మహాః, పాపం శాంత మధు నైవ ఁ పాపం శాంతం
పాపం హతం హత మిదం, పాప మనుచు నమ్మహానుభావ పలుకుచున్. 86
- వ. వెండియు దక్షునిం జూచి సాంత్యసస్వరంబున ని ట్లనియె. 87

- చ. ఏమి చెప్పఁ గలదు ♦ తామనంబున నంధ, కూపమునఁ బడంగఁ ♦ గోకై దీవు
వినుము నాదుపలుకు ♦ వెన మూలనాశన, కారి యైనయావిచారి ముడిగి. 88
- ఉత్సాహముఁ యంత నై న నమ్మహాత్మునిధమహిమఁ దెలిసి త
త్ప్రాంతమునకు నరిగి నీవు ♦ ప్రార్థనముగ నాతనికొ
త్తాంతియుక్తుఁ దోడితెచ్చి ♦ సత్కృతం బొనర్చినకొ
సంతసంబు గల్గు నీకు ♦ స్వబంధురాజికొ. 89
- క. జేకున్న సేదయజ్ఞము, నీ కభిచారంబ యశాను ♦ నిక్కము పుణ్య
శ్లోకుని నుపాస్యదేవత, శ్రీకంఠ ననాదినిధను ♦ సేవాప్రీతుకొ. 90
- క. శివుఁ బలువక యీవిధమున, సవధీరితుఁ జేసి నీవు ♦ యజ్ఞకరణదీ
క్షి వహించి యున్నకతమున, నవసం బటువంటి దాట ♦ సందేహంబే. 91
- క. నిను సేవశము నిలువఁగ, మనసునఁ గోర్చి గలదేని ♦ మనలక నీ వ
ల్లునఁ దోడితెచ్చి సత్కృతి, యొరరింపు మొరర్పకున్న ♦ నొప్పమి వచ్చుకొ. 92
- క. అగణితగణనాఘం డా, జగదీశ్వరుఁ డతనియలుక ♦ సై రింపఁగ ని
జ్జగముల నెవ్వఁడు గలఁ డే, కగణక్రోధంబు నైనఁ ♦ గడఁగి నహింపకొ. 93
- క. నకలచరాచరములుఁ జా, లక యుండు నటంచు దేవఁలలనార్పిత యం
చిక దెలుప నతఁడు బద్ధ, భ్రుకుఁటి యగుచు మఱియు ఖడ్గరూక్షోక్తులచేకొ. 94
- క. నొప్పించిచయజ్ఞనకుని, యొప్పమి మదిలోన రోసి ♦ యుద్ధతరోషం
బప్పు డుదయింప నతనిం, దప్పక కని తజ్జ మైచితనువు విడువఁగకొ. 95
- క. తలఁచి శివద్రోహివి నీ, ఖలగాత్రమువలనఁ గలుగుకాయము విడువకొ
వలె గాక దీనివలనకొ, ఫల మేమి భవత్కులప్రణాశముకొఱకుకొ. 96
- క. మేను చొటంగుట యుక్త మ, నూనక్రోధాగ్ని నిపుడ ♦ యునుగక కాల్పం
గా నేను శక్త నయ్యును, బూనిక నిను జనకుఁ డనెడుబుద్ధిం గాల్చుకొ. 97
- క. అంజక జగదీశుఁడె చ, క్కంజేయు న్ని న్నటంచు ♦ ఘనయోగకళా
వ్యంజకనాసాగ్రగద్య, ఖంజనయుగ యగుచు బద్ధకంజానన యై. 98
- సీ. అతిధైర్యమున నింద్రియముల నకల మాత్ర, నల్లనల్లనఁ గుదియంగఁ జేసి
యోగంబుచే దనుఁత్యాగంబు సేయఁగ, సమకట్టి తనప్రియఁసఖగుఱించి
పలికె గల్యాణి మఁడ్కుర్త సర్వేశ్వరు, సార్వభౌము జెందు నిర్భయము గాఁగఁ
దోడినెచ్చెలులతోఁ ♦ గూడ సమస్తగ,ణాధీశ్వరులతోడ ♦ సతిరియమున
గీ. నేను పతియాజ్ఞ మీఱినఁ నేర మపుడ, యనుభవించితి నీదుసఁమక్షమునన
యట్లు లగుటఁ దనుత్యాగ ♦ మరయ మేలు, కారణాంతరమును మఱికలదు వినుము.

ఉ. పూర్వపరార్థపేఁ బరిఁపూర్ణమహానియమంబుతోడ ని
ర్లవ్యత నూలులక్షలును ధగ్గమ్మఁ నేబదిలక్ష లబ్ధముల్
సర్వసుపర్వపూర్వసుంఁసంయమిదుష్కర మాతపంబు
పూర్వతినార్వభౌముఁడు సభక్తిగఁ జేసెను మత్ప్రియంబుగఁ. 100

సీ. ఇవిధంబునఁ జేయుఁహిమవంతుతపమున, కిచ్చలోపల మెచ్చి యేను నతని
మ్రోల నన్నిధిచేసి యాత్రేయగిరినాథ, నీదునిష్ఠకు సుత్రమోద మంది
యులునట్టివరము నీ యొనగంగ వచ్చితి, వేడు మిచ్చెద నన్న వితతభక్తి
నిర్భరమానసఁనీరేరుహుం డయి, కరములు ముకుళించి గిరివరుండు

గీ. తల్లి నాయందు నీవు సంఘతనము గల్గి, చేరి కరుణామృతంబు వర్షించెదేని
బుత్రి వగుము మత్కులము పవిత్రితముగ, నామనోభీష్ట మిది తపస్వం బెఱుంగ. 101

క. అని భక్తచమ్రుడై వేడిన నాతనికోర్కి కడుఁ గఁజేడి యైనను ద
ష్టసభక్తి కలరి సోఁ, రిచయట్ల తనూజ నగుదుఁ బ్రయముగ సీనుఁ. 102

క. అని వర మిచ్చితి నోచెలి, విను మివ్వరమునకు నిదియ యే యగుం గా
వున హిమవద్గిరివరుండు, దనయ నగుదుఁ దదభిలాష ధన్యతఁజెందఁ. 103

క. మును శివదూషకతమునకు, జనియించినయట్టిమేను చయ్యన విషువఁ
ఘన మైనయట్టియేత, జ్ఞనుష్కృతాఘంబు దొలఁగు నఖిక్షణమాత్రఁ. 104

సీ. మాస్వామికడకు ధైర్యస్వాంతమున నీవు, నీసఖవారంబు నేగు డిపుడ
మ్రొక్కెదఁ బలుమాలు మోక్షుఁ గే లొదలఁ గదియించి మన్నాఘోషదములకును
నావచనంబుగా దేవదేవునకు మదియప్రణామముల్ దెలుపు మింకఁ
బ్రాణసమాన వై పరగ నీవును దోడి, చెలు లిట్టికష్టంబుఁ దెలియఁ జూచి

గీ. చిత్తములు శోకభారంబుఁ జెందకుండ, నగణితసైర్యధృతినుండుఁ డంతమీఁద
సద్విరాజనందన నయి యలరునన్నుఁ జేరి దుఖంబు నుజ్జగించెదరు మీరు. 105

క. అని పలికిన నచ్చెలి కడు, వనరుచు విలపింప యోగఁపర యై నాసా
గ్రనిబద్ధదృష్టి యగుచుక, ఘన మగుధ్యానమున మూలకమలమువలసఁ. 106

గీ. కలుషహర మోచినగ్నిఁ బ్రబజ్వలితముగ నొనర్చి యద్దేవి స్వలోకార్చిత మగు
తనదుమే నందులోనఁ దత్త్వణమ దీప్యమానముగఁ జేసె సురలు విస్మయము నొంప
వ. ఇవిధంబున. 107

మ. భవనశ్లాఘ్యసతీసతీతనువు కచ్చారప్రదీపంబుపో
ల్కి వియద్భాగమునందుఁ బ్రజ్వరిలుచుక లీలఁ దిరోధాన మొం

- దె విచిత్రంబుగఁ గొంతసేపుచకుఁ దద్వృత్తాంత మత్యద్భుతం
బవితక్కుం బొకభస్మజేమవును లే ♦ దయ్యెన్ సభోభూములన్. 109
- గీ. అప్పు డదేవి మినుతోవ ♦ సరిగి తుహిన, నగకులము శ్రేష్ఠము పవిత్రముగ నొనర్చు
హిమనగేంద్రకృత మై ♦ యెనుగుమేన, కారమణి నాశ్రయించె దద్దర్శ మగుచు. 110
- క. మును పితృదేవత లేరమణిని మానసమున సృజించి ♦ నీహారాదీం
ద్రుచకు మహాత్ముఁ కొనఁగి, ఘనకృపతో నట్టిమేన, కానతి నియతిన్. 111
- క. ముల్లోకములకు నిజముగఁ, దల్లి యగుచు నలరునంబు ♦ దనగర్భమునన్
దెల్లముగఁ దాల్చె జూపజు, కెల్లను విస్మయముదంబు ♦ లినుమడి గాఁగన్. 112
- ఉ. చంద్రకో పమాన యగు, సర్వజగజ్జనయిత్రి మేనకా
చంద్రముఖినుగర్భ మనుచారుపయోజలధిన్ మనోజ్ఞతా
సాంద్రరుచిచ్ఛటామహిమఁ ♦ జాలఁ దనర్చు గ్రమక్రమప్రవృ
ద్ధిం ద్రిజగత్సకృష్ట మగు, తేజము నయ్యమమేనఁ గన్పడెన్. 113
- గీ. సకలసాగరభూధర, సరిదుణ్య, సహితభూమి ధరించుతు, మారశై ల
పతి జగన్మాతఁ దనదుగ, ర్భమునఁ దాల్చు, జాయ నప్పుడు దాల్చు నశక్తుఁ డయ్యె.
- సీ. ఏకకాలోచితా, నేకమార్తాండతేజోరాశిసదృశతేజోనికాయ
మాశై లనాథకులం గనామణిమేనఁ, బూటపూటకు వృద్ధి ♦ బొందుచుండె
నట్టితేజము చూచి ♦ యయ్యవనీధర, సార్వభౌముఁడు మహా, సమ్మదమునఁ
దనదుమచంబులో ♦ మును నిజతపమున, కాత్మలో మెచ్చి యయ్యఖిలజనని
- గీ. తనకు దయచేసినవర్ష, వాన మవును, సఫల మయ్యె నటంచు నిశ్చయము చేసె
నవును దౌహృదలక్షణం ♦ బవ్యఘాటి, దాల్చె జగములు సంప్రమోదంబు నొంద.
- క. కమలదళిచారునేత్రకు, గమనము కడు మంద మయ్యె ♦ గర్భభరమునన్
రమణీకపోలయుగళము, విమలాశ్రేందుయుగళంబు, విధమున నొప్పెన్. 116
- క. ఆసీలచూచకం బై, యానారీమణికుషద్యయము శోభిల్లెన్
మానితమత్తభ్రమరా, లీనపయోజాతకోశ, లీలాస్పద మై. 117
- క. నలు వగుగర్భవివృద్ధిన్, వలె లేవియుఁ గానఁబడక ♦ వనీలిమచే
నెలదేచిచాలుపోలికఁ, బాలుపుగ నూగారు మెచ్చెనె ♦ భూధరసతికిన్. 118
- గీ. అల్లనల్లన నడతెంచు, నప్పు డైన, నవనిధరపత్నికి నిడూర్పు ♦ లతిశయించె
నలత మిక్కిలి యాటచే ♦ సాలపుఁజూపు, నిద్దపుఁగనీనికల కొక, నీటు దెలుప. 119

- గీ. గర్భభరణేదసంజాతః ఘర్మబిందుః జాల మతిమనోహర మయి ♦ శైలరాజు
నువిదతనువల్లః గనుపట్టై ♦ ధవళికోర, కప్రతతిభాతిః దద్గుణః గణమురీతి. 120
- గీ. ప్రియవచః కలనాపటుః ప్రియసఖిమ, శీశతము గొల్వఁ గ్రమముచే ♦ సీరజాక్షి
యొక్క చెలిహస్త మెప్పుడు ♦ నూతకొనుచు, నమచుఁగాని తనంతన ♦ నమవ లేదు.
- చ. ఇటువలె గర్భచిహ్నముల ♦ నింపులు గుల్కుచు నుండుమేనకఁ
దటిదుపమానగాత్రి నిజః దారః గనుంగొని గోత్రభర్త మి
క్కుటపుముదంబునకా దనదుఃగోత్రము లోకములోన శ్రైష్ఠ్యవి
స్ఫుటిత వహించె నంచుఁ గడుఁ ♦ బొంగి చెలంగుచునుండు సత్తతీక. 122
- సీ. అంచితోచ్చగ్రహః పంచకం బగువేళ, విబుధవాద్యంబులు ♦ వినుచువేళ
దిశలు నిర్మలదీప్తిః ♦ దేబర్జిలైషువేళ, సురతతో విరివాన ♦ గురియువేళ
గంభీరకలఘోషః శాంభోద మగువేళ, ననుకూలభగ్రహం ♦ బైసవేళ
సురభిశీతలమందః హరిణాశ్వా మగువేళ, స్వచ్ఛాంబునిమ్మగం ♦ బైసవేళ
- గీ. నమరకాంతామణులు వేడ్క ♦ నాడువేళ, నఖిలజీవులు నానంద ♦ మందువేళఁ
గనియె భగవతి నఖిలలోకై కజనని, రమ్యగుణభూష యాశైలరాజయోష. 123
- గీ. దివిని శశిరేఖపోలిక ♦ భువిని మెఱసి, ప్రాకటం బగురత్నశిలాకరేఖ
లలితహృద్యంబు గాఁగ నలంకరించె, గన్నతల్లి సజ్జగములఁ ♦ గన్నతల్లి. 124
- గీ. అంకరహితరాకాహరిః శాంకవదన, లద్రిరాజవధూమణు ♦ లనిశమును స
ఖిజనముఁ దాము లాలింపఁ ♦ దేజరిలె ను, రూప యాబాల మాణిక్యః డీవరేఖ. 125
- క. బహుమహిళాజనసంకుల, మహీధరాధీశనదనః మధ్యంబున నా
మహానీయ యొప్పెఁ దారా, సహితవోమమున మెఱయుఁ శశిరేఖాక్రియక. 126
- గీ. సోగ తాకన్నుఁదమ్ములఁ సోయగంబు
నగ్ధ చంద్రుని నిరిసిండుఁ నలికతోభ
లలితనీలాకంబులు ♦ గలుగుకూతుఁ
మోముఁ గని మోదమునఁ దేలెఁ ♦ బేముఁ దండ్రి. 127
- గీ. సుగుణమణినిధి నప్పట్టిఁ ♦ జూచి తొడల, మీఁద నిడి యుపలాలించి ♦ మోదవార్ధిఁ
దేలుచును దృష్టి నొందఁగాఁ ♦ జాలఁడయ్యె, సనయకీర్తి మహీధరఁ చక్రవర్తి. 128
- చ. సుగుణి హిరణ్యనాభునకు ♦ సోదరి యై హిమవంతునింట దే
వగణనిషేవ్య యాశిశువు ♦ వర్ధిలుచుకా దమతల్లిమేనకఁ
జగములలో సమేయ మగుశ్లోఘ్యుతఁ నొందగఁ జేసెఁ ద్రచ్చవో
యుగశరసాయనంబు లయి ♦ యొప్పు సుధాభకలానులాపముల్. 129

౧. అశ్వేందీమహాభాగమునృణకలితమేచకధానురాం గంగుతోడఁ
జూడఁ జలువొందె నంచాఁనుభగ మైన, నీలచాంచాలియుఁబోలె ధైర్యతనయ.
౨. అభిజనామధేయం, బాభూభవతి యొనర్చె నటఁ బార్వతి యం
చాభద్రకీర్తిః పదాఖ్యాభవ్యస్మృతియ చాలు నభుములఁ బాపణ. 131
౩. ఇవిధమున చజ్జగన్మాత తల్లిదండ్రులకు సత్యంతపేమ కాన్పదం బై శైశవక్రీడా
సరాయణ యగుచు. 132
- నీ. ఇతి క్రీడకలతోడ మరకండుకక్రీడ, నలుపు నొక్కొకవేళ నెలమి మిగులఁ
గృత్రిమపుత్రిక కేళీవిసోదముల్, వెలయించు నొక్కొకవేళయందు
నానలతో బాంసులీల నొక్కొకవేళ, దలపెట్టు జూపణు లలరుచుండ
చూసకాకితనదన్యానముల్ నలుపు నొక్కొకవేళ భువి క్రొత్తయొప్పు దాల్చు
- గీ. దండ్రీ యగుహిమవంతునెత్తములయందు
నునదీవాలుకలయందు నొంపు మీఁ
దనదునంచామున బవిత్రత్వ మొంది
ధుని ధన్యతఁ గాంచ భూధరతనూజ. 133
- చ. క్రమమున నగ్నిప్రవరకన్యక శైశవ ముజ్జగించి పెం
పమరఁ బ్రసూనబాణనియహంకృతి కెల్లను మూలకంద మై
కొమరు పహించుయావనము గొబ్బున దాల్చె మణిశీలాక చా
రునుహితశాణనంసృతిని మాధి పహించినమాడ్కి నత్తటిక. 134
- నీ. ప్రత్యగ్రపల్లవప్రతిమల్లమార్దవ, హరితరస్వభావారుణములు
సాభాగ్యరేఖాశోభానుసంధ్యాక్త, యోగ్యలనత్సుగుఁగోల్బణములు
చరణవిన్యాసావసరధరాసుందరీ, కుంకుమోదకసేచనాంకదములు
చంద్రకాపరిశుద్ధచారునఖావళీ, రమణీయకాంతివిరాజితములు
- గీ. గిన్నెమందరహృష్యస్థరాశకములు, యోగిహృత్పంకజధ్యానయుక్తతమము
లంబురుహాదీసుషమావిడంబనములు, శైలరాట్నస్వపాదాంబుజంబు లమరె.
౨. మదనునిజయకామసుగో, మదిఁ దలచగ నతడు దాల్చు మార్గణిధులో
సుతతీమణిజంఘికలో, యిది దెలియగరా దటంచు నెంతరు జనముల్. 136
- నీ. స్వర్గరంభాకాండ, సాభాగ్యనిరసన, విద్యావిచక్షణాహృద్య మగుచు
రాజుతకందర్పురాజవాహ్యమనోజ్ఞ, బంధురశుండవిభాసి యగుచు
దుర్గిహోదగ్రమృత్యుంజయహృదయదం, తావళాలానప్రధాన మగుచు
ద్రుజగతీజయధురీణప్రసూనాస్త్ర, ఘనజయస్తంభసంకాశ మగుచు

గీ. గాఢసౌందర్యనిర్జితకరభ మగుచుఁ, గాంతిఁ జెన్నొందె సత్యంతకాంత మగుచు
భూమిధరమండలీసార్వభౌమతనయ, యూరుయుగశంబు జ్ఞాఘన యోగ్య మగుచు.

సీ. రత్నాఢ్యకాంచికాః, రమణీయ మగుచు ౭, తన్నకరకాంచికాః సనుకరించి
ప్రేమతోఁ దండ్రీ యర్పించెనో స్వనితంబ, శౌరవం బన మహాఃదార మగుచు
నమితశృంగారమై యభ్రమాతంగోత్త, మాంగాభిరూప్యవహసి యగుచు
హరినీలమణిమయధరణీధరోన్నత, కటకసౌందర్యసంకలిత మగుచు

గీ. సైకతంబులతోడఁ దచ్చులలు నలిపి, మారురథచక్రములతోడ యాఱునుచు
డంబు గనిపించె శోభాకదంబ మచఁగ, భాతి జగదంబికనితంబభార మపుడు. 138

క. చారువలీత్రయి నీలన, రోరుహవీధీమనోజ్ఞ, రోమావళి గం
భీరమనోహరనాభిక, యారమణీమధ్యలతిక యపు డా ప్పెసఁగెన్. 139

గీ. శంకరునియణిమాభిదై శ్వేర్య మప్పు, డద్రిజామధ్యరూప మై యమరె నేమొ
కాక పరమానురూప మై కానబడని, యోగులమనంబు తద్రూప మొందె నేమొ.

సీ. యశావనభద్రదంతావళకుంభముల్, లలితదోహృలకోల్లంకషములు
సమతాంచితక్రమక్రమవర్ధనాక్రాంత, మహితతతానోన్యస్యమండలములు
కామరాజాభిషేకప్రయోజనసోద, కస్ఫురత్సేవర్ణకలశరుచులు
గ్రావనుతాదేహకాంతిసకలకీడ, నోద్యోగకోకద్యయోజ్జ్వలంబు

గీ. లంఘకారాతిహృత్ప్రయస్సింధుమధన, మంధరననుంధరాధరబంధురములు
విమలహారలతాపరివేష్టితంబు, లద్దిరాట్కన్యవత్సోరుహములు దనరె. 141

సీ. తనయందఁ గలదృఢత్వము హిమవంతుండు, రహి నిచ్చె ననఁగఁ గర్కశతఁ దనరి
నిక్కెడుమొనలచే మక్కువఁ జుబుకంబు, ముద్దామనట్లు గోమునఁ దచర్చి
సౌభాగ్య మనుమణిసదనంబుపై రత్న, కలశంబులో యనఁ గాంతి నలరి
గగనంబు పుష్కరాఖ్యంబౌటఁ బరిణాహ, బహుళత ద్రావె నాఁ బరిధవిల్లి

గీ. స్వచ్ఛగుచ్ఛంబులను బయోజాతకోశ, ములను బంగరుబొంగరంబులను లికుచ
ఫలములను మీఱి భూధరపతితనూజ, చారువత్సోజయుగ్మంబు దార మయ్యె. 142

క. శృంగారవతిభుజంబు ల, సంగమహారాజఙ్గోలికాబద్ధము లా
బంగరుచేరులరీతిఁ జె, లంగె శిరీషనుమకోమలత్వము నగుచున్. 143

సీ. పాత్రవికస్వర, పాథోరుహస్పర్ధి, నుస్మిగ్ధకాంతిసంశోభమాన
మారుణ్యసలిహోరుధారానిష్ఠిక్తాఘ, లాశావధూటికదంబకంబు

- శ్రీకంఠదేవసాశౌకరణాతిభాగ్యప్రథమోచితహరితరము
రత్నాంగుళీయకరమణీయకాంతివర్ధిష్ఠస్వభావరక్తిమయుతంబు
- గీ. నుత్యసాభాగ్యరేఖామనోహరంబు, తారకోపమసఖకాంతిహారకంబు
చాలఁ జెన్ను వహించె నాశైలతనయ, లలితకోమలకరకమలద్యయంబు. 144
- క. కంబువరంబు మిగిలి క్రము, కంబు న్నిరిసింది శైలకన్యామణికం
తంబు కడు మెఱసె భాగ్యోఘంబున్ బ్రకటించు రేఖకాత్రయి దోషణ. 145
- క. వదనము శరదిందువిభా, నదనము తారావిలాససౌష్ఠవవిలస
ద్రదనము కృతముకురాంబుజ, కదన మనఁగ సార్వభౌమకన్యకు నమరెన్. 146
- గీ. వామలోచననాసిక వజ్రపుష్ప, హేమపుష్పకోరకముల నీనడించు
బాలికపాలఫలకముల్ చాలఁ గాంతి, మెఱసి మణిదర్పణములకు నొఱపుఁ గఱపు.
- క. కుందంబులె దంతములు మరందమ్ములె ససవాక్యరచనలు ప్రావృ
ట్కుందంబులె యలకము లర, విందంబులె కన్ను లద్రివిభునందనకున్. 148
- క. అబ్ధనిభంబు కుచద్వయ, మబ్ధనిభము ముఖము కచుము లబ్ధనిభము ల
య్యుబ్ధాధిపతనయకు శర, దబ్ధనిభము మందహాస మలవియె పొగడన్. 149
- చ. అరు దగునూత్నపల్లవమునందలిశ్వేతనుమంబుమాడ్కి భా
సురవరవిద్రుమస్థ మయి శోభిలుముతైమురీతి నెంతయున్
సరసత నొప్పె శైలజకుఁ జారుతరారుణిమాధనోష్ఠను
స్థిర మగునట్టిలేనగవుఁదేట జనంబులచూడ్కి కింపుగన్. 150
- గీ. మగువఫాలంబు కార్తికమాసపూర్వ, పక్షమధ్యతిథిక్షుసాధ్యక్షునదృశ
మింతిబెఱుకుజూపులు హరిఁజేషుమీన, ఖంజనేందీవరాళిరేఖాజయములు. 151
- సీ. తాపింఛకీనలయస్తబకశోభ హసించి, బర్హి బర్హప్రభఁ బరిభవించి
యిందీవరచ్ఛవి నెకసక్కె మొనరించి, సజలనీలాంబుదచ్ఛాయ మించి
చంచకీవిభాప్రపంచంబు నిరసించి, హరినీలమణికాంతి నవహసించి
శైవాలదీప్తితో సరసము ల్పచరించి, చామరవోచుల సంతరించి
- గీ. సహజసారభ్య మై ఘనశ్యామ మగుచు, బర్హరస్మిగ్ధకుటిలతాభాసి యగుచుఁ
జాల వర్ధిలి పర్వతచక్రవర్తి, వరసుతామణిధమ్మిల్లభరము దనరె. 152
- గీ. ఈవిధమ్మున నారూఢయావనత్య, గౌరవము నొంది గిరిరాజకన్య తండ్రి
మందిరంబున వర్తెల్లె మాన్యమహిమ, సకలసద్గుణపూర్ణ యై చాలఁ దనరి. 153
- క. అని చెప్పిన విని యశ్యాననుఁ గనుఁగొని హర్ష మానసమునఁ దలిర్పన్
వినయమునఁ గుంభసంభవుఁ డనూన మగుభక్తి నిట్టు లను నాతనితోన్. 154

- గీ. దేవసంస్తుత శ్రీహయః, గ్రీవహాప, సర్వవిద్యానిదాన విశ్వప్రధాన
మానితమహాదయాగుణాంభోనిధాన, దేవ యొక్కటి యడిగెడఁ ♦ దెబ్బ వలయు.
- క. దక్షకృతనికారంబున, దాతౌయణి మేనుఁ దొఱగఁ ♦ దదృష్టము ఛా
లాక్షుడు సమస్తలోకా, ధ్యక్షుడు విని యేమి చేసె ♦ దైవతపూజ్యా. 156
- క. నయహీనుఁ డైనదక్షుని, పయిఁ గోపము చేసెనో స్వభావమున దయా
మయుఁ డౌట నూరకుండెనొ, హయవదన యెఱుంగఁ జెప్ప ♦ మయ్య వినియెడఁ.
- వ. అనిన విని యద్దేవుం డమ్మునివతి కి ట్లనియె. 158
- సీ. అఖలజగన్మాత ♦ యభవుపట్టపుదేవి, యగునతీదేవి దేహంబు వదలి
యెపుడు తుమారమహీధరేంద్రునిఁ జేరె, నపుడ యమ్మహితాత్మయనుఁగుఁజెలులు
మహనీయు లై నసమస్తగణేశ్వరుల్, దక్షునియజ్ఞసద్గమననుండి
కడు విష్ణుత్మలై ♦ కైలాసగిరిఁ జేరి, రంత శూన్యవిమాన ♦ మాశ్రయించి
- గీ. తత్సఖిమణు లాగణాఽధ్యక్షులును మ, హేశుతో నిట్టిదుర్వార్త ♦ యెట్లు నుశువు
వార మని పరితాపితఁస్వాంతు లగుచు, నడుగడుగునకు భీతభీతాత్ము లైరి. 159
- క. కొంతదడ విట్లు భీత, స్వాంత లగుచు సఖులు బాష్పవర్షంబులు నే
త్రాంతములఁ దొరఁగఁగా నం, తంతఁ గదిసి రంతకాంతఁకాంతికభూమిఁ. 160
- వ. ఇవిధంబున నప్పరమేశ్వరునిని ధ్యంబునకుఁ జని యక్కాంతామణులు గద్గదకంఠం
బులతో దేవీవృత్తాంతంబు సమస్తంబును భయకాతరస్వాంతంబుతో విన్నవించిన.
- గీ. ఆమహేశుండు యోగసంతృప్తదేహ
యైనదక్షతనూజవృత్తాంత మెల్లఁ
దెలిసి క్షణమాత్ర మత్యంతఽధీరచిత్తుఁ
డయ్యు దుఃఖభరాకాంతుఁ ♦ డయ్యె నపుడు. 162
- వ. ఇత్రైఱుగున నమ్మహాదేవుం డించుకనేవు దుఃఖంబు నొంది సర్వజ్ఞుండు గావున నంతట
దాని నుజ్జగించె నయ్యవసరంబున. 163
- క. త్రైలోక్యమృగ్యుం డగు, ఛాలాక్షునిహృదయమున నపారక్రొధ
జ్వల యుదయించె రిపుని, హృలనవిద్యాప్రవీణఁరూక్షతరం బై. 164
- క. దుర్వాక్యోద్ధతదత్తౌ, ఖర్షమహాగర్వగాఢఁగహనదహనతా
ధూర్వహశీలం బై నిగ, మార్వక్రోధాన్ని వెలిగె ♦ సతిభయదం బై. 165
- క. ఆలో దత్తాన్వయవన, మూలచ్ఛేదనకుతారఽముఖ్యం బగుచుఁ
ఛాలాక్షుఛాలమున నా, భీలంబున భ్రుకుటి మెఱసె ♦ భీషణతర మై. 166

- క. నవసల్లవపాటల మగు, భవనియధరకీసలయలు ♦ పోనఃపున్య
ప్రవితతనిశ్వాసచటుల, పవనహతం బగుచు నపుడు ♦ పలుమఱు నదరెన్. 167
- క. నాలనయనాంగకంబులు, జ్వాలాహంపంబు లయ్యె ♦ సున్నేదప్పవ
జ్జాలంబు ల్నికణముల, లీలన్ వెలుగొండె బ్రజ్వలితతేజమునన్. 168
- క. అలఘుతర్రోగప్ర, జ్వలితాంధకరపుశిరస్సః జాహ్నువి యపు డి
ట్టల మగుబుద్ధునములతో, గళపెళ్లె యని యుడికె భయదఃగాఢస్ఫూర్తిన్. 169
- గీ. దేవదేవవిభూషణాః కీషములు, తన్మౌనః ప్రోద్ధగోపాగ్నిః ♦ దాహ మొంది
తనువు లద్దేవుఁ బెడఁగొనఁ ♦ చలలు వాల్చె, దాంతశాకీకాండవిధంబు దోఁప. 170
- ఆ. నిత్యశోకాంతి ♦ నెగడినమూఁడవ, కంటితోడిమైతిఁ ♦ గాంచె ననఁగ
విఘ్నబోకనాథఁ నేత్రయుగ్మము గాఢ, రోహితప్రభానిః హాఢ మయ్యె. 171
- క. ఆహారుపక్షిపంసము, తాహముఁ గని ప్రమథవరులు ♦ సాధ్వసమతులై
గేహంతరముల డాగిరి, సాహసమున మ్రోల నిలువ ♦ శంకించి మదిన్. 172
- మ. ప్రమథాశీర్షరు లిట్లు రుద్రనియపాః రకోధనంరంభనం
భ్రమ మీక్షించి పలాయమాను లయి విభ్రాంతిన్ వెనక్ డాగ మ్రో
ల మహాత్ముం డగునందికేర్వరుడు నిల్వ గొంత శంకించి ని
ల్చె మహాదేవుఁడొందిదిక్కున ధృతిః స్తేమాభిరామాకృతిన్. 173
- సీ. ఉగ్రుఁ డీరణి నః త్యుగ్రగోపాగ్ని మూర్తి భవించినరీతిఁ ♦ దేజరిల్ల
దిద్దిరఁ దిరెగె ధాః త్రీచక్ర మతిగాఢ, ఘూర్ణన మొందె సప్తార్ణవములు
తామరసావుఁ డం తర్ధానదశ నొందె, నత్యంతభయవిహ్వలాత్ముం డగుచు
సాధ్వసంబునఁ గులశైలంబు లూటాడె, రాలె దారకము లభ్రంబువలన
గీ. నేమి చెప్పఁ జరామరస్తోమ మెల్లఁ, దత్క్షణంబున నధికసంతోస్త మయ్యె
నపు డకాండమహాప్రళయోవసరము, వగిది దోచె లోకుల కతిభయదముగను.
వ. అంత మహాదేవుం డగునద్దేవుడు నిజలలాటతలసముద్భూతం బైనయొక్క స్వేదజల
బిందువు తననఖాగ్రంబున మీసెనెది భూమిపయిం బడుటయు నబ్బిందువువలన.
సీ. బ్రహ్మాండభాండకః పరభిత్త నూచ్ఛాయుఁ, డురువహ్నికీలానిభోర్ధ్వకేశుఁ
డఖిలజగద్ధస్త్రరాభీలవిగ్రహం, డతిభీషణాయుధాతతభుజండు
బద్ధభయంకరః భ్రకుటిభీకరవక్త్రః, డట్టహాసదళదిశాంతరిక్షుఁ
డత్యయనమయవలః తాశదీప్తాంగుండు, ప్రళయకాలాంతకః ప్రతిభటుండు
గీ. భద్రచరితుండు శ్రీవీరభద్రనాము, డాశ్రితావనుఁ డతులబాహుబలుండు
సకలగణయాభనాథుండు ♦ నర్వశత్రుభీముఁ డుదయించె మాటలభీముఁ డనఁగ.

వ. ఇవ్విధంబున నుదయించి యవ్వీరభద్రుం డమ్మహారుద్రునకు సాష్టాంగదండవీ
ణామం బాచరించి భక్తిపూర్వంబుగా నిట్లని విన్నవించె. 177

గీ. దేవదేవ జగన్నాథ • దేవనికర, సేవ్యపదపద్మ నాచేతః • జేయఁ దగిన
కష్ట మానతి యిమ్ము మీఁకరుణ నెంత, దుష్కరం బైన సాధింతు • దుష్టదమన.

క. దేవరకు నేవిధేయుఁడ, భావింపఁగ సకలకార్యపద్ధతుల మహా
దేవ నియోజ్యుఁడ నే నటు, గావున యుష్మత్ప్రసాదఁగౌరవమహిమఁ. 179

సీ. ఉర్వీతలంబుధిరోత్తరంబుగ బెట్టు, వైతునో లోష్ఠంబువడువు దోఁప
క్షుచక్ర మంతయు • గడగడ వడఁకంగఁ, జేయుదునో యనఁపాయపటిమ
సప్తవారాన్నిధిజలమెల్ల క్షణమాత్రఁ, ద్రావుదునో యద్భుతంబు గాఁగ
భవనత్రయముః గూడఁ • బొదివి గుటుక్కున, మ్రుంగుదునో ఫలఁరితి గాఁగ

గీ. సర్వజగముల నెంతయఁసాధ్య మైన, దేవ మీయాజ్ఞ నేను సాధించువాఁడ
సీదుభ్రావల్లి యిం చుకఁ నెఱిఁ గదల్పఁగలదె నా కసాధ్యంబు లోకత్రయమున.

వ. అని యివ్విధంబున వీరభద్రుండు విన్నవించిన రాద్రోదేకదుర్నిరీక్ష్యుం డగు
రుద్రుం డతనిం గనుంగొని నీవు శ్రీఘంబ చని మద్దోహియు మదీయదూషణత
త్పరుండును బాపాత్ముండును దురభిమానియు వృథాగర్వండును వృథామదుం
డును నైనదక్షునియజ్ఞంబు నిర్దయుండవై మర్దించు మెల్లవిధంబులఁ దత్కృతు
ధ్వంసంబు నీకుఁ గర్తవ్యం బని యాజ్ఞాపించినఁ గ్రోధజ్వలితుం డగుచంద్ర
మాభియానతిఁ గైకొని యమ్మహావీరుండు మహావేగంబునఁ గైలాసంబుననుండి
దక్షయజ్ఞవాటంబునకుం జనునప్పు డతనిరోమకూపంబులవలనను బ్రదీప్తం బగు
తదీయఫలలోచనంబువలనను దత్కర్ణనాసికావివరంబులవలనను దంష్ట్రాభయం
కరం బైనతస్మహాస్యంబువలనను సహస్రాంశుసహస్రప్రభాసంపన్నులు సహస్ర
యుగభర్తలు సహస్రాక్షాయుధనిస్వను లమైకఘస్మరులు నగుసహస్రలక్షసంఖ్యా
కులు మహాపృథ్వీశ్వరులు వెడలి యంబరం బెల్ల నెక్కయెత్తునఁ గబళించువిధం
బున భూమిచక్రంబుఁ బట్టి పిడిచి పిప్పిచేయకరణి సకలభూతంబుల గ్రసించు
వారలుం బోలె నరిభయంకరులగుచు నవ్వీరభద్రునిఁ గొల్చి చని రప్పు డగ్గ
ణేంద్రసేన యమ్మహాత్మునియాజ్ఞ వహించి యత్యంతదుర్బుధి యగుదక్షప్రజా
పతియజ్ఞవాటంబు నావరించె నివ్విధంబునఁ బ్రమథేశ్వరావృతం బగునయ్యజ్ఞవా
టంబు మహాప్రళయపృథ్వీజ్వలనజ్వాలాజాలసమావృతం బైనసముద్రోదకంబు
కరణి సంక్షోభంబు నొందె నిట్లు మహాసంరంభంబున మహాబలుం డైనవీర
భద్రుండు సర్వసువర్వనికాయంబులపైఁ బఱుతెంచిన. 181

- క. తెఱనోటిమెకముఁ గని వెనఁ, బఱచువెఱమెకంబులట్ల * వైకి నుఱుకుచి
 చ్చుటకంటిదొరకొడుకుఁ గని, పఱచిరి తెఱగంటు లపుడు * బలువెఱతోడఁ.
- వ. యెల్లు హాహాకారంబులతోడఁ గొందఱు పలాయితు లైరి కొందఱు మూర్ఖు
 నుందిరి కొందఱ తాక్షఁదించిరి కొందఱ తీవ లావల సురిగిరి తృక్తధృవోపభృజ్ఞు
 హూప్రముఖయజ్ఞ పాత్రసమాజకులై నయాజకులు కాందిశీకులై పాటిరి వారలందఱ
 ఐతిభేదఁబున నయ్యో మృష్టుం డగుదత్తునిదౌరాత్మ్యంబునఁ గులనాశసంబు సం
 చ్ఛిప్తం బయ్యెఁ దత్సంగత్యంబున నందఱమును జెడియెద మని యొక్క-పెట్ట
 ఘోషించిరి తత్సమయంబున మహేంద్రుండు మయూర వేషంబున నత్యంతభీతుం
 డగుచుఁ బలాయితం డయ్యె నంత నయ్యజ్ఞంబు సంతానంబున మృగరూప
 ధారియై పఱచిన దానిం జూచి యవ్వీరాగ్రిగణ్యండు సత్వరంబుగా వెనుతవిలి
 తూణీరముఖంబువలన నెక్కునిశాతశిలీముఖంబు దిగిచి శరాసనగుణంబున సం
 ధించి హరిణరూపం బైనయానప్తతంతువుశిరంబుఁ దెగ నేసిన పురోడాశసంవా
 సితం బైనశోణితంబు వెల్లుగాఁ దొరుఁగ నది మహీతలపతితం బయ్యె దానం
 జేసి యవ్వీగభద్రునకుఁ గ్రీతుధ్వంసి యనునామంబు ప్రఖ్యాతం బయ్యె నిట్లు
 యజ్ఞంబు నిగ్రహించి యవ్వీరుండు యజ్ఞ వాటాంతరస్థితు లైనయమరుల మర్దిం
 చుకొఱకు మగిడి దారుణక్రోధహుతాశనుం డై చూపులచేతనే విశ్వంబు దహిం
 చువాఁడపోలె వచ్చుచు నెదుర ననూరుసారథియుతంబును నేకచక్రంబును సప్త
 తురంగవాహితంబును నగుసుందరస్వందనంబు నధిరోహించి నిల్చినసహస్రకిరణ
 నాదిత్యుం గని యత్యుగ్రవిక్రమంబునఁ దద్రథంబుమీఁదికి లంఘించి కేశాక
 ర్షణంబున నతని భూమిపైఁ బడఁ దిగిచి కపోలతాడనంబున భిన్నదంతం జేసిన
 దానంజేసి పూషుండు నాటంగోలె పిష్టాశి యయ్యె నయ్యవసరంబున రదనో
 త్పాటనసంభూతశోణితసంసిక్తసకలాంగుం డై యవ్వీవస్వంతుం డుదయశైలశిలా
 సంఘుర్నితుండపోలె జూపట్టె నంత భిన్నదంతం డైనభాస్వంతు విడిచి యవ్వీక్రమ
 వంతుం డతివేగంబ నిశాధీశుపైఁ గవిసి యతనిం బట్టికొని ధరణీతలంబునం
 బడవైచి మదోద్దండశుండాంబు బాలహరిణంబునుం బోలె నతికఠినం బైన
 నిజపాదంబునఁ బుష్పసుకుమారం బైనతచ్చరీరం బేకకళావశేషం బైన యత్యంత
 తక్మశం బగునట్లుగాఁ జదిపిన నయ్యమృతకిరణుం డత్యంతవీడితుం డయ్యును ధైర్యం
 బవలరబించి యమ్మహాత్ముని ననేకవిధంబుల స్తుతియించిన.
- మ. విజతామిత్రుఁడు వీరభద్రుఁడు జగద్విఖ్యాతచారితుఁ డా
 రజనీనాథకృతస్తవంబున సమగ్రప్రీతియుక్తాత్ముఁ డై

నిజశీర్షాభరణంబు గాఁగ నతని • నిల్పెన్ దదాద్యంబుగాఁ

ద్రవిజగ్న్యాఘృత నొందె నాఘనుఁడు పేర్చిన్ జంఘరాఘృతచేన్. 184

వ. మఱియును. 185

క. భీతిభ్రష్టవిపంచిక, యై తొలఁగువచోవధూటి • నతఁడు గదిసి సం

ఛాత్రఘూఁగఁ జేసి భ,యాతురు లై చూప జెల్ల • హా హా యనఁగన్. 186

ఉ. అంతటఁ బావకుం దొడరి • యామహానీయభుజాబలుండు దు

ర్ద్రాంతఁడు వీరభద్రుఁ డసిఁధారఁ దదీయభుజాయుగంబు కా

లాంతకశౌర్యఁ డై తునిమి • యప్రతిమానతఁ దేజరిల్ల దై

త్యాంతకుఁ డుద్ధతిం గవిసె • నాతనిపైఁ బటువిక్రమంబునన్. 187

వ. ఇట్లు గవిసి. 188

శా. హస్తప్రోద్భూతచక్రఁ డై విహగరాజారోహణప్రక్రియా

శస్త్రం డై కదనోత్సవాంచితమహాసంరంభం డై కప్పె నా

వాస్తాష్టత్వనుజన్ముఁ డాశుగమహావర్షంబునన్ ఘోరశౌ

ర్యాస్తోకుం డగువీరభద్రుని భుజాహంకార ముప్పొంగఁగన్. 189

వ. ఇవిధంబున నిజపక్షవిజ్ఞేపజాతమహావాతవ్రాతసముద్ధాతసప్తసాగరుం డగు

గరుడునిపై నుండి యపారదివ్యాస్త్రధారలు పఱఁగించునారాయణుని గనుంగొని

వీరభద్రుండు రాద్రక్షోధంబున మహాస్యందనస్థితుం డై యస్త్రజ్వాలాకలాపం

బుల వేఁడి చూపుచు నతనివయిం గవిసె నప్పు డయ్యిరువురకు మత్తదంతావళి

యుగళంబునకుఁ బోలెఁ బ్రకంపితత్రిభువనం బగునాయోధనంబు ప్రవర్తించె

నివిధంబునఁ జక్రహస్తండును గణేశ్వరుండును రోషాట్టహాససింహనాదంబుల

దశదిశలు పూరించుచు నెకరి నెకరు చుట్టుకొనివచ్చుచు నన్యోన్యభర్తనం

బులు సలుపుచు నొండ్లగులపై దివ్యాస్త్రంబులు ప్రయోగించుచు నితరేతరా

స్త్రంబు లుపసంహరించుచుఁ దమతమహస్తలాఘవంబు ప్రకటించుచు సతిభీష

ణంబుగాఁ బరాక్రమించుచుండ వారలసంరంభం బాలోకించి విరించి వీరభద్రు

నకు జయంబు సిద్ధం బగుట నిశ్చయించి యతనిఁ జేరి వినయనిభృతుం డగుచు

నిట్లనియె. 190

క. దేవ భవద్రధికత్వము, హావై చక్షణ్యమునకు • ననుకూలముగా

నావాజిచోదకత్వము, వావిరి మీ రవధరింప • వలయుఁ గరుణతోన్. 191

క. మీతండ్రి మును పురత్రయ, దై తేయులమీఁద నలిగి • దండెత్తుతటిన్

సూతత్వంబు నడపుమ, చ్ఛాతుర్యంబునకుఁ జాల • సంతోషించెన్. 192

వ. అని విన్నవించి తదనుజ్ఞాతుం డై వారిజాతోద్భవుండు తదీయసూతకృత్యంబు
నందు నిలిచి యతనికోధనరంభంబు నిజసారభ్యపాప్రీణ్యప్రకటనంబున మాటి
మాటికీ దొలంగిచుచున్న పద్మజనియందు సుప్రీతుండై వీరభద్రుండు సుదర్శ
నాయుధునితో నాయోధనంబు నలుపునమయంబున. 193

పంచచామరము. పినాక శార్దూన్దీర్గతాతిభీషణాస్త్రముల్ నిశా

తనాతపాదికారణత్వఃపాదుంబు లై ఘనా

ఘనోద్భవాశ్చివకాండఃకాండతుల్యతాప్తిః జే

తనాతిభీతిదంబు లయ్యెఁ దన్మహారణంబునన్. 194

క. అయ్యవసరమున నస్తాఁజయ్యునిఁగాఁ దలఁచె నాత్మః సరసీజాక్షుం

డయ్యగ్రతనూభావు నక్షయ్యద్యుతి వీరభద్రుఁ దౌర్యసముద్రున్. 195

వ. ఇట్లు దలంచి.

గీ. అఖిలలోకభీషణసహఃసౌరచక్ర, మమ్మహావీరుపై వైచె • నబ్జనేతుఁ

డంబరం బెల్ల నిజనినదాభిపూర్ణ, మై మెఱయఁ జేసె నప్ప డయ్యాయుధంబు. 196

వ. ఇట్లు నారాయణప్రయుక్తంబై సుదర్శనంబు వచ్చుచున్న గనుంగొని. 198

గీ. భద్రచారిత్రుఁ డవ్వీరభద్రుఁ డశ్రేయమున దనదుపక్రము వివృతముగఁ జేసి
యఖిలజనములు నరుదండ • నపుడుమింగె, దానవారిప్రయుక్తసుదర్శనంబు. 199

శా. చక్రం బిమ్మెయి వీరభద్రుఁడు మహేశ్వరఃత్సహేశ్వరుఁడై మ్రింగినన్

జుక్రీశానుశయానుఁ డప్తు రణముం • జాలించి యామేటితో

నక్రౌర్యంబుగ నిట్లున్ భవదమేయతాణమున్ వేగమున్

విక్రాంతిన్ సహియింపఁగాఁ గలఁడె యీవిశ్వంబునం దెవ్వఁడున్. 200

సీ. కౌదవిక్రమ వీరభద్ర మహావీర, నీవర్మాకమమును • నీబలంబు

నీమహావేగంబు • నిఖిలలోకాతీత,ములు మహేశ్వరుఁ డైనభువనపతికి

ఘనశౌర్య నీవు నా, ధైర్యతనయుండవు, శతకోటివాడిమి • సరకుగొనని

మత్స్యదర్శన మశ్రమమున నీ విటు మ్రింగఁ, బాడ లేక పోయె నద్యుతము గాఁగఁ

గీ. గావున దురాత్ము నీదక్షుఁ • గావ నెవ్వఁ, డైన గలఁడెత్రిలోకంబు • లందు వెదకఁ

దలంచి చూచిన నేనె యీదశను జెంద, నన్యు లెంతటివారు దేవార్చనీయ. 201

త. తిట్టలగుటఁ జేసి యనఘ శివద్రోహి, బహులపాతకుని • భవజ్ఞుని

శతయోధ్రోహి యైనయత్యంతపాపిష్ఠు, హీను దక్షు నిపుడ • యే పడంపు. 202

- క. కాలాంతరమున నేనును, జాలఁ దపము చేసి నీదుఃఖనకుం డగునా
నీలగ్రీవుఁ పసాదము, చేలలిఁ జక్రంబుఁ గాంతు • సిద్ధము మగుడక. 203
- క. భద్రస్వస్తులు గావుత, భద్రదరిత నీకు వీరభద్ర యింక మహా
రుద్రుఁ డెటు లాజ్ఞ యిచ్చెక, సదుత్తముగ నటుల పనులు • సాధింపు మిటక.
- ఆ. ఎది యానతిచ్చె • నీకుఁ డయ్యాజ్ఞ నా,యదియ కాఁగ నీదుఃమదిఁ దలంపు
మాగమంబులందు • నఖిలపురాణంబు,లందు మాకు భేద • మనఘు లేదు. 205
- ఆ. మాన్యచరిత నేను • మహనీయశక్తిని, శక్తిమంతుఁ గాఁగ • శంభు నెఱుంగు
మహితశక్తియుక్తి • మంతుల కించుక,యేని భేద మన్న • నెవ్వఁ డోపు. 206
- ఆ. దినకరునకు మఱి తఃదీయ తేజమునకుఁ, గీలికిని బ్రదీప్తఃకీలమునకుఁ
జంద్రునకు మనోజ్ఞ • చంద్రికకును భేద, మడరి యెవ్వఁ డైన • నుడువఁ గలఁడె.
- వ. మఱియు నెక్కటి చెప్పెద. 208
- ఆ. భోగమున భవాని • పురుషహంబున, నేను సంగరంబుఁలోన దుర్గ
యలుకఁ గాళికాఖ్య • యై యమ్మహేశ్వరు,నాదిశక్తి నల్పు • రనఁగ వెలయు.
- వ. అట్లగుట మా కిరువురకు భేదంబుఁ దలంపవలదు శంభునాజ్ఞయ మదాజ్ఞ యగు
టం జేసి నిర్దయంబుగా దక్షుని మర్దింపు మని పలికి ప్రభవిష్ణుం డగునవ్విష్ణుండు
వీరభద్రునితోడిరణంబు చాలించుటయు నయ్యాదిమవీరుండు నిజసారథి యగు
చతురానను నాత్యప్రసాదైకభాజనంబుగా సంభావించి యనంతరంబ దక్షప్రజా
పతిమందిరంబుఁ బ్రవేశించి యట్టహాసంబుచేసిన నచ్చటివార లమృతహాధ్యునికి
మూర్ఛితు లై రప్పు డత్యంతభయకాతరస్వాంతు లై కొందఱుమునీశ్వరు లగ్గణే
శ్వరుపాదంబులపయిం బడిరి కొందఱు తాపసులు ప్రతిపదం బతని స్తోత్రంబుచే
సిరి వీరభద్రుండును నవ్విపులు దౌరాచారు లైనను భీతివిహ్వలులు గావున
వారల విడిచి యాగశాలాగతుం డైనదక్షునిం జేరి కఠోరవాక్యంబులఁ బలు
మాఱు భర్జింపుచుఁ గరాళకరవాలంబున నతనిశిరంబుఁ ద్రుంచె నప్పు డయ్యజ
మానునిపత్ని భయకంపితగాత్రి యై కేశబంధంబు వీడఁ శాదంబులు దడఁబడ
నాక్రందించుచుఁ జరణంబులమీఁద వ్రాలిన నద్దారుణకౌర్యం డమ్మానినిం గడ
కుఁ ద్రొచి ఛిన్నంబై గళచ్ఛేదితం బగుదక్షుశిరంబు వితానాగ్ని యందుఁ బడ
వై చిఁగదండక్షశిరోభక్షయాగ్నే'యని భర్తృనవాక్యంబులు పలికిన నవ్వెతాన
దహనుండు పూర్వంబున నవ్వీరవరుచేత విలూనభుజాద్వియండు నున్న
శిరోరక్షణార్థమై స్వనిశ్చిత్తంబై నదక్షమూర్ధంబు నాక్షణంబు ప్రక్షుంధలయ్యె.

- సీ. దక్షునిభార్య లంఘన మహాసాధ్యస,విహ్వలస్వాంత లై • వితతశోక
గద్గదవచన లై • గళదశునయన లై, విభ్రష్టభూషణవితతు లగుచుఁ
బిస్ఫలతోమలఁపాదవిన్యాస లై, పద్మనిభోత్తానఁపాటు లగుచు
ముక్తకైశిక లయి • మోముల నతిదైన్య,రసము నిండారఁ దా • రస్వరమునఁ
గీ. గరుణముగ నేడ్చి రొండారుఁ • గాగిలించి, యెద్ది కర్తవ్య మని దైవఁమింత చేసె
నని మహాత్త లై పిఠభాద్రాంతరంగ, మతిదయాభరితంబు గా • ననఘచరిత.
వ. ఇవ్వీధంబున దక్షప్రజాపతిభార్య లక్ష్మీ శోకంబున నాక్రందనంబు సేయుచు నద్దే
వుని స్తోత్రపూర్వకంబుగా ని ట్లని పొర్లించిరి. 212
- సీ. కీవీరభద్ర మఁహావీర కారుణ్య,వారిధి సాక్షాచ్చివస్వరూప
సర్వజగచ్చక్రఁసంహార భైరవ, యఖిలజగద్రక్షణాంతరంగ
శిష్టపాలనశీల • దుష్టనిర్మూలన,ప్రావీణ్యసంపన్న • దేవదేవ
దారుణశౌర్యనిఁధాన లోకేశ్వర, బ్రహ్మగోవిందశివస్వరూప
గీ. నీదునేత్రాన్ని దగ్ధ మఱానిఖిలజగముఁ, దిరుగఁ గల్పించి పాలించుఁదేవనుతుండ
వట్టిసీయందు మత్పతి • యైనదక్షుఁ, డలిగి తత్ఫల మిప్పుడ • యనుభవించె .213
- క. ఈతనిదుర్బుధికిఁ దగ, నీతెఱఁగున శిక్ష చేసి • తింతియ ప్రిజకుఁ
బ్రాంతిగఁ దాఁ బతి నని గ,ర్వాతిశయము నెంది చెడియె • నరయక యితఁడుఁ.
గీ. వీరపుంగవ కోపంబు • విడువు మింక, నీదుకోపమహాన్నికి • బీదవిపుఁ
డకట యొకలక్ష్య మగునె కల్పాంతవేళ, నకలలోకబృందంబు లఁక్ష్యంబు గాక.
క. వైధవ్యము మము నిప్పుడు, బాధింపక యుండ నితఁడు • బ్రతికెడువెరవుఁ
సాధింపవలయు గణయూ,ధాధిప నీ కిల నసాధ్య • మరయం గలదే. 216
- మ. అని పల్కాటును దక్షభామిను లహీనార్తి దనుఁ వేడ నా
ఘనుఁ డత్యంతకృపాతరంగితమనఁకఁజాతుఁ డై యాతనిఁ
బునరుజ్జీవనధన్యుఁ జేయువెరవుఁ • బుద్ధిఁ విచారించి చ
య్యన సంధించెను మేషమూర్ధము తదీయం బై నకంతంబునఁ. 217
- క. సంధానమాత్రమున నా,కంధినిషంగాత్మజస్మృతకరుణాపేక్షా
బంధురత బ్రదిక్ లేచెను, బంధు లలర దక్షుఁ డపుడు • భార్యలనడుమఁ. 218
- వ. ఇవ్వీధంబున సముత్థితుం డై మేషమూర్ధం డగుదక్షప్రజాపతి స్వదోషప్రకటన
పూర్వంబుగా వీరభద్రు ని ట్లని స్తుతియించె. 219
- చ. క్రతు వనువేర వర్తిలి స్వఘాతక మానభిచారకర్మ మీ
గతి నెనరింపఁగాఁబడియె • గర్వమునఁ శివు యజ్ఞ పూగుఘా

గ్రతుఫలదాయ శంకరు నిరంజనుని భగవంతు సీలలో

హితు మది నాదరింపక విహీనమనీషుండ నైతి నక్కటా. 220

సీ. మౌక్తేంద్ర సద్భక్తి మోక్షుగేల్దోయితో, బలుమాటు శ్రీవీరభద్ర సీకు
నల్పమేధస్కు మహాపరాధి ననాథుఁ, గృపతోడఁ జూచి రక్షింపు నన్నుఁ
గినుకఁ బ్రజాపతి మనుగర్వమున మత్తఁచిత్తుండ నగుచు సత్సేన్యచరణు
లోకత్రయప్రభు మౌకాలికంతు మహాదేవు జామాత యనెడుబుద్ధిఁ

గీ. దుచ్చదుర్భాష లాడి తద్దోహి నైతి, దేహధారులలో శివద్రోహు లైన
యల్పులకు నెన్నటికి నరకాబ్ధి దాటువార్త యైన లేదెందు సీవసుధలోన.

క. నాదోషంబునకుఁ దగిన, యీదండన మాచరించి తిది నాభాగ్య
ప్రాదుర్భావము గాదె న, దాదర యీమేలు పొగడ నలవియె నాకున్. 222

క. సీమహిమఁ దెలిసి యెన్నఁగఁ, దామరసోద్భవున కైనఁ దర మగునె యచిం
త్యామేయశక్తియుక్తుండ, వీమాబోటులు నుతింప నెంతటివారల్. 223

క. ఇది యాదిగ సీకరుణా, విదితంబుగ బ్రదికినట్టి నేను భవచ్ఛ్రీ
పదసేవ యనిశమును జేయుదు ననహంకారభక్తియుక్తము గాఁగన్. 224

వ. అని దక్షప్రజాపతి స్తుతియించిన వీరభద్రుండు ప్రసన్నుండై యతని నాదరించి
తదీయాధ్వరంబునకు శిరంబు సంధించి యెప్పటియట్ల ప్రవర్తింప నానతిచ్చి పుర
వైరినివాసం బైనకై లాసంబునకు నపరివారుండై యరిగె నని చెప్పి హయగ్రీ
వుండు వెండియు నిట్లనియె. 225

శా. అక్షుద్రాపతిమప్రభావనిధి యానావీరభద్రుండు త్ర
య్యక్షావాసముఁ జేరి తన్ను గణయాధాగ్రేసరు ల్లాల్వ షా
లాక్షుం గాంచి తదంధియుగ్మమున కుద్వద్భక్తితో మ్రొక్కి శా
ర్యాక్షీణం బగునై జవర్తనము సాద్యంతంబుగాఁ దెల్పినన్. 226

వ. అమ్మ హేశ్వరుం డమ్మహానీయునియతిలోకం బైనపరాకమంబునకు మెచ్చి
యతని సంభావించి తక్కినగణాధ్యక్షుల సదయాలోకసంబున నాదరించి యిచ్చా
వర్తనంబున నుండె. 227

క. ఈవీరభద్రచరితము, పావనము శుభంబు దీనిఁ బఠియించిన దు
ర్భావు లగుపాపు లైన స్వభావంబున శివపదంబుఁ బ్రాపింతు రిలన్. 228

ఆ. ఈపవిత్రచరిత మెవ్వరు పఠింతు, రామహాత్ము లిల మహానుభావు
లై విశుద్ధకీర్తు లై సుదుర్లభభాగ్యులై విపాపు లగుదు రనఘచరిత. 229

వ. అని హయగ్రీవుండు సావరంబుగాఁ దెలిపిన.

230

—◆◆◆ ఆశ్వాసాంతపద్యములు. ◆◆◆—

శా. ఆధారాదిషడంబుజాశ్యగణనాః ధాద్యామ రేశాత్మస
దృఢామోచనతత్పరాత్మసురసాః భావ్యాంఘ్రిపద్మద్వయా
రాధిస్వా శితయోగిపుంగవమనోః రాజీవవీధీమహా
సౌధాభ్యంతరమందిరా సువిలసః చైస్థలేంద్రజానుందరా.

231

క. కరధృతహరిణ శశాంకా, భరణ సురాధీశమకుటః బద్ధమణిరుచి
స్ఫురితచరణ మనసిజనం, హరణ నిజపదాశ్రితోత్పః లామృతకిరణా.

232

పంచచామరము. సురేశ్వరాచ్చి తాంఘ్రిపద్మః శోభిధాన్యవాటికా
పురేశ్వరామ రేశ్వరాఖ్యః పూర్ణకామసేవధీ
శ్వరాస్తభూధరేశ్వరాత్మః జామనః పయోరుహా
హరీశ్వరాపురత్రయేశ్వః రాసురత్రయాంతకా.

233

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షపీఠాసుధారసాసారప్రసారసులభి
కవితావైభవాపస్తంబసూత పరాశరగోత్రవిలస దాతుకూరివంశ
సంభ వాయ్యనామాత్యపౌ త్యాదిమూర్తినామనక్కవిపుత్ర
సకల సుకవీజనవిధేయ పాపయ నామధేయ
ప్రణీతం బైన లలితాంబోపాఖ్యానం
బసుమహాప్రబంధంబునందుఁ
బ్రథమాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీనద్గురుచరణాంబుందాభ్యాంఽమః.

శ్రీ

అలలితాంబోపాఖ్యానము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

~*~*~

రమణసారసభవ

స్వారాజప్రముఖదేవః పర్వమహిమ గౌ

రీరమణీమృదుమానస

వారిరుహదినేశ ధన్యః వాట్యమ రేశా.

1

వ. అవధరింపు మప్రమేయప్రభావుం డగుహయగ్రీవునకు మేధాసాంద్యం ' డగునగన్త్య
మహామునీంద్రం డి ట్లనియె.

2

క. శ్రీమహితవీరభద్రక, ధామృతపానమున గాఢః పార్షము నొండెక
నామానస మశ్వాసన, హైమవతీదేవిచరిత ః మవశిష్ట మిశక.

3

నీ. అచలరాజాత్మజ ః యారీతి నారూఢ, యశావన యై యేమి ః యాచరించె
దత్పరిణయమహాః త్సవ మెట్లు వర్తించె, యాచనచే శంభుః ః డామృగాక్షిః
బెడ్డియాడెనొ లేక ః పృథ్వీధరతనూజ, తానె మున్నుగ మేరుః ధన్వకడకు
వచ్చి యాఘనుని విఃవాహమయ్యెనె వారి, చరిత మెవ్విధమునః ః బరిధవిల్లె

గీ. నిది సవిస్తరముగః డెల్పు ః సదయహృదయ, నిఖిలకథలకు నీవె పెఃన్నిధివి యట్లు
లగుట నడిగెద నన్న సః య్యశ్వవదను, డాకలశసంభవున కీట్టు ః లనుచుః జెప్పె.

ఆ. ఎద్ది విన్నమాత్ర ః నేనః పయోరాశి, దాఃటి యెవ్వ రైన ః ధన్యు లగుదు
రట్టియంబికానుః హదేవశుభవృత్త, మవధరింపు కలశః భవమునీంద్ర.

5

నీ. అదేవి సకలలోః కాడ్పుతతారుణ్య, లావణ్యశుభలక్ష్మః లక్ష్మీతాంగి
యై విశ్వమునకు మః హనందవర్ధని, యగుచు శోభిలః జూచి ః యచలనాథుః

- డంతంగముని ని ధి ట్లని వితర్కించె ము, ద్వంశంబునకు వన్నె ధి వాసి గలుగ
జనియించినట్టియి ధి సువిజగన్మోహ, నాతిసాందర్య ము, దాత్మజాత
౧. వీరసంస్కార యైవమధిప్రదీప, మాలికయు బోలె నలరించె ధి మద్వశంబు
విలసదనుజమసౌభాగ్య, కల నెనగు, తనివే ధి మయ్యె మధి, దన్వయంబు. 6
౨. ఈవనచేత్ర కనుగుఱు, జౌవరు గాంక్షించునట్టి ధి మావన మొదవె
గావున నేతత్సదృశం, జౌవరు జెప్పండు గలఁదా ధి యఖిలజగములక. 7
౩. సకలగుణసంపదల నీ, యకలంకశశాంకవదన ధి కనుగుఱు డగువా
క్షిణ ముజ్జగములలోన వై, దకి చూచిన లేడ యెవ్విధమున దొరకునో. 8
౪. హరిహయుఁ జాత్రయాశుఁడు కృతాంతండు వార్ధివిభండు వాయువు
హరిహరుఁడు సుహృదము సమగ్రముగా వహియింప నోప రీ
కరివరగామినీమణికే ధి గాంచనగర్భండు నై న దీటు గా
డరయ మురాంతకుం డయిన ధి చంబుజనేత్రకు సాటి వచ్చునే. 9
౫. అని యివ్విధంబున హిమనంతం జేకాంతంబున దనమనంబున వితర్కించునమయం
బున. 10
౬. సంపూర్ణపూర్ణి మాచంద్రమండలసామ్య, నిర్మలత్వము మేన ధి నివృట్టిల్ల
గారుమెఱుగుని, గారంబు నిరసించు, భవ్యపింగళజటాపటలి మెఱయ
ననునిమేపాంతరా, త్యానుసంధానవి, స్ఫుటపులకాంచిత, మూర్తి యొప్ప
గంగాజలాభిషి, కవిశుద్ధ మగుచు గోక్షీరధావశ్యశశీర మమర
౭. మహతి యనెమనాద్ర బహ్మ, మహిత యైన, వల్లకి ధరించి గీతప్రబంధహృద్య
రచనఁ జంద్రశేఖరుని బాండును వచ్చె, నారదుండు విజ్ఞానవిశారదుండు. 11
౮. ఇట్లు సర్వతనహాయుండై సకలలోకంబులయం దాశ్చర్యదర్శనార్థంబు సంచరించు
వాడు గావున నాకాశంబుననుండి హిమనగేంద్రునిమందిరంబున కవతరించి యభ్యం
తఃస్థితుం డై చయతని జేర వచ్చునమయంబున దివ్యతేజశ్శోభితుండును దివ్యజ్ఞానసం
పన్నుండును సగుణద్వివ్యమునీంద్రుని గని గిరీంద్రుండు ప్రత్యుత్థానంబు చేసి తోడి
తెచ్చి సముచితానంబునఁ గూర్చుండఁజెట్టి యర్ఘ్యపాద్యాదిపూజనంబు లాచరించిన
సత్యంతసంతుష్టుం డై నారదుం డతని కిట్లనియె. 12
౯. వాసవుడు దేవతల క, గ్రేనరు డెటు లట్ల సర్వగిరులకు నీ వ
గ్రేనరుడ వైతి నీదుమ, హాసాజన్యంబు మమ్ము, దావహ మయ్యెక. 13
౧౦. సుముఖుడవు గుణాఘ్రిండువు, సమధికభూచక్రభరణసామర్థ్యుడ వా
దిమకూర్మశేషదిజ్జ్నా, గములుక మీరును ధరింపఁగా మహి నిల్చెక. 14

వ. అట్లు గావున నీవును సకలలోకశ్లాఘనీయుండవై యున్నవాడ విటమీడ నీదు
భాగ్యమహిమ యెంతని కొనియాడ వచ్చు బర్హతసార్వభౌమ సావధానంబుగా
వినుము. 15

క. పదునాలుగులోకములకు, సదయతఁ దల్లి యయి మనుచుఁ నర్వేశ్వరి నె
మ్మది భవదాత్మజ యయ్యెన్, విచితంబుగ నీదుభాగ్యవిభవం బనదే. 16

ఆ. అద్రినాథ లక్ష్మీ యనఁ బుష్టి యనఁ భాత్రి, యనఁగఁ గీర్తి యనఁగఁ సంబి క యన
నీతనూజ యైనఁ యీతలోదరియె ను, మృదియుఁ గాక యొకటి యనఁ ఘ వినుము. 17

క. ఈమానిని యమృతాంశశ్రీ, రోమణి కర్ధాంగ మగుచుఁ బోన్మితిఁ గాంచున్
నామాట వేదవాక్యము, గా మదిలో నమ్మ వలయు యొధరమాళీ. 18

గీ. స్వధ యనఁగ స్వాహ యన నీతి యన్నతి యన
నాత్మవిద్యయు గుహ్యవిద్యయు ననంగ
సరవి బాపఘ్ని పాపనాశని యనంగ
మహిమ నీసుత విలసిల్లు మాన్యచరిత. 19

చ. తలఁచిన నీతనూభవ సదాశివ్రసంకవిభూషణంబు గాఁ
గల దిటమీడ నిక్క మటు యగావున నీవు నుపేక్ష సేయకీ
నెలఁత సనూనయావన వినిర్మలకీర్తిని దోషకొంచు ని
శ్చలతఁ దపం బొనర్చునలశంభునియాశ్రమసీమఁ జేరుమా. 20

ఉ. నావచనంబునం దిపు డనాదర మించుక యెనఁ జేయ క
ద్వేషనియాశ్రమంబునకుఁ దీవ్రతఁ బుత్రికఁ దోషకొంచు బా
మ్మనిభుఁ డమ్మతావహమహామహానీయతపోగరిష్ఠని
ష్ఠావిధి నున్నవాఁడు బుధఁసన్నత దక్షసుతావియోగతఁ. 21

వ. కావున నీవు స్థానాప్తశ్రమంబునకుం జని యచ్చట మహావైరాగ్యసంపన్నుండును విజి
తేంద్రియుండును నై యతిఘోరతపంబు సేయుచున్న శంభునిసమీపంబున కరిగి పరిచ
రార్థంబుగా నమ్మహాత్మునిఁ బ్రార్థించి తదనుజ్ఞ వడసి యిక్కుమారి నప్పరమేశ్వరు
నొద్ద నుంచి మిడి యీ నగరంబున కరుగుదేరవలయు నిట్లు చేసితేనియుఁ గ్రీమకృ
మంబున నీపుత్రికతోడిపరిచయంబు శంకరునకుఁ గల్గు దాన నమ్మహాత్ముండు వైవా
హికవిధానమార్గంబున నిష్కానినితోడిసాంగత్యం బంగీకరించు నేతదర్థంబుండు దా
కాసురవీడితు లై పురందరాదిబృందారకశ్రేష్ఠులు గరిష్ఠం బగుభవత్సాహాయ్యకం
బనుష్ఠించువారట్లు లోట నిది యవశ్యకరణీయం బని భవిష్యదర్థంబు దెలిపి యథేచ్ఛా

నుచూచి యొనాడును జరిగిన హిమవంతుండు వివృతస్థనంపన్నుం డైనయదేవర్షి
వాక్యంబులు విని నిజాన్వయం బంచికాజనంబున నత్యంతపావనం బయ్యె నని మనం
బురం దలంచి సుతుష్టుం డై స్థానాశ్రమంబునకు నరుగ సమకట్టి జయావిజయాభిధాన
సఖిమణిద్యయసమేత యగునిజప్రియతమాజాతం దోషుని యచ్చటికిం జని యనేక
కోటిసంఖ్యాకులును మహాబలులు నై సగణనాఘలచేత స్వతఃపాలితం బై ఫలపుష్ప
సమృద్ధం బై కైలాసశైలనర్మతమృతసమీపవిరాజితం బై శాంతనకలక్రిణి
సమూహంబు గావున సతిమనోహరిం బై సుస్థిగ్ధశీతలచ్ఛాయంబు లగుకంకేభద్ర
ధారుప్రముఖతరుసముదయంబుచే నతివిలసితం బై సురపున్నాగశింశుపాలోద్రప్రా
యంబు లై కాంతారంబులచే సతిశోభితం బై పుణ్యవక్షిమృగాక్షీర్ణం బై లఘుశీతల
స్వచ్ఛమధుసూవాసితజలనిర్ఘృకాఘం బై కస్తూరీమృగనివాససురభీతశిలాతలం బై
మణియు సదాశివభక్తినిష్ఠాగరిష్ఠులును సదాచారులుఁ ద్రిపుండ్రాంకితమస్తకులు
భస్మద్ధూతసర్వాంగులు నై నయనేకబ్రహ్మచారుల కధిష్ఠానం బై వెండియు. 22

క. ఈశాన చంద్రచూడ సదాశివ శ్రీసీలకంఠ • త్ర్యంబక యచుచున్

వాళితమిషమునఁ బలుకుశు, భాళయఖగకులముచేత • నతిభూషిత మై. 23

క. శ్రీవాత్స యైన లేక తపోవై భవవర్ధనంబు • భూరితపస్యా

భావిత మగుస్థానాశ్రమ, మావసుధాధరమహేంద్రుఁ • డర్థిం జేరెన్. 24

గీ. చేరి యయాశ్రమముబహిర్ద్వారమునన, నిజతనూజాత నిల్చి విశీతవేషుఁ

డగుచు భక్తి సంగుచితుఁ డై • యచట నుండి, కనియె నంత శిలాదనం • దనుని ఘనుని.

వ. ఇవిధంబున నంతస్త్రిహబహిర్ద్వారస్థితం డై సమహాజన్ము నంది కేశ్వరుం గని యల్లన
నతనిఁ జేరం జని సవినయంబుగా ని ట్లనియె. 26

గీ. అసఘ నందీశ సీవు సోమార్థమాశి, యైశంభున కెపునుఁ బ్రధానభక్తుఁ

డవు గదా మత్ప్రయోజన • మవితథంబు, గాఁగ విన్నవింపుము శైల • కార్మకునకు. 27

క. సేవింప నిచ్చయించెద, భావంబున నతనిపాదపద్మయుగళమున్

గావున నెఱిగింపుము దృష్టావసరుండ వయి యన్మదాగమనంబున్ . 28

చ. అని గిరిరాజు వేడినఁ బ్రియంబున నంది శశాంకశ్శిరున్

గని ప్రణమిల్లి యాత్మకరకంజమునన్ వదనంబుఁ గప్పి స

ద్విసయముతోఁ దుపారవృథిపీఠభర్త భవత్పదాబ్జనే

వన మెడఁ గోరి దేవ యిట • వచ్చె నటంచును విన్నవించినన్. 29

క. అనర్హేశ్వరుండు విని దయాసాగరుఁ డగుటఁ జేసి • యప్పడ కించి

దూర్భాసంజ్ఞ చేతఁ దెల్పెన్, నానన్నిధి జేర్చు తుహినఁ నగపతి ననుచున్. 30

- చ. అది గని నంది వేగ సచలాధిపునొద్దకు నేగి యాతనికొ
 సవసములోనికి హృదయఃసమ్మద మొండగఁ దోడితెచ్చి యా
 త్రిదశనిషేవితాంఘ్రి యగుఁదేవునిముందట నిల్చి నాతఁడుకొ
 విదితవిసీతిఁ జేసెఁ గడు ఁ వేడ్కఁ బ్రణామము భక్తియుక్తితోకొ. 31
- వ. ఇట్లు సాష్టాంగదండప్రణామంబు చేసి లేచి తనవచ్చినకార్యం బద్దేవునకు విన్నవించు
 నుద్యుక్తుం డై వినయవిసమితశరీరుం డగుచు ముకుళితకరకమలుం డై యిట్లనియె.
- సీ. స్వామి నీ వఖిలవిష్టప్రపదనీయుండ, వాద్యంతరహితుండ ఁ వక్షరుండ
 వాత్సల్యతంత్రుడవు శుద్ధాత్ముండ వప్రమేయప్రభావుడవు దేవాదిదేవుఁ
 డవు సర్వలోకసాక్షివి మహేశ్వరుడవు, సర్వజ్ఞుడవు శుద్ధసత్వమూర్తి
 వమితతేజోరాశి ఁ వటు గాన నీపాదకమలసంస్కరణ యొక్కటియె చాలుఁ
- గీ. బాతకాఘంబు శీఘ్రము ఁ పాఁజదోలఁ, దాపసతపఃఫలము భవద్దర్శనంబు
 వినయవృత్తి నిన్నాశ్రయింపనిజనులకుఁ, గర్మఫలసిద్ధి యేరీతిఁ ఁ గలుగ నేర్పు.
- క. భవదీయపూజ సల్పెడునువిసీతుల కందరానిశుభములు గలవే
 శివ నేను విన్నవించుమనవి దేవా యవధరించిసక ధన్యుండకొ. 34
- వ. అది యెయ్యది యంటేని. 35
- గీ. దేవ పార్వతి యనెడు మఁదీయతనయ, సకలనుగుణాఢ్య గలదు యుమ్మత్పదాబ్జ
 యుగళశుశ్రూష నేయ మఁహాత్ముకత్వ, మెలమిఁ దన్మానసంబునఁ ఁ గలిగి యుండు.
- క. దేవరపాదాంబుజయుగ,నేవకొ దనవాంఛితంబు ఁ చేకులు సంచుకొ
 భావమున నమ్మి యిపుడు దయావసనిధి వైసనీదుఁనాశ్రమమునకుకొ. 37
- గీ. వచ్చి భవదీయగృహబహిర్ద్వారభూమి, నిలిచి యున్నది దయ చేసి ఁ నీ వనుజ్ఞ
 యిచ్చినటు లై నఁ దోడ్కొత్తు ఁ నింతి నిపుడ, తత్సఖిమణిద్వయసహితంబు గాఁగ. 38
- క. స్త్రీలకుఁ బురుషులకుం బసి,బాలురుకొ బండితులకు ఁ భవదీయసప
 ర్యాలోలతయె పరాయణ, మాలోకింపగఁ దదన్య ఁ మరయం గలదే. 39
- గీ. అలఘుగుణ నీవు విజితేంద్రియులకు నెల్ల, సగ్రగణ్యుండ వటు తొట ఁ నన్మదీయ
 కన్య దేవరశుశ్రూషఁ ఁ గదిసి యుండి, సీతపము విఘ్నముగఁ జేయ ఁ నేర దనఘ.
- గీ. బాల యారీతి దేవరఁచాలనుండి, తన మనోరథసిద్ధి తఁధ్యముగఁ గాంచు
 నీకు నియమంబు తక్కువ ఁ గాక యుండు, జలజలోచన నీచెంత ఁ నిలుచుకతన. 41
- గీ. దేవరకు దాసి యగుచు మఁదీయమహిత, మహితభక్తితో గేహసమ్మార్జనాది
 కము లనాయాసముగ గరఁగరికతోడ, నలువ నేర్చు భవన్నేత్రసంజ్ఞమాత్ర. 42

సీ. శృంగారముగఁ గోమలంగి గోమయమున, సతిరమ్యముగ గృహం ♦ బలుక నేర్చు
గండక యుండంగ ♦ సుందరి పుష్పముల్, గోసి మాలికలుగాఁ ♦ గూర్చ నేర్చు
లలితహృద్యంబుగా ♦ నెలత నిర్ధిరజలకలశము ల్లోని వచ్చి ♦ నిలువ నేర్చు
హోమపూజాద్రవ్య ♦ మువిద మున్నె యమర్చి, యిచ్చకు మెచ్చుగా ♦ నీయ నేర్చు
గీ. బలుకు లిక వేయు నేల యజ్జలజవదన, వెలయ దేవరతలఁపున ♦ మెలగ నేర్చు
గమలనేత్ర వహుచితకార్య మెల్ల, నాచరింపంగ నేర్చు మీ ♦ రాజ్ఞ యొనఁగ. 43

చ. అని యిటు లధినాథుఁడు మహావీరయంబున విన్నవించఁగా
విని పరమేశ్వరుం డను వివేకనిధి భవదిచ్చ యెట్టు ల
ట్లనఁగ నాచరింపుము గుహోన్నత దీనను దోష మేమి యం
చనుమతి యిచ్చె నాతఁడుఁ బ్రహర్ష ముతోడ నమన్కరించుచుకా. 44

ఆ. తనయఁ దోడితెచ్చి ♦ తరుణేందుశేఖరుఁ, బూజనేయు మనుచు ♦ బుద్ధి గఱపి
దేవుకడఁ దదీయసేవార్థ మై నిల్వె, గన్య సకలలోకమాన్య ధన్య. 45

వ. ఇవిధంబున హిమవంతుండు దనవచ్చినకార్యంబు నిర్వర్తించి సంతృప్తాంతరంగుం
డై మరలి నిజనగరంబునకుఁ జనియె నంత. 46

సీ. ఆపార్వతి సఖిద్యఁబ్రొవేత యగుచు వినీతియు భక్తిమానీతయు సమ్య
గాచారనిష్ఠయు ♦ ననుకూలయును నై మహేశ్వరసేవ యం ♦ దెన్నఁ దైన
నాలన్య మించుక ♦ యైన నెఱుంగక, వేదికాసమార్జ్యనాదకములు
సరసతఁ బుష్పావచయముఁ దన్మాలికాగ్రధనంబు నేయుచుఁ ♦ బ్రథితము లగు

గీ. దేవపూజనివేడుల ♦ భావ మలర, భూరిచందనమాలిక ♦ ల్పొనఁగఁ గట్టి
ముఖ్యకుసుమాక్షతలతోడఁ ♦ బూర్ణకుంభ, ముచట నిల్పుచు మఱియు నయ్యబవదన.

సీ. చాలవంతగఁ దీర్చు ♦ శాలితండులమార్గ, రంగవల్లికలు గేహంగణమునఁ
దర్పణార్థంబు శుద్ధజలంబుఁ గొని వచ్చి, యతిభక్తిఁ బశువతి ♦ కందియిచ్చు
దాపున నిల్పు ముందాశీసేవావర్ణ, పద్మజాలముఁ దెచ్చి ♦ బహువినీతి
హోమార్థ మై యతికోమలం బగుకుశ, యును బల్లవంబులు ♦ నొనఁగు వేడ్క

గీ. సమయ మెఱిగి నిత్యంబును ♦ సముచితముగఁ, జంద్రచూషునిసేవ యీచంద మమరఁ
జేసె భవ్యనిజాభీష్టసిద్ధికోటకు, నయ్యశశ్విని బహుకాల ♦ మభిమతముగ. 48

వ. అంత. 49

సీ. సర్వేశ్వరుండు స్త్రీసంక్లేషవిముఖుడై, నానాగ్రవినిహితనయనయుగళఁ
డాత్మనిరుద్ధేంద్రియగ్రాముఁ డంచిత, భూమధ్యహృదయుఁ డుద్దామనియమ

- యుక్తః డంతర్దృష్టిః యును నై పరానందమయ మై నిరంజనమై యమేయ
మై సహోల్లాస మై యక్షర మై నిర్వీకార మై యొప్పునఁగణ్య మైన
గీ. స్వస్వరూపంబునందు చిశ్చలము గాఁగ, నెలమిఁ దనదుప్రత్యగ్దృష్టిఁ నిలిపి నిన్
రంగ మై కానఁబడునముద్రంబు వోలె, జోద్యముగ వికల్పతోభశూన్యుఁ డగుచు.
- క. శమధనుఁడు శంభుఁ డపు డాస్తిమితాకృతి యగుచు నిష్ఠఁచే సంఖ్యాన
క్రమము యథాచిధి నడపుచు, విమలాత్మజ్యోతిఁ గనుచు వేడుక నుండెన్. 51
- శా. అలోఁ దారకుఁ డన్మహాదనుజుభాహశౌర్యవిస్ఫూర్తిచే
తైలారిప్రముఖామరోత్తములు త్రాసభ్రాంతు లై యార్తివే
ధోలోకంబున కేగి యచ్చట మహాత్మున్ దేవతాజ్యేష్ఠు భా
షాలావణ్యవతీవిభం గని యుదంఁచద్భక్తితో మ్రొక్కుచున్. 52
- క. శరణంబ వగుము మా కని, హరిహాయముఖదేవవద్యఁ లప్పడు భయకా
తరు లై యాక్రందించిరి, సురసిజభవుమోల నధికసంభ్రాంతమతిన్. 53
- చ. పదపడి యాతనిన్ వివిధభంగులఁ బ్రస్తుతిచేసి తారకా
ఖ్యదనుజుచేయుబాధలు సమస్తముఁ దెల్పుగఁ గోరి పల్కి రో
త్తిదశవర్చార్యతాంఘ్రియుగఁ దేవ జగంబులఁ గల్గజేయఁగా
విదితము గాఁగఁ బ్రోవఁగ నుపేక్షయొనర్పఁగ నీవె యెన్నఁగన్. 54
- వ. అని మఱియును. 55
- ఆ. నీవె జీవితంబు యీవె మాకు బలంబు, నట్టు లగుట నిష్ఠ యి
రక్ష నలుప కిటు లుపేక్షనల్పఁగ నీకుఁ, దగునె వేగ యభయదాత వగుము. 56
- క. లోకాధిప దయచేయుము, మా కధికారంబు లిచ్చి యన్నించిననీ
వీకరణి నుపేక్షించుట, నీకష్టము నొందినార యిప్పుడు ఖలులచేన్. 57
- క. దైత్యకృతం బై యిపు డొకయత్యాహిత మొదవె మాకు యిట్టు లగుట న
ప్రత్యయముగ నిట వచ్చితి, మత్స్యాపన్ను లగుమమ్ము సరయు మధీశా. 58
- ఆ. ఈమహాభయంబు యౌదయశల్యం బయి, యతికఠోర మగుచు నార్తి జేసె
నట్టు లగుట నతిరయంబున దానిఁ దొలంగఁ జేయుపనిఁ దలంపు మభవ. 59
- వ. అది యెయ్యది యనిన విన్నవించెద మత్యంతకరుణాకటాక్షంబునఁ జిత్తగింపవలయు
హిరణ్యకశిపునామధేయుం డైనయొక్కమహాదైత్యునివంశంబున నుద్భవించి తత్తు
ల్యపరాక్రమవంతుండై తారకుం డనుదైత్యేంద్రుండు భవద్దత్తవరప్రాబల్యంబున
సుద్ధతుం డై మహానత్సంసున సమధికధైర్యశాలియు నత్యంతచపలుండును దుర్గు
యుండును దుర్మానియు దుర్మదాంధుండును నై మాకు నిత్యంబు నహితంబె

చేయుచు యజ్ఞకర్మవినిశ్చయమునకు సకలజగంబును స్వాహాస్వధావషట్కారవర్జితంబు
 నేయుచు సకారణక్రోధంబున సర్వమునీశ్వరులను బీడించుచున్నవాఁ డివ్వీధంబున
 నతండు త్రైలోక్యంబును బరితపింపం జేయుచు మఱియు నిమ్మహేంద్రునియధీనంబు
 లై సచింతామణికామధేనుకల్పవృక్షంబుల నవహరించి నిజభేరిధ్వనిశ్రవణమాత్రంబున
 నమస్తబ్ధుండారకులుఁ గాంచికీకు లైనఁ దాను స్వర్గంబుపై విడిసి యచ్చటియఖిలధ
 నంబును గొల్లగొని తదీయగోవురాట్టాలకసాధప్రగీవకాదులను మత్తవారణవేదులను
 సచేకసాపాఞ్భిత్తులను వివిధంబు లగుచంద్రశాలలను సభామంటవకోటులను రత్నఖిచి
 తగృహంబులను సౌమ్యసునీతటంబులను బడ నడిచి దర్శితుం డై యద్దురాత్ముండు
 నాకళాసనునశేషరాజ్యంబును నాశంబు నొందించి చంద్రసూర్యాద్యధికారంబులును
 దాన చేయుచున్నవాఁ డదిగావున చంద్రునిచంద్రత్వంబును సూర్యునిసూర్యత్వంబును
 నగ్నియగ్నిత్వంబును యమునియమత్వంబును నతనిచే నవహరింపంబడియె వారిల
 కృత్యంబులు దాను నిర్వహించుట గాక విశేషించి వారల బాధించుచున్నవాఁ డయ్య
 ల్పునిచే నఖిలదేవాంగనాసంఘంబులును జైఱఁ బడి యున్నయవి యిట్టికష్టంబు దేవర
 వారియెదుర విన్నవించుటకు లజ్జ వొడముచున్నది తత్ప్రతాపాగ్నిచే జగత్ప్రయంబును
 దపింపుచున్నది మా కెప్పుడును దద్భయజ్వరంబున నాయాసంబె కాని యాహారవిహి
 రాదులయందు మనస్సాస్థ్యంబు గలుగకున్నది రేయుంబగలుఁ దద్బాధాపరిభూతుల
 మై యున్నవార మట్టు లగుట మాలోపలఁ గొందఱు మనుష్యరూపంబున వసుధాత
 లంబున సంచరించుచున్నవారు దేవకార్యంబులును బితృకార్యంబులును నెచ్చట
 నేనియుఁ గనవిఁపబడ కున్నవి యీప్రకారంబున స్వర్గమర్దనుండును నమగ్రబలనిధియును
 నై సతారకానురుండు ప్రతాపదీపితుం డై చక్రపాణిచక్రింబున కై నను శూలహస్తుని
 శూలాయుధంబున కై న నసాధ్యుం డై యున్నవాఁ డిందులకుఁ గర్తవ్యం బెయ్యదియో
 దాని మాకు నుపదేశింపవలయు భవదీయవరగర్వితుం డగునపూర్వగీర్వాసుండు సచ
 రాచరం బైనత్రైలోక్యంబుఁ దనయఁచేతికిఁ దెచ్చియున్నవాఁడు సీవు సర్వజగత్ప్రవృత్తు
 సర్వలోకపితామహుండ వస్మద్విపత్తుముద్రకర్ణధారధురంధరుండ వై యుండి మాకు
 నెద్ది చేసిన దుష్టాసురబాధ యడఁగునో యట్టికర్తవ్యపాపంబు బుపదేశింపక యిట్టు
 లూరకున్నవాఁడవు తొరకుండుప్రచయంబున నుండ సస్మజ్జీవనం బేలాగునఁ బ్రవర్తించు
 నని యతిదై న్యప్రలాపంబుల నమరులు ప్రార్థించినఁ గమలసంభవుండును గరుణాభరి
 తుం డై ప్రతిపక్షమర్దితు లై భయార్ద్రులు లై నవారలం గనుంగొని సాంత్యనమధురంబు
 గా ని ట్లనియె.

- కి. సురలార దుష్టతారక, పరిషీడితు లైనమీరు ♦ బహుతరచింతకొ
దురపిల్ల నేల మీ కొక, పరమోపాయంబుఁ దెలిసి ♦ పనిచెడ మిమ్ముకొ. 61
- సీ. మేదురబలశాలి ♦ యాదైత్యపతి తొల్లి, బాల్యకాలంబునఁ ♦ బరమఘోర
మైనమహాతపం ♦ బత్వంతనియతితో, ననుఁ గూర్చి యాచరించినఁ దదీయ
భీమతపోనలఁ భూమాయితంబు లొ, వదునాల్గుజగములు ♦ భ్రాంతి నొంది
సకలచరాచర ♦ సంఘ మవ్వేడిమిఁ, దనికి యెంతయుఁ బరి ♦ తాప మొందె
- గీ. నట్టి యెడ వానితపమున ♦ హర్ష మొంది, నేనుఁ బ్రత్యక్షమై రజఃనీచరేంద్ర
వరము వేడు మిచ్చెద నని ♦ కరుణతోడఁ, బలుక వాడును సంతోషఁ భరితుఁ డగుచు.
- గీ. కమలభవ సృష్ట వఖిలలోకంబులకును, సర్వకామప్రీదుండవు ♦ జనకుండవును
బ్రకటముగ నీవ నీకంటె ♦ నొకఁడు గలఁడె, తాపసులకుఁ దపఃఫలఁదాయి వీవ. 63
- క. కమలాసన నీకుఁ బ్రసాదము నాయందుఁ గలదేని ♦ దాక్షిణ్యముతో
డ మదీయవాంఛితము నెనుఁ, గుము నీ కది విన్నవితలు ♦ గురుతరభక్తికొ. 64
- క. ఏవీరుఁ డగ్నిముక్తమ, హాపీర్యమువలన నుదయఁమంది ప్రబలుఁ డా
నావీరుఁడుదక్క నితరు, తావీరులచేత నభయ ♦ మయ్యెడి నాకుకొ. 65
- క. అని యివ్విధమున నను న, ద్దనుజుఁ డడుగ నతనిభక్తిఁ తత్పరతకు నే
మనమున హర్షించుచు నా, ఘనవర మవు డమరులార ♦ కరుణ నెనుఁగితికొ. 66
- క. నాచేత నిట్లు లాక్షణ, దాచరుఁడు వరంబు గాంచి ♦ తా వర్ధిలుటకొ
నీచత వాని వధించుట, నాచారము నాకుఁ దలఁప ♦ ననుచిత మెందుకొ. 67
- ఆ. ఎంతదుష్టుఁ డైన ♦ నెంతధూర్తుఁ డైన, నెంతకఠినుఁ డైన ♦ నెంతకపట
వంతుఁ డైన మఱియు ♦ నెంతశత్రుఁ డైన, దగదు తానె పెంచి తానె చెఱుప. 68
- చ. అదియును గాక మద్వైరమహాబలసంపద వృద్ధిఁ బొందునా
త్రిదశరీపు నృదంబడఁప ♦ దేవతలార యశక్య మేరికికొ
మదిఁ దలఁపంగ నాకును సమర్థత లే దెటు లన్న చగ్నిచే
సదనము గాల్చి యెవ్వరికి ♦ శక్యము క్రమ్మట దాని నార్పఁగకొ. 69
- వ. అట్లు గావున.
- క. తారకదోర్విక్రమసం, హారం బేశూరవర్యుఁ ♦ డశ్రమమున దు
ర్వారుఁ డయి చేయఁ గలఁ డ, వీరుఁడు సేనాని యైన ♦ విజయము మీకుకొ. 71
- ఆ. అట్టివాఁడు గలుగ ♦ యత్నంబు సేయుఁడు, వాఁడు కరుణ మీకు ♦ వాహినీకుఁ
డైన మీ కసాధ్య ♦ మగునది లే దెందు, వినుఁడు తద్విధంబు ♦ విస్తరింతు. 72

గీ. శ్రీమహాదేవుః డాశ్రితః కామధేను

వఖలజగదీశ్వరుండు చంఃద్రావతంసుః

డధవుఁడె సమర్థుఁ డగు నచఃలాత్మజాతః

గూడి తారకుః బరిమార్చుకొడుకుఁ బడయ.

73

క. అతఁ డిపుడు దక్షసుత యాత్మతనుత్యాగంబు చేసి * తలఁగినది మొదల

వితతం బగువైరాగ్యము, మతిఁ బూని మహానియమసఃమగ్రుం డగుచుక. 74

వ. అతిఘోరం బగుతపోనిష్ఠ వహించి తరుణీసామివ్యమాత్రంబునందును బరాజ్ఞు
ఖత్వంబు నెంది స్వాత్మధ్యానపరాయణుండై నిరంతరాత్మావలోకనంబు సేయుచు
స్థానాశ్రయమంబున నివసించియున్నవాఁ డిప్పుడు మీరు చేసినభాగ్యవిశేషంబున
దైవయోగంబున భవత్ప్రేవార్థంబుగా గురుప్రబోధిత యై పర్వతరాజనందన
యచ్చట నిలిచియున్నది యక్కన్యక యనేకప్రకారసపర్యలఁ దన్ను సేవింపు
చుండ సౌందర్యతరంగిణి యగునమ్మందగమన నవలోకింపక నమ్మగువతో
సంభాషింపక కేవలధ్యానపరాధీనుండై యున్నవాఁ డక్కురంగధరశేఖరుం డక్కు
రంగనయనతోడిసాంగత్యం బొనరించునట్లుగా మీరు యత్నంబు సేసినట్లైన
నదిమొదలుగా మీకు సుఖంబు గలుగు నానందేశ్వరుం డానంద్యమంగళతోఁ
గ్రీడించుచు నవ్వనితాళిరోమణియందు నిజవీర్యనిక్షేపణంబు సేయంగలవాఁ
డవ్యామలోచన ప్రజ్ఞలజ్జలనోపమానం బైనతత్ప్రేజంబు సహింప నోపక భూమి
యందు నిలుపఁగల దవ్వసుంధరాదేవియు నట్ల పరమేశ్వరవీర్యభరణంబునం దన
మర్థయై పావకునందు దాని నునిచి తాను నిర్భరంబుగా నుండఁగల దద్ధనంజ
యుండును స్వనిక్షిప్తపురంజయవీర్యంబుఁ గ్రమంబునఁ జంద్రభార్య లైనకృత్తికలా
ర్వరయందును నిక్షేపింపఁ గలవాఁడు వారును దద్రేతోధారణంబున సంతాపిత
లగుచు వియన్నదీజలంబులఁ దదుత్సర్జనంబుచేసి సుఖంబున నుండంగల వారయ్య
మంతరంగిణియు నయ్యమరతరంగిణీధరమహావీర్యదహనజ్వాలాజాలసంతప్తనిజా
కృత్తి యగుచుఁ దన కనతిదూరంబున నుండుశరవణంబునుపాంతంబున నప్పరమ
పురుషచరమధాతూత్సృష్టి యొనర్చి హృష్టాత్మ కాఁ గలయది యత్తైఱంగున
నేతావత్కాలంబున నమ్మాహేశ్వరమహాప్రేజంబు కుమారస్వరూపంబునఁ బరిణా
మంబు నెందఁ గలయది నిర్జరులారా యంతట నక్కుమారుండు త్రిలోకగురు
వైనయమ్మ హేశ్వరువలనఁ గృతాస్త్రిండై దృఢవిక్రముండును నమధీతాశేషవిద్యా
విశేషుండును వగుచు మీకు సేనాని కాఁగలఁ డేతత్కార్యసంసిద్ధికి నాదిక

రణం ధై నపార్వతీసంసర్గంబు శంభునకుఁ గలుగఁజేయువ్రాయత్నంబున నుండుం
డతం డీసమయంబున విరక్తాత్మ్యం డై వర్తించుచున్నవాఁ డన్నిటలలోచనునకు
రాగం బుత్పాదించుటకు రతిప్రాణవల్లభుని నియోగింపవలయు విబుధోత్త
ములారా యింక నిచ్చటఁ దడయ నేల మీమీనివాసంబుల కరుగుం డని
యాజ్ఞాపించి యవ్వీరించి యంతర్ధానంబునెందిన బృందారకులు స్వర్గంబునకు
వచ్చి తమతమమందిరంబుల నుండి గంత.

75

క. నిజకార్యసిద్ధికొఱ క,య్యజరాధీశ్వరుఁడు దలఁచె • నాత్మజ్ఞమునకా
భుజబలసంపద్విజిత,త్రిజగద్వీశ్వరు సుమేరుఁధీరుకా మారుకా.

76

వ. ఇట్లుఁ దలఁచుటయుఁ దత్క్షణంబు.

77

సీ. కమనీయపుండ్రక్షుఁకార్ముకరుచిరమై, భవ్యకోమలకరాఁబ్జంబు దనర
విశ్రుతశౌర్యారఁవిందాదిబాణపం,చకమునఁ దక్షిణఁశయము మెఱయఁ
బుష్పబాణావళిఁపూర్ణతూణీరముల్, చరమభాగంబున • మురువు చూప
నర్వలోకానీకఁసౌందర్యసముదాయ,సారసంపన్నశఁరీర మమర

గీ. సేనల కధీశ్వరుం డై నశీతకిరణ
తోడఁ బ్రతిపద ముచితోక్తు • లాడుకొనుచుఁ
దనకు నత్యంతమిత్రుఁడై • తగువనంతు
మొగము గనుఁగొని నవ్వుచు • ముదముతోడ.

78

గీ. పెనుపు మెఱసి రాగాభిఖ్యఁపీఠమద్దు
తోడఁ బరిహసనంబుఁ దోఁడ్తోడఁ జేయు
చును వధూబృందబలయుక్తుఁడును సరోజ
లోచనాలోకసాయకుఁ • డగుచు మఱియు.

79

సీ. కమనీయసంపుల్లఁకర్ణి కారాభమై, ఘనమనోహర దేహఁకాంతి మెఱయ
మందమరున్మహాఁస్యందనారూఢుఁ డై, మహితక్షపామయఁమాయతోడఁ
దైలోక్యసంవనఁత్తరుణీపురుషమోహ,సంపాదనోత్కంఠ • చాలఁ దనరఁ
దావస్రప్రవరనిఁతాంతతపస్సిద్ధి, కాదివిఘ్నం బన • నతిశయిల్లి

గీ. ప్రకటశాంబరీసారవిక్రమవిశేషుఁ, డగుచు రతిదేవితోఁ గూడి • యమరనాథు
ననుపమాఘానమంటవంబునకు వచ్చె, శంబరారి సంతోషితఁశంబధారి.

80

ల. వచ్చి మదనుఁ డపుడు • వాసవునకు నభివందనంబు చేసె • సుందరాత్మ
హస్తకలితసుమమయాశుగనిర్గత,పుష్పరసము లచటిఁభూమిఁ దడువ.

81

క. ఆసమయంబున నెకమహి,తాననమున నధిసించె ♦ నమరాధిపతి

భూసంజ్ఞానుజ్ఞాతుం,డై సూనశీలీముఖుండు ♦ హస్తముతోడన్.

82

గీ. కాశ్యసిద్ధిపరత్వంబు ♦ గలిగియున్న,వాడు గావున నప్పుడు ♦ వానవుండు

స్మరముఖాంబుజమున నుప్లవనన్న నిజవి,లోచనసహస్ర మునిచె నలోలముగను.

వ. ఇట్లత్పాదరంబున.

84

గీ. యాగపద్యంబుగాఁ దనయాననమున, నమరనాథుండు దృష్టిసహస్ర మునుప

దాన సూచిత మైనతదవృత్తలత్వ, మెన్నచు వినీతి నిట్లని ♦ విన్నవించె.

85

సీ. దేవవల్లభ త్రిలోకీవీరలక్ష్మీని,వాసశోర్యోద్ధండ ♦ బాహుదండ

మంజితవిక్రమాఖండప్రతాపనం,తప్తమహావీరధైర్యకాండ

జంభాసురేంద్రయోమాగర్వహారివి,భ్రాజన్నితాతపజ్జప్రచండ

భండనోగపులోమచండదోర్మండల,ఘనదర్పఘణివిహంగప్రకాండ

గీ. దేవదేవరసాహస్రదృష్టు లిపుడు, సుప్రసన్నత నెక్కుట ♦ సూటి గాఁగఁ

గరుణ నాయందు నుంచినకారణంబు,దెలుపు మెట్టికార్యం బైన ♦ దీర్చువాడ.

ఉ. ఎంతయశక్య మైన భవదీప్తిత మైనప్రయోజనంబు దు

ద్ధాంతత నిర్వహింపఁగ సుధాశనవల్లభ నేన చాలుదున్

దాంతులు తాపసాఘ్యలు నితాంతవిరక్తులు నైన మోహవి

భ్రాంతులు గాక యుండుదురె ♦ వానవ నేధను వెక్కువెట్టినన్.

87

క. పామరత నెవ్వరైనద,పోమాహాత్యమున నీప్రభుత్వము వడయం

గామింతురు మదిలోపల, నామనుజుల మోహపటుతు ♦ నశ్రమలీలన్.

88

గీ. పృథివి జయసాధనంబులు ♦ రెండె కద ను,రేంద్ర నీకు దంభోలియు ♦ నేను నరయఁ

దాపసులకు దంభోలి దాఁ ♦ దలఁగిపోవు, నట్టివారల నే గెల్తు ♦ నశ్రమమున.

89

గీ. మచ్చరాసననిర్మల మార్గణములు, మఘవ సిద్ధార్థములు గాక ♦ మగుడ వెందుఁ

బాకశాసన విను నాదుఁబాణములకుఁ, గన నసాధ్యంబు లేదు లోకత్రయమున.

90

గీ. మార్భ్యమున వధూవృత్తాంతమూతవిముఖు, లగుచు ఘోరతపస్థితు ♦ లైనవారి

దేవ కావించు సంగనాదృష్టిపాశ,బద్ధులై తన్ని రీక్షణపరులు గాఁగ.

91

సీ. ధూర్జదైత్యులు చండదోర్ధండ తేజులై, నీరాజ్యము హరింపఁ ♦ గోరి వేగ

నీతోడఁ గలహింప ♦ నేతెంచిన టైన, వారు రణోద్వృత్తి ♦ వదలి యస్త్ర

శస్త్రప్రసంగముల్ చాలించి యూరక, స్త్రీసంగమానక్తిచేత మరలి

యంతఃపురస్త్రీసుఖాధీనహృదయులై, కుటిలాలకంబు భూకుటియులంబు

గీ. వేపమానాధర మసర్వఃకోపపాట,లము శతేత్యాదినిష్ఠరాఃలాపముఖర
 మశిచపలవీక్షణం జాతఃదాననంబు, గనుచు నాచేత నిహతులు ♦ గాఁగఁ గలరు.
 వ. మహేంద్రా లోకత్రయంబున నెచ్చటనే నద్భుతసౌందర్యనిధి యైనయొకా నెక
 మందగమన భవదీయద్వప్తిగోచర యైనఁ దదీయరూపవిభ్రమవిలాసకిలికించిత
 లోలుపమాననుండనై తత్సంగత్యంబుఁ గోరి నీవు ప్రార్థించిన నయ్యెలనాఁగ
 యరమపాతిప్రత్యమదోద్ధతయై నీదువాంఛఁ గేలిచేసి నిన్నుఁ దృణీకరించి భవత్ప్రార్థ
 నావచనం బుల్లంఘించినట్లైన నట్టిదాని మత్కరపంకజగృహీతపుండ్రేక్షుకో
 దండవినిర్గతపుష్పమార్గణంబు లనలజ్వాలాచూడాంబులై పీడించునట్లుగా నస్మ
 ద్బలంబు లైనకోకిలకులంబులపలుకులు నకలజనశ్రుతిసుఖంబులై యచ్చెలువకుఁ
 గర్జకఃకోరంబు లగునట్లుగా మత్స్యందనరూపం బైనమలయానిలంబు శైత్యమాం
 ద్యసౌరభ్యంబుల నకలచేతనానీకంబులకు సుఖప్రదంబై యక్కమలలోచనకు గ్రీష్మో
 ష్ణకిరణాతపంబుకరణి సంతాపకరం బగునట్లుగా మద్భోటకశుకనిరాఘాటధాటిహేమాని
 ర్ఘోషంబులు సమస్తరసికజనమనోహరంబులై యమ్మానినికి సమంచితధైర్యప్రకారభే
 దకంబు లగునట్లుగా మత్సేనాని యైనచంద్రునిసాంద్రచంద్రిక నిఖిలలోకాహ్లాదకంబై
 యామృగాక్షికి దవానలకీలలీల వేడిమి చూపునట్లుగా మన్మిత్రుం డైనచైత్రుని
 విజృంభణం బశేషజంతువిశేషతోషకంబై యామంజుభాషకు నభిమానశోషకం
 బగునట్లుగా నస్మన్మాయాబలంబున నిట్టు లఘటనాఘటననిర్వహణకుశలుండనై
 యత్తరుణి పూర్వగృహీతదురాగ్రహంబు దొఱఁగి భవదేశశరణయై నీయందు బద్ధా
 నురాగయై యుండునట్లు చేసి మత్సామర్థ్యంబు ప్రకటించి దేవరచేత మెచ్చు వడసెద
 మఱియు నెం దైన దుష్కరం బైనకార్యంబు గల్గిన శీఘ్రంబ యనుజ్ఞ యిమ్ము
 సత్పరంబుగా నరిగి యట్టిది సాధించెద.

93

సీ. సురదై త్యదానవఃసరదివ్యమునియోగి,చారణగంధర్వఃసాధ్యయక్ష

కిన్నరఖగసిద్ధఃకింపురుషోరగ,గరుడవిద్యాధరఃగణములందుఁ
 బలుకులు వేయేల ♦ పరమేష్ఠియందును, విశ్రుతమహిముఁ డౌఃవిష్ణునందు
 వర్ణనీయప్రభాఃపద్మలితుండై య,సాధ్యదోర్బలుఁ డైనశంభునందు

గీ. మచ్చరాసననిర్మలమార్గణాగ్ర, మమరనాథ యప్రతిహత ♦ మని యెఱుంగు
 మట్లు గావున వేగ నా ♦ కాన తిచ్చి, భవదభీష్టంబు సాధింప ♦ బంపు నన్ను. 94

గీ. నీయనుగ్రహసూచకఃనేత్రనివహ, విభుషు ప్రేరేచుచున్న దిం ♦ పెనఁగ నన్ను
 నట్లుగావున నాజ్ఞ యి ♦ మృదుచుఁ బలుక, విని సహస్రాక్షుఁ డలరి యాఃతనికి ననియె.

- క. జగదేశమహావీరుడ, వగణితధృతి విష్ణు హస్త యంతటికంటె
మిగులఁగఁ జేయ సమర్థుడ, వగు పెరుగుదు నీమకౌర్య యలవియె పొగడఁ. 96
- ః. ఇత్తడి సురలకు నొక్కమహత్తరకార్యంబు గల్గె యది నీచేతఁ
నత్తుగఁ గృతిమై ఫలసంపత్తిం గను గాత నిఖిలభద్రకరిం బై. 97
- ః. సేవుడక్కంగ చిచ్చని యిచ్చిహించ, నమ్యు వాకరుడు లే డెందు యరసి చూడ
మతిఁ దలంపఁగ నెమిదఁ హితుఁడుదక్క, చంబుజవికాసకుం డమ్యుఁ డరయఁ గలఁడె. 98
- క. ఈనుఁలు తాఁకులిచే, గాసిపడి తడీయవధముఁ యాంక్షించెద ర
య్యాసురుఁడు వీర్యరాశి మహాసమరవిచక్షుఁడు డచల్పుం డెందుఁ. 99
- క. త్రైలోక్యకంటకుం డా, భీలుం డటు లగుట వానివే రడఁగింపఁ
జాలినసేనానిఁ బడయ, నాలోచనఁ జేసి తత్ప్రయత్నంబునకుఁ. 100
- క. కారణ మగుచైమవతీ, మేరుశరాసచులకూటమికి యత్నంబుఁ
బ్రారంభించువనికి నిమఁ, గోరి తలంచితమి నీవు యకులుడ వౌటఁ. 101
- గీ. అమృతేశ్వరుఁ డిపుడు మహాతపంబు, సేయుచున్నవాఁ డాతనిచెంత తైల
కచ్యక తడీయసాంగత్యకాంక్ష నున్న, మది మదన తద్వశంవద యగుచు భక్తి. 102
- క. అయ్యిరువురకుం గూటమి, చయ్యనఁ గావించితేని యసకలస్వర్గం
బియ్యవసంమున బ్రమకుం, గయ్యంబునఁ దాఁకుండు యగ్రము దొఱగుఁ. 103
- క. అని సురనాథుఁడు నలికిన, విని రతినాథుండు గాఢవిషయంబున నా
తనితో నట్ల యగుం గా, కనుచుఁ బ్రాణమంబు చేసె యంచితభక్తి. 104
- క. అతిదుష్కరకార్యం బని, మతిఁ దలఁపక చేయఁ బూను, మదనధృతికి హ
ర్షితహృదయుఁ డగుచు నాస్తోష్పతి లేచి కవుంగిలించె యాహుల నతనిఁ. 105
- వ. ఇవిధంబున సహస్రాక్షుం డలరుమిల్తుని సంభావించి సన్మానపూర్వకంబుగా వీడుకొ
ల్పినతం దమరావతినుండి స్థానావశ్రమంబున కభిముఖుండై కదలిచనుసమయంబున. 106
- ఁ. అశృగపాతమునకు యలికినకై వడి, భయము నొంది మోము యల్లటిల్ల
గడ్గడచ్చరమున యగడగడ వడఁకుచు, బలికె రతివహూటి యభగతోడ. 107
- మ. అవిచార్యం బని యించుకేని మదిలో యాలోచనం బాచరిం
ప వధీరాత్ముల మర్త్యులం గెలుచుచొన్న యామహాకార్యముఁ
సవిశేషంబుగ నిర్వహించు టిది యన్యాయంబు శక్యంబై యో
గివరేఖ్యుఁ జగదీశ్వరుఁ బశుపతిఁ గెల్వంగ నీ కారయఁ. 108
- నీ. త్రిభువనంబులనై నఁ యీవ్రతహాసల, జ్వాలల దహింపఁ యజులపట్టి
పశుపతి యెక్కడ యడికింప వేశల, దోస్సారయుతుడ వై యదృశు లగు

- విరహముల బీడించి ♦ వీరుండ ననుచు గర్వించునీ వెక్కడ ♦ వినుము తెలియ
శలభంబు వేచ్చి ప్రాప్తవలెదీపాగ్రింబు, భక్షించి నెమ్మది ♦ బ్రదికెనేని
- గీ. సంధికాసమూహ మాయ్యంబుజాపు, నాకృమించెన యేని మహావిషంబు
నాసి మశకంబు జీవించెనేని నీవు, గెలువఁ గలవు ప్రభావసంప్రదితు హరుని. 109
- గీ. అంధకునికంటె మఱి కాలయమునికంటె, ద్రిపురపతు లై చదాచవాంధ్రపులకంటె
నరసి చూచినఁ బ్రబలుండవా సుమాస్త్రు, శివునిపై నేల దండెత్తి ♦ చెడియె దీవు.
- గీ. వీరమానిత్వగర్వంబు ♦ విషవలేక, మతి చెడి మహేంద్రుచేత మోహితుండ వగుచు
నివ్వధమున దుర్వ్యవసాయ ♦ మీహసేయ, నగునె పుర్వవివాశకం ♦ బదియ కాదె. 111
- వ. ప్రాణేశ్వరా! నీవు ప్రతిక్రియాశూన్యంబును స్వాత్మమాత్రవివాశకంబును నై చూచును
ర్వ్యవసాయంబు వాసవదురుపదేశమోహితుండ నై యవలంబించినవాడవు బృందా
రకు లందఱుతిహార్తులు దమకార్యసిద్ధికొఱకు ఋజుబుద్ధి వైచనిన్ను సంకటంబునం
బడఁద్రోయఁ జూచెద రది యెట్లనిన. 112
- గీ. ఆత్మమందిరాగతుఁ డగుఁనతిధిచేత, దుష్టసర్పంబుఁ జంపింపఁ ♦ దొడఁగినట్లు
పరునినుతుచేత నేటిలోఁ ♦ తరసినట్లు, సురలు హరుమీఁద నినుఁ బంపఁ ♦ జూచి రిప్పుడు.
- క. తెఱగంటుల కే మైనను, గొఱత గలదె నీవు చెడినఁ ♦ గునుమాయుధ నీ
తెఱవ నగునేను నీచెమ, తెఱిగి భవద్విరహదుఃఖి ♦ మెట్లు సహింతుక. 114
- క. కష్టము కష్టతరం బతి, కష్టం బతికష్టతరము ♦ ఘననియమమహా
త్కృష్ట మహాదేవుని నతి, ధృష్టఁడవై నీవు దొడరఁ ♦ దివురుట తలఁపక. 115
- వ. అని యివ్వధంబున. 116
- గీ. ధీవిశాల యశారతిచేవి ♦ డెలుపునట్టి, యుక్తియుక్తంబు లై నహితోక్తు లెల్ల
విని మరుఁడు చిత్తమున భీతిఁగొనియు బయలి, కెఱుకవడ నీక ధీరత ♦ నింతి కనియె.
- గీ. బొనె పాపిష్ఠురాల యి ♦ ట్లాడఁ దగునె, ధూర్జటి దలంప నా కిష్ట ♦ దుర్జయుండె
యవనితోపల నెంతమహాత్ము లైనఁ, గలరె మద్భాణమూర్ఛితు ♦ ల్లానివారు. 118
- క. ఓసి! జితేంద్రియులకు న్నగ్రేనరుఁడు వసిష్ఠమునివఁ ♦ ర్శ్యుండు నాచే
గాసింబడి పుల్కనక, న్యాస్త్రుండు గాఁడె జగము ♦ లన్నియు నెఱుగక. 119
- క. గురుపత్ని సాంగత్యము, హరిణాంకుఁడు సలువడె మధాశుగహతి మే
న్విరవి వోవగ నంతఃకరణమునకుఁ బాపభయము ♦ గడు దూరముగక. 120
- నీ. అత్యంతజారుడై ♦ యరవిందరయనుండు, గోపభామలతోడఁ ♦ గూడు తెల్ల
సఖలజగత్సృష్ట ♦ యగుబ్రహ్మ దోష, మం చెంచక కూఁతు రఁమించు తెల్ల
ఘనతపోధను డై నఁగౌతమునిల్లాలు, పురుషూతుచే గాసిఁ ♦ బొందు తెల్ల

నాదిత్యుఁ డశ్వమై ♦ యాఁడుగుఱ్ఱముతోడ, సుతుష్టిగాఁ గ్రీడ ♦ సలుపు టెల్ల
గీ. దండకుం డనుభూమిపాఁలుండు మాని, కన్యకామణి బలిమిని ♦ గవయు టెల్ల
కపిసుల శేషుఁ డగువాలి ♦ కడఁగి యనుజు, భార్యఁ బొందుట యెల్ల నాఁపటిమఁ గాడె.
గీ. బ్రహ్మకుఁ బ్రహృతుఁ డై సట్టిఁపంక్తి కంఠం, డఖిలవిజ్ఞాన శేషధి ♦ యయ్య నాదు
మార్గణంబుల సంఘిన్నఁమర్కుఁ డగుచు, సపహరింపఁడె రాముభాఁర్యను మృగాక్షి.
ఉత్సాహ. కాంత విను మదీయభాణఁగాఢవాతకంపిత

స్వాంతు లై యసంఖ్య లగుమఁహాత్ము లంగనారతిఁ
భ్రాంతు లగుచు నుండ నింతఁబలియుఁ డై ననన్ను గో
రింత యైన భర్గకోటి ♦ కై న మిగుల శక్యమే.

123

గీ. మత్తకాశిని విడువుమీ ♦ రిత్తభయము, గలుగదు పరాభవము నాకు ♦ జలజగంధి
స్వప్నమున నై న మచ్చోర్వఁసారమునకు, భంగ ముదయించునే పద్మఁపత్రనేత్ర. 124
క. అని మరుఁ డివ్వధమున న, వ్యనితనువుఁ దనదుహస్తఁపవజమునఁ బ్రియం

బున నిపురుచుఁ వచ్చిత్తం, బున ధైర్యము గలుగునట్లు ♦ బోధ యొనర్చెఁ. 125

వ. అప్పుడు.

126

క. రతిదేవి చెప్పినట్టుల, యతనిహితముఁ గోరి చెప్పి ♦ యాతనికోప
స్థితియు వచనధార్వ్యముఁ గని, ధృతి లేక వసంతుఁ డవుడు ♦ తెలివిఁ మగిడెఁ. 127

వ. అయ్యవరసంబున.

128

నీ. భూరిసారం బైనఁపుండ్రేక్షుకోదండ, దండ్రమున సముద్దండలీల
భృంగావళీహావ్యి ♦ శృంగారభంగిఁ బా, సంగించి యలఘుభుఁజాబలమున
దారుణంబుగ గుణఁధ్వని సేయుటయుఁ దదీ, యస్ఫారవిష్ఫార ♦ మతిశయముగ
ఽతిసుఖపరవశఁరిమణీమణీరిత, మణితధ్వనివిశేషఁమహిత మగుచు

గీ. మొరసె దివి సంత మహాదహంకరణమాప, పర్వతారూఢుఁ డై భుజాఁస్ఫాలనంబు
సలిసె మదనుండు తద్ధ్వని ♦ శయనోజ, కంకణధ్వని యొక్కటఁ ♦ గలసి మ్రోయ. 129

వ. ఇత్యేఽం. గుఁ సన్నద్ధం డై సవరివారంబుగాఁ గదలి యక్కునుమబాణుండు కైలాస
ప్రత్యంతకై లనసూపంబున విరాజితం బై సస్థాణ్వాశ్రమంబు ప్రవేశించి దర్పాంధుండు
గావున మహేశ్వరిజగీషాపరాయణుం డై తనకు సన్నిత్రుం డైనచైత్రుం బిలిచి
మాయాశ్రమవనం బకాండోజ్జృంభితం బగునట్లుగాఁ జేయు మని యానతిచ్చిన
సవ్యసంతుఁ డతనియాజ్ఞ యవలంబించి స్వస్వరూపం బనేకరూపం బగునట్లుగా
నానరించి యవ్వనంబునఁ బ్రితివృక్షంబునందును విజృంభింపఁ జేసెన.

130

- గీ. రవిజదిగ్వాతవతితజ్జీర్ణచ్చదంబు, తై నలతికానికుంజంబు ♦ లవును దనరై
మన్మథమేచకకాంతిసంపద పొసంగి, శాణశోధితహరినీలనదనము లన. 131
- గీ. పండుజూకులు రాలంగఁ ♦ గాండకేష, లగుచు లతలు గప్పట్టి భూహంబరములు
కటమున ఘర్తనాయకు ♦ లపహరింప, వరున నిలిచినముగ్ధనుంధరులపగిది. 132
- గీ. ఇంచుకించుకగా నంకురించినట్టిచివురు గనుపట్టఁగాఁ గాంతి ♦ జెన్నుమీతె
సువి బాద లెల్ల మాధవసంగమమునఁ, బులకితాంగు లౌవనరమాంబలన లనఁగ.
- గీ. అనమయోజ్ఞంభి యై చైత్రుఁ ♦ డఖిలవృక్షతతుల నెనసినకతన నద్భుతము గాఁగ
నక్రమోన్మేషతావాప్తి ♦ నవి దనర్చె, బుష్పవల్లవసంపత్ప్రపూర్ణ లగుచు. 134
- గీ. మొదలఁ జిగిరించి కోరకంబులఁ దనర్చి
పుష్పములచేత రంజిల్లుభూరుహంబు
లవు డకాండవిజృంభిమధ్వాగమమున
క్షణములో బల్లవములఁ బుష్పములఁ జేర్చె. 135
- క. దర్పాంధనయనుఁ డగుకం,దర్పమహారాజుశాసనంబునఁ జై తుం
డేర్పడ నటవికా యావన,దర్పిత యగుమగువమోలె ♦ దనరఁగఁ జేసెన్. 136
- ఆ. మొదలనుండి తుట్టతుదదాఁడఁ జిగురుల,గుంపుచేత నాదరింపఁబడి ప్ర
సూనసాయకునివిమానంబు లనఁగఁ గం,కేళిభూరుహములు ♦ చాల మెఱసె. 137
- గీ. వరునఁ బల్లవితాశోకతరుచయంబు,మీఁద నర్తించుచున్నతుమ్మెదలగుంపు
లలరువిల్తుప్రతాపాగ్నివలన వెడలు,గాఢధూమాంకురము లనఁ ♦ గానిపించె. 138
- గీ. కలువకంటులమృదుపాదజలజతాడ
నంబునఁ దలిర్చు టతిలాఘవం బటంచు
లలితముగ ము న్నశోకజాలములు పల్ల
వములఁ బుష్పంబులఁ దనర్చె ♦ బ్రమదమునను. 139
- క. బాలాస్వయమాలింగన,వేళ విరు లొనంగు టేమివింత యని తదీ
యాలింగనమునకున్ మును, తాలిమిఁ గురవకము విరు లుదారత నొనఁగెన్. 140
- క. తనపై నిహార్ప వ్రచ్చిన,వెనుకన్ న్యాయంబు గాదు ♦ విరు లొనఁగుట యం
గనల కని తలఁచి యంతకు,మును కలుగఁగ సిందువారములు విరు లొనఁగెన్. 141
- క. పాటలగంధులమేలిమి,పాట విని యొసంగు తెంతపని యని మునుమున్
బోటులకు మెచ్చి యొసఁగెన్, బాటవమునఁ బ్రేంకణంబు ♦ పరువంపువిరుల్. 142
- క. మగువ తనుఁ జేరి యల్లన,నగినం దా నలరు టధికనైచ్చ మనుచు నిం
పుగ నగవునకున్ మునుపుగ, సాగసుగ సురపాన్న యలరై ♦ జోద్యము గాఁగెన్.

- క. కలికి శ్రవణజ్ఞ కేమేక, బలికిన విరు లిచ్చు కేమిఁపని యని మునుము
 న్నలముతుకర్ణికాము. పాలుపుగఁ బుష్పము లొసంగె ధూరిముదమునక. 144
- క. వజ్రాక్షులు చూచినమా, ర్శిన పూచట తమకు వెలితి,రచ మని వారల్
 గనుఁగొనుటకుఁ బూర్వంబుగ, ననిచెం దిలకములు ముదమునక శీఘ్రమునక. 145
- క. ప్రానునలు మధుపూరితవ, క్రమములక నమమీద నుమియఁ ధాము వెనఁ బ్రసూ
 నముల కొనంగుట యిది య, క్రమ మని తమయంతఁ బూచె ధహి వకుళంబుల్. 146
- క. కని చేనట్టివనెనుకక, బసవడి పూయుటయుఁ దమనుఁపటిమకు న్యూనం
 బని మును మాకందంబులు, నఁబోఁడులకుక ముదంబునక సన లొసంగెక. 147
- క. స్త్రీముఖాగమున కలరఁ, గా మా కేమిపని ముందు,గా మే మలరక
 సామజగమనలు మముఁ గని, తా మలచుచు రనుచు నలరె ధరఁ జంపకముల్. 148
- గీ. సూరసాయకుఁ డనుయజమానుఁ డవుడు, పల్లవితహాతాశోకపావకమున
 నతివింక్తమానసధైర్యహవ్యరాజి, బూనిక గ్రహించి వేల్చె నద్భుతము గాఁగ.
- క. శ్రీమహితతపోవల, క్షీమణిమయసాధభంగిఁ ధైర్యగై గినలయో
 ద్దామము లై కంకేలీ,భూమిరుహము లపుడు చిత్రముగ నెల్లడలక. 150
- క. సూతనమదిరాగంధ, స్థితమందము వహించి ధృష్ట కేసరభూ
 హతనుమమంజరీసం,ఘాతంబులు దనరె సాంద్రగహనాంతములక. 151
- క. వకుళప్రసూనపటలీ,మకరందరసాతిపానమత్తభ్రమరీ
 నికరము సర్తనగాన, ప్రకటితసమ్మోద మగుచు వనమున నొప్పెక. 152
- క. మందమరుత్సంచార,స్పందితవలక్ష్యు లపుడు చాల మధుర్గురీ
 నందర్భజాతమదమున, నందముగా రవము సేయునటు లొప్పెనగెక. 153
- గీ. భృంగనతులకుఁ బానప్రసంగవేళ, సరసపానపాత్రంబులకరణి నొప్పె
 మకుళపుష్పంబు లభిరామవికసనంబు, లగుచు మాధ్వీకభరితంబు లై వనమున. 154
- క. మాకందకినలయంబులు, సౌకర్యము గాఁగ మెనవి సంతస మొదవక
 గోకిలములు పంచమరా,గాకలితము లయ్యెఁ బ్రీతిపనాంతములందుక. 155
- క. తుంగతపోనిష్ఠం డగు,గంగాధరు గెలువఁ బోవుకామునియెదురక
 మంగళకాహళిరీతిఁ జె,లంగెక గోకిలరవంబు లలితం బగుచుక. 156
- క. మలయనమీరణవిచలిత,తత్తల్లితపల్లవాసిధారలచేతక
 లలితసహకారనివహము, వలరాజుభటాలివోలె వనమునఁ దనరెక. 157
- గీ. చండికానాథు గెలువఁగా ధండువోవు, మదనపై న్యపరాగంబుమాడ్కి దోచె
 నందముగ మింటఁ దరుణమాకందపుష్పధూళిపాలిక యప్పు డద్భుతము గాఁగ.

- ఁ. మూఁడులోకములును • బుష్పధన్వచిరాజ్య, మయ్యె నిస్పృహనుచు • నడరి చాటు
చైత్రసఖునిఘనయఃశకాహాశాచ్ఛటి, వోలెఁ బికరవంబు • బోరుకలఁగె. 159
- గీ. చారుచంపక శాఖలు • దారిపుష్ప, గుచ్చభావిసమ్రలై • తొమరు మిగిలె
బీనకుచభావిసమిత • లై సయట్టి, పూర్ణయావన లగుమి • బోలులట్ల. 160
- గీ. భ్రమరకాంతలు మోదమొప్పగఁ బ్రియాః, పుష్పరిసపానమత్తలై • పుష్పధన్వ
జయముకొఱకుఁ బాటలువాడు • చంద మొనరి, సతిలలితగాఁ సంపద • సతిశయిల్లె. 161
- క. సమదశికాలాపంబులు, భ్రమరీర్ముంకృతు లపార • పంచాస్త్రధను
స్సమహితమార్వీటంకారము లొక్కటఁ గలసి కడు మొరిసె నెల్లెడలక. 162
- గీ. వసములోపల నపు డచేతిసము లయ్యుఁ, దరుపంబులు మధుయోగఁ దర్పితాత్మ
సారిమున గుచ్చవక్షోజ • భావనమి, కమ్రలతికాలతాంగులఁ • గొంగిలిం చె. 163
- క. కామోపభోగములకై, కాముకు లాత్మాకృతులను • గై నేయుక్రియక
భూమిజము లపుడు నూత్నవి, భామహిమం దనరె జిత్ర • భంగిఁ గనంగక. 164
- ఁ. సకలజంతుచిత్త • సముదయమదకారి, యైసమాధపుడు వఁనాంతరమునఁ
జేరి యంతటను విజృంభింపుచుండ సర్వంబుఁ గ్రొత్త యగుచు • రహి విహించె. 165
- సీ. ప్రతిపర్వతంబును • భాసిల్లెఁ గుంజముల్, ప్రతికుంజమును లత • ల్పరిధవిల్లెఁ
బ్రతిలతంబును బుష్పవితతులు గనువట్టెఁ, బ్రతిపుష్పమును రసప్రవహ మొదనె
బ్రతిమకరందప్ర • వాహంబు శీతల, శుభసౌరభచ్ఛట్ల • సొంపునొండె
బ్రతిసౌరభంబును • బరమసమ్మదన్మత్త, ములు గల్గె మదభృంగ • లలనలకును
- గీ. లక్ష్మ్యునఁగఁ జూడఁ బ్రతిభృంగ • లలనమును గ, లన్వసంబులు విసఁబడె • లలితముగను
దీపితం బయ్యె నపుడు ప్ర • తిన్వసమును, బేళలనుజాతలయము ప్రస్ఫుత మగుచు. 166
- క. ప్రతిలయముక గమలాక్షుల, మతి లీనం బయ్యెఁ బ్రతిక • మలదశనేత్ర
వితతియును రాగవృత్తులు, ప్రతితము లయ్యెక శ్రుతిస్వ • భావమధురతక. 167
- క. ప్రతిరాగము రితిదేసి, సతిబాహుతాండవంబుఁ ప్రతిభుఁ జెలంగెక
బ్రతితాండవమును గీతవి, రతిబంధవసం తగీతి • తతి చెలువదెక. 168
- క. ప్రతిగీతియుఁ గృశమధ్యల, కతులితఁడోలావిఘ్న • నాదులు గలిగెక
రతిసతియాసతి నాటుతు, సతి నిజతేజంబు నచటఁ • బ్రసరించుటచేక. 169
- వ. మఱియుఁ బల్లవితాళోకసముదాయంబునందుఁ బ్రజ్వలన్మూర్తియై తోకిలకులంబునందు
హంకారకారియై యిందిందిబృందంబులం దమందగానప్రవీణుండై మలయమారు
తాంకూరవారింబులందు ఘూర్ణమానుండై సుమనఃపరాగప్రేలులయం దాకాశోత్ప
తననిపుణుండై యనూనమాధ్వీవితానంబులయందు వృష్టిప్రదుండై ధరణీరుహశా

ఖానికరంబంబులయందు నాట్యకుశలుండై యుత్ఫుల్లప్రసూననికరంబు లై నసిందు
 వారతరుప్రకరంబులయం దుద్గతహసనుండై పుష్పితహేమపుష్పభూరుహస్తోమం
 బులయందుఁ బ్రౌఢాకరసంస్థితుండై ప్రఫుల్లకుసుమవిసరకర్ణి కారకదంబంబులయందుఁ
 బీతాంబురశోభితుండై స్ఫుఃత్పింగళపాళులయందు సఖక్షతాన్వితుండై యివ్వీధం
 బున నానావిధనిజాకారుండై వసంతుండు విజృంభింపుచుండ సకలజంతుజాలంబులు
 స్రవత్తంబులభంగి వివరీతశృంగారంబు లై నయాకారంబులఁ బ్రవర్తిల్లుచుండఁ దత్ర
 త్యులై నమస్తమునీంద్రులు నకాలసముదితస్ఫూర్తి యగుమాధవునిశుంభతృరంభ
 సంపదచేత బహుధీమతై నిర్దేతుకరాగకల్లోలంబులఁ బ్రవృత్త వికృతులై విశ్వేంద్రెల్ల
 శ్రీమయం బగునట్లుగా నాలాకోంపుచు నితస్తతఃప్రవృత్తకిచ్చరీస్వరమూర్చనాదుల
 యం దత్యంతానక్తులై మహేశ్వరాజ్ఞాభయకంపితస్వాంతు లయ్యు మందమందం
 బుగా నాలకింపుచుండిరి స్వప్నంబునందును సుందరీవారాశ్రవణపరాజ్ముఖం బగుత
 న్మాచసంబు మదనవికారాయత్తం బై నకారణంబున గళితధ్యానధారణంబై నప్తనియ
 మయమంబై విభ్రష్టసమాధియై యుండె నప్పుడు స్థానావశ్రమగతు లగుగణాధిప
 తులు సతిమదోద్ధతులై వసంతపుష్పసంభారం బాహ్లాదంబున మాటిమాటికి నాఘ్రా
 ణింపుచు బహువిధంబు లగుగానంబు లాచరించుచు నొక శ్లోకశ్లతో నప్రస్తుతప్ర
 సంగోక్తులు పలుకుచు మహాదేవునివలనివెఱపు మఱిపుదగులఁ దమతమయిచ్చకు
 వచ్చినచెయ్యులు నేయుచు నానావిధపుష్పధూళిపాళులచేత భస్మోద్ధూళనకార్యంబు
 నలుపుచు మధుమత్తు లై నృత్యంబు లాచరించుచుండిరి మఱియు జరాయుజాం
 డజన్వేదజోద్భిజ్జంబు లై నజంతుజాలంబులలో నెద్ది యైన మదనోన్మాదంబున
 వర్తించనియది యెట్టిది వెడకచూచిన లేదయ్యె నిట్లు మారవికారపారవశ్యంబున
 సైవోర్వత్ప్రిప్రవర్తకంబు లైన.

170

మ. గణబృందంబుల నందికేశ్వరుడు చక్రం జూచి యిట్లుండఁ గా
 రణ మేమో యని వారితో ననియె సంప్రతానంబు వోనాడి దు
 ర్గుణభూయిష్టులు గాఁగ మీకుఁ దగునే • గోత్రాశ్రతాంగుఁ హరుఁ
 ఘణిభూషుఁ మదిలోఁ దలంప కిటు లున్మాదాంతరంగంబుతోఁ.

171

క. అనమయమున ని ట్లున్మాదనమీరితభాషణములు • దగునే మీకుఁ
 బొనఁగునె యీచావల్యము, పస గలదే దుష్టచేష్టఁవలన జనులకుఁ.

172

క. హంకష్టతరం బీవని, శ్రీకంఠుడు మనప్రభుండు • శివ్రుఁ డిప్పుడు ధ్యా
 నైకపరాయణుడై నియమాకరుడై తృక్తవాసనాఘవికృతి యై.

173

- గీ. నిస్తరంగసాగరతీల ♦ నిచ్చలుఁ జయి, నిర్మల బహ్మనిష్ఠుండై ♦ నెఱిఁ దపంబు
సలుపుచున్నాఁడు తత్తపఃసాసరమునకు, విఘ్నముఁ నుండుఁ గూడునే ♦ వెఱ్ఱులార.
- క. తికమకగొనఁ కింక నై చక, బ్రకటితధృతి నిర్వికారభావంబులతో
నకుటిలత నుండుఁ డని గణ, నికరములకు నాజ్ఞ యిచ్చె ♦ నిర్భయుఁ డగుచుక. 175
- వ. ఇవిధంబున. 176
- క. నాసాగ్రనిహితతద్దని, యె నర్వేత్వరపదాశ్రితాశేషగణా
క్రేనరుండు నంది సభకు, టీసంరంభంబుగాఁ గఠిపహుంకృతిచేక. 177
- క. ఆజ్ఞ యొసంగ నవరస, ర్వజ్ఞుం డగుచితనియాజ్ఞ ♦ వడి మీఁ కతి
ప్రాజ్ఞతఁ దత్సమయప్రాసాజ్ఞత దిగనాడి తొంటి, యాకారముతోక. 178
- వ. సకలగణబృందంబు లుండె నంత సమ్మహాత్మునిహుంకారమాత్రంబునఁ బూర్వ
విధాకారచిత్తస్వాస్థ్యంబు గలుగుట కేవలగణయాధంబులకే కాదు తత్తపోవసన్ధ
సమస్తసావరజంగమప్రాశికోటులకును గల్గె నెట్లనిన. 179
- సీ. శౌకపైకములకు ♦ మూకత్వము ఘటిల్లె, నిమ్మంపవృత్తులై ♦ నిలిచె దరులు
మృగములు సంచార ♦ మెడలి నివ్వెను నొండె, భృంగనినాదముల్ ♦ మెంపు దక్కె
గలరవకలరవంబులు డిందువడె మంద, పవనంబు లవచ్చొటు ♦ వాసి పోయె
వల్లీచయంబు చాఁపల్యంబు దిగనాడె, దరఁగలనందడి ♦ దక్కె గొలఁతు
- ఆ. లేమి సెప్ప నస్స ♦ డామహావనము చిత్రార్పితంబుకరణి ♦ సధికనిభృత
మయ్యె నందికేశ్వఃరాజ్ఞామహత్వంబు, నభినుతింపఁ దరమె ♦ యజుచ కై న. 180
- వ. ఇత్యైతిగున శివభక్తప్రధానం డగులై లాదిశాసనంబున భీతం బయ్యును వచ్చు
రాచరసంఘంబు మధువ్రాహ్మణవసస్థితంబు గావున మదసంభరితంబై యుండె నస్స
డు సకలచేతనానీకంబులచిత్తంబులు మత్తంబులై శృంగారక్రీడనోన్ముఖంబులై ప్రదీ
ప్తమస్మథానంబులై కామకల్లోలసంఘటితంబులై ప్రవర్తిల్లుచుండ మకరధ్వజంబు
దసప్రాణేశ్వరి యైనరతీదేవితోఁ గూడ స్థానాశ్రమంబుఁ బ్రవేశించి యచ్చట దర్పా
తిరేకంబున మత్తశుండాంబుపోలిక నుండరమందగమనంబున సంచరించుచు
మాయికులలోనఁ బరమమాయికుండు గావున సంతసంత మెలంగుగణాధ్యక్షులనిరీక్ష
ణంబులు వంచించి ద్రాక్షామల్లికాదిలతికానికుంజంబులలో మాటిమాటికి నిజరూ
పంబు మాటుచుఁ దన్మరుండునోలఁ బ్రచ్ఛన్నసంచారుండై యోగీశ్వరేశ్వరుం
డైనయమ్మహేశ్వరు గెలువ నవకాశం బగయుచుఁ జొచ్చి వచ్చి యచ్చట కొక్క
నిబిడం బైనమాధవీకుంజంబు ప్రవేశించునమయంబునఁ దదియనామలోచనంబు
పలుమాటు సదరె నతం డది దున్నిమిత్తంబుగా శంకించి యొక్కంత మనంబునం గలం

గుమండఁ దత్త బంబ కంపాతలకనీతం బై చుతీదేవిదక్షిణనేత్రంబు మందమాడుతాం
 వోతెం బగుచువిందుంబుచందుంబున బెక్కమాటులు చలించె నంత లతాంతబా
 యుండు నితాంతసాద్రచ్చ సముదాయసమావాచ్చిరసకలవిష్కృఖం బై నయమ్మాధ
 వీమంబునంబు దగ్గర నుండు నిమ్ముగా భావించి యందు నిల్చి చూడ్కి యట నిగి
 డించి యచ్చకి నెంతిమోరింబున.

181

క. సుమకోకకెళ్లలకీసలయ, సమునయములచే నితాంతసమ్మదకు మై

సమధికకీతల మగుకొక, సమేరుతరుమముమొదలుచుకొనమభూమిక.

182

శా. కాంచెక బంచకీలీముఖం దపుడు సాంగవాప్రమచర్యంబుపై

జంచప్రజ్వలదగ్గి పోలిక దవస్యానక్తి గూర్చుండి ని

స్పందనాంబరమధ్యభాస్వవివస్వతూన్య సాదృశ్యం బై

ప్రాచదగ్గిమలు లేనివార్ధికాదిక భాసిల్లువిశ్వేశ్వరుక.

183

వ. మఱియు నివాతనిహితనిర్వలరూపదీపప్రతీకాశుండును మహాప్రకాశుండును నిరు
 ధనశరేంద్రియప్రచారుండును నిబద్ధసమస్తద్వారండును నిగృహీతచిత్తచాపల్యం
 డును సుగృహీతసమాధికల్యండును బద్ధపద్మాననానీనుండును నిజాంకన్యస్తకరద్య
 యభాసమానుండును గుబుద్ధిమానసావిచార్యుండును వాఙ్మానసాతీతచర్యుండును వేద
 వాదకృతాన్వేషుండును నిర్వికారశాంతవేషుండును విశ్వాతితయమహాజన్ముండును
 సపరిమితయశస్కుండును బ్రసిద్ధసుఖమ్నాభిధాననాడికాంతరస్థితేజోలోకావలోకన
 సరతుండును మానాహంకారవితరుండును ధైర్యచ్యుతికథామాత్రరహితుండును
 నిశ్చలాకృతిమహితుండును యుగవత్ప్రీతితానేకసహస్రసహస్రాంశుసమాననిజదేహ
 ప్రభాతతేజస్సమూహకబోధభవప్రకరుండును సహంతేదంతాద్యయైక్యానుభవతత్ప
 రుండును మఱియు సచితుండును సపరిజ్ఞేయుండును సద్వయోల్లాసవాసితండును
 జ్ఞాత్రక్షేష్యు సగుచు నాకాశంబు నెల్ల శోషంపం జేయుపోల్కి బ్రద్యేషుల నెల్ల
 నొక్కమాత్రలో నువ్వెత్తుగొనుమాడ్కి దనరుచు బ్రశయకాలమార్తాండసదృశ
 ప్రచండంబై క్రూశాంతముఖంబుజుండై వెండియు.

184

క. సుమవోమనిరంతర, సహమానందై కన్యలభిః • బురిసపగిదిక

బరితోషపూరితాంతరిక, సుబంబున దన్ను దాన • కనుగొనుదేవుక.

185

క. కతిసయదిసముల విశ్వము, సతులితతేజమున సడచి • యంతట దానిక

వితతముగఁ బూర్వవిధమున, సతినిపునతఁ జేయుకరణి • నమరెడువానిక.

186

శీ. అంతకంతకు నెక్కు • డై ననుహతపో, వహ్నికీ నేకాధిపత్యుఁ డగుచు

సూలభన్వతంత్రతేజోబృందమున నన్వతంత్రజగత్త్రయద్రావణంబు

- నేయువాండును బోలెఁ ♦ జెలువొందువాని హృద్వికృతీశూన్యం డయి ♦ వెలయువాని
సఖిలమోహముఁ డై చయలవసంతునిచ్యు, నంటక యతినిష్ఠ ♦ సమరువాని
గీ. శాంతు లగువారిలోపల ♦ శాంతతముఁడు, భీషణులలోన నత్యంతభీషణుండు
భూరిగంభీరు లగుఁబట్టివాఁలొకఁ, బరమగంభీరుఁ డని యెచ్చఁబడినవాని. 187
- క. అన్యాయోచరమహిముఁ డ, సన్యాకలితాష్టవిధమహైశ్వర్యాభ్యుం
డన్యాదర్శితసంయముఁ, డన్యాయవిదూరుఁ డగుచు ♦ సలరెనువానికొ. 188
- గీ. చిత్రతరముగ నొకకళామాత్ర మైన, బాహ్యాదృష్టి లే కాంతరభవ్యదృష్టి
గలుగుపరమేశ్వరుని నీలకంఠ భర్తఁ, జూచి భయవిహ్వలుం డయ్యెఁసూశరుఁడు.
వ. ఇట్లు మహాదేవసందర్శనమాత్రసముచ్చతభయంకాశృంఖలానిబద్ధం డై యాచ
సాలకిసలయసన్నద్ధునకుఁ దత్క్షణంబున. 189
- చ. వెల వెలఁబాతె మో మధికవిస్మృతి యయ్యె మఱంబు దేహముకొ
బులకిత మయ్యెఁ గంపమును ♦ బుట్టె రసజ్ఞ నితాంతశుష్క మై
బలముఁ దొఱంగె దైర్యము విప్రయ మొందె భయంబుచే విని
శ్చలత వహించె దృష్టి కరసారసవిద్యుత మయ్యెఁ జాపముకొ. 191
- వ. ఇతైఱంగున విభ్రాంతచిత్తుండై చిత్తసంభవుం డెద్దియును జేయునది లేక ముహూ
ర్తమాత్రంబు వివశుండై తనబలంబున దన్నును నిజపాణినిననం బైననబాణబాణా
సనంబును నెఱుంగక మహాయోగిశ్వరేశ్వరజిహ్వాప్రత్యవాయంబు మహాచాశరూ
పంబై తన్ను బంధించెనో యన నితాంతకర్షమవతితుం డై సభంగి నిట్టట్టుఁ గదల
నేరక యూఱట యనునది యెఱుంగక గాఢతపోనిష్ఠుం డైనయమ్మహేశ్వరుని
నంబునఁ బుట్టినభయంబున మూర్ఛితుండవోలె నిశ్చేష్టితుండై యశచితాశితునికరణ
జూపట్టి మహాదేవతేజంబునఁ దద్దయు నశిభవంబు నొందినచోది వివర్ణుండై మఱియు.
క. దీప్తోగ్రతదీయతపస్తప్తుండును బోలె గుండె ♦ దడవడ మఱగఁ
దస్తాంబరీషమధ్యక్షిప్త తిలకణంబుభంగి ♦ జేడ్పడి మఱియుకొ. 193
- వ. అత్యంతవిహ్వలుండై విగళితసమస్తచాతుర్యండును విరహితధైర్యుండును వివర్జిత
వీరవామండును భయకంపితసామండును నిరస్తయుద్ధసకల్పుండును దూరశోషస్యస్త
వానవజల్పుండును నగుచుఁ దన్నుఁ బ్రాణమాత్రావశేషునిగాఁ దలంచుచుండె నంత
కుమున్ను రతీదేవియు నతనియట్లు మఱంబు గలంగఁ బ్రాణేశ్వరునిసాహసచేష్టితం
బునకు దుఃఖించుచుఁ గన్నుల బాష్పకణంబులు దొరుగ దీప్తోష్ణనిశ్వాసంబులు నలు
పుచు సంయమరాశి యైనయమ్మహేశునితేజంబు విభ్రాజమానంబై సకలదిగ్వాగ్ని
పకంబై తనచూపులకు మిఱుమిట్లు గొలుపుటవలన నార్తి నొంది వాఙ్మఃకాయం

- బుల భక్తివిజయంబ క్కుచు భయపాశబద్ధాంతరంగియుఁ బ్రకంపితాంగియు
విస్త్రోత రీయముక్తాహంపయోధుయు సతిగద్గదీనస్వయియు నై యూరిక నిలిచి
చూచుచుండె నివ్వధంబుఁ బ్రసన్నానందం జై సయాత్రిపుహరునిమహాతపస్సం
సంభంబు చూచి మున్నెని గెలువ. మూని వచ్చిఁబరిపంచబాణు లతిసాధ్వసాకులిత
వ్రాణులై యుండి రని చెప్పి హయగ్రీవుండు వెండియు సగస్తున కిట్లనియె. 194
- శా.అంతం ముప్పలుఁ జై నమంచెరుశౌంస్యంబుక యథాపూర్వ మ
స్యంకంబుక బ్రబలంగఁ జేయుచుకై * తా వచ్చెనో నాఁగ వా
సంతానేకలతాంతభూషితతనూ*సాంధ్యలూవణ్య యై
యెంతే వేషుక వచ్చె శైలసుత స*ర్వేశాన సేవామై. 195
- వ. కవిధంబున. 196
- సీ. పంచనాయకసార్వభౌమసామ్రాజ్యమ,హాలక్ష్మీ ప్రత్యక్ష * మైనయట్టు
లభరణావళి*శోభితతనుకాంతి, శృంగారం మతి*వృద్ధి నెందఁ
జేయుచుఁ బారుకై *శిశురోపరిబద్ధ,మాలతీసురభి*మాల్య మమర
సాగసుముత్తైపుఁజేరు*చుక్కకై వడి సిందు,వారకోరక మురు*ప్రభం దలిర్ప
- గీ. సర్ధహరిణాంకు నెకనక్కె*మామనట్టి,యలికతలమున సిందూ*తిలకభాతి
నలఘుకాశ్మీ*పాటలం * బై తనర్చు,లలితకంకేశిపుష్పద*ళంబు మెఱయ. 197
- క. ఎలదేటిగములు గంధ,ప్రలోభమున వెంట రాఁగ * భాసిలి శ్రవణం
బులకు విభూషణ మై సప్తలాకుసుమగుచ్ఛకము లు*దారరుచిఁ దగ్గ. 198
- గీ. నిజకపోలతలంబుల * నెరసిచట్టి, చారుకంకేశిపుష్పగు*చ్ఛప్రకాండ
విచ్యుతపరాగము లకాండ*విలసిత మగు,రమ్యహాలారుణిమభాతి * రాజిలంగ. 199
- క. రసికద్వితేభగణములు, వసంతసుమసారభంబు * వదలి తనదుని
శ్వసితపరిమళము లాచంగ, సనదృశగతి వెంట నంటి * యరుదేరంగ. 200
- క. సురుచిరవల్లవకోమల,కరకమలగృహీతరక్త*కమలము తద్భా
సురుచిబ్రౌంకికృత మగు,కరణిం గనుపట్టి యశిముఖుర మై మెఱయ. 201
- గీ. సూలఘ్నాక్తి కకాంతుల * గేలిసేయు,భూరిధవళంబు లగుసిందు*వారకోర
కములచే భూషితం బయి * కసకకుంభ,స్మఘనమోధరయుగళంబు * పేర్కె దనర.
- క. శృంగారభుజయుగుబుఝ,సంగదహంబు లగుచు * నామోదర్పరీ
సంగతకై తకదళముల, భృంగద్యుతిగౌరవంబు * ప్రాపింపంగ. 203
- క. విలసితసుగంధభరమున, నెలదేటులమోహపఱిచి * యింపు గులుకుచుక
లలిత మగువకుళదామము, నలుపుగఁ గాంచీవిభూషణం బై మెఱయ. 204

- క. తిమిరమునఁ బ్రకాశిల్లెను, సుమహితతాగణములఁ బాబగున ధమ్మి
ల్లమున బహుళవాసంతిక, సుమసముదాయము లుదారఁ శోభ వహింపఁ. 205
- క. భూషణానముల నెల్లఁ యుష్టుచిత, లలితభూషణములచేఁ బలంకరించె
మదనునిప్రధానమంత్రి యఁ నూధప్యనే గృతార్థుఁగాఁ జేయుచునుభాసుఁ గాంగలీల.
- క. తనయట్ల సఖిమణులును, వసపుష్పభరణలై యఁ వారితభక్తి
దనమెట్లఁ గొల్పి రావచ్చె నగాత్మజ నిత్యశంభుఁ సేవావిధికి. 207
- క. ఆనుదతి న్వభావమున మహాసౌందర్యనిధి యగుట యపుడు సముద్య
ద్వాసంతికకునుమవిభూ, మాసంగతి సధికశోభఁ జాలఁగ నొప్పె. 208
- వ అప్పుడు. 209
- మ. అడవికిఁ జీకటిఁ ద్రోవ దప్పి యనహాయత్వంబునఁ భీతిచే
జమఁడై పోవఁగలేనివానికి మదికిఁ సంతోష ముహ్వాంగఁ గా
గడు వేగంబున సూర్యబింబ మెదురఁ గాన్పించుచుదాన ముం
గడఁ బుష్పాన్తున కద్రినందనశుభాకారంబు గాన్పించినఁ. 210
- గీ. భవ్యశృంగారసీమ రూపంబు దాల్చు, లలితరవరమానందఁ బహరి రాగ
ముసకు బోషక యుత్కంఠ యనికీవట్టు, తనరుతారుణ్యమునకు సంస్థాన మగుచు.
- క. వెలసిననగనమ్రాట్కుల, కలశంబునిధానచంద్రకళ యగుగౌరీ
బలజాక్షిం గని యెప్పటి, బలమున నన్నద్దుఁ డయ్యె భావజుఁడు వడికి. 212
- వ. ఇవ్వీధంబున. 213
- సీ. వాడిననన్యంబు యర్షధారాళిచే, బసిమితోఁ గాంతిని బ్రబలినట్లు
ప్రాణసంశయకరాత్రింతరోగార్తుండు, జీవనోషధలబ్ధిఁ జెలఁగినట్లు
సంజారహితఁ డైనఁ జనుఁడు సుజీవన, కరణిచైతన్యంబుఁ గాంచినట్లు
లతివర్జమం డనఁ యానలభ్యం బైన, నిశ్చేపమునఁ బుష్టి నెగడినట్లు
- గీ. భర్గసేవార్థమై వచ్చుఁ పవ్విత్రేంద్ర, తనయయద్భుతసౌందర్యఁ ఘనతఁ గాంచి
తనదుపూనిక యొనగూర్తు యనుచుఁ దలఁచి, యుల్లమున సంతసిల్లెఁ జిత్తోద్భవుండు.
- క. వనితామణి యగుసంతిక, దనకుఁ జయసాధనము గ దైవతగణవం
దనయోగ్య భర్త గలిచెద, ననియెడుదుర్బుద్ధి వొడమె యబ్జాన్తునకుఁ. 215
- వ. ఇత్తెఱుంగున ధైర్యోత్సాహసమన్వితం డై యతం డంతకుముందర భయంబున నిజ
హస్తవిప్రస్థంబు లగుశరశరాసంబులు మగుడ ధరించి నిశ్శంకశంకరజగీషాయత్త
చిత్తుం డయ్యె వెండియుఁ జంచచ్చంచలాచంచరీకమాలికామంజుతరళాలోకనపుంజం
బైనపార్వతీవదనకంజంబు గనుంగొనుమకరకేతనునకు మున్ను పొడవడఁగినబాహు

వీర్వంబు కళిమృదుఁ గ్రమక్రమంబునఁ బ్రవృద్ధం బయ్యె చప్పుడమ్మహాసీయానుభావ
యచ్చుఁ కట్లు వచ్చి మహేశ్వరవర్మనమయంబునఁ దన్నేత్రంబులకు వినోదసాత్రం
బుగా నుండి గానుకగా వచ్చియచి యై యేకాగ్రదృష్టి గలిగి యంతకుమున్న
విచిత్రచనాభేదనమగ్నింబు గాఁగ.

216

మ. ఆత్మినై చిత్తి మహాప్రయత్నము సాహాయ్యం బువేక్షింప క
ప్రతిహారం బగుశిల్పనై పుణిని బుష్పరేణిచే హంసనం
వనిహారం బొంది రెంచి శోభనమహావద్యంబు రంజిల్లఁ జే
యులింపవు మది మోచ్చు దచ్చునాసేవోత్తంత దీపింపఁగఁ.

217

గీ. పరుణశక్తిమానమంది ద్వాపరభూమి, నంది గనుఁగొని డెండ మానంద మొంద
నించువేళక నంది బాధింపె మృదుల, మధుమధుభావణముల నమ్మంజుభావ.

గీ. ఓమహాభాగ నంది మాస్వామినారి, కెఱుకసేయుము నారాక హితమితాక్ష
నించుగా యుక్త మగునమయంబు వేచి, నీవె యవనగజ్జుండవు నిపుణమతివి.

గీ. నిత్యసేనార్థ మిచ్చుట నిఖిలనాథు, దర్శనము గోరి యిట్లున్న దాన నేను
ననఘచితి తత్కింకరి నై ననాదు, మనవిఁ దెల్పుచు శివునకు విరయఘటితి.

సీ. భాగీరథీవృష్టి వద్యసంభవము లై, జా నొందుబీడకోశములు దెచ్చి
ఖరకీణాతన పరిశోషితంబులు, గావించి శితసూచికాముఖమున
మృదువుగా వేదన క్రియ లెప్పుగా జేసి, రమ్యంబు గాఁగ సూత్రమున గ్రుచ్చి
యధికసూక్ష్మము మనోహరము శాస్త్రోక్తసంఖ్యాన్వితం బై చంద్రియంబుజాక్ష

గీ. మాలికావలయం బిప్పు నిలకంధ, రుచకు నుపథాకనము చేసి ప్రిణతి యాచ
రించి మగుడ నెప్పటియట్ల ప్రీతితోడ, వత్తు వేగమ వినిపింపఁపలయు నీవు. 221

క. స్వామికీ సమీపవత్తును, తామహానీయులకు నెల్ల నగ్గిణివి గదా
యామహిమాభ్యునిసత్తురు, తామహిమకు చర్చ గాఁగ నను జేయఁ దగుఁ. 222

మ. అని పార్థినించి నంది హేమమయవేత్రాంచత్తురుం డౌచుఁ జ
య్యఁ నట్లయ్యెఁడు గాక యంచు గిరిశాభర్ణరప్రదేశంబు మె
ల్లఁ జేసె జరుచంతలోపల నీలగ్రీవుఁడం దా జరం
తననుభ్యాసమాధి యై యితరచింతాశూన్యచిత్తంబుతో.

223

వ. అతినిష్ఠ నుండి యప్పుడు. 224

గీ. అక్షయము నద్యయంబును నై నయాత్మతత్వమున లీన మై యున్న తనదుమాన
సమ్ము మెల్లన మిడించి సమధిక మగు, భ్యాన ముడిగి విశ్రమమునఁ దవరె హరుఁడు.

సీ. నాల్గురేకులు గల్గునలినంబుకడనుండి, యూర్ధ్వభాగమునకు + నుద్గమించు
పవనంబువలన బూర్విము సభస్థితుఁ డయి, వెనుక భాగసమాధివిరతుఁ డగుచు
భూమిసమాసీనుఁ + ఊమహాదేవుని, పదునాల్గుజగముల భారమునకు
సమధికం బైనభారము గల్గినమహాత్ము, భరియింప యోగిహృత్పద్మ మొకఁడు
గీ. దక్క నాదివరాహంబు + దండశూక, సతియు దిగ్గజములు కలఁపర్వతంబు
లాదికూర్మ మశక్తంబు + లయ్యె నెప్పుడెన్నఁ దఱమె యెవ్వరికి యోగింద్రమహిమ.

వ. అప్పుడు.

227

పంచచామరము. శిలాదండనుండు శంభుఁ + జేరి భక్తితో హిమా

చలాత్మజాత నిత్యసేవ + సల్ప వచ్చి ద్వారదే
హాసీనమీషభూమి నిల్చి + యస్మదాగమంబు స
ర్వలోకనాథు లై సన్వామి + వారితోడఁ బెల్లుమా.

228

క. అని నాతోఁ జెప్పిన నేనును దేవరవారికడఁ జన్మవు గల్గుటచే

వినయమున విన్నవించితి, ననుజ్ఞ దయసేయఁ దగుఁ దదాగమమునకుఁ.

229

క. దేవరకు నుపాయనముగ, దేవనదీకాంచనాబ్జదిపితమృదువీ

జావళికృతాక్షశుభమా, లావలయముఁ దెచ్చినది నెఱలత యతిభక్తి.

230

వ. అని విన్నవించిన.

231

శా. ఆనర్వేగుడు నందికేశ్వరునిమా + టాలించి కించిచ్చల

దూర్భాసంజ్ఞా దయతో ననుజ్ఞ యొనఁగఁ + బూర్ణత్వరక నంది యు
ల్లాసస్ఫూర్తిని దోడితెచ్చి శివుమ్రోల నిల్పె సాకార యా
నానూనాయుధుమాయయో యన సురూపాధిక్య యశానంబికఁ.

232

వ. ఇతైః రంగున.

233

మ. పవనంజీర్షుశంర్షుఁ యృతులు నున్నారంబుగా మ్రోయ ను

స్మదవేదండమనోజ్ఞయాన మలరక + త్మోభృత్తనూజాత వ
చ్చి దయాంభోనిధి యొనశంకరునకుఁ + జేసెన్ సమస్కార మిం
పాదవన్ గొప్పన జాజ్ఞక్రొవ్విరులు లీలోదారతన్ జాఙగఁ.

234

వ. ఇట్లప్పువృతరాజనందన సభయంబును సభక్తికంబును సప్రీడంబును గా నిందుధరున
కభివందనం బాచరించి రుణంర్గుణితభూషణవిశేష యై లేచి నవరత్నఖచిత్రమన్వ
ర్ణమయరమణీయకరభూషణఘటఘటాత్కారసహితంబుగా నూతనప్రవాళకోమలప్ర
వాళలతికాభిరూప్యపద్మంబు లగుకరపద్మంబులు గదియించి యంజలిపుటంబు నిటలత
టంబున ఘటించునప్పుడు మీనకేతనకేతనపటాంచలంబుతెఱంగున రంగుమీఱి

శవయ్యవనముం నించుక లే సాకనకోకద్వయప్రకాశాభిరామం బై తారుణ్యసరో
నిశ్రీకాకతూహలలెరింగితాంతరింగం బగుభాంగవిహంగయుగళంబుపోలిక వత్తో
రుహన్వంద్యంబు ప్రస్ఫుటం బైన నునుసిగ్గు చొలుక చతుకున జగతుఁజూపులు గులుక
లేతెనగవులు జలుక నలికఫలకంబున కలకంబులు బెరుక గంకణంబులు సునాదం
బులుగాఁ బలుక నచ్చిలుకలకొలేకే మోము వాంచి కరవల్లవంబున వేగంబ యుత్తరీ
యంబు శవించి మనుజు మాటుచేయుచు మహాదేవునియెదుర నిల్పినఁ బంచశరం
దః మున్న సమయాన్వేషణతత్పరుండై యున్నవాడు గావున నదియ సమయం
బుగాఁ గొని యన్తుడు. 235

క. మొత్తకంబులందు మదనుడు, కక్షకంకుని గెలువ నాత్మకఁ ♦ గాంక్షించి నడిక
జెఱకు బలుమింట కలరుం, జుఱుకులకోరి యరిబోసెఁ ♦ జోద్యము గాఁగక. 236

వ. ఇవ్వినందునఁ బుండ్రుకోడండంబున దండి యగుగండుఁడుమ్మెదనారినడుమ దైర్య
విద్రావణనామధేయం బైనయొక్కపుష్పబాణంబు .సంధించి కటకాముఖసుందరిం
బై చకరింబున నాకన్ఠాంతంబుగాఁ దిగిచి ముష్టివీడితలస్తకం బైనయితరహస్తంబు
నిజపురఃప్రసారితం బగుచుండ లక్ష్మ్యప్రవృత్తైకాగ్రదర్శనంబున సావధానండ్ల ధను
స్సంధానితసాయకసంస్థానంబు పరిశోధించుచుఁ బ్రత్యాల్లిఘప్రకారంబున జానుసంకు
చద్రక్షిణచరణుండై పురఃప్రసారితవామచరణాగ్రపరివీడితమహీతలుండై తిర్యగివృ
త్తహారంబును ధనురాశర్వణవిశాలంబును సమున్నతశాలియు నై సయరస్థస్థలంబునఁ
జూపట్టి శరమోక్షణోద్యోగగుతుకంబున నప్పుమేశ్వరుఁ దప్పక కనుంగొనుచుండె
నప్పుడు. 237

క. చంద్రోదయావసరమున, సంద్రం బుప్పొంగినట్లు ♦ స్వాంతాబ్జమునక
సాంద్రముగ రాగపూర మమంద్రత నుప్పొంగె, జంద్రఁమకుటునకుఁ గడుక. 238

క. ఆగంగాధరుఁ డాంతర,యోగంబున కంతరంగియును నతినిష్ఠా
ప్రాగల్భ్యుడు నై యుండియు, రాగోర్మివిఘట్టితాంతరంగుం డయ్యెక. 239

క. నెలతాలుపుమే నత్తటి, నిలుపునకుఁ జెమర్చె బాణిశీరేజమునక
విలసిల్లునక్షమాలిక, చెలువుమెఱసి జాటి పడె బుగిసీమధ్యమునక. 240

క. ఏమేని బలుక వచ్చినచో మఱి పుదయించి పలుకఁ ♦ జొప్పడమిఁ జల
త్తోమలదశఁచచ్చదముగ, నామహనీయుండు విస్తృతమునొందె మదిక. 241

గీ. కంపితాంగులి ప్రవేదకణయుతంబు, నై సహస్రాంబుజమున నయ్యభవుఁ డపుడు
భస్మకుండిక పలుమాటు ♦ పట్టిపట్టి, చూచె బనిలేనపని గాఁగఁ ♦ జోద్యముగను.

- ఆ. ఏమి చెప్పవచ్చు ♦ నామహేష్వరుఁ డపు, తన్నుఁ దా నెఱుంగఁ ♦ దలంపు లేక
యుండి మాటిమాటి ♦ పుత్కృతికాభిరంగనాహిత్యనితే ♦ యగు నొండె. 243
- క. చంచలవిలోచనము చల, చంచద్రూపతలు మండ ♦ హాసరుచి మై
మించుగిరికస్యమోమున, నుంచెఁ దనదుదృష్టి సభవుఁ ♦ పుత్కృతికమెయిన్. 244
- ఉ. అప్పురమేశ్వరుండు దను ♦ సచ్చపుర్రేమ సపూర్వరీతిగా
సవ్వడు చూచుచూక్కులకు ♦ నవ్వసుధాధరకన్య యవ్వభుం
దప్పక సానురాగమునఁ ♦ దానును గన్గొనె స్వేదజాలకం
బుప్పతిలంగ మేనఁ బులఁకోత్కరముల్ దను నెల్ల ముంపఁగన్. 245
- ఆ. దైవకల్పిత మయి ♦ తనయందు శివునకు, సాభిలాషదృష్టి ♦ సంధిలుటకు
నతికృతార్థ మయ్యె ♦ వితతమద్భాగ్యసామ్రాజ్య మనుచు నలరె ♦ గ్రావతనయ.
- సీ. తను సాభిలాషచిత్తతఁ గనుంగొనుంభు, సధికభక్తిఁ బ్రణామ ♦ మాచరించు
నంజలి ఫాలంబునందుఁ గీలించు దో, హృదయప్రభాతి ప్రాస్ఫుటము గాఁగఁ
బయ్యెద జాతి సంభ్రమమునఁ గుచకుట్కులముల మాటుఁ బటించఁలంబుచేత
శర్వతపోవిఘ్న ♦ సంత్రాసరాగమం, దాక్షప్రమోదంబు ♦ లైక్య మొంది
- గీ, తనదుమానసవారిజాతముఁ జలింపఁజేయు శారదపూర్ణిమాశీతకిరణ
సోదరం బైనమోము వంఁచుచును బెళుకుఁజూపుఁదూపుల శివునిసొంఁచుచునుగిరిజ్జ.
- క. మత్తుం డగుచిత్తజుఁ డను, క్రొత్త యుపాధ్యాయుఁ డవును ♦ రూఢిఁ గలప ను
ద్వైత్తిక నిగూఢభావము, లత్తజ్జీఁ బ్రకటించె గిరిజ ♦ యాశివుమ్రోలన్. 248
- మ. అనురాగంబున మాటిమాటికి గిరీశాకారసౌందర్యముల్
గనుచున్ గాంత వృషభ్యజండు దను నుత్కంఠన్ గనుంగొన్నయం
తన తాఁ జూడనియట్ల లజ్జయును సంఘత్రాసంబు చిత్తంబునన్
బెనఁగన్ మో మటు ద్రిప్పు సస్మితముగా ♦ మేనన్ గగుర్సారఁగన్. 249
- క. ననవిలుకానికి జయసాధన మగుమేన్సులక భూషితంబుగ భూభృ
త్తనయ బహుభావముల శంభునిమదిఁ గరఁగించెఁ జోద్యముగ క్షణమాత్రీన్.
- వ. మఱియును. 251
- ఉ. కన్నుల లజ్జదేరంగ మొగంబున లేనగ వంకురింప వే
డ్కు న్నైలతాల్పుమోల నుపఁధాకచరీతిఁ బ్రసూనరాజిచే
ము న్నినరించి చె వ్వులరుముద్దులు గుల్కుమరాశయుగ్మమున్
నన్నుతలీల యన్నలినఁచారువిలోచన నిల్వెన్ బొల్పుగన్. 252

మ. పంచై పుణ్యము నార్చి మెచ్చి తనసాంధ్యంబు వీక్షించుశం
భువకు మెచ్చగుకాన్ గాంగఁ గలకాంభోజాతబీజావళి
ననిర్మించినయక్షమాలిక మహాద్యత్రీతితో మ్రోల నుం
ది పతిక జేసె నెలంత భక్తియుతయై ధేవోయి గీలించుచుకా. 253

ఉ. ఆపవరాలు గాన్చుగ సమంచితభక్తి నొసంగుమాలిక
రాజధరుండు చూచి మది రంజలి దాన సమున్నవిస్మృతం
రాజుకాన్ మఱ్ఱ హృదయంబున దోచిన దాన మానస
దేవికహేతు వార్యుగ వేగమ బుద్ధి దలంచి వేడుకకా. 254

క. వ్రాంచద్వ్యతి యగునక్కిలి, కించితవతిమోమునందుఁ
మించిద్యక్తితయము మరలించె నదాశిపుఁడు ధైర్యశీల నెలయగకా. 255

క. వన్నగ్రేనరుఁ డగునా, వశ్యత్ఫాలుండు దనదుభావము రాకా
శక్యదయన్ శతజల, రాశ్యాభత నొందుకత మరయగఁగఁ దొడగకా. 256

ఉత్సాహ. కాంక్షంబు లేక యాయకాండధైర్యవిప్లవం
దేరి కై నె డేయ శక్యమే మదీయవిషయ మం
చారజన్యధీకమాళి యఖిలదిక్కులందు ను
చార మందఁ జేసె దృష్టిసంఘ మధికనత్వరకా. 257

వ. ఇట్లన్ముహదేవుండు నిజతపఃప్రత్యూహకృద్దివ్యతౌపరాయణుడై దిగ్విక్షణంబు
నలుపుచు దనకు దక్షిణభాగంబున ననతిదూరంబున నొక్కమాధవీమంటపమధ్యం
బున. 258

సీ. మంజితిపుండ్రేశుకాంక్షాననంబున, మహితభృంగాత్మకమార్వీ గూర్చి
భుజనమోహక మైనపుష్పబాణము వేక్క, సంధించి బలదుర్మదాంధుఁ డగుచు
సువి బ్రత్యాల్లిడసంస్థానచరణుడై, యనుపమసౌందర్యఘనతతోడ
నెనుకదెక్కునభయాన్వితచిత్తయై గడ, గడ వడంకుచు రతికాంత నిలువఁ
గీ, గడకఁ దను నేయ గమకించుకదనశూరు, మేరునగధీరు దుష్టవిచారు రాజ
కీరవచివారు సుందరాకారు మారు, జూచి యఖిలేశ్వరుండు మది జోద్య మందె.

వ. ఇట్లాశ్చ్యంబు నొంది యమ్మహాత్ముండు తనయాత్మ నిర్దురాత్ముం డై కదా
మదీయసమాధినియమభంగం బొచ్చిసవాఁ డని మనంబున గోపనలంబు నము
త్తతం బగుటయు- 260

క. భ్రమరటీబంధమును భయానకదృష్టియు దనదుమోమునం గన్పడఁగా
నకలజగదీశుఁ డబ్బారక శాధరు డవును దుష్టిరీక్ష్యుం డయ్యెకా. 261

- క. ఆనమయంబున మేరున, రానముఖులొప్పచిహ్నా ధ లుబిక గని సం
తానమున గంపితాంగము, తో నన్నకునచ్చ జరిగె ధూరము గాగెన్. 262
- వ. అష్టాశు. 263
- క. భీష్మనిక నిటలస్థమ, హూమ్మలనేత్రంబువలన ధ నుత్థిత మగుచున్
గ్రీష్మతపనాభబద్ధి, శ్మశ్మగ్రజ్వల జలై ధ సూనాన్తు)పమున్. 264
- వ. అట్టియెడ. 265
- క. కోపం నంహరి, నంహరి, కోప మిదానీం త వాన్తు ధ కుశలం కోపా
టోపవికారో మాన్తు భ, యూపహ శంభో యటంచు ధ చమరులు భీతిన్. 266
- చ. పలికినపల్కు లష్టమ నభంబున నుచ్చతరంబు గాగె సం
కులముగ నర్పభూతములకుం దెలియ నివ్వనవచ్చుచంతలో
పలన మహేశ్వరోగ్రతరధ ఫాలవిలోచనకుండనిర్గత
జ్వలనశిఖాంకురంబు నుమసాయకు నీటుగఁ జేసె న్రేల్పిడిన్. 267
- ఆ. అతనివనికి సాక్షు ధ లై వచ్చి యచ్చట, చర్చి జూచుచుండు ధ మరు లెల్ల
హరునొప్పదృష్టి ధ నతిభీతు లై పలా, యనమునొంది రవ్వ ధ డతిజవమున. 268
- క. ఆదారుణకర్మము దా, నాదటఁ గన్గొంగ లేక ధ యంబిక మది నెం
తో దరము మేరఁ గంపముఁ బొదుకొన న్మూసె నేత్రధ పర్వవ్యయమున్. 269
- క. వెఱువున నఖు లిరువురుఁ ద, త్తజపడి తనుఁ గొగిలింపఁ ధ దానును గడు ని
వ్వెఱ నొంది నిల్చెఁ గన్నులు, దెఱవక నగరాజతనయ ధ ధృతి దక్కి మదిన్. 270
- వ. పదంపడి తనమనంబున. 271
- అ. అమ్మచెల్ల యట్టి ధ యద్భుతసంరంభ, మేను మున్ను చూచి ధ యెఱుంగ ననుచుఁ
గరి మురంబునందుఁ ధ గదియించి గడగడ, వడఁగుచుండె శైల ధ వరతనూజ. 272
- వ. ఇవిధంబున. 273
- క. హరిసంరంభప్రాభవ, నిరీక్షణభయార్త యైచ ధ నిజనుతికడకున్
ద్వరితముగ వచ్చి హిమభూ, ధరవరుఁ జాదరముతోడఁ ధ దగ ని ట్లనియెన్. 274
- శా. చింతం జెందగ నేల తల్లి ధరలో ధ క్రేయంబు లెన్నంగ న
త్యంతంబున్ బహువిఘ్నముల్ బహుతరా ధ యానంబు ల క్లృట నీ
స్వాంతాంభోజమునం దలంచుపనిన్ ధ సర్వేశ్వరుం దెవ్వడో
సంతోషంబుగ నాచరించుఁ గరుణన్ ధ స్వంతంబుగా వేడ్కతోన్. 275
- క. సుత విను మహానుభావుల, మతు లొకరిటి విరులకంటె ధ మార్దవయుతముల్
శతకోటికంటె నొకతఱి, నతినిష్ఠురతరము లేల ధ యరుదంద మదిన్. 276

- గీ. అతిభయంకః మైనయః య్యలికనేత్రుః భ్రమసికుటిల మాముఖ మేడ • పుష్పసదృశ
నోమలాం. పానీ వేడ • కొమ్మ మెట్లు, నీవు సహించితివి దాని • నిశ్చలధృతి.
- గీ. బాలః యస్మి పోషము మనః భవనమునకు, చచట నీచేతః బూజిత • లై ప్రసన్ను
లగుచు నృహదేవతలు నీచుఃస్థమరంబు, వేగ మొనగూర్చు గల రేల • జాగుసేయ.
- క. అచి లజ్జాభయములచేత నెమిలీతనేత్రో యైవః తనయ నిజాంసం
యః పూచి వే. హిమోరి, త. భవనంబునకు నెత్తు • దారతః జనియెన్. 279
- గీ. నిటలశైత్రాక్షి లీలాక • నిప్రదగ్ధ, కామమలయజభూజ మై • క్షణములోన
లీలచే నీలకంఠః • నీలకంఠ, రంబు వచనభంబున విద • బృనము నొందె. 280
- ప. ఇత్యైః శంకర. 281
- క. తపమునకు ముఖవిప్పుము, చువలవిలోచనలతోడి • సంగతి యని య
న్విపులారుఘావుః డగుశివుః, డవు డచ్చట లేచి యిష్ట • మగునెడ కరిగెన్. 282
- క. ఈశాపరాధశంకా వేశితచిత్తమున నకల • విబుధులు ప్రతిబ
ద్ధాశాస్యు లగుచు నాత్మని, వేశములకు జనిరి సభయ • విస్మయంబు లగుచున్. 283
- క. కుసుమంబులతోఁ గిసలయ, వినంబులతోడ నవును • వింతగ నెంతో
పన నెడి కమ శోషించెన్, వసంతుఁ డవ్వనమునన్ శి • వక్రోధమునన్. 284
- క చిలుకలు గొనునెంకలు గో, యిలలున్ దుమ్మెదలు నవ్వు • డిం పగురీతిన్
బలుకక నివ్వెఱవడి మూఁగలపోలిక నుండె మేను • గడగడ వడఁకన్. 285
- ప. ఆలోన. 286
- క. పునఃసంహారాలస్థిత, సర్వోపద్యగ్ధహాసభాస్మ • సాత్కృతనుమన
శ్శరవీక్షాగతమూర్ఖా, పరవశ యై రతివధూటి • భగ్నహృదయతన్. 287
- క. మొదలికి చికిత్సఁ గూలెడి, కదఁక్రియన్ భూమిమీదఁ • గడు వడిఁ బడి కొం
తనడవు గదలక మెదలక, మది నేమియు నెఱుంగ లేక • వ్రూన్పడి యుండెన్. 288
- చ. తేజః యొకింతనేపునకు • దెప్పితి లేచి కడిందిచింతచే
మఃమః క్రిష్ణముమ్మూర్ఛలను • మ్రూర్ఘుడుచున్ మగుడంగఁ దేఱుచున్
మఱుంగుచు గంకణాభస్మ స • మవగ్రము గాఁగ నుండు చేతులన్
జఱుచుచు గై ఢి కమృతమ • సంతసుమానసు లుర్విఁ గప్పగన్. 289
- గీ. భూనిభూసుంగాత్రంబుతోడ దైత్య, మాకృతి వహించినట్లు మ • హార్తి నొంది
భస్మమాత్రావశిష్టః పా • భర్తః చేరి, యెలుగు గుత్తుకఁ దగులంగ • నిట్లు లనియె.
తరువోడ. హానాథ మన్నాథ • హామనోనాథ, హామహాసౌందర్య • హామేరుధైర్య
సూననిర్జితలోక • సులభవివేక, సూన్యతాలాప భా • సురబలాటోప

మానవతీమానః మథసప్రవీణ, మహిరతపోవిష్ణు మాయాధురీణ

యేషు దైర్ఘ్యచయట్టిహిరవచసంబు, లేమియు వినక నీ వి ట్లైతి విచట. 291

క. నీసాందర్యాధిక్యము, నీసాజన్యాతిశయము విశ్వాంతంబు
సీససవాక్యమత్యుత్తి, నీసాంగత్యంబు నాథ నే నేలు ముతతుక. 292

గీ. అకట యత్యంతదీన నానాశరణ, నార్త నగుచన్న విడిచి యెం దరిగె దనఘ
యనుచు తాలు గంగంగఁ నతికరుణము, గాఁగి విలపించుచును మహాక్రందనంబు.

క. నలుపుచు నేలం బొలుచు, గలఁగుచు దుఃఖించునిజసఖప్రియ దారిం
దలఁపించె బ్రహ్మశాసము, కలిమి వసంతుండు వనబ గదిరినమదితోక. 294

క. తరుణీమణి తనపతికం, బరమాప్తుం డగునసంతుభాషణములచే
బుమేష్ఠిశాపనద్ధతి, స్మరు డడఁగుటఁ దెలిసి మఱియు జై తునివలక. 295

గీ. అమలజగదంబికాప్రసాదమున భావి, కాలపతిదేహలాభనుక్రమము విదిత
మాటచేగొంతయూఁట యాత్మనాలయ, నుచితగతిప్రీతింపుచునువిదయుండె.

క. అని హయవదనుడు దెప్పిన, మనమున సంతోష మంది మానివదం డా
ఘనుఁ గనుఁగొని వెండియు ని, ట్లను వినయం బాననమున కాభరణముగక. 297

నీ. దేవవందిత హయగ్రీవ మహాప్రాజ్ఞ, సర్వవిద్యామహాజలనిధాన
యడిగెద నొక్కటి యంభోజసంభవుం, డేమికారణమునఁ గామదేవు
నతిపరాక్రమవంతు నలిగి శఙ్ఖించె న, క్కథ నవిస్తరముగాఁ గరుణతోడఁ
దెలుపఁగ వలయు సందేహంబు లేకుండ, ననిన దురింగాన్యుఁ డాదరమునఁ

ఆ. బలికె మానివర్య బ్రహ్మశాపవిధంబు, విస్తరింతు నీకు వినుము వేడ్కఁ
బూర్వకల్పవేళ భవి జాతుమాఖ్యమ, స్వంతరమున నిరువు రనురిపరులు. 298

క. సుందోపసుందు లనువా, రంపటికంపెను దపో బలాధికు లగుచుక
బృందారకగణములఁ బాఁపం వోలిరి భుజబలము మెఱయఁ బలుమాఱుక. 299

గీ. లోకకంటకు లగుచు నాపాకశాసనాదిసురిలకు నోర్వశక్త్యంబు గాని
విక్రమోదేకమున విశ్వ మాక్రమించి, రసురిపరులు సాభ్రాతరి మతిశయముగ.

శా. మామాయుధ్విశారదుల్ సమదశుంభ ద్విక్రముల్ ప్రార్థదై
తేయుల్ భూరిబలుల్ కృపాపితు లై దేవాదులం గిట్టి య

న్యాయప్రీతియ బాధపెట్టి జగతిక యజ్ఞక్రియాఘంబు స్వా
ధ్యాయంబుక జపముక వసంబులును దేవార్పావిధుల్ సుష్పగక. 301

మ. సకలాశాతతి లోగ దోరత నిజాజ్ఞాచక్ర మత్యంతముక
బ్రకటస్ఫుర్తి బ్రవర్తిలక సురవధూరాజక జెఱల్పట్టి మా

నక బృందారకభూజమున్ వెలికి చంద్రద్వారశాత్రాన్ని బా

నక లై దైవదమందిరింబులు వృథాఁదర్శించులై కూల్చుచున్.

302

మ. బలమున్ దేవము కర్మశత్వ మతిదర్పంబున్ మదంబున్ దప

జలమున్ గర్వము నిర్దయత్వము ననభ్యత్వంబు తుల్యంబుగా

ఖల్చెదైతేయయుగంబు బాధపఱుచున్ • గాసిల్లి మేరూపరి

గ్గలి నింద్రదామలు గూడి మంతనము లభ్యంతంబుగాఁ జేయుచున్.

303

క. దైత్యనిఘోషాయం బా, చిత్తులు మదిఁ గోరి యంత • దేవజ్యేష్ఠున్

ప్రశస్తిత్వాదిముఖంబుజు, నత్యున్నతు శరణుచొత్తు • మని నిశ్చితు లై. 304

వ అచ్చోటు గడలి వేద ఘోషనినాదితంబును మూర్తిమద్వివిధాధ్వరతపస్యాసంయు

తింబును శతానందరాజవాహ్యరాజహంసవంశోద్భూతధవళచ్ఛదసంభారచారువి

హంగమనిగంతిరసవోవరంబును సావిత్రీగాయత్రీసరస్వతీనామ దేవతాత్రయభాసు

రంబును సావయవనమస్తవేదసకలాగమ సేవితంబును సాకారశోభితసప్తకోటిమహా

మంత్రస్వత్రిపరివారితంబును నగుచు మఱియుఁ గృష్ణాజినోత్తరీయులు జటాధరు

లు వేదపూతసాంద్రశ్రీశుసుందరముఖాభోజు లగుకర్దమమరీచికశ్యపాదిమునిబి

డౌజులకుఁ దండకమండలుమండితహస్తలు సర్వలోకప్రశస్తలు పరబ్రహ్మనుసంధా

ననిరతు లశేషసంగవిరతులు నగుప్రజ్ఞాసాంద్రులై నసనకాదియోగీంద్రులకు నధి

ష్ఠానంబై యశద్విత్యవభాసమానం బైనబ్రహ్మలోకంబుఁ జేరి యం దపరిమిత

శోభాసుందరం బైనయరవిందసంభవుమందిరంబుద్వారదేశంబున నిల్చి తమరాక

దౌవారికముఖంబునఁ బరమేష్ఠికిఁ దేటపఱచి తదనుజ్ఞాతులై యమ్మహాత్ముం

డున్నయాస్థానమంటపంబుఁ దఱిసి యచ్చట గవ్యూతిమాత్రదీర్ఘవిచిత్రసహస్రప్రత

రమణీయంబును గోశమాత్రాయతకర్ణికామహానీయంబును నగ్ధక్రొశమాత్రకేస

రోచ్చాయసుందరంబును స్థూలనాళమనోహరంబును నై నిత్యంబును మూర్తాం

డనాన్నిధ్యంబువలన సదావికసితముఖం బగుపద్మసింహాసనంబున నాసీనుండై

చతురాననసముద్భూతవేదాదిసకలవిద్యాసమాజుండును బింగళశ్రీశువిరాజితవద

నాంభోజంబును నీపత్మపిలనేత్రుండును విద్యుమాతామ్రగాత్రుండును మహా

యోగీంద్రస్వతోనిరంతరస్తూయమానుండును జటామకుటభాసమానుండును

సమీపస్థితపక్షద్విత్రయభాసురకైలాస విలాసాపహాసి మహాత్ముంగదేహనిజవా

హనరాజహంససేవితండును దిభువనీరూపగంధర్వపురీనిర్మాణపవీణకటాక్షును

భావితండును నగుచు నత్రిప్రసన్నంబును శాంతంబును గారుణ్యసాంద్రంబును

సకలజగత్సముదయకృతోపకారం బైనయాకారంబునఁ దేజరిల్లి నిర్మలస్తుతిసూ

త్తులును బద్ధాంజలిపుటులు నై మూర్తిమంతులైనచతుర్దశవిద్యలు సేవింప నజ
రుండును ననామయుండును సమాయుండును దయామయుండును విశ్వనిర్మా
తయు నైనయవ్విభాతం గని సర్వసుపరుస్వలు పునఃపునఃప్రణామంబు లాచరిం
చుచు భక్తియుక్తంబుగా ననేకస్తుతు లొనరించి యంజలిపుటంబులు నిటలత
టంబుల ఘటియించి యిట్లని విన్నవించిరి.

305

సీ అరవిందసంభవః యఖిలజగత్సృష్ట, నగుసీపు కరుణ నిండాఠ మమ్ము
నరసి పోచుచు నుండఁ • ననఘాత్మ యంతగా,లము సుఖస్థితి సంతఃసమున నుంటి
మిపుడు దుర్దాంతులు • కపటశీలురు దురా,చారపరాయణుల్ • క్రూరబుద్ధు
లుగవిక్రములు సుందోపసుందాఖ్యు లౌ,దానవనరు లన్నదమ్ము లడరి

ఆ, సాహసమున మించి • సచరాచరములైన,మూఁడులోకములకు • భూరిబాధ
సేయుచున్నవార • లీయెడఁ దవ్వఁగో,పాయ మీపు దలఁపవలయు వేగ. 306

ఆ. ఇట్లు సేయ కిపు డుపేక్ష చేసితివేని, నడఁగు సకలనిర్జఞ్ఞాఠాధికార
ములు సమస్తలోకములు నశించు మహాను,భావ యట్టు లగుటఁగావు మమ్ము.

క. అని సురలు విన్నవించిన, విని శతధృతి మందహాసవిలసన్ముఖుడై
యనిమిషులఁ జూచి పలికె ద,శనకాంతులు వదనపంకజము భూషింపఁ. 308

క. సుందోపసుందకృతబా,ధం దల్లడపడి సమస్తదైవతగణముల్
గుండి యిటు రాక నాదుమ,దిం దెలిసితి నిట్లు మీరు • దెలుపకముండే. 309

క. వారల వధింప శక్తుం, డీరేడుజగంబులందు • నెవ్వఁడును లేఁ
డీరీతి నరసి చూచిన, వారలె వారల వధింపవలసినవారల్. 310

ఆ. వారు నన్నుఁ గూర్చి • దారుణ మగుతప, మధికనిష్ఠతోడ • ననుపమముగ
నాచరించి రద్భుతావహులై పూర్వ,మఖిలలోకములు భయంబు నొంద.

శా. అత్యాశ్చర్యతదీయనిష్ఠకు మదిక • హర్షించి నే నంతటకా
దైత్యశ్రేణులముందట నిల్చిచి మీతాత్పర్యముఁ దెల్పుఁ డే
బ్రీత్యుత్కర్షముతో ఘటించు ననఁ దృప్తి న్నారు భక్త్యాదరా
న్నత్యాస్తాంగయుతప్రణామము మహానందంబుతోఁ జేయుచుకా. 312

గీ. సావితి మామభీష్టం బిప్పు • సంఘటింపఁ, గరుణ మీమానసంబునఁగలిగె నేని
విన్నవించెద మర్థితో • వినఁగవలయు,సావధానంబుగ మహానుభావ సీపు. 313

గీ. అన్నదమ్ముల మగుమాకు • నెన్నఁటికిని,బలజసంభవ వైరంబు • గలుగ దెచటఁ
దలఁప నట్లెట మాకు మావలనఁ దప్ప, గీడు రాకుండమముగటాక్షింపవలయు.

- క. అని వేడిన వారల గనుఁగొని యే నిట్లంటి మీరు • గోరినవరముఁ
 ఘనకృత్యో నిచ్చితి మీ, కనిశము సమృద్ధియుతుల • రై మనవలయుఁ. 315
- ఆ. మిను చెయించువాఁడు • మీకంటెనన్యుండు, గలుగనేరఁ డీజఁగత్త్రీయమునఁ
 బురుభుజాబలమునఁ • బౌఢవిక్రమమున, మీకు సములు మీరె • లోకములను.
- క. అని యాజ్ఞాపించితి నో, మనిమిషవరులార యట్టు • లగుట నిపుడు నా
 కను హరిహరేంద్రముఖ్యుల, కను శక్యము గాదు వారిః • గూల్పంగ నాజిఁ.
- క. అయ్యసురులమారణమున, కియ్యెడ సదుపాయ మొకటి • యేను దలఁచితిఁ
 గొయ్యక డయ్యక వారల, నయ్యమపురమునకుఁ బనుప • నను వగుదానిఁ.
- వ. అది యెయ్యది యనినఁ. 319

శా. చాతుర్యంబున సర్వలోకననితాఁసాందర్యసారాంశముల్
 ప్రీతిం గైకొని వాని నొక్కవనితం • బెంపొందఁ బుట్టింతు న
 దైతేయోత్తము లానెలంతఁ గని యుఁద్యన్మోహవిభ్రాంతు లై
 భ్రాతృస్నేహము వీడి యొండొరులఁ జంపం జొత్తు రాలఁబులోఁ. 320

వ. అని పలికి వారలం గనుఁగొనుచుండఁ దత్తణంబు. 321

క. సరసిజభవుండు త్రిభువన, తరుణీరత్నములచక్కఁ•దనములలోనఁ
 వరుసఁ దిలమాత్రములు గొని, యరుదుగ నిర్మించె నొక్కఁ•యలికుల వేణిఁ. 322

సీ. దానఁ జేసి తిలోత్తఁ•మానామధేయంబు, గాంచినయక్కన్యఁ•కాలలామ
 వర్ణితదీప్తలా•వణ్యపూర్ణాంగి యై, సవితాసపాదసం•చార యగుచు
 లోచనాంభోరుహఁ•గోచర యైనంతఁ, బురుషాంతరంగముల్ • గరఁగుచుండ
 నాగేంద్రకుంభశీ•నస్తనద్వంద్వన, మన్మథ్యవల్లరీ•మహిత మగుచు
 గీ, సరసశారదపూర్ణిమా•చంద్రదీప, ముఖ్యదాయాద మైనట్టి•మోమునందు
 లలిత మై చిటునవ్వువె•న్నెల రహింప, సనిలచలితనీలోత్పలా•భాక్షు లలగ. 323

క. అనుపమసాందర్యము లై, తనరునిజాంగములయదృఢ•తప్రభచేతఁ
 గనకమణిభూషణంబుల, సనువుగ భూషించుచు న్మ•హాద్యుతిమత్తియై. 324

సీ. లావణ్యసంపద • లలితవిద్యున్నయం, బవలోకసములచే • నబ్జమయము
 దంతాభచేత జ్యో•తాస్నిమయంబును నీల, కచభారమునఁ బింఛి•కామయంబు
 పల్లవమృదుపాణి•పాదాబ్జసఖమండ, లంబున నక్షమా•లామయంబు
 దంతహాసంబునఁ • గుండపుష్పమయంబు, తనువునఁ బరిశుద్ధ•కనకమయము

గీ, నై నరూపంబు గల్గున, య్యుతివయందఁ
 దృష్టి నిల్పి మనోభవ•తీవ్రబాణ

బాధితమనోంబుజాతుఁడై • పద్మజాతుఁ

డభిలషించెఁ దద్రతము మోహాంధుఁడగుచు.

325

గీ. కలశసంభవయే మని • పలుకవచ్చుఁ, గనఁగ లేడు ధర్మాధర్మకార్యగతుల
నెంతవాఁడైన నతిధైర్యవంతుఁడైన, నవని చత్యంతకామాంధుఁ • డైనవాఁడు.

క. సుత యైన జనని యైనను, మతిఁ దలఁపఁగ భగిని యైన • మదనుఁడు ధను వా
తతముగఁ జేసినయంతన, ధృతి నిలుప నశక్య మెంతఁధీరున కైనఁ. 327

క. వనజభవున కవ్వనితం, గనుఁగొనునమయమున మదనఁకాండనిహతిచే
నెనిమిదిసూపులు జంబా,లనిమగ్నములట్ల రూపఁలగ్నము లయ్యెన్. 328

గీ. మదనుఁ డనునర్థకుండు నెఱ్ఱుచి నటించఁ, జేయ విధివృద్ధుఁడీనముదాయ మప్పు
డెలమి మిగుల నర్థించె నఁజ్జలజవదన,లలితగాత్ర మ౯రంగస్థఁలంబునందు. 329

క. తా నిర్మించినకాంతఁ, దా నుపభోగింపఁ దనకుఁ • దగ దనక వనో
మానవతీర్థుఁ డయ్యె,బ్రాహ్మణఁ బట్టుకొనఁ దలఁచె • నాశ్చర్యముగన్. 330

క. తను బలిమిఁ బట్టఁ దివిరెడు,వనజోద్భవుతలఁ పెఱింగి • వనితామణి చ
య్యన హరిణీహంబునఁ, గనుకని ఘనభీతిఁ బఱచె • గను దూరముగన్. 331

ఆ. తాను హరిణవేష • మూని గగ్గిక్కున బ్రహ్మ, దానిఁ గూడఁ జనె నఁనూనమోహ
చలితహృదయుఁ డగుచు • సర్వసుపర్వుల,యెదుర లజ్జ వదలి • పీనవృత్తి. 332

శా. ఈరీతిఁ మదనాస్త్రబాధ మదిలో • నిం తైన నన్యాయ మం.
చారూఢిం దెలియంగ లేక సుతపై • నానక్తుఁడౌపద్మజున్
వారింపంగ నశక్య మైన దివిజఁవ్రాతంబు నీక్షించి తా
గైరాతాకృతిఁ బూనె శంభుఁడు జగత్కల్యాణసంధాయి యై. 333

సీ. విషవక తననెంట • వేదము ల్పాలుగు, శునకంబులై భక్తి • ననునరింపఁ
బింఛావతంస మై • పృథులగుంజాభరి,శాఙ్గమై నిజదేహఁయప్పి మెఱయన్
గతితటాచ్ఛాదకఁక మనీయమార్దవ,నవ్యశార్దూలాజిఁనంబు దనరఁ
గేల నొక్కశరంబు • నీలించి త్రివృత్తు, నజ్యమై యొకకేలఁ • జాప మమర
గీ, శరశరాననహస్తలై • శబరవేష,ధారు లై ప్రమథేష్వరుల్ • దన్నుఁ గొలువఁ
దలఁచ నతిభీషణంబు నఁత్యంతసుందరంబు నై తత్కిరాతవేషంబు వెలసె. 334

వ. మఱియును. 335

సీ. కరిదంతనిర్మితఁకంకణవాదికా,మహితమై హస్తయుగ్మంబు దనరఁ
గోమలధవళగుంజామణిహారిముల్, న్ననమండలమున నర్చనము నలుప

- నతిమనోహరపల్లవాబధపటము కట్టితటంబునఁ గను ♦ తీవి మెఱయ
మునీయమ్మదులదూర్వాదళశ్యామల,తనులతాకాంతు లంధముగ మెఱయ
నీ, పండితొప్పనఁ బించువు♦దండ యొప్పు, నలికతలమునఁ గరిమదతిలక మలర
సఖలు వేసవే ల్లనయట్ల ♦ నెబరకాంత,లగుచుఁ దనచుట్టుఁ గొల్వ నత్యద్భుతముగ.
- క. నేచ్చాకిరాతియై తను, నచ్చాంబుజనయన త్రిజగదబిక గొలువక
స్వచ్ఛందకిరాతుఁడు శివుఁ, డిచ్చాహరిణంబువేట ♦ కేతొచె వడిక. 337
- వ. ఇట్లు డగ్గఱి. 338
- క. మోహమునఁ దనదునుత యని, యూహింపక పొందఁ గోరి ♦ యువతిఁ గదియునా
సాహసకర్ముని విధిఁ గని, యాహారు డ్దస్త్రంబు వింట ♦ నమరిచె వేగక. 339
- శా. ఈరీతిక దను నేయఁ బూని త్వరతో ♦ నేతెంచురుద్రున్ మృషా
కై రాతాద్భుతవేషుఁ గన్గొని యొడ ♦ ల్లంపింపఁగా భీతితో
నారుక్మాచలధర్మిపాదముల నుద్యద్భక్తిమై వ్రాలి యో
కారుణ్యాత్మ మహాపరాధిఁ గుమతిక ♦ గామాంధు న న్నావవే. 340
- వ. అని దీనవచనంబులు వల్కుచు మఱియును. 341
- నీ. ఖండితవేదండపుండరీకాసుర,తాండవలోల మాఖండలాది
బృందారకమునీంద్ర♦సందోహవందిత,నుందరపాదార♦విందయుగళ
మమరావగాభుజం♦గమజటాభారాస్థి,హిమకరాలంకృత♦విమలవకాళి
మంబరకేశ మాశాంబర మింద్రసీ,లాంబుదోపమగళం ♦ సాంబదేవ
- గీ, మాదృశాశ్రితనముదయం ♦ మాదృశాతి,దీనజనవత్సలం భవా♦దీనవప్ర
మోచనం సూర్యసోమాగ్ని♦లోచనం న,దాశివం త్వం ముదాహం నదాభజామి.
- వ. అని వెండియు. 343
- గీ. పరమపూరుష నీమహాబాణమునకు, సంధకానురుఁడును ద్రిపురాధిపతులు
సంతకుఁడు లక్ష్మ్య మగుఁ గాక ♦ యింతకంటె,సరసి చూచిన లోకంబులందుఁగలదె.
- క. ఓపరమేశ్వర నాపై, గోపింప కనుగ్రహించి ♦ గొబ్బున యుమ్మ
చ్చాపంబున సంధించిన,లోపం బుపసంహరింపు ♦ ప్రోద్బద్ధయతోక. 345
- గీ. అని భయార్తుడై ప్రార్థించు♦సవ్వరించి, గాంచి కాంచనగిరిధన్వం ♦ డంచితదయ
మించ వింట సంధించిన♦మేటిశరము, నపుడ యుపసంహరించె దేవాలి యెంచ.
- క. గతమదనవికారుం డగు,శతధృతిఁ గని సంతసమున ♦ శర్వుం డంత
ర్హితు డయ్యెఁ బూర్వరూపత, నతివ యజునిపాదములకు ♦ నవ్వుడు మ్రొక్కె.

వ. ఇత్యైతం గుఱఁ దిలోత్తమ స్వస్వరూపధరుం డై ప్రసన్నచిత్తుం డైనయన్న లింగగర్భనకుఁ
బ్రజామం బాచరించి దేవా దేవ కభిష్టంబును నాకుఁ జేయ శక్యంబును నైనకా
ర్యం బేమేయుఁ గల్గినయేని సప్తసికీ నన్న నియమింపుము మీయనుగ్రహంబున
నే నది నిర్వహించి మీసాంకంబులకు నంతనం బొనర్చెద నని విన్నవించిన
సన్నిధించి యమ్మించుఁబోడి నాదరించి దేవతలం బిలిచి వీరికి హితంబుగా
భవత్సేంద్ర్యమోహితం లగునుందోపనుందుల కన్యోన్యకలహంబుఁ బుట్టించి నెట్ల
వారు గీటడఁగుచట్లుగాఁ జేయు మని యాజ్ఞాపించిన సవాలుఁగంటి సకలదేవపుర
స్కృత యగుచు నచ్చటఁ గదలి భూలోకంబునకు వచ్చి సుందోపనుందులు నివసించి
యున్నపురంబు డగ్గజీ యొక్కమనోహరం బైన బాహ్యాద్వానంబునఁ గాంచన
ఢోలిక నధిరోపించి యక్కలకంతి కలకంతంబుల సిగ్గుపఱుచుమఘనాదంబున
గానంబునేయుచు గాంధారమధ్యమషడ్జంబు లనునుత్తమగ్రామత్రయంబు యథాకా
లంబుగాఁ బ్రకటించుచు నాకంపితస్ఫురితహృతప్రత్యాహతంబు లనువాదవభేదంబుల
యథావసరంబుగా విపంచి వాయించుచు సర్వసంఘటకారణంబు లైనమూర్ఛనలచేత
జగజ్జనంబుల మోహింపజేయుచు రాగాలాపప్రసరించి యగుచు వీణచేఁ గలనిన్వ
నంబులు పలికించునన్నెలంతం గని యుద్యానవననాలకు లెల్ల విస్మితచిత్తులై సుభ్ర
మంబుగాఁ బఱుతెంచి సుందోపనుందులకుఁ దదవ్యతాంతం బంతయు విన్నవించి
మఱియు ని ట్లనిరి.

348

క. భూలోకములోఁ గద్రూ, భూలోక ములోన నదితి, భూలోకములో

నాలీలావతి కెన యగు, బాలామణి గలదె యెన్ని భంగుల నరయక.

349

క. అని చెప్పిననప్పలుకులు, విని వా కొండ్వారులఁ గడవ + వే వచ్చి ఘనా

ఘనవేణిచెలువుఁ గనుగొని, మనసిజనిర్మథ్యమానమానసు లగుచుక.

350

క. తనతనభోగ్యం బని య, వ్యనితారూపంబునం ద+వారణనిజలో

చసములు లగ్నంబులు గా, ననిమిషు లై యుండి రప్ప + డసురశ్రేష్ఠుల్.

351

వ. ఇవిధంబున సత్యంతమోహవిభ్రాంతు లై యాత్మైకభోగార్థం బన్నెలంతయందు
స్వస్వబుద్ధిఁ బ్రతిష్ఠించుచు సంతకంతకు భ్రాతృన్నేహంబు వదలి తమలోఁ దాము
గలహింపఁ దొడంగి రప్పఁడు సుందుం డుపనుందున కి ట్లనియె.

352

గీ. అగ్రజునిభార్య యిది దీని + సంటఁ దగునె, వత్స యువసుంద నీ కది + వావి గాదు
పితృసమానుండు జ్యేష్ఠుండు + పృథివిలోన, సతనిభామిని తల్లి యా + నరసి చూడ.

గీ. మాతృనన్నిభ మైనయామగువయందు, శిష్టబుద్ధి వై సావేక్ష+దృష్టి మాను
మనిన సత్యంతకోపర+క్రాత్తుఁ డగుచు, నన్నుఁ గనుగొని యువసుందుఁడనియెనిట్లు.

- క. సీకంఠే మున్ను చూచితి, సీకోమలి నిదియ నాకు ♦ నిం పగునిల్లా
 ప్రికంజాతవిలోచన, సీకం గోడ లగు ధర్మనిష్ఠుఁ డలంపణ్. 355
- క. అనుజులఁ దనుజులయట్టుల, మనమునఁ దలపోయ వారి♦మగువలు గోడం
 డ్రనుజుండ సీకు నే సీ,వనజానన గోడ లగు ధ్రువంబుగఁ జూడణ్. 356
- ఆ. కలదె సేమమదికిఁ ♦ డెలియనిధర్మంబు, మగువ దీని నంట ♦ న గునె సీకుఁ
 చలఁచి చూడ నిట్టిధర్మవిరోధంబు, నేయ దుష్టు డనరె ♦ షీతిజనములు. 357
- క. అని యన్యోన్యముఁ బరుషవచనముల భర్జించి యుద్ధసన్నాహముతో
 చనుజుం డగ్రజుఁడును మా,వొక్కిని పెనఁగిరి మారుఁ డెంతకూరుడొ తలంపణ్. 358
- క. నాహసవృత్తిఁ గచాకచి, బాహాబాహిణ్ గఱోర♦పాశోపాణిణ్
 దేహము డావక పోరిరి, హాహా యని చూప జెల్ల ♦ నాశ్చర్యపడణ్. 359
- క. భాతృన్నేహము వదలి య,రాతులవలె బోరి నిజకరపాశుగదా
 ఘాతములఁ గూలి రిరువురు,దై తేయులు సురలు సమ్మోదంబునఁ దేలణ్. 360
- పంచచామరము. తిలోత్తమావధూటి యంత ♦ దేవకార్యమిక్రియణ్
 ఫలింపఁ జేసి క్రమ్యుఁగ ♦ బ్రహ్మపాలి కేగ న
 న్నైలంత గారవించి కూర్చి ♦ సీరజాననుండు పు
 మ్మలంబు లావరంబు లిచ్చె ♦ సంతనంబు హెచ్చగణ్. 361
- వ. ఇతైఃకంఠుః. 362.
- గీ. అప్పరోభావమును ననన్యాభిరూప్యమును సమస్తామరాంగనాముఖ్యతయును
 దేవలోకనిర్వృతియు రాజీవగర్భుఁ, డిచ్చి వీడ్కొల్పె దివికి నమ్మచ్చెకంటి. 363
- ఆ. ఇది మదీయదహిత ♦ యియింతిరూపంబు,నంద నామనంబు ♦ సాభిలాష
 మగుట కేమి హేతు ♦ వగునొక్కొ యత్యంత,పాతకుండు మరుడె ♦ హేతు వరయ.
- క. నాయంతవాని నిట్లు మో,హాయత్తునిఁ జేయుకడుదు♦రాచారుడు వీ
 డేయెడ మహాంతరాయ మ,మేయతపమునలుపునయన్మిప్రవరులకుణ్. 365
- క. ఎట్టిమహాత్ముల నైనన్, నెట్టన యొకయొకటమున ♦ నెఱిఁ బడఁదొచ్చున్
 గట్టిఁడిబలితపురట్టడి, గట్టుగ శాపాగ్నిచేతఁ ♦ గాల్తున్ వీనిన్. 366
- వ. అని నిశ్చయించి యత్యంతకోపంబున. 367
- క. తలఁచినయంతన యెదుటన్, నిలిచినయమ్మదనుఁ జూచి ♦ సీరజ గర్భం
 డలుక మనంబున రెట్టిగ, జలజాస్తున కీట్టు లనియె ♦ సత్వరఘణితిన్. 368
- క. ఓరిమదాంధ దురాత్మక, క్రూరాచారప్రవర్తికుండ వై మత్సు
 త్రీరూపముపై నాకుం, గోరికఁ గలిగించి తిట్లు ♦ గూడునె చేయణ్. 369

- క. ఈకర్మమునకు ఫలముగ, శ్రీకంఠలలాటనేత్రశిఖరీలాద
గ్ధాకారుండవు కాగల, వోకామ యటంచు శాప ధిమొసంగెం జెలుచన్. 370
- క. ధృతిదూలి యంత మదనుడు, రతిదేవియు మ్రొక్కి యతనిఁ ధిభ్రాంఛిచిరి కం
పితతను లై యిట్లని యో, శతధృతి నీ విచ్చినట్టి శాపంబునకున్. 371
- ఆ. అవధి యిది యటంచు ధి నానతి యీవలె, ననుచు విన్నవించె ధి నబ్జభవుడు
కరుణతోడఁ బల్కెఁ ధి గాముని గనుగొని, యెపుడు శివుడు నిన్ను ధి నేపుమాపు.
- క. అప్పుడు భండుండునువాఁ, మప్పతిలి జగంబు నెల్ల ధి నొగి బాధింపం
దప్పక తద్బలమునకుఁ గ, కుప్పాలకు లాదిగా ధి గులుఁ జెంది నురల్. 373
- శా. ఆయుగ్రాసురు నాజుఁ గూల్పుగ మహా ధి యాగంబు గావించి యా
గీయప్రజ్వలదగ్నికుండవిలస, తీలూవళిన్ విక్రమా
జేయన్ శ్రీలలితాభిధానకలితన్ ధి జచ్చక్తిఁ బుట్టింతు రా
మాయోపాయుని నాజగజ్జనని తా ధి మర్దించు నాలంబులోన్. 374
- వ. మఱియును. 375
- క. కామేశ్వరాంకగత యై, యామహానీయానుభావ ధి యప్పుడు నిన్నున్
వే మగుడం గలిగించును, నామాటలు నీదుమదిని ధి నమ్ముము మదనా. 376
- ఆ. అని ప్రసన్నుడై న ధి యజనివాక్యము విని, శాపమునకు మది విషాద మొదవ
నాత్మమందిరమున ధి కరిగి భార్యయుఁ దాను, నుచితవర్తనమున ధి నుండె మరుడు.
- క. ఆశాపదోషమునఁ జూ, వే శర్వలలాటనేత్రవితతాగ్నిశిఖన్
నాశంబు నొందె మరుడు దు, రాశయుఁడై మిశుతభంగి ధి నతిదర్పితుడై. 378
- క. హరి కై న హరున కై నను, బరమేష్ఠికి నై న లోకపాలుర కై నన్
బరికింపగ భోక్తవ్య మ, పరిహార్యము శాపవిధము ధి పరమమునీదా. 379
- క. నీ వడిగినశాపక్రమ, మావనజజ్జనాజ్ఞ నాశ ధి మందినయారా
జీవాన్తునికథ తెల్లమి, గా వినిపించితి నిరస్త కల్మష నీకున్. 380
- వ. ఇంక నేమి వినవలయు నెఱింగింపు మని మహానుభావుం ధి నహయగ్రీవుండు దయా
భుండై పలుకుటయు. 381

—◆— ఆ శ్వాసాంతము . —◆—

- చ. కరధృతశూల మానిజనఁకామితపాల చరాచరావన
స్థితరహేల దేవవఁధిదక్ష్తతనవలోల దైత్యసం
హరణమహాగ్రభేల కరుణామృతసంప్లుతభక్తజాల భా
స్కరశశివహ్నిలోచన భజజ్జనతాభవపాశమోచనా. 382

క. శ్రుతిరక్షతురంగ ధరణీశతాంగ పవిత్రరథాంగ ♦ శరధినిషంగా
 విశతజటాభృతంగా, రతిపతిమదభంగ సదయఃరమ్యాపంగా. 383

సగ్విణి. గోత్రజాతీనవఃక్షోజకుంభస్థలీ, చిత్రప్రతాపశీశిల్పవిద్యాధరా
 గాత్రశోభాతిథిఃక్రాంతాంభోజభూ, సత్రభాషాసితాభ్రమ్యసదృశుహః. 384

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షవేత్తాసుధారసాసారప్రసారణసులభ
 కవితావైభవావస్తంబస్మాత పరాశరగోత్రవిలసదాతుకూరివంశ
 సంభవాయునామాత్యపాత్యాదిమూర్తినామనన్కవిపుత్ర
 సకల సుకవిజనవిధేయ పాపయ నామధేయ
 ప్రణీతం బైన లలితాంబోపఖ్యానం
 బనుమహాప్రబంధంబునందు
 ద్వితీయాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీసద్గురుచరణారవిందాభ్యాసముః.

శ్రీ

లలితాంబోపాఖ్యానము.

తృతీయాశ్వాసము.

—o—o—o—

మత్కరుణావై భవ
ధామ నిజకటాక్షలేశధన్యానితపా
లోమీమానవతీగీ
ర్వామాహృదయేశ ధాన్యవాట్యమరేశా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

క. భూనుతుఁ డగస్త్యముని యశ్వాననుఁ గన్గొని కడుం బిఁ యంబునఁ బల్కెన్
నూనశరునికథ తెల్లమి,గా నీదయ వింటి ముదము ధగడలుకొనంగన్.

3

.గీ. సర్వవాగీశ్వరేశ్వరః సర్వవంద్యః సర్వదేవగణస్తుతాశ్చర్యచరితః
దేవ యొక్కటి మీచేతఁ ధెలియ వేడ్క, యగుచునున్నది యది విను ధ మశ్వవడస.

క. నీవు డెలిపితివి లలితా,దేవేశ్వరి భండదైత్యుఁ ధెగటార్చుట మున్
భావింప భండుఁ డనువాఁ, డేవిధమునఁ బుట్టె దీని ధ నెఱిగింపు దయన్.

5

వ. అనిన విని కుం భసంభవునకు దయాంభోరాశి యగుహయగ్రీవుం డిట్లనియె.

6

క. ఎచ్చోటఁ బచ్చవిల్లుఁడు, చిచ్చుఱకంటిదొరనుదుటిఁచిచ్చున సమసెన్
జెచ్చెర సచ్చోటఁ బొడమె, నచ్చెరువుగ నొక్కదైత్యుఁ ధెత్తుధతుం డె.

7

సీ. నకలదిక్కులును ధూసరత వహించె ది,ద్దాహంబు పర్వె నుద్దామభంగి
వజ్రములు విశ్వతంపుటఱపులతోఁ బేర్చె, వింతగా భువి రక్తవృష్టి గురిసె

- గడఁ జోద్యముగ భూమి • గడగడ వడఁకె నుల్కలు రాలె చుభ్రంబు • వలన నుర్వి
మాటిమాటికిఁ బ్రతిమలు రోదనము నల్పె, గులమర్దతంబులు • చలన మొండె
ఁ. నేమి చెప్ప నిట్లు • భామవై హాయసో.త్పాతనముదయంబు • ప్రకట మయ్యె
నకలజంతుమాఁసంబులు మాలినన్య, మొండె దనుజనాథుఁడుదయచేసె. 8
- క. పండుఁ డనుచేర విజ్ఞాతుండై యద్దనుజుఁ డతులఁబోర్చలమున బ్ర
హ్మాండము చడలఁగఁ జేయుచు, గండుమిగిలి యాతనాఖ్యఁబుడధరుండై. 9
- సీ. అశచిసన్నిభకకో.రాంగంబు పాతాళ, క్షమశ్యామలఁకాంతి మెఱయఁ
బ్రయకాలాశ్రిలఁపాశోధరధ్యాన, మేదురతరసింహఁనాద మడరఁ
జర్మాస్థితేమాతి, సౌత్కర్య విజాకృతి, బహుసిరాసముదయఁపరీకటనముగ
నతిభయంకరఖిఁరాంగానదృశ మై, దృగ్గీప్తి సంఘంబు • దిశలఁ బర్య
గీ, నాత్మస్వస్థిపాతమున సమస్తజగము, వరుస నొక్కట దహించుఁవాడ పోతె
దండిమచ్చుకభస్మోత్థఁపండామ, దైత్యుఁ డత్యుగ్రుఁడై యద్భుతంబు గాఁగ. 10
- క. ఆశీరభాహుఁడు, డై భీషణ మగుచుఁ జంద్రఁహాసము మెఱయఁ
దా భువనతీయజంతుమ, హాభయదాకారుఁ డగుచు • నతులబలుండై. 11
- ఁ. ఉన్నఁ జూచి యతనియొద్దకు నేతెంచి, కౌగిలించి చిత్రకర్మ యపుడు
తద్బలంబునకు నితాంతఁసంతోషను, భరితహృదయుఁ డగుచుఁ • బలికె నిట్లు. 12
- క. ఓదానపమాణవక మ, హాదేవు భజంపు మాతఁ • డఖిలైశ్వర్యం
బాదుచుఁన నీ కొనఁగు ద, మోదధి యద్దేవుఁ డని హిఁతోక్తిఁ దెలుపుచుక. 13
- క. ఆతని కుసదేశించెక, బ్రీతిక శతరుద్రయంబు • దృఢతరభక్తి
దైతేయుండును దదుదిత, రీతి జపించెక బ్రణామఁకృతికళలుండై. 14
- క. శతవారము లీక్రియ నా, శతరుద్రజపంబు నలువ • సంతుష్టమన
శ్మశ్చత్రుండై పశుపతి, యతనికిఁ బ్రత్యక్షమయ్యె • నంచితకరుణక. 15
- గీ. ఇట్లు ప్రత్యక్ష మైచబాఁలేందుమాళి, కతులభక్తిఁ బ్రణామంబు • లాచరించి
యనుఁ బాలకుఁ డంజలి • నొసలఁ జేర్చి, వరముఁ దగ వేడి విసయసంభరితుఁ డగుచు.
- క. బలిమి చ్చును మాహ్నినుక, తులబలములలోన సగము • రూఢిగ నన్నుక
దొలుతన సొందెనుచుట్లుగ, నలఘుకరుణ నెనఁగవలయు • నాగమవేద్యా. 17
- క. నాయంను నిష్ప్రయోజన
మై యడఁగఁగ వలయు నలుక • నడరించుతనీ
యాయుధసముదయము మదీ
యాయుధచయ ముచితథ మయి • యడఁగఁగ వలయుక. 18

- క. అని వేడిన న ట్లగుఁ గా, కని యప్పుఁ మేల్వేరుఁడు మహాదరమున నా
తనికి వు మిచ్చి వెడియు, మనమున నొక్కింత దలఁచి * మగుడక బలికె. 19
- క. నీ నలువదివేల్పెడు మహావిభవము మెఱసి విక్రమావీలుఁడ వై
వావిరి రాజ్య మొనర్చుము, దేవారులతోడ నధిక శ్రేణోయుక్తికె. 20
- వ. అని యద్దానవునకు నవధి నిర్దేశించిన. 21
- క. దంశిబలంబున నితఁ డుద్దండుం డని వానిఁ జూచి * ధాత మెఱపుతో
భండితి భండితి యనుటక, భండుం డనుచేర నతఁడు * పృథితం డయ్యెకె. 22
- గీ. అసుర వేడినవరము ల*త్యంతకరుణ, నొనఁగి మఱియు దివ్యాస్త్రంబు * లనడ్చి శమగు
శస్త్రసముదాయమును నిచ్చి * నకలమునుల, తోడ నంతస్థి తుండయ్యె * ధూర్జతోయును.
- గీ. అతఁడు పుట్టిపెమ్మట * నచటఁ బుట్టె, దైత్యుఁడు విశుక్రనాముఁ డ*ద్దానవేంద్రుఁ
డగ్రజుని బోలునాచార * మాకృతియును, దక్కు * గుణములు గల్గి యు * ద్దానముఁడయ్యె.
- ఆ. వాని ననుసరించి * వరుసతో జన్మించి, ధర విషంగుఁ డనెడు * దైత్యవరుఁడు
పూర్వజద్వయంబు * పోలిక లెల్లను, బుఁజికి పుచ్చుకొన్న * పోల్కి మెఱసె. 23
- క. ఆయరుజు లిద్దఱును దనుఁ, బాయక నేవింప మెఱసె * * భండానురుఁ డ
త్యాయత్త సావలో భన, మాయుక్త కఠోరతరమ * హాలో భమునె. 24
- క. అసురులమువ్వరి వెనుకకె, ద్రిసహస్రాక్షౌహిణీక * దేవవిరోధుల్
వినువక పుట్టిరి మన్మథ, భసితమువలనకె నమగ్ర * బాహుబలు లై. 25
- నీ. నకనకమని వెన్ను * నంటినకడుపులు, చాల లోఁ తై నక * పోలయుగము
గంభీరకూపసం * కాశ నేత్రంబులు, విరిసిననిడుపల్ల * వెండ్రుకలును
సరవి నిమోన్నతి * స్థలసంభవంబు లో, దారుణతరవక్ర * దంతములును
గండెనచాయ ధి * త్కారించుమేచులు, సద్రగహ్వర సన్ని * భానములు
- గీ. వహ్నికీలానమానజ * హ్వచయంబుఁ, జండ్రనివ్వలఁ బోలెడు * వేండ్రము లగు
మాపులును గల్గి యుద్ధతా * టోపు లగుచు, దానవులు. వొల్చి రిగ్రజ * త్రయముభాతి.
- చ. అనుపమతద్రతాపు లగు * నయ్యసుర ల్లమకుకె బ్రభంకుగా
మనసిజభన్మనంభవన * మస్తసురాహితపూర్వజాతుఁ డై
తనరినభండదైత్యుని * దానతో సభిషేచనాదికం
బానరగఁ జేసి కొల్చిరి స * హూదరయుక్తుని నన్నిశాచరుకె. 26
- వ. ఇవ్విధంబున. 27
- శా. ప్రిగంభోనిధితీరసంస్థితమహేపం * ద్రక్ష్యాధరప్రాంతభూ
భాగప్రాచితసూన్యకాఖ్యపురవి * భాజత్రభుతావస్థుఁ డై

భోగత్యాగము లత్యుచారములు గాఁ జూల్పొందఁ గూర్చిరాజ్యచే
నాగోత్ర చిముఖామరు ల్బలత భంజితాఖ్యాసురుం డుగ్రుడై.

31

వ. అస్పృశు.

32

సీ. అరసాతలగభీరాభీలపరిఘంబు, సలలితాభ్రాంకషసాలచయము

శత్రుమర్యాదోగ్రశస్త్రాస్త్రసముదయఁ, బమితదర్పితచతురంగబలము

కవచప్రవీణతక్షత్యూరమస్సానస్య, మప్పరస్సదృశసీమంతినిక

మస్తాపదమహించితాత్యుచ్చమణిసౌధ, మతిమధురోదకాబ్జాకరంబు

గీ. జగతి బాలుపొందె స్వర్ణచయకసలయ, పుష్పఫలభరితోద్వాసభూరుహంబు

భండదైత్యభుజబలపాలితంబు, శూన్యకం బుర్వరూపసూన్యకంబు.

33

గీ. అన్యదుస్సానస్య మైచయాశూన్యకాఖ్య, పురము చిహ్నరాజధానిగా గడిమి గాంచె

భండదైత్యంబు నిజభుజమండలాగ్ర, దండితారాతిమిత్రకాంక్షుడగుచు.

34

వ. మతియును.

35

సీ. మూర్త మైచట్టిసమ్మోహిసీవిద్య నాఁ, దనరుసమ్మోహిని యనునెలంత

సుముఖప్రభాజితకుముదిసీసఖ యైన, కుముదిని యనుపుష్పకోమలాంగి

వత్తచారులాఽన్యోచిత్రాంగి యాచిత్రాంగియనుపద్మపత్రనేత్ర

త్రిజగతీసుందరీవిజయసౌందర్య యా, సుందరి యనియెనుకుందరదన

గీ. దనకు భార్యలుగా భండదైత్యనాథుఁ, డప్పరస్త్రీసనాథుఁ డానమరనాథు

నతిశయించుచు భోగభాగ్యాభివృద్ధి, వజ్రల వర్తలై నిచ్చానువర్తి యగుచు.

36

వ. ఇతైఃసంగు సత్యంతప్రభావు లై.

37

క. ఊతిధరసన్నభకాయులు, జితకాశులు భండదైత్యశేఖరముఖ్యుల్

శితికంతపూజ భగ్గన, మతమున నొనరించి రమితమహితనియము లై.

38

వ. అనమయంబున.

39

సీ. ఏయింటఁ జూడ న్వాఽన్యాయప్రవీణుడై, త్యాగ్యకపతితసాంగంగమంబు

లేయెడఁ గన రాజసూయాశ్వమేధాది, మఖకర్త లగుదైత్యమండలేందు

లేగ్మహంబున విక నింపుగా న్వాయమీ, మాంసాదిశాస్త్రశుభత్వీనంగ

మేమందరింబున నెలమి గల్గొం భుజి, ద్విద్యారహస్యవిద్వీరవిశతు

గీ. లందముగ సువ్వనంపద లిధికస్మద్ధి, జెంద నంతానుకేత్రుడ డాచుండమహిమ

రాజ్యజ్ఞైసరించె బుత్రిపాత్రప్రపాత్ర, నంతుడై శూన్యకాఖ్యపట్టణమున.

వ. ఇట్లు నిరాఘాటంబుగా రాజ్యంబు సేయుచు.

41

- క. ఒకనాడు దాచేందుగఁడు, ప్రకటపరాక్రముఁడు దనదుఁపాలికి ననుజ
ద్వికముఁ బిలిపించి ప్రేమాధికవృష్టిం జూచి పలికె • దృఢనిశ్చయుఁడై . 42
- క. ఓయపహలారి మమఁ దల, పోయఁగ శత్రువులు యాగభోక్తలు మహకుఁ
వేయేల మహల సంచన, నేయఁగ నన్నేషణంబు • నేయుదు రెపుడుక . 43
- మ. అతిహూర్తు ల్పరివంచనాపరులు మాఁయూచంచరుల్ నూఁద
ప్రీతిచిత్తు ల్లుఁటిలు ద్దురాత్మకులు పాఁపిష్టుల్ మదాంధుల్ శత
క్రతుముఖ్యామరు లెల్లప్రాద్దు మనకుఁ • బ్రత్యర్థు లీవిష్టన
తిశ్రయం బిందుగిరాజ్య మట్లగుట బాఁధింపం దగుఁ వారలక . 44
- చ. ఇది సమయంబు నిర్జరుల • నేపడించుట కెట్లు లగ్న న
మ్మదనుఁడు ముక్ జగంబున సమగ్రబలుం డయి యున్ననాఁడు పెం
పొదవఁగ సంభవించి మహిమోన్నతిఁ గంటిమె యిచ్చు జానుమ
ప్రదరుఁడు రూపడంగ మనఁసాభవనంపద వర్చె నెల్లడక . 45
- గీ. మనల సాధింపఁగా నయ్యఁమర్దు లిస్స, డించువిల్కాని మరలఁ గల్గించువెరువు
వెదకుచున్నవా రీహోద • వేగ వారి, దుర్బలులఁ జేయ వలయునుఁధ్వరత మీఁజు . 46
- వ. భ్రాతృపరులారా మఁభాగ్యవశంబున మీనకేతనుండు వృషభకేతననేత్రాలంబున
దగ్గుం డయ్యె దానంజేసి ప్రబలుల మైవమరలం జూచి చూపోపక బృందారకులు
కందర్పుని మగుడం బుట్టించుప్రయత్నంబు దలంచిరి వారితలంపు సాగకుండ వారల
హతభీర్యులం జేసిన మరరాజ్యంబు సుస్థిరం బగు నట్లగుట భువనత్రయమర్థనంబు
మన కవశ్యకైవ్యంబు స్వర్గలోకంబు సాధింప నేన చాలుదు మీ రిరువురు సైన్య
సమేతుల రై భూలోకంబును, బాతాళలోకంబును నిద్రియంబుగా మర్దించి రండు
మన మీహూసంబులతో ధండెత్తి పోయిన దేవతలు మనతోఁ గలహింప వత్తురు
వారలు గనుగొననండ వాయుహూసంబునఁ బ్రాణలయండుం బ్రవేశించి తొలుత
రసంబు శోషింపఁ జేసి యనంతరంబ శుక్లశోషణంబొరించిఁట్లయి నస్వదేహులతే
జంబులు శుక్లాశ్రింబులు గావున చంతట నశింపం గలయవి యితైజంగున భూమిర
సంబును జలజస్థలజంబు లై సస్థావరజంగమంబులలోనిరసంబును హరించి జగత్త్ర
యంబు నిస్సారంబుఁ జేయుద మని యగ్రజుండు వలికిన సనుజన్ములు దదావ్యక్యంబు లా
కర్ణించి బద్ధాంజలు లగుచు సతనికి సమస్కరించి సాధువాదంబుల నభినందించి రంత
వారు ముప్పురును లోకనాశకత్వపు లగుచుం బ్రత్యేకంబ సహస్రాక్షాహిణీబ
లాన్నితు లై వెదలి రివ్వకు స్వర్గంబున నిర్జరభయానకంబెలలగుమహాద్విత్యధ్వజ
లనేకంబులు దోచిన ననిమిష్టులు మనంబులు గలంగ శకించుచుండుంధాంతమును

స్వీయం బై సయతౌహిణీసహస్రంబుతోడ నదృశ్యుండై వాయురూపంబున సుపద్యు
 లలోపలఁ బ్రవేశించి తద్రసశోషణంబు గావించిన వారలు ప్రహ్లాదవదనులు విన
 ట్టోత్సాహంబులును సత్యంతాలనులును వీర్యవాశసంప్రాప్తికి బభావులును నగుచు
 స్వాంగలయందును సప్సరోగణంబులయందును భోగేచ్ఛ లేక సకలకార్యంబుల
 యందును నిరుచ్యోగులై యుండి రంత దుర్దాంతు లై సభండాసురసైనికులు దేవ
 సుందరులయం వావేళించి సురతద్రవసంక్షయం బొనరించి తద్దేహాలావణ్యముఖిల
 సావలోకసత్కార్యంబులకు వైహుళ్యంబు సుపాదించి సఁ దొక్కతియేనియు
 బుగుషావేష గలిగినయది గన్గబడకుండ నివ్వధంబున బహుశ్లేశాపన్న లగువేల్పు
 టన్నులు దైత్యవహ్యతసాంబు బై సనుభూతంబు పా... సునీయుచుండియు మదతే
 శంబు నొందకుంకిరి శారీరసంశోషణంబున జేసి వారలభాతకుంభకుంభ సముజ్జ్వలంబు
 తోత్తుంగపీఠయోధుంబు లర్కాతపశుష్కంబు లై సయక్యఫలంబులువోలె గను
 పట్టి నిండుచందురుం గ్రేణీనేయతన్మృఖంబులు హారీముఖంబులు వోలెం గాంతిహీ
 నంబు లయ్యె నంత రాక్షసోపద్రవనిమిత్తంబున సందనోద్యానవృక్షంబులు కీసలయ
 ప్రసూనఫలోత్పత్తిరహితంబులును భృంగాంగనాసంచారశూన్యంబులును దూరతో
 పాస్తశుకపికనినాదంబులును బ్రణవ్విసృతంబులు నగుచుం జూడ వింతలై యుండె
 నిట్లు తిదివంబునం గలిగినచరాచరంబులరసంబు నిజసత్వంబున శోషింపం జేసి మా
 యావి యైఁభండదానవేంద్రుండు ముగ్ధ సు...ంబున ససైన్యంబుగా నిజపురంబు
 బ్రవేశించి సుఖంబుండె నానమయంబున.

47

శా. అభండాసురరాజు కమ్ముడు మహాహంకారుఁ డత్యుగ్రశౌ
 ర్యాభిలుండు విశుక్రనాముండు సహస్రప్రాతౌహిణీయుక్తుఁ డై
 తా భూలోకచరాచరాంగముల నుద్యచ్ఛక్తిమైఁ జొచ్చి భూ
 తాభాతిఁ దదదృశ్యదేహుఁ డయి యత్యంతాదృతప్రక్రియఁ.

48

శా. మర్మేహోగ్రీణి యమ్మహాసురుండు దోఁడోఁ దద్రసంబు న్మహా
 మర్మజ్ఞం డగుచున్ హరించ నరులుం బశ్వాదులున్ వృక్షముల్
 చార్మ్యంబులును జూప వై కృతములున్ ధౌర్బల్యముం గన్పడన్
 శర్మం బేమియు స్వప్నము దయినఁ గాంచన్ లేక దైవ్యంబునన్.

49

వ. అత్యంతదండంబు లగునాకారంబులతో విభ్రష్టకాంతులై యుండి రవ్వడు.

50

క. తమతమకృత్యంబుల నుద్యమరాహిత్యంబు జెంది ధృతయుఁ గృతు లై
 రమణీయములు కీర్తి, విముఖత్వము నొంది రధిక విస్మితమతు లై.

51

క. సురతవిముఖులై నారీ, నరులు పనస్పరివిలోకనప్రీతియు లే

క రజోధూనరులు సిహ, పరిణధకశేబరులు సభాగుర్లు సగుమఁ.

52

వ. పుత్రసంతానవర్జితులు నాత్మమాత్రావశేషితులు నై వట్టినూఁగులునోలె జడను
వడి యుండిరి స్త్రీపురుషసంభోగహేతువులై సరికత్తుకలంబు లెల్లఁ దత్తై న్నికావ
హృతంబులై నకారణంబున నెచ్చటనేని నెవ్వరి కైచను సౌహార్దంబును స్మితపూ
ర్వాభిభాషణంబును లేకయుండె నివ్వధంబున నకలజంతువులకు వృద్ధికరంబులై
శుక్లశోణితంబులు నశించుటండేసి ప్రాణులకు నకాండవిప్లవంబై భోగంబులకు భోగ్య
వస్తువులకు సుక్షయంబు వాటిల్లిన సూత్రపాంచాలికలరీతి నిర్వికారలై యెవ్వతెము
గంబుఁ గనుంగొని భూలతాంగతనంబును వివిధంబు లగువిలాసంబులును ప్రీతావి
నమ్రతయుఁ బ్రియాగమ్యవిషయం బైననంభ్రభ్రమంబును గనపరకయుండె నేళం
బున నై నను సంగీతనాట్యప్రసంగంబులును సౌభాగ్యలక్షణంబులును మాతృకాకార్యం
బులును బద్ధినీముఖ్యజాతీయశుష్టయభావవర్ణనంబులును లేకయుండె నిట్లు సూన్య
ప్రాయం బైనభూలోకంబున నేపట్టణంబున గనిన గృహంబులు గర్కశార్కభూరు
హధుత్పాతరుత్యణసంవృతంబులై కంకగృహోపాకవృకజంబుకావిప్రూపక్షీమృ
గాక్రాంతంబులై పాడతీయుండె నుద్యానవనంబులు నల్లవనసూచఫలపర్ణరహితంబు
లును శుకశారికాపికమధువ్రతవియుతంబులు నయ్యెఁ బద్మాకరంబు లుత్పలనుహోత్ప
లమృణాళమరాళనిర్మలజలహీనంబులై చూడ వింత యగుచుండె రణ్యంబు లెల్ల
సమంతదుగ్ధాకరీరశాణోటవిషదారుమయంబులై శుష్కీభూతపుణ్యపాదంబులై కని
పించె నన్నంబు మొదలైన భోజ్యవస్తువులు భుక్తం బయ్యును విషంబురీతి దేహదా
ర్బల్యజనకంబై యుండె భోజ్యంబులయం దెవ్వరికిని రుచి పుట్టదయ్యెఁ బురుషులు
స్మశ్రుశూన్యముఖులును శత్రుయధనరాజ్యులును గ్లిభభావోన్ముఖులు నై చూప
టిరి భూమి రక్తాంకురవిసీనయు విగతనస్యయు సర్వతోష్ణకభూయిష్ఠయుఁ బుణ్య
జంతువివర్జితయుఁ బాపాణసైకతశేషయు లతాకుంజవివర్జితయుఁ బుష్పఫలాదిశూన్య
మహాద్రుమయు నై వికమావక్రం బై విశుకసానిదాంబులంబున బాధిత యగు
చుండె నట్టియెడ.

53

క. వేయఁజేహిణులబలము, పాయక తనుగొల్పి రాగఁ బన్నగవిజగీ

పాయత్త మతి విషంగుం, జాయహిలోకంబుమీఁద సరిగెఁ జెరుచఁ.

54

వ. ఇవ్వధంబున దుర్మసిపాభిషంగుం జగువిషంగుండు సాతాళలోకంబున కరియచ్చలు
నివసించి యున్న సిద్ధదంపతులయందును బల్లిప్రముఖదాసవనిధులంబులయందును
పానుకీప్రధానపన్నగద్యంధ్యంబులయందును దదదృశ్యశరీరుండై ప్రవేశించి నిజసై

నికులుం దానును నద్రశశోషణంబు గావించిన వార లందఱు నన్యోచ్యసంగమరహి
తులై నిస్సంజోషస్వభావులును దుఃఖసూత్రసరాయణులును బరస్పరనిరచేతులును
కూర్మవృత్తులును నిష్కారణజాతక్రోధులును బ్రభూతవైరవ్యాకులులు చగుచు
కూర్మకామంబు లనువర్గయంబు రసనిష్ఠం బగుటంజేసి రసనాశనం జెప్పుడు నం
జవించె చప్పుటనుండి తిన్నననుకు లై రితైకింగున భండాసురుండు దానును
కూర్మకరులును జగత్త్రయంబు నాకమించి రసంబు గ్రహించిచకతంబునఁ బ్రాణుల
యం దుండెడికాంతియు సుతానాహంబును విశ్వలును భస్మంబును దయయుఁ బ్రీతి
యుఁ బ్రీతిభంబును శస్తాస్త్రనైపుణియు శాస్త్రపరిమయుఁ గావ్యనాట్యగీతహాస్యా
కరులును చరించె దాసువులయందును స్నేహశోషణంబువలన ధూమాయమానం
జై సావకండు పూత్కారకతలబులచేత నై నం బ్రహ్మరిల్లకయుండె నిట్లు చరాచగం
బులు నీనంబులై సమాచదుఖంబు లయ్యె నెట్లగు సమస్తంబుచకుఁ బరమగతి
యును గాంతిప్రదంబును చగురసంబే పర బహ్మం బనియును రసం బనలంబించి యఖ
లప్రపంచం బానందించు ననియును దద్రహితుం డై యెవ్వండు జీవించు ననియు
సనేకశ్రుతులు దెలుపుటంజేసి పాణాత్మకంబును బ్రాణదంబును నై రసంబు ప్రివర్తిల్లు
నదియ మీర్చం బని చెప్పంబడు నట్టివీర్యంబుఁ దొడంగుటం జేసి సూర్యండును సంధికా
రావృతుండు నీహణచ్ఛన్నుండవోలె మాలిన్యాక్రాంతం బై నదర్పణంబువిధంబునం
గనువట్టెఁ జంద్రుండును బూర్ణతిథులయందును గళాహీనుం డగుచుఁ గానిపించె దార
కాగణంబులును మలినత్వంబు భజించె నప్పుడు శైలరాజనందనయు వీతరాగయు
విశ్వస్తభూషణయు నగుచు మహానియమంబున నత్సంతదారుణం బగుతపం బొన
రించుచుండె మన్మథభార్య యైరతిదేవియు నిజప్రాణేశ్వరుండు పురర్జివితండు గా
గలం డనుగగనవాణీవసంతులవచనంబు ప్రమాణీకరించి ప్రాణపరిత్యాగంబు సలుపక
యొక్కనప్రదేశంబునం దపంబు సేయుటకై చనియెఁ జైత్రుండును నిజమిత్రుం
డగునీనత్పునినిధిచంబునకు దుఃఖించుచు నతనిపునశ్శరీరధారణంబు ప్రతిక్షించుచుండె
నని చెప్పి హయగ్రీవునకు సగస్త్యమహామునీంద్రిం డి ట్లనియె. 55

గీ. భండదైత్యునిజంబు • బలియుండై సయతనిచే మూడులోకముల్ • వెతలఁ బడుట
నునిఁ బ్రాణవదనత్ర • స్పరుడ వగుచు, విసుతిఁ గాంచిననీచేత • విదిత మయ్యె. 56

క. అతిబలుఁ డతఁ డెవ్వనివి, శ్రుతబలమున గీటడంగె • జోద్యం బగుని

క్కత విన వేడుక యయ్యెడు, వితతకరుణఁ దెలియఁ జెప్ప • వే హయవదనా. 57

వ. అని ప్రార్థించిన నదేవుం నాదరభరితుండై యిట్లని చెప్పం దొడంగె బ్రహ్మదు
లై సప్రజాపతులును మన్వాదు లై సమహాజనులును నింద్రాదు లై నబృందాకశే

వృలును బ్రహ్మదాదు లైనదానవోత్తములును హస్యవాహనాదిదిక్పాలకులును మతీయుు బాహుసిద్ధగుహ్యాకాదులును దురాత్ముం డైనభండాసురునిచేతఁ బీడ్వ మానులై సజవీర్యశోషణంబున నిస్సత్తులును శస్త్రాస్త్రవ్యాపారమునం వనమధులు నగుట సత్యంతిబలాధునం డగుఁడయ్యనుఁ నోర్వం దమకు శక్తి గలుగమి డెలిసి యింక నేమి నేయుద మని దుఃఖమలినాంతరంగు లై . 58

క. క్షీరాబ్ధిశాయి యగుదను, జారాతి సనాదినిధను * సంబుజనాభుక్ శౌరి శరణుచొచ్చిరి బృం, దారకు లతిభీతికంపితమునోంబుజు లై . 59

గీ. చాతకంబులు మేఘులఁబర్చనమువలన, నెలమిఁ గనురీతి దేవతల్ * జలజనేత్రిఁ గాంచి మదిలోన నూలుటఁ * గాంచి సంస్తుతించి ర్దేవదేవునిఁవివృంహింప . 60
వ. అమ్మహాత్ముం డంతకుమున్న లతాంతాయుధశాంతివలన లక్ష్మీచీమఁతెవతంతులు నందును బరాజులుండై సుష్టుప్తియోగానందంబు నొందియుండి విబుధసముదయ కృతబహువిధస్తోత్రసంరానంబులం బ్రబోధితుండై వీరు లగునుపర్వలం గనుంగొని విజ్ఞానదృష్టిచేతం దదాగమనకాంక్షంబు డెలిసి ప్రభవిష్ణుం డగునవిష్ణుండు వారల కి ట్లనియె . 61

క. సురలార మీకుఁ గుశలమె, పరికింపఁగ మీకు నెల్లు * స్రమదము గల్గున్ ఎరున భవన్ముఖమలినత, యరయఁగ మీకుశలభంగ*మటు సూచించె . 62

నీ. మాననీయోష్మాయఁమాణ మహామీభవ్యదోస్సార సురివర్గమనృహంబు నిస్సార ముగఁ దోచె * నేత్రపద్మంబులు, బాష్పనద్యంబు లై * ప్రభఁ దొఱంగె విక్రమసంపద * విశ్రాంతి గనుపట్టె, గాంతిశూన్యం బయ్యె * గాయనమితి చింతావశంబు లై * చిత్తముల్ ధృతిదప్పె, సతిభయభ్రాంతుల * రైతి రిపుషు

గీ, వేషభాషలు ధైర్యముల్ * విమలబడుట, వింతవారలవలె నిను*మంత యైఁ దొంటిపోలిక లేక వేఁదుఱులపగిది, గలిగి యున్నార భాగ్యసంక్షయమువలన. 63

వ. మీర లి ట్లాటకుఁ గాంక్షంబు వినుండు సుఖస్వరూపకుండును భగవంతుండును నానందసాగరుండును నై సమహేశ్వరుం డనృత్తించిమన్మథాత్మకం బగుమహావీరంబు మదనవ్యాపత్తి సంభవుండును సత్యంతమానూవియు సచ్చశ్యదేహుండును నై సభం డాసురునిచేత : శింపండునది దానం జేసి మీతేజంబులును దదుత్పన్నంబు లగు కాంత్యాదిగుణంబులును నశించిపి యంతియ కాదు యాతుభావవసితాగర్భపాత సంబును సతినిశాతనందును నై నయూపురుహహాసునిచేతివంభోః దేవోపయోగంబు వలన నిర్వివభుదంగంబునోలె జూపట్టె ననుమకుక్తి యైసయూహలతాశనునిశక్తి నిశక్తియై కనిపించె నీదండధరునిప్రచండకాలదండంబు ప్రశాంతతేజోమండలంబై

యున్నయది యత్యగ్గిఁ బై నయినై ప్రితిమండలగ్రంబు వికుంతితాగ్రంబుకరణిఁ
చోచుచున్నది. ఈపాకపాణిపాశంబు తేజోనాకంబున మృణాళంబులీలం గానిపించె
నీసమిలించునిదుర్మివాదణం బైన కేతనంబు తేజఃప్రతిఘాతనంబునొందె నీయక్షనాథుని
యక్షీణం బగుగదాపండుంబు ప్రక్షీణకాంతి యొనచి. ఈగూలహస్తునిత్రిశూలంబు
శాంతశీలంబై పొలుపుదుర్మివాదణగ్రంబు బై నచంద్రమండలంబుపోలిక మీముఖ
మండలంబు తద్దయు మలిసికృతం బైనది యట్లు గావున దుష్టాత్ముం డైనభండ
చాన్తం డద్యోచేహుండు మిమ్ముం బిజించు తెఱుంగుదు సర్వప్రాణులగాత్రంబులు
నడచి యదృశ్యంబు లై నయాయుధంబులచేరి గీలితంబులై వేననలం బొందుచున్న
యవి సక్తినవారెఁ జెన్ను చేల మదీయమాననంబును లక్ష్మీధరణీదేవులయందును
వైరాగ్యంబు గల్గి యున్నది బ్రహ్మాండకోకంబునందు గల్గినదేవతీర్యజ్ఞనువ్యస్థాపక
హంసంబులలో నొక్కటియైన దద్యాణసంపాతమూర్ఖతంబు గానిది లేక యున్నది.

చ. కమలజుఁ డైనరుద్రుఁడును ♦ గారణమూర్తుల మై మహాండమ
ధ్యమున వసించి లోకముల ♦ సన్నిహిత జేయుచు నర్థి బ్రోచుచున్
పారెగొనుచుంటి మిట్టిఘన ♦ భూరిబలాధ్యుల మైనమమ్ము ను
దురుఁ డగుభండదైత్యుఁ డతిదోర్బలనంపద గానిఁబెట్టెచున్.

65

వ. అట్లు గావున.

66

సీ. కలఁ జొకపురుషుండు ♦ లలితచిద్రసమూర్తి, కమలజాండాతీతుఁ ♦ డమితమహిముఁ
డజ్ఞానహరుఁడు మ♦హాశంభుఁ డనువాఁడు, సతత మాతండు పరా♦శక్తితోడఁ
గలసి వినోదిండుఁ ♦ గందర్వనాశోత్థ, భండదానవకృతోపద్రవంబుఁ
బొరయఁ డెన్నఁడుఁ బరా♦త్పరుఁడు సద్రూపి ని, రాలంబుఁ డవికారుఁ ♦ డైనకతన

గీ, నువి సద్దేవునిమహాప్రసాదమునన, భస్మజానురమర్దనోపాయసిధి

గలుగు మీ కవశ్యం బటుగాన నింద, అమును సద్దేవు సంస్తుతింతుము వినీతి. 67

శా. సంతృప్తుం డయి యమ్మహామహుండు యుమ్మదావృంభితంబున్ దయా
స్వాంతండు ఘటియించు నిక్క మని యావాణీశ్వరుండున్ శచీ
కాంతండుఁ స్మృద లై ననిజులతో ♦ గంజాతగర్భాండును
జ్యాంతుంబున్ ద్వరితంబుగా సరిగెఁ బద్మాక్షుండు కాశ్చారియై.

68

వ. అప్పుడు.

69

మ. భగవంతుం డగుకైటభాంతకుండు దేవజ్యేష్ఠుఁ డింద్రాదుతా
దిగధీశానులు దిగ్గజావృకము నెంతే వేగ రప్పించి యా

జగదంఘోపరిభిత్తి ఛేదన మొగిల్ ♦ సల్ప నియోగిండుమల్
నగభిద్యబ్రకతోరదంతముల సన్నాగేంద్రముల్ బల్విడిల్.

70

మ. వెన నూబుద్ధము లుద్ధతిం బొడువ నున్వీభృత్రప్రతీకాశనా
రసజాతాండకతోరభిత్తి క సరంధ్రం బై నఁ దత్సంధి స
ర్వసుచర్యోత్త ము లేగి కన్దానిఁ తద్బాహ్యప్రదేశంబునం
దనమాలంబరము నిర్దంజన మమేయం బొచిదాకాశముల్ .

71

వ. మజ్జియును.

72

క. క్షీతిసలిలహఃతాశనమా,రుతసంయోగంబు లేక ♦ ప్రోద్యద్వ్యతి యా
వితతచిదాకాశంబున, సతులతదాకాశరూపియై తగువానిల్.

73

గీ. శ్రీమహాశంభునాథు మహామహిమునిఁ, బ్రస్తుతించిరి విబుధులు ♦ భయముభక్తి
ముదము వినయంబు నమమనోంబుజములందు,నంతకంతకు విస్తారమగుచు నుండ.

గీ. జనసరహితుని నిర్మలు ♦ శాంతరూపు, సద్వీతీయు మాయాతీతు ♦ నాదిదేవు
సగుణజన్యవికారుని ♦ స్వప్రకాశు, శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి. 75

గీ. తెలియ శక్యంబు గా దెల్లఁదేవతలకు, ధ్యాన మొసరింప యోగుల ♦ కలవి గాదు
పలుక లేరు వేదజ్ఞు లెవ్వని నట్టి,శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి. 76

గీ. సత్తు గాదు చర్చింప సనత్తు గాదు, తలఁప నదనత్తు గా దెన్న ♦ ద్వయము గాదు
తెలియఁ గా దద్వయంబు యత్తేజ మట్టి,శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి.

గీ. తనుఁ దెలియఁ దానె శక్తుడై ♦ తనకుఁ దానె
కలిగి తనయుతఁ బ్రభు వైనయలఘుమహిమ
గరిమఁ దనకంటె వే తొండు ♦ గానఁబడని
శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి.

78

గీ. తెలియువాడును దెలివియు ♦ దెలియఁ దగిన
వస్తువును సనుతీపుటి యెవ్వనిఁ జెంద
దెచట నై నను నట్టిలోకేశ్వరేశు
శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి.

79

గీ. మహితధర్మంబుచే సధర్మంబుచేతఁ, దద్విపాకనుఖానుఖద్వయముచేత
సరయ నేమహాత్మునిపదం ♦ బంట దట్టి,శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి.

గీ. బ్రహ్మవాదుల కెల్లను ♦ బ్రహ్మ మగుచు, సౌరులకు నెల్ల భాస్కరాకారుఁ డగుచు
సౌగతుల కెల్ల మహితవిజ్ఞాన మైన,శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి. 81

సీ. ఆరిసి చూడ లో, కాయతెకుల కెల్ల, నెలమి న్యభావమై * వెలయువాని
క్షణకుల కెల్లను * క్షణమాపుఁ డగువాని, బ్రకటంబుగా మాధ్యమికుల కెల్ల
కూన్యస్వరూపుడై * ప్రాబగొందువాని సాం, ఖ్యుల కెల్ల బురుషాఖ్య * వెలయువాని
శబ్దవేత్తల కెల్ల * శబ్దాత్ముఁ డగువాని, వై ద్యుల కెల్ల వై * శాస్త్రనరాత్ముఁ
గీ, డైనవాని యోగుల కెల్ల * సంతరాత్ము, యగుచు వెలుగొందువాని దయాళు రైన
వారి కెల్లను భక్తుడై * వ మగువాని, శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి. 82

సీ. శైవులు శివుఁ డని * భావించుచుండంగ, బాంచరాత్రులు విష్ణుఁ * డంచుఁ దలఁపఁ
గారునంఘము విశ్వకర్మ యుచు భజింప, సువిఁ గర్మకు లుపాన్య మని కొల్వ
నెలమి నిప్రులు వహ్ని * చిలయుఁ డం చూహింపఁ, జండాఖ్యుఁడనియగ్ర * సమితివొగడఁ
గామేష్వరుం డని * కాముకు ల్లలపోయ, ప్రతిమాగతుఁ డని యల్పమతు లెన్న
గీ, రాజరా జంచు నిధివిదు * ల్పాజ సేయ, నందఱకుఁ దత్త జనురూప * మగుఫలంబుఁ
కూర్చి దయసేయువాని నిఁకూఠమహిము, శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదముభక్తి.

గీ. భువనముల కెల్ల నాద్యంతభూతుఁ డగుచుఁ
దనకు నాద్యంతములు లేక * తనరు వాని
నింతటికి నీకుడై తా నిరీకుఁ డైన
శ్రీమహాశంభు నాశ్రయించెదము భక్తి. 84

వ. అని మఱియును. 85

క. సదయవృద్ధయ నినుఁ గనుగొన, మదిఁ దలఁప నశక్త్య మెట్టి * మహానీయులకుఁ
ముదమున మముఁ బ్రోవఁగ మా, యెదురక సాక్షాత్కరింప * వే పరమేశా. 86

క. మదయుతవిపరీతాచారదుష్టభండాదిదైత్య * రాట్రయబాధక
బెడరి యిట వచ్చితిమి మా, యెదురక సాక్షాత్కరింప * వే పరమేశా. 87

గీ. నీరసుల మాట వారితో * నీరసమున, దొడర లేక దుర్బలులమై * డింది భంగ
మొంది యిట వచ్చితిమి మమ్ము * సుద్ధరింపఁ, ద్రిభువనేశ్వర సాక్షాత్కరింపవలయు.

గీ. పరులచే బాధపడి నిన్ను * శరణు వొందు, మమ్ము రక్షిం పకున్న నీ * మహిత మైన
యశమునకు హాని గాదె యట్లాటఁ గరుణ, ద్రిభువనేశ్వర సాక్షాత్కరింప వలయు.

మ. అని యిబ్బంగి సోఁజలోచనుఁడు నయ్యంభోజగర్భుండు న
య్యసిమేషాధిపుండు మహావిసయభక్త్యన్వితు లై సంస్తుతిం
చిన సుతుష్టమనోంబుజాతుఁ డగుచుక * శ్రీశంభునాథుండు స
య్యన విష్ణుడిక దేవతావ్రతతిక * సాక్షాత్కరించె గృపక. 90

వ. అప్పుడు. 91

- సీ. సజలనీలాంబుదఃశ్యామలద్యుతితోడ, రవిసోమవహ్నినేఃప్రములతోడ
శూలకపాలభాఃసురకరద్యయితోడ, స్మయమాసనదనాంబుఃజంబుతోడ
మహానీయకంఠాసఃమగ్రనంపదతోడ, గరుణాలసత్కటాఃక్షములతోడ
సయుతభాస్కరిమండఃలాభతేడముతోడ, భవసమోహన మైఃమూర్తితోడఁ
గీ, జంద్రికాశీతలాకారఃచంద్రీసదృశ, యక్షమాలికాపుస్తకఃహస్త యైవ
శ్రీపరాశక్తితోడ భాఃసిల్లుశంభు, నాథుఁ గాంచిరి సురలు మఃసంబు లలర. 92
- ఉత్సాహ. భుక్తిముక్తిదు ల్సమస్తఃమూలకారఃపరా
శక్తిశంభునాథనామఃశాశ్వతాదృదంపతుల్
వ్యక్త మౌక్త్యసాసమృద్ధిః సఖిలదేవతలకు స
ద్రక్తి దర్శనోత్సవప్రదాన మాచరించినఁ. 93
- వ. వారలు సంతోషవిస్మయరసాక్రాంతస్వాంతు లగుచునుండి రప్పడు. 94
- క. స్మితపుల్లముఖాంబుజుడై, యతిలోకుడు శంభునాథుఁ డమరులఁ గరుణా
తతదృష్టిఁ జూచి సాదర, మతి నిట్లని పలికె నమృతమధురము గాఁగఁ. 95
- క. అమరవరులార భవదా, గమనంబును లోకనాశకరు లగుభండ
ప్రముఖులు మిముఁ బఱచినదా, వ్యయము నెఱుఁగుదు నేనుఁ బ్రస్ఫుటముగసఖిలముఁ.
వ. సువ్రతులారా సావధానులరై వినుండు చెప్పెద లోకంబులకు మహాప్రళయంబును
గామప్రళయంబును సవాంతరప్రళయంబును సనుభేదంబులఁ బ్రళయంబు ద్రివిధం
బయి ప్రత్యండంబును బ్రతికల్పంబునుంగా నిత్యంబును నావర్తించుచున్నయది
ప్రళయోద్ధారకు లై సదేవశ్రేష్ఠులు మువ్వరు గలరు వార లెవ్వ రనిన మహాప్రళయం
బునకు సుద్ధారకుండనై నేను వర్తిల్లుదు సవాంతరప్రళయంబునకుఁ గమలసంభవుం
డుధరయై యున్నవాడు కామప్రళయంబునకు లలితామమేశ్వరి యుద్ధారకత్వంబు
వహించి యున్నయది యమ్మహాభాగ సకలబ్రహ్మాండంబులందును సమస్తకల్పంబు
లందును లోకసంరక్షణార్థం బావార్జనంబు నొందుచుండు నట్లుగావున మదీయాం
శం బైనమహేశ్వరునిరోమాసలంబున మన్మథుండు దగ్ధుం డైనకారణంబున నివ్వడు
ప్రవర్తిల్లుచున్నయది గామప్రళయంబు దీనియందు మదసభస్మప్రోత్థితు లైనభండాది
దానవులచేత లోకం బాకులంబై వినష్టంబును నిసారంబును మృతప్రాయంబును నై
యున్నయది యట్లాట సూతససృష్టికల్పంబునకు లలితామహాదేవి సుత్పాదించు
ప్రయత్నం బొనరింప వలయు నని పలికిన సురోత్తము లానరోత్తమున కిట్లనినె.
క. పరమేశ యెట్లు లలితా, పరమేశ్వరి యదయ మొందు ః భవ్యాత్మిక య
క్కరుణానిధి యెచ్చట నవ, తరించుఁ గరణీయ మెద్ది ః తలచుఁగ మాకుఁ. 98

- సీ. సర్వేశ శ్రీమహాశంభునాథ మహాత్మ్య విదితసర్వోపాయ ధ విబుధగేయ
విస్పష్టముగ నిది ధ వివరించుచుండు, మా కనిన మహాశంభుఁ ధ డాదరమునఁ
బలికె నోసురిలార ధ తెలిపెద వినుఁడు మీ, రవధానమున సమ్మహానుభావ
యవతరించుటకై మహాహూమవిధియుక్త, మైనమహాయాగ ధ మధికయత్న
గీ, మమన నావశ్యకముగఁ జేయుగవలయు, దాన సర్వకార్యంబులుఁ ధ దగ ఫలింపఁ
దత్త్రియామై వలయునాధునమాజ, మెల్ల వినిపింతు భవదీయహితముఁ గోరి.
- వ. ఇప్పుడు కర్తవ్యం బైనయమ్మహాయాగంబునందు వాయురూపధారిని నేను హూత
నగుదు మదీయం బైనచిదగ్ని యగ్ని యగు సామాన్యాగ్ని హవ్యవాహనుం డనం
బును శుష్కస్పృశలపూరం బైనసప్తమపారావారంబు హోమకుండంబు తద్వ్యతి
రెక్తం బైనసాగరక్షట్కం బభిఘోరంబు పంచసగ్గంబులు పశువులు సృష్టిపంచకలక్ష
ణంబు మీ కెఱింగించెద మానససృష్టి ప్రథమ యగు జరాయజసృష్టి ద్వితీయయై
చెల్లు సండజసృష్టి తృతీయయై ప్రవర్తిల్లు న్వేదజసృష్టి చతుర్థయై పరగు నుద్భిదసృష్టి
పంచమ యనంబును నీపంచవిధసృష్టి పురోడాశం బగు సృష్టిపంచకవ్యతిరెక్తంబు లైన
భూపర్వతసలిమారుతాభంబులచే హవ్యకల్పనం బగు నగ్నియు మదీయం బైన
చిదాకారవహ్నియం దేకేభవిండు నిర్విధంబున మహాయాగంబు ప్రవర్తించున్నసమ
యంబునఁ బ్రజ్వలితాన్ని యెనహూమాగ్నియందు సమగ్రయత్నంబున మచ్చ
కిప్రేరితు లై మీరలు ప్రవేశింపవలయు ననంతరంబ సకలసస్తువులు వేల్చి
జనుచుండ నిర్మలం బై యూర్ధ్వంఘోల్లంఘి యైనతేజంబువలన శ్రీచక్రరా
జనామధేయమహాస్యందనారూఢయు విద్యుత్కోటిసదృశాకృతియు సమస్తసాంద
ర్యనిధియు నైనశ్రీలలితాపరమేశ్వరి వెలువడి సిన్ధుతోన్ముఖశాలిని యై యాత్మాం
శంబువలనఁ బురూషంబుఁ గావించుఁ గామరాజాహ్వానంబై ప్రణవరూపం
బైనయావరబ్రహ్మంబు తత్పతి యగు నాదంవతులవలనం బిమ్మట నెప్పటియట్ల
విశ్వసృష్టి యొనర్పంబును నద్దేవీప్రసాదమాహాత్మ్యంబువలన జగత్త్రియంబు
సర్వంబును సవనవాకారంబై తొల్లిటికంటె నతిసుందరంబు గాఁ గలయది యమ్మ
హానుభావ భావజోజ్జీవనయై తత్పరయై పుండ్రక్షుశరాసంబును బుష్పభాణ
పంచకంబును బాశాంకుశంబులు ననునస్త్రీచతుష్టయంబు స్కంధమాత్రంబున సృజి
యించి యయ్యాయుధంబులచే భండగురసంహారం బనాయాసంబునం గావించు
గలయది మఱియు సమ్మహాసీయ కామేశ్వరముఖావలోకనంబువలనఁ బంచభాణుని
మగుడ బ్రదికించుఁ జిదగ్నియందు హవ్యంబులై త్యక్తప్రాణశరీరు లైనయీనకలదే
వతలకు నూతనదేహంబు ల్మలమలీల సద్విశ్వేశ్వరి సంపాదించునది గావున నిత్రైఱం

గున సమ్మహాయాగంబు సేయ మీ కందఱకు సభీష్టం బగునేని వత్సయిత్తుం బొనరించెద నిట్లు సేయకున్న జండదానననిషేధమునై నమోకుఁ బ్రాణమాత్రంబు శేషించినది యదియు నంతకంతకు నాశంబు నొందంగలయది మీరు సజించుట వలన జగదండనాశం బగుటకు సందియంబు గలదె యట్లగుట సీయత్తుం బొనరించి యమ్మహాదేవిం గలిగింప వలయు నని శంభునాథుం డానతిచ్చినఁ దవ్వచనంబు లాకర్ణించి దివిజులు సంతుష్టాంజలిగల్గె పునఃపునఃప్రణామంబు లాచరించి దేవాయట్లయ్యెడుం గాక దేవరదివ్యచిత్తంబున నెదిసేయ సవధరించితి రచియె కర్తవ్యం బయ్యెడు వీనికి విచారం జేల యాయఃఖలవిబుధులును భవదీయచిదగ్నియందు హవ్య త్వంబు నొంది విప్లుష్టదేవులై నూతనతనూవిరాజితులై కృతార్థు లాదురు గాక యీమహాక్రతువునం దెయ్యది కర్తవ్యంబు దాని నెఱింగి చేయుటకు మహాహాత వై సనీవే సమర్థుండవు గావున నేమియు నెఱుంగనిమాకు శక్యం బగునె విశ్వంబునకు నెయ్యది హితం బదియ నిర్వహింపవలయు నని గీర్వాణులు విన్నవించిన శంభునాథుం డంగీకరించి పరాశక్తితోడ సంతర్ధానంబు నొందె నవ్వు డానిర్జరులు ప్రహృష్టాంతఃకరణులై దిగ్దంతావళవిషాణప్రభిన్నబ్రహ్మాండభాండకర్పరద్వారమార్గంబున మగుడి వచ్చి తద్రంధ్రంబు మహాపర్వతంబుల నాచ్ఛాదించి యుచితప్రకారంబులం దమతమ గృహంబులకుం జని రంత మహాదేవుం డగుశంభునాథుండు లోకోపకారంబుగాఁ బరాశక్తిసమన్వితుండై మహాయాగం బొనరింప నిశ్చయించి బ్రహ్మాండబహిర్గతచి దాకాశమయజ్ఞానగ్రహణంబుచేసి సనాతనం బైనసూక్ష్మరూపంబున మహాండమధ్యంబు ప్రవేశించె నని హయగ్రీవుండు చెప్పిన నగస్త్యమహానీంద్రుం డిట్లనియె. 100

సీ. అజ్ఞానహర మహాఽపాజ్ఞ హయగ్రీవ, దేవ నీవిష్వసు • తెలిపినట్టి
యతిచిత్ర మైనమహాయాగవిధి యెట్టి, దది సేయ నేఫల • మందుఁ గర్త
మది నెద్ది సంత్రయఃపూణమై జనులకు, సఖులనుఖుప్రదం • బగుచునుండు
సట్టియీశధ విన • సతికుతూహల మయ్యె, విస్తరింపుము దయాఃస్వీతహృదయ
గీ, యనుచు వేడిన హయవక్త్రుఁ • డాదరమున, నాఘ తెల్వద విను మహాఽయాగవిధము
సర్వపాపఘ్న మొకసారి • చదువ విన్న, రాజసూయాఖ్యమఖనహాసప్రఫలదంబు. 101

సీ. అనదృశమహిమాధ్యుఁ • డగుశంభునాథుండు, వితతవై ధాండప్రవిష్టుఁ డగుచు
హేమాతయై తాను హేమాఽమోద్యోగమున నుండి, సర్వేశి యగుపరాశక్తియజ్ఞ
పత్నియై విలసిల్లఁ • బరమరహస్యహూ,లలితామహావీర్యుఁ • దలపుఁ జేర్చి
యుచ్చరింపుచుఁ బ్రజఃవోగ్రవిప్లస్కంధ,పవమానమయుండై యపారమహిమ

- ఆ, రాజులుగ శ్రీ సారాశక్తి దాఁ గ్రియ, శక్తి యగుచుఁ దనదుఃశక్తి వృద్ధిఁ
బొందునట్లు • నేయ • మూడులోకంబులు, గంప మొందఁ జేసి • ఘనబలమున. 102
- చ. ఇవిధంబున. 103
- మ. వృద్ధులంహఃపవమానమూర్తి యగుచుఁ • శ్రీశంభునాఘండు సు
స్సౌఖ్యతోత్సాహముతో జగత్త్రయము సంభ్రాంతంబుఁ గావించి య
శ్లోధనారంబున హేమామకుండవిహితస్థానక్రియాంచస్మిన్
సఘఃడై సత్తమవార్ధిశోషిలుగ సంచరించె నుగ్రాకృతిక. 104
- క. ఆజలధి శాంభవానల, తేజంబున నింక యధికఃస్థిశ్చైత్యం
బై జలజంతురహితమై, యాజహ్మగలోకనిష్ఠుఁడై కనుపట్టె. 105
- క. ఆసాగఁగర్తాంతర, మానర్వేత్సరుఁ డొనర్చె • నధర్మకుండం
బానన్నాహము గని నా, నాసురసముదాయములు మఁనంబుల మెచ్చె. 106
- గీ. శ్రీమహాశంభుఁ డుద్భిదఃస్తోమ మెల్ల, నాల్గుభాగము ల్లాఁగ నొనర్చి యవ్వ
డందులో నొక్కభాగ మయ్యంబురాశి, గర్తమధ్యమమున రాశి • గాఁగ నిలిపి. 107
- క. శ్రీసింహాసనవిద్యా, భాసురజపశాలి యగుచుఁ • బటుహంకారం
బానర్హజ్ఞుఁ డొనర్చె మ, హానురావముగ నద్భుతావహాలీల. 108
- క. ఆలీలానాదముచే, మూలాధారమున నుండి • మూర్ధావధిగా
నీలుగ్రివునసంపి, త్కిలి గడుఁ బిజ్జరిలె నుదీర్ణతరంబై. 109
- గీ. ఆచిదగ్నిని నిజఫాలలోచనంబు, వలన వెడలించె నవ్వడు • వామదేవుఁ
డదియు సాగరగర్తకుండాంతరస్థతరులతాగుల్మరాశి దా • నెరవుకొనియె. 110
- చ. ఇతైఃసంగున. 111
- చ. దరికొని చిద్ధతాశనుఁ డుదగ్రతఁ గుండముమీఁదియంచుదాఁ
క రుచిరకీలసంచయము • గాఢముగా విలసిల్లుచుండ ని
వ్వరునున విద్యచేఁ బరమపావన మైనచిదగ్ని నమ్మహా
పురుషుడు సంప్రమోదమునఁ • బూనికమైఁ బ్రణయించి వెండియు. 112
- నీ. తారకాపుష్పబృంధములచేఁ దత్కుండ, మర్చించి యష్టమూర్త్యన్వితముగ
నాచిత్కృతానుని • నాత్మలో భావించి, పూజించి మఱియు షణ్మూర్తి నతని
సభ్యర్చనము చేసి • యంతటమూర్తిత్రయాత్మకుం డైనయఃపూర్వశ్రయాశు
విధిసత్సవర్యలు • విదితంబుగా నల్పి, తనకీయాపటిమకు • ననిమిషులును
- గీ. మునులు మనముల నరుదండి • వినుతినేయ
మహితసుస్కార మొనరించె • మాననీయ

సంవిదగ్ని నాశ్రీమహాశంభునాథుఁ

డిత్యైఱంగునఁ ద్రిభువనహితముఁ గోరె.

113

వ. అయ్యగ్ని దేవుమూర్తి భేదంబులు వివరించెద జాతవేమండును హవ్యవాహనుండును
సశ్వేదరుండును వైశ్వానరుండును శామారతేజుండును దేవముఖుండును సనునామ
ధేయంబులఁ దదీయమూర్త్యుష్టకంబు ప్రచర్తెల్లు మజీయు సహస్రార్చియు స్వస్తిపూ
ర్ణండును సుత్తిష్టపురుషుండును భూమవ్యాపియు సప్తజహ్వండును ధనుర్ధరుండును
ననునభిధానంబులఁ దన్మూర్తిమట్కంబు ప్రకాశించు వెండియు వైశ్వానరుండు సుత్తిష్ట
పురుషుండు చిత్త్వింగళుం డనునాహ్వయంబులఁ దన్మూర్తిత్రియంబు విరాజమానం
బగు నిష్విధంబున బహుమూర్తి యైనచిత్వానకుని సర్పించి యమ్మహానుభావుండు
గ్రమ్మట హిరణ్యయుఁ గనకయుఁ గర్తయుఁ గృష్ణయు సుప్రభయు సతిరక్తయు బహు
రూపయు సనునాఖ్యలు గలదీయజహ్వనవృత్తకంబుఁ బ్రత్యేకంబ పూజించి పుష్కలా
వృత్తమేఘస్వరూప యగుదర్శి గ్రహించి హోమంబు నేయ నుద్యుక్తుం డయ్యె
నప్పుడు.

114

గీ. శంభునాథసమీరప్రచండవేగ, దారుణప్రేరేతాంభోదదర్శి యరిగి

యధికచిత్రంబుగా ఘృతోదధినమస్త, మణి పానంబు నేసి వెల్పడినయంత. 115

ఆ. ఏమి చెప్ప నపుడు హోమకుండంబునఁ

గొండలంతలేసిఁగొప్ప లగుచు

నెడము లేక దుమికె ఘృతధార లయతముల్

నియతములును మజీయుఁ బ్రయతములును.

116

క. ఘృతధారాతతి యి ట్లవిరతముగ దుముకఁగఁ జిదగ్ని హస్తీతలబై

శతయోజనవర్మంతము, వితతోర్ధ్వజ్వాల లగుచు హస్తైత మయ్యెన్.

117

క. ఈవిధమున శ్రీలలితా, దేవేశ్వరితేజ మఖలఁదిక్ష్విపూరం

బై వెలయు ననినక్రియఁ జిత్వానకతేజంబు వర్షె దశదిశలందున్.

118

ఉ. వెండియు శంభునాథుఁ డతివిశ్రుతుఁ డుద్భిదతుర్యభాగ మ

క్కుండమునందు నిల్చి విధిఁకోవిదుడై దధిసాగరంబు ను

ద్దండమహాబలంబున నుదారబలాహకరూపదర్శిచే

నిండ గ్రహించి వేల్చె సతిసర్మల మాజ్వలితానలంబునన్.

119

క. సకలదధివార్ధి హోమము, ప్రకటముగ నొనర్ప జ్ఞానపావకలీలా

ప్రకరం బిన్నూతామడ, యకుటిలగతి నెగసె మింట నద్భుతకరమై.

120

వ. మజీయును.

121

- క. ఆలోకనాం మద్భిజ్జాలచతుర్థాంశ మపుషు • సంవిక్కిలి
జ్వాలానికముపై నిడి, కేలక వారిధుదర్శి • గీలించి వెనక. 122
- క. ఇక్షురసోదము నద్వై, బాక్షణమ గ్రహించి సువిద్విత వేల్చె
బ్రక్షణలోకసంత్రా, ఐక్షమమహిముండు శంభునాథుండు నియతిక. 123
- గీ. శాంభవసమూహహుతేక్షునాథవాద్ధి, యగుట ముదమునఁ దేలి నాట్యంబు సలుపు
నోజుఁజ్వున్నమున్నుఁ బుఁచెఱుజనంబు, బూర్ణముగఁ బ్రజ్వలించెమహాత్కటగతి. 124
- ఉ. అంతట శంభునాథుండు మహామహిమాభ్యుదయ మధ్యసాగరిం
బంతయు మేఘదర్శి గొని • యంచితచిచ్ఛిఱయందు వేల్చిన
త్యంతముదఃపాతం బొడలి • యప్పు చతుశ్శతయోజనంబు లా
క్రాంతసభోంతరాచ్ఛి యయి • గాథము గాంగఁ దదగ్ని వర్ధిలెక. 125
- మ. అవశిష్టోద్భిదభాగమవిభుఁడు జ్ఞానాగ్నిం దగ న్నిల్చి యా
లవణాంభోనిధివారిపూర మవలీలక సర్వము న్నేఘద
ర్శివర్యోంబునఁ బూని దీప్త మగుసంవిద్యహ్నిలో వేల్చి బై
రవమై మోసె ఛటచ్చటచ్చటమహారానం బుదగ్రంబుగక. 126
- క. ఆరవమున భండాదిమహారాక్షససమితి గుండె • లవిసె మఱియు నా
క్షీరపయోధిక శంభుఁడు, వారిదదర్శి గ్రహించె • వడి సకలంబుక. 127
- క. గ్రహించి ప్రజ్వలజ్ఞానహుతాశనునందు వేల్చి • నముచిదనుజద
ర్పహపవిభిన్నస్ఫటిక, మహీధరము నెనసె నతఁడు • మహితధవళిమక. 128
- క. జలనిధు లీక్రియ నన్నియు, స్థలశేషము లగుచునుండ • శంభుండు మహా
నలమున సమస్తలోకం, బులఁ గ్రమమున వేల్చి దనదుఁబుద్ధిఁ దలంచెక. 129
- క. తలఁచి తనయనుపమం బగు, బలమున నీయఖిలభూమిభారము హేలా
విలసితుండై తాల్చి మహాబలహంపము నొంది యధికపటువేగమునక. 130
- నీ. అశ్రమవృత్తి కేమాదిమహానాగ, చయముల నెల్ల నఁచుటకీ దేర
నాశంభునాథమహావాయువేగన, మాకృతులై ఘణామఃశిఘ్నాశితతి
వియదంతరము నెల్ల • వెలుగంగఁ జేయుచు, బ్రాంజలు లగుచు నత్యంతహర్షి
తాంతకరణులై యంతవాసుకీతక్ష, కర్కొటకాదినాగప్రధాను
ఆ, లాదిదాశ్రయాశునందుఁ బ్రవేశించి, రిట్లు సర్పగణము • నెల్ల వేల్చి
యామహానుభావుఁ డప్రదిగ్గజముల, నోజు దెచ్చె దనమహాజవమున. 131
- వ. ఇవిధంబున నిమేషమాత్రంబున హరిద్దంతావళాప్తకంబు నశ్రమంబునం దెచ్చి. 132

మ. మదతోయాద్ధృక్రస్థలం బయినయః మూతంగయాధంబు నా
సదయాంతఃకరణంబు చిన్మయశిఖాః * సంప్రీతి వేల్వంగ స
మ్ముద మొప్పక బరిష్టులహల్లకసరిః సూర్యత్సరోవారియం
దుదకకోడలు సల్పించుటలరె చః ముద్దండవేదండముల్.

133

నీ. పరమేష్వరుం డంత * భారతవర్షజనులఁ దద్రాజన్యః సముదయముల
వరుస భద్రాశ్వాదిః వర్షనివాసులఁ, బ్రాచ్యుల మఱియు నుఁదీచ్యజనుల
మధ్యదేశీయుల * మహితతేజస్కు లా, నుత్తరకురుదేశః * యుక్త సరుల
సకలదేశ మరుష్యః సుఖంబులను సమస్త ద్వీపగతమానుషవృత్తుల

గీ, నిజమహావేగమున మహానీయమహిముఁ, డై నయమ్మహాత్ముఁడు దెచ్చిజ్ఞానవహ్ని
యంచితప్రభాచే బ్రజ్వలింతుచుండ, నందు హోమంబు గావించె, చద్భుతముగ.

క. ఈలీలనాగలోకము, భూలోకము నిర్భుజంగః మును నిర్మర్మ్యం
బై లోచనగోచరముగ, నాలోకేశ్వరుఁడు మఱియు * నవహితమతియై.

134

క. జ్యోతిశ్చక్రగతగ్రహ, జాతముల సతారకముగ * సకలజగత్ప్ర
ద్యోతకతేజోమూర్తుల, నాతతమతిఁ బ్రజ్వరిలఁ జిదగ్నిఁ వేల్చె.

135

వ. మఱియును.

మ. కరుణాంభోనిధి శంభునాథుఁ డపు డాకర్షింప నింద్రాదు లా
సురులుఁ దేవముఖాదిదిక్పతులు యః క్షుల్ చారుల సిద్ధికి
న్నరులుఁ సాధ్యులు గుహ్యకుల్ ఖచరులుఁ * గంధర్వులుఁ భూతకిం
పురుషుల్ లోనగుదేవజాతు లమితామోదాత్ములై వేడుకక.

136

వ. సుస్నాతులై ఛౌతవస్త్రంబులు ధరియించి నానాభాషణభూషితులగుచు సంజలిపుట
బులు ఫాలభాగంబునం జేర్చి సంతోషహాసవికసితవదనాంబుజులై తమతమవాహ
నంబులసధిరోహించి స్వీయంబు లై నయస్త్రశస్త్రంబులతోడ సవరిచ్చదులై భండా
సురదూషితవిజిగ్రహవిమోచనకుతూహలంబునం జనుడెంచి శంభునాథహూయమా
నులై సంవిత్వాప్రదేశం బొనరించిరి వెండియు సమ్మహాత్ముండు ద్వాదశాదిత్యుల
నెనమంప్రవసవులఁ దమతమపారిషను లై నగణనాయకులతోఁ గూడిచంద్రార్ధకిరీ
టోజ్వలు లై నయేకాదశరద్రుల నాశ్వినేయులఁ బితృగణంబులఁ జిదగ్నియందు
వేల్చె నాసమయంబున.

137

నీ. సనకాదియోగీంద్రః సుఖంబుతోడ విష్వక్సేనముఖపారిషదులతోడ
సనుపమద్యుతిసుధః ర్మనపాంచజన్యాది, సుమహితపంచాయుధములతోడఁ

జరితప్రిభ యైః శ్రీదేవితోడ స్ఫురత్కాంతి యాధరాః రమణితోడ
సాహస్యకలితానుః చరసమాజముతోడ, భూరిసౌందర్య మాః మూర్తితోడ
గీ, సుసమందస్మితముఖాంబుః జంబుతోడ, బుండరికాక్షుః ఉత్పతః ముదము మీఱ
సచ్చటికి వచ్చి లోకశుభాభికాంక్ష, జిత్కృశానునోవరస్థితిః దనర్చే. 140

వ. మతియును.

141

సీ. సంగతులై నందిభృంగిమహాకాళ, ముఖగణేశులు ముదంబున భజింప
ఘననీలసదృశమై యగ్రకాంతి మెఱయంగ, గంగావతంసోత్తమాంగ మమరః
జూడామణీకృతశుభ్రమయాఖండై, యహిభూషణాభ్యసర్వాంగుః డగుచు
భస్మానులేపశోభారమ్యదేహుడై, చేతుల శూలాదిహేతు లలర
గీ, సంతసమున మహేశుః ఉచ్చటికి వచ్చి, భవ్యనిజమూర్తి భేదరూపమున మెఱయు
శంభునాథాఖ్యచేత దృష్టస్వరూపుః, డగుచు జ్ఞానాగ్నిలో జొచ్చె యద్భుతముగ.
క. కమలజనిద్విష్టములై, ప్రమదంబున నవ్వు ఉప్పరిఁగిమదార
త్నము లఱువదికోటులు చిద్విమలధనంజయనియందు యేడుక జొచ్చెన్. 143

గీ. అపుడు తారకప్రముఖుడు, రాత్మకులును, భండముఖ్యమహాఖలః ప్రకరములును
దక్రియానింద సేయుచుఁ దమనెలవుల, నొగిఁ బ్రమత్తులై యూరకఁ యుండి రంత.

సీ. తనతో సమానులై యతరుమరీచిముఖ్యప్రజాపతులు ద యన్నసరింప
సంతుష్టహృదయులై యత్యలోకనివాసు లగుతాపస్కేషు లర్థి గొలువ
స్మయమానవక్త్రతామరసచతుష్టయ, కృతచతుర్వేదసంస్తుతులు వినుచు
విదితానుభావసావిత్రియు గాయత్రియును సరస్వతియును యదను భజింప

ఆ, రాజవాహ్య మైన రాజమరాళంబు, వెంటఁ దత్తులోత్థవిహగచయము

తల్ల రాగ నచటి కెలమితో జనుదెంచి, ధాత యాచిదగ్నిఁ దడియఁ జొచ్చె.

వ. ఇవిధంబున మహాజ్వాలాజాలలంఘితసకలాశుం డగుసంవిధ్ధతాశనునందు మాన
సోద్భిజ్జరాయుజాండజన్వేదజజంతజాలంబుల వేల్చి మహాహూత యై నశ్రీశంభు
నాథమాంత్రికుండు నిష్పాదపమునుష్ఠాదిక యైనకేలభూమియు మహావాయు
రూపంబున మహాయాగహూత యైనతానునుం డక్క స్వంబును జన్మయవీతి
హూత్రునందు హుతం బైనయనంతరంబ సమస్తదర్శనంబుల నఖిలవిద్యల నిఖిలమ
తంబులను గ్రమంబున నయ్యగ్నియందు హోమంబు గావించె నిత్యైంగున నమ్మహే
శ్వరునిచేత నెల్లవస్తువులు వేల్పంబడుచుండ నూర్ధ్వాండభిత్తిపర్యంతం బయ్యు
షర్బఘండు ప్రజ్వలత్కిలాకరాశుం డగుచు వ్యాపించుచుండం బరమాత్మయుఁ జిహ్న
యుండును నిత్యహోతయు నైనయాశంభునాథుండు శ్రీపరాశక్తిసహితుడై

యైత్యేతిగున మహాయాగంబు నిర్వర్తించి వాయురూపంబు పరిత్యజించి స్వస్వరూప
ధారియై చిదగ్నిస్థిత యైసశ్రీలలితామహాదేవిం గారికాష్టకపాఠంబున నాహ్వనంబు
సేయం దలంచి. 146

క. అశక్తమహిముఁ డనవ,ద్యశ్లోకుఁడు శంభునాథుఁ డద్భుతచరితుం
డశక్తనిష్ఠుండై యప్తశ్లోకే బరించె నపుడు * సుసమ్మదూక్తిక. 147

గీ. విశ్వ మెల్లను నీవయై * విశ్వమునకు, నాత్మ వగుచు విశ్వప్రపంచాధినేత్రి
వై సశ్రీలలితామహేశాని జ్ఞాన,వహ్ని నావిర్భవింపఁగా * వలయు నీవు. 148

క. పరమానందప్రద వై , పరమానందస్వరూపభాసిత వగుచుక
బరఁగినలలితాపరమేశ్వరి సంవిజ్ఞాతవేదువలన వెడలుమా. 149

క. జ్ఞాత్వజ్ఞానజ్ఞేయము, లాతతమతిఁ దలఁప నీవ * యఖిలజ్ఞాన
ద్యోతనపు నీవ లలితా,ఖ్యాతమహేశాని సంవిదగ్ని వెడలుమా. 150

గీ. కాళికాభద్రకాళికాఖ్యలు వహించి, సర్వలోకసంహారంబు * నలుపునట్టి
శ్రీమహాలలితాదేవి * చిత్స్వరూప,దహనమధ్యంబు వెడలి సత్స్వరత రమ్ము. 151

గీ. లోకసంత్రాణనికవై * లోకములకు, మంగళప్రదవై సర్వమంగళాఖ్య
వై సలలితామహేశ్వరి * జ్ఞానవీతి, హూత్రవలన నావిర్భావ * మొందు మిపుడు. 152

గీ. విశ్వమునకు నాయక వయి * విశ్వసృష్టి,పారతంత్ర్యంబు వహించుభవ్యమూర్తి
విశ్వపరిపూర్ణలలితామహేశ్వరి చిదగ్ని నుదయింప నిష్పడ * యవసరంబు. 153

క. జ్ఞానబృహదాభినునుహిత,నానావిధసృష్టినుజననై పుణ్యయతా
నూనాకృతి శ్రీలలితేశానీ చిద్రహ్ని వెడలి * చనుదెమ్ము వెనక. 154

ఆ. భండతారకాది,బహుదైత్యవీడితం, బైనజగము ముదమునందఁ జేయఁ
దలంచి వేగమ లలితాపరమేశ్వరి, యాచిదగ్ని వెడలి * యేగుదెమ్ము. 155

సీ. అని శంభునాథుండు * హర్షితచిత్తుడై, కారికాష్టకపాఠకలనచేతఁ
బ్రార్థించుచుండఁ జిత్రావకకుండమధ్యంబున సత్యద్భుతంబు గాఁగ
నావిర్భవించె విశ్వాధినాయక లలితామహాదేవి యుద్యత్సహస్రి
మార్తాండబింబోపమానమహాప్రభా,భానమానాంగియై * పరమహాత

ఆ. యైసయమ్మహాత్ముఁ డానందపరవశ,స్వాంతరుఁ డగుచు మహితవైదికార్థ
భావగర్భితప్రభావసంపన్నము, లైనసంస్తవంబు * లర్కి జేయ. 156

వ. ఆ ట్లావిర్భవించి యాలలితాపరమేశ్వరి చతుర్వ్యజనవిస్తారంబును దశయోజనోన్న
తంబును సవపర్వసమన్వితంబును దేజోమయసర్వరూపంబును ఋగ్వేదాదిచతురా
మ్నాయమహారథాంగంబును ధర్మాదిచతుర్విధపురుషార్థమహనీయతురంగంబును
నానందపతాకాయుక్తంబును దప్తజాంబూనదోజ్జ్వలనంబును సర్వాగ్రసంస్థితంబై

తదానంతరం మేరుస్థిస్థూపాశ్శయింబును నయిన శ్రీచక్రరాజాఖ్యమహాస్యందనం
 బాహోహించి మొదలఁ దనకుదాన యాచిదగ్నికుండంబువలన నుద్గమించి
 యనంతరంబ సృష్టి యొనర్ప నుద్యోగించి స్వస్వరూపంబుచేత శ్రీకామేశ్వ
 రాభిధానుం డైచయొక్క మహాపురుషుని సృజయించి జగత్సర్వంబునకై యమ్మ
 హాత్ముని దనకుం బతిగా నంగీకరించి మహాకాముకాగ్రేనరుం డైనయక్కామేశ్వ
 రునిచేత సమాలింగితయై యద్దేవి యిచ్చామాత్రంబున మహాత్రుచతుష్టయంబు
 నిర్మించి యారాగస్వరూపం బైనపాశంబును గ్రోధాకారం బైనయంకుశంబును
 మహాహంబు బైనయిశ్వరరాసంబును శబ్దాదివిషయపంచకాత్మకం బైనపుష్పబాణ
 పంచకంబును దనహస్తచతుష్టయంబున వెలుంగ మణిమయమకుటతటఘటితశుభ్రాం
 శుచేహవిరాజమానయుఁ బీనస్తనభారమంధరయు సదాహ్లాదశర్వవయస్కయు మం
 దస్మితముఖులవిందయు సకలాభరణశోభాభ్యయు సర్వాంగసౌందర్యమహావిభవయు
 నగుచు సమృతనమ్మితంబు లై సకరుణాకటాక్షవిక్షణంబులచేత దైహికోశ్యంబు సమ
 న్తంబును సరసంబుఁ జేయుకరణిం గనుంగొనుచు నిజరూపదర్శనప్రహృష్టశ్రీశంభునాథ
 కృతవేదార్థగూఢబహువిధస్తోత్రీపూర్వకపానఃపున్యప్రార్థనాసంతుష్టాంతరంగియై యా
 త్మరూపంబు శ్రీపురుషవ్యవస్థచేత బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరపురందరాదిదేవతాభేదం
 బుల ననేకరూపంబుగాఁ జేయ నుపక్రమించి వక్షుడై శ్వర్యసంపన్నయుఁ బరమానంద
 స్వరూపిణియు నైనయప్పరమేశ్వరి సోమాత్మకం బైనతనవామనేత్రంబువలన బ్రహ్మ
 లక్ష్ములను సూర్యరూపం బైనతనదక్షిణనేత్రంబువలన విష్ణుభవానులను వహ్నిరూ
 పం బైనతనలలాటనేత్రంబువలన రుద్రవాద్యేవులను సృజయించె దత్కారణంబున
 బ్రహ్మలక్ష్ములు విద్యుత్కాంతు లైరి విష్ణుభవానులు నీలమేఘద్యుతు లైరి
 శర్వవాద్యేవతలు శుద్ధకర్పూరనిర్మలాకృతు లైరి మఱియు వార లన్యోన్యవినిమయం
 బుగా భర్తృభార్యాత్వం బంగీకరించి రెట్లనిన లక్ష్మీదేవి శ్రీమహావిష్ణుపునకు
 భార్య యయ్యె భవానీదేవి రుద్రునకుఁ గుటుంబిని యయ్యె సరస్వతీదేవి బ్రహ్మ
 దేవునకుఁ బత్ని యయ్యె నిల్లు సకలత్రులై యానుచరిత్రలు మువ్వరుం బ్రణతు
 లై సవారలం గనుంగొని యయ్యెంబిక జగంబుల నిర్మింపం గ్రమంబున నంబు
 జానునిఁ బుండరీకాక్షునిఁ గాలకంఠుని నాజ్ఞాపించిన నాలలితాదేవికిఁ బ్రాథమికసం
 భవు లైనయమ్మహాపురుషులు సంప్రాప్త సూతననిజవిగ్రహులై తదాజ్ఞాపించి
 తమతమనెలవులకుం జని నిజాధికారంబు లొనర్చుచు సుఖంబుండి రాలోకేశ్వరిప్రా
 దుర్భావంబున సకలప్రపంచంబును బ్రహ్మానందనిర్భరంబైన యభినవభంగిం గను
 పట్టె నని యిట్లు హయగ్రీవుండు దెలిపిన సగస్త్యమహామునీద్రుఁ డిట్లనియె. 157

- క. ఓగంధర్వాస్య మహాభాగ మహాప్రాజ్ఞ సీత్యపా నేను మహా
యాగవిధ మెల్ల వింటి, యోగీశ్వర యింక నొకటి • యున్నది వినగన్. 158
- క. లలితాపరమేశ్వరి జగముల నెట్లు సృజించె మగుడ • మోదముతోడన్
దెలుపు మనిన హయవదనుం, డలరి యరని క్షిప్తు లనియె • సతిమధుసోక్తిన్. 159
- సీ. విను మగ స్త్రీముసేంద్ర • విశదంబుగా సేకు, వినిపింతు నీ వడి • గినయుదంత
మాచిత్తశానునం • దాచిర్చించి యా,లలితామహాదేవి • యలఘుమహిమ
సకలలోకంబుల • బ్రకటంబుగా దొంటి,యట్టుల నిర్మించె • నెట్లు లనిన
గై శికంబున సంధ • తారంబు గల్పించె, నేత్రత్రయమున విచిత్రీతి
గీ, జంద్రసూర్యకృతానుల • జనన మొంద, జేసె ఫాలముక్తావళి • చేత సకల
తారల సృజించె పాళీప • తంసమా క్తి,కములచే జేసె రవిముఖ • గ్రహావకము. 160
- క. ఆలలితాపరమేశ్వరి, భూలతీకాయుగ్మకమున • బారి గల్పించెన్
మే లగునాజ్ఞాచక్రము, నోలి జగద్ధితిము దండ • నోపాయంబున్. 161
- క. నిశ్వాసపవనముల న,య్యాశ్వరి గలుగంగ జేసె • ఋక్త్రముఖం తా
శాశ్వత వేదచతుష్క మ,నశ్వరనిజమహిమచేత • సతిచోద్యముగన్. 162
- గీ. ఆజగన్మాత మధురవా • క్యములచేత, గావ్యముల నాట్యముల నలం • కారములను
వరుస నిర్మించె జిహ్వచే • వాణి నుదయ,మొంద జేసె నద్దేవి సా • నందముగను. 163
- వ. మఱియును. 164
- సీ. అద్దేవి చుబుకంబు • నం దుద్భవము నెందె, వేదాంగవట్కంబు • విశ్రుతముగ
ధర్మశాస్త్రపురాణ • తర్కమిమాంసలు, కర్ణోద్వరేఖచే • గలిగె నవ్వ
జాయరాగమధను • రాగమంబులు కంత,మధ్యమరేఖ సం • భవము నెందె
సంగీతమును శిల్పి • శాస్త్రంబు కంతాధ,రాంచితరేఖ జ • న్నించి మించె
- ఆ, బుట్టె గంతకూప • భూమి జతుష్టష్టి,విద్య లెల్ల లోక • విదితభంగి
సంగ దేశమున నె • నంగె ఛందము లద్భు,తానుభావ యైన • యంబ కెలమి. 165
- వ. వెండియు. 166
- సీ. దోర్మూలముల • బుష్ప • కార్మక వేదంబు, గురుపయోధనముల • గులధరములు
పార్శ్వయుగ్మమున సం • బరమును దిశలు మా,ననసరోజమున నా • నందశక్తి
బాహుచతుష్టయి • బాశాష్టకంబు రో,మావళిచే నసం • తాదిఫణుల
రూపింప హస్తాంగు • లీపంచకంబున, బంచబాణనిబాణ • పంచకంబు
- గీ, కరయుగాంగులీపఖదశ • కంబుచేత, మత్స్యకూర్మ వరాహ • దిమాధవావ
తారదశకంబు నిర్మించె • భూరిమహిమ, నాజగజ్జనయిత్రి పు • ష్పాభగాత్రి. 167

వ. మఱియు నమ్మహాదేవి కరకమలయుగళారుణిమవలనఁ బ్రాతస్సాయంసంధ్యలును ముఖంబువలన నింద్రాగ్నులును బ్రాణంబులవలన వాయువును నాభివలన సంతరిక్షంబును శీర్షంబువలన స్వర్గంబును బాదంబులవలన భూమియు వీక్షణంబులవలన ధర్మాధర్మంబులును మందహాసంబువలనఁ బరమానందంబును నాభికుండంబువలనఁ బురుషుండును నాభిమూలంబువలనఁ బ్రకృతియు నితంబంబువలన మహత్తత్త్వంబును సూర్యమూలంబువలన సహంకారంబును జానువులవలనఁ బంచతన్మాత్రలును జంఘులవలనఁ బంచభూతంబులును గుల్ఫంబులవలన సప్తసముద్రంబులును భార్గి భాగంబువలనఁ జక్రవాళపర్వంబును బాదతలంబువలన రసాతలంబును రోమజాలంబువలన నోచాగమేషాదికంబును సంభవించె వెండియు నయ్యంబికముఖంబువలన బ్రాహ్మణు లుదయించి వేదాదివిద్యలఁ బ్రసిద్ధి వహించిరి బాహుదేశంబులవలన క్షత్రియు లుద్భవించి క్షాత్రజీవులై ప్రవర్తిలుచుండిరి యూరువులవలన వణిజులు జన్మించి కృతీరుద్యథాననులై లాభసంపన్నులైరి పాదంబులవలన శూద్రులు సంభవించి పాదసంచారక్షములై ద్విజశుశ్రూషకు లగుచుండిరి క్రమ్మఱ నమ్మహానుభావ తనరోమకూపంబువలన సమస్తంబై నయ్యుద్విజ్ఞాలంబును స్వేదబిందువులవలన స్వేదజసముదాయంబును మధ్యంబువలన జరాయుజజంతుసంఘాతంబును గుల్ఫపిండంబులవలన నండజకులంబును గల్పించి మఱియు నాసికావివరంబులవలన నాసత్కులను దంతకాంతివలనం గీర్తికాంతను బరమానందసంపదవలనఁ బుష్టిని గండస్థలంబులవలనఁ గాంతిని నిర్మించె నివ్విధంబున నద్భుతశక్తి యైనయావరాశక్తి హృదయంబువలన సకలంకశతాంకప్రభయు సమస్తమాత్మికాస్వరూపయుఁ దార్తీయ రూపిణియు నైనబాలాశక్తి సముత్పన్న యయ్యె నాలలితామహాదేవిబుద్ధివలన వీణాశుకపాణియు సంగీతయోగినియు నైనశ్యామలాపరమేశ్వరి సంజాత యయ్యె నమ్మహారాజ్ఞియహంకారంబువలన మేఘశ్యామలవిగ్రహయు వరాహవక్త్రసముజ్జ్వలయు నైనసమహావార్తాళికాదేవి జనియించె నమ్మహేశ్వరిమందస్థితంబువలన దానసలిల్లార్ద్రగండస్థుండును సిద్ధలక్ష్మీశోభితమహాత్మ్యంగప్రదేశుండును బాలమార్తాండసమానదేహద్యుతియు నైనవిఘ్నేశ్వరుం డవతరించె నాసింహాసనేశ్వరిపట్టకనిలయంబువలన నామ్నాయపట్కంబుద్గమించె నమ్మహాభాగక్రీడావిశేషంబువలన నక్షరత్రయాత్మిక యైనబాలాదేవి వాడమె నాలాకేశ్వరియంకుశంబువలన సంపత్కరీమహాదేవియుఁ బాశంబువలన నశ్వారూఢాదేవియుఁ దాలుదేశంబువలన సకులేశ్వరీరశ్మిమాలికలతోడఁ ద్రిపదాత్మిక యైన గాయత్రియు నోజోవిశేషంబువలనఁ గుండలీశక్తియుఁ ద్వగ్ధాతువునలన దేవ

యోనివిశేషంబులతోఁగూడ దేవతలును రక్తధాతువువలనఁ బ్రాణశక్తియు
మాంసధాతువువలనఁ మహాబలంబును మేదంబువలన భూతిసన్నతులును నస్థిసము
దాయంబువలనఁ నక్షణార్థంబులైనయంకుశప్రముఖాయుధంబులును మజ్జవలన
యజ్జవిద్యాగుహ్యవిద్యాస్వాత్మవిద్యలనువిద్యాత్రయంబును బహిష్కంఠంబైనరజం
బువలన నమృతమధ్యంబులును ననయవసౌందర్యంబువలన లక్ష్మీయుఁ గట్టాక్షం
బువలన మదనుండును బాదంబులవలన మహీతలంబును బాదగుల్ఫంబులవలనఁ
బాతాళంబును జంఘులవలన రసాతలంబును జానువులవలన మహాతలంబును
నూరువులవలన సుతలంబును నూరుమూలంబువలన వితలంబును నితంబంబువలన
నతలంబును జఘనంబువలన భూలోకంబును మధ్యంబువలన భువోలోకంబును
స్తనయుగ్మంబువలన సువర్లోకంబును బాహుయుగ్మంబువలన మహాలోకంబును నం
సదేశంబువలన జనలోకంబును గర్జంబులవలనఁ దవోలోకంబును శిరంబువలనసత్య
లోకంబును నెదవెడునట్లు విచిత్రకీడ నల్పి. యాజగన్మాత త్రైలోక్యమోహనం
బనుదక్రంబును దానం జెప్పంబడినయణిమాద్యష్టకంబును బ్రాహ్మ్యీదులను సము
ద్రంబులను మూలాధారంబువలన సృజించి తదధిష్ఠానదేవత యైనత్రిపురాం
బికం దనయంశంబునం గల్పించినం బ్రకటాభిధానంబు గలవార లందఱు మహా
చిదగ్నిసంభూతంబై మహనీయతేజఃపుంజం బైనశ్రీచక్రరాజరథంబునందలి
నవమపర్వంబు నాశ్రయించి రంత నమ్మహేశాని సర్వాశాపూరణం బను
చక్రంబు నిర్మించి యందుఁ గామాక్షర్షణి మొదలగుగుప్తాఖ్యలైనదేవతల
స్వాధిష్ఠానంబువలన నుత్పాదించి చంద్రకళామయి యైనత్రిపురేశిం గలిగించి
తదధిష్ఠానదేవతం జేసె నద్దేవులందఱుఁ జక్రరాజస్యందనాప్తమపర్వంబు నాశ్ర
యించి రయ్యాశ్వరి మణియు మణిపూరంబువలన సర్వసంక్షోభణం బనుచక్రం
బును దద్గతం బైనగుప్తతరాభిధానదేవీసముదయంబును దదధిష్ఠానదేవత యైన
త్రిపురసుందరిని గల్పించె దేదీప్యమానదేహద్యుతులైనయదేవతలు లలితా
ధిష్ఠితం బైనచక్రరాజరథేంద్రంబునప్తమపర్వంబు నాశ్రయించి రవ్వచిత్రచరిత్ర
యనాహతచక్రంబువలన సర్వసౌభాగ్యదం బనుచక్రంబును దద్గతలైనసంపృ
దాయాభిధానచతుర్దశదేవతలును బురవాసినీనామధేయలైనతదధిష్ఠానదేవత
లను వెలయించిన దేవీసమానప్రభలైనయద్దేవులుఃఃచక్రరాజశతాంగంబు పవ
పర్వంబు నాశ్రయించి రమ్మహేశ్వరి యాజ్ఞాచక్రంబువలన సర్వార్థసాధకం బను
చక్రంబును నచలనివసించుకులోత్తరాభిధానలైనదేవులను దదధిష్ఠానదేవత
యైనత్రిపురశ్రీయనుదేవతను సృజించిన రాకాశశాంకసుందరాకృతులైన

నూదేవతలు తదాజ్ఞచేతః జక్రరాజరథోత్తమంబునందలిపంచమవర్వంబు నాశ్రయించి రయ్యాశాని విశుద్ధచక్రంబువలన సర్వరక్షాకరం బనుచక్రంబును బ్రకపాజన్ములై నవిగర్భయోగినులనియెడి త్రిత్యదేవతలను దదధిష్ఠానదేవత యైన త్రిపురమాలిని యనుదేవిని గల్పనఁ జేసిన వా రప్పరమేశ్వరీభూసంజ్ఞాజ్ఞాపితాన్మహాంబువలనఁ దచ్చుకరాజరథోత్తమంబుచతుర్థపర్వంబు నాశ్రయించి రనంతరంబు యాసర్వలోకేశ్వరి నహారంబువలన సర్వరోగహరం బనుచక్రంబును నచ్చలు నిల్చినరహస్యయోగినులనం బ్రసిద్ధులైనవాగధిదేవతలను ద్రిపురాసిద్ధయనునామంబునఁ బ్రథిత యైనతదధిష్ఠానదేవతను నిర్మాణంబు చేసిన బాలమాత్రాండసప్తశ్శపథలైనయాసర్వదేవత లద్దేవియాజ్ఞచేఁ జక్రరాజరథంబుత్పతీయపర్వంబు నాశ్రయించిరి మఱియు నాజగద్రక్షణి ద్వాదశారచక్రంబువలన సర్వసిద్ధికరాఖ్యం బైనచక్రంబును నందు నిల్చినకామేశ్వీప్రముఖంబులైనయతిరహస్యాభిధానదేవీసమూహంబును దదధిష్ఠానదేవత యైనత్రిపురాంబయునుం బొడమిరి జ్వలత్కాలానలసమానప్రభులైనయద్దేవతలు చక్రరాజరథంబుద్వితీయపర్వంబు నాశ్రయించిరి పదంపడి మహానందమహూదధి యైన శ్రీలలితాదేవి దనవలన సర్వానందమయంబును బిందువీతంబును మహావీరంబును ననునామధేయంబులు గల్పప్రథమచక్రంబుఁ బుట్టించి యందుఁ దదధిష్ఠానదేవతయై పరావరహస్యయు మహాచక్రేశ్వరియు మహాత్రిపురసుందరియు ననునాహ్వాయంబులచేత వితథ యైనతాను నిలిచి చక్రరాజరథేంద్రింబు మధ్యమపర్వంబున నధివసించె నిష్విధంబున నవవిధచక్రనిర్మాణంబుఁ జేసి.

168

మ. వివిధోత్పాదనశక్తిధుర్య యగునావిశ్వాంబ మూర్తాండభై
రవుఁ బుట్టించె హృదంతరిక్షమున నుగ్రస్ఫారత స్త్రండలో
ద్భవ మయ్యెం దిధిచక్ర మంత నది యుత్పాదించె దీప్తంబులై
భువిఁ బెంపొందినపోడశస్వరములకొ • భూరిప్రభావంబునకొ.

169

గీ. తత్స్వరంబులవలన నుద్భవము నొంది, రసఘకామేశ్వరీదేవి • యాది గాఁగఁ
గలుగు దేవులు జగదంబి • కాసమాన,మూర్తులు దదంశసహిత లై • మోదమునను.
వ. వారలు నిత్యులును దిధినిత్యాసమాఖ్యులును దత్తత్తిధ్యభిమానవతులు నగుచు
సర్వానందమయనామంబునం బ్రసిద్ధం బైనయాప్రథమచక్రంబునందుఁ బంచద
శస్థానంబు లాశ్రయించి శతాంగమధ్యమపర్వంబునందు నిల్చిరి మఱియు నమ్మ
హేశ్వరి హృదయంబున శిరంబున శిఖను గవచంబున లోచనత్రయంబున నిజా
స్రంబున పడంగదేవతల నుత్పాదించిన నమ్మహానుభాగ లుజ్జ్వలత్కాలాగ్ని

తేజస్క-లగుచు నద్దేవి నాల్గుదిక్కులను మాళియు నాగ్నియంబు నీశాన్యంబును నైర్మత్యంబును వాయువ్యంబును సనుషట్కానంబులయందును దీక్షాయుగహస్త లగుచు భండాసురవధోద్యుక్తయై యున్నయప్పరమేశ్వరిం బరులశస్త్రాస్త్రంబులవలనం గావం గలవారలై సావధానలై యుండి రివిధిధంబున నిజరథోత్తమంబునందు శక్తిమయచక్రంబుఁ గల్పించి లలితామహాదేవి తనప్రియభర్తయైనకామేశ్వరున కిట్లనియె.

171

సీ. ప్రాణనాయక విను • భండాసురవధంబు, మదిలోనఁ గోరి యాత్రిదశు లెల్ల నధికయత్నముతో మహాయాగమున సంవిదగ్నిఁ బ్రవేశించి • రద్భుతముగ నది గారణంబుగా • నప్పనికై మన, ముదయించితిమి జగద్విదితముగను సుమనోహితంబుగా • సమరదుర్జయుఁ డైన,యమ్మహాదానవు • నాజిలోన గీ, హతము సేయుట కర్తవ్య • మనఘ మనకు నట్లు గావున మత్సంగమానుభావమున మహాదయశివచక్రముఁ సృజింపవలయు మత్స్పర్థనము సల్పు • మలఘమహిమ.

172

సీ. అని యిట్లు లలితామహాదేవి పలుకంగ, నమ్మహాకామేశ్వరాభిధానుఁడవు డాస్యహంకార • మడరింప నాధచక్రం బుదయించెఁ జిత్రంబు గాఁగ నదియు దివ్యాఘ్రసింధాఘమర్త్యాఘ్రే,దములఁ ద్రిధావిభక్తత్వ మొందె వారలు కామదేవప్రతిమానభవ్యాకారు లసురసంహారణచణులు గీ, ప్రోజ్జ్వలచ్ఛత్రపాణులు • భూరిమహిము, లీడ్యయశులు పరేశుఁగ్రతేశముఖ్యులనఘు లఱువదిమువ్వరయ్యంబు కవుడు, సంప్రదాయకరు ల్నాఁ బ్రశస్తి గనిరి. వ. అమ్మహాత్ములు కామేశ్వరస్వామిభూసంజ్ఞం బడసి యత్యంతమోదంబున సర్వానందమయాహ్వానం బైనచక్రంబు పశ్చాద్భాగంబు నాశ్రయించి రంత నాలలితామహాదేవి నిజమధ్యహంకారంబువలన జనియించినశ్యామలావారాహులలో పల నాద్య యైనప్రధానమంత్రిస్థానీయ యైనశ్యామలాదేవి సమృతరసంబున సభిషేకం బొనరించి సర్వశక్తిరాజ్యంబున కధీశ్వరిం జేసి ప్రధానత్వద్యోతనార్థం బమ్మహానీయకు స్వహస్తాంగుళిసంస్థితం బైనముద్రాంగుళీయకంబు దయచేసిన నద్దేవి నమస్కారపూర్వకంబుగా నది గ్రహించె వెండియు రెండవది యై భుజార్జితప్రరాక్రమ యైనవారాహికిం బుణ్యతీర్థోదకంబుల సభిషేకమహాత్మవం బొచరించి దండనాథగా నియమించి తనకనుబామలవలన హలముసలంబుల నుత్పాదించి యమ్మహేశ్వరి యామహాయుధంబులు రెండు సమ్మహాభాగ

కొసంగె నదిగారణంబున నవ్వరాహవక్త్ర సర్వశక్తిరాజ్యంబునం దాట్టాచక్రవర్తిని
యగుచు దుష్టసంహారిణియు శిష్టపరిపాలినియు ననుపొగడ్త వహించె నయ్యవన
రంబున మంత్రనాథానామదేవీద్వయంబునకు సంగ్రామార్థంబుగా నాలలితాప
రమేశ్వరి స్వకీయం బై నచక్రరాజరథంబువలన రథయుగళంబుఁ గల్పించి భండ
దనుజసంహారార్థియై సమర్పించిన నయ్యరువురు నమృహాస్యందనంబులయందు
యథార్హంబు లై నవరవంబులం దత్పరమేశ్వరీస్వయంఘాపితలై తేజరిల్లిరి తద్ర
థనామధేయంబులు వినుము చెప్పెద దండనాథ యైనక్రోడముఖికి నివాస
థంబు కిరిచక్రం బని చెప్పంబడు మంత్రిణి యైనశ్యామలాదేవిమహారథంబు
గీతిచక్రం బని పలుకంబడు నితైఱంగున భండాసురవధోద్యుక్త యై యాజగ
దీశ్వరి విధానత్రయం బాచరించి క్రమ్ముటం దనమనంబున నిల్లని విచారించె. 174

గీ. ఆదురాత్ముండు దలఁచ మహాబలుండు

దుష్టయుండు సురాసురాదులకు నైనఁ

దద్వధంబునకై మహోత్సాహలీల

నెలమి బహుయోగినుల సృజియింతు ననుచు.

175

క. అలఘుతరమనోబ్జంబునఁ, దలఁచి మహామహిమ కెల్లఁ దానక మగునా

లలితాపరమేశ్వరి యా,బలియుం డగుదనుజమీఁదిఁపటుకోపమునక.

176

గీ. గాఢహుంకార మొనరింపఁగాఁ దదీయ,భూరినినదంబువలన నుద్భూత మయ్యె

నత్పరస్ఫూరి మెఁ జతుఃష్టప్తికోటి,సంఖ్య మైనట్టియోగినిఁసముదయంబు.

177

క. తావత్సంఖ్యాకంబై, దేవీహుంకారనినదదివ్యమహిమచే

నావిర్భవించె వింతగ, నావేళ భైరవౌఘు మతిభయదంబై.

178

చ. మఱియు ననేకశక్తులు సమస్తవిభాషణభూషితాంగులై

మెఱయుచు విస్ఫురన్మణిసమిధవిమూనము లెక్కి చేతులం

దటు చగుదారుణ ప్రహరణంబులు ప్రస్ఫుటదీప్తి నెప్పఁగాఁ

గొఱలుచు దైత్యరక్తములు గ్రోలుట కర్థి జనించి రాధ్వనిక.

179

సీ. నిర్ఘాతభీషణనిర్ఘోష మగునమ్మ,హయోగినిప్రకరాట్టహాస

విసరంబు మిశ్రమై విశ్వ మెల్లను నిండె, నామహామహనీయ లంద ఁపుడు

బద్ధాంజలిపవిభాసమానాలిక,స్థానలై చక్రరథస్థ యైన

యమ్మహాదేవికి నతిభక్త బ్రహ్మిల్లి, రంత వారలఁ జూచి యుఖలజనని

గీ. పరమసంతుష్టహృదయ యై భండదైత్యు

భండనములోనఁ దనచేతఁ బడినవానిఁ

గాఁ దలంచుచు నుత్సాహఁగరిమఁ బూని

ప్రేమ వారి సంభావించి * పేర్చెఁ గడిమి.

170

వ. అని చెప్పి.

181

—◆◆◆ ఆ శ్వా సాం త ము . ◆◆◆—

శా. లీలాకల్పితసర్వలోకవిబుధాఁలీనంస్తుతాంచత్కృపా

వాలాలోకచరాచరావనకళాఁపారీణకాలానల

ద్ధాలాహాలభయార్తనిష్ఠరసమూఁహత్రాణకృష్ణాపతీ

రాళిందస్థలభాసమానవిహృతీ * యత్యంతరమ్యాకృతీ.

182

క. భానుసుధాభానుబృహ, ద్భానువిలోచన దురంతఁపాతకబిభృ

ద్రీనాదీనవిమోచన, ధేనుగణాధీశవాహ * దీప్తోత్సాహ.

183

మాలిని. సదయహృదయపద్మా * సస్మనోజ్ఞాతనద్యా

మదనవిజయఖేలా * మానసాతీతలీలా

ప్రదరజలజనేత్రా * పావనస్తోత్రపాత్రా

కదనవిజయదైత్యా * క్రాంచనై లేంద్రీనై త్యా.

184

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షవీక్షాసుధారసాసారప్రసారణసులభ

కవితావైభవాపస్తంబసూత్ర పరాశరగోత్రవిలస దాతుకూరివంశ

సంభ వాయ్యనామాత్యపా త్రాదిమూర్తినామనక్కవిపులీ

సకలసుకవిజనవిధేయ పాపయనామధేయ

ప్రణీతం బైన లలితాంబోపాఖ్యానం

బనుమహాప్రబంధంబునందుఁ

దృతీయాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీసద్గురుచరణాలిపిందాభ్యాసము.

శ్రీ

లలితాంబోపాఖ్యానము.

—o—o—o—

మత్తుమౌళై లను

తామాననరాజహంస • తరుణతరసుధా

ధామావతంస దృగ్గిత

కామా శ్రీధాన్యావాటికాపురధామా.

1

వ. అవధరింపుము నిరంతరకరుణాస్వభావుండు మహానుభావుండును సగుణశ్వగ్రీవుండు వెండియు మేధాసాంద్రుం డగునగన్త్యమహామునీంద్రున కి ట్లనియె.

2

క. భంజాసురు నిర్జింప న,ఖండపరాక్రమముతో సకలశక్తిచమూ మండలి గొలువ వెడలె నుద్దండత నాభువనజనని • దైత్యులు బెడరక.

3

సీ. ముల్లోకముల గుండెము లైనయాదుష్టదానవు బరిమార్చు • దలఁపు జేసి లలితామహాదేవి • యెలమి ని ట్లరుగంగ, నవుడు సప్తాంభోధు • లద్భుతముగ మర్దలాకారముల్ • మహిమ మీఱ ధరించి, నభ మెల్ల నాత్మనినాదపూర్ణముగ మ్రోయుచుండ దండిగ శక్తి నేనలో, మురజముల్ డిండిమంబులు మృదంగ

గీ. ములును ఢక్కలు నిస్సాణములును ర్పుల్ల
తములు యవమధ్యముష్టిమధ్యములు గోము
ఖములు పణవంబు లర్థచంద్రములు ర్పుల్ల
రులు హుషస్కలు హుంకారములును మఱియు.

4

సీ. కాకతుండము లూర్ధ్వకంబు లంక్యంబులు, నాలింగ్యములు ఘంట + లానకములు
తంపాటచర్చరీతాశసంఘంబులు, బర్బరంబులు హుళు + వాఘుటములు
మొదలై సవాద్యైఘ్నములు మహారవపూర్ణభువనసంఘంబులై + బోరుకలిగె
సమోత్సవోద్యోగశక్తిచమూతాడి,తంబులై యతివిచిత్రంబు గాఁగ
గి, నలుపుమీఱు నపుడు + లలితామహాదేవి,యంకుశమున నుదయ + మందినట్టి
శౌర్యరాశి యొసఁగనవత్కరీదేవి, వెడలె సమితశక్తి వితతితోడ.

5

శా.మాతంగంబులు ఘోటకంబులును శుంభత్స్యందనోఘంబు హ
దాతంబుఁ బహుకోటిసంఖ్యలు మహోత్సాహంబునం గొల్చి రా
బ్రాతర్భాస్కరమండలాంచితవిభాపాటచ్చరాంగచ్ఛవిఁ
డై తేయు ల్భయమంద సంగరకళాదక్షప్రతాపాఘ్న యై.

6

మ.రణకేళీరసితం బుదగ్రమదవిభ్రాజత్కపోలంబు స
స్మణిభూమాఘ్యము సీలభూధరసమానప్రోచ్ఛితాంగంబు నౌ
రణకోలాహలనామసామజము సాంద్రప్రీతితో నెక్కి యా
గుణవారాన్నిధి సంపదీశ్వరి మహాఘోరాజికిం బూనగఁ.

7

చ. తమతమవాహనంబుల నుదగ్రత నెక్కి యనేకశక్తి సై
న్యములు నిజాయుధప్రభ లనంతమణిప్రభ ధిక్కిరింపఁగా
సమధిక కేతుబద్ధపటజాతమహానిలచాలితాభ్రసం
ఘము లగుచుఁ వడిం జనియె + గ్రక్కున నమ్మహానీయవెండియుఁ.

8

ఉ. ఆలలితాంగి వజ్రమయ + మైనమహాకవచంబు భూధర
స్థూలకఠోరవృత్త తరఁగుండరతత్కుచయుగ్మచూచుకా
స్ఫాలితమై యుదారరుచి + జాలగ నొప్పె సుమేరు శైలలీ
లాలసమానశృంగయుగలగ్నశరజ్వలదంబుపోలికఁ.

9

గీ. అమ్మహాదేవిహస్తపద్మంబునందు, మెఱుపుపోలిక దళతళ + మెఱుయుచున్న
ఖడ్గలత చాల గుపితుఁ డౌ + కాలయముని,భ్రమటిగతిశత్రుభయదవిస్ఫూర్తి యయ్యె.

ఉ. భండనభూమి రక్కసుల + భంగము నొందగఁ జేయ నేగున
య్యండజయానవెంబడి మహాభయదంబుగఁ గోటిమత్త వే
దండము లుద్ధతిం జనియె + నత్యయకాలసమీచాలితో
ద్దండకులావసీధరికదంబముపోలిక నద్భుతాకృతిఁ.

11

క. ఈవిధమున నాసంపదేవి నసైన్యముగ నడచె + దివిజులఁ బ్రోవఁ
భావమునఁ దలఁచి లలితా,దేవిమహాపద్మ ములు + దితిజులు బెదరఁ.

12

ప. మఱియును.

13.

క. ఆయంచికకరధృతపా, శాయుధమునఁ బుట్టినట్టి యశ్వానూథా

నాయక యాజానేయ, ప్రాయం బగుబలముతోడఁ బటుగతి నరిగెన్.

14

క. ఖరకుద్దాలవిదారిత, ధరణీతల మగుచు హేషి తతరంగితమై

యరుదుగ శ్వానూథా, హరిసై న్యము నడచె నప్పు ఁ డమరులు మెచ్చన్.

15

నీ. అట్టకాంభోజ, పారకీ కావంతి, సింధుఘోష్టాణదేశీయములును

బర్హతసంభవఁ, సాద్రో భవనా, యుజఘట్టపురటంక శోష్యవములు

శూకలదేశ్యవాఁ, ప్రికియయవనం, జాతగాంధర్వకై రాతవములు

ప్రాంతదేశోద్భవఁ, బాహ్లికదేశజా, జానేయభవవనంభవములు

ఆ, మొదలుగాఁగఁ గల్గుఁముఖ్యజాత్యశ్వంబు, లతివినీతములు మహాజవములు

యద్ధకర్కశంబు ఁ లిద్ధసస్థిచిత్తములు జితశ్రీమంబు ఁ లలఘుమతులు.

16

గీ. స్వామిచిత్త పరిజ్ఞాన శక్తియుతము, లమితయుద్ధసహిష్ణువు ఁ లఖిలభవ్య

లక్షణోపేతములు సుపరిక్షితములు, లలితసంశిక్షితార్థపులాయితములు.

17

నీ. రాజితపంచధాఁ, రాశిక్షితంబులు, సుందరతరఫాలశక్తియుతము

లనదృశ్యేతశుక్తి సమన్వితంబులు, దేవపద్మాంకితఁదీప్తితములు

సుమహితార్థస్థి, శుక్తి సంపన్నముల్, దేవమణిప్రభాఁ, భావితములు

వజ్రనీయోరుదే, వనస్తి కాఢ్యముల్, పుంస్వరవంతముల్ ఁ పుష్పగంధు

గీ. లఖిలశాస్త్రోక్త శుభలక్షణాన్వితములు, విజయరాజ్యప్రదంబులు ఁ విజితపవన

జవము లగుఘోటకంబులు ఁ సంఖ్య కధిక, ముగ మహాద్ధతి నద్దేవి ఁ బాదివి నడిచె.

వ. అప్పుడు.

19

క. అపరాజితనామంబై, విపక్షదృగ్భయద మగుచు ఁ వేగపరాభూ

తపవనమానస మగునొక, యపరిమితసులక్షణాఢ్య ఁ మగుఘోటకమున్.

20

నీ. చారుఖిలీనోల్లసన్మనోజ్ఞానసం, బతిశయప్రాంశుదేహించితంబు

పార్శ్వద్వయవిక్షేపఁ, భాసుర కేసరం, బధికతేజోవిభావాన్వితంబు

స్థూలవాలానిలోఁ, చ్చాలితాంభోదంబు, మణింకిణీదామహితజంఘ

మాన్మందితాదిధాఁ, రాత్రిప్రవీణంబు, చామరవ్యాజపక్షతియుతంబు

గీ, శాతఖరణీణతాడితఁ, క్షౌతలస్వరూపవాద్యధ్వనిజ్ఞుఁ, దీప్తితాజ

విజయభాగ్య మనుక్షణాఁ, వితతహేష, మమితభాంతమనోహరం ఁ బై నదాని.

21

క. హేషాఘోషమిషంబున, దోషాచరబలము నెల్ల ఁ దూలించుటకై

భూషణహంకారములు జిగ్గిషన్ జేయుచును గడిమిఁ ఁ గేరెడుదానిన్.

22

- క. భావ మిగురొత్త నెక్కి మ, హానై చక్షణ్య మమర ♦ సశ్వారూఢా
దేవి హయారోహకళా, ప్రావీణ్యము చూపతెల్లఁ ♦ బ్రస్తుతిసేయన్. 23
- క. ఒకకరమునఁ బాశము వే, తొకహస్తమునందు వేత ♦ మొకచేత సరి
ప్రకరభయదాంకుశము మఱి, యొకకేల ఖలీన మమర ♦ నుద్ధతలీలన్. 24
- క. తరుణాదిత్యసమాన, స్ఫురదురునిజదేహకాంతి ♦ పాలు పమరంగాఁ
దురగము నృత్తమునేసిన, కరఁగిం గతిలాఘవము ప్రకాశముసేయన్. 25
- ఆ. సంతసమునఁ దనదుశక్తి సైన్యంబులు, జయజయధ్వనిఁ బ్రశస్తితోడ
బలసి కొలిచి రాగ ♦ లలితామహాదేవి, యంతరంగ మలర ♦ ననికి వెడలె. 26
- గీ. అప్పు డరివనినదంబు ♦ సవలపించు, దండనాథామహాదేవ్యుఁడగ్రగమన
భేరికాజాతభూరిగంధీరరవము, బధిరులుగఁ జేసె స్వప్రపంచజనుల. 27
- గీ. అతికఠోరంబు లై నవఃప్రాశుగముల, సకలదిక్కులు భేదింప ♦ శక్తు లై న
శక్తు లొకకొండ అద్భుతశక్తిమతులు, తీవ్రవిక్రాంతి సరిగి రఁదేవివెంట. 28
- గీ. దండనాయిక సేనముందర మహాగ్ర, ఖడ్గభేటకహస్తలై ♦ కడిమి మెఱసి
చండశక్తులు గొందఱు ♦ సరభసముగ, నడచి రహితులు గడగడ ♦ వడఁచుచుండ.
- క. కరధృతహాటకవేతోర్తి, త్కరతాడనశతముచేత ♦ దండాధ్యక్షా
వరసేనాసంబాధము, సరవిని వారించె శక్తిశతము తదాజ్ఞన్. 30
- గీ. అపుడు మహిషాంకితములు మృగాంకితములు
మఱియు సింహాంకితంబు లై ♦ మెఱయునట్టి
ప్రాంశుకేతువు ల్లాని సైన్యభర్తీమెదుర
నెలమిఁ గొందఱుశక్తులు జ్వలతఁ జనిరి. 31
- మహాస్థగర. ధవళాంశుప్రఖ్యమై సుందరమణిమయకార్తస్వరోద్భాసిదండ
చ్చవిసంపద్ధ్వస్తతామిప్రమయి గగననిస్సంఖ్యతారావళీరా
ణ్ణిహాఢ్యభ్రాంతిదంబై ♦ నిరుపమబలనిర్ణద్రతద్దండనాథా
ధవళచ్చత్రప్రజంబుద్ధతి మెఱసె మహాతాలశక్తుద్ధతంబై. 32
- క. రోదోంతరపూర్ణంబై, మేదురతరవజ్రకాంతి ♦ మెచ్చనికాంతిఁ
బాదుకొని మెఱసెఁ గోడము, ఖదేవిబలంబునన్ బ్రక్కిరకకోటన్. 33
- ఉ. కొండల నై నఁ గట్టకడఁగోటనె మీటఁగఁ జాలువారు లు
ద్దండత దృష్టిమాత్రమున ♦ దైత్యులఁ గాల్పఁగ నోపువారు మా
ర్తాండవంశువిద్యుదుపమాంచితజూటమువారు చండుఁ డు
చ్చంఃకుడు నాదిగాఁ గలుగుశాత్రవత్తైరపు తైనబైరపుల్. 34

క. వేనుక దండనాథా, నానీరమునందు మెఱసి ♦ నడిచిరి తేజో

భానురతఁ జూచినంత మ, హానునంఘములగుండె ♦ లవియఁ బటుగతిఁ. 35.

సీ. కిటిముఖదేవియాశక్తివంటియాశక్తు, లయ్యెంబ ధరియించునట్టిభూష
ణములవంటివి భూషణము లమ్మహాదేవి, యాయుధంబులవంటి ♦ యాయుధంబు
లమ్మహానీయమహావాహనమువంటి, వాహనంబులు గల్గి ♦ వాడికోఱ

ఆ, లొససి విస్ఫులింగయాధంబు మింటికి, నెగయఁగాఁ దమాలనీలదేహ
లధికకపిలనేత్ర ♦ లై నవేపురుసూక, రాన్యశక్తు లవ్వ ♦ డద్భుతముగ. 36

క. మహిభృన్నిభకాయము లగు, మహిషంబుల నేక్కి శత్రుమర్దనవాంఛఁ
బహులతరకహకహర్షుట, లహితుల భయమందఁ జేయ ♦ సరిగిరి వేడ్కఁ. 37

ఉ. అంత వరాహవక్త్ర వేన ♦ సక్తిచక్రసమాఖ్య మైనదు
ర్దాంతరథంబు డిగ్గి యతిదారుణవేగబలప్రసిద్ధ మై
ప్రాంతమునక వసించునిజవాహన మామృగరాజు నెక్కె న
త్యంతముదంబునక జయజయధ్వని నేయుచు నేన లుబ్ధుగఁ. 38

వ. అయ్యవసరంబున. 39

సీ. భానురసంచలతేన్ద్రనరమండలం, బతిశయవివృతదీప్తాననంబు
వికటభయంకరప్రకటితావయవంబు, లోలద్విశంకటలోచనంబు
దంష్ట్రికాఘట్టనోద్యన్మహాధ్వనిబధి, రీకృతనిఖిలహరిన్మృఖంబు
నై యాదిహర్యప్రప్తాస్థికిర్పరతుల్య, మగునిజనఖనమూహంబుచేత
గీ, సకలభూమిచక్రముచు రసాతలంబు, గాఁగ విదళించుపోలికఁ ♦ గడు రహించి
యోజనత్రయోత్సేధ మై ♦ యొప్పు వజ్ర, ఘోషనామసంహంబు సక్రొధ మగుచు.

సీ. ఆదండనాథామహాదేవి యిహీతి, హర్యత్వవాహన ♦ యై మహాగ్ర
కోపంబు విక్రమాటోపంబు దీపింప, దైత్యులఁ ద్రుంప నుత్సాహలీల
నరుగఁగఁ గనుఁగొని ♦ యఖిలలోకంబులు, గడగడ వడకె నవ్వడు మహాగ్ర
విబుధులు భీతిచే ♦ విభ్రాంతచిత్తులై, తలచి రిట్లనుచు నీదండనాథ

గీ, యలిగి విశ్వంబు మింగునో ♦ యట్లు గాక, ముసలఘాతంబుచే నర్పభూమి వ్రక్క
లించునో లేక బిట్టు గలంచునో స, మస్తవార్ధుల హలహతి ♦ నంచు మదిని. 41

గీ. తలచి దూరదూరంబుగాఁ ♦ దమవిమాన, రాజములతోడ నిల్చి సంత్రానవృత్తి
సఖిలనిర్జరుల్ భక్తి నయ్యమకు మ్రొక్కి, మోక్షుగేలుగవల్ ఫాలముల ఘటించి.

క. ఆదేవికి ముదముగఁ ద, ద్వాదశనామములఁ బెక్కువారము లధిక
హాదముతోఁ గీర్తించిరి, యాదైవతవరులు నభమునం దుండి తగఁ. 43

- క. అని చెప్పిన మాని మాచూ,చనుఁ గనుఁగొని దండనాథనామంబులు న
జ్వహితములు పంక్తం దని, వినిపించితి వచఁకు వాని * విశదము గాఁగఁ. 44
- క. వినఁ గోరెద చని వేఁడిన, ననిమిషగణవంద్యమానుఁ * డగుఁడైవుం
డనుపమశీలుం డగుచ,మ్మునిఁ గనుఁగొని యిట్టు లనియె * మోద మెల్వర్క. 45
- క. ఆదేవిభవ్యనామ,ద్వాదశకము వినుము చెప్పెదఁక దీనిమహా
ప్లాదమున వినినమాత్రన, యాదేవేశ్వరి ప్రసన్న * యై రక్షించుఁ. 46
- వ. అని చెప్పి పంచమి యనునామంబు మొదలుగా చరిఘ్ని యనునామధేయంబు తుద
గాఁ గలద్వాదశనామంబు లుపన్యసించి యోమునినశ్శ్యా యీనామద్వాదశ
కాఖ్యం బైనవజ్రపంజరంబుననుమ నురక్షితుం డైచవాని నెట్టిసంకటంబులయందైన
దుఃఖలేశంబు వొందదు సర్వసుఖంబులు సులభంబుగాఁ బొందు నిన్నామంబులచేత
దేవతలు దివినుండి యాదేవిం బలుమాటుఁ గీర్తించిన వారి సనుగ్రహించుటకొఱకు
నమ్మహాసేన సేనాసమేతంబుగా నడచె చంత. 47
- సీ. సంగరయాత్రాప్రసంగసూచకమహా,కాహళ్యాన మాఁకనము నిండ
సరసశృంగారఁసప్రాయభూషణ,నహితలై శాడ్యల,శ్యామ లగుచు
వల్లకిమధుస,ద్వాదశశీలలై, శక్తిసేనలు మహాభక్తిఁ గొలువ
నేత్రోత్సవముగ వైచిత్రితో సుందర,గాత్రలు గొంద టుత్కలిక నాడ
గీ, మత్తకోకిలవాఁబు * మఱియుఁ గొంద, అమితసంప్రీతిఁ గర్ణామృతముగఁ బాడ
నధికమధుపానరక్తాక్షు * లగుచు వంది,మాగధులలీలఁ గొందఱు * మహిమఁ బొగడ.
- ఉ. గొందఱు రాజహంసములఁ * గొందఱు మత్తశిఖావంశంబులక
గొందఱు కోకిలంబులను * గొంద టొగిక్ నకులొత్తమంబులక
గొందఱు ఘోటకంబుల నఁకుంతిత నెక్కి యుదారలీలః
య్యందఱు శ్యామలల్ దనకు * హర్షముతోడ నమస్కరించుచుక. 49
- క. ముందర మందరఁ జన మఱి,గొందఱు వేఁపులు గేలఁ * గొని మధురముగా
సుందరరాగచమత్కృతు, లందముగాఁ జూపి కెలఁకులం దరుదేర్క. 50
- క. వీణామృదంగశోభిత,పాణు లగుచుఁ గొందఱుజ్జప్తతనిభాక్షుల్
రాణించుగానకర్మధు,రీణతతోఁ దనదుక్రేవఁ * బ్రీతిక జనఁగఁ. 51
- సీ. గాంగేయశైలసంకాశమహాత్తుంగ, మగుగేయచక్రశతాంగ మెక్కి
బాలమార్తాండప్రభావిడంబునోజ్జకవచంబు గుత్తంబు * గాఁగఁ దొడిగి
శీతాంశుఁ దెగడి కింఁచిత్సేవదకణికాభి,రామమై ముఖతామ,రసము దసరి
శక్తి సైన్యముల నీవచ్చులద్రావల్లి,చే వీడ నడిపించి * భావ మలర

గీ, భవ్యపింఛత్రికోణాతఃపత్ర మనెను, బిరు దనస్యసామాన్య మాఃపేర్మిఁ డెలుప
నంబుదోపమశ్యామదిఃవ్యాంగ మమర, శ్యామలాదేవి వెడలె నుద్ధామలీల. 52

వ. అవ్వఁడు.

53

క. మదఘూర్ణమానలోచన, మదనాగేంద్రోపమానఃమహితగమనయౌఁ
మదదై త్యమథన యగునమ్మదవతిఁ గని శక్తి సై న్యమండలి యలరెన్. 54

గీ. మంత్రినాయక యైనయాఃమాననీయ, కపుఁడు ప్రణమిల్లి వినుతించి • రమరులెల్ల
మింటఁ దమవిమానంబులఁమీఁద నిలిచి, యామహాదేవిఁ బదియాఁజుఁనామములను.

వ. అన్నామంబు లుపన్యసించెద సావధానంబుగా విను మని యమ్మహాత్ముండు సంగీత
యోగినీప్రముఖంబు లై నఘోడశనామంబులు వక్కాణించి వీనిచేత నెవ్వఁడేని శరీర
ధారి యావృధానేశ్వరి నొకసారియైనం గొనియాడు నతనివశంబున నీత్రైలోక్యంబు
సమస్తంబు నుండుటకు సందేహంబు లే దమ్మంత్రనాథకరుణాకటాక్షపీఠుణం బెచ్చట
నేనిఁ బ్రసరించు నచ్చటనెల్ల శక్తి సై న్యంబు సకలంబును నిశ్శంకంబై ప్రవర్తించు
వేయు నేల శ్రీమల్లలితావరమేశ్వరియావద్రాజ్యతంత్రంబును నిఖలశక్తి సేనావ్రవర్తనం
బును దద్వళగతం బై యుండు నది యట్లుండె నంత నాసంగీతయోగినీహస్తవారిజా
తవిరాజితరాజకీరపోతంబుముఖంబువలన ధనుర్వేదంబు పురుషరూపంబున వెడలి
సజ్యం బైనశరాసనంబు ధరియించి చతుర్బాహుశోభితంబును ద్రిశిరస్కుంబును
ద్విలోచనంబును నగుచు నవ్వీరుం డమ్మంత్రిణీదేవికి నమస్కరించి భక్తి యుక్తం
బుగా నిట్లని విన్నవించె.

56

క. భండాసురు వధియింప న, ఖండభుజాబలముతో శుశక్రియ నీ వు
ద్దండత నేగెదు గావున, భండవమున నీకు నేను • బాసట యగుదున్. 57

వ. అని మఱియును.

58

గీ. చిత్రజీవ మ్మహేరః బ్రహ్మసిద్ధ మగుచు, ననుపమము సుసుహత్తర • మైనయట్టి
యీశరాసన మెలమితో • నీవుదాల్చి, రాక్షసుల సంహరింపు మఃశాంతవృత్తి.

ఆ. న స్మనుగ్రహించిఁ • నాయిచ్చునక్షయ, బాణకనకచిత్రఃతూణయుగళ
మెలమితో ధరించి • ఖలు లగుడైత్యుల, సంహరింపఁ బొమ్ము • నచిననాథ. 60

వ. అని సాష్టాంగకృతప్రణామవిధియై • యప్పురుషుం డిచ్చుకాం
చనచాపంబు సువర్ణతూణయుగమున్ • సంప్రీతచిత్తాబ్జయై
కొని వేగన్ ధను వెక్కువెట్టి గుణనిర్ఘోషంబు రోదంతరం
బున నించెన్ నిజహస్తకంకణవంఁబుల్ దానికిం దోడ్పడెన్.

61

- క. ఆరవము విన్నయంత సు,రారులమానసము లెల్ల ♦ సవియం వ్రాచ్చెన్
భూరిముదము నొండెన్ బృం,దారకహృదయాబ్జములు నిఁతాంతము గాఁగన్.
- గీ. యంత్రిణియుఁ దంత్రిణియు ననునాహ్వయములు,గలుగునద్దేవిపరిచారికలుముదమున
వరుస శుకమును వీణయు ♦ శిరమునందుఁ, బూని పరిచర్యనేయుచుఁ ♦ బోయి రవుడు.
- గీ. ఆశుకప్రియ చిత్రజీవాఖ్యచాప,భూషితాత్మీయహాప యై ♦ పాలుపు దాల్చె
బాకశాసనకార్ముకప్రభలతోడ, మెఱయుచున్నకాదంబినిఁతెఱుగు నొంది. 64
- క. కాళీకటాక్షతీక్షణం, బై లోలద్భుజగనదృశ ♦ మగుచు మెఱసె నా
తైలోకార్చితపదవల, కేలకాశితశరము వహ్నిఁకీలాభం బై . 65
- వ. అప్పుడు. 66
- సీ. సజలధారాధగఁశ్యామలతనుకాంతి, నిఖిలదిక్కులయందు ♦ నిండఁ బర్వ
భాసమానమహాగ్రఁబాణబాణానన,సహితంబులై కరాబ్జములు దనరఁ
గిరికిలార్భులు దై ♦ త్రులగుండె లవియంగ, ఘనమోదమున నుర ♦ ల్లనుఁగొనంగ
శక్తివాహినిభుజాశక్తి గన్నడ సహ,సాక్షిహేళీసంఖ్య ♦ కగ్గలముగ
- గీ, గేయచక్రధారాధ ♦ యై యమేయ,దీప్తి జెన్నొందుశ్యామలాదేవి మెనుక
భాగమున భీమవిక్రమప్రక్రమమున, నగుచు నద్దేవి యలరంగ ♦ నడచె ననికి. 67
- వ. అయ్యచనంబున. 68
- సీ. ఆలచక్రరాజమహారథనాయక, యైనశ్రీలలితాంబ ♦ యఖిలవంద్య
యేకకాలోద్యత్ప్రభాకరసాహస్ర,మండలశోభాసమాన మైన
నిజదివ్యదేహకాంతిపవాహము సర్వ,దిక్పూర్ణమై చాలఁ ♦ దేజరిల్ల
వ్యోమమండల మెల్ల ♦ సోమమండలమయం,బుగ వదనప్రభల్ ♦ పాలుపుమీఱఁ
- గీ, బ్రజ్వలత్పావకాభమై ♦ పరిధవిల్లు,నంకుశంబు భుజంగంబు ♦ ననుకరించు
పాశము పదీప్తకుసుమాస్త్రపంచకంబు, నైక్షవశరాసనము చేతులందు మెఱయ.
- క. విశదప్రభాతిధవళిత,దశదిశమై మాక్తికప్రతానాంచితమై
దశయోజనోచ్ఛమై యన,దృశమణికాండ మగుచిత్రబృందము దనరన్ . 70
- గీ. రత్నమయహేమదండవిరాజితంబు, శారదశశాంకచంద్రికానదృశ మైన
చామరచతుష్టయము దాల్చిఁసవినయముగ, నెలమి విజయాదిపరిచారికలునలుపురు.
- క. నలువంకలఁ గరకంకణ,కలనిక్వాణములు నెలఁగఁగఁగఁ గడు భక్తిన్
మెలఁపున వీవఁగఁ బ్రాభవ,కలితమహావిభవ మతులఁగతిఁ దనరాన్ . 72
- గీ. మహిత మాశక్తిచక్రసామ్రాజ్యపదవి, నెలమి మిగులుమహారాజ్యలలితచిహ్న
శతముచే శక్తి సైన్యంబు ♦ సకలమును వి,భూషితం బయిముదమునఁబొదలుచుండ.

- క. సంగీతవాద్యులచనా, మంగళపాఠములఁ దనదుఁమహితవిభవ ము
 ప్పొంగుచు నమరులు భక్తిను, సంగతు లై మింట నిలిచి ఁ సన్నతిసేయన్. 74
- క. వాచామగోచరింబై, ధీచతురతచేత నై నఁ ఁ దెలియ నశక్యం
 బై చెలుగు శక్తిరాజ్యక్రీడే నభిమానయుక్తి ఁ చెన్నలరె దగన్. 75
- చ. నిజహృదయాబ్జనుస్థిరవిఁనిర్మలభక్తి రసై కనూచకాం
 బుజభవపద్మనేత్రఘోఁభూషణవాసవముఖ్యదేవతా
 వ్రజదచితార్థసూక్ష్మమధుఁరస్తవతోషితివివ్రహానసాం
 బుజ యగుచున్ దయాఁసవిఁభూషితభవ్యకటాక్షవీక్షయై. 76
- క. ఫాలఘటితాంబలివ్రక, రాజోకితవినయలనదఁహంపూర్వకతో
 లీలఁ దనుఁ గొల్వ వచ్చిన, యాలేఖోత్తముల సంప్రహర్షతఁ గనుచున్. 77
- మ. సుమనస్సాయకపంచకంబువలనన్ ఁ సాంపాంద జన్మించి వి
 శ్వము విద్యుత్సదృశాత్మదేహసుషమాఁవిస్తారపూర్ణంబుగా
 సమితప్రాధి నానర్చుచున్ దనరురంఁభాద్యపురఃస్త్రిసమా
 జము లుద్యజ్జయమంగళారనుమలాఁజ ల్మీద వర్షింపగన్. 78
- మ. కమనీయాకృతులై మనోజ్ఞతమసంఁగ్రామార్హవేషాధ్యలై
 భ్రమదుగ్రాయుధదీప్తి సంఘవిజితఁబ్రధ్నాంశుసంఘాతలై
 యమితైశ్వర్యము గల్గి నిత్య లగుభఁక్త్యనీతకామేశ్వరీ
 ప్రముఖ ల్పావనపాదపద్మయుగళఁప్రాంతంబునన్ గొల్పగన్. 79
- గీ. అమితకాంతియై పదియోజఁసములపొడవు, గలుగుకేతన మభ్రమంఁడలము నొరయ
 నావరణశక్తిసహిత మై ఁ యమరుచక్ర, రాజరథమున మెఱసి యాఁరాజ్ఞ నడచె. 80
- వ. ఇవిధంబున. 81
- క. ప్రథనోత్సృకసర్వజగ, తృణితపర్వాకమనుపస్వపాలనలీలా
 శ్లథలీలఁ జక్రనాయక, రథగతయై యరుగునవసఁరంబున విబుధుల్. 82
- గీ. జయజయధ్వనితోడఁ బ్రస్తవనరూప, పంచవింశతినామప్రపంచఘణితి
 వినుతి గావించి రెలమి నఁవేదవేద్య, నఖిలజగదాద్య సమితమంఁత్రానువాద్య. 83
- చ. అనిన విని కుంభసంభవుం డవ్యాజిగ్రీవున కిట్లునియె. 84
- మ. ప్రతతప్రాభవ సంభికన్ సకలపాఁవఘ్నంబు లౌపంచవిం
 శతినామంబుల నిర్జరేంద్రులు మదిన్ ఁ సంతోష ముప్పొంగ సు
 స్తుతి గావించి రటంచుఁ దెల్పితివి మఁచ్రోతద్వయంబున్ గృతా
 ర్థత నొందింపు తదాహ్వయవ్రజసుధాఁవృత్త్యగపానక్రియన్. 85

క. అని యతిముదమునఁ దను వేఁడిచకలశోద్భవమహాఽఽ త్ప్రేక్ష్యమి గ
న్దాని యతనికిఁ గల్గునా, య తు గ హాయవదనదేవుఁ ఁ కథిక్రపీతికా. 86

వ. సింహాననేశ్వరీప్రముఖంబు లై నతదయభవ్యవివృతామంబులు వేర్వేటి సయ్యగస్త్య
మునోదనుకుఁ దెల్పి యద్దేవుండు మఱియు నిట్లు నివి యమ్మహాదేవిపంచవింశతి
నామంబులు వీని నెవ్వరేని మహాభాగ యైచశ్రీలలితాపరమేశ్వరిం గొనియాడుదు
రిట్టివారి లక్ష్యైశ్వర్యంబులును సౌభాగ్యంబును మహానీయయశంబునుం బొందుదు
రివిధంబునఁ బ్రచండసంరంభంబున శక్తి సైన్యంబుల నడపించుచు భండారునిమి
ద్వికోధంబున సమ్మహారాజ్ఞి సమరంబునకు వెడలె నని చెప్పిన గంధర్వవదనునకు
వింధ్యగర్వాపహరి యి ట్లనియె. 87

గీ. చక్రరాజమహారథఃస్వవర్వ, నంశ్రితప్రకటాముఖ్యః సకలదేవ
తాభిధానసంఖ్యాంగశోభాయుధముల, వాజవదన యెఱింగింపఁవలయుఁ గరుణ. 88

క. అని యడిగినఁ గలశోద్భవుఁ గని తురగగ్రీవుఁ డతులఁకారుణ్యమునకా
విను మని చెప్పఁ దొడంగె, ఘనతరమృదుమధురమధురఁగంభీరముగకా. 89

వ. శ్రీచక్రరాజరథోత్తమంబునవమవర్వంబు నాశ్రయించి యణిమాదిసర్వకామాంత్ర లై న
సిద్ధిదేవతలు పదుండు చతుర్బాహుశోభితలును జపాకుసుమభాసురతనుద్యుతులు నగు
చుఁ జింతామణిపాలత్రిశూలకజ్జలపాత్రంబులు ధరియించి దయాభరితాంతరంగలై
యోగిబృందనిషేవితలై వర్తింతురు మఱియుఁ దత్సర్వంబునూర్ధ్వభాగంబున బ్రా
హ్మ్యద్యవ్యశక్తులు బాహుద్యయవిరాజమానలును శోణకాంతినుందవిగ్రహాలును నరు
ణాంబరలును గపాలోత్పలపాణులు నై యుండుదురు కొందఱు మహాత్ము లద్దేవుల
బ్రహ్మాదిదేవతలశరీరకాంతులు వోనిశరీరకాంతులు తదీయాయుధంబులు వోనియా
యుధంబులు తక్కినచిహ్నంబులు గలవారిగా ధ్యానంబుసేయుదురు మఱియు నచ్చో
టికి నుపరిభాగంబున ముద్రాదేవతలు పదుగూరు ముద్రాదిరచనాయుక్తంబులై కమ
లకోమలకాంతిప్రశస్తంబు లై నహస్తంబుల ఖడ్గఖేటంబులు ధరియించి దాడిమిఁపుష్ప
సదృశాకృతులును బీతాంబరశోభ మానలును మదఘూర్ణితరక్త నయనలును జతుర్భుజ
విరాజమానలు నై నివసించుదురు వారు సర్వసంక్షోభాణీప్రముఖప్రత్యేకనామంబులతో
సిద్ధి బ్రాహ్మ్యదిముద్రలతోఁగూడఁ బ్రకటాభిధానశక్తు లన విఖ్యాతలై భండారు
సంహారంబు సేయుటకై యుత్సహించుచుండుదురు. 90

క. అనవద్యాప్రమవర్వంబున గుప్తాభిఖ్యలై ప్రభాతమహాత్వం
బున షోడశశక్తులు గల, రని మును వినిపించితిని మహర్షిప్రవరా. 91

వ. వారు కామాక్షిని ప్రభృతి ప్రత్యేకనామధేయంబులఁ బ్రఖ్యాతలై చంద్రపోడశకళా
స్వరూపై ప్రవాళలతాసంకాశదేహులును మదప్రహసితావసలును జతుర్బాహు
సమన్వితలును నేత్రత్రయవిభ్రాజమాంబులును జంద్రాద్ధోజ్జ్వలకిరీటలును నగుచు ధను
ర్బాణంబులుం జర్మకృపాణంబులును ధరియించి భండాసురవధోద్యోగంబునఁ
బ్రవర్తిల్లుదురు. 92

గీ. అలఘుదీప్తినాయంతనఁ జ్వలితదీప్తభాతిఁ జొన్నొందునప్తమఁ పర్వసీమ
నమర వనియించి గుప్తకఁ రాధిధానశక్తు లుండుదు రమితతేజస్కు లగుచు. 93

వ. అయ్యెనమండుదేవత లనంగకునుమాదిప్రత్యేకనామంబులం బొగడొంది నాలుగుహ
స్తంబుల నిత్యుచాపంబును పుష్పబాణంబులును బుష్పకందుకంబులును గువలయం
బును ధరియించి యుదగ్రవిక్రమశాలినులును జపాప్రసూనభాసురదేహులును నగుచు
భండాసురుగుఱింబి మహాక్రోధజ్వలితలై లలితానివేశంబున వర్తిల్లుదురు. 94

అ. ఆరథోత్తమంబుఁ నాటవసర్వంబు, నందు సంప్రదాయం లనుప్రసిద్ధ
సంజ్ఞ గలిగి స్వస్థసంతోభిణీముఖ్యశక్తు లుండుదురు బ్రహ్మస్తలీల. 95

క. వారు మహాకృతకచ, భారలు సిందూరతిలకఁ భాస్వద్వదనాం
భోరుహాలు ప్రశయవహ్నిశి, ఖారోచిస్తుల్యకాంతిఁ కమనీయాంగుల్. 96

వ. ఆపదునలుపురు తీక్షణ్యభావలై వహ్నిమయంబు లై నధనుర్బాణకృపాణఖేలంబులు
హస్తచతుష్టయంబున ధరియించి లలితామహాదేవియాజ్ఞాశక్తు లనఁ బ్రఖ్యాతిఁ గని
కామభస్మనముద్భవుం డైన భండాసురుఁ డలంచి క్రోధఘ్నూరమానహృదయలై
యుండుదురు. 97

గీ. భవ్యతద్రథవంచమఁ పర్వ మెనసి, తేజరిల్లుదు రలకలోఁ తీర్ణ లనెడు
శక్తు లనురేందుమీఁదిరోషమునఁ జేసి, మోముఁదమ్ములఁ గనుబొమఁ ల్కుడివడంగ.

వ. వారు పదుండు శుద్ధస్ఫటికసంకాశలును బరశుపాశగదాఘంటాశోభితచతుర్బాహు
లును దయాపూరితహృదయలు నై సర్వసిద్ధిప్రదాదిప్రత్యేకనామంబులఁ బొగడ్డ
వహింతురు. 99

క. స్యందనచతుర్థపర్వము, నందు నిలుతు రమలమాక్తికాసుభగతనూ
నుందరకాంతులు భండపురందరవిద్వేషి సుహార్ణవత్సరలై. 100

వ. ఆపదుగురుశక్తులు నిగర్భయోగినీనామంబున వెలయుదురు వారు సర్వజ్ఞాదిప్రత్యేక
నామంబులతో దశారదేవత లన విఖ్యాతలై తమచతుర్భుజంబుల వజ్రశక్తితోమర
చక్రంబులు వెలుంగ విలసిల్లుదురు. 101

- ఆ. యోగివర రహస్య యోగినీసంఖ్యతా, శక్తు లాశ్రయించి • చక్రరాజ
రథవరంబునందు • రమ్యవహామూఁడవ, పర్వ మలరు చీప్తి భరిత మగుచు. 102
- వ. అయ్యెనమండువాగధీశ్వరులు వశిన్యాదిప్రత్యేకనామధేయంబులతో రక్తాశోకప్రసూ
నసంకాశలును ధనుర్బాణవీణాపుస్తకపాణులును గవచచ్చన్నసర్వాంగులు నై భండా
సురసంహారమృత్యుదేవతలపాలిక మొఱయుదురు. 103
- క. పర్వ రథవరమురెండవ, పర్వంబున నిలుతు రమరఃపరిపంథిభుజా
గర్వహరణసంక్రీడా, ధూర్జహ లై మువ్వు రమితఃదోర్బలశౌర్యుల్. 104
- వ. వార లతిరహస్యయోగినీనామంబులఁ బ్రఖ్యాతిలై కామేశీప్రముఖప్రత్యేకనామంబులు
వహియించి యష్టబాహుశోభితలై చాపబాణంబులును బాసపాత్రమాతులుంగం
బులును ఫలకచంద్రహాసంబులును ఘంటానాగపాశంబులును ధరియించి మదిరాఠిన
పానమత్తలై యుండుదు రమ్మహాభాగలు లలితానమమాహాత్మ్యులును లలితానమ
తేజోవిరాజితలును నై యమ్మహారాజ్ఞక నిత్యంబు నంతరంగ లనఁ బ్రసిద్ధ లగుదురు.
- క. ఆరథమధ్యమపర్వసమారోహణలీలఁ దనరి • యలతిథినిత్యా
చారుతరసంజ్ఞ గలయతి, ధీరులు పదియేపు రెలమి • దీపింతు రొగిణి. 106
- వ. వారు కాలస్వరూప లగుటఁజేసి యెప్పుడును విశ్వంబు వ్యాపించి కామేశీప్రభృతిప్ర
త్యేకనామంబులఁ బ్రసిద్ధలై యాకృతుల నాయుధంబుల దేవీసమానలై ప్రతియు
గంబును జగదుపకారంబు సలుపుచుండుదురు భండానురాదిదైత్యులమోఁదిక్రోధం
బున భ్రుకుటీభీషణవదన లై నయదేవులందఱు నిత్యంబును దన్ను సేవింపుచుండ
నానందమయమహావీరంబున నానీనయై యప్పురమేశ్వరి దైత్యరాజసంహారకార్యంబు
నిరతిశయసంరంభంబున వెడలె నని చెప్పి మఱియు నిట్లనియె. 107
- గీ. మంత్రిణీదేవి యెక్కినఁమానసీయ, గేయచక్రరథంబునఁ • గీర్తనీయ
పర్వస్తకమునఁ గనుఁపట్టి యెలమి, నుండుశక్తులఁ జెప్పెద • యోగివర్య. 108
- వ. ఆరథోత్తమంబుప్రథమపర్వంబునఁడుమ విలసిల్లుమహిమయవీరమధ్యంబున శ్రీదేవికి
నత్యంతప్రేమాన్నద యగునానంగీతయోగిని నివసించియుండుఁ దద్విశ్రీయపర్వంబునఁ
దత్తావ్రుద లై నమువ్వురుశక్తులు వీణాకార్ముకపాణులును దమాలశ్యామలకోమలాకృ
తులును దానవమర్దనప్రవీణులు నై సంరంభంబున నిల్తురు గేయచక్రరథేంద్రంబు
తృతీయపర్వంబు నాశ్రయించి మనమథబాణదేవతలు ద్రావిణీప్రముఖపంచశక్తులు
ప్రదీప్తబాణకార్ముకపాణులై రాఠింతురు మఱియు నప్పుర్వంబుదిగువభాగంబునఁ
గామరాజాదిప్రత్యేకనామంబులఁ దైలొకోక్యసమ్మోహనులును మృగమదతిలకవిలస
త్ఫలభాగులును ముక్తామయవిభూషణులును గవచచ్చన్నసర్వాంగులును బలాశప్ర

సవశోఽసంకాశశరీరకాంతలును నై నసంచకాములు భండాసురవధార్థులై యధి
 పతితులై య్యురవంబునాల్గవపర్వంబునఁ బూర్వోక్తలై నబ్రాహ్మద్యష్టమాత్మకలు
 చెలుంగుమరు తత్త్వర్వాధిపక్షదేశంబున లక్ష్మ్యద్యష్టశక్తులు మహాబలుం డైనభం
 డాసురుగుఱింవి శోధితామాంక్షు లగుచు దీపింతురు వెండియుఁ దద్రథవంచమన
 ర్చంబున వామాదులై చహోడశశక్తులు కురువిందమశ్శివభలును లోకసంతోభణలం
 పటలును మహానయనంగదనన్నాహలును వజ్రమయకవచచ్ఛన్నదేహలును గఠోరా
 ట్టహారలును జత్తర్వాహుమిరాజతవజ్రదండశతసేన్విమునుంఠికాయుధలు నగుచు విజృం
 భింతు రాశతాంగంబునావపర్వంబున సితాంగాదులై నయష్టభైరవులు నీలాంగు
 లును ద్రిశూలపానపాత్రధారులు నై శస్త్రభీషణులు నై నర్చింతు రాస్యందనంబు
 నస్తమచర్వంబున మాతంగీప్రభృతిపంచశక్తులు ధనుర్వాణాదులై యుల్లసిల్లుదురు
 తత్త్వర్వాధోభాగంబున గణపతిత్రైతసాలాదులై చయనమండ్రుదేవతలు శస్త్రాస్త్ర
 పాణులై సకలలోకవిద్యేష్టియై చండసరాక్రముం డైనభండాసురునిమీఁదికోపంబున
 నుద్దీపించుచుందురు తత్రత్తులై యింద్రుండు మొదలుగాఁగలచక్రీనాయకులై న
 పదుండ్రుదేవతలు శక్తిస్వరూపులై వజ్రాదినిజసాధనంబులు ధరియించి నిత్యంబును
 భక్తిసరాయులులై మంత్రనాయకం గొలుచుచు విశ్వకంటకులై నభండాసురాది
 దుర్దాంతదైత్యుల నడంప వేగించుచుండుదు రాశ్యామలాదేవి తమతలంచినకా
 ర్యంబు శ్రీమహావాక్యతో విజ్ఞాపనంబుచేసి తదాజ్ఞచేతఁ దత్కార్యంబు సఫలంబు
 సేయు నని మనంబునఁ గోరి దిక్పాలకులు తద్రథసంశ్రయం జెప్పఁడు వదల కుండుదు
 రది యట్టిద కాదె లోకంబునఁ బ్రయోజనార్థులై నభృత్యులమనవి ప్రధానముఖం
 బున రాజవిధితంబై సాఫల్యంబు నొందు నట్లు గానినాఁడు కార్యసిద్ధి దుర్లభం బగుఁ
 గావున మీ లందఱకు నిరతిశయతేజోమహాబాజ్వలయు సప్రభృష్యప్రభావయు
 నై నయాశ్రీదేవి ననుసరించి స్వస్వకామ్యంబులఁ బడయుసామర్థ్యం జెల్లు గలుగు
 నట్లగుట నమ్మహాదేవికి నత్యంతప్రియ యగుసంగీతనాయక సర్వకార్యంబులయం
 దును దద్రవచంబు నించుకయైన సుల్లఘింపక యాలలితామహాదేవి గావించునకల
 శక్తిసామ్రాజ్యంబున సకలప్రయోజనంబులయందును గరణంబునకు సకరణంబునకు
 నన్యధాకరణంబునకు బ్రాగల్భ్యంబు గలిగియుండు దానంజేసి దిక్పాలకాదు లమ్మ
 హేశ్వరికిఁ బ్రధానభూత యగునాశ్యామలాదేవిని సేవించుచుండుదు రివ్వధంబున
 శ్రీచక్రరాజరథోత్తమంబుసర్వపర్వంబులఁ గలిగిన దేవతలనామంబులు నాయుధంబులు
 నీకుఁ దెల్పితి గేయచక్రరథేంద్రంబునం గలపర్వదేవతల నట్ల వినిపించితి నెవ్వరేని
 సభక్తికంబుగా నీపర్వదేవతానామంబు లాకర్ణింతు రన్నరులు సర్వపాపవినిర్ముక్తులై

రణంబున ననాయాసంబుగా శత్రుల జయింతు రని చెప్పి హయగ్రీవుండు వెండియు నయ్యగ న్త్యమహామునీంద్రున కీ ట్లనియె.

109

సీ. సంయమిశ్వర కిరిచక్రింబునందుల, సర్వపర్వంబుల • సంచితముగ నిలిచినయట్టిశక్తుల నీకు వినిపింతుఁ, దడభిధానములు మోదంబుతోడ వినినయంతన భూమిజన మాజి జయ మొందు, నట్లైట విను మధికాదరమునఁ బరిచిందునంజు చేఁ • బరంగినప్రథమపర్వంబున నజలనీలాంబుదంబు గీ, కాంతిఁ జెన్నొందు దేహంబు • కదనశౌర్య, రాక్షసులుఁ బట్టి చెండు నిఘ్నాతతుల్య పోత్రమును బాలచంచుగ్నిఁ • బోలుదంష్ట్రి, కావలీనము శత్రుభీకరము గాఁగ. వ. మఱియు సకలజగత్కంటకదుర్జనవాక్రమస్మరి యగుచు నానావిధాన్త్రజ్జ్వాలాజాలంబుల జయలక్ష్మీస్వత్తంబు జరిగించుచుఁ గిరిచక్రిరథేంద్రంబునకు నలంకారంబై వార్తాళికాసమాఖ్యచేఁ జెన్నొందుచు వారాహిదేవి విలసిల్లు ద్వితీయపర్వంబు నాశ్రయించి జృంభిన్యాదు లై నదేవతలు మువ్వరు ప్రపుల్లదాడిమికుసుమసంకాశలై బ్రజ్వలన్మాణిక్యకంకణంబు లై ననిజపాణిపంకజంబుల హలమునలంబులును హాలాపాత్రనాగపాశంబులును ధరియించి తమచూపు లనియెఁజువీజ్వాలల దైత్యసైనికుల దహించువారలుంబోలె బొలిచి యాచూకరాస్య ననిశంబును సేవించుచుండుదురు తృతీయపర్వసంశ్రిత లై యంధిన్యాదిదేవత లేవురు నద్దేవీమంత్రకృతా స్పదలై తమకతోరాట్టపానంబున భవనత్రీయుంబు భేదించుచు స్త్రీరూపంబులం దాల్చినకల్పాంతాగ్నికీటలునోలె బ్రజ్వరిల్లుచు భండామరసకలపై నికశరీరనిర్గళితతోణితప్రవాహంబు లెప్పు డెప్పుడు చవిచూతు మని నాలుకలు గ్రోలుచు నుద్దండపరాక్రమ యైనయాదండనాథాదేవి ననవరతంబును భజియింపుచుండుదురు కిరిచక్రధంబుచతుర్థపర్వంబున నివసించి పంచమ్యవ్వమివర్జిత లై నబ్రాహ్మదిదేవత లార్వురు పట్టుకంబులఁ బ్రజ్వలజ్జ్వాలారూపంబులతోఁ దమమహావిక్రమప్రవాహంబున దానవుల మింగువారలుంబోలె దండనాథాజ్ఞ వహించి వర్తింతురు తత్పర్వాధోభాగంబున సంతట నిలిచి యాచీన్యాదిసప్తదేవతలు చండదోర్దండవిక్రమలై సర్వభూతంబుల గ్రసించువారలునోలె సర్వమేదినియుఁ బిడిచి పిప్పిచేయువారలునోలె దీక్షించుచు విరోధులచర్మరక్తమాంసాదినప్తధాతువుల నిశ్శేషంబుగాఁ బానంబు సేయంగలవారై కతోరసింహనాదంబుల దశదిశలు పూరించుచు నుపాసకులకు నణిమాద్యష్టైశ్వర్యంబుల నొసంగుచు వారలయశేషవిపత్కొండంబుల ఖండించుచు దుష్టదైత్యుల మోహనోన్మాదనాదులఁ జిక్కుపఱుచుచు సర్వధాతుసంస్థితలై ధాతునాథ లనఁ

బ్రాహ్మత లగుచుఁ దరంగమాలికలచేత సభ్రాంకషంబు లైనసప్తసముద్రంబులనైన
 సర్ధక్షణంబునఁ బీల్చుగలవారలై రథాంగంబులువోలె నుద్వృత్తంబులై భయంకరంబు
 లగువిలోచనంబులు గల్గి తమయేలికసానికిం దమకు నైదికాచారప్రవర్తకులకు
 నింద్రాదిదేవతలకు యజ్ఞంబులకు ద్రోహంబునేయుద్వృత్తైత్యుల మెనవ నమర్థలై
 నిత్యంబును దండనాయక యైనపోత్రిణీదేవి గొల్చుచుండుదురు తత్పర్వోభయ
 పార్శ్వంబుల నిలిచి శ్రోణీస్తంభినీనామంబులు గలదేవత లిరువురు సురవిరోధివరూ
 ధినీలాలపహలామదోర్ధతలై సదాఘూర్ణమానలోచనలై స్వదాప్రహసితవదనలై
 చలద్రణితమణికంకణంబు లైనకరకమలంబులఁ జామరంబులు ధరియించి వారలం
 గొల్చుచుండుదురు కిరీచ్చకరభేదంబుపార్శ్వద్వయంబునఁ గృతావాసంబై హల
 మునకాఖ్యం బైనయాయుధద్వయంబు దేవతాచూపంబై స్వస్వరూపంబైన యా
 యుధద్వంద్వంబు స్వకీయకీటద్వయంబున ధరించి జగత్కంటకుల సంహరించుచు
 దేవతలు మనంబునం గొనియాడ వెలుంగుచుండు నాసాధనద్వితయంబునఁ గాదె
 యావారాహిదేవి యింక సంగ్రామంబున విషంగు వధియింపగలయది మఱియుఁ
 దత్పర్వాగ్రభాగంబున దండనాథయెదుర మహాభయంకరసింహనాదఘూర్ణితగగన
 తలుండును దంష్ట్రాచతుష్టయకటకటాత్కారబధిరీకృతదిశాముఖుండును జతుర్వక్త్రు
 డును ద్విలోచనుండును శూలఖడ్గప్రేతపాశధారియు దీప్తవిగ్రహుండును నై నచండో
 ద్దండు డనుపురుషుం డదేవ నెప్పుడు నాశ్రయించుచుఁ దదాజ్ఞ వర్తించుచుండు
 రథపంచమపర్వంబున సధివసించి వార్తాళికాద్యష్టదేవత లష్టదిక్ప్రశస్త లష్టపర్వతనం
 పాతక్రూరాశనిమహాన్వన లష్టనాగవిస్ఫురదృఘ్నణ లనష్టబలచేతస్కులు ప్రభూత
 భజాప్రతాపనిహతదైత్యనేనలు పోత్రిణీదేవి నిత్యంబునుం గొలుపునేయుచుండుదురు
 తత్పర్వవామభాగంబున నెప్పుడుఁ బాయక దండనాయక రాజవాహ్యం బైనకాసు
 శ్రేష్ఠంబు ఘోసరాకారంబును గ్రోశార్ధాయతశృంగద్వయంబును గ్రోశపరిమితవిగ్ర
 హంబును ఖడ్గప్రతీకాశనిశాతరోమస్తోమసంవృతశరీరంబును గాలదండోపమానవాల
 దండభయంకరంబును సంజనాచలసానుదేశేనంకాశవికటోన్నతచరమభాగంబును మ
 హాసీలపర్వతసదృశస్కందమండలంబును మహాహమ్మలనిశ్వాసపరంపరాసంక్షోభిత
 మహార్ణవంబును నిష్కరఘరకుద్దాలవిశ్లేప్తపుష్కలావర్త మేఘంబును నై నిజఘుర్గుర
 భృణివ్యాజంబునఁ గాలాంతకునియాపవాహ్యమహిషంబు సవహసించుచు వర్తించుఁ
 దత్పర్వంబునఁ భోభాగంబున సుచ్చస్థానశృతనివాసులై యింద్రాద్యష్టదేవతలు మొద
 లైనదేవజాతులు దమకార్యసిద్ధి శ్రీమహారాజ్ఞకి విజ్ఞాపనంబు సేయించుకొను
 లోకపరంక్షానంపాదనం జానరించుకొను వచ్చియుండుదురు. వారల వేలువేలుఁ

జెప్పెద వినుము మహేంద్రుండును నలువదినాలుగుకోటులయచ్చలును సిద్ధులు
 నగ్నియు సాధ్యులు విశ్వదేవులు విశ్వకర్మయు యముండును మాతృకలును నపరి
 వారు లైనరుదులును రక్షోధ్యక్షుండు ననైర్వతియుఁ దదీయు లైనబహురాక్షసులు
 మిత్రనామదేవతలును సదాగానవిశారదులైన విశ్వావసుప్రభృతిగంధర్వులును భూత
 గణంబులును వరుణుండును వసువులును విద్యాధరులును గిన్నరులును వాయుదేవుం
 డును జైత్రధం బనుకుజేరోద్యాసంబు నిర్మించినచిత్రధంబు డనుగంధర్వుండును
 దుంబురునారదాదులును యక్షులును సోముండును యక్షేశ్వరుండును దేవతలును
 వక్షులైనైశ్వర్యసంపన్నుండు లక్ష్మీవల్లభుండు సగోవిందుండును శూలహస్తుండు సర్వ
 లోకరక్షకుండు నయీశానుండును బ్రహ్మదేవుండును వైద్యవిద్యావిశారదులైన
 యశ్వినినందనులును భగవంతుండు నధస్వంతరియు గండస్థలీనిస్సర్వాధారాసార
 సర్వదాసంతర్పితచంచరీకు లైనయనేకగణనాయకులును మొనలైనబహుదేవతలు
 పూర్వాదిదిక్కులయందుఁ గృతనివాసులై భాస్కరులు వీరలలోపల నిండదనుజేం
 ద్రవాయదిశ లాశ్రయించి జ్యంభిన్యాదులు మువ్వరు తదధిష్ఠానదేవతలై వర్తింతురు
 పర్వప్రాంతంబునఁ గపాలగదాధారియై యూర్ధ్వకేశుండును మహాన్నతశరీరుండును
 సాగరకర్దమోపమశ్యామలుండును వజ్రోపమానకహకహర్భటివినిర్భిన్నబ్రహ్మాండ
 భాండుండును నైనక్షేత్రపాలుండు డమరునామకవాద్యనినాదంబున రోదనీకహరంబు
 భేదించుచు ఘణాత్రయశోభితం బైననాగపాశంబు కరంబున ధరియించి నిత్యంబును
 వరాహవక్త్ర సత్యంతభక్తి సేవించుచుండు దత్తమీపంబున నమ్మహాదేవికి వాహ
 నం బైనసింహశ్రేష్ఠంబు వర్తించు నెద్దాని నారోహించి యాదండినీదేవి భండా
 నురుఁ జెండివై వ సేవకసమచుండు నట్టితద్వాహనసింహలక్షణంబులు మున్ను నీకు
 నాచేతఁ దెలుపంబడియెం గదా మతీయుఁ దత్పర్వంబునధోభాగంబున దండనాయి
 కాసమానకాంతివేషలై తదనురూపంబుగా హలమునలభీషణహస్తలును జండ్రరేఖా
 విరాజితకుంతలభారలు నైనవేపురుసూకరాస్యలు నిలిచి శ్రీమహారాజ్ఞియెడ శ్వా
 మలాదేవియెడ నిజస్వామిని యైనవారాహియెడ ద్రోహంబు దలచినవారలరక్తం
 బునం బూర్ణంబు లగుకపాలంబులు గొని స్వభక్తద్రోహులప్రేవులు మాలికలుగాఁ
 గైకొని స్వగోష్ఠీనిరాసుకు లైనదుర్జనులనిరంతరగళచోణితధారంబు లైనశిరోమాలి
 కావారంబులు ధరియించి యాకిటీశ్వరిని సేవింపుచుండుదురు వారలనామంబులు
 వారాహీనహస్రనామాధ్యాయంబున ముందరం జెప్పంబడియెడు సద్దేవులనమీపం
 బునఁ బోతికీదేవివాహనం బైనకృష్ణసారంబు క్రోశచతుర్థభాగాయతంబు లైనశృం
 గంబులును దచ్చతుర్థభాగాయతం బైనముఖంబును గ్రోశప్రమాణపాదంబులును

సర్వకాలంబును మీడికి నెగయుచున్నవాలంబును సతిధవళం బైనయుదరంబును
మహాహుంకారవ్యాజంబున వాయువాహనహరిణంబు నిరసించుమహాజవంబునుం
గలిగి విలసిల్లు వెండియు సప్తర్షింబున మద్యసాగరంబు దేవతాయాపంబు వహించి
హస్తంబున మాణిక్యపర్యతసంకాశం బైనమాంసకబళంబు వెలుంగఁ గాంచనాంభోజ
మాలికలు వక్షస్పలంబున విరాజిల్ల రక్తరవిందహస్త యైనమదశక్తిచేత నెప్పుడు
నాలింగితుండై మదవిఘూర్ణితలోచనుండై యుండు శ్రీమహారాజ్ఞికి భండదైత్యు
తోడినంగ్రానుంబు ప్రవర్తిల్లుచుండ శక్తు లెప్పు డెప్పుడు యుద్ధభేదంబు నొంది
డప్పి జేడ్చుదు రప్పు డప్పు డెల్ల నాహాలాసముద్రపురుషుండు గొడవముఖవివిధ
మద్యవిశేషరూపంబుల వారలశ్రమం బవనయింపంగలవాఁ డయ్యద్భుతవృత్తంబు
కథాక్రమంబున నింక నాచేత వినంగలవాడవు తత్సర్వంబుదిగువభాగంబున నెని
మిదిదిక్కులయందు సూర్యార్ధాభాగంబులయందును హేతువాదు లైనమహాభైర
వశ్రేష్ఠులు పదుండు సందీప్తశస్త్రతేజోనిరాకృతమధ్యందనమూర్తాండులై మహాప్ర
ళయకాలంబున శక్తిసేనానాయకయాజ్ఞచేత సర్వప్రపంచంబును భక్షింపంగలవారు
వారు తీక్షణవక్రతులు నిశాతదంష్ట్రాఘ్నర్షణరణముఖులు త్రిశూలాగ్రనిర్భిన్నమహా
మేఘసముదాయులు వార లొక్కొక్కరు కోటికోటిభటులతోఁ గూడి వర్తింతు
రివిధంబున దండనాయక యారోహించినకీరచక్రనామమహాస్యందనసర్వపర్వస్థం
బైనజ్యంభిన్యాదిదేవతాసమూహంబు నిప్పుడు నీకు సమీక్షేషంబుగా నెఱిగించితి నీ
శక్తు లాయోధనరంగంబున ననేకరక్షన్సమాజంబుల వధియించి తచ్చరీరనిర్గలితశోణి
తద్రవాహపానం బాచరించి యానందించుచు వర్తింపఁ గలవా రితైఱుంగునఁ బర్వ
స్థదేవతా గణబహుషధత్రాణంబై సర్వజగత్క్రాంతానార్థంబుగా నారథశ్రేష్ఠంబు దుష్ట
జనప్రాణసంచాలనప్రవీణంబై సమధికతేజోమహాజ్ఞానం బగుచుఁ దరలె నప్పుడు.

గీ. చక్రరాజరథేంద్ర మెచ్చటఁ జరించు, నచట గేయచక్రము మహాఽర్ధతి నటించు
గేయచక్ర మేసలమునఁ గేలి నల్పు, నాస్థలంబునఁ గిరిచక్ర • మడరి నడచు.

మ. బలపాఠోనిధు లైనయట్టిలలితాంబాశ్యామలాక్రోడవ

క్ర) లధిష్ఠించినయారథత్రయము దుఃస్వారోద్ధతి శక్తి సే

నలమధ్యంబునఁ జూడ నొప్పె విబుధానందప్రదంబై మహా

జ్ఞానమై యొక్కట మూడులోకములు సంచారంబునం బొల్పె నాఁ.

113

మ. సుర లాశ్చర్యరసాంతరంగు లగుచుఁ • జూడఁ మహామేరుమం

దరవింధ్యంబులు మూడు వేడకమెయి • సంచారము ల్గుల్పు న

త్వరత స్వచ్చౌ నాగః ద్రదధము లఃత్వంతప్రభాభ్యంబులై
వరుసం గానగ నయ్యె నప్ప డహితః వ్రాతంబు భీతిల్లగఁ.

114

గీ. శక్తి సైన్యంబు నమమ నుఁ తానహ మెనగ, నారథ తయ ముద్దామఁ మై చనంగఁ
బ్రహ్మకాలాంబుధిధ్వనిఁ ప్రతినిధి యయి, తదథాంగనిర్మల మెంతయుఁ జెలంగె.

క. ధారుణి తద్రథచక్రవిదారితయై కంప మొండె • దత్తమయమునఁ

జారుతర భీషణములై, యారథముల బలసి నడచె • నఖిలబలములున్.

115

వ. ఆలలితాంబిక యధిపాించినచక్రరాజాఖ్యరథోత్తమంబునకు నశ్వచోదనవిద్యా
ప్రవీణు లైనయిరాదేవియుఁ ద్రిపురబైరవియు సుహార్బైరపుంశును రక్తయోగిని
వల్లభుండును సారసుండును జాముండికయు ననునాహ్వరుసారథులు గలరు గేయ
చక్రరథేంద్రుంబునకు హనుతిక యను దేవత సారథి యగుఁ గిరిచక్రరథరాజంబునకు
స్తంభినిదేవి సారథి యని చెప్పంబడు లలితామహాదేవిరథశ్రేష్ఠంబు దశయోజనో
న్నతంబు గీతిచక్రరథస్తమంబు సప్తయోజనోచ్ఛాయంబు కిరిచక్రరథవర్యేంద్రంబు
షడ్యోజనోత్సేధంబు మఱియు నమ్మహారాజ్యేన్యందనంబున ననన్యసామాన్యచి
హ్నంబై శక్తి సామాన్యసూచకం బైనమహాముక్తావత్రంబు దశయోజనవిస్త్ర
తంబై ప్రకాశించుఁ దక్కినరథద్వంద్వంబునందును సామాన్యంబు లైనయాతప
త్రంబులు విలసిల్లు నివ్వధంబున స్వశక్తిమహేశ్వరియు మహాసామ్రాజ్యపదారూ
ఢయు భువనేశ్వరియు నగునాలలితాపరమేశ్వరి భండానురుని నిర్జింప నరుగునవన
రంబున.

117

క. ధరణీచక్రము దిద్దిర, దిరిగెన్ శరనిధులు గలగె • దిక్కులు మొసెన్

గిరు లూటాడెన్ భూతోత్కరములహృదయములు భీతిఁ కలితము లయ్యెన్.

118

వ. మఱియును.

119

నీ. సురదుందుభులు మింట • సారిది బోరున మ్రోసె, విబుధపాదపపుష్పఃపృష్ఠిగురిసె
దేవగాయకులు విఃశ్వావనుప్రభృతిగం, ధర్వులుఁ దుంబురుఁ నారదులును
భారతీ దేవియుఁ • బరమహర్షోత్కుల్ల, ముఖపద్మ లగుమఁ బ్రహ్మరీతపులక
భూషిత దేహులై • పారిఁబారి విజయమం, గళపద్యములు పటుఁగానఘోషిఁ

గీ. బాహుచును సంతసంబునఁ • బ్రతిపదంబు, నాచుమఁ ద్రిలోకజనని విఃశ్వాధినేత్రి
దేవి జయ జయ జయ లలిఁతే మదంబి, కే యనుచు సంస్తుతించి రఁమేయభక్తి.

శా. ఆదేవేశ్వరి కప్పు డంచితతపఃస్యానిష్ఠితాత్మల్ వసి

ష్టాదుల్ సప్తమహాముఖల్ విజయవృద్ధ్యాశంసకం పౌచతు

- 'వేదప్రస్ఫుటమంత్రజాలమున సంవృద్ధిం బ్రకల్పించి రా
 మోదం బాప్సః గృశానుకీలకు మహాభూర్యాజ్యధారక బలెక. 121
- శా. ఈర్తిక బహువేదమంత్రముల మాన్సింద్రుల్ బ్రశంసించ దో
 మారంభానుకంఠుచిర్మృతనలీలాయత్త యై యాత్రిలో
 కీరతానుతంత్ర తత్పరము నక్షీణోద్ధతిక డాయ దు
 ర్వాసోద్యద్రథయానయై యరిగె వృష్ట్యచ్ఛక్తి సైన్యంబుతోక. 122
- వ. అని చెప్పి హయగ్రీవుండు మతియు నిట్లనియె. 123
- సీ. లలితామహాదేవి కలహయాత్రాభేరి, కారావ మతిశయోదార మగుచు
 గోదోతరంబున మేదురంబై మోయి, నత్యుచ్చమైనతదారవంబు
 విని మహానవతీరమున మహేంద్రాభిఖ్య, పర్యతోపాంతవిభ్రాజమాన
 మగుచు దురాశయుం డైనభండానురు, నకు రాజధానియై నకలలోక
 గీ, విదితమై శతయోజనవిస్తృత మయి, వెలయుశూన్యకవట్టణతిలకమున వ
 సింబియున్నట్టిసర్వరాత్రించరులును, మును తదాగమనముఁ గొంత వినుటఁజేసి.
 గీ. దేవకార్యార్థ మమృతహాదేవి దమ్ము, సంహరింపంగఁ దలచి యుత్సాహ మెనగ
 సమరదుర్జయ మగుశక్తి సైన్యరాజి, గొలువ రాజులు నని యాత్మఁదలఁచి రవుడు.
- క. శతయోజనవిస్తృత మగు, దితిజపురం బవును ధూమతిమిరచయనమా
 వృత మయ్యె మతియు బహువిధ, వితతోత్పాతములు పుట్టె విను మప్పరిలోక.
- సీ. నిష్కారణముగ మందిరికుడ్డములు గూలె, నొగి మహాల్కలు మింటఁనుండిరాలె
 దొలుతనే నకలభూవలయంబు గంపించె, నూరక పౌరులయుల్ల మవిసె
 కేతనాగ్నింబులఁ గృధకాకాదు ల, రాభిముఖ్యంబుగా నటవ జొచ్చె
 నభముననుండి యంతర్ధానగతభూత, సముదాయ మతిపరుషములు వల్కె
- గీ. భూమివివరంబునందుఁ బ్రభూతవహ్ని, కీల లుదయించెఁ జదల నాభీలముగను
 ధూమకేతువు లొడ్డమె నుద్దామభంగి, నకలదిక్కుల దానవసమితి జెదర. 127
- వ. మతియును. 128
- సీ. ఆకస్మికంబుగా నసురకాంతామణీ, భూషణమాల్యముల్ భూమి దొరగె
 దుష్పణఖడ్గకేతనవర్మమణిభూషణాంబరంబులు మలిసంబు లయ్యె
 జంద్రశాలలయందు సౌధపట్నాలయందు, గోళికామందిరపాశులందు
 స్వస్తి కశుద్ధాంత, సర్వతోభద్రనం, ద్యావృషిచ్ఛందకాదులందు
- గీ. నాగరసమూహములచే విసంగఁబడియె
 బరుషతరభూతసంఘాతభాషితములు

గగనముననుండి యతిభయంకరముగాఁగ

బహుకబంధంబు లవనిపైఁ బడియె నపుడు.

129

గీ. వేదికామధ్యములయందు ధివస్మయముగ, సోనవానగాఁ గురిసెను ధి శోణితంబు

భూమిపై రాలె ఘనఘామఁ ఘామలంబు, లగుచుఁ గేకోండ్రకంబులత్యద్భుతముగ.

వ. అంత.

131

క. భామాభామోత్పాతస్తోమముఁ గని తత్పుకౌకనులు చకితమన

స్తామరసంబులతోడఁ ద్రియామాచరచక్రవర్తి ధి కఖిలముఁ దెలుపన్.

132

శా. ఆయుత్పాతసముద్భవంబు విని భండాదిత్యవిద్వేషి గాం

గేయాదిప్రతిమానధైర్యుఁ డగుటన్ ధి గీర్వాణధైర్యాపనో

దాయత్తుం డగుటన్ బ్రచండపటుభాహాశౌర్యుఁ డౌటన్ స్ఫుర

న్మాయోపాయనమర్థుఁ డౌట మదిఁ జూన్పండయ్యె దీనత్యమున్.

133

వ. ఇట్లు ధైర్యం బవలంబించి కర్తవ్యచింతాపరుం డై.

134

మ. దనుజశ్రేష్ఠుఁడు రత్నకాంచనమయోద్భవద్రావ యై యేకయో

జనవిస్తారత నొప్పమంత్రనదనాస్థానంబుఁ జేరంగఁ జ

య్యన నేతెంచి యమాత్యసోదరబలాధ్యక్షాదులన్ దోడితె

డనుచున్ వే పడవాల్లఁ బంపి దృఢమంత్రాలోచనోత్కంఠుం డై.

135

మ. సురశైలేంద్రముమూర్తిధేద మన సంశోభిల్లుచున్ నై కర

త్నరుచిస్తోమవిచిత్రితం బయి మహాశాస్త్రత్యంబునం బొల్పుభా

స్వరసింహాసనసత్తమంబువయి దేవద్యేషి గూర్చుండె వి

స్ఫురదంచన్మక్కుగడివ మణిసోచుల్ దిక్కులం బర్వగన్.

136

మ. అపు డాదానవభర్తసోదరులు బాహాశౌర్యసంతప్తవి

ప్రపసందోహు లుడీర్లు లగజనిదేశసూర్తినిర్వాహకా

ర్యపటిష్ఠాత్మకు లవిష్కృకుఁడు విషంఘాభిఖ్యుఁడున్ వచ్చి య

న్నపదాంభోజము లాత్మహాళు లొరయన్ ధి దండప్రణామం బొగిన్.

137

క. కావించి కృతాంజలు లై, యావిబుధద్యేషివర్యుఁసంతికభూమిన్

భావ ములరఁ గూర్చుండిరి, సేవాపరు లగుచు నతనిచిత్త మెల్పున్.

138

క. అనుజద్యయసంయుతుం డై, దనుజేంద్రుం డున్నయంతఁ ధి వచ్చాననశ

క్తి ననేకదండనాయకు, లనుపమబలు లరుగుదెంచి ధి రతివిభవమునన్.

139

గీ. సంఖ్య గలుగ దొక్కొక్కనిసైన్యమునకు, నప్ప డతనికి వచ్చినయాతుధాన

డండనాథులలోన నుద్గండబాహు, బలులు వా రంద అతనికిఁ బ్రాణసములు.

140

- గీ. ఆమహానుభావ వమతమహామధేయ, ముగ్ధుడెంచుచు నారాక్షసోత్తమునకు
నపుడు దండప్రణామంబు ధూచుచి, రథి కభయభక్తి యుతమానసాబ్జు లగుచు.
- క. వారల నాదరలనదతి, భీరకవీనికము లై సద్మగ్ధావరవా
పాఠముల గారించి యు, దారధృతిగ గొంతనే పఠం శున్నంతక. 142
- క. కురారాత్ముః డగువిశ్మకుం, డారజనిచర్యాగగన్ధుః ధ డగునగజుతో
భూకీవినయమున మథితాం, భోరాశిగభీరనాదముగ ని ట్లనియెక. 143
- నీ. భవదీయదోష్టంధములువికమంబున, సత్యంతపరిషీడితాత్ము లగుచుఁ
గూరబుద్ధులు దురాచారులు పామరులై సనిర్జరులు దై న్యంబు నొంది
కడు విషాదమున రక్షకుని నెవ్వని నెందు, బడయలే కుజ్జ్వలతావకప్ర
సవ్తకీలయందు ధ దేహము ల్వదలి రెంతట దై వవశమునఁ ధ దత్కృశాను
- గీ. కీలజాలంబులో నెకబాల యుదయమంది యనుపమబలవిక్రమాధ్య యగుచుఁ
బూర్వసప్తామరుల నెల్ల భూరిమహిమ, మరల సృజియించెనట రాతిచరలలామ.
- క. వారలు దనుఁ బ్రేరేపగ, సీరాతిచరుల నెల్ల నేపడచుటకై
భూరిబలగర్వమున న, న్నారీమణి వచ్చెనట యనంతబలముతోక. 145
- శా. శంకాతంకము లేక స్త్రీబలముతో ధ సంగ్రామసోత్కంఠ యె
పంకజాక్షి యొకర్తు సంగరకళాపారీణదోర్వికమా
హంకాగంబునఁ బేర్చునిద్దనుజయూధాధ్యక్షులక గెల్చినక
సంకోచింపక పల్లవంబు సుదృఢాశ్మంబుక బగుల్చుం గదా. 146
- క. నవ్వులకే కల్పించి, యెవ్వరయిన నిట్టివారఁ ధ లెఱుగము మనతోఁ
బువ్వంబోడి యొకర్తట, చివ్వకుఁ జనుదెంచునట యిసీ యే మందుక. 147
- ఆ. కాలమహిమచేతనో లేక దై వంబు, చిత్రభంగిచేతఁ ధ జేయుపనులొ
కాక యిట్టివితఁ ధ గలదె ము న్నెన్నఁచు, వినగ వ్రేడ యయ్యె ధ విబుధవై రి. 148
- నీ. శక్రాదిదివిజు లశ్మతైస్సన్యాసీర, భటులఁ జూచినమాత్రం ధ బజువఁ జూచ్చి
రబ్బగర్భుఁడు మద్భూతాయుధనిర్భిణ్ణ, వికమవిముఖుడై ధ విముఖుఁ డయ్యె
చక్రహస్తునిసుదర్శనము నివ్వధమున, వైముఖ్యము భజించె ధ వాడి దఱిగి
శూలంబుతోఁగూడఁ ధ గాలకంధరుఁడు సం, త్రస్త్రమనస్కుడై ధ దైన్య మొందె
- గీ. దేవ తక్కినవారలఁ ధ దెలుపనేల, యఖిలదిక్పతులును బలాయనము నొంది
రసవలోకితమర్మభేదనసుతీక్ష్ణ, మచ్చరాద్రితి లై దై త్యమండలేంద్ర. 149
- గీ. ఇవ్వధమున నప్రతిపాతి ధ నేవుమిగిలి
దై వతాసాధ్యచటులదోర్దర్ప లమగు

మనల గెలువంగఁ గొండఱు • మగువలఁ గొని

యొకమగువ వచ్చునట యిచ్చుటకీ మహాత్మ్య.

151

గీ. వచ్చుఁ గాకేమి మన మిట్లు • వనిత యనుచు, నరకుగొనకుండుటకు నీతిఁతెరువు గాదు
న్వల్పుఁ డని పోవ విడువరు • శత్రు నెందు, నవనిలోపల విజగింపు • లైనవారు. 151

క. కావున సత్వరముగ నో, దేవ భవత్సుభటసంహతిం బనువుము ద

ర్పావేశంబునఁ గానని, యావనితం బట్టి తేర • నశమలీలక.

152

క. భూరిబలయుతులు దానవ, వీరులు భవదాజ్ఞ నేగి • విద్విడ్బలదు

ర్పారు లయి నీదునన్నిధి, కారమణిక బట్టి తెత్తు • రనురవరేణ్య.

153

ఆ. అమరరిపుల గెల్వ • నరుడెంచుమానిని, నెలమిఁ గొప్ప వట్టి • యిచ్చి తెచ్చి

యానెలంత నీదుఁనంతఃపురస్త్రిల, వసులు నేయునట్లు • పనువు మధిప.

154

క. నీకుఁ గలభటులలోపల, నేకై కభటుండె చాలు • నిజగముల బి

ట్టాకులత నొందఁ జేయఁగ, నీకొలదికి సాక్షి నీదుఁహృదయందె కదా.

155

మ. అని యిబ్బంగి విశుక్రం డగ్రజునిఁ గ్రోఁధావేశ మొందించువా

క్యనికాయంబులు వల్కుచున్నయెడఁ గాఁర్యజ్ఞానదక్షుండు శౌ

ర్యనిధానంబు మహాబలుం డగువిషంఁగాఘానుజం డన్నతో

ననియెక సాంత్యనరీతి నాతనిమదాఁధత్యంబు వారిండుచుక.

156

నీ. క్రూరారిసేనావిదారణపారీణ, దేవ నీ కిప్పుడు • డెలుపఁ జాలు

కార్యవేదిత్యంబు • గలదె మాబోటుల, కఖలకార్యజ్ఞుండ • వధిప నీవు

నీ వెటుంగనిరాజునీతి వేటొకచోటఁ, గలుగునే బాల్యచావలమువలనఁ

జనువు మిక్కిలి గాఁగ • ననఘ నీనన్నిధి, గలుగుటవలనఁ గొంకక కడంగి

గీ. నాకుఁ దోచినమాటలు • మీకుఁ డెలుప

వలయు ననువాంఛ వొడమె నోయలఘుశౌర్య

సూన్యతము లైన నన్యతము • లైన మదిని

గినియ కనువాక్యములు చిత్తఁగించవలయు.

157

గీ. అఖలకార్యంబులును విచారాశ్రయంబు, లనఘతర సువిచారిత • మైనకార్య

మెందు సకలశుభంబుల • నొందఁజేయఁ, గర్త యని చెప్పుదురు నీతిఁకాండవిదులు.

క. దనుజవర పనుల కాలో, చనమె వరమగతి యగుక విచారింపక చే

సినకార్యము మూలముతో, న నశించుకనత్య మని విసంబుడు సభలక.

159

నీ. భూరమఃబుడు గూఢఁచారులఁ బంపఁగా, వలయు శాత్రవబలావాసములకు

జయసిద్ధి దనమానఁసమున సంకల్పించె, నేని నాలస్యంబు • లేనిమతిని

దెలియంగ వలయు వాఁరలవాక్యములచేత, నరిమహీవతులబలాబలములు
 చారదృష్టుల నెల్లఁజగముఁ జూచుచు దృఢప్రజ్ఞఁడై శంకితభావుఁ డగుచు
 గీ, ధీరు లెన్న నిశ్శంకితాకారుఁ డగుచుఁ
 దత్తదన్త కాలంబులఁ దజ్జజనము
 లెంచ ప్రశుపాయములఁ బ్రయోగించురాజు
 జయము నొందుట కెంచ సంఘియము లేదు.

160

క. తెంచున మూఢుండు విచారంపక పని చేసి పిదప ధృతిచెడి పేరుం

జెంచును గోల్పడి పోవు నిలింపభయదభేల విజయఃఖిలాలోలా.

161

సీ. అరులఁ దిర్యగ్దాతు ధని యెన్నఁగా రాదు, స్త్రీ లంచుఁ గడు నిషేధించరాదు
 శుద్రు లంచుఁ దలంచి చులుక నేయఁగ రాదు, శక్తి యెచ్చోనైన సంభవించు
 మత్స్యంబుచేత సోమకదానవుడు ద్వింగె, నలపందిచే హిరణ్యక్షుఁ డీల్లె
 స్తంభనంభవస్యకేశరిచే నడఁగె లోక, కంటకుండు హిరణ్యకశిపుఁ డాజి

గీ, నరులచే వానరులచేత ధామమడఁగి, రసమబలు లై నదశముఖాద్యసురవరులు
 బాలకునిచేత బలి పడఁభ్రష్టుఁ డయ్యె, శక్తియై తలంపవలయుఁ బో జనవతులకు.

క. మును చండిక యనియెనునొక, ఘనమాయోజ్ఞుంభిణి యగుఁకామినిచే శుం

భనిశుంభమహిషఘాతమున, యనముఖబహుదైత్యవీరు లడఁగరె పోరక.

162

ప. అట్లు గావున.

164

క. స్త్రీ యని యవమాసంబుక, జేయఁగరా దచట విజయఃసిద్ధికి మూలం

బేయెడఁ జూచిన శక్తియ, యీయర్థమునం దనత్య ధిమితయుఁ గలదే.

165

క. ఏపట్లఁ దలంచి చూచిన, స్త్రీవుల్లింగములయందుఁ జెందునె భయముల్

రూపింప వానిచేతక, జూపట్టినశక్తిమహిమ ధింధింపఁ దగుక.

166

గీ. ఇచ్చవచ్చినచోటుల నెల్ల నిలుచు, శక్తి సకలసాంసారికజనులయందుఁ

గావున దురాశ యైనయఁక్కంతతలఁపు, దెలిసి తదుదంత మెల్లను దెలియ వలయు.

శా. ఆచందానన యెట్లు వుట్టెనో తదీయాచార మేరితియో

యేచోట న్నివసించియుండునొకొ యయ్యేణాక్షి తద్విక్రమ

ప్రాచుర్యం జెటువంటి దచ్చెలువ కెవ్వారై న యుద్ధక్రియా

వైచిత్ర్యం దగి తోడు వచ్చిరొకొ యవ్యామాక్షి పే రద్దియో.

168

క. దేవా యంతయుఁ దెలియఁగా వలయు మనకు ననుచు ఘనసీతికళా

ప్రావీణ్యఁ డగువిషంగుం, డావిబుధద్వేషితోడ నతివినయమునక.

169

చ. తెలిసిన భూమికి ప్రకటఁ దీపితదారుణవక్త్రపద్మఁ డై
యలఘుతరావహేళనదుఁ రాగ్రహిణోష్ణకషాయితాక్షుఁ డై
పలికె నురారివల్లభుఁడు • శ్లాఁ ౧౦౦ బెద్దగఁ జేసి యోచి నీ
విలసితసీతిశాస్త్రములు • వేమరు నా కిటు నేర్ప వచ్చితే. 170

మ. సమనత్వం డగుశత్రురాజునెడ నీచందంపునీతు ల్బ్రయో
జ్యము లోఁ గాక వధూజనంబునెడి సత్వంతోగ్రతేజస్సు తా
మముఖోటు ల్మది నిట్టి వెంతురె వృథామానంబున చ్చచ్చిత
త్వమదకఁ గెల్వఁగఁ జాలమే యిటు భయోత్పాతంబు నీ కేటికీ. 171

శా. అక్షిణోగ్రబలప్రతాపులు మహాహంకారయుక్తుల్ మదీ
యాక్షోహిణ్యధిపు ల్పరశ్శతము లత్యంతంబు భూతంబులక
భక్షింపం గడిమిక జగత్త్రయముఁ గాల్పక సప్తపాథోధులు
గుక్షిం బూర్ణము నేయఁగా నయిన శక్తుల్ భీతి నీ కేటికీ. 172

నీ. అయ్యింతినకలవృత్తాంతంబు మును వింటి, జారులచే నవిస్తారఘోరి
నగ్నిలో నుదయించెనట లలితాగామ, ధారణి యై యొక్కతలిరుభోడి
తననామమునకు సత్యసురూపముగఁ బుష్పకోమలాకృతి యయి • కొమరు మిగులు
సత్వంబు శౌర్యంబు • సంగ్రామకుశలత, యేమియు వినఁబడ • దామగువకు

గీ. నన్నెలంతుక బహులమాఁ యాప్రవీణ, యనుచుఁ దెలుపుచునున్నవా • రాష్ట్రజనులు
దనదుమాయాబలంబున వనజముఖులఁ, గొందఱున్మజించెనటవారుఁ గొలువఁదిరుగు.

క. అటు గాక నీవు చెప్పిన, యటు లన్నెలఁతకు మహాబలాభ్యత్వము గ
ల్గుట నిక్కమేని మహిమోత్కటుఁ డగుభండునకుఁ గలదె • దైన్యము పోరక.

గీ. త్రిభువనంబులఁ దనభుజావిభవమహిమ, నేలకును గోలకును దేరఁ • జాలినట్టి
భండదైత్యుండు నేడొకఁ పడఁతిచేత, భంగమొందు నె యేల యీఁపలుకు వినుము.

క. చెప్పవలె నీ వెఱుంగ నె, యప్పుడు మద్భాణపరవశాత్ము లగుచుఁ దా
రిప్పటికి నై న మూర్ఖులు, దెప్పిటిలక యున్నవారు • దివిజవర్ణ్యుల్. 176

వ. మఱియు నావలనిభయంబున మరుద్గణంబులతోన. 177

నీ. పాథోనిధానగర్భమునందుఁ గొందఱు, కాకోదరేంద్రలోకమునఁ గొంద
ఱునీధరమహాగుహాంతరంబులఁ గొంద, అద్రీనికుంజంబులందుఁ గొంద
ఱులంబు నెఱుంగంగ • హరిదంతములఁ గొంద, అన్యజాతిశరీరులందుఁ గొంద
ఱుతిగూఢవృత్తు • లై భార్యలను బుత్రులను సంపదల మిత్రజనులఁ బాసి

- గీ, వేషభాషలు గ్రొత్తలై ♦ వికలు లగుచు, దైన్యమున సధికారము ♦ ట్టిక్కి భీతి
విహ్వలాత్ములై యున్నారు ♦ విబుధవరులు, పాణములదెన నిరవేక్షులైవిషంగ.
- గీ. ఇట్టివానిగా నెఱుంగ దయ్యింతి నన్ను, నబల గావున బాలిక ♦ యగుటజేసి
చప్పమునఁ బొంగుచున్న దాతలిరుజోడి, స్త్రీలు ముగుదలునతిసాహసికలుగారె.
- క. కార్యాకావ్యవిమోహిత, లార్యవిగర్హితదురాశయలు నెలఁతలు త
చ్చర్యలు దలంప వింతలు, శౌర్యము స్త్రీయందుఁ గలదె ♦ చర్చింపంగన్. 180
- క. బుద్ధిమతి యయ్యెనేనిక, యుద్ధంబున మఱల గెల్వ ♦ నూహించునె స్త్రీ
బుద్ధిప్రళయాంతక యను, బోధలవాక్యంబు వినమె ♦ పొగడెద వింతిక. 181
- ఆ. అట్లు గాక నను దివౌకను లైలువంగఁ, గడఁగి తమకుఁ బ్రియము ♦ గాఁగ నమ్మ
గువఁ బురస్కరించుకొని వత్తురేని నా, దోర్బలమునఁ బడక ♦ తొలఁగఁ గలరె. 182
- ఆ. యుద్ధదుర్మదు లయి ♦ సిద్ధసాధ్యభుజగ, గరుడయక్షభూతఁగణపిశాచ
కిన్నరాశ్వవదనఁభేచరు లొక్కట, నలిగి యైన నెదుర ♦ నిలువఁ గలరె. 183
- మహానగ్ధర. పలుకు లేవేల శుంభఁదబ్బలయుతు లగుచున్ ♦ పద్మసంభూతుఁ డైనన్
జలరుట్పత్రాక్షుఁ డైనన్ ♦ సకలసురచమూశాస్త్ర యాశక్రుఁ డైనన్
బలసారోదారు తొదికృతు లయినను మద్బాహుయుగ్మప్రతాప
జ్వలనజ్వాలల్ సహింపన్ ♦ జరుగక నిలువన్ ♦ శక్తులే యెప్పు డైనన్. 184
- క. నాదాఁకన్ రానిత్తురె, యీదైత్యచమూవరేణ్యు ♦ లిందఱు సమరో
న్మాదులు గినిసినఁ జీల్చరె, పాదుకొనినరిపుల దోసఁపండ్లన్ బోలెన్. 185
- వ. ఇంత వెఱవ నేల యీకుటిలాత్ముండు కురుండకుండు కరకుండు కాకవాళితుండు వజ్ర
దంతుండు వజ్రముఖుండు వజ్రలోముండు వలాహకుండు సూచీముఖుండు ఘాలము
ఖుండు వికర్ణుండు వికటాననుండు కరాళాత్ముండు కరటకుండు దమనుండు దీర్ఘజీవ
కుండు హుంబేకుండు హులుముల్లుండు కల్కనుండు కల్కివాహనుండు పుల్క
నుండు పుండ్రకేతుండు చండబాహుండు కుక్కురుండు జంబూకాత్ముండు జంభ
నుండు తీక్షణ్యగుండు త్రికంటకుండు చంద్రగుప్తుండు చతుర్బాహుండు చకో
రాత్ముండు చతుశ్చిరుండు వజ్రఘోషుండు ఊర్ధ్వకేశుండు మహామాయుండు మహా
హనుండు మఘశత్రుండు మఘాస్కంది సింహధాతువు సిరాళకుండు అంధకుండు సిం
ధునేత్రుండు కూపకుండు కూపలోచనుండు గుహాత్ముండు గండగల్లుండు చండవర్మ
యమాంతకుండు లట్టఱుండు పండనేనుండు పురుజత్తుండు పూర్వమారకుండు స్వర్ణశ
త్రుండు స్వర్ణబలుండు దుర్గుండు స్వర్ణకంటకుండు అతిమాయుండు బృహన్నా
యుండు ఉపమాయుండు ఉలూకజిత్తు పురుషేనుండు విషేణుండు కుంతిషేణుండు

కురూక్షకుండు మలదుండు కశూరుండు మంగళుండు ద్రుఘుండు కోల్లాటుండు
కుటిలాశ్వుండు దాశేరుండు బభ్రువాహనుండు దుష్టహాసుండు ధృష్టకేతుండు
పరిక్షిత్తు పాపకంచుకుండు మహామోహుండు మహాదంష్ట్రుండు దుర్మతి
స్వర్గమేజయుండు శతకేతుండు శతవసుండు శతదత్తుండు శతప్రియుండు దుశ్శ
తుండు దుర్విసీతుండు భిన్నకర్ణుండు చమూరుకుండు అట్టహాసి మహాహాసి
సింహాహాసి మదోత్కటుండు కుంభోత్కచుండు కుంభనాసుండు కుంభగ్రీవుండు
కుటోదరుండు హస్తిమేహనుండు మహాంశుండు కుంభాంశుండు పూతినాసికుండు
పూతిదంతుండు పూతిచక్షుండు పూత్యాస్యుండు పూతిమేహనుండు మొదలైన
ప్రాధవిక్రాంతులు గల రిందులోనఁ జతుర్భావం డాదిగాఁ ద్రిశతృంఖ్యాకు
లైనమత్పుత్రులు హిరణ్యకశిపుహిరణ్యాక్షులంతటిమహాశూరులు మహాబలులు
గలరు వీర లొక్కొక్కరికి నూర్వురేసినుతులు వీరయట్టివార కలరు వీరితోఁ
గూడ నీసేనానాయకులు మదోద్వృత్తులై విజృంభించిరేని సమరంబున దుర్వృ
త్తులగుసురాధముల నశ్రమంబున నాశంబునొందించు గలరు సహస్రాక్షౌహి
ణీశ్వరు లైనవీర లింతవ ట్టొక్కమొగంబై తలపడిన నెదుర నెంతకడిది
యైనను బ్రత్యర్థిసంఘంబు నాక్రమించి భస్మీకరించు గల రబలలమాత్రంబున
కేమిచెప్ప నబోధిటికి సంగ్రామరంగంబున మాయావిలాసంబై క్రాని కేవలవిక్రమ
సంపద గలుగనేర దదిగావున మహామాయీకు లైనమదీయభటులముందరఁ
దదీయమాయ యేమి పనిగొనఁగల దన్నెలంత మద్భలంబున కామిషంబయ్యెను
నీకు వృథా శంకింపం బని యేమి భవన్మానసం బుత్సాహవంతం బగుంగాక
యనుచు దిగ్గన లేచి భండానురుండు మహాబలాధ్యుం డగుకుటిలాక్షుం డనుసేనా
నాయకుం గనుంగొని యోరీ నీబలంబు సమస్తంబును సన్నద్ధంబు చేసి యీపుర
ద్వారంబులయందుఁ దగినకాపు పెట్టుము దుర్గంబులం జేసొనుము జేవణికాశ
తంబు నిర్మింపుము మంత్రవేత్త లయినపురోహితులచేత దుష్టాభిచారక్రియలు సేయిం
పుము శస్త్రసన్నాహంబు శీఘ్రంబునం గావింపుము కలహం బత్యాసన్నం బయ్యె
నిప్పు డీవాహినీనాయకులయం దెవ్వనినైన నొక్కని సనేక బలసంఘాతసహితం
బుగా ముందరఁ బంపు మతం డతివేగంబున నయ్యబలాసైన్యంబున కెదురుగాఁ
జని యవ్వనితలతో సంగరంబు చేసి దేవసత్వదర్పితయు మూఢయు నైనయవ్వ
నితం దొడరి జయించి కచాకర్షణంబున నిచ్చటికిఁ దెచ్చుంగాక యని యచ్చమూ
నాథునకు నాజ్ఞ యిచ్చి యచ్చపలుండు సహస్రత్రితయాక్షౌహిణ్యాధిపతియు మహా
సత్కుండును నైనయతని వీడుకొలిపి తా నంతఃపురంబు ప్రవేశించె నప్పుడు దైత్యేం

ప్రకృష్టజ్యోతిషహం బై లలితామహాదేవియాత్రానిస్సాణనిష్ఠసం బుచ్చైస్సరం
మూఁ జెలంగె చని చెప్పి హయగ్రీవుండు మఱియు నిట్లనియె. 186

గీ. లుత లలితామహాదేవి యానభేరి, కాధణంధణధ్వానని కామమునకు
నద్భుతముగఁ బ్రతిష్ఠని యగుచు మ్రోసె, దుర్మదోద్ధతదైత్యదుండుభిరవంబు.

మ. బధిరత్వంబు వహించె జంతునికురుంబంబున్ మహాభీతితోఁ
గుఱిసోచ్చానచకండునంబులు గడున్ • ఘూర్ణిల్లె సప్తాంభసాం
నిధు లెల్లన్ గలఁగెన్ నిలింపవధమున్ • దిక్కు త్వన స్వీత శౌ
ర్యధురీణాసుర నార్యభౌమబలయాత్రాభేరికాభాంకృతిన్. 188

గీ. నరహరిక్రిధహుంకారనాదమునకు, దీటుగా మ్రోసె దై త్యేందుఁగీటి దేవ
శత్రుసేనాజనన్నాహాసమయజాత, యుల్లరీనామవాద్యకోచ్చైరవంబు. 189

వ. అష్ట డాభండానురోక్త ప్రకారంబునఁ గుటిలాక్షుఁడేషితుం దై దుర్మదుం డను
సేనానాయకుండు లలితాదేవిం గెలువ నుద్యోగించి సబలంబుగా యుద్ధనన్న
ద్దుఁ డయ్యె నయ్యవసరంబున. 190

క. లలితాంబిక యట వచ్చుట, దెలిసి మహాకోధవహ్నిఁదీప్తు లగుచుఁ గో
టులకొలఁది దైత్యవీరులు, విలసితనన్నాహ మెనఁగ • విభవము వెలయన్. 191

క. కిలకిలనాదంబుల దిక్కులు వగులించుచు సమీకఁకోవిదమతి న
త్యలఘుపరాక్రమయుతనోర్బలు లగుచు న్వేడలి రహితభంజనవాంఛన్. 192

క. ఘనమణిమయకవచితుఁడై, ననుజభటుం డొకఁడు మెఱసెఁదత్సంఘమునన్
గనుఁగొనువారికి గమనంబున భాసిలురోహిణాదిఁహాలిక దోహఁ. 193

ఆ. కాశరాత్రిసదృశకరవాల మొకచేతఁ, గుంత మొక్కచేతఁ • గూర్చి పట్టి
సలుపుచును విచిత్రచారీగతి హయంబు, సకల యోధుఁ డరిగె • నగరవీధి.

క. వితతవిలయావసరమా, రుతవేగోచ్చలితకులగిఁదుంహాలిక ను
న్నతము లయి నడచుగజముల, నతిరయమున నెక్కి కొంద • అరిగిరి వేడ్కన్. 196

వ. మఱియును. 196

సీ. పరిఘముద్గరగదాపట్టిన్ పాసాసి, భిదురపరశ్వధభిండివాల
పాశదుర్భిణాశూలంబాణఘురట్టక, ఫణిశీర్షవక్రతాస్యపాశతుండ
ఫణిదంతతురగాస్యకణయశతఘ్నికా, ద్విశిఖముసుండికాంకుశకఠార
యవమధ్యకోణమధ్యజ్ఞేపణిశస్త్ర, కాకతుండార్ధచక్రప్రహరణ

ఆ, శాపశార్ఙ్గముసలశక్తిమహాచక్ర, ముష్టిమధ్యకలితముఖముహోగ్ర

భాసమానశస్త్రబాహు లై కవచిత, దేహు లగుచు నతులసాహసమున. 197

వ. మహాబలు లై నయనేకకోటిదై త్ములు దుర్మదాభిధాన సేనానిపురస్సరంబుగా నగ
రంబు వెడలి రందుఁ గొందఱు శతాంగమాతంగతురంగంబులను గొందఱు
గర్దభమహూష్ట్రవృకశునకంబులను గొందఱు కాకకంకగ్మద్రోహకభేరుండా
దులను గొందఱు శరభసింహవ్యాఘ్రవరాహాదులను గొందఱు సర్పంబుల నధి
రోహించి చనిరి కొందఱు ప్రేతాధిపాహణంబు చేసి యరిగి రివ్విధఁబున బహు
విధవాహనారూఢులై పిశ్వుంబు దహించువారలుం బోలె నతిదారుణు లై
మహాబలోత్కటు లై నభటులు దన్నుం బరివేష్టించి చనుదేరఁ బటుపటహార్భ
టులఁ జతుర్దశజగద్భిత్తులు ప్రీలఁ దత్సహకారంబుగా నట్టహాసంబు సలుపుచు
దుర్మదుం డమ్మహాదేవికి నభిముఖంబుగా నడచె నంత భండానురాజ్ఞప్తుం డైన
కుటిలాక్షుండు శూన్యకపురంబుప్రాగ్ద్వారంబునందు రక్షణార్థంబుగా దశాక్షాహి
ణీపరిమితం బగురాక్షసబలంబుతోడం దాలజంఘుం డనుయాతుధానప్రవరు
నిలువ నియమించి తన్నగరదక్షిణద్వారంబున నంతియ సేనతోడం దాశభుజుం
డనుడై త్రేండు నిల్చి తత్పుటభేదనంబుపడమటివాకిటఁ దావత్ప్రమాణం బగు
సైన్యంబుతోడఁ దాళగ్రీవుం డనుదనుజపుంగవుం గాపువెట్టి తత్పుట్టణంబునుత్తర
ద్వారంబునఁ దాదృశసంఖ్యం బైనయనీకంబుతోడం దాళకేతు నుండ నియో
గించి యాప్రోలిసాలవలయంబునందలికపిశీర్షాఖ్యగృహంబులయందుఁ దథావిధ
పరిమాణం బైనవరూధిని నివసించునట్లుగా నాజ్ఞాపించి యిట్లు పంచాశదక్షాహి
ణులచేతఁ బురసంరక్షణంబు నిర్వర్తించి యావృత్తాంతంబు దెలుప రాక్షసేం
ద్రునిసన్నిధికి సరిగి వినయనిభృతుండై యిట్లని విన్నవించె.

198

శా. బాహువిక్రమమందరోన్మథితదృఢవృద్ధ్యోమసంచారిసం
దోహాంభోనిధి దేవ నీ వపుడు నాతోడఁ గృపాదృష్టిఁ బ్రో
త్సాహస్వాంతత నాజ్ఞయిచ్చినటులే * తత్పుట్టణత్రాణన
న్నాహంబుఁ దగ నిర్వహించితి సపత్నవ్రాతముల్ భీతిలఁ.

199

అ. చండదోషితాపసారుఁ డాదుర్మదుఁ, డిపుడు మనల గెల్వ * నెత్తి వచ్చు
తెఱవఁ బట్టి తేరఁ * దెంపున సబలుండై, చనియె యాతుధానసార్వభౌమ.

200

క. ఉద్భటవిక్రముఁ డగునస్తద్భటుఁ డొక్కరుండె చాలు * సత్వరగతి యై
తద్భామఁ బట్టికొని రిపు,హృద్భయదము గాఁగ నిచటి * కే తేరంగఁ.

201

క. పురరక్షణంబు సేయుట, నరపతులకు నీతి గావునఁ దేవర యి
ప్పరునున నానతి యిచ్చితి, వరిభీకర చేసినాఁడ * నట్టుల సేనుఁ.

202

- క. అని తన చేసినపని యద్దనుజనకున్ విన్నవించి ♦ తడయఁ తచ్చా
సనమున సమస్త సైన్యంబును సన్నద్ధంబుచేసి ♦ ముదమున ♦ 203
- క. అతిదర్శోద్ధతుఁ డగునద్దితిజనివచనమున నధిక ♦ ధీరులు సేనా
పతులు సమరసన్నాహము, అతులితములు గాఁగ మెఱసి ♦ రధిసత్ యలరక్ష. 205
- వ. అంత.
- క. కుటిలాక్షః ప్రేక్షితుఁ డై, చటులబలోద్ధిర్ణ మైన సైన్యము గొలువం
బటుగతిఁ జని దుర్మదుఁ డుద్భృతశక్తి బలంబుతోడఁ ♦ దలపడియె వడిక్. 206
- క. క్రూరులు తద్భటు లతిదుర్వారులు నిశితాస్త్రశస్త్రభల్లపతతుల్
నీరఁధంబుగఁ గురిసిరి, దారుణముగ శక్తి సైన్య తిపైఁ గినుకన్. 207
- గీ. కిలకిలారావముల రణఃక్రీడ నలుపు, దైత్యభటులఁ గిల్లెని సముద్రగరోష
మగుచు నుద్దండవిస్ఫురితాట్టహాసనినదములతోడఁ దచ్చక్తినికర మవుడు.
- క. కరభృతబహువిధశస్త్రోత్కరతశతధీవ్యమానః కాంతినికర మం
బర మెల్ల నావరింపఁగ, సురవైరులతోడఁ బోరెఁ ♦ జోద్యము గాఁగన్. 209.
- వ. ఇవ్విధంబున.
- గీ. శక్తులకు దానవులకుఁ దత్సమయమునఁ ద్రి
లోకసంక్షోభకర మాసమీక మయ్యె
బలపదోత్థరజఃపుంజభరితగగన
మగుచు బహులాస్త్రశస్త్రసంపాత మగుచు. 211.
- గీ. సామజశ్రుతిచామరచాలిత మయి, యశ్వనిశ్వాసవిక్రిప్త ♦ మై శతాంగ
పటలవిశ్రాంతమై ధ్వజపటనమీర, ఘాతమై పర్యె దివి రజోవ్రాత మవుడు.
- శా. అరీతిఁ దృణసాహసోగ్రుఁ డయి యష్టాక్షాహిణీసంవృతుం
డై రాజచ్ఛరవర్షము ల్గురియుచున్ ♦ సాటోపదోస్సారుడై
యారాత్రించరమాఖి శక్తి బల ముద్యచ్ఛక్తిమై జొచ్చి రా
వారింప న్నొస వచ్చె సచ్చటికి సంపదేవి శ్రోధంబునన్. 213
- వ. ఇట్లు సంపత్కరీదేవి దుర్మదున కభిముఖంబుగాఁ దనబలంబుతోఁ గూడ నడుచు
నప్పు డయ్యంబతోడ నరుగుడెంచి తత్సమాన లై నయనేకశక్తులు దమతమ
వాహనంబు లై న ఘోటకంబులచేత ననేకరాక్షసులం జదియం ద్రొక్కించుచు
విహరించుచుండ దుర్మదానుచరు లై నదానవులును విజృంభించి బహువిధశస్త్రా
స్త్రంబులు శక్తి సైన్యంబువైఁ బ్రయోగించుచుండ నత్యంతతుములం బగుఁడుద్ధం
బును కేరీమృదంగాదివాద్యనాదంబులును నక్తంచరసింహనాదంబులును శక్తినిక

రాట్టహాసనాదంబులును బరస్పరధిక్కారనాదంబులు సన్యోన్యప్రశంసానాదంబులును నితరేతరాయుధసంఘర్షణనాదంబులును రథాంగఘర్షణరనాదంబులును మాతంగబృహితనాదంబులును తురంగహేషానాదంబులును నేకీభవించి సకలదిక్షభిషరిపూరితంబు లగుచునుండఁ దదుభయసేనాసంచారసముత్థితధూళిపబులంబు లంబరంబును చిక్కులు నాచ్ఛాదించి యంధకారం బొనరించుచుండఁ దత్సమయంబున శక్తిసేనాప్రయుక్తనుహాస్త్రశస్త్రవిద్యమానంబులై ధరణింబడురాక్షసకళేబరంబులవలనఁ దొరఁగినరుధిరం బారేణుసముదాయంబు వడంచి యక్కొలంది నిలువక యనేకనదులై ప్రవహించుచుండ నందు శిలీముఖవిలూనంబులై పడి తత్తద్విరుదాంకితంబు లగుకేతనంబులు వోవుచుండ శరపతితం బగుధనశచ్చతమండలంబులతోఁ గూడి రక్తారుణి యైనభండనభూమి సంధ్యారోహితాభిహిమమయూఖమండలమండితం బైనవ్యోమమండలంబు ననుకరింపఁ గల్పించి తజ్వలనజ్వాలాకలాపంబు సాగరోదకంబులంబోలె శక్తినికరంబు దైత్యసైన్యంబుల నావరించె నప్పుడు తత్ప్రయుక్తనిశితాస్త్రశస్త్రధారానికృంతకంధరులై యనేకదానవులు సమరతలంబునం బడిన సందష్టాధరంబులు భ్రుకుటికఠోరంబులు క్రోధనంరక్తనయనంబులు నగుబహువిధరాక్షసశిరంబులు సంగ్రామధరణీతలంబున నంతటం గలయ నెఱసె నివ్విధంబున నకలజగద్భయంకరం బగుసంగరంబు ప్రవర్తిల్లుచుండ నత్యంతక్రోధంబున శక్తిసముదయంబు రాక్షససేనంబులువడ నడఁచె నాసమయంబున బహుప్రకారదారుణప్రహరణతాడితమూర్ఛితవినాశితవిభ్రాంతవలాయితం బైనవిజబలంబు నాశ్వాసించి రణదుర్మదుండగుదుర్మదుండు సాహసంబున దీర్ఘగీవసమున్నమంబును గకుద్విరాజితనిష్ఠరతోత్రంబును నైనమహోష్ఠింబు నెక్కి శక్తిసేనతోఁ దలపడి తోడిదానవులుం దానును నిశ్వసత్కాలసర్పభయానకశస్త్రాస్త్రదుర్నిరీక్ష్యులై సంపత్కరీచమూచక్రంబుల నెల్ల సముల్లసత్ఫలంబులై నభల్లంబులచేత మహంబుదంబులు వర్షధారలచే వనంబులం బోలెఁ గప్పిన దుస్సహసత్వం దైనయద్దైత్యనిబాణసహస్రంబుల సంతాడితంబై శక్తిసైన్యంబు తణమాత్రంబు చేయునది లేక యూరకనిల్పె నగత నది గనుంగొని క్రోధారుణలోచన యై సంపత్కరీచేవి రణకోలాహలాఖ్యం బైనదంతావళంబు నెక్కి యలని మాగ్గొని సమరంబు సేయునమయంబున.

214

చ. కనఁబడె నిత్యమండలితఃకార్మకమున్ శరరజ్జువున్ బత

ద్దనుజచయంబు నింతియ యితఃపర మేమియుఁ దోఁప దమ్ము గై

- కొని యరిఁబోసి నిండుతెగఁ గూరిచి లక్ష్మము చేసి యేయ న
య్యనిమొన సంపదీశ్వరికఁ గ్రాశుగలాఘవ మెన్న శక్యమే. 215
- వ. ఇత్తైఱంగున. 216
- క. ఖరకరకరనంపర్క, స్ఫురదుగ్రతశత్ర తాతి, సురుచిరబాహో
ద్ధురదవకీలల సంఘ, క్కరిదానవపై న్యవనముఁ గాల్పం జొచ్చెన్. 217
- క. దానన్ గోపం బినుమడి, గా నాదుర్మదుఁడు తీవ్ర, కాండము లతిదు
ర్మానమున సంపదీశ్వరి, పై నిబిడముగాఁగఁ గురిసెఁ బహువేగమునన్. 218
- క. ఇతరేతరశతసాం, ద్రౌతచేఁ దిమిరంబు పర్వెఁ నభమున నం దు
ద్ధతతత్సంఘర్ష సము, ద్ధతశిఖకణములు వెలింగెఁ ఖద్యోతరుచిన్. 219
- వ. అప్పుడు. 220
- క. బలవంతము రణకోలా, హలనామము సంపదంబి, కాధిష్ఠిత ము
జ్వలమహిమం బగుదంతా, వశరాజము గవిసె దాన, వప్రతిపయిన్. 221
- వ. ఇవ్వీధంబున నాసంపత్కరీదేవివాహనవేదండంబు మదోద్దండం బై యమ్మహానుభా
వను మోచుచు శాత్రవబలంబులపై నుఱికి. 222
- సీ. కఱకుఁదొండమునఁ గొండఁ జూట్టి నేలతో, గుల్లలత్తిత్తి గాఁ గొట్టి కొట్టి
యేడ్తెఱతో స్పృశఁన్నివగజోహంతినా, మఱి కాళ్లఁ గొండఁ మట్టి మట్టి
కులిశంబు నగువాడిఁకొమ్ములఁ గొండఁ, గడుపులు పగులంగఁ బొడిచి
కాలదండముఁ బోలుఁవాలదండంబునఁ, గడిమిమైఁ గొండఁ నడిచి యడిచి
గీ, గాత్రమర్దనమున నఖాఁఘాతముల న, నూనఘీట్కారములఁ బ్రతిమానబాధ
వీడనములఁ గొండఁ బాదఁపెట్టి పెట్టి, వారణం బిట్లు దనుజులఁ బారి చమరె. 223
- గీ. దానఁ గ్రోధరక్తాక్షుఁడైఁ గదానవాధి, పతి యొకశిలీముఖమున సంపత్కరీకి
రీటుగతమణి యొక్కటిఁ సూటి గాఁగ, శులిచెడ్గోలాహలముగ దైత్యులు నుతింప.
- శా. స్రక్రోధారణదృఙ్మహాగ్ర యగుచున్ గాఁ సంపత్కరీదేవి శా
త్రకూరాస్త్రము లుద్ధతిం బఱపి తద్వక్షంబు భేదింప నా
విక్రాంతాగ్రణి యైనదుర్మదుఁడు వేఁ వీతానుఁడై కూలె న
ర్షక్రవ్యాదులు భీతిఁ బాఱంగఁ బ్రహర్షం బంద శక్త్యాఘముల్. 225
- క. అప్పుడు కిలినాదం, బుప్పతిలన్ శక్తు లనురఁయూఢోత్తములన్
దప్పి చనకుండఁ గుప్పలు, తెప్పలుగాఁ గూల్చి కడిమిఁ దీపించి గనిన్. 226
- క. హతశేషులు శూన్యకపురి, కతిజవమునఁ బఱచి దుర్మదాభిఖ్యచమూ
పతి సంపత్కరీచే రణ, హతుఁడౌ తేర్పడఁగఁ జెప్పిఁ రనురవిభునకున్. 227

- క. ఆవృత్తాంతము విని దుర్భావుఁడు భండాసురుఁడు † పరుషతరక్రో
ధావిర్భావుఁడగుచుఁ బ్రభావప్రజ్వలితుఁడై నభంగి మెఱయుచున్. 228
- గీ. చంద్రనిష్ఠులతో నెకనక్కమాఁడు, నీక్షణంబులచే దున్నిఁగీతఁ డగుచుఁ
గేల దారుణతరకరవాల ముగ్ధ, లీల నంకించి భ్రుకుటికఁరాఘఁ డగుచు. 229
- క. కుటిలపరాక్రము నాత్మనికటవర్తి ననూనసమరఁకార్యధురీణుఁ
గుటిలాక్షు సైన్యవతిఁ గని, చటుతాద్ధత్యమున రాతిఁచరవతి వత్కెన్. 230
- క. ఆదుష్టవనితయెట నేఁ, డాదేవారుల జయించి † యతిబలమత్తుం
డాదుర్మదునెట రణమున, మేదినిఁ గూల్చెనట యప్రమేయమదమునన్. 231
- క. హా విధిక్యత మగుపని యెంతో వింత గదా తలంప † దుర్జయుఁడు గదా
దేవతలకు నరులకు నాశీవిషముల కతఁడు సుప్రసిద్ధము గాఁగెన్. 232
- గీ. అట్టిదుర్మదు ననిఁ దెగఁటార్చె నట్టె, యబల యొక్కతె యిది కడు † నమ్ముతంబు
గాన నాలస్య మొనరింప † గాదు వేగ, వినుము దీనికిఁ బ్రతికారవిధముఁ దెలియ.
- క. చండభుజాదండబలోద్ధండుని నవ్రతిమబలవిఠానరణజితా
ఖండలముఖసురకాంఠుఁ గురుండుం డనువానిఁ బంపు † రూఢిగ ననికిన్. 234
- చ. అతఁడు రయంబున న్నిజబలాలవళితోఁ జని విక్రమాతిద
ర్పిత యగుచున్నయన్నైలతఁ † బేర్చి జయించి తదీయ మైనయ
య్యతివలపిండుతోడ నిట † కయ్యెలనాగను గొప్ప వట్టి యు
ద్ధతగతి నీడ్చి తేగలఁ డుదగ్రబలాభ్యుఁ డజేయుఁ డేకిన్. 235
- క. కుటిలాక్ష యతని నీ విచ్చటికిన్ బిలిపింపు మనిన † నత్వరముగ న
ప్పటుబుద్ధిఁ బిలువనంపెన్, గటుశౌర్యవినిర్జితారికాంఠుఁ గురుండున్. 236
- గీ. చండదోర్ధండు డై నకురుండనామ, వాహినీనాథుఁ డత్యంతసాహసుండు
నేత్రనిర్దిష్టభటసమూహమాతఁ డగుచు, వచ్చె నచ్చటి కందఱు † మెచ్చి చూడ.
- గీ. వచ్చి భండాసురునిపాదఃపనజములకు, నధికభక్తిఁ బ్రణామంబు † లాచరించి
వినయమున నిల్వ నాతనిఁ † గని నిశాచ, రేంద్రుననుమతిఁ గుటిలాక్షుఁ † డిట్లు లనియె.
- క. ఆజ్ఞకి నినుఁ బొమ్మని మన, రా జానతియిచ్చినాఁడు † రాజత్రైన్య
బ్రాజ్ఞుఁడవై యరుగుము, స్త్రీజయ మెం తని నిరాకరింపకు మదిలోన్. 239
- క. దుర్మదునిఁ ద్రొంచి రణజయ, దుర్మదమున విజ్ఞప్తిగి † దుస్త్రి లెంతో
శర్మముతో నుండిరి రణ, కర్మత మన కిది సహింపఁగాఁ దగ వగునే. 240
- క. మాయావిశారదుండవు, సాయకవిద్యావిశేషఃపతురుడవు విచి
త్రాయోధనదక్షుండవు, నీయెదుర న్నిల్వఁ గలరె † నిర్జరు లై నన్. 241

- క. ప్రీ లనగ నెంత నీ కిటు, లాలస్యమునేయ కేగి యావనితల ను
న్మూలంపు మనుచు నధిపతి, మోలక గుటిలాక్షుఁ డాకురుండకుఁ బల్కెన్. 242
- చ. పలికిన నాతఁ డాదనుజభర్త పదంబులకున్ నమ్మస్మియో
కలన మొనర్చి వీక్షించి ప్రగాఢరయంబున శూన్యకంబు దా
వైలువడి యుద్ధతిఁ జనియె యిశ్రుతబాహుపరాక్రమంబు తొ
బలములు గొల్చి నా నహితభంజనవాంఛ దుర్గాగ్రహంబునన్. 243
- వ. ఇవ్విధంబున. 244
- క. ఇరువదియొక్కోహిణు లుద్ధరరాక్షసబలము గొల్వ యోర్ధ్వముమైఁ
వ్వరితముగ దుర్మదాగ్రజుఁ, డరిందముఁడు హయము నేక్కి యరిగెడువేళన్. 245
- క. కరిహయనరనమ్మర్దిత, ధరణీతలరజముచేత యశదిశలును స
భరితములు గాగఁ దిమిరము, వరఁగెన్ వ్యోమమున భువిని యబరమునీంద్రా. 246
- వ. అప్పుడు కురుండకుండు. 247
- క. అనుజునిఁ దలంచి శోకము, ఘనరోషము న్నాగహంబు యాధముగ మనం
బున ముప్పిరిగొన శక్తివృత్త, తన మార్కొని శాతశరశతంబుల ముంచెన్. 248
- వ. మఱియును. 249
- ఆ. కుటిలశర్జణచాపగుణఘోషణము మహాభీషణముగ మ్రోయఁ యేర్పి శక్తి
సైన్యముల నుదగ్రసాహసంబునఁ జొచ్చి, కడిమి సంపదంబుఁ గాంచి పల్కెన్. 250
- క. బాలుఁ తనతమ్ము దుర్మదు, నాలంబునఁ గూల్చి దాన యతిశయగర్వ
వ్యాభీషణ్యదయ వైతివి, బేలా యిటువంటి వగునె విజయము లెందున్. 251
- గీ. మదిఁ దలచ నల్ప మగుచిత్రమంబు నల్పి, బేల యింతమహామదం యేల నీకుఁ
బాపమతి వైసనిన్ను మద్బాణవితతి, నంతకునిపురి కనిచెద ననురు లలర. 252
- క. అతిహృదయంగమమును స్వాదుతరంబు నపూర్వమును గడుష్టము నగునీ
దుతనూవల్లి గలుగులో, హిత మింపుగఁ గ్రోలు గాక యిటు భూతంబుల్. 253
- ఉ. చూచెదు గాక మద్విజయఘోషిరబాహుబలంబు నాజులో
నీచత నీవు దుర్మదుని నే డని జంపిసయట్టిపాపమున్
భేదరభూచరుల్ గనగఁ గిల్బిషచిత్త మమ్ము గెల్వఁగా
వేచిసనిన్ను బిట్టనుభవింపగఁ జేసెద మచ్చరంబులన్. 254
- మ. అని యిహీతి గళోరవాక్కుల గజేంద్రాధిపాద యాసంపదం
బు నధిక్షేపముచేసి యాఖిలుడు దృష్టాంతమున నావిమ

ద్విసశౌర్యంబున కాత్మసైనికుల దుఃస్వార్థపితృపాశులక
బనిచెక్ వారలు సుద్ధతిం గడగి సంపదేవిసైన్యంబుపైక్.

255

చ. కవిసిన వారలం గని యశంపితధైర్యముతోడ నిల్చి శా
త్రవజయకాతుకంబున దుఃఖం బొనరింపగ నాత్మశక్తిసై
న్యవితతి కాజ్ఞ యిచ్చె సతిహర్షముతోడుత సంపదంబ లో
కవిదితసుప్రభాజితవికర్త నబింబ నతావలంబ దాక్.

256

గీ. తత్కురుండకసైన్యవిదారణమున, కీట్లు సబలంబుగా నుత్సహించుసంప
దంబికాదేవికడకు నశ్వాధిరూఢ, వచ్చి యిట్లను సధికసాంత్యనము గాగ.

257

క. చెలి సంపత్కరి సద్గణ, బలనిధి నీ విపుడు నాదుచనవున నామా
టలు చిత్తగింపు దెలిపెదఁ, దలచిన కార్యంబు సీకుఁ దద్దయుఁ బీతిక్.

258

క. నవనవముగ నివ్వడు దా, నవవీరగణంబుతో రణం బొనరింపక్
దివిరి యిటకుఁ జనుదెంచితి, నవిలంబితముగ నొసంగు మనుమతి నాకుక్.

259

క. నాయందలిస్నేహంబున, నాయోధన ముడిగి నిల్చి మట క్షణమాత్రం
బీయాచన నెఱవేర్చుము, నాయుల్లము సంతసించు నయమున దీనక్.

260

గీ. అనుచు వేడిన మందస్మితాస్య యగుచు, సధికసమరసన్నద్ధ మై నట్టియాత్మ
సైన్యము మరల్చె నయ్యంబశాసనమున, నిలిచె నూరక సంతత నిఖిలబలము.

వ. అంత బాలమార్తాండమండలప్రభాభాసమానదేహకాంతు లగునశ్వాధిరూఢంబుపై
స్యశక్తులు పవమానవేగంబులును నిశితఖిరపుటనిర్దళితసమరభూభాగంబులును నై యా
త్మీయబలవార్ధికి దరంగంబులువోనితరంగంబుల నెక్కి యొక్కపెట్టునఁ గురుండ
కవాహినిపైఁ బడి వల్గావిభాగకృత్యంబులను సంవర్తనవివర్తనంబులను జారీభేదంబు
లను బంచధారలను బాతసప్రోత్సాహసంబులను మఱియు ననేకగతివిశేషంబుల
నత్యంతచతురలై యశ్వహృదయజ్ఞలైనయమ్మహనీయలు సమరవిహారంబు సలు
పం దొడంగిన నిజవాహినీనాథ ప్రేతులై దాసవీరులు పారిం దలపడి దారుణ
రణంబు నేయుచుండ నశ్వాధిరూఢదేవి యపరాజితసమాహ్వయంబును గతిలాఘు
వవిజితకురుంగహయంబును నైనమహాహయంబు నెక్కి సంచలద్యేణికానుభగయు
సలీలవిలోలస్మృగాంకకలోజ్జ్వలయు సంధ్యారాగరక్తశీతాంశుబింబ్రపతీకాశస్మయ
మానవదనయు నగుచు మణిమయం బైనదివ్యకార్మకంబుఁ గేల ధరించి నజ్ఞంబు
చేసి గుణటుకారంబున దిశలు పూరించుచుఁ గురుండకుని మార్కొని శరాసారం
బులం గప్పినఁ దృప్తయుక్తంబులై రుక్మపుంఖంబులైనయసంఖ్యశిలీముఖంబులు
దశదిక్కు ల్లాకమించిన దుర్మదాగ్రజండును దురాచారుండును జండవిక్రము

చును నై నయక్కురుండకుండు నిజశార్ఙ్గనిర్గతంబు లై నయనేకశరంబుల నద్దేవిం
గ పై నప్పు డమ్మహానుభావవాహనతురంగం బనేకదనుజుల సంహరింపుచుఁ బ్రభ
యకాలకాలమేఘగర్జనంబుఁ దర్జనంబునలుపు హేమాఘోషంబున వైరిసైన్యంబు
దైన్యంబు నొంది మూర్ఛింబునట్లు గాఁ జేసె నంత నద్దైత్యబలంబున నమ్మహాదేవి
యభేచ్ఛంబుగా నంచరించుచు దివ్యంబును నమోఘంబును జ్వలితాకృతియును
సగునిజపాశాయుధంబువలన భుజంగభీషణంబు లగుబహుకోటిపాశంబుల నుత్పా
దించి ప్రతిపక్షాసేకంబు నమస్తంబును బంధించి వడందోచిన నాత్మీయసైన్యబంధ
నంబునఁ గ్రుద్ధుం డై యయ్యతుధానుం డొక్కనిశాతకాండంబున నవ్వేదండ
యానరత్నమయకోదండదండగుణంబు ఖండించిన నత్యంతక్రోధంబున సంఘిన్నమా
ర్గి యగుశరాసనంబు విడిచి యాహాయాయాథ మహాగ్రహంబున దుర్మదుం డగు
నద్దుర్మదపూర్వజువక్షస్థలంబు లక్ష్యంబుచేసి యంకుశంబు ప్రయోగించిన నది మం
డుచుఁ దదవృక్షంబు భేదించి యతనిప్రాణంబులతోడ శోణితంబుఁ గ్రోలుచు వెడలిస
వాఁ డశనిపాతంబునం గూలినవృక్షంబునుంబోలె భూమిం బడియెఁ దత్సమయం
బునఁ దదంకుశసముద్యాత లై యవరిమిత లై నయుద్భుతపూతనలు గవిసి పాశబ
ద్ధంబు లై నశత్రుసైన్యంబుల భక్షించి యనంతరంబ యంతర్ధానంబునొంది రిల్లు
వింశత్యక్షౌహిణీనాథుం డై నకురుండకుండు భండనంబున నబలంబుగా నిహతుం డై న
మాతావశిష్ట లగుతద్భృత్యులు నత్వరంబుగాఁ బఱచి యావృత్తాంతం బంతయు
రాక్షసాధిపతి కెఱింగించిన నాశూన్యకపురాధీశ్వరుండు నిజసేనాధిపతి యగుకురుండ
కుండు సోదరయుక్తంబుగా శక్తి సైన్యనిపాతితుం డొటకు మనంబున విషాదంబు
నొంది భుజంగంబుభంగి దీర్ఘోష్ణనిశ్వాసంబులు నిగుచ్చుచుండఁ నని చెప్పి హయ
గ్రీవుండు వెండియు నిట్లనియె.

262

సీ. భండనభూమిఁ గురుండకుం డశావధి, రూఢచేఁ బడుటకు • గాఢకోప
ఘూర్ణితచిత్తుఁ డై • కుటిలాత్ముఁ గని భండ, దైత్యుండు వల్కె నుద్ధతము గాఁగ
స్వప్నంబునందు న•సంభావ్య మశ్రుత, పూర్వంబు భయద మద్భుతతమంబు
కడుఁ దీవ్ర మైనయీ•కష్ట మాగతమయ్యె, నిన్నిన్లాళ్లు నది • యెట్టి దనిన
గీ, సధికజవనత్వశాలులు • సన్నదమ్ము, లతిపరాక్రమదుర్మదు • లై నయెట్టి
దుర్మదకురుండులపై యొక్క • దుష్టవనిత, చెలులచే జచ్చి రింతకు • గలదె వింత. 263

క. అతిమాయావిని యగున, య్యతివపనియె యింతవట్టు • నదిగావునఁ ద
త్ప్రతి గెలువఁ బంపు మపరాజితంబుఁ గరంకాదిపంచ, సేనాపతులఁ.

264

- భుజంగ. శతాక్షాహిణీస్సైస్యసంయుక్తులై యా,దితిప్రోద్భవుల్లటితేం పొప్ప మాయా
వతిక్ దుర్విలాసాధివాసాంగకక్ ద,త్సతిక్ బట్టితేరంగ ♦ శక్తుల్బలాఘ్యుల్. 265
- క. వారలు రణదుర్మదు లతి,శూరులు సంగ్రామభూమి ♦ సాలయక ధైర్యో
దారతఁ బ్రాణము లీఁగల,వా రొకనతి గెలువ లేక ♦ వత్తురె మగుడక్. 266
- క. అని యానతి యిచ్చిన న,ద్దనుజేంద్రునియాజ్ఞ యపుడు ♦ తలఁదాల్చి రయం
బునఁ గుటిలాక్షుడు పిలిపి,చిన వచ్చి కరంక ముఖ్యసేనాధ్యక్షుల్. 267
- గీ. అపుడు కుటిలాక్షదర్శితం ♦ లగుచు దాన
వేంద్రుపదముల కెఱఁగి వఃపిన్నప్రదీప్త
కీలములయందుఁ బడఁ దమఃకించి యరుగు
మిశుతగమివోలే దైర్యంబు ♦ మిక్కుటముగ. 268
- క. అక్షాహిణీశతాన్వితు, లక్షీణపరాక్రములు దుఃరాగ్రహచిత్తుల్
రక్షోగ్రణు లేపురు రణ,దక్షులు నగరంబు వెడలి ♦ దారుణభంగిక్. 269
- క. క్రోధాంధు లగుచు శక్త్యా,యోధసకృతివాంఛ నరిగి ♦ రుద్ధటరణభే
రీధాంధణ లాశాద్విర,దాధిపులచెవు ల్వగుల్పుఁ ♦ దగి గర్వమునక్. 270
- క. సతతప్రచలత్రైతన, మతులితగతిభేదచతురహయచయము మదో
ద్ధతరణకుశలమతంగజ, మతిద్యవ్యదీర్ఘరభటము ♦ నై బల మొప్పెక్. 271
- వ. అని చెప్పి. 272

—◆◆◆ ఆశ్వాసాంతము. ◆◆◆—

- మ. కనకోర్వీధరచాప చాపలయుతఃక్షౌకంటకోగ్రాసుర
స్తనయిత్నుప్రబల్ప్రభంజన జనఃధ్యానానురూప్యవభా
ఘనచిన్మూర్తివిశేష శేషభణిరాఙ్గైవేయకాంతిప్రతాం
తనితాంతస్ఫుటవత్స వత్సలతరాంతస్సగర సారాకృతీ. 273
- క. శతపత్రవత్రచోచన,శతధృతిశతమన్యముఖ్యసకలసవనభు
క్రృతతిప్రస్తుతశుభదా, ప్రతినిధిదివ్యానుభావ ♦ ప్రవిమలభావా. 274
- ప్రస్వీణి. ఖండితానేకపాకారదై తేయరాట్పుండరీకాకృతిఃస్ఫూర్ణదుగ్రాసురా
కాండభాండోఘరఃక్షాతిదీక్షాచహోద్దండనేత్రాంచలోన్యద్దయాభాసరా. 275

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షవీక్షాసుధారసాసారప్రసారణసులబ్ధ
కవితావైభవావస్తంబసూత్ర పరాశరగోత్ర విలసదాతుకూరివంశ
సంభ వాయునామాత్యపౌ త్రాదిమూర్తినామనామకవిపుత్ర
సకలసుకవిజనవిధేయ పాపయనామధేయ
ప్రణీతం బైన లలితాంబోపాఖ్యానం
బనుమహాప్రబంధంబునందుఁ
జతుర్థాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీసద్గురుచరణాంబిందాభ్యాంనమః.

శ్రీ

లలితాంబోపాఖ్యానము.

పంచమాశ్వాసము.

—o—o—o—

మధరాధరేంద్రసు

తామహితలతోపగూహితప్రథితనిజాం

గామరభూజలలామా

భూమశ్రీధాన్యవాటిపురవరధామా.

1

వ. అవధరింపుము తురంగవదనుం డగన్త్రమునీందుగ్గినకు వెండియు నిట్లనియె నట్లు

గరంకాదులు రణనిశ్శంకులై చనునప్పడు.

2

మ. హయపేష లజబృంహితంబులు భటోద్యత్సింహనాదంబులున్

రయవత్స్యందనచక్రఘ్నరమహారావంబులుం గూడి య

త్యయకాలార్ణవభూరిఘోషనదృశం ధైయుద్భటం బై నయొ

క్కయపూర్వధ్వని నిండె నంబరదిశాకాండంబులన్ గాఢ మై.

3

క. రథచక్రనేమివిదళిత, పృథివీరేఖచ్చటాక్షాపితరుచి యగుచున్

బృఘుహిమవర్షచ్చన్నప్రథితం డైనట్లు దోచెఁ ధై యుద్భావుండున్.

4

గీ. ధూళిమయ మయి నట్టుల ధై తోచె విశ్వమంతయును జూడ శబ్దమయంబురీతిఁ

దోచె నిఖిలంబు విసంగ నుద్ధరత నడచు, దనుజసేనలరేఖవాద్యములవలన.

5

గీ. పాంసుజాలనంవృతడై త్యంబలము జలధి, పోల్కి నింపని గణుతింపఁ ధై బోలదయ్యె

వ్యాఘ్రమీనాదిచిహ్నతాంబోలకేతు, జాల మభినంచారమత్సాళి నెనసె.

6

గీ. అవ్యధంబున నుద్ధతు ధై త్యనాథు లేపురు శక్తిసైన్యములమీఁద

నడచునప్పడు త్రిదశమాననము లెల్ల, శక్తిభంగభయంబున ధై జలదరించె.

7

- అయనురవల్లభులు బహుమామోహాయప్రయోగముహేతు లగుటచే
గామెడ సర్పిణి యనియెను, మాయా గావించి సేవితముద్దేశవంధక. 8
- అట్లు గావించిన యాసర్పిణీమాయ, దుష్టశాంబరి యష్ట ధూమ్రవస్త్రి
యును మఱి ధూమ్రాస్త్రియును ధూమ్రలంబవ, యోధరయును మహాభోధనదృశ
గంభీరకుక్షియుఁ ధ గణగోమాయుసం, రావిణియును నై కరంకముఖ్య
లెలమిఁ బూర్వంబున నేమాయచే మహేంద్రప్రభృత్యమరులదర్శ మడఁచి
గీ, గట్టిమాసర్పిణీమాయ యటుల శక్తిసైన్యములమ్రోల వారలసావ్యంతములకు
భయముఁ జేయుచు నుద్ధతిఁ బరువులెత్తె, బహువిధవిచిత్రగతుల భూభాగ మడఁ.
వ. ఇతైఃపంగున సనేకసర్పవిభూషణి యగునాసర్పిణీమాయ తన్నుఁ గనుంగొనువారికి
నాశ్చర్యభయకంపంబు లుత్పాదించుచు సర్పజనని యైసకద్రువయపరావతారం బు
మాయామయశరీరంబు లై సబహువిధసర్పంబులకు నుద్భవస్థానంబై వృద్ధజంబుకంబు
నొలె వినువారికిం గర్జకతోరంబుగా నటించు శక్తిసేనామధ్యంబున సవరిమితవిచిత్ర
వల్లనంబుల సంచరించుచుండ సప్తడు శక్తులు రాక్షసులు నొందొరులం దలవడి
వీరభాషణంబుల సన్యోన్యమాసనంబులయం దత్యంతకోధం బుదయింపజేయుచు
యుద్ధోన్మాదంబున నతిసంకులత్వంబునం బరస్పరంబు నెఱుంగక శత్రుపాణులై యిత
రేతరప్రహారంబులు నల్పుచు శస్త్రాస్త్రసంఘటనసముత్థితంబులై విస్ఫులింగంబు
లంబరంబున నిబిడంబుగా మెఱయ నుభయపై నికనికరప్రవర్తితభాణసమూహంబు
దిశాసందోహంబు నిండ నతికతోరంబు లగునట్టహాసంబులును సింహనాదంబులును
భయంకరంబులై ప్రవర్తిల్ల రణమహీతలసముత్థపరాగవటలం బంధకారంబు నాపా
దంప రాక్షసగణంబులు యథేచ్ఛంబుగా రక్తమాంసమేదోమృజ్జ లాస్వాదించి తృప్తి
నొంది సర్పనంబులు నలువ ఘోరసమరంబు సేయుసమయంబున రాక్షససైన్యంబున
శక్తినికరకర్మాగజాగ్రన్మండలాగ్రనిరర్గళవిహారంబున ఛిన్నంబు లై నవదకరంబులును
భిన్నంబు లై నయరశ్మిరంబులును బగిలినవర్మంబులును నెగిలినవర్మంబులును నికృ
త్తంబు లగుకరవాలంబులును బ్రవృత్తంబు లగురక్తనదీజాలంబులును వికీర్ణంబు లగు
కేశపాశంబులును వికీర్ణంబు లగునంకుశపరశుపాశంబులును మ్రగ్గెడుతురంగంబులును
మొగ్గెడుమాతంగంబులును నుగ్గునూచంబు లై నశతాంగజాలంబులును దగ్గి పడియె
డుకేతనవాతంబులును రాలెడుగజదంతంబులును దూలెడుకుంతంబులును విఱిగినబా
ణాసనంబులును నొఱగిననుభటజనంబులును విలూనంబు లగుతనుత్రాణంబులును
దనువిలీనంబు లగుబాణంబులును మఱియు రక్తనదీప్రవాహంబులం బడి పోవుచుండు
కరితురగవరభోజనక శీబరరథావయవధ్వజచ్ఛత్రచామరంబులును సతిసాంద్రమాంస

కర్దమంబున. నిమగ్నంబులై కదలక యున్న రథస్తోమంబులును శోణితనిర్మలంబులకు
 సనుచూపంబుగా నెఱయుశిరోరుహశైవాలంబులును గలిగి: సంగ్రామంబు భీమంబై
 చెల్లుచుండ నహింసక నిజబలంబులం జేకొని యయ్యేపురువాహినీనాయకులు స్వ
 ణిం బ్రేరేపించిన నది తనశరీరంబువలన ననేకవిధంబులై నయసంఖ్యదండశూకం
 బులం గలిగించిన వానిలో, గొన్ని తక్షకసన్నిభంబులు గొన్ని కర్కోటకసదృశం
 బులు గొన్ని వానుశ్చప్రతిమంబులు మఱియు, గొన్ని నానావిధవపుర్వశేషంబులు
 నానావిధదంష్ట్రాభయానకంబులు నానావిధవిషాగ్నిజ్వాలాజాలనిర్దగ్ధభువనత్రయం
 బులు నై దరదాఖ్యంబును వత్సనాభావ్యాయంబును గాలకూటాభిధంబును సౌరాష్ట్ర
 జనామధేయంబును బ్రహ్మపుత్రాభిఖ్యంబును బ్రదీపనసమాఖ్యంబును శౌక్లికేయనా
 మధేయంబును గాకోలసమావ్యాయంబును హాలాహలాభిధానంబును మఱియు
 నితరంబులు బహువిధంబులు నై నయనేకవిశేషంబులచే వ్యాప్తంబులై నస్వకీయవ
 దనంబులతోడ నాలుకలు గోడుచు శక్తిసైన్యంబుల నావరించె నందు ధూమ్రీవ
 ర్ణంబును వదనద్వయసంయుతంబులును సతిభయంకరంబులును నగుననేకకోటిస్వం
 బులు సర్వీణీనయనద్వయంబులవలన నుత్పన్నంబులయ్యె సగ్రంబునను బుచ్చంబునను
 ఫణాన్వితం బై నవదనంబు గలిగి సర్వాంగసీలంబులై నయపరిమితవ్యాళంబులు దదా
 స్యంబువలన నుద్భవించె శబలవర్ణంబులును జతుర్వక్త్రంబులును సుగ్రరోచులు నై న
 యాశీవిషపహస్రంబు లమాయాచినినాసికావివరంబులవలనం గలిగె బీతవర్ణంబు
 లును ఫణాత్రయమండితంబులును దంష్ట్రాభీషణవికటానంబులును గ్రోధదీప్తింబు
 లును నై నభుజంగసంఘంబు లక్కుహనాపరాయణకర్ణికుహరంబులవలన వెడలె
 వెండియు లంబమానంబును బవమానకుంభితచర్మభస్మికాప్రతిమానంబును మహా
 స్థూలంబును నై నతదీయపయోధరద్వంద్వంబువలన రక్తవర్ణంబులు సతిదారుణంబులు
 నై నబహుపన్నగంబులు హాలాహలంబు గ్రక్కుచు నుప్పటిల్లె నిట్లావిర్భవించి
 యాసరీస్యపసంఘాతంబులు ప్రతిబలంబులపైఁ గవిసి చిందఱవందఱగాఁ గఱచియు
 విషపహ్నిజ్వాలలఁ గాల్చియు సతిదీర్ఘభోగపాశంబుల బంధించియు గణిసముఠిమండ
 లంబులై నఫణామండలంబుల నడిచియు సత్యంతాకులత్వంబు నొండఁ జేసిన లలితా
 సైన్యంబునందలిశక్తినికరంబులు బహుశశస్త్రాస్త్రసముదాయంబుల వానినెల్ల ఖండిం
 చుచు విజృంభించిన నక్కాకోదరంబులు పునఃపునస్సర్పిణీసముత్పాదితంబులై శత
 సహస్రాయుతనియుతప్రయుతాదిసంఖ్యాతీతంబులై యుపర్యుపరివర్తమానంబులై
 ముహుర్ముహుశ్శక్తి సేనావివిధాయధఖండితంబులై యంతకంతకు వింత యగునట్లు
 గా నొక్కస్వంబు ఖండితం బగునంతలో ననేకకోటిస్వంబు లుద్భవిల్లుచు నిజోద్భ

వమూలం బైననర్పిణి నశింపకుండుటంజేసి తామును దృఢుండనమాత్రంబున నశింపక
మఱిమఱి పుట్టుచు గిట్టుచు వెండియుం బుట్టుచుండె నయ్యుండ శక్తిసై నికశరీరంబులు
విహనలదహ్యమానంబులై తన్మాననంబులు ముఖసంతాపితంబు లగుటయు వీరల
మర్దింప నింతకంటె మనకు నమయంబు లే దని కర్తవ్యవిచారమూఢ లగునాశక్తుల
మోదఁ గవిసి. 10

క. రాసభశతోహ్యమానో,ద్భాసితరథ మెక్కి ప్రళయఃపారీదసదృశం
డై సాయకవర్షము లలి,తానేనల్పవైఁ గరంకదనుజుండు గుంపెన్. 11

గీ. కరివరము నెక్కి విక్రమాఃధ్రువుండు కాక,వాసితనమాఖ్యుడగుడై త్యివాహినీశుఁ
డతినిశాతధారాంచితం యైనయట్టి,చక్రమున శక్తివాహినీ,చయముఁ గలఁచె. 12

ఉ. భండమహానురేంద్రబలఃపాలనదక్షుండు వజ్రదత్తుండు
జండభుజాబలుండు పటుఃశౌర్యకుతూహలతన్ మహాఃప్రవా
హుం డయి వజ్రఘోరివిశిఖోత్కరముల్ నిగిడించి విక్రమా
ఖండితశక్తిసైన్యములఁగర్వ మడంచి యలంచె నుగ్రుడై. 13

క. గడుసరి వజ్రముఖుండును, గడిదిమగం డత్తుడగఁగఱువాహనుఁ డై
కమవాడికుంతధారల, బడలుపడఁగ నడిచె శక్తిబలములఁ గడిమిన్. 14

మ. అరిదుర్వారుండు వజ్రలోముఁ డనువాఁ డత్తుచ్చ మాగృధ్రయు
గ్యరథశ్రేష్ఠము నెక్కి మస్సహము లాకాండవ్రజంబు ల్బయం
కరలీల నిగిడించి శక్తిబలమున్ గంపింపఁగాఁజేసె ని
ర్జరవిద్యేష్ఠులు సంతసింపఁగ నమర్త్యవ్రాతముల్ భీతిలన్. 15

వ. ఇవ్విధంబున. 16

క. అతిశౌర్యులు సతిదుష్టులు, జితకాశులు నై నపంచనేనాపతు లు
ద్ధతిఁ బోరఁగఁ,దల్పోతాన్,హితదైత్యబలంబు లేకఁ హేలాలీలన్. 17

క. శతసంఖ్యాక్షౌహిణు లు,ద్ధతి శక్తులమోదఁ గవిసి యారుణణం
గతి విహరించుచు నుండె నిశితశస్త్రాస్త్రప్రసారఃశీఘ్రతరములై. 18

క. ఊణమునకుఁ గోటికాబహు,ఘణలం బుట్టించె నధికఃపాపాత్మిక న
ర్పిణి వివిధకపటదుష్కర్పిణి యాస్పములు శక్తిఃప్యతతి నలంచెన్. 19

గీ. స్పృశీమాయచే బహుఃస్పృశోలు, లుదయ మంది యాశక్తులఁమద మడంప
దాన నప్రతిహతముగా డైత్యనాథ,పంచకం బట్లు దా విక్రమించుచుండె. 20

చ. అది గని కోవఘూర్ణితనిజాంబకశోణమరీచిజాలముల్
మదయుతదాసవప్రకరఃమండల్పై నిగిడించుచున్ జవా

స్వదగరుడోగ్రయానమున ♦ సత్వరతక్ జనుడెంచె జూచి యా
తిద్రాక్షులు సంపెల్లంగ మదిన్ ♦ నకులీశ్వరి తత్సరక్షకై .

21

పంచచామరము. ప్రతప్త కాంచనప్రభావిభానమానదేహ యై

సుతీక్ష్ణవజ్రరూపదంతశోభమానవక్త్ర యై
ప్రతీతవాఙ్మయాకృతిత్వభావితప్రభావ యై
వితానభుక్త్యతానహర్షవిస్మయప్రదాత్రి యై.

22

క. లలితాదేవీతాలు, సలసంభవ యైననకులీ ♦ తచ్ఛక్తి బలా

వలినరంక్షకొఱకు నిజ, బలముం బ్రకటించె నదయభావస్ఫురణన్.

23

క. తదధిష్ఠితోన్నతాంసుడు, విదితమహాపక్షవేగవిక్సిప్తధరా

భృదనీకుఁ డైనగరుడఁడు, గదనమునఁ జరత్సమేరుఁఘనత వహించెన్.

24

గీ. సర్వోమాయచేత సంజనన మొంది, శక్తులను బీడపెట్టెనుఁసర్పచయముఁ

గాంచి కోధతామ్రేక్షణోగ్రంబు గాఁగ, నన్నకులీ నోరు దెఱవ నత్యద్భుతముగ.

25

క. ద్వాత్రింశద్దంతంబుల, ద్వాత్రింశత్కృతినకులతతులు జనించెన్

జిత్రముగఁ గనకరుచులై, గాత్రంబులు మెఱయ నొక్కక్షణమాత్రమునన్.

26

గీ. అట్లు జన్మించి నకులసంహతులు సర్ప, బృందములమీఁదఁ గవిసి యమందలీలఁ

గతినదంతవజ్రంబుల ♦ ఖండఖండ, ములుగఁ జేసె నన్నిటి సురల్ ♦ ముదము నొంద.

27

క. నిజదంష్ట్రామర్యనమున, భుజగనమూహములవిషము ♦ పాలియఁగ నకుల

ప్రజ మప్రతిహతగతియై, యజరులు మోచ్చ విహరించె ♦ నహలఁ దునుముచున్.

28

గీ. కనకవర్ణముల్ నిక్కెఱుఁకర్ణయుగము

సూర్యవాలముల్ హృష్టరోమోత్కరములు

వ్యాత్రముఖములు గల్గి కోధాంధవృత్తి

నకులములు దందశూకజాలకముఁ దునిమె.

29

క. ఒకమాయాసర్పమునకు, నొకనకులము గాఁగ నిట్లు ♦ లుద్భవ మై యా

నకులప్రకరము లాన, ర్పకులంబులుఁ దీక్షదశనపంక్తిన్ ద్రుంచెన్.

30

చ. చిలువలమీఁద నిట్లుఱికి ♦ చిందఱవందఱ గాఁగఁ దున్నుచున్

సెలవుల జాఱునెత్తురులు ♦ జిహ్వలు వేములుఁ జూపినాకుచున్

బలుమొన లూఁదిపట్టునెడఁ ♦ భ్రాములు స్రుక్కి తముం జెనంగఁగాఁ

గలనఁ జరించె నన్నకులఁకాండము లద్దనుజల్ భయంపడన్.

31

- . ముంగులకోటలు దగిలి భుజంగభణాచ్యుతము లై నసస్పృణిగణముల్
సంగరమునఁ దత్కౌపపుటింగలమునఁ బుట్టుశిఖలఁ యేడ్డెఱ మెఱసెన్. 32
- వ. ఇట్లు తనమేనఁ బుట్టినయఁహిప్రకరంబులు బ్రభుదంష్ట్రీకా
త్రుటితము లై నఁ జూచి యతిఁదుష్టమనస్కు దురాగ్రహగ్రహా
త్కటదురితాలవాలము వృథామద సర్పిణి కోపనంచల
త్కటవతి యై పయిన్ గవియఁగా నకులేశ్వరి బిట్టదల్చుచున్. 33
- క. ఆసర్పిణితోఁ గూడ మహానల్ గామంబుచేసి యుత్తట నరిసం
త్రానక మగుగరుడాశ్రమము, భాసురముగ వింటఁ దొడిగి పటుగతి నేయన్. 34
- క. ఆగారుడాశ్రమ మెంతయు, వేగంబున దానిమే స్త్రువేళించి తదీ
యాగోనిదాన మగుమా, యాగరిమము నడచె దాన యదియు నడంగెన్. 35
- వ. ఇట్లు గారుడాశ్రమకృతం బై నసస్పృశాంబరీనాశంబున సర్పిణియును నాశంబునొందు
టయుఁ గరంకప్రభృతు లై నపంచసేనాధిపతు లేద్దానిబలంబువలనం బూర్వంబున
నింద్రాదిదేవతల నశ్రమంబున నోడించి రట్టిసర్పిణి యానకులేశ్వరిమహాసుభావంబు
వలనఁ గథామూతావశేషిత యైన దాన సత్యంతకోధంబున నేకోద్యోగంబున
నద్దేవిపై ననేకాశ్రుశాశ్రుంబులు వ్పించిన వారలం దా నొక్కతి యయ్యు నగ్గరుడ
శతాంగ మిక్కిలి యగునట్లుగా నిజహస్తలాఘవంబుఁ బ్రకటించుచు నంపవానల
ముంచిన. 36
- క. అసురేంద్రులు గోపంబున, మునలంబులు భిండివాలఁములు గదలున్ బ
ట్టినములు సహస్రసంఖ్యలు, వినువక తొరఁగించి నకులఁవినుముఁ దునుమన్. 37
- శ. జ్వలదగ్నిసదృశభాస్వర, విలనద్దేహములు నకులఁవితతు లడవి దై
త్యులమోద నుఱికి కఱచెను, గులిశాతినిశాతదంతఁకోటిన్ సూటిన్. 38
- నీ. ప్రపథంబుగా మింటిపై నుండి యుఱికి కొండలు రక్కసులమెడఁ ల్లఱచి కఱచి
కొండఱిక్కర్ణముల్ యొండఱినాసికల్, కొండఱిమర్కముల్ గొఱికి కొఱికి
కొండఱివివృతాస్యఁగుహఁ దూఱి ఫణితుల్యజిహ్వకల్ నలి గాఁగఁ జదిమి చిదిమి
కొండఱిశీర్షంబులందు వెన్నులయందు, శీఘ్రదంతక్షతుల్ చేసి చేసి
- గీ. ఘోరసీతార్కారకారులై యొండఱివయి, మించి తద్వర్మములు బిట్టు చించి చించి
నకులనికరంబు లిట్లు దైత్యకులనాశ, మడవి కావించుచుండె నత్యద్భుతముగ. 39
- వ. మఱియు నన్నకులంబులలోన. 40
- గీ. కొన్ని యవును దైత్యులముఖఁగుహలఁ గొన్ని
యమరరిపులకర్ణంబులయందుఁ గొన్ని

యస్రపులఘాణములయందు * చధికసూక్ష్మ

రూపములఁ జొచ్చి వారల * రూపుమాపె.

41

శా. ఊరీతిక నకులభిఘాతముల నయ్యింద్రాదిబృందంబు దా
నూరుం బేరును లేక పోవఁ గని యతుగ్రకృతానీవృత్తు లై
యారాత్రించరసైస్యనాథులు భుజాహంకార మేపారఁగాఁ
గ్రూరానేకశిలీముఖాహతుల బభ్రుశ్రేణుల న్నొందినన్.

42

క. అతినత్వులు లఘుహస్తులు, సతినాహను లై నయట్టి యూదై త్యచమూ
పతులు నిడించుబాణ, ప్రతతుల నకులములు గఠినరదనాగ్రములన్.

43

క. కిటకిటనాదం బత్వ్యత్కట మయి మ్రోయఁగ ననేక ఖండములుగ ను
ద్భటలీలఁ ద్రుంచివై చెక్, జటులక్రోధమున నురలు * సంతోషింపన్.

44

గీ. తచ్చమూనాథపంచక దారుణాస్త్ర, బహునహ సవిఖండన ప్రధితనకుల
కోటిశతకోటిన్న భక్త్రూరిదంత, జాతుడై జాత వేదుఁడు జ్వలతఁ దనరె.

45

మ. తమబాణంబులు బభ్రుదంతహతిచేత న్వమ్ములై యిట్లు వో
వ మహాక్రోధవిఘ్నార్ణమాను లయి దేవద్యేషిసేనాగ్రముల్
నుమహాదర్పముతోడ దారుణకెరస్తోమంబు వర్షించి దు
ర్దమవృత్తిక నకులంబులన్ బహుభయా ర్తత్వంబు నొందించినన్.

46

క. సురరిపుశరహతి మేనుల్, విరవిరఁబోవంగ నకుల విసరములు భయా
తురగతిఁ జని యన్నకులీ, శ్వరఁ బరివేషించె నపుడు * సంభ్రాంతమతిన్.

47

క. కకపిక లై తనుఁ జేరిన, నకులంబుల వాఙ్మయైక నాయక యగునా
నకులీశ్వరి గనుగొని స్రభకుటీబంధముగ రోష, రూక్షేక్షణ యై.

48

గీ. క్రేంచుల వధింపఁ గోరి యక్షీణనకుల, మనఁగ విఖ్యాత మైనమహాస్త్ర మపుడు
వింట సంధించి యేయ నవ్విశిఖమునన, వెడలె బహుకోటినకులముల్ * విస్మయముగ.

మత్తకోకిల. వజ్రసన్నిభకర్కశాంగులు * వజ్రతుల్యతనూరుహల్
వజ్రదంతులు వజ్రవేగులు * వజ్రసారసమున్నతుల్
వజ్రవాలభయంకరుల్ సితవజ్రహంపనఖాంచితుల్
వజ్రరత్ననికాశనేత్రు లవార్య లన్నకులోత్తముల్.

50

వ. ఇట్లుదయించి యన్నకులంబులు మహాదతిం గడంగి.

51

క. పిషగులకరణి, సురారుల, దడములపై కుఱికి తీట్ల దశనాగ్రములన్
గడిమి బహుదానవులఁ బొడ, వడఁచెన్ సీతార్కరనాద * మధికతరముగన్.

52

- క. ఈరీతి శతాక్షహిణు, లౌరాక్షసబలము నామముడగిసపిదపన్
దా రేపురు శేషించి మహారోషవిఘ్నార్జితాంతఃసంగంబులతోన్. 53
- క. రాక్షససేనాధిపు లతి, దక్షులు సంగ్రామ మధికదర్శము మీఁక
బక్షివరవాహతో సన, దృక్షతఁ గావించి రస్త్రుదీప్తు లడరఁగన్. 54
- చ. అతిజవతార్జ్యవాహసనమంచితచిత్రగతిప్రచారవి
శ్రుత యయి దైత్యబాణములు ధ్రుంచుచు వారి నడంచుచున్ సము
ద్ధతగతిఁ బట్టిసంబుఁ గొని ధారుణచేష్టితుఁ డౌకరింతుఁ డన్
దితిజనికంఠమున్ దునిమె ధీరత నన్నకులేశి యీసునన్. 55
- వ. ఇవిధంబున విక్రమించి యంతలోన. 56
- మ. అతిశౌర్యాంబుధి యైనయన్నకులి యుద్వత్క్రోధరక్తాస్య యై
శితధారం బగుచంద్రహాసము వెనక్ ధేవట్టి యక్కాకవా
సితముఖ్యాసురవాహినీశ్వరచతుఃశ్శిష్ణంబు లాశ్చర్యవి
శ్రుతబాహుబలమర్చివార యగుచున్ ధ్రుంచెన్ సుర ల్కృచ్ఛఁగన్. 57
- వ. ఇట్లు తత్క్షణమాత్రంబున సకులీశ్వరి కరంక కాకవాసితవజ్రదంతవజ్రముఖవజ్రలోమ
నామధేయు లగురాక్షసగణాధ్యక్షుల సక్షీణజవంబునం దునిమినఁ దదీయహస్త
లాఘవంబు గనుంగొని యత్యంతసంతోషితస్వాంత యై శ్యామలాంబిక మెచ్చి
దుష్టాసురవినాశినియు మహాసత్వయు సగునద్దేవికి నెఱుంగదేవతాత్వం బొనుగి
బహుమానంబుచేసె నది యట్టిద కాదె లోకంబున లోకోత్కృష్టం బైనగు
ణంబు ప్రస్ఫుటం బైనచో నెవ్వరై నను సంతోషింప కుండుదురె యది యట్లుండె
నంత హతశేషు లధికభయంబున నానాముఖంబులఁ బఱచి శూన్యకపురంబుఁ
బ్రవేశించి సమరవృత్తాంతం బంతయు భండసురునకు విన్నవించిన సతండు ప్రచండ
రోషంబున నిశ్వాసంబులు నిగుడ నాయోధనేచ్ఛావ్యాకులం బైనయంతరంగం
బుతోడఁ దనసమీపంబున వినయనిభృతుం డై నిలిచినకుటిలాక్షుం జూచి యి
ట్లనియె. 58
- గీ. భద్ర నీయట్టివాహినీపతి గలుగఁగఁ, దిదశవైరుల కిట్టియాపదలు వచ్చె
స్త్రీలచే మద్వరూఢినీపాలు రైన, దుర్మదాదులు పలువురు ధూళి రాజు. 59
- సీ. సర్వోమాయచే సర్వగీర్వాణుల, మద మడంచినయట్టి, మహితశౌర్య
లాకరంకాదిమహాచమూనాయకుల్, కూరిన్వభావయు గూఢమాయ
యును బాపకర్మణియును దుష్టయును సగు, నొకబోటిచే సమరోర్విఁ బడిరి
కావున నన దని భావింపఁగా రాదు, భారదోస్సారులై పాలువుమిగులు

- గీ, నావలాహకముఖ్యనేనాధిపతుల, సమితమాయావిచక్షణుఁ డై నవారిఁ
గీకసాగర్భజాతులై ఁ కీర్తి గన్నవారి నేష్వరఁ బనువంగ ఁ వలయు ననికి. 60
- క. రాక్షసబలముల మున్నుఁ జక్షోహిణులం దదీయఁ ఁ మగుసాహాయ్యం
బక్షిణధృతి కొనర్పంగ, నీక్షణమునఁ బనువవలయు ఁ నిధచరణాఁ.
- గీ. మును పరాజయ మెన్నఁడుఁ గనినవారు, గారు దేవదై త్యాదినఁ గరములందు
నట్లు గావున శక్తిసైఁ వ్యములఁ ద్రొంది, భూరివిజయులై యిచటి కేతేరఁ గలరు. 61
- క. వారలవిజయమునకు మది, నారసి చూడంగ నందియము గలుగదు బృం
దాకుల గెల్చువారికి, నారు లనంగ నెంత నద్దుఁణ నైవనీయా. 62
- వ. అని భండాసురుండు యాజ్ఞాపించినఁ గుటిలాక్షుం డప్పడ వారి రావించినం
జటులవిక్రమధురీణులును బహులమామోపాయప్రయోగపాణీణులును నాభీలచ
తురంగబలసముద్భటులును భుజాబలమదోత్కటులును సగువలాహకనూచీముఖ
ఫాలముఖవిక్రణ్ణవికటాననకరాళాక్షకరటకు లనునేష్వరుదానవశ్రేష్ఠులు రయంబున
సచ్చటికి నరుగుడెంచి యారాక్షసేశ్వరునకు నమస్కరించి తదాజ్ఞపకుటిలాక్ష
సంప్రేషితులై యుద్ధకౌతూహలవ్యగాయమానమానసులై పురంబు వెడలి
యరుగునవనంబున సత్యంతసాభాత్రమహితులు సన్యోన్యసాహాయ్యసహితులు
విజయలోలురు వీర్యశాలులు నగునక్కికసానందసులం బరివేష్టించి త్రిశతాక్షౌ
హిణీపరిమితం డైనదనుజబలంబు మహాత్సాహంబున నడచె నప్పుడు మహా
న్నత్యంబున నభోగతేతుమండలంబు నొరయుకేతుమండలంబును బరివీతనము
ద్రవ్రాతంబు లగుత్రిశ్చతచతుర్విధవాహినీపదాఘాతసంజాతభూరజస్సంఘాతంబులును
విశ్వంబు నెల్ల శబ్దమయంబుగాఁ జేయుభేరినిస్సాణతంపోటపణవానకాదితూర్య
నాదంబులును మిక్కిలియై ప్రవర్తలై నిట్లు నబలంబుగా నద్దానవనాథు లేష్వరు
క్రోధారుణముఖులును మార్తాండమండలసముద్దీప్తకవచులును బ్రద్యోతితశస్త్రా
స్త్రుసముదయులును బ్రదీప్తాభరణులును సుదీప్యమానోర్ధ్వకేశులును బ్రస్ఫుర
త్రేజస్కులు నగుచు సమరంబునకుం జని పూర్వంబున భండాసురప్రేషితులై
యాసప్తరాత్రించరులు సమస్తలోకంబులు జయించి వచ్చినవారు గావున తత్ప
రాక్రమంబు నమ్మి యద్దానవేంద్రుండు వసువఁ దామును లలితాసైన్యంబు
జయింపంగల మనుదుర్బుద్ధి వొడమి శక్తిసేనల కభిముఖంబుగా సముజ్జ్వలితస్త్రు
పాణులై సక్రోధంబుగాఁ గలకలారావంబుల దశదిశలు పూరించుచు నడచి
రిట్లు వచ్చునసురబలంబుం జూచి దేవీబలంబులు బద్ధభుకుటిభీషణంబులై నన్న
ధంబు లగుచుం బాశంబులు ముసలంబులు చక్రంబులు ముద్గరంబులు పట్టి

సంబులు కోదండంబులు గదలు పశువులు భిండివాలంబులు తోమరంబులు
సంకుశంబులు మఱియు బహువిధములై యాయుధంబులు గొని యాచక్ర
సిమూలకలం దలపడియె నన్న డయ్యారాజులు మనోదేకంబున శక్తులం
గనుంగొని వారల సరకునేయక పరుషాక్షరముగా నిట్లనిరి. 64

క. పనితాధమలార వెనక, జనుదెం డిచ్చటికి మిమ్ముఁ డజననిత్తుమె పె
ల్పునఁ జంపక జలనిధిలో, మునిగిన మఱి మింటి కెగసిఁబోయిన నైవక. 65

గీ. తుచ్చమాయలు వన్ని యుద్ధరత మీఱ, మూఢబుద్ధులఁ గొందఱు డ మోసపుచ్చి
యిదియె విజయం బటంచును డ ముదము నొంది, విజ్ఞప్తగెడ రివ్వ డోవెలదులార.

క. కాలవ్యాళనదృశశర,జాలంబుల నిపుడ మిమ్ముఁ డ జక్కాడి కృతాం
తాలయమునకుఁ బనిచెద, మాలంబునఁ ద్రుల్లి యామఁ డండాఁక వెనక. 67

క. అని శక్తుల భర్జింపుచు, దనుజులు శరవృష్టి ముంపఁ డదలక వారుఁ
సునిశితశరములఁ గప్పిరి, ఘనబలు లగుదైత్యవరుల డ గాఢరయమునక. 68

ఉ. ఒక్కనురాహితుండు గఱు డ నుక్కున నొక్కనెలంతతోడతఁ
స్రక్కక పోరుచుండ నతిశూరత నయ్యువతిలలామయుఁ
గ్రక్కునఁ బట్టిసంబు గొని డ రాక్షసుకంఠముఁ ద్రుంపఁ జల్లునం
దక్కక లేచెఁ దద్రుద్ధిఁధార మహాగ్రముగాఁగ మింటికిక. 69

క. ఆరక్తధారఁ గ్రోలఁగ, దారుణతరగృధ్రసమితి డ తదుపరిగత మై
చారుతరమండలాకృతియై రవిజనియాతపత్ర డ మనఁ గఱు నొప్పెక. 70

మ. ఒకపద్మేక్షణమీఁద నొక్కదనుజం డ మత్సాహియై శక్తి నా
మకఘోరాయుధ ముద్ధతి బహు నఁమూలం గతుంభోపమా
నకఠోరస్తని వింట నొక్కశరముక డ సంధించి యత్యుద్ధతిక
సకలామర్పులు సంస్తుతింపఁ దునిమెక డ దచ్చక్తి నదైత్యునిక. 71

మ. అరవిందానన యొర్తు భీషణగజేంద్రాహుఁడయై యొక్కయు
ధురదైత్యేంద్రునితోడ సుగరము నెంతో వింతగా సల్పుచుక
సుర లాశ్చర్యము నొందఁ దత్కృతినవఁజ్ఞోవిధి నాజ్ఞియా
పఠంత్రాత్మమదావశంబునకు వప్రక్రీడ నేర్పెక దగక. 72

ఉ. తుంగమతంగజంబు నొకఁడుష్టనిశాచరుఁడై యొక్కమా
తంగమతోజ్ఞయాన నతిదారుణసాయకవృష్టి ముంప న
య్యంగన యల్లి తద్దజమఁహత్తరకుంభయుగంబు ఖడ్గధా
రం గడిమిం బగిల్చెఁ దదఁరాతినిజస్తనహర్షదాయియై. 73

- ఉ. అంచితశౌర్య యైనయొక యుండజయన నెదిర్చి యొక్కరా
త్రించరుఁ డంపవాన యతిఃప్రీతిప్రముగాఁ దొరఁగింప నల్లి యా
చంచలనేత్ర వానిఘనఁచాపము చక్రహతిఁ సగంబుగాఁ
దుంచి ఘటింపఁజేసెఁ దనఁభూయ్యుగళంబునకుఁ బ్రమోదముఁ. 74
- మ. ఒకన క్తంచరకుంజరుండు పటుశౌర్యోత్సాహుఁ డై శాతదీ
ప్రకృపాశోద్యతహస్తుఁ డై కమ వడిం ఁ దర్పించి యేతేరఁగా
నొకశాతోదరి వానిఖడ్గము రయం ఁ బొప్పం గఠోగ్రసా
యకజాలంబునఁ ద్రుంచి కూల్చెఁ బ్రమదం ఁ బాత్మీయరోమాళిక్. 75
- గీ. రామ యొక్కతె పటుముద్గరమున నొక్కదానవునిరథచక్ర ముద్ధతిఁ బగిల్చి
భవ్యశృంగారరూపవిభాసుర మగు, తననితంబంబునకుఁ బ్రమోదం బొనర్చె. 76
- గీ. చంచలాక్షి యొక్కతె ఘనఁశాతఖడ్గ
ధార నొక్కదుష్టాసురఁవీరునిరథ
కూబరముఁ ద్రుంచి ముదము గీల్కొనఁగఁ జేసె
జిగిఁ బిసాళించుతనయూరుఁయుగళమునకు. 77
- గీ. ఒక్కబింబాధరి గడంగి యొక్కదనుజుఁ, జేయునారాచములు ద్రుంచి యిం పొనర్చె
మారునారాచములకును ఁ మాటుమనలి, యేపు దీపించుతనవాలుఁజూపులకును. 78
- మ. ఇవ్విధంబున. 79
- గీ. శక్తిసైన్యంబులోన రాక్షసబలంబు
రాక్షసబలంబులోన విక్రమసమ్మద
మైనశక్తిసైన్యముఁ జొచ్చియతివిచిత్ర
గతుల నాయోధన మొనర్చెఁ గుతల మద్రువ. 80
- గీ. శక్తిసంఘంబు రాక్షససముదయంబు, క్షీరసీరము ల్గలసింఁచెలుపు దోష
సధికసమ్మర్దముఁ భీషణాగ్రహంబు, లగుచుఁ గలసి పోరాడె నశ్రద్ధుత్తముగ. 81
- ఆ. శక్తిఖడ్గహతఁసంఘిన్నశుండాచి, మాణయుగళసమదఁసామజౌఘ
మధికరక్తసిక్త ఁ మగుచు మహాక్రోధ,మూర్తి యనఁగ యుద్ధఁభూమి మెఱసె. 82
- క. వీరవరులకును సాధ్వస,కారణ మయ్యుద్ధ మనినఁ ఁ గాతరులకు సం
చారంబుసేయ నలవియె, దారుణతర మైనతత్కదనరంగమునఁ. 83
- వ. ఇట్లెఱంగున నత్యంతభీషణంబును శస్త్రాస్త్రవ్యాపారదుర్గమంబును నగుసమరంబు
ప్రవర్తిల్లునమయంబున. 84

సీ. కాలదండోపమాభీలజంఘాకాండ, మత్స్యంతచండవరాకృతిమంబు
దీప్తమహావజ్రాతిక్షకృతకాటికం, బంగారకుండతుల్యాననంబు
భయదపక్షక్షేపపరిహృతమేఘంబు, లోలదత్తికూరలోచనంబు
దుర్వారఘనధూమధూనరాకారంబు, నిష్ఠరాశనిఘోరనిస్పనంబు

గీ. కుఠరనదృశంబు సంహారగుప్తనామ, మసురనంతోషదాయకం బైనయట్టి
గృధ్రరాజము నెక్కియక్షీణధృతివి, శేషుడు వలాహకుడు శక్తిసేన గలఁచె. 85
వ. ఇట్లు కైకసేయాగ్రజంఘ రణదుర్మదుండై యుద్ధామరభసంబున బహువిధాస్త్ర
పాతంబుల శక్తిసైన్యంబు దైన్యంబు నొందించుచున్న సమయంబునఁ బూర్వంబున
దపోన్మిస్తాగర్థిమం దైనయద్ధానవేంద్రుండు హోమంబు సేయుచుండ నొక్కికుండ
బున నుద్భవించి యధికబలదుర్నివారంబై సంహారగుప్తం బనుపేర విఖ్యాతం బైన
గృధ్రరాజంబు భండనాగ్రంబున మండలీకృతకోదండుం దై శక్తిమండలిపైఁ గుపిత
కుండలీంద్రప్రచండకాండప్రకాండంబులు వఱగించునవ్వలాహకునిఁ దనవీపున మో
చుచు నంబరంబున లఘుచిత్రసంచారంబులు సేయుచు దారుణనిస్పనంబులును
గ్రోశార్థపరిమితవ్యాయామంబులు నైననిజపక్షంబులు విప్పి యంగారకుండనదృశం
బుగాఁ దనముఖంబు వివృతంబు చేసి శత్రుసేనల భక్షించుచు నక్షీణజవంబున విక్ర
మించుచుండె నప్పుడు.

86

సీ. ప్రబలపక్షద్వయఃపర్వతసదృశ మై, తేజరిల్లెడుగృధ్రరాజ మెక్కి
పాకశాసనచాపభాసురమణిహేమ, సుమహితధనువు హస్తమునఁ దాల్చి
శింజనీటంకారసింహనాదంబులు, గర్జితస్వనములఁకరణి మోయి
నజలనీలాంబుదశ్యామలతనుకాంతి, దిక్కులఁ జీకట్లు పిక్కటిలఁగ

గీ. భూషణద్యుతుల మెఱువులపోల్కి మెఱయ, శాతబహువిధబాణవర్షములు గురిసె
బాహుబలభూషణుండు వలాహకుండు, తనవలాహకత్వంబు సార్థకము గాఁగ. 87

వ. అయ్యవనంబునఁ దత్సహోదరుండు.

88

సీ. అభీలకాలదండభజంఘాయుగం, బంభోధికర్తమశ్యామలంబు
శుష్కలావర్తకాంభోదసంకాశంబు, క్రోశమాత్రాయతకూరపక్ష
మతిమత్తమహిషశృంగాభచంచూపుటం, బత్సంతపరుషమహారవంబు
సూచ్యగ్రనదృశనిష్ఠురపక్షతియుతంబు, దావనన్నిభదృష్టిదారుణంబు

గీ. నైనధాన్వీక్షంబు నెక్కియనునదర్ప, మడర బహువిధఘోరశస్త్రాస్త్రపాత
ములఁ గలంగింఁచె శక్తిసేనఁ బ్రతాపఘనుండు సూచీముఖుండు దోర్లర్హ మలర.

వ. ఇవ్విధంబున.

90

- క. అనుపమవిక్రముఁ డగున, ద్రనుజుఁ డడరి శక్తి సై న్యతతి వేధించెన్
దనసూచీముఖనామంబున కనురూపముగ నిశితభూరిశరములన్. 91
- గీ. ఆమహానురు మోచుచు ధి నతికళోర, ఘోరనాదంబు రోదనీఃపూరితముగ
సలుపుచును శక్తి తతుల నిఃశాతచంచు, ఘాతముల నొంచె నపుడు తత్కాక మడరి.
- వ. మఱియును. 93
- ఉ. ఆలములో నమ్మగ్రబలమై గిరిసన్నిభమై కఠోరమై
వాల్సకంకవాహన మఃవారణ నేక్కి దురంతశౌర్యుఁ డా
ఫాలముఖుండు భాల మనుభాసురతీవ్రతరాయుధంబు నా
భీలతఁ దాల్చి యేవడచెఁ ధి బేర్చిన శక్తివరూధినీతతిన్. 94
- వ. ఆనమయంబున. 95
- క. వికటఁ డనుడై త్యబలనా, యకుండు మహాబలపరాక్రమాధ్యుండు భేరుం
డకవాహనుఁ డై శక్తి ప్రకరంబులతోడఁ దొడరి ధి బలువిడి నొంచెన్. 96
- ఉ. అంచితశౌర్యుఁ డై నవికటాననుఁ డకబలితంపుజోదు రా
త్రించరసైన్యపాలనధుఃఖిండు పట్టసహస్రుఁ డై వియ
త్సూచరణోగ్రమై యధికనత్వరయానవిశేషవైఖరిన్
మించినతామ్రచూడము నఃమేయబలాధ్యము నేక్కి లీలతోన్. 97
- గీ. శక్తి సైన్యంబుతోడఁ బ్రచండనమర, కేళి నల్పగ నప్ప డాభీలదర్ప
మైనవానివాహనచరణాయుధం బు, దగ్గరమై పేర్చి చండ దురాగ్రహమున. 98
- క. జ్వలదీక్షణమై కర్ణ, స్థలరోమము లుబ్బి శక్తి తతిఁ గనుగొనుచున్
గులగిరు లగలగ గర్జలు, సలుపుచుఁ గుక్కుటము పేర్చి ధి నమర మొనర్చెన్. 99
- నీ. అక్షీణధృతి కరాళాక్షుఁ డకరాక్షసా, ధ్యక్షుండు సమరవిచక్షుండు
నివిడమహావజ్రనిష్ఠరఘోషుండు, ప్రకటశ్మశానమంత్రములఁ దొల్లి
తపముఁ గావించి తన్మాహాత్మ్యమున నర్థి, బడసినయట్టి యవాజ్ఞుఖంబు
దీర్ఘ బాహుయుతింబు ధృఢవంప్రసారిత, చరణయుగ్మము భూతసంవృతంబు
గీ, దుర్నివారంబు రిపుదృష్టిదుష్పహంబు, నై నప్రేతవాహన మెక్కి ధి యాగ్రహమున
శక్తి సేనలఁ దనతీవ్రశక్తి మహిమ, గొందలము నొందఁ జేసె నమందలీల. 100
- నీ. అప్పుడు కరటకుం ధి డనుడై త్యనేనావ, తంసుండు దొల్లి బేతాళమంత్ర
మునఁ బితృకాననంబున జపం జూనరించి, పడసిన ఘోరరూపప్రదీప్త
మరిభయదంబు దృశ్యత్కారనేతంబు, యోజనాయత దేహ ధి మురుజవంబు
నై నబేతాళవాహనము నారోపించి, శక్తి సేనల గదాశక్తి చక్ర

గీ, ముద్గర్చాసతోమరః ముసలభింశి, వాలకరవాలసాయకః పరశుముఖ్య
బహువిధాయుధసంగరః పరిణాతుః డయి, నొంచె రాత్రించరులువినుతించుచుండ. 101

గీ. వానివాహనబేతాళః వర్ష్యుః డవుడు, వాడు ప్రేమేషగా శక్తిః వాహినివయి
గదిసి చిందటవందట డ గాఁగఁ జేసె, నానిజాచరు మోచుచు డ తిబలమున. 102

వ. ఇత్యైతంగున సప్తార్ణవోపమానులును సప్తశ్వప్రతాపులును సప్తలోకకంటకులును
నై స యానప్తరక్షోబలాధ్యక్షులు నిర్వక్రవిక్రమంబున శక్తి సైశ్వంబు దైశ్వంబు నొం
దించుచుండిరి మఱియు నొక్కవిశేషంబు వినిపించెద. 103

శా. అదై త్యేంద్రులు పూర్వకాలమున మాఃర్తాండు న్నది స్నిల్పియా
హ్లాదం బొప్పు దపం బానర్చినఁ దదీయానూనసద్భక్తికీ
మోదం బంది దయాపయోధి దివిషఃస్మృత్యండు లోకావసుం
డాదిత్యండు ప్రసన్నచిత్తజలజం డై వారితో నిట్లునన్. 104

గీ. కీకసాత్మజులార యక్షీణనియమ, నిష్ఠులై మీరు చేసిన నిరతిశయత
పంబునకు నాదుమది ప్రమోదంబు నొందె, గోరుఁ డిష్టంబు నే సమః కూర్తు దాని.

చ. అనుచు దయార్ద్రచిత్తుఁ డయి డ యాహరిదశ్వుండు వల్క నెంతయున్
వినయవిభూషితాంగు లయి డ విశ్రుతభక్తి నమస్కరించి యా
దనుజవతంసు లేవ్వరు ముదంబునఁ బ్రాంజలు లాఁచుఁ బల్కి రో
యనిమిషవంద్యమానచుఁ గాబ్బ దివాకర మాయభీష్మమున్. 106

శ. దేవరకు విన్నవించెద, మోవసరుహమిత్ర కరుణ డ నొనఁగుము దానిన్
మీవరదానబలంబున, దేవాదుల సరకుగొనక డ దీపింతు మిలన్. 107

సీ. రణములయందు మత్త్రుతిపక్షబలము విజృంభించువేళ మాఃదృష్టులందు
నీవు ప్రవేశించి డ నీతివ్రతేజంబు, చేత నన్నదై వ్విఁసేన లెల్లఁ
దాపమొంది నిజాయుధంబులు విడిచి ని, శ్చేష్టితంబులు గాఁగఁ డ జేయవలయు
నేము చూచినమాత్ర డ నిత్యైతంగున విపక్షులు నిరాయుధు లయిఁ సాలయుచున్న

గీ, మాకు సుకరంబు వారల డ మడియఁ జేత, యట్లుగావున నివ్వరం డ బధికకరుణ
నిమ్ము మత్స్వార్థనము సఫలమ్ము గాఁగ, సకలనిర్జరనుతిపాత్ర డ జలజమిత్ర. 108

మ. అని ప్రార్థించినకై కసేయులకు సయ్యంభోజమిత్రుండు చ
య్యన దద్వాంఛిత మావరం బొసఁగి యత్యంతప్రమోదం బొన
ర్చి నిలిపార్చితుఁ డవిభుం డరుగ సక్షీణప్రతాపాధ్యు లా
దనుజశేష్టులు దద్వరప్రబలతాదర్పాంధు లై యీనునన్. 109

ఉ. ఎవ్వరిఁ జేరికింగొనక • యేవున గిట్టి సురాసురాదులక
గ్రావ్వడఁగించి విక్రమనిఁహాధి వహించినవార లొటచే
నవ్వర మాజిరంగమున • నస్పృహ వారు దలంచినంతలో
నవ్వనజాతమిత్రుఁ డనుఁరాధిపనేతములక బ్రవిష్టుఁ డై .

110

క. తనతేజస్తీవ్రత యద్దనుజులకుం దోచునీక • తచ్చాత్రవశ

క్తినికాయములకుఁ దాపం, బొనరించె మహద్భుతముగ • నొకక్షణమాత్రక . 111

నీ. దనుజాధిపతులు మాఁరాండనమావిష్ట, నేత్రులై యాశక్తిఁనికరములను
గనుఁగొన్నయంతమాత్రన గ్రీష్మకాలము, ధ్యాహ్నసూర్యులభంగి • నధికతీక్ష
ణేజు లొవారలఁ • దేజిమాడగ నైన, శక్యంబు గాక తచ్చత్రుచయము
లతిసత్వరముగఁ ద • మ్మాక్రమించుటయు నేమియుఁ జేయఁగా లేక • మిక్కుటముగు
గీ, తాపమునఁ గుంది సంస్తంభితస్వకీయ, బహువిధాయుధలై యుద్ధభార ముజ్జ
గించి యుత్సాహరహితలై • ఖన్నచిత్త, లగుచు శక్తులు నిల్చి రత్యద్భుతముగ. 112

చ. అది సమయంబుగాఁ గొని దుఁరాత్ములు దైత్యులు శస్త్రపాణులై

కదనసముద్యమం బెడలి • గర్వముదూలినశక్తిసేనలక

మెదలఁగనీక నొంచి రతిఁనిష్ఠరమానసులై కడంకమై

ముదమునఁ దమ్ము నప్తబలఁముఖులు గన్గొనుచుండ వేడుకక .

113

వ. ఇట్లు దైతేయనాథులు సానుచరులై విజృంభించిన శక్తిబలంబులు రణోద్యోగంబు
వదలి దైన్యంబునొందుచుండ నందుఁ గొందఱు భండనోద్యమంబు గలిగియు
నస్త్రశస్త్రస్తంభనంబునఁ జేయుచది లేక కుపితభుజంగీనముదయంబువోలె నిట్టూ
ర్పులు వుచ్చుచు నూరకుండి రిట్లు గాసిఁబొందినవారల నెల్ల నయ్యాతుధానులు
వజ్రకంఠభేదు లై సతీవ్రహ్మార్గణంబులనొప్పించిన ఎత్తసిక్తాంగులై యాలతాం
గులు పల్లవిత లై నకంకేళితలపోలికఁ జూపట్టి హాహాకారంబులు సేయుచు లలితా
పమేశ్వరిశరణుఁ బొంది బహువిధంబుల నాక్రోశించిన దయానిధి యగునదేవి
ప్రసన్నయై దీనదశాపన్న లగునయ్యన్నలయాపదఁ దొలంగించుటకు దండనాయికా
ప్రత్యంగరక్షిణి యైనతిరస్కరిణికాదేవి నాజ్ఞాపించిన నమ్మహాభాగ యామహారా
జ్ఞశాసనంబు శిరంబున ధరియించి తమోలిప్తహ్వయంబును సర్వతోముఖంబును
శ్యామయుగ్యతురంగంబును నైనవిమానోత్తమం బధిరోపించి మోహనాభిఖ్యం
బై నయొక్కమహాకార్యకంబు ధరియించి గుణటంకారంబుతోఁ గూడ సింహగర్జనం
బులు నలుపుమఁ గాలభుజంగసంఘంబులువోనిసాయకబృందంబులు వర్షించిన వలా
హకప్రముఖులు తదీయబాణవర్షవీక్షితులై మహాక్రోధంబు నొంది పరాక్రమింప

నుద్యోగించునవసరంబున నాతిరస్కరిణీదేవి దండనాథానిర్దేశంబున నందాభిధానం
 బైనయొక్కమహాశ్రుంబు వింట సంధించి యావిరోధులపైఁ బ్రయోగించిన దివా
 కరవరగర్విత లగుకైకసేయు లేష్వరు నమ్మహాశ్రుంబున నాచ్ఛాదితస్తేతులై
 యంధులైనకారణంబున శక్తులకు నశ్రుశ్రుస్తంభనంబు లేక యెప్పటియట్లు రణో
 త్సాహం బుదయించుటయు వారలు సింహనాదంబు లొనర్చుచు నాయుధపాణులై
 దనుజబలంబులం గీటడంపఁ దొడంగి యాతిరస్కరిణీదేవిం బురస్కరించుకొని దారు
 ణరోషంబున దానవులతో సంగరంబు నలుపుచు సదుపాయప్రసంగంబున నయ్యం
 బం గనుంగొని యోమహాభాగ తిరస్కరిణికాదేవి యీదురాత్ము లగువలాహకాది
 నిశాచరసేనానాయకులనేత్రంబులకుఁ దిరస్కారంబు గావించి మాకు మిక్కిలి మేలు
 చేసితివి దుర్జనలోచనంబులకుఁ దిరస్కారమహాషధివి నీవ కావె యివ్వధంబున
 మార్తాండవరప్రాబల్యదర్పిత లైనవీరలదృష్టి యనాయానంబునఁ బ్రతిబంధించి దేవ
 కార్యంబు లేస్తగా నిర్వహించితివి మాభోటులకు దుర్జయు లైనయీదుష్టదైతే
 యుల నిట్టివ్యసనంబు నొందింప నీవు దప్ప నితరుల కలవి యగునె కావునఁ ద్రిభువన
 కంటకు లగునీఖిలుల నివ్వడ నీవు సంహరించినవార్త విని త్రిలోకేశ్వరి యైనలలితా
 పరమేశ్వరియు మహాభాగ యైనమంత్రనాయకయుఁ జండవరాక్రమ యైనదండ్రిసీ
 దేవియుఁ బరమసంతోషతరంగితాంతరంగలు కాఁగల రట్లు లగుట నాలస్యం జేల
 యీసప్తరత్నోబలాధ్యక్షుల నీవు నిర్దయంబుగా సశ్రమంబున మర్దింపుము వీరలసకల
 సైన్యంబుల నస్మదీయంబులైనమహాశ్రుశ్రుంబులయతినిష్ఠురప్రహరంబుల నా
 శంబు నొందింప మేమె చాలుదు మని యిట్లు బహుప్రకారంబులఁ దన్నుం బ్రేరేచు
 చున్నశక్తిసముదాయంబులప్రార్థనావచనంబు విని యమ్మహాప్రాజ్ఞ యుద్ధకాతుకం
 బున మనంబు తొంగలింపఁ దమోలిప్తవిమానయానంబున వలాహకాదుల నిగ్ర
 హింపం దలంచి వలాహకాంతరగతయై యతిచ్చితపరాక్రమంబునం బేర్చి యప్పుడు.

మ. తనదివ్యాశ్రుమహాప్రభావమునఁ గోగధవ్యాప్తిచేఁ గన్నులం
 గనఁగా లేనిఖిలు న్వలాహకుఁ గచాశక్తుంబు గావించి ఘో
 రనిశాతాద్భుతమండలాగ్రపటుధారక ద్రుంచెఁ దచ్చీర్షమున్
 దనుజానీకములెల్ల భీతిఁ బఱవన్ శక్తు ల్కృదం బందఁగన్.

115

మ. మఱియును.

116

క. వానికి వాహన మై పెం, పూనినగృధ్రముఖిరంబు యొకశరమున బల్
 పూనికఁ దెగివడఁ నేసి మహానై పూనిమున మోపెనె యమరులు మెచ్చన్.

117

వ. ఇట్లు సంహారగుప్తనామధేయం బై నగృధరాజవాహనంబుతోఁ గూడఁ గైకనేయ-
పూర్వజుని బరేకామందిరమునకు నతిథిం జేసి యయ్యంతర్ధానదేవత యతిరయం
బునఁ దదనుజుం డైనసూర్యుఖాఖ్యుదనుజున కభిముఖు యై యాగహంబున. 118

గీ. అతిభయానకనిజపట్టఁసాయుధాభిఁభూతమున వానియుత్తమాంఁగంబుఁ ద్రుంచెఁ
దచదుహస్తలాఘవమహాతప్తంబు చూచి, శక్తిబలము లుప్పొంగ రాక్షసులు దలఁక.
వ. మఱియు సంత నిలువక. 120

మ. అమిత్రపాభవ యాతిరస్కరింశి పంఁచాస్త్రంబు లొక్కుమ్మడిక
విమతుల్ భీతిలఁగా ధనుర్దణమున ఁ న్వేగంబ సంధించి భా
లముఖాద్యాసుఁపంచకంబుశిరముల్ ఁ జక్కాడఁ జిత్రంబుగా
నమరేంద్రు ల్దనవిక్రమంబునకు నాహా యంచు హర్షించెగఁక. 121

సీ. ఇట్లు చేసి యద్దేవి ఁ యేష్యరురాక్షస, సేనాధినాథులఁశిరము లోలి
నాండాంటితోఁ గూడి ఁ యుండఁ దత్కేశనం, గ్రథనంబు గావించి ఁ కడుముదమునఁ
దచ్చిరోమాలికఁ ఁ దనకంతమున వినో,దంబుగాఁ దాల్చి నృత్యంబు చేసె
సంత శక్తి సమూహ ఁ మతిశయిక్రోధాంత,రంగమై ధనుజునైఁ న్యములమీఁదఁ
గీ. గవిసి బహువిధశస్త్రాస్త్రఁఁనివహవటిమ, నుఱిపి నెత్తురుటేటులు ఁ వఱిపి చూప
ఱకు మహాదృఢ మొనరించి ఁ సకలదేవ,సమితి ముదమునఁ దేల్చె నుత్సాహలీల.

వ. ఇట్లెఱంగున వైరిసంహారకార్యం బతివ్రహ్మంబుగా నిర్వర్తించిన సంతోషతరంగితని
జాంతరంగులై వార లందఱు నాతిరస్కరింశికాదేవి చేసినవలాహకాదిరాక్షససేనా
నాయకసమస్త దృష్టినిరోధంబు వాక్రుచ్చి యద్దేవిం గొనియాడిరి విశేషించి దండ
నాయక యమ్మహామాయ సనేకప్రకారంబుల మాటిమాటికిఁ బ్రశంసింపుచుఁ బ్రసా
దమంధరంబు లైనవిజవిలోకనంబు లమ్మహానుభావమోమునందు నిలిపి సంతసింపఁ
దక్కినశక్తులు తత్పరాక్రమంబునకు శిరఃకంపంబు సేయుచుఁ బ్రతిపదంబును సాధు
వాదంబుల నయ్యంబ నభినందింపుచు నుల్లసిల్లి రంత హతావశిష్ట లైనరాత్రించ
రులు బహుభయభ్రాంతులై యాక్రందించుచు నతిరయంబునఁ బఱచి శూన్యకపు
రాధీశ్వరుం డైనభండనురేశ్వరుశరణువొంది గద్గదస్వరంబులతో నతనికి నమరవృ
త్తాంతంబును వలాహకాదసప్త సేనానాయకనిధనంబును సమస్తంబును విన్నవించి రని
చెప్పి హయగ్రీవుండు వెండియు నగస్త్యమహామునిండున కిట్లనియె. 123

క. చండతపోబలమున మా,ర్తాంశు న్నెప్పించినట్టిఁ దైత్యవరేణ్యుల్
భరిడన్ భూమిఁ బడుట విని, భండమహానురుఁడు కొద్దిఁపరవశుఁ డగుచుక. 124

- గీ. భుక్తుః క్షీణాత్త మయి ధముఖము మోక్షయః, జటులనిశ్వసత్కాలభుజంగవిభుని
భంగి దీర్ఘోష్ణనిశ్వాసభాసి యగుచు, గన్నుగవనగ్నికణములు ధడలుకొనగ. 125
- క. దనుజవిభుడు మంత్రాలోచనతత్పరుడగుచు దనుఃసహజన్మల స
త్యనుపమచండపరాక్రమధనులక నేనాధిపతులః ధగ రా బనిచెక. 126
- వ. ఇష్టిధంబున నద్దానవేంద్రుడు ప్రియసహోదరు లైనవిశుక్రవిష్ణుగులను గుటిలా
తాడు లైనబలాధ్యక్షులను దోడ్తే బడవాళ్ళు బంచిన. 127
- గీ. చండశౌండిర్యుడైనయాభండదైత్యు, శాసనంబున వచ్చిఁ సమరకరణ
కుతుకమున విశుక్రుడు విషంగుండు సత్వరముగ సగ్రజమది వికాసమునఁ బాదల.
- క. వెండియుఁ దదాజ్ఞ వచ్చి రఖండపరాక్రములు సమరకర్కశులు జితా
ఖండలులు క్రూరమతులు ప్రచండులు కుటిలాక్షముఖ్యుఁడైనవరేఘ్న. 129
- సీ. వచ్చి యేకాంతనివాసంబునందు మంత్రాలోచనోత్కంఠఁ డైనదనుజ
భర్తపాదములకుఁ బ్రణమిల్లి ముకుళితాంజలు లయి తనమోలఁ నిలిచియున్న
ప్రకటశౌర్యుని యువరాజువిశుక్రుని, సమరమాయోపాయఁపతురుడైన
యవిష్ణుగుని గుటిలాతాడు లగుపరమాపు లౌమంత్రుల నాదరమునఁ
- గీ. జూచి విజయవాంఛయు రోషశోకములును, దనుమనంబున ముప్పిరిగొనఁగ శక్తి
కృతపరాభవదైన్య ముద్రేక మంద, దనుజకులసార్వభౌముఁ డిట్లనుచు బలికె.
- ఆ. ఇంతవట్టు వాహినీశ్వరుల్ ప్రఖ్యాత, బలులు గలుగ నొక్కలలఁచేత
నావహిల్లె నిట్టియనివార్య మగుమహాప్రళయ మఖలదైత్యకులములకును. 131
- క. మానసమునఁ దలపోసిన, దీనికిఁ గారణము విధిక్యతియ తదితరముల
గానఁబడ దేమియును నిపు డోనక్తంచారులార యుర్వరలోనక. 132
- ఆ. జగదధీశ్వరుండు భగవంతుఁ డగువిధి, యిపు డుపేక్షనేయఁ నింక మనల
పౌరుషంబు లెట్లు ఫలియించు దానవవీరులార యేల వెఱుగుపడఁగ. 133
- సీ. మామకభృత్యనామము చెవి సోకిన, యపుడ పలాయితు లౌదు రఖల
నిర్జరోత్తము లిట్టిదుర్జయులకు మన, కీపరాజయదైన్య మిసమయము
నం దాగతం బయ్యె సుందరీజనముల, వలన నింతకు వింత గలదె యెందు
నఖలలోకారాధ్య మగుమదీయభుజాబలమునకు నొక్కదుర్లలన యెదురె
- గీ. చండబలుఁ డైనవిధిచే నకాండపాతి, తం బగుమహాశనియుఁబోలె దానవకుల
నాశనమునేయ నయ్యెలఁనాఁగ యిటుకు, వచ్చె విధియాజ్ఞ దాట నెవ్వరితరంబు.
- వ. అదిగావున విధి యఘటితఘటనానిర్వాహకుం డెట్లనిన. 135

- సీ. అతిశౌర్యవంతు సత్త్వంతభీరునిఁ జేయు, భీరునిఁ బటుబలశూరుఁ జేయు
ధనవంతు మిక్కిలి ధనహీనుఁగాఁ జేయు, సతిదర్శిని విభవాధ్యుఁ జేయు
మతిమంతు సమితదుర్మతియుతుఁగాఁ జేయు, బుద్ధిహీనుని సుప్రబుద్ధుఁ జేయు
భాగ్యసుపన్న నిర్భాగ్యునిఁగాఁ జేయు, భాగ్యహీనుని మహాభాగ్యుఁ జేయు
గీ. బ్రబలు బలహీను దుర్బలుఁ బ్రబలుఁ జేయు, సధికజీవి నల్పాయుష్కుఁ సల్పజీవి
ఘనతరాయుష్కుఁగాఁజేయుఁగలదెయెందు, విధి కసాధ్యంబు దానవవీరులార. 136
- గీ. స్వోఽమానయచేత దుస్సాధ్యదర్పవిభవులై సర్వగీర్వాణవిభుల నాజి
గెలిచినకరంకములు లొక్కలలనచేతఁ, గలనఁ బడి రిది విధిశ్రుతి ఁ గాదె తలఁచ. 137
- మ. దివసాధీశవరప్రభావమున నుద్దీపించి గీర్వాణమా
నవకాశోదరముఖ్యదృష్టితతి సంధత్వంబు నొందించి యా
హవభూమి నిర్విజయంబు గాంచినభుజాహంకారు లాకీకసో
ద్భవు లాజిక్షితిఁ గూలి రయ్యబలచేతఁ విధ్యుపేక్షం గదా. 138
- గీ. ఇట్లు లమ్మాయలాడి తా నేపు మిగిలి, యధికదర్పాంధనయనయై యన్మదీయ
సర్వరాక్షసబలముల నంహరించె, నేని మద్దోర్బలము గాల్పునే కటకట. 139
- గీ. ఈప్రసంగంబు వాక్కువ్వ నెంతయేని, సిగ్గు వొడముచున్నది నాదుచిత్తమున ను
రారివరులార కడిమి నవ్వారిజాక్షి, మించి మత్తైన్యచయము మర్దించు నొక్కొ.
- క. ఇంతకు మూల మయినయ, క్కాంతం బరిమార్చ నిపుడు ఁ ఘనయత్నము నే
నెంతయు విమర్శతో సిద్ధాంతము చేసితి వినుండు ఁ దానిఁ దెలియఁగా. 141
- క. చారులచేతం దెలిసితి, నారమణీస్థితి సమస్త మరిసైనికదు
ర్వార యగునన్నెలంత చ, మూరాజికి వెనుకభాగమున నిల్చి తగ. 142
- క. కరిరథతురగపదాతి, స్ఫురితం బగుబలము తనదుఁమోల నిశాటో
త్కరములతోఁ బోరిగ నా, హరిమధ్యమ చూచి యలరుఁనట మదిలోన. 143
- వ. అట్లుగావున. 144
- క. ముందరిబలములతోడఁ, గొందఱు రక్కసులు సమరఁకోవిదచిత్తుల్
గ్రండుగఁ బోరుచు నుండఁగఁ, గొందఱుదానవులు వెనుకఁకుం దిరిగి వెన. 145
- క. అనువుగఁ బాక్షిగ్రాహం, బొనరింపఁగవలయుఁ గూటయుద్ధకుశలులై
దనుజవరులార యటు లై, న సవశ్యము వారిఁ జలుకఁనం గెల్వ నగు. 146
- గీ. ఈపని యొనరింపఁగ మా, యాపాటవజితనిలింపుఁ దై నవిషంగుం
డోపు నతఁడు దక్కఁగ మఱి, యీపురి నితరుండు గలఁడె ఁ యెందు వెదకిన. 147

క. శ్రోధబలోన్మత్తులు బహుసాధనసంపన్ను లనమనముజయులు దు

స్సాధు లయినపదివేపురు, యోధాగ్రేసరులు దనకు ♦ నొగి బానులగఁ. 148

క. వెనుకఁ బరివార మేమియును, జనకుండఁగ వేగ నేగి ♦ సమదాత్మిక న

వ్యనితఁ బరిమార్చి రాఁగలఁ, డనువమబలుఁ డగువిషంగుఁ ♦ డని పల్కి తగఁ. 149

ప. ఆదానవేశ్యరుండు సాదరంబుగా విషంగు నాలోకించి నీవు పంచదశవాహినీనాయకులఁ దోడుకొని వారును నీవును క్షిణిగూఢవేషంబులతో మీసన్నాహం బేమియు బయలి కెఱుకవడనీక పార్థిగ్రాహంబునకు నరుగుచప్పుడు నీవెంటఁ గడుచల్పం బైన సైన్యంబు వచ్చునది తక్కినపంచదశసేనానాయకులు నన్నద్ధులై పంచదశాక్షోహిణీ బలంబులతోఁ దరతరంబ నడువనలయు నింతకు ముందర గుప్తవేషుండ వై యరిగి మెఱుంగు మెఱచినట్టు లల్పబలరక్షితయు దుష్టాత్మికయు నై నయన్నెలంతపై కుఱికి పరిమార్చు మిప్పని నీకు నుకరం బయ్యెలనాఁగ నకలశక్తిసేనలకు మూలం బగుటం జేసి తదీయనాశంబున సమస్తశక్తిబృందంబు నశించుటకు నందియంబు వలవదు కంఠ చేదనంబునఁ గమలినీదళసముదాయంబునకు నుపద్రవంబు వుట్టుటకు సంశయంబు గలదె యమ్మహాకార్యంబునకు సాభిజ్ఞానంబుగా నుపాయంబు దెలిపెద నకలశక్తిసేనలకును బళ్ళాద్భాగంబున దశయోజనసముచ్చాయంబును సరోవర్ధిష్ఠప్రస్ఫురితమహాముక్తాతపత్రపరిశోభితంబును బరిచారికాచతుష్టయకరకమలఘటితమణికంకణఘుఘులాత్కారసహితముహుర్ముహుర్వీజ్యమానచామరచతుష్కంబును మహిమాత్మంగ కేతనసంఘాతసముల్లిఖితవారిధరనుండలంబును నై సమహాస్యందనంబున నాహరికేక్షణ వచ్చుచున్నయది యిట్టియడియాలంబులచేత నద్దురాచార యున్నయునికి దెలిసి యత్యంతనిభృతంబుగాఁ దద్రథంబుపైకి లంఘించి యమ్మానినిఁ గొప్పవట్టి తిగించి నిర్దయంబుగా మర్దించుము ప్రబలం బైనశక్తిసైన్యం బెల్లఁ దనముండఁ ననుచు చుండఁ దాను బరిచారికామాతృరక్షితయై యుండుటఁజేసి నీకు నశ్రమంబుగా సాధింపవచ్చు భవత్సహాయులై వచ్చురాక్షసేంద్రులనామధేయంబులు వినుము వివరించెద దమనకుండును దీర్ఘజహ్వండును హుంబేకుండును హులుముల్లుండును కల్మసుండును కల్కివాహనుండును పుల్కసుండును పుండకేతుండును చండబాహుండును కుక్కురుండును జంబుకాక్షుండును జంభనుండును తీక్షణ్యంగుండును త్రికంటకుండును చంద్రగుప్తుండును ననఁబడునీపదియేపురుచమూనాథు లేకై కాక్షోహిణీసహితులై నీతోడ రాఁగలవారు నీరాక శాత్రవబలంబున కెఱుకవడకుండఁ బ్రచ్చన్నవేషంబున నిమ్మహాకార్యంబు నిర్వహించి యనదృశం బైనప్రఖ్యాతియు ననన్యసులభం బైనజయసిద్ధియుఁ బ్రాపించు మని నిజనిశ్చితమంత్రాలోచనప్రకా

రంబున ముచ్చుంత్రాగ్రేనరుం డగుభండానురుండు పిన్నతమ్మునికి నాజ్ఞయిచ్చి వీడ్కొ
లిపిన నయ్యువరాజానుజుండు నిజాగ్రజపదంబులకుఁ బ్రణామంబుచేసి తత్కృతానేక
బహుమతియై యచ్చటఁ గదలి రథారూఢుండై పంచదశసైన్యపాలకులతోఁగూడ
శ్రీమల్లలితాదేవిపార్వీగ్రాహంబునందు దృఢాభ్యవసాయుండై యరుగుచున్నయా
నిర్జరారాతికి సంతసంబు గా సూర్యుం డస్తాచలంబుమఱుగునకుం. బోయె నితైఱుం
గునఁ బ్రథమయుద్ధదివసం బతిక్రాంతం బగుటయు భండానురునిక్రోధం బివ్వెధంబున
సకలదిక్కులయందు వ్యాపించెనో యన సంధ్యారాగం బంతటఁ గలయ నెరసఁ
జక్రవాకమిథుసంబులకు వియోగంబును బద్ధిసీజాలంబులకు ముఖసంకోచసంబును
గుముదిసీవదసంబులకు వికాసంబును సంపాదించుచుండఁ గూరాత్ము లగుదానవపీ
రులు చారాత్మ్యంబున శక్తిబలంబులతో నధర్మయుద్ధంబు నేయుటకై వెడలిరి వార
లెల్లు వర్తించెదరో చూత మని వచ్చి నిల్చినదేవబృదంబువోలఁ దారకాగణంబు
నభంబునం దోచె నప్పడు.

150

సీ. వనమహిషస్కంధఃఘనధూమనదృశమై, యంజనశైలాభః • మతిశయిల్లి
సీలకంఠగళప్రభాళవాలం బయి, యమునాప్రవాహశోభాదిక మయి
కాననభూదారఃకాయభాస్వర మయి, సజలమేఘద్యుతిఃసన్నిభ మయి
ఖంజనచయవిభాఃపుంజనదృక్షమై, సజలబలాహకఃచ్ఛాయఁ దనరి

గీ. యంధకారంబు సకలదిగంతరాశి, పూరితం బయ్యె రక్కసుల్ • మోద మంద
వారిదేహప్రభాకరఃవాలసుషమ, లాత్మసఖ్యంబు నెరవ నిరంతరముగ.

151

వ. మఱియు నికుంజపుంజంబులందు ఘనీభవించుచుఁ దరుగుల్మాదిసంఘలయందుఁ
బ్రధానం బొనర్చుచు భూమివివరంబులవలన నుద్గమించుచు వసుధాధరకందరమంది
రంబులవలన వెడలుచు నొక్కొక్కచోట గృహంతరదీప్రభాజాలంబువలన నించుక
కాతరత్వంబు వహించియు విలాసిసీజనకర్ణభూషణీకృతనీలోత్పలకాంతుల నూత్రగో
నుచు .దిగ్గజాష్టకమదకజ్జలంబుల నేకీభవింపుచుఁ బ్రస్ఫురితశాఙ్కలమండలంబుతో
నత్యంతమైత్రి నెఱపుచు రక్షోభటగృహీతనిర్మలకాశ్చేయకప్రభలఁ బ్రియాంగనలఁ
బోలె నాలింగసంబునేయుచు సాంద్రశ్యామవనపంక్తులయందు ధూర్తజారుండువోలె
గూఢప్రవేశంబు నలుపుచుఁ గ్రమక్రమంబున నితాంతబహుశంభై యంధతమసంబు
రాతి యనుతమోభిసారిక నిజశరీరంబున ముసుంగువెట్టినసీలంబరంబుచందంబున
సందంభై రాక్షసమాయ నితైఱుంగున విశ్వం బెల్ల నావరించెనో యన విజృంభిం
చుచు జూచోరులకు సంతోషజనకంబై భీరులకు భయాన్నదంబై ప్రవర్తిల్లుచుండఁ
దిమిరావృతం బగుప్రసంగంబునందు సర్వజీవులకు నెద్దియేనియుఁ గాంచ సశక్యంబై

యున్నయెడ నిశాచరులకు నిశీధినియ బలావహ యకౌటజేసి మహాత్మాహంబున
 దమచకాదిపంచదశవాహినీశ్వరులు భండానురంజితసహజరుండై నవిషంగునికి
 సాహాయ్యంబు సేయుటకై శ్యామకంకటంబులును శ్యామోన్నీషంబులును శ్యామపరి
 ధానంబులును శ్యామప్రావరణంబులును ధరియించి యతినిబిడం బైనతమిద్రుబులోఁ
 గలసి యొరులకు నెఱుంగ నలవిగాకుండ వెడలి రప్పు డవిషంగుండును నారలు
 దన్ననునరించి వచ్చుచుండఁ గూటయుద్ధకౌశలంబున నమ్మహేశ్వరి నిర్దిష్టగలవార
 మనియెనుదుర్బుద్ధి వాడమి మేఘుడంబరకం బనుకొక్కకవచంబు నక్షంబున ధరి
 యించి తానును సేనానాయకులు నెత్తెఱుంగువేషంబులు వహించి రత్తెఱుంగున నమ
 స్తసైన్యంబులును శ్యామకంచుకాదిగూఢచిహ్నంబులు గలిగినవేషంబులు పూని
 భేరీమృదంగశంఖకాహళిపణవానకాదినిర్ఘోషంబు లేమియు లేకుండునట్లుగా నెవ్వరికిఁ
 గానఁబడక తమతోఁగూడ నరుగుదెంచుచుండఁ దామును బశ్చిమాభిముఖంబుగా
 నడచుచున్నలలితాసైన్యంబు నుత్తరమార్గంబున నావరించి పూర్వాభాగంబునకుఁ దిరి
 గివచ్చి నిశ్శబ్దంబుగాఁ బదవిన్యాసంబులు నలుపుచు నిశ్వాసంబులును మందమందం
 బుగా నిగుచ్చుచుఁ బార్శ్వగ్రాహంబునందు సావధానులై తత్తత్సేనాచిహ్నంబు లతి
 గూఢసాంకేతికంబుగా నొంపొరులకుఁ దెలుపుచు నివ్విధంబున సంవృతక్రివాహినీప
 శ్చాద్యాగం బాక్రమించి కవచచ్చన్నవిగ్రహం లగునద్దానవులు నిపుణంబుగా నిరూ
 పించి యచ్చట మేరుమందరసన్నిభంబును సంపూర్ణచంద్రోపమానమహాముక్తాతప
 త్రివిభ్రాజమానంబును నధికతేజఃప్రదీప్తశక్తివారపరివారితంబును మహిమాన్నతంబును
 నైన శ్రీచక్రరాజనామధేయమహాస్యందనంబునఁజును సహస్రాదిత్యసంకాశయు
 స్మయమానముఖంబుజయుఁ జరతటిత్పుంజరంజితకౌసుంభవనసవిరాజమానకటిత
 టయు ననర్ఘరత్నమయప్రదీప్తజాతరూపభూషణభూషితయు వాఙ్మోహసాతీతమహాసాం
 దర్యనిధియు నై స్వసమానసమృద్ధి గలిగి సర్వాపాపవినోదంబులచేతఁ దన్నుం బరి
 వేష్టించి సేవించుచున్న కామేశ్వరీప్రముఖపంచదశనిత్యలను సస్మితకరుణావలోకనంబుల
 సంభావించుచుఁ బశ్చిమాభిముఖయై తనముందర నడచుమహాసైన్యంబుల సకౌతు
 కంబుగా నాలోకించుచున్నయమ్మహాదేవిం గనుంగొని రప్పుడు దురాశయుండైన
 విషంగుండు సర్వజ్ఞ యైనయమ్మహారాజ్ఞిని బ్రమాదయుక్తగాఁ దలంచి యాత్మసైని
 కులఁ దదగ్రధృష్టవంశంబు నిరోధించునట్లుగా నాఙ్గాపించిన నదృశ్యదేహులై నయా
 దైతేయవీరు లుద్ధతులై యందు నివసించియున్నయణిమాదిశక్తిపరివారపరూఢిని
 నదృశ్యంబులై నయనేకశస్త్రాస్త్రంబులఁ బీడించినఁ జక్రరాజశతాంగనవమపర్వస్థిత
 లై నయణిమాదిశక్తులు మహాకలకలంబు సేయుచుఁ జేయునది లేక చిక్కువడి

యున్నంత నాకక్కను లుక్కుమిగిలి వెక్కువ లై నపరిఘవట్టిన సానద్రుఘణభిండి
 వాలముసలముద్గరమునుండిచంద్రహాసప్రముఖులు లై నవజన్మరాత్రినిఘనవివిధాయు
 ధంబుల శక్తిమండలంబుల మద్దించుచు విజృంభించిన మహానత్తు లై నయమ్మామా
 వులమాయాయుద్ధంబున నివ్వెర నెంచి యాకస్మికరహితాహంబున వివర్యస్తనిజాయు
 ధగ్రహణంబై యాశక్తిసముదయం బకాండనంక్షుభితంబయ్యె నిట్లు లదృశ్యమాన
 శస్త్రాస్త్రులు నదృశ్యమానశరీరులు సంధకారాచ్ఛాదితకవదోష్టిసాదులు నై నయా
 రాత్రించరులశీలీముఖంబులు వర్మంబులు భేదించి మర్మంబులు నొవ్వ నాటిన వెఱ
 చఱచి యాశక్తులు లలితామహాదేవిం గుఱించి యాక్రందించిన దదారవంబు కృమ
 క్రమంబున గర్ణాకర్ణికవలన విని యద్దేవి కోపించునంతలో దుర్మంతాలోచనదక్షుం
 డై నభండదానవాధీశుండు మహాజన్ముం డై నకుటిలాక్షుని దశాక్షాహిణీరాక్షస
 బలంబులతోడ శక్తిసేనాముఖంబున నాయోధనం బానర్పుటకు నియమించిన నాక్ష
 ణదాచరాధీశ్వరం డక్షిణజవంబున సబలంబుగా నచ్చటికి నడచి సైన్యవశ్యాద్భా
 గంబునం బుట్టినమహాకలకలంబు వినియుఁ బురోవర్తి యగుశక్తిబలం బవ్వోటికిం
 జని పరాక్రమింపకుండ నాసీరంబున సమరం బాచరించుచుండ నివ్వధంబున నుభయ
 భాగంబులయందును శక్తిరతోబలంబులకు నత్యంతతుములం బై నయుద్ధంబు పౌవ
 ర్తిలుచుండ సంధతమసావృతు లాటను స్వభావంబున రాత్రియందుఁ బ్రాబల్యంబు
 గలవా రగుటఁజేసియు ననేకవిధంబుల శక్తిసైన్యంబుల కై ధిల్యంబు నొందించుచు
 నప్రతిహతంబుగా నయ్యాతుఘానులు విక్రమించుచుండ దుర్మదానుషంగుం డగు
 విషంగుండు దమనాదు లై నవరూఢినీనాయకులును దానును సమస్తసైన్యంబులును
 ననేకశస్త్రాస్త్రుకోటులుప్రయోగించిన దదీయాయుధమాలికాస్పృతస్సంవృతంబై యా
 చక్రరాజుభేంద్రంబు వనశ్రేణీనితాంతసాద్రీం బై నపర్వతేంద్రంబుకరణిఁ జూపట్టె నాన
 మయంబున దురాత్ముం డై నయవ్వీశుక్రానుజుండు రథపర్వం బాక్రమించి యొక్క
 నిశాత బాణంబున నమ్మహాదేవితాలవృంతం బొక్కటి చూర్ణంబు చేసిన శక్తిసమూ
 హం బత్యంతభయాకాంతం బయ్యె నది గనుంగొని కాలస్వరూపిణులును బ్రత్యే
 కతిథివిగ్రహాలు నై నకామేశ్వరీప్రముఖుపంచదశనిత్యలు మహాక్రోధంబున శ్రీదేవివద
 నారవిండంబు గనుంగొని యందు భ్రకుఁజిరూపం బై నప్రోధచిహ్నంబు ప్రస్ఫుటం బగు
 టయు నందఱు నమ్మహారాజ్ఞిక బ్రణామంబు చేసి పార్థనారూపంబుగా నకాండన
 ముత్థితనమరకుతూహలగద్గదస్వరంబుతో నవినయంబుగా నిట్లనిరి.

152

సీ. దేవి మహారాజ్ఞి • మావిష్ణు పము కరుణార్ద్రచిత్తంబున • నాలకింపు
 నీదుముండఁ మహానీయబలాధ్య యాశ్యామలాదేవియు • నమరవిజయ

దోహల యైనవాఁరాహియు మొదలుగాఁ, గలమహాశక్తులు ♦ గావ సన్య
దుర్జయ మగుసేనఁ ♦ దొడరి పోరాడ ధైర్యంబు చాలక మాయ ♦ నాశ్రయించి
గీ, కపటచిత్తంబుతో సంధికారపిహిత, మూర్తు లగుచుఁ బార్జ్ఞిగ్రాహమున జయింపఁ
గోరి యిట వచ్చి యూనిశాచారు లిప్పు, డీరథంబు నిరోధించి ♦ రిద్ధచరిత. 153
వ. కాపున. 154

క. క్షణమాత్రములోఁ గ్రూర,క్షణదాచరవరులఁ బట్టి ♦ చక్కాడెద మీ
క్షణపర్వముగాఁ బర్వ,క్షణదాధిపదన మమ్ము ♦ సదయతఁ గనుమా. 155

గీ. గాఢతిమిరంబులోపలఁ ♦ గలసి వీరు,మనకుఁ గానఁగరాక యిమ్మాడ్కి విక్ర
మించుచున్నవా రిప్పు డీక్రించులమద,వంచన లడంచి వేగ నిర్జించవలయు. 156

వ. అది యెట్లనిన సత్తెఱంగునకు విన్నపంబుఁ జేసెద మవధరింపుము. 157

శా. జ్వాలామాలిని వహివాసిని స్వతేజస్సూర్తిచే నీతమో
జాలంబుక విరియింపఁ బ్రస్ఫుటముగా ♦ శత్రువ్రజం బన్మదీ
యాలోకంబులకుఁ గనంబడఁగ మాఁయం బాసి యీదువ్వుడై
త్యాళిం గూల్చెద మత్తుశత్రుచటులఁవ్యాపారఘోరంబుగఁ. 158

సీ. తడ వేమిటి కనుజ్ఞ ♦ దయసేయు మిప్పుడ, యీదానవుల నెల్ల ♦ నేపడంచి
దేవి వేగమ భవదీయాంగసంరక్ష, కరుగుదెంచెద మన్న ♦ నలఁతినగవు
మోమునఁ దులకింపఁ ♦ బ్రేమపాత్రంబు తొనదేవులఁ గృపాకటాక్షలలిత
వీక్షణంబుల గారఁవించి మీఁచెప్పిన,యట్ల చేయుం డని ♦ యాజ్ఞయిచ్చె

గీ, నమ్మహారాజ్ఞ యవు డమ్మహాదరాధ్య, లైననిత్యలు పదియేపు ♦ రసమసమర
కాతుకంబులతో నజ్యకార్ముక లయి, రాక్షసవిమర్దనోగనంఁరంభు లగుచు. 159

వ. ఒండ్వారులఁ గడవ విజృంభించునమయంబున మహాక్రోధంబునఁ గామేశ్వరీదేవి సజ్య
శరాసనహస్త యై గుణటంకారంబునకుఁ దోచుఁసింహనాదం బొనర్చుచుఁ దూకీరము
ఖంబువలన నొక్కశరంబు దిగిచి వింట సంధించి రథపర్వావరోహణంబు సేయుచు.

చ. నిలుండు నిలుండు దుష్టరజఃసీచరులార భవన్మహాగ్రమా
యల నడఁగించి మి మ్మిప్పుడ ♦ యంతకువీటికే బుచ్చునంతకుఁ
గలఁక యొకింత లేక తిరుఁగంబడ కంచితధైర్యవంతులై
కలన నెదిర్చి మీఁకడిమి ♦ గన్పడఁజేయుండు మాకు సందఱుక. 161

శ. అని కుండలీకృతశరాసన యై దైత్యులగుటించి ♦ సంతర్జనవా
క్యనికాయంబులు వలుకుచుఁ, జనుచుండఁగఁ దోడికెక్కినముదాయంబుల్. 162

- గీ. అమృతాభాగవెంబడి ♦ సత్పుష్పగ్రనమరసన్నాహములతోడ ♦ జనియెఁ జటుల
సింహనావంబులును ధనుఃశ్శింజినీవి, రావములుఁ గూడి నకలదిఁ గ్రాజి నిండ. 163
- వ. ఐవిధంబున భగమాలాపురస్కరంబుగా నిత్యాసముదయంబు కృతపర్వావరోహ
ణాబై కామేశ్వరీ దేవియుభయపాశ్శ్వంబు నిల్చె. చప్పఁడు. 164
- క. కాళాగ్ని సమాకృతు లగు, జ్వాలామాలినియు వహిల్చి వాసినియు మహా
త్రాలనిజతేజమున నా, భీలధ్వంతంబు నడచి ♦ పేర్చిరి కడిమిన్. 165
- క. తిమిఁ బిమ్మెయి చడఁగిన, సమరమహీసలి సమస్త శాస్త్రీవసముదా
యములు ప్రకాశితనిజదేహము లగుటయు నిత్య లభికః హస్తముతోడన్. 166
- నీ. కనుఁగొని కణకౌతుకంబున ఘనకోపః, ఘూర్ణిత లగుచు రఃక్షోబలములఁ
గనకపుంఖము లై చ, కాండప్రకాండంబు, లయతముల్ నియుతముల్ ♦ స్రయతములును
గంలాఘవంబు ప్రఖ్యాతంబుగాఁ బ్రయోగించి సత్వరముగఁ ♦ బించ మడచి
గర్జారవములు దిశ్పరిపూరితములుగాఁ, గావించుచుండ నఖండధైర్య
అ, వంతు లై నదానవప్రతతులు బిట్టు, గవిసి నిశితసాయకము లసంఖ్య
ముగ నిగిడ్చి భవనపూజ్య తానిత్యలతోడఁ బోరి రసమదోర్బలమున. 167
- వ. అయ్యవసరంబున. 168
- నీ. కాంచనమణిమయః, కాండాననద్యుతుల్, పురుహూతచాపవిఃస్ఫురణఁ దనరఁ
గమనీయరత్న కంకణగుణరావముల్, పటుగర్జితంబులఁపగిది మొరయ
నిజగాత్రలతావినిర్మలకౌతులు, చిరతటిల్లతికలఁచెలువు గులుక
నిరులు గ్రమ్మించుపెన్నె రిగొప్ప లందంద, ఘనఘనాఘనములఁకరణి మొరయ
- గీ. లీలఁ బర్జన్యతక్కులఁ బోలి నిశిత, బాణవృష్టి నిశాచరః బలఖగంబు
లవనిఁ దొరుగంగఁ గురిసి రఃత్యంతశౌర్య, లై ననిత్యలు పదియెపు ♦ రద్భుతముగ.
- క. ఇత్యైఁగున నిత్యాదను, జోత్తమనఘముల కధికః యుద్ధం బయ్యెన్
జిత్తము లత్యంతమదా, యత్తములుగ మింటనుండి ♦ యమరులు గనఁగన్. 170
- గీ. మందరమహీధరేంద్రనిర్మల్యమాన, కలశసాధోనిధానంబు, నులివు గెలిచె
సపుడు నిత్యాచయంబుతో ♦ నాజి సలుపు, నసురనైన్యంబులోనిమః హరవంబు.
- క. యామద్వయసర్వంతం, బీమెయి నూఱుటలు లేక ♦ యెంతయు ధైర్య
సేమమునఁ బోర్చి కూల్చిరి, గూమవతీచరబలంబు ♦ సఖిలము నిత్యల్. 172
- క. పంచదశాక్షోహిణు లిటు, పంచత్వమునొందఁ గోధఃపరవళు లగుచున్
బంచదశవాహినీశ్వరు, లంచితశరవృష్టి గురిసి ♦ రానిత్యలపై. 173

- వ. ఇట్లు దమనాదు లై నపదియేపురుషుల సేనానాయకులు కామేశ్వరీప్రముఖు లై నపది
యేపురుషునిత్యలతోఁ దలపడి ద్వంద్వయుద్ధంబు సేయుచుండును. 174
- మ. అమితోత్సాహముతో రణోద్యమముచేఁ ఁ హర్షించుకామేశ్వరోక్
దమనాఖ్యాసురసైచ్యనాథుఁడు మహాఁహర్షాంఘ్రుడై బాణవ
ర్షములం గప్పిచ వాని చన్నిటి వెనఁ ఁ జక్కాడి యడ్రేవి య
య్యమరద్యేషుఁ గూలనేసె వృథవిఁవా మోఘకాండంబులన్. 175
- ఉ. మండితశౌర్యరాశి భగఁమాల యనంగఁ బ్రసిద్ధ యైఁయా
రెండవనిత్య సంగరభుఁకిణపరాక్రమ దీప్తజిహ్వఁ డన్
చండభుజాబలున్ గతినఁజాతశిలీముఖధారఁ ద్రుంచె నొం
డొండ కలంగి దైత్యబల ఁ ముప్పి చలింపంగఁ బాఠ నయ్యెడన్. 176
- మ. తరుణాదిత్యసమానదీప్తి యగునిత్యక్షిన్న హుంబేకుఁ డన్
సురవిద్యేషివయి న్వేసం గవిసి యాఁశూరుఁడు దోర్బేక్షమ
స్ఫురణం బొప్పగ నేయుబాణములు విఁస్ఫూర్జిత్యులన్ ద్రుంచి యు
ద్ధరకాండంబుల వానిఁ గూల్చె నమరుల్ ఁ దోడ్తోఁ బ్రశంసింపంగన్. 177
- మ. హలుముల్లుం డనురాక్షసేశ్వరుఁడు శౌఁర్యోల్లాసి యై విక్రమో
జ్జ్వలభేరుండ యనన్ బ్రసిద్ధ యగుభాఁస్వన్నిత్యతోఁ బోర న
య్యలఘుపాభవ కోభదీప్తముఖయై ఁ యత్యుగ్రబాణంబు ల
గ్గలపుంబూన్కి నిగిడ్చి త్రుంచె సుర లుఁత్కర్షింప నదైత్యునిన్. 178
- గీ. వహ్నివాసిని పటుభుజాఁపాభవముగఁ, బేర్చి తనతోడఁ బోరెనుఁబ్రీమబలునిఁ
గల్కఁసుం డనురాక్షసుఁ ఁ గలనఁ గూల్చె, నశనిసంకాశ్మసకతోఁరాశుగముల. 179
- క. కామరమునఁ దనతోడ మహావైచక్షణ్య మమర ఁ నని సల్పెమమ
ర్భావు నలకల్కివాహను, నావజ్ఞేశ్వరి శరవ్రహ్మఁ దునుమాడెన్. 180
- గీ. అలఘుశరముల శివదూతి ఁ యనెనునిత్య, పుల్కఁసుం డనుదైత్యు నఁబృథుతబలాఘ్న
యమగృహంబున కతిథిగా ఁ నాచరించె, సురలు హర్షింప దాచవోఁత్కరము లడల. 181
- అ. పుండ్రకేతుఁ డనెనుఁభూరిబలాఘ్నని, సురవిరోధినైస్యఁనరుని గిట్టి
సరభసముగఁ గూల్చె ఁ సురుతీవ్రశరములఁ, ద్వరిత యనెనునిత్య ఁ సురలు మెచ్చు. 182
- ఆ. చండబాహుఁ డనెనుఁసమరవృచంఘనితోడఁ దొడరి యననుఁదోర్బలమునఁ
గలనఁ గూల్చె నతనిఁ ఁ గులసుందరీదేవి, చటుల ఘోరనిశితఁశరచయముల. 183
- గీ. నిత్య యనుపేరఁ బరఁగినఁనిత్య యడరి, కుక్కురుం డనుదానవఁకులవరేఘ్నఁ
దననిశాతశిలీముఖఁదావదహన, ముచకు శలభంబుగాఁ జేసె ఁ ఘురయమున. 184

- క. నీలవతాక యడరి యా, భీలబలుని జంబుకాక్షుఁ ♦ బృథుశరముల ను
 న్మూలించె సురలు మింట, నేమి లని పొగడంగ దై త్యఁనికరము లడలన్. 185
- గీ. విజయ యనునిత్య యసమదోఁర్విజితవిబుధ, వినరు జంభనుఁ డనువాని ♦ నసురసైన్య
 పరివృధుని నుగ్రశరములఁ ♦ బాలుపఱిచెఁ, గొందలం బంది రక్కసుల్ ♦ గుండుగూల.
- గీ. చెలఁగి నర్వముంగళ తీక్షఁశృంగుఁ డనెను, సోఁతుమ్మాఁకలదడవాయి ♦ దాఁకి యసమ
 సమర మొనరించి తీవ్రనిఁశాతబాణ, మున నతనిఁ ద్రుంచె ననిమిషుల్ ♦ వినుతిసేయ.
- క. జ్వాలామాలిని సమరా, భీలుఁ డగుత్రికంటకాఖ్యుఁ ♦ బేరడఁగించెన్
 గాలవ్యాళకరాళవి, శాలశిలీముఖము లేసి ♦ నత్వరలీలన్. 188
- ఁ. చంద్రగుప్తుఁ డనెనుఁచటులదుశ్శీలునిఁ, దొడరి చిత్ర యనెనుఁదోర్బలాభ్య
 యతివిచిత్రముగ మఁహాఁణ మొనరించి, యతనిఁ జంపె సునిశిఁతాస్త్రనిహతి. 189
- క. ఈవిధమునఁ బదియేపురు, దేవాహితసైన్యవతులు ♦ తెంపుమొఱసి ని
 త్యావర్గముతోఁ బోరి య, మావనధంబునకుఁ జనిన ♦ నతికుపితండ్లై. 190
- వ. విషంగుండు దనమనంబున నిట్లని వితర్కించె నతిబలపరాక్రమవంతు లైనయీదమ
 నాదిపంచదశసేనాధిపతులయప్రతిహతదోస్సామర్థ్యంబు లీపదియేపురులెఱవలముం
 దఱు జవుటం బెట్టినవిత్తులచందంబున నిర్ధకం బై పోయె దైవబలంబు లేక కేవల
 పౌరుషం బెల్లు ఫలించ నేర్చు నిది యంతయు విధిక్యతంబు దీనికిఁ జింతింపనేల వీరి
 దొడరి జయించెదఁగాక యని యామావశేష యైనయారాత్రియందు ముహూర్త
 మాత్రం బానిత్యలతోడ నతిఘోరయుద్ధంబు నలిపి వారియుద్ధతి నహింపనోపక కలంగి
 తొలంగిపోవఁ దలంచునమయంబునఁ గామేశ్వరీదేవి మండలీకృతకోదండదండయై నిశి
 తకాండప్రకాండంబులు వఱగించి వానిమర్మంబులు భేదించిన దురాశయుం డైన
 యద్దానపుండు పినుగులకంటెను బెడిదంబులై పుంఖానుపుంఖంబులై వచ్చి నొప్పిం
 చుచున్నయద్దేవిబాణంబులకు నిలువలేక శరీరంబు విరవిరవోవ భయకంపంబులతో
 హతావశిష్ట లైనయాతుఘానులతోఁగూడఁ బుడమి యద్రువ సత్వరంబుగాఁ
 బఱచిన. 191
- గీ. కాలదండంబుకంటెను ♦ గడు సుతీక్ష, మైనవారాహిచేతిమఁహాముసలము
 చేతఁ బడుగాని యితరులఁచేత నితఁడు, పడఁ డనుచు నిత్య లతనిఁ బో ♦ విడిచి చనిరి.
- క. అదిగాకున్నఁ బలాయిత, నదయతఁ జంపుట యధర్మ ♦ మనియు దలంచి యా
 త్రిదశారిఁ జంపఁబోవక, పదియేపురుఁ దిరిగి రపుడు ♦ పరమముసింద్రా. 192
- వ. ఇవిధంబునఁ గామేశ్వరీప్రముఖనిత్యలు భండసురసోదరుం డైనవిషంగునిఁ బోవ.
 విడిచి యండఱు నొక్కట ననేకదనుజబహువిధశస్త్రాస్త్రక్షతనిర్గళితశోణితధారాప్లుత

దేహాలై పల్లనై నయశోకలతలపోలిక చచ్చటఁ గదలి శ్రీమహారాజు సమీపంబు నకుఁ జని సత్సంకంబుగాఁ బ్రణామంబుం నేసి విజయోద్ధత లై నయద్దేవులవరాక్ర మంబునకుఁ బరమసంతోషభరితాంతఃకరణ యగుచు లలితామహాదేవి వారల నందఱు వేటువేటి సంభావించి యిచ్చావర్తనంబున నుండె సంతఁ బద్మిన్సప్రమోదసంపత్కరుం డగుదినకరుం శుదయశైలం బనుమణిమయసింహాసనంబుపై నధిష్ఠించె సప్తమ శక్తులముఖకమలంబులువోలెఁ గమలంబులు వికసించె రక్తనులమాలనకుముదం బులు పూలెఁ గుముదంబులు ముకుళంబునొందె నని యిట్లగన్త్యమహామునీంద్రునకు నశ్వాసనుండు విషంగులాయనవిధం బెఱింగించి.

194

—◆◆◆ ఆశ్వాసాంతము. ◆◆◆—

చ. శరనిధితూణ శుభ్రజలఁజాతవిలోచనబాణ కోవద్వ క్షరిహృతపంచబాణ సురఃపాలనకార్యధురీణ దైత్యరా ట్పురమథనప్రవీణ ఘనఁభూరివిభుత్వవిజృంభమాణ భా స్వరతరుణేందుభూషణ భవజ్జనతాబహువోషశోషణ.

195

క. కలికలుషదావదావా, బలభిన్మణిసీలకాంతిభాస్వద్గ్రీవా లలితకరుణాన్వభావా, జలజాననముఖ్య దేవఁచయకృతసేవా.

196

వనమయూరము. సత్రచరపంద్యశిశుఁసత్రశుభభూషా, సత్రగజయాత్వజనఁసత్రకృతవేషా గోత్రితనయాదయితఁగోత్రరిపుజై తా, మిత్రశశిగంధవహఁమిత్రమయనేతా.

197

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షపీఠానుధారసాసారప్రసారణసులభ కవితావై భవాపనంబనుమాత్ర పరాశరగోత్ర విలస దాతుకూరివంశ సంభ వాయ్యనామాత్యపా త్రాదిమూర్తినామసత్కవిపుత్ర సకలనుకవిజనవిధేయ పాపయనామధేయ ప్రణీతం బైన లలితాంబోపాఖ్యానం బనుమహాప్రబంధంబునందుఁ బంచమాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీనదురుచరణాంబిందాభ్యాం నమః.

శ్రీ

ల లి తాం బో పా ఖ్యా న ము .

ష ష్టా శ్వా న ము .

~*~*~

మహితధాన్యవాటీ

నామప్రఖ్యాతపట్టణప్రియధామా

ధామనిధికోటిధామా

ధామద్యుతివిజితపూర్ణ తరహిమధామా.

1

వ. అవధరింపుము దివ్యజ్ఞానైకసదనం డగునశ్వవదనండు వెండియుఁ గలశసంభవున
కీ ట్లనియె.

2

మ.కుటిలాక్షుండు గడంకమీఱఁగ దశాక్షౌహిణ్యనీకంబుతోఁ

గిటిముఖ్యాదికశక్తివాహినుల సత్క్షీణోద్ధతిం దాఁకి యు

త్కటనంగ్రామము చేసి తద్భవబువిధాఁత్రువ్రాతసంపాతనం

త్రుటితాత్మీయచమూనమూహుఁ డయి యెంతో విహ్వలస్వాంతుడై .

3

క. అశనులకంటె నధికకర్మశము లగువరాహవక్త్రీకాండంబుల నా

త్యశరీరము విరవిరవో,వ శరశరాసనము లచట ఁ వైచి రయమునకొ.

4

ఆ. కాలికొలఁది శూన్యకపురంపుడెను బాణి, సంత నిహతశేషు ఁ లై నవారి

చేత దమనకాదిఁదై తేయవధము వి,మంగుఁ డనిఁ దొఱంగి ఁ చనినవిధము.

5

క. పదియేనక్షౌహిణులుం, జదిసిన తెఱఁ గఖిలశక్తిఁసైన్యముఖమునకొ

పదియక్షౌహిణు లడఁగుట, మదమఱి కుఁడిలాక్షుఁ డాజిమహి వెడలుటయుకొ. 6

క. విని భండాసురుఁ డెంతయుఁ, దనమనమున రోషవహ్ని ఁ దరికొనఁ దాపం

బునఁ బొంది యింక నే నే,యనువున వారల జయింతు ఁ నని వెఱఁగందెకొ.

7

వ. అంత.

8

- సీ. ఆవిష్కంఘాదిమహాదుష్టదైతేయు, లాఘాత్రి యొనరించి నట్టికూట
యుద్ధవృత్తాంత మహోద్ధయసమయంబునందు గర్జనపరంపరాగతముగ
శ్యామలాదేవియు, సైన్యాధినాథయు, విని విహసంబులు విస్మయంబు
దమమానసంబులఁ దద్దయుఁ బొడమంగ, నిట్లని పలికి తేనిచింత
- గీ, కటకటా లోకజననికీ ఖలులచేత, దారుణశ్రమ మొదవె నుత్తాసమతుల
మైమహాప్రమాదమున సేనాగ్రతలమునందు నిలిచి యమ్మహాసీయఁ నరయలేమి.
- సీ. పేరుగల్గినశక్తి పృథులతోఁగూడ, దుష్టదైతేయులతోడినమర
కార్యభరంబునఁ గడుమారుముగ నిట్లు, లుంఘుకతన సత్కుగ్రులైన
కపటదైత్యులు దురాగ్రహమున వెనుకకుఁ దిరిగి పారిగ్రాహకరణమునకు
నరిగిరి కాఁబోలుఁ నక్కటా యమ్మహారాజునిల్పినచక్రరాజసభము
- గీ, రక్షణమునల్ప సచట దాంధ్యంబు గలిగి, దనుజుల నడంపఁగలశక్తి తతులు పేర్చి
వారితోఁ బోరిరో యుద్ధభార మెల్ల, నమ్మహాదేవి నొక్కతెఁ నందె నేమొ. 10
- క. మేదరతమంబులోపల, నాదమఱచి యున్నయమ్మహారాజురథం
బాదోపాచరవర్గులచే దైన్యము నొందెనేమొఁ చిక్కి యవశతక. 11
- క. ఏమివిధంబునఁ దలఁచెనొ, యామహాసీయానుభావ యవును తనమదిన్
యామిని నట నడిచినసంగ్రామస్థితిఁ దెలియవలయుఁ బ్రకటము గాఁగక. 12
- మ. అని శంకాకులమానసాంబురుహలై యాశ్యామలాదేవి యా
ఘనశౌర్యోజ్జ్వల యైస్రోడముఖయుం దత్ప్రేందవజ్జేమమున్
గనఁగా నాత్మఁ దలంచి యచ్చటికి వేగక శక్తిసేనాగ్రుల్
వెనువెంటం జనుచేర నేగి రలదేవీదర్శనోత్కంఠతక. 13
- మ. ఇట్లు దండనాథాపురోగములై సకలశక్తిచమూనాయక లాశ్యామలాదేవి బురస్క
రించుకొని యచ్చటికిం జని చక్రరాజరథేంద్రంబుఁ బరివేష్టించి రవ్వను మంత్రితీ
దండనాయకలు దమతమవాహనంబులు డిగ్గి సమస్తశక్తిపైన్యంబు నచ్చట నిలువ
నియమించి తా మిరువురును దదీధోత్తమంబు నారోపించి సత్వరంబు పదవిన్యా
సంబు నలుపుచు నవపర్వంబులు దాటి తత్తత్పరస్థితశక్తిచక్రంబుల దేవీవృత్తాం
తం బనుగుచు వరుసన వారు తత్కుశలవార్త లెన్నగాఁ దెలుపుచుండ నలరుమనం
బులతో నమ్మహారాజుఁ దమరాక యెఱింగించి తదనుజ్ఞాతలై యుచితప్రకారంబున
నాలోకజననిం గనుంగొని సాష్టాంగదండప్రణామం బొచరించి జను మహారాజు జయ
స్వజగజ్జనయిత్రి దేవీ యానిశీధిని నిచ్చట మహాప్రమాదంబు గల్గె ననుమాట

వినిపిండుమొదలు మిమ్ముఁ జూచుచుండాఁక మాకుచిత్తస్వస్థత లేకయున్నవార మైతిమి
 పుష్టాశ్శుంఘను దురాచారుంఘను నైనభండానురుంఘ ముచతోఁ బ్రకాశయుద్ధంబు
 కేయ శక్తిలేక వెఱచి మాయాయుద్ధవ్యవహారంబున జయంబు సాధింపఁ గోరి
 పంపునేయ దురాత్ము లైనదైత్యులచేతఁ గూటయుద్ధప్రకారంబున నవకారంబు
 చేయఁబడియె దానంజేసి భవదీయయోగక్షేమం బరయ నిట వచ్చితిమి మేము
 చేసినభాగ్యవశంబునఁ బుష్పసుకుమారం బైనయుష్మద్ధాత్రంబు దుష్టాసురసముదయ
 శస్త్రాస్త్రసంస్పర్శంబు మొదలక సుఖంబున నుండుటఁ గనుంగొని యత్యంతధ
 న్యుల మైతిమి నీదుపాదారవిందయుగళంబె శరణంబుగా నవలంబించి యే మంద
 టము సంతసంబున జీవించి యశీష్టం బనాయానంబుగా సాధింపఁగల మది యట్లుం
 డె నింక మరకుఁ గర్తవ్యవిచారంబు నేయవలయు భవదీయాంగసంరక్షణంబు ప్రథమ
 కర్తవ్యంబు దానికి భండాదిదుష్టదైతేయు లతిశయమామోహయులు వారలు
 వచ్చి యకాలంబునఁ గూటయుద్ధవిధానంబున మనల వంచననేయకుండ వారలకుఁ
 బ్రవేశింప శక్యంబుగానియట్లుగా నిమ్మహేంద్రులై లంబుదక్షిణదిగ్భాగంబున మనకుఁ
 గల్గినసమస్త కీసైన్యసమాహంబునకు రక్షణార్థంబుగా శాత్రవదర్పశమనార్థంబుగా
 శతయోజనవిస్తారం బైనవహ్నిప్రాకారవలయంబు నిర్మింపవలయుఁ దన్మధ్యదేశం
 బును శతయోజనవిస్తారంబు గావలయుఁ దత్ప్రాకారవలయంబునకు దక్షిణదిక్కున
 ద్వారంబు రచియింపవలయు నది యేమిటి కనిన నచ్చటికి యామ్యదిగ్భాగంబున
 మనకు విద్యేషులైనబృందారకద్యేషులకు నివాసం బైనశూన్యకపురం బున్నయది
 యట్లు లగుటఁజేసి వహ్నిమయం బైనతత్సాలవలయంబుద్వారంబున లోపలికి
 బయటికి వచ్చుచుఁబోవుచుండువారలలోనఁ గవటవర్తనుల లేనగాఁ బరిశీలించుచు
 సహజాత్రంబులయందు నిద్ర యెఱుంగక యాలస్యవర్జితులై సంతతోద్యోగులై
 యుద్యతాయుధులై యత్యంతవిధేయులై బహులపరిజనులు ద్వారరక్షణం బాచ
 రింపవలయు నిట్లు ఘటించినట్లైనఁ గూటయుద్ధప్రవర్తకు లైనదైత్యులకు సంధ్యా
 కాలంబులయందును మధ్యరాత్రులయందును మఱియు సనేకంబులైనయసమయం
 బులయందెల్ల మనల నాక్రమింప శక్యంబుగాకుండు నిట్లు చేయకుండితిమేని బహు
 మాయికులు దురాశయులు నైనసురాహితులు పశ్యతోహరుపోలిక వచ్చి యస్మ
 ద్బలంబులఁ బీడింపంజూతురు వారలతలంపు సాగకుండ నివ్విధంబున నేము నేయు
 మరవి జిత్తగించి యక్కార్యంబు సందర్శింపఁ జేయవలయు నని మంత్రణీదండనాథు
 లిచ్చించిన వారియుక్తియుక్తంబు లైనమంత్రాలోచనవాక్యంబులు సమధికతాత్ప
 ర్యంబున నాకర్ణించి లలితామహాదేవి నిజదంతకీరకధవశకాంతులకు నితాంతస

ఖ్యంబు నెఱపుమందహాససుందరద్యుతిబృందంబుచేతఁ బరిశుద్ధమాక్తికవర్షంబు గురి
యించుచు నత్యాదరంబున నిట్లనియె. 14

క. చారుమతులార యిష్టము, మీరు దలంచినతలంపు • మేలు నయకథా
పారగు తావిజిగీషులు, గారవమున నిట్ల చేసి • కాంతురు జయముకా. 15

క. తమసై న్యమునకు రక్షా,క్రమముకా నుద్యధముగ ముచ్చ • కావించి నుగ్ధీ
సమధికులు వైరిసైన్యా,క్రమణము సేయఁదగుఁ బిదపఁ • బ్రాబల్యముతోకా. 16

క. అని పల్కి యాత్రిలోకీజనని మనంబున ముదం బెఱంగ జ్వాలామా
లిని యనుపదునాల్గవని,త్యను బిల్చి మృదూక్తి నిట్లు • లను నయ్యమతోకా. 17

సీ. బాలిక విను జ్వలఁజ్వాలామయాకృతి, వగ్నిస్వరూప వీ • వనఘచరిత
యీశక్తిబలముల • కెల్ల నిర్భయముగా, శతయోజనములవిస్తార మగుచు
శత్రుభీషణము త్రింశద్యోజనోన్నతం, బధికకీలోల్లంఘి,తాంబరంబు
సుప్రభావము యోజనప్రమాణద్వార,సహిత మావావకఁసాలరూప

గీ, మమర ధరియించి రక్షింపు • మఖిలసేన, ననుచు నాజ్ఞయొసంగిన • నాత్మ సరి
యాచతుర్దశితిధిరూప • యైననిత్య, తన్మనఃప్రీతి సేయంగఁ • దలచి యపుడు. 18

సీ. అదేవి పూర్వంబునందు నిర్దేశించి,నట్లమ్మహామహేంబ్రాభిధాన
భూధరోత్తరభాగఁమున ద్వారమునకుఁగా, యోజనమాత్రంబు • నుజ్జగించి
శతయోజనములవిస్తారంబుతో శత,యోజనమధ్యభాగోర్వి యగుచుఁ
బ్రబలవైశ్వానరఁప్రాకారమూర్తియై, యమరి ముప్పదియోజనములపొడవు

గీ, గలిగి వర్తులాకారతఁ • గాంచి మించి, ప్రజ్వలజ్వాలికాజాలఁభాసురోర్ధ్వ
గగనభాగయై పద్మరాగప్రతాన,గచితవప్రంబుపోలిక • రుచిం యయ్యె. 19

చ. అది గని మంత్రీనాయక మఁహాబలముకా గిటివక్త్రపైన్యముకా
దదితరశక్తిసేనలు నుదగ్రతరాయుధభీషణంబులై
ముకమునఁ బొంగిరాక్షసచఁమూసుదురాసదమై విశాలభా
న్వదుదర మైనవహ్నిమయఁసాలము వేమకఁ జూచ్చె వాకిటకా. 20

వ. ఇవ్వీధంబున మహారాజు నిర్దేశంబున దండనాథాదేవి నర్వశక్తిపైన్యంబుల దహన్తసా
కారాంతరంబున నిలిపి తన్మధ్యభాగంబునఁ జక్రరాజరథేంద్రం బుజ్జ్వలంబు గాఁ దదీ
యవామభాగంబున నిజశతాంగంబును దక్షిణభాగంబున మంత్రిసేన్యందసంబును
నిలువ నియమించి పశ్చాద్భాగంబున సంపదీశ్వరియును బురోభాగంబున హయారూ
ఢయు ససైన్యంబుగా నివసించునట్లజ్ఞాపించి యవ్వరాహవక్త్ర లలితామహాదేవి
యరదంబునలుదిక్కులఁ దగినకావుఁ బెట్టి నిజాజ్ఞావశవర్తనియు సత్యంతవిప్రసంభవీ

యయు వింతత్సత్సాహిణీసహాయు విఘ్న దేవీనామవిశ్రుతయుఁ బ్రజ్వలదండాయుధ హస్తయుఁ సర్వదాజాగ్రత్త్వసమగ్రయుఁ నై స్తంభినీదేవతం నల్పాలద్యారంబున రిక్షణార్థం బుండునట్లుగా నాజ్ఞయిచ్చి మఱియుఁ దిత్తత్ప్రదేశంబుల నయ్యైవాలఁ దత్తత్సేనతోఁగూడఁ బలసి యుండునట్లు సంఘపించి శిబిరంబెల్ల సురక్షితంబుచేసి సూర్యోదయసమయంబునకు నేతత్కార్యజాతంబెల్ల నిర్వర్తించి రాక్షసయోధుల తోడియాయోధనంబునకు సుత్రహించి సబలంబుగా సింహనాదబధిరీకృతదిష్కండులి యగుచు నగ్నిమయమహాప్రాకారద్వారంబున వెడలె నన్పడు.

21

క. అలితాశిబిరోత్తమ, మీలీల సురక్షిత మయి ♦ యెంతయు దర్పా

భీలత మెఱయుట గూఢచ,రాళివలఁ విని విషాదహతమానసుడై .

22

సీ. అనురాధివతి కుటిలాత్మోదు లగుమహా,మాత్యులఁ బుంభుజామానసీయ

విక్రమక్రముల విశ్రుక్రవిషంగుల, సమరదుర్జయు లై సయాత్మజులను

బిలిపించి వారితోఁ ♦ గలహరంగములొస, లలితామహాదేవి ♦ గెలుచువెరవుఁ

దలపోసి యంతటఁ ♦ దనతనూజులఁ జతు,ర్బాహుండు మొదలై సబాహుబలుల

గీ, నుగ్రతేజులఁ బ్రహయాంతకోపమాన,తీవ్రశౌర్యుల సమరసుస్థిరుల లోక

కంటకుల మానమదరోషకలుషమతుల,రణమునకుఁ బంపెఁ గ్రోధనంధరంభ మెనఁగ.

వ. అప్పడు.

24

క. చతురంభోదిధితుల్పులు, చతురంగబలాధ్యు లాజు,చతురులు బలవి

స్రతులు చతుర్బాహుముఖులు, పితృశాసనమునకు నలరి ♦ వేర్చినకడిమిన్.

25

క. వినయముతో జనకునిపద,వనజంబుల కెఱుగి దుర్నివాహచటలశౌ

ర్యనిరూఢు లక్కుమారులు, దనయెదుర నిల్వ నలరెఁ ♦ దండ్ర మనమునన్.

26

క. దారుణవిక్రాంతు లయిన,వీరలనామములు నీకు ♦ వినిపించెదఁ జి

త్తాహుధములుగఁ జేయుము, సాంతపోధుర్య ఘటజఁసంయమివర్త్యా.

27

వ. చతుర్బాహుండు చకోరాక్షుం డూర్ధ్వకేశుండు మహామాయుండు మహాహనుండు

మఖశత్రుండు మఖాస్త్రిది సింహఘోషుండు సిరాశక్తుం డంధకుండు సింధునేత్రుండు

కృపకుండు కృపలోచనుండు మహాక్షుండు గండలుండు చండవర్మ యమాంతకుండు

లడ్డఁబండు పండసేనుండు పురుజిత్తు పూర్వమారకుండు స్వర్గశత్రువు స్వర్గబలుండు

దుర్గుండు స్వర్గకంటకుం డతిమాయుండు బృహన్నాయుం డసమాయుండు వీర్య

వంతుం డనువారులు పితృసమానవీర్యవంతులు పితృసమానవిగ్రహులు పితృవాక్య

తత్పరులు దుర్మదాంధులు దేవకంటకులు దుర్గాగ్రహు లగునయ్యంద టొక్కటొ

క్కట నిట్లు కృతప్రణామము లైన వారి బ్రసాదమధురము లైనయాలోకచంబుల
గారవించి కలనాశకుం డైన భండానురుండు సకారవంబుగా నిట్లనియె. 28

అ. తనయులార మీకు నైన యనుపవీరుండు, వెదకమాడ భవన వివృతతయందు
లేడు ముజ్జగములు, లీల మీచే ముచ్చు, గెలువఁబడియెఁ గాదె. తీర్తితముగ. 29

ను. అమరాధీశ్వరు నాశ్రమాశునిఁ బరేతాధ్యక్షు వోమాచనో
త్తము సంభోదిధినాథు గంధవహు సర్ధస్వామిఁ బిట్టాక్రమం
చి మహోద్వృత్తిగఁ జాపకర్షణముచేఁ జేడ్పాటు నొందించి కౌ
ర్యమునక బేర్చినయట్టిమీ కెదురె వాఁమాత్ముల్ రక్షాగ్రంబునక. 30

గీ. ఎన్నిగల వస్త్రశత్రుము లన్నియు సర, హస్తముగ నభ్యసించితి. రచఘులార.
యిట్టిమీరలు గలుగంగ నిప్పు డమర, శత్రుకులమున కిట్లు నాశంబు వచ్చె. 31

వ. అది యెట్లనిన. 32

సీ. వినుఁడు మాయావతి. వనిత యొక్క తె దుష్ట, మతి దుర్మదాంధయై. మఱల గెల్వఁ
దనయట్టివారి నుం. దరులఁ గొందఱు గూర్చి, చనుదెంచి యచ్చటి. దనుజునైచ్చ
పాలుర దుర్మద. ప్రముఖులఁ బల్వర, నాజిలో. గూల్చి మా. యాబలమున
విజ్ఞప్తి. గెడు గాన. వేగ మీ రచ్చటి, కేగి యయ్యెలనాఁగ. నాఁగి. చుట్టు
గీ, ముట్టి జీవంబుతోడ న. ప్పాలతి నిచటి, కీఁపునొనిరండు తలవట్టి. యింతటిబల
వంతు లై నట్టిమి మొక్క. కాంత గెలువఁ, బంపుటనుచితమగు నై న. పరిగవినుఁడు.

ఉ. ఆయెలనాఁగ గెల్వఁ జని. నట్టిమహాబలవంతు లై నదై
తేయులలో నొకం డయిన. ధీరతతో విజయంబునొంది రాఁ
డేయెడనైన నట్లగుట. నీవనికొ మిముఁ బంపితి. మహా
పాయత నప్రమాదు లయి. భామిని బట్టుకరండు చెచ్చెరక. 33

క. కొంచెవులబని యని మది శం, కించకు డమ్మించుఁబోడి. గీటడఁచుట
క్తంచరులనెత్తిపిడు గ, క్కాంచనగౌరాంగి యనదు. గాదు తలంపక. 34

క. లోకములోనినుదంతీ, లోకముతో సరియె యిచ్చె. లున యటు లగుటక
మీకుం జింతిలఁ బనిలే, దీక్షిర్తివివర్యయమున. కిటు సై. న నగుక. 35

గీ. అని యనేకవిధంబుల. నాత్యజలకు, ఘనరతోత్సాహ మొదవువా. క్యములు వలికి
నిర్జరవిరోధి యఁడౌ. హి. శతద్రవ్య, యంబు వారికి దోడిచ్చి. యనిపె. ననిక. 36

క. రక్షఃపతిసూనులు ద్విశ, తాడౌ. హి. లై నదాన. పౌఘంబులకు
దక్షతఁ దలకములై నను, దాక్షిణబలంబుతోడ. నాగ్రహ మెసగక. 37

- క. త్రింశత్సంఖ్యాకులు ని, త్రింశధసుర్బాణముఖ్యతీవ్రాయుధసం
ఘాంతునికరవిజితసహ, స్రాంతుసహస్రాంతు లగుచు ♦ సతిసాహసు లై . 39
- క. బద్ధభ్రకుటులు సంగర, యోధులు గ్రోధాంధలోచనోగులు రణన
న్నద్ధు లయి సగరు వెడలిరి, యుద్ధం బొసరించువేడ్క ♦ నల్లము లలరన్ . 40
- గీ. అవనికంపము దిగ్ధామ మాది యైన, బహువిధోత్పాతములు దోచెభయమునొండె
మూఁచులోకములును భండపుత్రు లాజి, కేగుసమయంబునందు మునింద్రచంద్ర .
- నీ. అతిశౌర్యయుతులు మహాసత్త్వు లై నట్టి, యసురరాజకుమారు ♦ బట్లు వెడలి
రాజమార్గమున విభ్రాజిష్టులై రాగ, వారల గనుగొని ♦ పొగసతులు
సాధోపరిపాదేశంబుల నిల్చి యక్షతపుష్పలాజవర్షములు గురిసి
రధిక్రమోదయుక్తాంతరంగములతో, వందిమాగధసూతబృందములును
- గీ. దత్పురాక్రమపదపద్యతతులు పాడి, రంతఁ బ్రతిగృహద్వారంబునందు వృద్ధ
పుణ్యకాంతాజనంబులు ♦ భూరివిభవమంగళారాత్రికంబు లొసంగి రపుడు . 42
- క. వా రట్లు పోవుచుండగ, వారినిధులు గలఁగి నభము ♦ వడవడ వడఁకెన్
ధారుణి దిర్దిరఁ దిరిగెను, మేరుగిరిప్రముఖిరిసమితి చలియించెన్ . 43
- క. ఇన్నూఁజుకొహిణు లతి, సన్నాహత బలసి రాగ ♦ సరభసముగ ను
ద్యన్నిటలభ్రకుటు లయి, క్రన్నన వెడలిరి పురంబు ♦ రక్షప్రవరుల్ . 44
- వ. ఇ ట్లరుగునప్పు డమ్మహావీరులు దమలోన, 45
- నీ. శక్తి నేనల సమస్తమును గ్రక్కున మ్రింగి, యశ్రమంబున వత్తు ♦ మనెడువారు
వారిశస్త్రాస్త్రముల్ ♦ వరునఁ జూర్ణముచేసి, యందఱ సమయింత ♦ మనెడువారు
వారల కిర వైనఁ ఘోరాగ్నిసాలంబు, నార్చి పెల్లనఁ గూల్త ♦ మనెడువారు
మాయచే జగమున ♦ మత్తిలునబోటి, నట నాఁగి చెఱుదెత్త ♦ మనెడువారు
- గీ. మఱియు సతిదారుణంబు లొమాటలాడు, వారు నై వహివరణంబుద్వారభూమిఁ
జేర నరిగిరి భండకుమారు లధిక, యావనోద్ధతు లగుట మదాంధు లగుచు . 46
- వ. ఇవ్విధంబున . 47
- క. శలభములు వేర్చి దావ, జ్వలనంబునఁ బడఁ దలంచి ♦ సత్వరగతి ని
ట్టలముగ డాసినక్రియ న, బృలియులు డాసిరి కృశానువరణవలయమున్ . 48
- క. బామముడులు భీకరంబుగఁ, దమమొగములఁ గనఁబడంగ ♦ దైత్యులు బ్రహ్మాం
డము వగుల సింహనాదము, లమరులు వెగడొంద నలిపి ♦ రందఱుఁ జెలువన్ .
- గీ. పశయజలధర ఘోరనిర్ధాతరవము, పగిది ము న్నెన్నఁచును వినఁబడనియట్టి
తన్మహాధ్వని యాశక్తి తతులశ్రవణ, మానసంబుల సంక్షోభ ♦ మూసఁ జేసె .

- క. కలగియుఁ బిటుతివియక యగ్గలపుధృతిఁ రాక్షసప్రకరములతోడఁ
నాసుచేసిరి శక్తిత,తులు మింటఁ నురలు నిల్చి * స్తోత్రమునేయఁ. 51
- గీ. యనేనాప్రయుక్త బహుప్రకార, శాతహేతినికాయనంపాత మపుడు
వెగడు నొందించె దేవతావిసరములను, మానినాయక యప్రతిమానలీల. 52
- వ. ఇట్లు సంకులసమరంబు ప్రవర్తిల్లుచున్న సమయంబునఁ జతుర్భాహుప్రముఖులు త్రింశ
త్సంఖ్యాకు లై సభండానురకుమారులు సంగ్రామకుతూహలంబున జనకనియుక్తులై
శక్తిసమూహంబుల మార్కొన నేతెంచుట యాకర్షించి యపూర్వరణకౌతుకవ్య
గ్రామమానమానసాంభోజ యగుచు సదాచవర్షవయస్కయు శ్రీమహాహ్వాన
మీపవర్తినియు సమస్త శక్తిని స్యసంభావితమహాశౌర్యశాలినియు సర్వవిద్యాసేవ
ధియు లలితాప్రతిబింబశోభాకారయు బాలమార్తాండుప్రభావిభాసమానశోణకాంతి
సుందరతనూలతికయు నైసబాలాదేవి యాసింహననేశ్వరికి బహిఃప్రాణంబై తత్వా
దవీరస్త్విధి నిత్యంబును నివసించునదియై యమ్మహాదేవికి నాల్గవలిలోచనంబై
యున్నయది గావున నద్వైత్యరాజతనూజులయుద్ధతి సహింపక వారలఁ దలపడి యవ
లీలఁ గూల్తుఁగాక యని మనంబున నిశ్చయించి యాజగదంబతో నిట్లని విన్నవించె.
- సీ. జనని భండానురతనయులు మఱతోడ, యుద్ధంబునేయంగ * చుత్సహించి
వచ్చినా రిప్పుడు * వారలతోఁ బోరి, మదిలోన వేడుక * యొదవె నాకు
నను నివారింప కద్దనుజవీరులతోడ, చనిసేయ నాజ్ఞయు * మౌఢరమున
నొక్కయెత్తున వారిఁ * జక్కడివై చెదఁ, జేతులతీటవోఁ * జన్మతనము
- గీ. గలిగియుండుటకతనఁ గ్రీడలకుఁ దివురు, నాదుమతికి రణకీడ * నప్రదాన
మెలమిఁ గావించి ప్రమదంబుగలుగఁజేయు, మిదియమద్వాంఛితార్థంబు * త్రిదశవంద్య.
- క. అని విన్నవించఁ ద్రిభువన, జనని తనదుముద్దుపట్టి * సంప్రార్థనవా
క్యనికాయము విని మందహాసన మానసపూర్ణచంద్ర * చంద్రిక గాగఁ. 53
- సీ. బాలాంబుఁ జూచి యోబాలిక నీ వతి, మృదుతనూలతికపు * కదనవిధము
లేమియు నింతకు * నెఱుంగవు దివ్యాస్త్ర, శస్త్రశిక్షారహస్యములు నీకు
విదితము ల్గావు తోమ్మిదియేండ్లశిశువపు, నినుఁ బాసి క్షణమైన * నిశ్చయముగ
ధైర్యంబుతో నిల్వఁ * దరమె నాకుఁ దలంపఁ, బ్రాణసమాన వో * పట్టి నీవు
- గీ. వలదు సమరంబునకుఁ బోవ * వనజచయన, మంత్రిణీదండనాథలు * మఱియుఁ గలుగు
శక్తికోటులుఁ గడిమితో * సంగరంబు, సలుపుటకుఁ జాలియున్నారు * నిలుపు మిచట
- గీ. అని యనేకవిధంబుల * సమ్మహను, భావ దన్ను నివారింప * బాల భావ
మునకు సుచితంబుగా నతివిసయయుక్త, ముగ మఱియు సట్ల ప్రార్థించె * మునివరేణ్య.

- గీ. అతికుతూహలయై వేడునాత్మజాతఁ, గాంచి సంతుష్ట యగుచు నఁక్కాంచనాంగి
గాఁబించి గాఢంబుగాఁ ♦ గొఁగిలించి, యమ్మహారాజ్ఞి రణమున ♦ కాజ్ఞయిచ్చె.
- క. తనయద్వధనిశ్చయంబున, కనుకూలత వెలయ నమ్మహాదేవి ప్రియం
బున నిటు లవ్వనజాక్షికి, ననుజ్ఞ దయచేసి మఱియు ♦ సతిహర్షమునఁ. 59
- క. తనకవచంబువలన నొకఁఘనతరకవచంబు లీలఁ ♦ గల్పించిఁఘనా
ఘనవేణి బాలాంబిక, కనుపమితప్రేమ మెనఁగ ♦ సంబిక యెనుఁగెఁ. 60
- వ. మఱియును. 61
- క. తనయాయుధములవలనఁ, సునిశితదివ్యాయుధములఁ ♦ జోద్యంబుగఁ గ
ల్పన సేసి నిజప్రియనందన యగుబాలాంబ కొనఁగెఁ ♦ దాత్పర్యమునఁ. 62
- సీ. వెండియుఁ దనదుకోదండదండమునఁ గర్ణి రిథంబు నొకటి నిర్మించి దాని
నమ్మహాదేవి నిజాత్మజకు నొసంగ, నాలలితాంగి యఁత్యాదరమున
రాజమరాళతుంగశతాన్వితం, బనుపమాన్వరఁతాన్వించితింబు
తప్తజాంబూనదాత్మక మతిమహిమాధ్య, మై ప్రకాశించునయ్యానరత్న
- గీ. మెక్కి దిక్కులఁ దనుకాంతి ♦ పిక్కటిలఁగ, ఘనరణోద్యోగమునఁ బేర్చికదలివచ్చు
సక్కువఁారికఁ జూచి యత్యంతభక్తి, సర్వవర్జనదేవతల్ ♦ సంభ్రమమున. 63
- క. అందఱః కోక్కట సవినయ, వందనములు నలిపి మధురఁవచనంబులచే
గ్రంధుగ డీనన లొనఁగిరి, ముందుగఁ దమకేలుదోయి, ముకుళించి తగఁ. 64
- చ. పరుషదీఁ జక్ర రాజరథఁవర్జనమాశ్రిత దేవతానమ
స్కందము లాచరించుచుఁ బ్రహ్లాదముదంబునఁ దద్రథంబు న
త్యరగితి డిగ్గ భూతలగతం బగుశక్తి చమూనమూహ ము
ద్ధరతరహేలఁ జొచ్చె రణఁధూర్వహదోర్బల బాల లీలతోఁ. 65
- మ. అహితానీకవిభాల బాల యిటు లుఁగ్రాక్షియాగాఢన
న్నహనం బొప్పగ నేగుచుండఁ గని పైన్యం బంతయుఁ వేగ న
మ్మహితప్రాభవవెంబడిఁ జటులశుంభతద్రణాలోకన
స్పృహతోఁ బోవఁగఁ జూచి దండినియు ముద్రిణ్యంబయుఁ భీతితోఁ. 66
- క. ఆయము గూడఁగ నేగి తదీయాననరోషచిహ్నా ♦ డెలియఁగఁ గని చిం
తాయత్తతఁ బ్రార్థించి ర, మేయవినయభరితమధురఁమితహితసూక్తిఁ. 67
- క. ఇదియేమి భర్తృదారిక, కదనమునేయంగ మేము ♦ గలుగఁగ నీవుఁ
మదు లై నదనుజవీరుల, నెదిరింపఁగఁ జనుట కెద్దిఁహేతువు చెపుమా. 68

క. పసిబాలవు నీవు వసుజ, లసమనమరసాహనులు మహామాయులు శౌ
ర్యసమగ్రులు వారలతో, విసువక పోరాడఁజూవ ♦ విషతుమె నిన్నుకా. 69

ఉత్సాహ. ఎంతలేసిపనుల కైన ♦ నేమె చాలియుండదు
ద్దాంతశౌర్యులై సహోరదైత్యులకా వధింపఁగా
నింతి యిట్లు దరలిపోవ ♦ చేల నీకు నీవు చూ
పొంత నిలిచి చూడు మమ్ము ♦ బోరెలోన నేర్పడక. 70

గీ. రమణి మాకు నీ వమ్మహారాజ్ఞియట్లు, యమ్మహాదేవిమూర్తి మత్స్యాణ మివు
నిన్ను నేమిటి కనిచె నానిఖిలజనని, యసమయంబున నిట్లు రక్తస్థులఁ మనుమ.

క. నీకుఁ బ్రణామము సేసెద, మోకమలదళాక్షి మేమ ♦ యోవుమ మనురా
నీకనిఖండనహవమ, హాకార్యంబునకు విశువు ♦ మాజిభరంబుకా. 72

నీ. అని మంత్రినాయకయును దండనాథయు, సనునయగాఢసాంత్యము దోష
దను నివారింప నుద్దామభుజాబల, శౌర్య యోబాల యచ్ఛట నిలువక
దైత్యులమీదిఁగ్రోధంబునఁ జనుచుండ, నద్దేవు లిద్దఱు ♦ నద్భుతంబు
దమమానసములఁ దద్దయుఁ బొడమంగ నా, కమలాక్షి కుభయపార్శ్వములనడచి

గీ, రాత్మబలములతోఁగూడ ♦ సక్కుమారి, కామణీరక్షణంబునఁకై మహార
థంబు లెక్కి నిరంతరోత్సాహదైర్య, చటులసన్నాహనిశ్చయఁసహిత లగుచు. 73

క. ఈరీతి మంత్రినాథయు, వారాహియు సుభయపార్శ్వవర్తిను లగుచుకా
భూరిధ్వజనీనంగత, లై రా నబ్బాల పరమహర్షముతోడకా. 74

క. దమునఃపాకారద్వారమున వెడలి రాఁగ నామఁరాశగమనఁ గాం
చి మహితసద్భక్తిఁ బ్రణామములు సలిపి రిఖిలబలసమాజాధ్యక్షుల్. 75

క. అందఱుబలాధినాథ ల, మందం బగువినయమున సమస్కారము లా
నందముతోఁ జేయఁగ న, య్యిందీవరనేత్ర కరుణఁనెససినచూడ్కికా. 76

క. వారిప్రణామాంజలులు గ, భీరాదర మెనఁగ గారఁవించి సకలనే
నారాజితోడ భండకు, మారులపై నడచె దివిజ, మండలి యలరకా. 77

ఆ. ఆ మహానుభావ ♦ యరివర్ణము నడంప, నట్లు పోవునవ్వు ♦ డద్భుతముగఁ
గెలఁతులను బిఱుంద ♦ లలితాబలము లెల్లఁ, దద్భలంబు లగుచుఁ ♦ దఱిసి నడచె.

ష. అప్పడు. 79

క. కర్ణీరథశోభిత యా, కర్ణాంతవిశాలనేత్రఁఖంజన సుమనో
వర్ణితగుణ యగునవ్వర, వర్ణిని గని సకలశక్తిఁవాహిను లలరెకా. 80

- క. కొండెకదడ విట్లు చమ్మా, మండలితోఁ గూడ నడచి ♦ మహితాత్మిక య
య్యండజయాన గనుంగొనె, భండాసురినుతులబలము ♦ పటుదోర్బలమున్. 81
- క. కనుఁగొని యతికోపంబున, దనుజవరాత్మజులపై నిఁతాంతరయమునన్
నునిశితశరవర్షంబుల, ననుపమముగఁ గురిసె మింట ♦ నమరులు పొగడన్. 82
- మ. నవవర్షంబులవాయ మింపెనఁగ నన్నాల్లీకపత్రాక్షియున్
బవినంకాశకతోరదేహములతో ♦ భండాత్మజాతుల్ మహా
హవముం జేయఁగ నిర్జరాదులకుఁ జిత్రాకారతన్ జూచువాం
చ విధించెన్ బరమాద్భుతప్రదము తత్సంగ్రామ మత్యుగ్రిమై. 83
- క. తమపై శరవర్షము సాంధ్రముగాఁ గురియుచు నితాంతదర్పము మెఱయన్
దము సరకుగొననియబ్బె, లమహాశౌర్యమున కధికఁజిజ్ఞాసు లగుచున్. 84
- వ. తమమనంబున నిట్లని వితర్కించిరి. 85
- గీ. చిన్న దని తల్లిచాటునఁ నిన్నిదినము, లున్న దని యెన్నఁడును మున్నఁ యుద్ధ మెఱుంగ
దని శిరీషాభమృదులాంగి ♦ యని తలంచి, నా మహాహ యెంతవీరితయిఁ నాతికడిమి.
వ. అని తలంచుచు. 87
- క. దైత్యాధిపతికుమారకు, లత్యంతాద్భుతమనస్కు ♦ లగుచున్ గోఁచా
ర్ధత్యమున నిల్చి పోరిరి, పీఠ్యుత్కర్షమున దేవఁబృందము గనఁగన్. 88
- క. ఒక్కతె యయ్యున్ బలువురు, రక్కసులు నిగుచ్చుశరపఁరంపర లెల్లన్
జక్కాడి వార లందఱు, వెక్కనపడ బాల యంపఁవెల్లవ వజ్రపెన్. 89
- క. నొచ్చియు దైత్యాధిపతికి, నచ్చినవా రగుట యాఘనభుజులు ధైర్యం
బచ్చుపడఁ బోరి బాలిక, హెచ్చునకున్ వెఱుగునొంది ♦ యిట్లనిరి మదిన్. 90
- ఉ. ఈపసిబాలతో నెదుర ♦ నిందఱుఁ జాలకయున్నవార లెం
తోపనిపూని దైత్యపతి ♦ దుర్జయవిక్రీముఁ డింతవట్టు నే
నాపతులన్ బలాధ్యుల రణం బొనరింపఁగఁ బంపె నింతకే
యోపనియట్టు లైన మనఁయుద్ధతి యేటికి శౌర్య మేటికిన్. 91
- క. అని కోపాటోపంబున, దనుజకుమారకులు భర్తృదారికతోడన్
ఘనబలము మెఱసి పోరఁగ, ననిమిషులు గనుంగొనంగ ♦ నానమయమునన్. 92
- క. అందఱియెదురన్ బాలా, నుందరి వేర్వేటి నిల్చి ♦ సునిశితశరముల్
గ్రొందుగ నిగిడ్చినటు ల, య్యండఱుకున్ గానవచ్చె ♦ నాశ్చర్యముగన్. 93
- ఆ. దాన బెగడుగడిచి ♦ దైత్యాధిపతనూజు, లక్కజంబు గాదె ♦ యొక్కబాల
మెక్కుబాల లగుచు ♦ రక్కసు లందఱుఁ, జిక్కువడఁగఁ బోరె ♦ నొక్కమొగిసి.

- క. అసి యుయ్యెలచేరులవలె, వెనుకకు వీగించుచు జలము • వెలయ మొనయుచుకొ
బెనఁకువసేయుచు నుండిరి, దనుజకుమారులు గ్రోధఁతామ్రేక్షులై . 95
- క. అయ్యంబ రక్కసులతోఁ, గయ్యం బొనరించుచుండ • క్షణమున కొకసా
రయ్యెడ లలితాదూతిక, లయ్యజ్జిక్షితికి వచ్చి • యఖిలముఁ గనుచుకొ . 96
- గీ. అమ్మహారాజ్ఞకడకు రఁయంబుమీఱ, నరిగి నమరవృత్తాంత మయ్యఖిలజనని
కెఱుంగఁజెప్పుచునుండిరఁయ్యైశ్వరియు ను,దంబునొంచుచునుండెదఁదావృత్తివినుచు .
- వ. మఱియును. 98
- సీ. ఆబాలికామణి • యద్దానవాధివ,తనయులతోడ యుద్ధంబు సేయఁ
దొడఁగినప్పటినుండి • దురముసేయుట మాని, శ్యామలావారాహు • లద్భుతంబు
దమహృదయంబుల • సమధికం బగుచుండ, నయ్యంబహస్త వేఁగాతిశయము
తనతోడ నెదిరించు • దానవు లెందఱు,దఱ కన్నిరూపముల్ • తానె తాల్చి
- గీ, బింబమాలికపోలికఁ బేర్చి పెనఁగు,నక్కుమారికవిక్రమ • మఱ్ఱు లలరఁ
గనుఁగొనుచు సేనలును దాముఁఘనముదమున, నిలిచిరద్దేవిబాగమచుఁనిశ్చయముగ .
- ఉ. కాలభుజంగవాకశిఁఖాప్రతిమానము లై నయట్టియ
బ్బాలమహాశరంబులు సుఁపగద్దవిరోధులసర్వమర్మముల్
వీలఁగఁ జేయుచుండఁగ సఁవిన్నయు లై దివి సర్వనిర్జరుల్
మే లని సంస్తుతించిరి యఁమేయతదీయమహానుభావముకొ . 100
- క. ఈతెఱఁగున దివి సురసం,ఘాతకృతస్తోత్రరవము • త్కౌతలగతవి
ఖ్యాతబలశక్తి బలముల,యాతతనుతిరవము నొక్కఁడై వీతెంచెకొ . 101
- వ. ఇట్లు విజృంభించి యమ్మహారాజ్ఞప్రియతనూజాత యతివిచిత్రకరలాఘవంబుగాఁ దొ
రంగించునిశితశిలీముఖపరంపరలచే నిర్జరాదులు జర్పి రితశరీరులయ్యును జలంబున
నయ్యంబతోఁ దమయోపినభంగి సంగఁబంబు సేయుచుండ ద్వితీయయుద్ధదివసం బతి
క్రొంతం బగునంతదాఁక నిత్యైఞంగున వారితోఁ బో కొనర్చి యాసారసాక్షి యం
తట నూఱడక యంతకంతకు నిజబలంబు ప్రకటంబుగా నాసురద్యేవులు చేయా
డక వెగడువడి చిత్రరూపులచందంబున నిల్చునట్లుగా నంపవెల్లువలు వజ్జిన నది
గనుంగొని కార్యంబు దప్పె నని ద్విశతాక్షౌహిణీసంఖ్యంబు లగుతదీయబలంబు
లన్నియు నొండొండ వేర్చి యుగాంతకాలంబున సముద్రంబులు చెలియలికట్టల
నతిక్రమించి భూమిపైఁ బారలివచ్చుపోలిక వారలం గడచి యమ్మహాదేవిపైఁ బఱ
తెంచి యనేకశస్త్రాస్త్రజాలంబులఁ గప్పిన నదియ యూఱటకు సమయంబుగాఁ
దలంచి యమ్మహావీరు లెడగల్గి సేదదీర్చుకొనుచుండఁ దత్సేనాప్రయుక్త బహువిధ

హేతివ్రాతంబుల సజ్జీమంబున ఖండించుచు గుంభీరద్రంబులు గుంభీసీద్రంబులుగాఁ
మరంగవ్రాతంబులు తరంగసంఘాతంబులుగా రధసమూహంబులు దీప్తపందోహం
బులుగా సుభటసృకరంబులు . మకరాదిజలచరనికరంబులుగాఁ జతురంగకలకలంబు
నింతరికోలాహలంబుగాఁ బెరిగినచ్చుతైన్యసముద్రంబులోన నిజయానంబు
సంపదసభరణీధరంబువిధంబున మెయ వివిధవిచిత్రసంచారంబుల నది యంతయుఁ గలఁ
గుట్లుగాఁ జేసి యంతటఁ జూడ నవ్వాలుఁగంటి బాలిక యయ్యను మహావ్రాజ్ఞ
గావునఁ గాలవిలంబరంబు గాకుండఁ దద్రత్నోవాహినులనెల్ల నక్షణంబున నవలీలఁ
బొడవడంచుటకు సుపాయంబు దలంచి.

102

క. వారుణోషంబున నవ్వారిజదళనేత్ర దైత్యఃపరనందనచే

నారాజఁ జూడఁ చన్మృఖిసారస మరుణాంబుజాతఃసమతం ననరైః.

103

వ. ఇవిధంబున రత్నోబలంబుల రూక్షక్షణంబుల నిరీక్షించి యాహర్యక్షమధ్య నారా
యణాస్త్రంబు సమంత్రీకంబుగా నిజశరాసనగుణంబున సంధించి యాకర్ణాంతంబుగాఁ
దిగిచి సావ్య కంకణార్పణార్పణాత్కారంబులతోడఁగూడ గగనమసీభాగంబులయం
దు నిలిచి కనుంగొనుచున్న గగనచరశక్తిసంఘంబులప్రశంసారవంబులు మ్రోయుచుండ
దృష్టిగోచరం బగుదుష్టానురసైన్యంబుమీఁదఁ బ్రయోగించిన నమ్మహాసీయాస్త్రంబు
వహ్నిశిఖామయంబులై సయపరిమితశస్త్రాస్త్రయావంబుల నపరబలంబులపైఁ గవిసి
క్షణమాత్రంబున భస్మంబు చేసిన నది గనుంగొని యత్యంతాద్భుతరసాక్రాంత
హృదయులై చతుర్బాహుప్రముఖు లై నదానవేంద్రకుమారులు ద్విశతాక్షాహిణీ
పరిమితబలక్షయసంజాతభేదంబున నుద్గతకోధోన్మాదులై యక్కజంబుగా నుక్కున
నొక్కపెట్ట నక్కాంచనాంగిపై నురవడించిన.

104

ఉ. ముప్పదియర్థచంద్రశరఃము ల్వస నొక్కట నారిఁబోసి కణ్

తెప్ప విదిర్చుమాత్రమున ఁ ఆప్సవ దైత్యులయుత్తమాంగముల్

ముప్పదియొక్కపెట్ట రణభూస్థలి వొల్లఁగ నేసఁ జూచి య

ప్పప్ప మహాద్భుతం బని దిఁవొకసు లెన్నఁగ బాల హేలతోఁ.

105

గీ. భండతనయు లివిధమున ఁ భండనమునఁ, గూలి యందఱు దండధరాలయమున
కరుగుటయు విస్మయమున నింఁద్రాదిసురలు, కనుమవర్షముల్ బాలపైఁ ఁ గురిసిరపుడు.

గీ. శాత్రవజయంబుచేతఁ బ్రశస్తిగాంచు, నమ్మహారాజ్ఞితనయ నఁత్యాదరమున
దండనాథయు మంత్రినఁభయు ముదమునఁ, గాఁగిలించిరి వేర్వేఱఁ ఁ శాతుకమున.

మ. అతిలోకం బగుతత్పరాకృమమునఁ ఁ హర్షించుచుఁ శక్తి సం

తతు లాశ్చర్యరసాబ్ధిమన్ను లగుచుఁ ఁ హర్షంబునఁ సాధువా

క తు లుచ్చైస్సవీర మొప్పు బల్కుచు మదాఁదత్త్యంబుతో నాశుచున్
శ్రుతిసౌఖ్యంబుగఁ బాడుచుండిరి ముదఁశ్రువ్రాతనేత్రాష్ట్రైః .

108

ఉ. అంతట మంత్రనాయికయు ♦ సక్కిటివక్త్రీయు భర్తృదారికన్
జ్వంతఁ బరస్కరించుకొని ♦ శీఘ్రమ యాజగదంబపాలికన్
సంతతసర్వశక్తి బలఁసంఘము గొల్పఁగ నేగి యుద్ధవృ
త్తాంత మశేషముం దెలుప ♦ నయ్యఖలేశ్వరి యాదరంబునన్ .

109

చ. తనయవరాక్రమంబునకు ♦ దద్దయు సంతసమంది ప్రేమ న
వ్యభితఁ గవుంగిలించి యనిఁవారితమోహమునన్ శిరంబు మూ
ర్ఖానుచుఁ గపాలయుగ్మకము ♦ కూరిమి ముద్దులుగొంచు వేడుకం
దనతొడమోద నుంచి విదిఁతం బగులాలన చేసి వెండియున్ .

110

క. లలితాంబ కూతువయి న,ర్మిలితో నన్నలిననేత్రీఁమేను కరతలం
బుల నివురుచు నానందాశ్రులు గనుఁగొలుకులను జాఱ ♦ సొంపు వహించెన్ .

111

ఉ. తక్కినసర్వశక్తి సముదాయము లన్నడు దృష్టపూర్వ మా
నక్కలహంసగామినిమఁహత్తరశౌర్యముఁ గాంచి యీవిధం
బక్కజ మంచు నాత్మలఁ బ్రహర్షము నొందుచుఁ దేనెజాలు నే
ల్వాక్కులఁ దన్మహామహిమ ♦ వర్ణనచేసిరి పెక్కుభంగులన్ .

112

వ. అని చెప్పి హయగ్రీవుండు వెండియు నగస్త్యమహామునీంద్రున కిట్లనియె .

113

పంచచామరము. హతావశిష్ట లై నయట్టి యాతుధాను లార్యగ
ర్హితాగ్రగణ్యుఁ డై నదానఁవేంద్రుపాలి కేగి త
త్సుతప్రజంబువార్తఁ దెల్పు ♦ సోలి కొంతనేపు ని
ర్గతాసురీతి నుండి తేటి ♦ గాఢశోకతప్తుఁ డై .

114

క. కొంతవడి యేమి దోచక, చింతాకులహృదయుఁ డగుచుఁ ♦ జేడ్పడి మది నం
తంతకుఁ గ్రమ్మెడుగాలుపు,వంత మునిఁగియుండె దైత్యఁనర్చుండు గడున్ .

115

గీ. పదపడి తనంతఁ దనకు సంప్రాప్త మైన,కులవినాశంబునకు నాత్మఁ ♦ గుంది నుతుల
రూపయావనశౌర్యప్రతాపముఖ్య,గుణములు దలంచి పలపించె ♦ గొలది మీఱు .

నీ. హా సమస్తామరాద్యరిపరాభవకారులార హా జగదేశఁవీరులార
హా మదీయవిలోచనామృతపూరాభులార హా సద్గుణోదారులార
హా సుందరీవితానాలోకకందర్పులార హా విజయవిహారులార
హా యమేయమదన్యవాచయవివర్ధనులార హా శరధిగంభీరులార

గీ, హః మదేశపరాయణఃస్వాంతులార, హః గురుసమూహసేవానుఃరాగులార
హః యశోధనకారణోపాయులార, హః రసాధారులార కుఃమారులార. 117

సీ. కలనైన మీకు భంగము గల్గు ననుమాట, విన నైతి నింతకుఁ ♦ దనయులార
మిము నోర్వజాలెడుఁమేటిబలం జెల్లు, పడఁటికిఁ గల్గెనో ♦ కొడుకులార
యయ్యింతిఁ గెడపుసాఁమ్మంబు గల దని, పూని పంచితి మిమ్ము ♦ బుత్తులార
స్త్రీమాయముందర ♦ దితిజవీరులశౌర్య, మూస మయ్యెం గదా ♦ సూనులార
గీ, మీరు లేకున్నఁ బశుధనాఁగారరాజ్య,భామినీమిత్రచతురంగఁబలసమృద్ధ
లిండు కై నను శోభిండుఁనే తనూజు,లార సద్గుణమణ్యులంకారులార. 118

గీ, ఏకపదమున నొకబాల ♦ హేలతోడ, నప్రధ్వవ్యభజాబలు ♦ తైనమిమ్ము
నామమడఁచె ననంగ నే ♦ నమ్మజాల, నకట విధికి నసాధ్య మెంకదైనఁ గలదె. 119

ప. అని పలు దెఱంగుల విలపించి మఱియుఁ దనపూర్వజన్మకృతసుకృతవిశేషంబునఁ దా
దృశ్యసుగుణభూషణనందనసందోహలాభమోదంబును దనజన్మాంతరకృతదుష్కృత
శేషంబునఁ దత్సమయసంప్రాప్తతద్విషయభేదంబు నుగ్గడించి తత్కారణంబునఁ దన్ను
నష్టంబును హతప్రాయంబును విపన్నంబును మందభాగ్యంబు నై నవానిఁ గాఁ దలం
చుచుఁ గన్నుల బాష్పకణంబులు దొఱుంగఁ గేశపాశంబు విరియఁ బైపై గ్రమ్ము
మూర్ఛలచేత సింహాసనంబుననుండి వ్రాలుచు మగుడఁ దేఱుచు హృదయభేదకం
పై నవివాదంబునఁ జిక్కువడియున్న యాదానవసార్యభామునిం గని విశుక్రంబును
విషంగుంబును గుటిలాక్షుంబును డగ్గటి యుచితవాక్యంబుల నతనికుందు మాన్పఁ
దలంచి భయభక్తి వినయనిభృతంబుగా ని ట్లనిరి. 120

క. ప్రాకృతుడుమోలె నీ విటు, శోకంబునఁ గుండఁ దగునె ♦ శూరత నహితా
నీకములతోడఁ దొడరి న,మీకంబునఁ బడిననుతనఁమితికై యధిపా. 121

గీ. మహితధర్మపాణిధమఁమార్గ మాజి, శూరులకుఁ గావున భవత్కుఁమారు తెల్ల
నధికశూరులమార్గముఁనందు నడచి, రనురనాయక దీనికి ♦ నడల నేల. 122

సీ. అవకీర్తి కారణం ♦ బైయున్న దొక్కటి, తలపోసి చూచిన ♦ దానవేంద్ర
యది యెట్టి దనిన దుష్టాంగన యొక్కతై, తనయట్టివారలఁ ♦ దలిరుఁబోండ్లఁ
గొందఱఁ దోడుగాఁ ♦ గూర్చి రాక్షసులపై, దండెత్తి పటుభుజాఁదర్ప మొప్ప
దైవతాసాధ్యు లాఁదనుజవీరుల నెల్ల, నాజిలోపలఁ గూల్చి ♦ ననెడువార్త

గీ, యఖిలజగములలో నిండె ♦ నద్భుతముగ, నింతకంటెను హీనత ♦ యెద్ది మనకు
నట్లు గావునఁ బ్రతికార ♦ మాచరింప,వలయు దీనికి నిపుడు సత్వరము గాఁగ. 123

- క. ఇది విధిక్రమత్యద్భుత, మిదమిథ్యం బని వచింప ♦ నేరకయిన దోఁ
చను మదిఁ దలంప నొకచి,న్నది భవదాత్మజుల నెట్లు ♦ నామమడంచెక. 124
- గీ. అని విశ్వాక్రాదు లామవాక్యములవలన, స్త్రీకృతపరాభవంబు హృద్భేదకముగ
వీడ్చి నెట్లుచే దైత్యవిభునిభేద, మంబుడము వాయుహతిఁ బోలే ♦ సపుడ విరిసె. 125
- వ. ఇట్లు శోకంబు నుజ్జగించి. 126
- క. కరవాలము గొని నక్తం,చరకుంజరుఁ డుగ్రభంగి ♦ జలిపించుచు ను
ద్ధరరోషవహిల్ని యంతఃకరణారణ్యము దహింపఁగా నిట్లనియెక. 127
- క. మీ రెల్లను నాకుం దోడ్ రావల దిచట నిలువు ♦ డండఱు నే న
ద్వారణారణభూమికిఁ జని, యారముఁకిఁ దోడువచ్చి నట్టి నెలఁతలక. 128
- గీ. తరతరమ తుంచివైచి యాతలిరుఁబోడి, సతినిశితమత్కృపాణధాఃరాభినిహతి
నింతలింతలు గాఁగ ఖండింతు నిపుడ, దనుజవరులార కనుఁడు మధ్ధనబలంబు. 129
- చ. అని గమనోన్ముఖుం డయిన యూరజనీచరసార్వభౌమునిం
గని భయకంపితాంగు లయి ♦ గాఢరయంబున మోహ్నుఁగేలు చ
య్యన నొనలక ఘటించి తగఁవా దితిజాన్వయవార్ధిచంద్ర యి
ట్లునపమసాహసం బనుచు ♦ నడ్డమువచ్చి నిశాటు లండఱుక. 130
- క. కాలయమనదృశ మగుకర,వాలము సలుపుచును ద్రాఁచుఁ బామువిధమునక
వాలికయూర్పు విశుచుతమ,యేలికతో నిట్లు లనిరి ♦ హితమితఘణితిక. 131
- గీ. స్వామి నీ వొంటిగా నిట్లు ♦ చనఁగ నేల
యావనిత నోర్పుపనికి నీయాజ్ఞఁ బూని
యెంతకార్య మైనను నిర్వహించునట్టి
యేము గలుగంగ నిది మాకు ♦ నెఱుంగఁ జెపుము. 132
- క. భవదీయాజ్ఞాబలమున, భవసంబుల మూఁటివైన నఁ ♦ బాలియింపఁగ దా
నవనాథ సమర్థుల మే, మువిద లనఁగ నెంత మాకు ♦ నువ్వెత్తుగొనక. 133
- ఉ. పీల్చుమె సర్వవారిధులఁ ♦ బ్రేక్షుమె సర్వచరాచరంబులక
గూల్చుమె మేరుకై లము పఁగుల్చుమె పద్మభవాండభాండముల్
రాల్చుమె సర్వతారకల ♦ వ్రాల్చుమె యవ్వదిగిశసంఘముక
ప్రీల్చుమె యీధరాస్థలి యిఁనీ సరివత్తురె మాకు భామినుల్. 134
- శా.త్రైలోక్యంబును గ్రిందుమీఁదుగ నొసర్పక సర్వదేవావలిం
దూలింపక గులకై లరాజముల నున్ముఁగి లించి భక్షింపఁగా

- వ్యాఖ్యేషమహాగ్రదంష్ట్రీకల సమ్యాటంబుగాఁ బట్టి యు
య్యేల లేవకు నూగఁగా నయినమా ♦ కి మ్మాజ్జ దై త్యేశ్వరా. 135
- క. ఆముగ్ధాంగనతో సంక్రామమునేయంగ లజ్జ ♦ గదిరెడు నై నన్
మీమదికి నిష్టమేనిన్, భామన్ దొడరంగ మమ్ము ♦ బంపు మధీశా. 136
- గీ. అని మహాశ్రోధమానమదాంధు లగుచు, బలుకువాక్యంబు లాలించి ♦ భండదైత్యు
డతిశయప్రోథరోషరక్తాక్షు డగుచు, నవ్విశుక్తున కిట్లు ♦ యానతిచ్చె. 137
- ఆ. మహితభద్రబలమున ♦ మాయాబలంబున, సత్ప్రశస్త్రపటుమహాబలమున
నీకు సాటి లేరు ♦ లోకత్రయములోన, నోవిశుక్త కార్య ♦ మొకటి వినుము. 138
- క. మాయాంతర్విత్తకాయుడ, వై యెవ్వఁడు గానకుండ ♦ నతినిభృతముగాఁ
బోయి జయవిఘ్న నామమహాయంత్రము చేసి వైపు ♦ మరిసైన్యములోన్. 139
- క. విఘ్న మహాయంత్రము నిర్విఘ్నముగాఁ జేయ శక్తి ♦ విసరము నిద్రా
నిఘ్న మయి పోలియు నాసాదఘ్నము గద నీదుకడిమి ♦ దైవతతతికిన్. 140
- క. అని యగ్రజుఁ డానతియిచ్చిన సట్టుల కాక యంచు ♦ శీఘ్రమ రిపువం
చనకుశలు డగువిశుక్తుడు, ఘనమాయాంతర్విత్తాత్మకాయుం డగుచున్. 141
- క. చనియెన్ లలితాబలముల, దనయంత్రబలంబుచేత ♦ దద్దయు జాడ్యం
బునఁ గొందల మందించెద, ననియెడుదుర్బుద్ధిచే రభారూఢుడై . 142
- గీ. అతఁ డటు పోవునప్పు డభ్రావుఁ డరుణ, కిరణసముదాయపాటలీకృతనమస్త
దిగ్విధూమండలుం డయి ♦ తీక్ష్ణతావియుక్తుడై యేగె నస్త్రాద్రియాలమునకు. 143
- క. చురమాద్రిమఱుఁగునకుఁ జను, హరిదశ్వనిఁ గాంచి యతని ♦ ననురాగముతో
గిరికుంజంబునఁ గూడఁగ, నరుగుకరణి సంధ్య యరిగె ♦ సతివేగమునన్. 144
- ఆ. వద్యమిత్రతీవ్రపాతనముత్థిత, పశ్చిమాబ్ధితోయబహులబిందు
సమితి వోలె నెరసె ♦ జడలఁ దారాగణం, బంబర్దునుమకడంబ మనఁగ. 145
- గీ. అతిదురాచారు డగువిశుక్తాసురునకు, దోడుపడ వచ్చెనో నాగఁ ♦ దోడుతోడ
సంధికారంబు నిండె రోదోంతరమున, బహులకజ్జలకాంతిచే ♦ జరిఢవిల్లి. 146
- క. బంధురబలుఁడు విశుక్రం, ఉంధతమనలీననిజమహామాయానం
బుధిరభారూఢుడై, గంధవహస్తవరణంబుకడ కేగి వెనన్. 147
- క. శతయోజనవిస్తారం, బతిశయకీలాకరాళ ♦ మై వెలుగుమహా
న్నతవహ్నిసాలవలయము, దితిజుఁడు గని దానిఁ జూరఁగఁ ♦ దెరువు వెదకుచున్.
- గీ. తిరిగివచ్చి తద్దక్షిణదేశమున నురక్షితం బై నయొక్కద్వాఁరంబుఁ గాంచి
యచటక్షణమాత్ర మతినిన్మయమున నిలిచి, శక్రమదహారి యైనవిశుక్ర డవుడు.

- సీ. ఆయాధవాహనః * లై కవచచ్చన్నగౌతమై క్రిందంశః కాండఖండ
ముగ్ధరతోమరః మునలాదిశస్త్రాస్త్రు, పాణులై స్తంభీనిః ప్రముఖైః
శక్తులు వేర్చి వింశతిసంఖ్య గలిగి, యక్షాహిణులతోడ * సతీదృఢముగ
నన్యోన్యబోధికః * లై యహోరాత్రంబు, నేకాగ్రదృష్టిచే * నెల్ల గనుచు
గీ, దండనాథాజ్ఞ శిరమునః * దాల్చి సావధానముగ వహిసాలంబు ద్వారదేశ
మున వసించుటఁ గనుఁగొని * దనుజుఁ డధిక, విస్మయావిప్లుడై చొర * మెపు లేక.
క. కొంతదడ వేఱు దోచుక, చింతాకాంతుఁ డయి నిలిచి * శిఖసాలబహిః
పాఞ్చింతమున విఘ్నయంత్రము, నెంతయు వైచిత్రీ జేయ * నిచ్చ వహించెక. 151
వ. ఇ ట్లుద్యోగించి. 152
సీ. గవ్యూతిమాతృదై స్ఫియము సంత పఱపును, గలిగియుంకశిలాః తలమునందు
నకలదిక్కుల్ గాఁగఁసంస్థితం బగుచుండ, సంహారసంజ్ఞ బీజంబు వ్రాసి
యలసాది యాదేవతాష్టకం బెల్లచో, టుల యథాక్రమముగా * లలి లిఖించి
తదుచితమంత్రతం * త్రవిధానములచేతఁ, బూజావిధిసమగ్రి * ముగ నొనర్చి
గీ, కోటవెలుపలనుండి యాఁకూరచిత్తుఁ
డామహాయంత్రపాపాణ * మరెబలంబు
నశుముఁ బడ వై వఁ దత్కారణమున శక్తి
పై న్యముల కెల్ల నపు డనుఁతాహ మొదవె. 153
వ. ఇవిధంబున దురాత్ముం డైనవిశుక్రుండు శక్తిసేనామర్దనంబు సేయఁబూని వహ్ని
ప్రాకారమధ్యంబున సురక్షితం బై యున్నయాలలితాబలంబునశుమ విఘ్నయం
త్రంబు వై చినఁ దప్పిభావంబున శిబిరంబునఁ గలిగినశక్తు లందఱు రహితాహంబు
వదలి దీపమానసలై శస్త్రాస్త్రంబులు పడవైచి తమలో ని ట్లనిరి నిష్కారణం బను
రుల వధియింప మనకు నేమిఫలంబు గలుగు శస్త్రాస్త్రవ్యాపారంబువలన నయ్యెడి
దేమి జయసిద్ధివలన నేమిలాభంబు ప్రాణిహింస పాపకర్మం బగుటకు సంశయంబు
లేదు దేవకార్యంబునకుఁ గదా మన కీప్రయోజనంబు వారిలప్రయోజనంబు సఫలం
బైన మన కేమిమేలు సంభవిల్లుఁ బరమర్మభేదు లైనయాయుధంబులఁ జేపట్టి నేల
యహింసాపరమోధర్మ యనియెడువాక్యంబు విందుమకాదె యదియట్లుం డె స్వశరీర
రక్షాప్రతికూలం బైనయాలంబు నుజ్జగించుట లెన్న యె ట్లనిన మరణంబునకు వెఱ
వక కలహింపవలయుఁ బ్రత్యక్షం బైనజీవితంబు నిర్భకంబు చేసి పరోక్షం బైన
స్వర్గంబు నపేక్షించి రణమరణంబుఁ గోరనేల సమరనిధనంబు స్వర్గదాయకం బగుటకు
నేమి సమాణంబు కేవలనుఖావహ యైననిద్రయుఁ జిత్తవిశ్రాంతిప్రదం బైనయాలస్యం

బును సవలంబించి నుఖంబున నుండుద మిట్లున్న మనతలం పెరింగి. యమ్మహారాజ్ఞః
యేమి సేయంగల దయ్యంబికరాజ్ఞత్వంబు మనయందజ్ఞియైకమత్యానుసరణంబున
బ్రతిష్ఠాపితం బై చదిగదా యిత్రైకంగున నిండఱు నుపేక్ష చేసినట్లైన దత్తాబల్యం
జెల్లుసాగు నట్లగుట లలితాదేవి మనలఁ గోపించు ననుభయంబు వలవదు మనకు
నివ్వఁచు దోచినయాలోచనమార్గంబున నిండఱము నమత మెల్లఘభంబులుఁ గలుగు
నని మఱియు ననేకవిధంబు లైనవివరీతాలాపంబు లాడుచు నిద్రాలస్యాదివికార
విఘ్నూర్ణమానలై యుండుటఁజేసి యక్కటకంబున సర్వకార్యంబులయందును మాం
ద్యంబు గలిగె నిట్లు సేనానన్ని వేళంబు శిథిలంబై చేడ్పడియుండుటఁ జెలిసి విఘ్నకుం
డు నిర్విఘ్నంబుగాఁ దాను ప్రయోగించినజయవిఘ్న మహాయంత్రంబుప్రభావంబున
నిదిత్రపాయం బైనయాసైన్యంబుపైఁ బడి నిర్దయంబుగా మర్దింప నుద్యోగించి
ద్వితీయయుద్ధదివనంబునఁకారాత్రసమయం బత్రికాంతం బగునప్పుడ రయంబున నిజనగ
రంబునకుఁ జని ముప్పదియత్తొహిణులబలంబుఁ గూడుకొని యతిశీఘ్రంబున మగిడి
శత్రువాహిని డగ్గఱ వచ్చునప్పుడు రక్షోవహాధినియం దక్షిణంబులై భేరీభాంకారం
బులు రోదోంతరపూర్ణంబులై బోరుకలుగుచుండ నది వినియు నిరుద్యోగలై
యనుజ్ఞేగ లగుచు శక్తులెల్ల నిద్రాలస్యాదిసత్తులచేత నశక్తలై యూరకుండిరి తత్స
మయంబున మహానుభావ లాట విఘ్నయంత్రజాతంబు లైనవికారసంఘాతంబుల
సేమియుఁ బారయక పూర్వప్రకారలై యున్నమంత్రిజీవందనాయికలు తాదృశదుర్ద
శాధీన యై యతిదీన యైననిజసేనఁ గనుంగొని యహా యమ్మహాకష్టం బీయనీకం
బున కెట్లు వచ్చె శాత్రువసైన్యంబులోని భేరీమృదంగాదివాద్యనిస్వనంబులును
దదీయసింహనాదధ్వనులును వినియు నిరస్తసమస్తాయుధసన్నాహలై నిర్గతరణోత్సా
హలై నిద్రాలస్యతంద్రప్రముఖదుర్వికారవిఘ్నూర్ణమానలై నిరభిమాన లై నశక్తులు
మనవాక్యంబు లాదరింపక యమ్మహేశ్వరియందు నుదాసీనభావంబు గలిగి నిస్సహ
లై యున్నవారని చింతాకుల మానసలగుచు నయ్యిద్దఱుఁ జక్రరాజరథోత్తమంబు
నారోహించి యమ్మహారాజ్ఞసమీపంబునకుఁ జని వినయమినమితోత్తమాంగ లై
రవ్వఁచు శ్యామలాదేవి యమ్మహానుభావతో మెల్లన నిట్లని విన్నవించె. 154

గీ. ఓమహాదేవి యిది యేమియో తలంప, నివును శక్తులుత్సాహవిఘ్నహీన లగుచు
విశ్వపాలని యై యిందు • వెలసినట్టి నీదునాజ్ఞ యుల్లంఘించి • నిర్భయముగ. 155

నీ. కర మరుదుగఁ బరఃస్మరవిరాగిణు లాచు, సమగకార్యముల ను • ద్యమము వదలి
మంపు నిద్రయుఁ దమ్ము • ముంపఁగా దుష్టవాక్యము లాడఁజూచ్చిరి • సమదవృత్తి

- వారాహి యనంగ నెవ్వరు శ్యామల యనంగ, నెవ్వరు లలితామః హేళ్యరి యన
నెవ్వరు మన కీరణేచ్ఛ యే లనుచు నా,క్షేపం బొనర్చుచుఁ జూపలమునఁ
ఆ, దోచుకున్నవారు ఁ దుష్టు లాశాత్రపు, లిది సమస్త మెఱిగి ఁ యదను వేచి
యిపుడు రయముమీఱుఁ నేతెంచి రిదిగూ త,ద్భేదికారవం బుఁదా మయ్యె. 156
- క. ద్యావాభూమిభృతతదా,రావము వినియున్ రణాదఁబము శాత్రవశౌ
ర్యావప్తంభముఁ దలఁవక, యీవిధమున నూరకుండిఁ రిందఱుఁ క్తుల్. 157
- గీ. ఈబలవ్యసనంబు మీఁ రిపుడు మట్టుపఱిచి రక్షింపవలయు నింఁదఱుఁ గృపాత
రంగితాంతరంగంబుతోఁ రాజ్ఞి యిట్లు, లై న మీలు సాధింతుఁ రరిబలముల. 158
- క. అని దండనాయికయుఁ దా,నును మనవి యొనర్చి విబుధఁనుత యగ్నత్రిజగ
జ్జననిపదాంబుజయుగళం,బునకుఁ బ్రణామంబు చేసెఁ ముద్రిక భక్తి. 159
- క. ఆయిరువురమనవి విని కృపాయత్తమనన్క యగుచుఁ నంబ నిజమనో
నాయకవదనాంబుజ మన,సాయప్రేమమున వేడ్కఁ నాలోకించె. 160
- గీ. దంతకోరకకాంతులు ఁ ధవళమంద,హానరుచులును గలసి బిం,బాధహోష్ట
మండలముఁ గ్రమ్మ నిట్లు వేదండయాన,ప్రాణవిభుమోముఁ గనుగొన్న యంతలోన.
- ఉ. ఆమహితానుభావవిమలఁసృసోజగతస్మితప్రభా
స్తోమమునన్ జనించె గరఁధూతకులాచలుఁ డంచితాంగశో
భామహిమావధీరితజఃపావనవప్రకరప్రకాశుఁ డౌ
సామజవక్త్రుఁ డద్దివిజఃసంఘము నెమ్మది సంతసింపఁగన్. 162
- నీ. ఆశ్రితవ్రజసమఃస్తాభీష్టదాయకుం, డమరాద్రినదృశదేహించితుండు
సిద్ధలక్ష్మీసమాక్షేపహృష్టాత్ముండు, శతకోటిసదృశనిశాతదంతుఁ
డధికబృంహితనాదఁబధిరితాశాగజుం, డసురసంహరిబద్ధాశయుండు
దానధారాద్విగంఢస్థలియుగళుండు, బాలేందుమకుటవిభానురుండు
- గీ. శంఖచక్రగడైక్షవఃచాపవాళ,మాతులుంగోత్పలప్రీహిమంజరీన్వ
కీయరదనాగ్రిమణికలశాయతత్రి,శూలహస్తంబై మెఱసె నఁవ్వాయిమగఁడు. 163
- గీ. అట్లు జనియించి యవ్వారణాస్యఁ డఖిల,జనని కతిభక్తితోడ వంఁదనము చేసి
తత్కృతాశీశ్రహృష్టుంబై తత్తణుంబ,చనియె జయవిఘ్నయంత్రభంజనమునలుష.
- నీ. అట్లమ్మహారాజ్ఞియాజ్ఞఁ గైకొని యాశ్రితాదరుం డైనలంబోదరుండు
డాశతోఁ జని శిఖిప్రాకారవలయంబు, సంతట జయవిఘ్నయంత్ర మరసి
యొక్కచో గూఢమై యున్నయంత్రాశ్మంబు, గని. దాని ఘోరనిర్భూతసదృశ
నిష్ఠురదుస్సహఁనిశితదంతాగ్రని,పాతంబుల బదాభిఘాతములను

గీ. వరుసఁ దత్తత్యదుష్టదేవతలతోడఁ, దత్తజామ చూన్చుముగఁ జేసి * తత్పురాగ
మెలమి మింటఁ దూర్పెత్తె సహీన మోద, భరితులై నిర్జరులు దన్నుఁ * బ్రస్తుతింప.

గీ. అపుడు కిలీలారావంబు * లడర శక్తి, గణము లాలస్యవిద్రావి * కారరహిత
వృత్తులై సంగరము నేయు * వేడ్కతోడ, సర్వసన్నాహసంపదఁ * జాల నొప్పె. 166

క. అనమయంబున వేడుక, నాసానుజవదనుఁ డద్భు * తావహాలీలం
భానురుఁడై తనయట్టిమ, హాసత్తుల నిజముఖంబు * నందు సృజించెన్. 167

ఉ. ఏనుఁగుమోముసామి యిటు * లిచ్చఁ దలంచినమాత్రలోనఁ బె
కేనుఁగుమోముసాము లుద * యించి నదా స్వకపోలనిర్గళ
ద్దానజలప్రలుభసమ * ద్భ్రమరప్రజగీయమానులై
సానుమదాభులై దనుజ * నంహరణప్రవణస్వభావులై . 168

క. వికసద్దాడిమ కేసర, నికరచ్చాయావహాస * నిజతనురుచులై
నకలసముదోగ్ధకముల, నొకయెత్తునఁ గ్రుక్క * గొనఁగ * నోపినవారై . 169

సీ. మునినుతచరితు లా * మోదుడు మొదలైన, విఘ్నేశు లార్చురు * విదితశౌర్య
లాబుద్ధిముఖ్యశ * క్త్యావళితోఁ గూడి, సప్తకోటిగణేశ * నంఘములకు
నధిపతు లగుచు న * య్యాదివిఘ్నేశ్వరు, ముందట నత్యంత * మోద మెనఁగ
బృంహితధావసముల్ * పృథవీనభోంతర, పూర్ణంబులై వేర్చి * బోరుకలుగ

గీ. నడచి రివ్వీధమున గజా * ననుఁ డనేక, దంతిముఖ సేనతోఁ గూడ * దనుజునైన
మర్దనము సేయఁ బూని య * మర్త్యు లలర, వెడలె వహ్ని సాలద్వార * వీధివలన. 170

గీ. ఇత్తైటంగున వెడలి య * య్యిభవదనుఁడు, కోటవెలువలఁ ద్రింశ * దక్షాహిణీక
కుటిలరాక్షససేనలు * గొలువఁ గడిమి, బేర్చినవిశుక్రు * గని రోష * భీషణముగ. 171

గీ. గాఢవలంకార మడర నై * క్షవశరాస, ముక్తశితశరవృష్టుల * ముంచి నొంచె
దనదుకరలాఘవముఁ చూచ * ననిమిషాళి, కనిమిషత్వంబు సార్థకం * బై రహింప.

చ. అపుడు తదీయ మాబహుగ * జాననసైన్యము వేర్చి దానవా
ధిపతిబలంబుపై కుఱికి * తెంపున బృంహితనాదసర్వవి
ష్టపబధిరత్వకారి యయి * చక్కడిచెన్ సుభజాఘఘోటక
ద్విపరథమండలంబులఁ బ్రి * దీప్తపరాక్రమమర్చిరీక్షమై. 173

క. పేరంబదేవుఁ డప్పుడు, దారుణశస్త్రాస్త్రుతతుల * దైత్యబలములన్
మారి మనంగినకై వడిఁ బారినమరె గర్జితాతి * భయదుం డగుచున్. 174

క. బలములఁ దెగటార్చుచు న, గలపుఁగడిమిఁ బేర్చి వచ్చు * గజముఖుఁ గని యి
ట్టల మైనయలుకతోడన్, దలపడియె విశుక్రు డతని * దానపు లలరన్. 175

మ.గణనాథుండు విశుక్రమున్ నిజభుజాగర్వం బఖర్వంబుగా

గుణటంకారము రోదనీభరిత మై ధూర్జల గూర్జాత్రముల్

గణనాతీతముగాఁగ నొంజారుపయిన్ గాఢంబుగా నేయుమన్

రణ మత్కుద్ధటభంగి నల్పి రమరవ్రాతంబు కీర్తింపఁగన్.

176

గీ. కోపదంష్ట్రాధరములు భ్రూకుటియుతములు, చధికపాటలములు భీషణాట్టహాస

భానురము లై నమోములతో నమరము, నలిఖిర గజాననుండు నిశాచరుండు. 177

క. దొర లివ్విధమునఁ దలపడి, దుర మొరంపంగఁ జూచి ధుర్దమగతి న

య్యిరువురసైన్యంబులుఁ జెచ్చెన వారలఁ గడచి తాకెఁ జిత్రము గాఁగన్. 178

వ. ఇవ్విధంబున.

179

క. దాచవనైన్యంబులు ద్వివి, దాననైన్యంబులును మహామృతభంగిన్

బూని రణం బొనరించె న, నూనధృతిన్ సురలు మింటఁ నుండి పొగడఁగన్. 180

వ. ఆసంకులనంగామంబున శస్త్రాస్త్రసంఘట్టచనిస్వాసంబులును బహులరథచక్రనేమి
ఘర్జరధ్వజంబులును గజేంద్రబృంహింహితనాదంబులును నుద్భటనుభటచక్రవీరవాదం
బులును దురంగహేమావిశేషంబులును దత్తుకుద్దాలకుట్టనఘోషంబులును నవక్రశక్ర
చాత్కారంబులును నిశితశరనికరశాత్కారంబులును ఛేరీమృదంగాదితూర్యనినాదం
బులును శూరవారసింహనాదంబులును నొక్కటఁ గలసి నర్వదిగంతమొకోభంబు
గావించుచుండ మహాయోధు లై నగణనాథులు విజృంభించి యనుబలంబుల కుజీకి
దంభాభిధారానరంభంబుఁ జీరికింగొననితమదంతకాండంబుల నుద్దండు లై నపైరి
వీరుల భేదించుచుఁ గాలపాశంబు గేలిగొనుశుండాదండంబులఁ బరిపంథివతురంగ
బలంబుల జుట్టు పట్టి నేలతోఁ జదియఁగొట్టుచుఁ బుష్కలవర్తకాభీలంబు లై నకర్ణ
తాళంబులఁ బరబలంబులఁ జావకట్టుగా నడుచుచు నత్తింతజవనంబు లగునాసికా
పవనంబుల శాస్త్రవనైన్యంబుల నెగురఁగొట్టుచు కాఠిన్యాపహసితకులాగంబు లై న
వత్సోభాగంబులచేత సభియాతివర్గంబుల నిరర్థశవిహారంబుగా మర్దించుచు సర్పాతపా
తంబులఁ బోలుపదాతిఘాతంబుల విపక్షవ్రాతంబుల నలియఁద్రొక్కుచుఁ గార్మక
శంబసోదరంబు లై నలంబమానోదరంబులఁ బ్రత్యర్థిదేహంబులఁ బగుల్చుచుఁ దేజితో
త్తాలంబు లై నశూలంబుల నహితజాలంబుల గుదులుగుచ్చుచు రయవిజితమహా
వాతంబు లై నచక్రపాతంబుల నమిత్రజాలంబులఁ దునుముచు నిర్జితప్రహారాంభోధర
గర్జితం బై నశంఖవిరావంబున విరోధివహాధినుల వివశత నొందించుచు నివ్విధంబున
మహాగణనాథపదనసముద్యాతంబు లగుగణనాథసహస్రసంఘాతంబులు మదాస్వీ
తంబులై నిర్భీతంబులును భుజాబలస్ఫీతంబులును నై నవిశుక్రనేనావాతంబుల నిరవ

శేషంబుగా ధూళిమాత్రావశేషంబు లగునట్లు గావించి జయాభ్యుదయంబుసాంపునఁ బొంపి పోవుచున్నం గనుగొని క్రోధావిప్లవంజై యాదుష్టాగ్రగణ్యంబు తనముందర నిల్చినసప్తాక్షాహిణీసైన్యాధినాథు గజానురుం డనుమహాయోధు నాలోకించి నీవు నీచతురంగబలంబులతోఁ గూడ సత్వరంబుగాఁ జని యీసమస్తహస్తివదనసేనాజాలంబునకు మూలం బైనయయ్యాదిమహస్తివదనుం దోడరి యశ్రమంబున సపరివారంబుగా దుర్జయుం జైనయతని నిర్జించి రమ్మ పొమ్మని యనుజ్ఞ యిచ్చిన మహా ప్రిసాదం బని యతని వీక్షాని యచ్చటఁ గదలి యగ్గలిక నగ్గజానురుండు గుర్కతి యగుటంజేసి సుకుగోనక యావిఘ్నేశ్వరునకు నభిముఖంబుగా నడచి యద్దేవుని మార్గాని తానును దోడిదానవులును నపరిమితంబు లైననిశితశస్త్రాస్త్రసమాజంబుల నిర్వాప్యంబుగాఁ గప్పిన నమ్మహాత్ముండు మహాబలపరాక్రమధురీణంబును లఘు చిత్రసంచారప్రవీణంబును బర్వతప్రతిమానభానురాంగంబును సఖదంతాయుధనిర్భిన్న రక్షసేనాంగంబును నై స్వామిపితృవిజ్ఞానాభిరామం బైనమూషకకులసార్వభౌమంబు నారోహించి యుదయాచలంబుమీఁద వెలుఁగొందుబాలమార్తాండునివిధంబునఁ దా నేకవీరుం డయ్యును సద్దానవు లందఱకు నన్నిరూపు లై వేడివేలుపుకంటి నెప్పుడుటికంటిమంటలు వోనిచండకాండంబులు తెక్కకు మిక్కిలిగాఁ బ్రయోగించి యవ్వారణదైత్యసేనల మారణంబునేయుచు నగ్గజానురుండు గజానురు నాక్రమించి తీవ్రశీలీముఖంబుల నొప్పించినఁ జేయునది లేక చిక్కువడియున్నయద్దానవవాహినీపాలకుం జూచి విజితసురపాలకుం జైనవిశుక్రుండు దనమనంబున నోహూ యమ్మహా వీరునిభుజాబలం బప్రతిహతంబై వృద్ధిబొందుచున్నది యీకుంజరదైత్యునిబాహువీర్యంబు క్రీమక్రీమంబున సంక్షీణంబగుచున్నయది యింక నితం డతని జయించుట యెన్నఁడుం గలుగ డీదక్షోవీరునిరక్షించుటయు నాకు శత్రుంబుగా దని తలపోసి ప్రాణభయంబున ధైర్యశౌర్యంబులతోఁగూడ లజ్జ నుజ్జగించి భండాసురసోదరుండు భండనంబుఁ దొఱంగి పఱచి శూన్యకపురంబు ప్రవేశించె నంతలోన సప్తాక్షాహిణీ బలంబుల నిశ్శేషంబుగాఁ గూల్చి యయ్యాఖివాహనుండు దనముందర ధైర్యం బవలంబించి ప్రాణంబులదన నిరవేక్షుండై ప్రక్షీణబలుండయ్య నక్షీణరాభిమానంబునఁ బోరుచున్నసురప్రతిపక్షబలాధ్యక్షుని రూక్షేక్షణంబుల నిరీక్షించి యాక్షణంబు నిశితామోఘదివ్యసాయకం బైక్షవశరాసనంబున సంధించి యాదేవకంటకు నేలం గూల్చి సకలదంతావళముఖసేనాసంస్తాయమాననిజపరాక్రమవిశేషుండై యశేషా నిమేషులు మింటునుండి తనవిజయంబుఁ గొనియాడుచుండ సంతసంబునఁ జెలంగె నిట్లు సబలంబుగా గజానురుండు గజానునిచేత నిహతుం డగుటయు సంతకుమున్న

విశుక్రుండు రణనిపాతిరబలచక్రంధై యుద్ధభూమి విడిచి పాణుటయు హాశశేషం
తై నరక్కసులచేత విని భండానురుండు కోధశోకవ్యాకులుం డయ్యె నంత రాత్రిం
చరులకుఁ గానరాత్రి యైచయారాత్రి గడచుటయు నిజబలంబులతోఁ గూడ నాలు
బోదరుండు త్రిలోకజనని యైచయాలలితామహాదేవినమీపంబులకు సరిగిన చమ్ము
హాభాగయుఁ దదీయబలవిక్రమంబులకు సత్యంతిసంతుష్టాంతరంగయై యగ్గణేశ్వరులకు
స్వదేవతాపూజలకంటెఁ బూర్వపూజ్యత్వంబు దయచేసి యక్కమాదుని సంభా
వించె నని హయగ్రీవుం డగ స్త్రమహామునీంద్రున కెఱింగించి.

181

—◆◆◆ ఆశ్వాసాంతము. ◆◆◆—

చ. అనుపమితప్రతాప కనఃకాచలచాప గిరింద్రకన్యకా
ననసరసీజమిత్ర సురఃనాయకసన్నతిపాత్ర లోకపా
లనసుదృఢాంతరంగ మృగఃలాంఛనవిస్ఫురితోత్తమాంగ భ
క్తనికరచిత్తరంజన మఃదావళదానవగర్వభంజనా.

182

క. అమితార్కకోటితేజా, సుమహితపరిమూలరహితః సుగుణసమూజా
దమునకరసీరేజా, శమధనహృద్భావ్యభవ్యచరణాంభోజా.

183

సృష్టిణి. స్వందిసీభూతవిశ్వంభరామండలా, దండశూకాత్మకోద్యల్లనత్కుండలా
వందమానాబ్జదృక్పద్మజాఖండలా, చందనాభాంగభాస్వత్ప్రభామండలా. 184

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షవీక్షానుధారసాసారప్రసారణసులభి
కవితావై భవాపస్తంబసూత్ర పరాశరగోత్ర విలస దాతుకూరివంశ
సంభ వాయునామాత్యపౌ త్రాదిమూర్తినామసత్కవిపుత్ర
సకలసుకవిజనవిధేయ పాపయనామధేయ
ప్రణీతం బైన లలితాంబోపాఖ్యానం
బసుమహాప్రబంధంబునందు
షష్ఠాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీనందరుచరణారవిందాభ్యాంనమః.

శ్రీ

లలితాంబోపాఖ్యానము.

సప్తమాశ్వాసము.

—o—o—o—

రుచిరకృష్ణవేణీ

తీరభాజితవిదర్భదేశాభరణో

దారగుణధాన్యవాటీ

పూరమరేశా సమస్తభవనాధీశా.

1

వ. అవధరింపు మనుషమప్రజ్ఞానసదనుం డగుతురంగవదనుం డవిరళతపోనిష్ఠుం డగు
నగస్త్యమునిశ్రేష్ఠునకు వెండియు నిట్లనియె.

2

గీ. శక్రశాసనుఁ డైనవిఘ్నకుఁ డాజి

భంగ మొందివచ్చుట విని భండదైత్యుఁ

డతిశయవిషాదచింతాకులొత్కుఁ డగుచు

నలఁతచేఁ గొంతదడ వేమిఁ బలుక కుండె.

3

క. పదపడి యించుక ధైర్యము, మదిలో నుదయింప నాత్మమంత్రుల హితులకా
విదితబలుల సోదరులను, గదనవిజయవాంఛ యొదవఁగఁ బిలిపించెకా.

4

మ.దితిజాధీశ్వరునాజ్ఞ సచ్చటికి మంత్రీశ్రేష్ఠులుకా సోదర

ద్వితయంబుకా హితులుకా బలాధిపతులుకా వే వచ్చి యవోన్మనిజో

చితపీఠంబులపై యథార్హవిధి రాజిల్లంగఁ గూర్చున్నచో

నతఁ డత్యుద్ధతిఁ దమ్ములం గని యమర్షావిష్టుఁ డై యిట్లనుకా.

5

మఁమును దేవాసురయుద్ధభూముల జయంబుల్ గన్నమీ కిమ్మొయికా

వనితాసంఘముచేఁ బరాజయము డై వప్రేరణకా గల్గె న

జ్జనసంభావిత మైనశూరతతక్షిణః ♦ సం గామభూమిః బలా

యనముః బాండుటకంటః జచ్చుటయే మే ♦ లం ద్రాద్యు ల్పక్షస్థితః.

6

గీ. అస్థిరప్రాణరక్షకై ♦ యపయశంబుఁ

బాంది సరకలోకమునకుఁ ♦ బోవుకంటె

సంగరములోనఁ జచ్చి శాశ్వతము లైన

పుణ్యక్షీర్తులఁ బడయుట ♦ పోలదొక్కొ.

7

క. మీయంతటిశూరాగ్రణు, లాయెలనాఁగలకు నోడి ♦ యనిఁ దొఱఁగి దురం

తాయానంబునఁ బురి దెస, కై యరుదెంచుట విచిత్ర ♦ మయ్యెఁ గటకటా.

8

క. స్వబలంబును దృఢచతురంగబలంబు నజేయ మైనఁఘనతరశస్త్రా

శ్రుబలంబును గలమీ ర, య్యబలాబలమునకుఁ జాల ♦ రైతిరె యహహః.

9

గీ. లఖలజగముల నవలీల ♦ నాక్రమించు

భండదైత్యునితమ్మలు ♦ ప్రాణభీతిఁ

బడఁతులకు నోడి యూడనిఁబాడి రనెడి

దుర్యశము మీరు పైఁచు ♦ టాశ్చర్య మయ్యె.

10

క. నే నపుడు దుర మొనర్పఁగఁ, బూని యరుగ నుత్సహింపఁ ♦ బోవల దని నఁ

మానిచినదోష మీయవ, మానము నిటు మీ కొనర్చె ♦ మగువలవలనఁ.

11

క. అచ్చుగ నే నపు డరిగిన, నచ్చిటుత నెలంతలఁ మఁహామాయలచే

నిచ్చ మునిగించి వే పొరి, పుచ్చనె యిరీతి వారు ♦ పొంగుదురె కడుఁ.

12

క. ఆలలన నోర్వ మీరలు, చాలర యేనిఁ నిలుండు ♦ సదనంబుల నే

నాలమున నన్నెలంతఁ, దూలించెద నశ్రమమున ♦ దోర్బల మెనఁగఁ.

13

క. అని న్యాయనిష్ఠురంబుగఁ, గనలుచు నగ్రజాఁడు వలుకఁ ♦ గంపించి భయం

బున భక్తిచే వివంగుం, డనునయమార్గమున నన్న ♦ కనియె మృదూక్తిఁ.

14

సీ. మున్ను దెల్పనె శ్రీతప్తఃకుద్ధి యుంచకుము శక్తియె ప్రధానం బని ♦ దేవ నీకు

మెలఁతలయం దప్రఁమేయసామర్థ్యంబు , గలిగియున్నది దైవఁఘటనఁజేసి

కాంత లంచును వారి ♦ గణననేయక యుంట, నీతిజ్ఞఁ, దైవట్టిఁనీకుఁ దగునె

యిది యట్టులుండె మాఁకపరాధ మొక్కటి, గలదు దానినహింపుఁకరుణతోడ

గీ. గెలుచుటయుఁ జచ్చుటయు రెండు ♦ కీర్తికరము

లలఘుబలు లై నశూరుల ♦ కట్టు లగుట

దైత్యనాథ యారెంటికిఁ ♦ దప్పి యిటకు

రాక యన్యాయ మపయశఃప్రదముఁ దలఁప.

15

న. కాలస్వభావంబు దుర్విశ్లేయం బెట్లనిన జయాపజయంబులు కీర్త్యపకీర్తులు
 స్పృహిక్షయంబులు సుఖదుఃఖంబులు నివి మొదలుగాఁగలబహువిధద్వంద్వంబులు
 పాణిలు చేసినతత్త్వార్థవిశేషంబుల కనురూపంబుగాఁ గాలాధీనంబులై సం
 ప్రాప్తంబు లగు దీనికిఁ జంత యేల కడచినదానిఁ దలంపవలవదు గతజల సేతు
 బంధనంబున నేమిప్రయోజనం బింకఁ గర్తవ్యంబు విన్నవించెద నవధానంబు
 తోఁ జత్తగింపు మత్తైజవల మొత్తంబుతోడిసమరంబునకు నమరకంటకుండ వగునీ
 వ్రతసహింప నేల మ మ్మిరువుర నిష్పనికి నాజ్ఞయొనంగి పనుపుము భవత్సహోద
 రుల మగుమేము నీదుకీర్తికి లోపం బగునట్లు వరిల్లుదుమె యిది యొక్కకాలకౌ
 టిల్లంబువలన సంభవితై నని యివ్విధంబున విషంగుం డన్నయుఁ దానును గృతని
 శ్చేయ్యులై విన్నవించిన దనుజకులసార్వభౌముం డమ్మాటల కలరి యువరా జగు
 విష్ణుకుం గనుంగొని నీవును విషంగుండును సన్నద్ధులై చతుశ్శతాక్షాహిణీబ
 లంబులు మిమ్ముఁ గొల్పి రాఁ గదలిచని శాత్రవబలంబుల నిశ్శేషంబుగా
 సంహరించి రండు పౌ మ్మని యనుజ్ఞయిచ్చిన మహాప్రసాదం బని యనుజన
 హితుండై యమృహాబలుండుఁసర్వసన్నాహంబునఁ దేజరిల్లి యుద్ధంబునకు నరు
 గుచుండఁ బుడమి యానినకై వడిఁ ద్రిలోకంబులఁ గడగడ వడంకుచుండ
 నన్నాటక్షాహిణులరాక్షసబలంబు లాయక్షీణబలునిఁ గొల్పిచనుచుండఁ బ్రతా
 పప్రజ్వలితుం డైనయద్దైత్యుని నులూకజిత్తు మొదలయినపదుండుసేనానాయ
 కులు భండాసురునిచేత ననుజ్ఞాతులై సాహాయ్యం బాచరించువారై కూడం జనిరి
 వార లారాక్ష సేవ్యులనకు సహోదరి యైవధూమిని యనుకామినికిఁ బుత్రులై
 విచిత్రంబు లై నశస్త్రాస్త్రవిద్యావిశేషంబుల నవశేషంబుగాఁ దమమాతులుం
 డైనభండదైత్యునివలన నెఱింగినవా రగుట విక్రమదర్పితు లగుచు నిజధను
 శ్శింజినీటంకారంబున రోదనీకుహరంబు పూరించుచు మహనీయవాహనారూ
 ఢులై మహాహంకారనిరూఢులై తమవచ్చుటకు నమ్మేనమామ లిరువురు మనం
 బున నత్యంతంబు సంతసించుచుండఁ దమతమబలంబులతోఁగూడ నత్యుద్ధతితో
 వచ్చుచుండ నవ్విశుక్రాండు యావరాజ్యప్రధానచిహ్నంబు లైనసప్తచామరా
 దులచేత నతిశోభితుండై యంజనశైలాభం బైనయొక్కభద్రేభంబు నెక్కి
 కలకలారావబధిరీభూతభూనభోంతరం బైనస్వనైన్యంబుతో రణరంగంబుఁ జేర
 నడచి భయంకరంబుగా సింహనాదం బొనర్చిన నమృహారావంబు విని సంక్షు
 భితస్త్వాంతులై పహ్నిప్రాకారాంతరస్థిత లైనశక్తులెల్లఁ దదీయద్వారంబున బా
 రులుదిరి నిజకరకమలగృహీతనిర్మలశస్త్రాస్త్రరొచిస్సముదాయంబుచేతఁ గ్రోధా

రుణంబు లైనవదనంబులచేత నాకాశంబెల్లఁ దటిన్మయంబును రక్తాంబుజమయం బగునట్లుగాఁ జేయుచు వెడలి రప్పుడు మఱి తిణీదేవియు దండనాయి కయు భండాసురసహోదరు లైనవిశ్వుక్రవిషంగు లొక్కమొగి నుక్కున యుద్ధ సన్నద్ధులై సబలంబుగాఁ దమతో సమరంబు సలువఁ గోరి యట్లు వచ్చుట దెలిసి కిరిచక్రంబును గేయచక్రంబును ననునామద్వయంబునఁ బ్రఖ్యాతం బైనరథద్వయంబు నెక్కి ధవళాతపత్రప్రకరవిరాజితలును జామరద్వయయు గృహసంవీజితలును నాట్యపవర్తమానరంభాద్యప్పరోజనగీయమానవిజయహోదయ లును నాశ్రితసమూహసంప్రకటితస్వాభావికమహోదయలు నగుచు నారక్షోనా యకపూహంబుతోడ నాయోధనం బొనర్చుటకు లలితామహాదేవియునుజ్జఁ గొని శ్రీచక్రరాజరథరక్షణార్థంబుగా శతాక్షహిణీపరిమితం బైనశక్తిస్త్రిస్యంబు నచ్చట నిల్చి తక్కినసర్వస్త్రిస్యంబులతోఁగూడ గాడ్పునెచ్చెలికోటవాకిట నడచి రప్పుడు సమస్తం బైనశక్తిచమంబుముందర మహాస్యందనారూఢయై కాలదండంబు గేలికొనుహలాయుధం బొక్కకేలను బ్రజ్వలజ్వాలాజాలాభీలం బైన ముసలాయుధం బొక్కకేలను ధరియించి మాటిమాటికి శాత్రవదృష్టుల కతి భయదంబుగాఁ ద్రిప్పచు బాలేందువిభూషితచూడారమణీయయు విస్ఫురతో త్రివదనాంబుజయు సర్వదావిక్రమసముద్ధరయు నగుచుఁ దమతోఁ దొడరుటకుఁ జను దెంచుచున్ననిశాచరబలంబులనెల్లఁ దొలుముద్దగొనుటకు నుద్యోగించునట్లు విజృంభించి దండనాథాదేవి మహోద్దండంబుగా నడచునమయంబున.

- సీ. అమ్మహాదేవిశఃతాంగంబు వెనుక మహామేరుధాతీధరాభ మగుచు
సురుచిరానుపమతేజోమయం బగుగేయచక్రనామకమహాస్యందనమున
ఘనశరాసనగుణధర్వనిచేత రోదనీకుహరంబు పూర్ణమై ఘూర్ణిల్లగ
వేణీకృతశిరోజవిలసితబాలశశాంక యై సమరనిశ్శంక యగుచు
- గీ. నలికతలమునఁ గుంకుమతిలకరీతిఁ గాంతిఁ జెన్నెంది మూఁడవశన్న దనర
దైత్యులమనంబుతోఁగూడ ధరణి నిజరథాంగ నేమిఘట్టనమున నవియుచుండ.
- క. మాణిక్యకంకణాన్విత, పాణినరోజమున నొక్క బాణము వేడ్కం
దూణముఖంబున శౌర్యధురీణ యగుచుఁ దిగిచి లీలఁ ద్రిప్పచు మఱియుక.
- సీ. జయ దేవి వర్ధస్వ జయమౌతనాయికే, జయ ప్రధానేశ్వరి శ్యామలాంబ
యనుచు హర్షతరంగితాంతరంగములతో, నాడుచు సప్రమహర్షివరులు
మొదలుగాఁ గలసర్వమును లగ్ధగూఢంబు, లైనమౌత్రముల ననునభక్తి
నాశీప్రశంస లత్యాదరంబునఁ జేయ, సంతోషపూరితస్వాంత యగుచు

గీ, నాలకించుచు సకలలోకాతిశాయి, విశ్వమోహకసంగీత విశేష ఫణితిఁ

దనప్రభావం బనేకభామినులు వినుతి, సేయుచుఁ గెలంకులను రా నమేయలీల.

క. ఎనిమిదివేల లక్షాహిణు, లనుపమబలశక్తి బలము + లత్యయవేలా

జలనిధిసమములు దన్నుం, బలసి నడువ శ్యామలాంబ + పటుగతి నడచెక. 20

పంచచామరము. మహేంద్రసీలకాంతితోడ + మచ్చరించుదివ్యవి

గ్రహపభిల్ దుఃఖంగలింప + గాఢభక్తితోఁ బితా

మహాదు లర్థి సుస్తుతింప + మాన్యలీల నిట్టు ల

మృహనుభవ యేగై దైత్యుఁమద్దనం బానర్పగళ. 21

సీ. అమృహదేవిసైన్యంబులోఁ గొందఱు, కాంచనవర్ణవిగ్రహాలు గొంద

ఱుఁబుదోఁపవిసీలాంగులు గొందఱు, దాడిమపుష్పాభతనులతికలు

కొందఱు పాటలఁసుందరమూర్తులు, కొందఱు చంద్రికాఁకూరరుచులు

కొందఱు నిర్మలఁసిందూరకాంతలు, కొందఱుమరకతామందదీప్తు

గీ, లందుఁ గొందఱు వజ్రప్రభాభిరామ, లందుఁ గొందఱు పరిశుద్ధహరిపంచ

వర్ణమిశ్రితగాత్రు లీవరున దివ్య, మహిమఁ జెన్నెంది దేవతామాన్య లగుచు.

క. పవిత్రకాలదండసన్నిభ, వివిధాయుధపాణు లగుచు + విలయసమయహ

వ్యవహజ్వాలలవలె దా, నవబలములఁ దుంప వెడలి + నడచిరి శక్తుల్. 22

గీ. కిటిముఖిదేవిసైన్యశక్తివ్రజంబుఁ, బోలె నెన్న శక్యముగాదు + భువనవంద్య

యైనయాశ్యామలాంబ సీనానివహము, నెఱటివిశేషదృఢబుద్ధిమంతులకును. 24

వ. అదియునుంగాక యమ్మౌతనాయిక సైన్యసన్నాహంబును భూషణవేషభాషాదు

లును భుజాబలవర్మాకమంబులును నాశ్రితానుగ్రహంబును దైత్యబలసంహారం

బును సర్వలోకపూజ్యత్వంబును శ్రీమహారాజ్ఞియందలిభక్తియు నివి యన్ని

యుం దత్తుల్యంబుగా దండనాయికకును గల వింతకంటె విశేషంబుగా శ్రీలలితా

మహాదేవితేతఁ దత్తం బయినయాజ్ఞముద్రాంగుళీయకం బాసచివేశ్వరికరపంకజం

బునఁ బ్రకాశించుచుండు నిత్యైఘంకున మౌలికీదండినీనామదేవి ద్వయంబుం

గొల్చి సకలశక్తిసైన్యంబు నడచుచుండఁ దదీయభారంబున భూమి యొడ్డుగెడ వై

డోలికాలీల నాలంబించె నప్పడు. 25

శా. అక్షీణోద్ధతితోడ శక్తి సముదాయంబు ల్వడిం బేర్చి యా

రక్షోవాహినితోడ మార్కొని సురప్రవాతంబు సౌప్రీతితో

వీక్షింపక నిజపాదఘాతచలితోఁగిర్విరేణువుల్ సప్తవా

ర్ధిక్షోభం బానరింపగా రణ యునఁగై రోమహర్షంబుగళ. 26

నీ. మాతంగములు వేచ్చి ♦ మాతంగములతోడ, హరులు విజృంభించి ♦ హరులతోడఁ
దేరు లుద్ధరవృత్తిఁ ♦ దేరులతోడఁ గా,ల్బలము గడంకఁ గాల్బలముతోడఁ
దలవడి యత్యంతదారుణంబుగఁ జూర, సన్యోన్యసంతృప్తిసారవంః
సన్యోన్యసంప్రయఃకాస్త్రఘట్టనరవం, బన్యోన్యవిహితాట్టహాసరవము

గీ, సరవి సన్యోన్యసంప్రశంసారవంబు, గరిమ సన్యోన్యఘోరహంకారరవము
నుభయసైన్యవాచిత్రమహోగరవము, గలసి శరధినిష్ఠోషంబుకరణి జెలఁగె.

ప. ఇట్లుభయబలంబులుఁ దలవడి యతిభీమంబుగా సంగ్రామంబు సేయుచుండ
నందు శక్తిసైన్యవిజృంభణంబు సైరింపంజాలక రక్షిస్తేన దీవదశకు వచ్చిన నది
గనుంగొని యతిలోకపరాక్రమావకుం డైనవిష్ణుకుండు గోపించి సోదరసహీ
తుండై యయ్యలూకజిత్తు మొదలైనభాగినీయు లందఱును సజలంబుగాఁ
దమతోఁగూడ నురవడింప నేకోద్యోగంబునఁ బేర్చిన దానికి సహింపక మృతి
ణీదండనాథలు సంపత్కరీహయారూఢావభృతినకలశక్తిబలాధినాయికాసమేతం
బుగా మెక్కట నెదిర్చిన నారెండుదెఱంగులబలంబులు నోలమాసగొనక యత్సా
హవంశంబులై పోరుచుండె నప్పుడు. 28

క. ఆసుంకులనమరంబున, వాసవముఖదేవసికరవర్ణితశౌర్యా
వాస యగుదండనాథ మ,హాసాహసుఁ డగువిషంగు ♦ నమ్ములఁ గప్పెన్. 29

ప. ఇట్లద్భుతపరాక్రమంబునఁ బేర్చి యాక్రోడముఖదేవి కిరిచక్రనామరథారూఢయై
తనయరుగెలంకులను బిఱిందెనలను విక్రమనిర్వక్త్రంబు లైనశక్తిచక్రంబులు
బలసినడవ దానవసైన్యంబులపై సప్రతిహతంబుగా నడచి తనయెదుర శక్తిబ
లంబుల సరకుగొనక దుర్నివారుండై శరపరంపరలు గురియుచుఁ బ్రతిబలప్ర
యత్నంబు లైనయనేకాస్త్రశస్త్రంబులం దునుముచు విజృంభించి వచ్చువాని
దుర్గాగహాభిషంగు విషంగుని మార్కొని నిరర్గళభుజార్గళమహాశౌర్య యగు
నాప్రభావధుర్య యపరిమితనిశితశిలీముఖవర్షంబులు గురిసిన. 30

శా. ఆభండాసురుపిన్నతమ్ముఁడు భుజాహంకారదుర్వారుఁ డై
యాభీలం బగుసింహనాదమున దేహానీకముల్ భీతిలం
గా భూదారముఖుఁ బహుప్రదరసంఘాతంబులం గప్పె భే
రీభాంకారము లొప్ప దైత్యబు ముద్వృత్తి విజృంభింపఁగన్. 31

క. ఇటు లొండురుపై సత్కుత్కటకరలాఘవము మెఱయ ♦ శాఢంబుగ న
క్లిటివదనయును విషంగుఁడు, జటులోద్ధతిఁ బఱపి రస్త్రచయము బలువిడిఁ

క. వార లిటు పోరుచుండగ, వారినిధు ల్లలగె భూమి ♦ వడఁకె గులగిరుల్
బోరుకలిగె సంత్రాసము, గూరె నఖిలజగము లపుడు ♦ గొందలపడియెన్. 33

చ. అపుడు విశుక్రఁ డెంతయు రయంబున శక్తిచమూవ్రజంబుపై
నవరమితాస్త్రముల్ పటుమహాబలవిక్రమదుర్నివారు డై
'విపులదురాగ్రహం బెనఁగ ♦ వీఁక నిగుప్పుచు రాఁగఁ జూచి తా
గుపితమఁస్కయై యతనిఁ ♦ గూరత ముద్రికి మార్కొనెన్ వడిన్. 34

వ. ఇట్లు భుజాబలనిర్జితశక్తుం డై నయవ్విశుక్రుని మార్కొని. 35

గీ. మండలీకృతరత్నకోదండ యగుచు, బాణవర్షము లద్వైత్యుపై నిగిడ్చె
శ్యామలాదేవి వాడును ♦ సరభసముగఁ, బోరె నయ్యెల్లబతో నతిధీరవృత్తి. 36

నీ. ఆసమయమున సశ్యాపూఢ పేర్చి యు, లూకజిత్తు నెదిర్చె ♦ బ్రాకటముగ
సంపదీశ్వరి మహాశౌర్యాధ్యుఁ డగువురు, షేఖతో బోరె విఘ్నాణ మొప్ప
నామహామాయ సంక్రామకోవిదుఁ గుంతి, షేఖమూర్ఖుని యని ♦ సేయుచుండె
మహనీయ యెనయున్మత్తభైరవి యేచి, మలదాసురునితోడఁ ♦ గల నొనర్చె

గీ. సమితవిక్రమ యకాలఘుశ్యామ యడరి, యలకశూరునితో దుర ♦ మాచరించె
మహితచరితయాస్వప్నేశి ♦ మంగళాఖ్యుఁ డై నయనురేంద్రుతోఁగలహంబు చేసె.

గీ. అపుడువాగ్వాదినీదేవి ♦ యాగ్రహమున, ద్రుఘణుఁ డనుడై త్యవీరునితోడఁ దొడరె
జండకాళిక సమరంబు ♦ సలిపె సలుక, దొలఁకఁ గోల్లాటుఁ డనుమహాదుష్టుఁ దొడరి.

గీ. క్రోధపారవశ్యమున శక్తులకు దాన, వ్రలకుఁ గల్గినయత్కౌహిణులు దలపడి
పోరె నంతకు నంతకు ♦ నీరసంబు, సాహసము వృద్ధిబొంద నుత్సాహలీల. 39

క. కొంతదడవునకు శక్తిదు, రంతప్రాబల్యమున నిశాటబలము వి
క్రాంతిఁ దొఱగి క్షీణదశాక్రాంతంబై సంచలించె ♦ గాఢభయమునన్. 40

వ. అతైఱుగు గనుంగొని. 41

శా. చండక్రోధముతో విశుక్రుడు తృషాస్త్రం బుధతిక్ విక్రమో
ద్దండప్రాభవ లై నశక్తులపయిన్ ♦ దర్పాంధుడై యేయ మా
ర్తాండాగ్నిప్రతిమానతీక్షణతరతత్కాండప్రకాంఠోష్ణ లాం
ఘాండం బర్వఁగ వార లప్పుడు నిరస్తోత్సాహులై రందఱున్. 42

వ. ఇట్లు విశక్రప్రయుక్తతృషాస్త్రప్రభావసంభూతమహాత్కటపిపాసాజ్వరపరాధీనలై
యాశక్తిసేన లాయుధంబులు వైచి మేనులు డిల్లవడ నోఁబ్బెండ నాలుకలు వెడలిం
చుచుఁ గాళ్ళు వడంకఁ గర్ణకుహరంబులయందు వేడిమి దనికి నేలం బడి పొరలుచు
రోజుచు నెలుంగు వెడలక శుష్కంబు లై నకంతవివరంబులతోడ దుర్దశాపీడిత

లై నం జూచి మంత్రనాయిక యత్యంతచింతాకాంతయై దండనాయికాన్యందనంబు
సమీపంబునకు నిజన్యందనంబు వజుపించి యవ్వరాహవక్త్రం గనుంగొని యంతకు
మున్న నిజసైన్యసంతాపంబునకుం జింతిల్లుచున్నయమ్మహాభాగతో నిట్లనియె. 43

సీ. ఓచెలి విచవమ్మ ♦ సీచాత్ముఁ డగువిశు, క్రాసురుం డిపుడు తృప్తాస్త్ర మేయఁ
దద్బాధచే శక్తి తతులు మహాపిపా, నాజ్వరంబునఁ జాల ♦ సంతపించి
యుత్సాహహీనలై ♦ యున్నారు వారల, వార్త దెలుప నేల ♦ వామనయన
ఢప్పిచే నాదుకంఠము శుష్క మయ్యె మా, చాడ బలంబు తే ♦ దనఘ నాకు
గీ, నిట్టివారిగా మనలఁ దా ♦ నెఱిగి రాజ్ఞి, యేమి యాచియిచ్చునో ♦ యెఱుంగ రాదు
కాపునఁ దలంపు తత్ప్రతిఁ కారవిధము, దండనాయిక నీ వసాఁధారణముగ. 44

క. ఆలంబున మనవదియా, ర్వే లక్షాహిణులలోన ♦ వెదకిన నై నక
దూలుచు డప్పిం జెందని, నీలాలక, లేదు సుమ్ము ♦ నిక్కము గాఁగక. 45

సీ. ఇవిధంబున నుండ ♦ నిది సమయం బని, మాయకు లై నదై ♦ తేయు లడరి
శత్రుసన్యాసంబు ♦ సలిపి యూరకయున్న, శక్తుల దారుణ శత్రునిహతి
నొప్పించుచున్నవా ♦ రివ్వడు దీనికి, నదుపాయ మొక్కటి ♦ మదిఁ దలంచి
సమరోత్సవము విరాఁమముఁ బొందకుండంగ, శ్రీమహారాజ్ఞి సంఘీటి నొంద
గీ, వీరితృష్ణావికారంబు ♦ విరియునట్లు, నేయవలయు నప్పనికి నుపాయ మేను
నీకుఁ దెలిపెద దాని నసాకులముగ, సంఘటింపంగ వలయు నోనకియ నీవు. 46

వ. అది యెయ్యది యనిన నీదురభవర్పంబునందు మూర్తిమంతంబై నివసించియున్న
మదిరాసాగరంబునకు నాజ్ఞయిమ్ము సమరోత్సాహకారియు సర్వతృష్ణాప్రకమనసమ
ర్థుండును మహాబలవివర్ధనండును నై నయమ్మహాత్ముండు భవదనుజ్ఞాతుండై యీ
శక్తి సైన్యంబుల నొందినతృష్ణాజ్వరంబు నివారింపఁ జాలు నని వలికిన నవ్వరాహవక్త్ర
తద్యచనంబులకు సంతపించి యవ్వడ యాసురాసముద్రపురుషుని 'బిలిపించుటయు
నతండు వచ్చి యెదుట నిల్చి భక్తియుక్తంబుగాఁ బ్రణామంబుచేసిన మదాలసరక్త
లోచనుండును గాంచనపద్మమాలికాభూషితుండును సగునద్వివృన్ది జూచి యయ్యా
జ్ఞాచక్రేశ్వరి యీసమస్త శక్తి సైన్యంబుల కిత్తటి నుదయించినతృష్ణావికారంబు శీఘ్రం
బున నవసయింపు మని యాజ్ఞయిచ్చినఁ బ్రసాదం బని యతండు బాలమూర్తాండ
సన్నిభం బై ననిజన్వరూపం బయ్యవసరంబున ననేకవిధమూర్తులచేతం బ్రకాశించు
నట్లు చేసి కొన్నిచోట్లఁ దాపింపసమానశ్యామంబుగాఁ గొన్నిస్థలంబుల ధవళకాంతి
సుందరం బగునట్లుగా మదిరారనంబు గల్పించి కల్పాంతకాలప్రవర్తమానపుష్కలా
వర్తకాదిబలాహకరూపంబునఁ గరికరోపమానంబు లై పరాధసంఖ్యాతీతంబు లై న

ధారలచేత ననుకూలవాయుప్రేరితుండై యెద్దానిగంధాఘ్రాణమాత్రంబున మృతుం
డై నవాఁడు సుప్తోత్థితునికై వడి లేచు దుర్బలుండై నవాఁడు ప్రబలుం డగు నట్టిగంధో
త్తమావర్ణంబు గురిసి పిపాసావీడిత లై నశక్తులనెల్ల నాప్యాయనంబు నొందించుచుండ
దద్రుసానుభవంబు దురాత్ము లై నదై త్యులకుఁ గలుగకుండ మహాప్రభావనిధి యగు
శ్యామలాదేవి యత్యంతలఘుహస్త గావున నపరిమితశరజ్జాలంబులచేత స్వబలంబు
చుట్టుచు బాణపాకారవలయంబు నిర్మించి సురక్షితంబుచేసి నప్పు డక్కదంబవన
వానిని చేసినయద్భుతకర్మంబునకు నాఖండలాదిదై వతమండలంబులెల్ల విస్మయరసా
క్రాంతహృదయంబులై యమ్మహానుభావం గొనియాడుచుండె నానమయంబున
శక్తులెల్ల యభేష్టంబుగా బహువిధకాదంబరీరసపానంబు నిర్విర్తించి రిట్లు తృతీయ
యుద్ధదివసంబున యామద్యయవర్వంతంబు గొడియుఁ జైప్రియు మాధ్వయు
వాల్మీయుఁ గాదంబరియు హైంతాళియు లాంగలీయయుఁ దాళీయయుఁ గల్పవృక్షో
ద్భవయు నానాదేశసముద్భవలును నైనమదిరార్పురులు కటుకపాయమధురత్వాదిబ
హువిధరసప్రధానంబులు బహువిధసారభంబులు బహువిధమదప్రదంబులు బహు
విధవర్ణసమాశ్లిష్టంబులు మకుళప్రసవామోదంబులు బుద్బుదోజ్జ్వలంబులు శత్రుక్షతి
నివారణంబులు భగ్నస్థిసంధానదాయకంబులు రణశ్రమహరంబులు సర్వసంతాప
నాశకంబులు నై యైరావతశుండాఽప్రమాణంబుగా నఖండధారాయాపంబున వర్షించు
చున్నయమ్మహామద్యధారలు యామమాత్రం బవిచ్ఛిన్నంబుగా నుత్తానవదనంబుల
తోడఁ జంచలరసనాంచలంబులతోడ సంతోషముకుళితలోచనంబులతోడ నాకంఠ
పూర్తిగాఁ బానంబుచేసి సర్వయోగినులు విగతతృష్ణాజ్వరలై తృప్తికొంది రిట్లు
దండనాథాదేవియాజ్ఞాక్రమంబున శక్తిసైన్యభేదం బవనోదించి యాహాలాసముద్రంబు
స్వస్వరూపంబు ధరియించి క్రమ్మట నడ్డేవిపాలికిం జని ప్రాణామంబుచేసి స్నిగ్ధగంభీర
ఘోషంబున నయ్యంబతో నిట్లని విన్నవించె.

47

- సీ. దేవి చూడుము భవఃపీడియనేన ల వెల్లఁ, దృష్టాజ్వరము వీడి * తెలివి నొంది
మత్సరమర్పితహృద్యమధుపానమత్తలై, యిందుఁ గొందఱుపూర్ణి * మేందుముఖులు
మణిమయకంకణఃపంజీరమేఖిలా, క్వణనంబు మీఱంగ * గానకలన
స్మృత్తు ముల్ సేసెద * రిందుఁ గొందఱు స్మృత్తు ముల్ సేయువారికి * మోద మెనఁగ
గీ, నలయపద్ధతిఁ గరతాళ * ములు ఘటింపు, చున్నవా రిందుఁ గొందఱు న్యోన్యదేహ
లతలపై వ్రాలుచున్నవాఁరిహాసనము, నెఱవెదరు శక్తు లిందుఁ గొందఱు ముదముఁ.
క. కలవాఁడు లిందుఁ గొందఱు, గళదంశుకమేఖిలోరు * కటితట లగుచు
లలితమదవల్లనంబులఁ, జెలువొందుచు నున్నవారు * శీధుమదమునక.

49

- మ. మగువతో గొండలు పయ్యవ బొలగఁగా • మాతంగకుంభంబులకా
మిగులం జాలునిజస్తనద్వయము లెంతే బేర్ని నర్తింపఁగా
నగవుల వెన్నెల లీన మోవిపయి దంతశ్రేణికాంతిచ్చుబల్
నిగుడంగా సరసోక్తు లాడెదరు కంటే వేడ్క దండీశ్వరీ. 50
- క. సారసనయనలు కొండలు, మైరేయాత్యంతపానమదమున నిజవృ
క్తారకలు ద్రిప్పి యాయుధ, వారము జశ్శించుచున్నవా రదె కంటే. 51
- క. అని విన్నవింపమదిరా, వనధిం గని దండనాథ • వాత్సల్యముతో
ననుపమహ్నుంబున నిట్లుని పలికె దదీయమతికి • నానందముగకా. 52
- క. హాలాంబుధి నీచేసిన, మే లెన్నఁ దరంబె మాకు • మేదినిలో నికా
బోలినయువకర్త గలఁడె, చాలగ నామనను దీన • సంతోషించెకా. 53
- ఆ. దేవకార్య మిట్లు • లేవిఘ్నమును లేక, యుండ నిర్వహించి • భండనమున
శక్తులకు జయంబు • సంఘటించితివి నీ, వనుపమప్రశస్తి • సమరు మింక. 54
- వ. అని యత్యంతవాత్సల్యంబున నమ్మద్యసముద్రంబునకుఁ బ్రాశస్త్యసంపాదకంబు లగు
వరంబు లిచ్చి సంతోషసముద్రంబునఁ దేల్చి యాదండినీదేవి సముత్సాహదోహాల
యగుచు మంత్రనాయికం జూచి నీ వింక సబలంబుగా స్వస్వనన్నాహంబులతో
రాక్షసుల నిర్జించుటకు నుద్యోగింపు మని పలికి నిజబలంబులనెల్ల సన్నద్ధంబులు చేసి
పురికొల్పిన నుత్సాహవంతంబు లై దండనాథానిర్దేశంబున సకలశక్తి సమూహంబులుఁ
బేర్చి తమసింహనాదాట్టహాసమహస్వనంబుల దిశాసందోహంబును గులమహీధర
బృందంబును భేదిల్లఁ జేయుచు దానవవరూధినులతోఁ దలపడి పూర్వంబున నెత్తెఱు
గున నెవ్వ రెవరితో మార్కొని పెనంగుచుండి రెత్తెఱుగున వారు వారల
మార్కొని ఘోరసంగ్రామంబు సేయసమయంబునఁ బ్రత్యగ్రమదిరాపానమత్తలును
గోధావిష్టచిత్తలును బాటలీకృతనేత్రలును వీరరసవిచిత్రలును బ్రస్ఫురితనిజాయుధ
వ్రాతలును బ్రస్ఫుటరోషవదనాంబుజాతలును సుదృఢ్భుకటిభీషణులును శత్రునిరా
కరణభాషణులును నగుచు శక్తు లేకపేలి నద్దనుజసంఘంబులమీఁద నశనులపోలిక
నుఱికి వివిధాస్త్రశస్త్రప్రపఠంబుల నుఱిసిడికిఁ జొచ్చినబలవత్కర్మకులవిధంబునఁ
దచ్చతురంగంబుల బారినమరుచు నప్రతిహతంబుగాఁ బరాక్రమించుచుండి రహ్మను
మదాతిరేకంబున సత్యంతలోహితంబు లగునిజాంబకంబులును రాక్షసరక్తసంసిక్తం
బు లై నచంద్రహాసాద్యాయుధంబులశోణకౌంతికదంబకంబులు నెక్కరీతిని మోయుఁ
బ్రస్థలితంబు లగుపాదవిన్యాసంబులును దధాచిధంబు లగువీరభాషణంబులును గదం
బుగోళకాకారంబు లై నహ్మహ్మవయవంబులును విలసిల్లి యువరాజై నయవ్యిశ్మకుని

బలంబులతోడ నిర్వక్రవిక్రమంబున నమరంబు నలుపునాశక్తిచక్రంబులం గనుంగొనిన మాత్రన మృత్యుదేవియైనను బెదరిపఱచు ననిన నన్యల కెంతవారికైన నిర్భయంబుగాఁ జూడ శక్యంబు గా దని వేఱ జెప్పనేల యిట్లతిదారుణం బగురణంబు ప్రవర్తిల్లుచుండ సంతకంతకు దురాగ్రహంబునఁ బైపై నురవడించుననేకాక్షాహిణీతో బలంబులతోడఁ బీనుంగుఁబెంటలు గావించి బహులవీరావేశంబున నయ్యోగిసీసము దయంబు మింటనుండి చూచుభేదరుల నద్భుతరసాక్రాంతస్వాంతులం జేయుచు వెండియుఁ దోడ్తోడ నగ్గలిక బెగ్గలంబందక నేలం గూలినవారిఁ ద్రొక్కినడచరక్కసి మూఁకల కుఱికి చక్కాచుచుండ గొప్ప లగుతిప్పలకరణిఁ గుప్పలువడినభగ్నరథ సమూహంబులును విచ్చిన్నపాదశుండాదండంబులై కొండలపోలికఁ గూలినమదోద్దండవేదండకాండంబులును నఱకఁబడినతఱచుటడవితెఱంగునఁ గనువుగొట్టిన నొండొండఁ గిక్కిరియఁ బడినఘోటకబృందములును నానావిధబాణపరంపరల గుడులు గుచ్చిన్లు తెఱచి లేకుండ సతిసాంద్రంబుగా ధరణి నొరగినపదాతినికాయంబులును సముద్రంబులునోనియుభయబలంబులపై స్వాతిగతశుక్రయోగంబున నిరంతరంబుగాఁ బన్ని నీలమేఘంబులు గురియువర్షధారలచెలుపున నత్యంతనిబిడంబుగా నన్యోన్యంబుఁ దొరఁగించునిశితశస్త్రాస్త్రధారాసారంబులును బ్రావృట్కాలంబునఁ గ్రమక్రమ ప్రవృద్ధింబులై ప్రవహించుమహానదులవడువున క్షణక్షణవివర్ధమానంబులై పఱచు నెత్తురుతేఱులును దద్యేగంబునం బడి పోవుచున్నచతుర్విధసేనాంగవిధాయుధనానా భూషణఘతచామర కేతనభేరికాహళమృదంగాదిసాంద్రాసీకవస్తునముదాయశకలంబులును రక్తమాంసమేదోమస్తిష్కనమాస్వాదనమదోన్మత్తంబులై నభూతప్రేతపిశాచ కాకంకగృధ్రవృకసృగాలాదులును గలిగి యొక్కచో వీరరసంబు మూర్తి భవించెనోయన నొక్కస్థలంబున రాద్రరసం బాకృతివహించెనోయన నొక్కనెలవున భీభత్సరసంబు సావయవంబయ్యెనోయనఁ గొన్నిచోటుల నివి యన్నియుఁ గలసి ప్రస్ఫుటంబులుగాఁ గనుపట్టుచుండ భీరులకు దుర్నిరీక్షంబై శూరులకు నతిభీలాశ్చర్యజనకంబై యారణకాంగణం బత్యంతభీషణంబును నతివిషమంబును నై యుండె నానమయంబున.

55

శా. భూచిక్రోధముతోడ రాక్షసబలంబుల్ వేర్చి యొండొండ న
వ్వారాహిన్ వడిఁ జుట్టుముట్టి శరము • ల్వరింపఁ బేరల్కుతోఁ
దేరు ల్వారణముల్ హయంబులు పదాతిసోమము ల్బుగ్గును
గై రాలన్ నిజహస్తలాఘవము దండాధ్యక్ష నూపెన్ గడున్.

56

వ. మఱియును.

57

శా. అక్షీణోద్ధతిః బై పయి న్వేన సనేకాక్షోహిణిః స్వల్పా
కక్షోభంబుగఁ గ్రమ్మి కోడముఖపై * గాఢంబుగా నస్తుశ
స్తుక్షేపం బొనరింపఁగా నలిగి మాత్రామాక్షియై యాబలా
ధ్యతాదేవి వధించె నేకశతసంఖ్యాక్షోహిణీసైన్యమున్. 58

వ. ఇవిధంబున శలాక్షోహిణీరక్షోబలంబుల సవలీల మారిమనఁగినకడఁ బారిసమరి
యావారాహి యసాధారణపరాక్రమంబునఁ బేర్చినం గచుఁగొని యత్యంతక్రోధంబున
విషంగుం డమ్మహాదేవిం దలపడి యాయోధనంబు నలుపుచుండె నంతకుమున్ను
యువరాజై నవిశుక్రుచిముందర దైత్యవిరాజమానం బై సశక్తి వితానంబుతోడ దృశ్యం
బొనర్చుచున్నది సైన్యంబు నాలోకించి శ్యామలాదేవి యధికసంసంభంబున నిజవాహి
నీచక్రంబుతోడనుంగూడ నవ్విశుక్రుని మార్కొని. 59

ఉ. మండలితప్రచండరుచిఁ మండలమండితచిత్రజీవనో
దండమహాగ్రహస్త యయి * దైత్యునిమీఁద నిశాతవిస్ఫుర
త్కండపరంపరల్ వఱపి * గ్రక్కున నాతని కడ్డ మైనవే
దండశతాంగ ఘోటకపదాతిచయంబులఁ గూల్చె లీలతోన్. 60

గీ. క్షణమున కనేకవీరాక్షసులఁ గూల్చునమ్మహాదేవిహస్త వేగంబుఁ గాంచి
యెంత బెట్టిదమమ్మ యీకాంతశౌర్య మనుచు శక్తులు విస్తయం * బంది రవును.

ఉత్సాహము. శ్యామలాంబచిత్రజీవచాపముక్తమార్గణ
స్తోమముల్ సమస్తదిగ్విమంధరాప్రపూర్ణతో
ద్దామతన్ వహింప నంధతమన మావరించె నం
గామభూమిఁ దన్మహత్త్వగరిమ యెన్న శక్యమే. 62

మ. ప్రదరం బొక్కటి మంత్రనాయక ధనుర్జ్ఞావల్లి సంధించి యా
త్రిదశామిత్రులమీఁద నేయ నది తద్దీప్తప్రభావంబునన్
బసులున్ నూలులు వేలు లక్ష లయి యాబల్వీరుల స్పల్వరన్
జిదుముం జిత్రముగాఁగఁ గన్గొని సురశ్రేణు ల్బుడం బందఁగన్. 63

నీ. మేఘబృందముల సమీరణోద్ధతులట్ల, తేరులగుంపుల * బారిసమరి
శైలనంఘముల దంభిలిధారలయట్ల, కరిసమూహముల నుద్ధరతఁ గూల్చి
విసినాఘములఁ గాల్చువేడివేలుపులట్ల, హయసమూహముల నుద్ధతి నడంచి
మంచు మొత్తంబుల * మార్తాండరోచులభాతిఁ గాల్చులముల * బడలుపటిచి

గీ. మండలికృతకోదండదండ యగుచు, మంత్రనాయక యడపించుమార్గణములు
శక్తి నికరంబులెల్లను * సంతసింప, సురలు విసుతింప నద్భుతస్ఫురణఁ దనరె. 64

సన్వీశి. చిత్తభూశౌర్యలఃస్మీగతిః బై టుబో, గుత్తమై కుల్కువఃఘోజయుగ్మంబుతో
చత్తజీవ మంత్రనాఃథాంబ సత్పాక సమి,స్పృత్తముక గేయవక్రేద్ధరంగస్థలిక.

మ.దొనకై కేల్నిగిడించి యమ్ము గొని తోఁడో వింట సంధించి పె
ల్చిన నాకృష్టి యొనర్చి నైపుణిః గడుకః • లక్షించి బి ట్టేయుటక
గఁగగా శక్యమె యెట్టివారి కయిచం • జక్రాకృతిం బొల్చున
ద్ధనువుం దూపులనెల్లులుం బడెమడై • త్వస్తోమముల్ దక్కంగక.

66

చ. కరముల వింటికోపులను • గార్మకమధ్యమునం గూంబుచక
దరతర ముద్ధతిం దమకుఁ • దామె జనించి విరోధిసైస్యముక
బొరిగొనుచట్లు చూడఁబడె • భూరిరయంబున మంత్రనాయికా
శరసముదాయముల్ సరభఃసంబుగఁ జూపఱ కద్భుతంబుగక.

67

గీ. ఇంద్రజాలంబుఁ జూపినఁ యేపు మిగిలి, పటుగతి శపించి తెగటార్చుఁపగిది మించి
చూపులనె బారినమరువిఁస్ఫురణ మీఱి, యమ్మహాదేవి యనురసై • స్వములఁ జంపె.

క. నిస్త్రానతః బాగమగనిన,యస్త్రధరుల కెల్ల నద్భుతావహ మై ది
వ్యాస్త్రప్రభావ మానుమ,నస్త్రాణ నిగిడ్చి కూల్చె • సరభుక్తతులక.

69

మ. కదనక్షోణిని గూలినట్టిచతురంగస్తోమముం ద్రొక్కియు
న్యదదర్పంబులఁ బొంగి పైవయి నిలింపవచ్చేషు లేతేర నా
త్రిదశేంద్రార్చిత మంత్రనాథ యలుకక • దీపించుచుక నూటయేఁ
బదియొక్కహింబులక మహిం గలపె. దృఃస్వద్బాణసాతంబులక.

70

గీ. అద్భుతపరాక్రమం బిట్టు • లాచరించు,మంత్రనాయికఁ జూచి యఃమర్ష కలుష
హృదయుడై తనదృష్టుల • నింగలములు, గురియ నయ్యంబతో విశుఁక్రండు దొడరె.

సీ. అప్పు డశ్వాపూఢ • యాదిగాఁ గల్గుశ, క్తిబలాధినాథలు • తెంపునేసి
భీకరబలు తొనుఁబూకజిత్రభృతిర,క్షోబలాధివుల మాఁకొని నిశాత
శస్త్రాస్త్రవర్షముల్ • సరభసంబుగ వారి,పైఁ దొరఁగించుచుఁ • బరుషభంగిఁ
దత్త్రయక్తాస్త్రశఃస్త్రములు ఖండించుచు, నాశ్వర్యముగఁ బోర • నసురసైన్య

గీ. మడరి యాదైతులకుఁ దలఁకడచి బిట్టు, దాడుటయు యోగినీబలాఃధ్యక్ష లభిక
ఘోరముగఁ బేర్చి యాసేన • బారినమరి, రతులదారుణనిశితది • వ్యాశుగముల. 72

వ. ఇతైఃసంగున.

73

మ. దహనజ్వాలలు వేర్చి యుద్ధవిడి నఃత్యంతంబు శుష్కంబు లా
గహనశ్రేణులఁ గాల్చుపోలిక మహఃకార్యోద్ధతిక శౌర్యధూ

ర్వహులై శక్తులు మీఱి సార్థశతదేవజ్యేషణాక్షాహిణుః

మహిః గూలంగః బ్రాక్రమించి తతినః మృదాజపారీణ తై .

74

వ. ఇవిధంబున నశ్వాసరూపము సంపదీశ్వరియు మొదలై నశక్తిసేనానాయికలు మదా
రుణవిలోచనలై విజృంభించి యుటూకజిత్తుభృతిదానవనైశ్యపాలకులకు నడ్డంబైన
సార్థశతపరిమితం బైనయక్షాహిణీసముదయంబు నవలీలఁ గూల్చినఁ జూచి శ్రోధా
వేశంబున నద్దానవవరేణ్యు లెప్పటియట్ల యద్దేవీసమాజంబుతోఁ దలపడి భండనం
బొనరించుచున్న సమయంబున.

75

మ. దితిజశ్రేష్ఠఁ డుటూకజిత్తు గడఁకఁ ♦ దీపించి శ్రోధాంధుఁడై

శితభాణంబులు పింజపింజవజ్రవఁ ♦ శీఘ్రంబుగా నేయఁగా

నతితీక్ష్ణం బగునంకుశంబునఁ దురంఘాచూఢ యాక్రవ్యభు

క్వతి నాజిక్షీతిఁ గూల్చుఁ గన్గొని నిలింపవశ్రేణు లగ్నింపఁగఁ.

76

వ. ఇట్లు తుణమాత్రంబున హయారూఢాదేవి భండాసురభాగినేయుఁ గృతాంతాల
యంబున కతిథింగాఁ జేసినం జూచి శక్తిసేనలు సమ్మదంబునం బొంగి యమ్మహాభా
గ ననేకవిధంబులం గొనియాడి రంత.

77

గీ. సంపదీశ్వరి మొదలై నశక్తిసేనయై నాయికలు పేర్చి యతిఘోరసాయకముల

నధికరయమునఁ బురుషేణుఁ ♦ డాది యైన, రక్కసుల నుక్కడంగించి ♦ రక్కజముగ.

వ. ఆయువసంబున.

79

శా. ధూమిన్యాత్మజలఁ బదుండ రణసాఘోరాశిలో ముంచి యు

ద్దామస్సూర్తి హయాధిరూఢ మొదలై తచ్చక్తిసేనాగ్రీణుఁ

సామోదంబుగఁ దమ్ము దేవతతు లాశ్చర్యంబునం గన్గొనం

గా మాన్యదగ్ధితోఁ జెలంగి రకలంకసావంతనీరేజ తై .

80

వ. అసమయంబున.

81

శా. కిర్యాస్యాదిబలాధినాయికలయుఁ త్కృష్టోగ్రతేజంబై చా

ల్సూర్యం డేమిటి కీసమస్తజగముఁ ♦ శోభిల్లఁగాఁ జేయు నం

చార్య ల్బల్కుమ రణవిచారముననో ♦ యాదిత్యుఁ డస్తాభిధా

హర్యక్రేష్ఠముమాటుఁ జెందెఁ బరిదృశ్యాత్యంతశోణచ్చవిఁ.

82

క. ఆసంధ్యాసమయంబున, నానచివేశ్వరి దురాగ్రహవృగు విశు

క్రాసురునిఁ దొడరి నిశితమహాసాయకపంక్తి నొంచె ♦ నద్భుతభంగిఁ.

83

ఉ. అంతకుమున్ను దైత్యబలం మెంతయు శక్తిబలవ్రంజంబుచే

నంతము నొందుటఁ గలుషితాశయుఁడై యువరాజు క్రోధదు

ద్వాంతదురాగ్రహం బేనగః ♦ దారుణసాయకవృష్టి ముంచే న
త్యంతవిఘ్నూరమానచటులాంబకుడై సచివాధినాయకః.

84

వ. ఇట్లు విజృంభించి.

85

ఉ. వాఁ డడరించుశాతశరఃనర్గ మనర్గశలీలఁ ద్రుంచి కొ

వ్యాడిశిలీముఖంబుల నఁవారణ నాతనిమేను నొంచి పూ

జ్జోడి మహాద్భుతంబు భయఃముఖ జనియింపఁగఁ జేసె వేలుపు

ప్రేడులమూసంబుల నఁనింద్యభుజాబలశౌర్యధుర్య యై.

86

క. దానికి సైరింపక యద్దానవుఁడు శితాస్త్రునేస్త్రుతతులు వఱప న

మ్మానవతి వాని నన్నిటిఁ, దా నశ్రమవృత్తి దునిమెఁ ♦ దక్షిణమాత్రక.

87

సీ. ఇవ్విధంబున దైత్యుఁ ♦ డేసినబాణంబు, లతిరయంబునఁ ద్రుంచి ♦ యమ్మహాను

భావ మహాగ్రహోపంబున నభ్రంకవం పాతదీయధ్వజంబు నొక్క

యర్థశశాంకసాఁయకమునఁ బడసేసి, తాదృశం బై నయఃస్త్రమున నతని

తేరిసారథితల ♦ ధారుణి డొల్లఁగా, జేసి యత్యంతవిచిత్రభంగి

గీ, నట్టితూపుల రెంట నఁయ్యసురవీరు, శింజినియుఁ జావమును ద్రుంచి ♦ శీఘ్రవృత్తి

నవ్విశుక్రని సమయింపఁనాత్మదలఁచి, యలుకఁముగమునఁ దోడ నఁచ్చెలువయపుడు.

ఉ. దేవతలెల్లఁ దన్ను వినుఁతింపుచు వేమకఁ జూడఁ బ్రజ్వల

త్పావకనన్నిభం బయినఁబ్రహ్మశిరం బరిఁబోసి లోకచి

త్రావహశౌర్యధుర్య యగుఁనవ్వరవర్ణిని యేసెఁ గంకణా

రావము శక్తి సంస్తుతివిఁరావము నొక్కటఁ గూడి మోయిఁగఁ.

89

గీ. అమ్మహాయోగి యేసినఁయస్త్రరాజ, మధికదుర్నిరీక్షం బయి ♦ యాక్షణంబ

యవ్విశుక్రనిప్రాణంబు ♦ లవహరించి, నమ్మదముఁ గూర్చె నిర్జరఁనమితి కపుడు. 90

వ. ఇవ్విధంబున.

91

అ. శ్యామలాంబచేత ♦ సమరోర్విఁ బడియున్న, యావిశుక్రం జూచి ♦ యఖిలశక్తి

గణములెల్ల నపుడు ♦ గడు సంతసించుచు, బొగడి రన్నెలంతఁభూరిమహిమ.

92

వ. మఱియును.

93

శా. దండాధీశ్వరియఁ విషంగుఁడు భుజాదర్పంబు శోభిల్ల బి

హ్మండం బంతయుఁ దల్లడిల్ల భయదాహంకారహంకారు లై

చండక్రోధముతోడఁ బోరునెడ రక్షింపాలకుఁ దండభృ

దండభం బగురోక్షటం బెలుచు భూదారాస్య మోడెఁ వెనక.

94

ప. ఇట్లు ముసలతాడనంబున నొచ్చియు ననుమంబు లగునై కృతసాహసంబు లవలంబించి
 యభంగకొల్పితరంగితాంతరంగుం డగుచు నవిష్కంఠుండు కాలనండ్లప్రచండం బగు
 గదాదండంబు హస్తంబున ధరియించి సకలలోకప్రళయ యగుచున్నచోదేవిం దలపడి
 చూపఱకు విస్మయం బాపాదించుచు దారుణం బగుమహాకాండంబు నలుపం దొడంగె
 నివ్వినంబున మహోద్దండు లగుచండనాథాదైత్యనాథులు ప్రవర్ణమానక్రోధులై
 గదాయుద్ధంబునకుఁ జొచ్చి చండాట్టహాసంబుల బ్రహ్మాండకటాహంబుఁ బగిలించుచు
 నొక ల్లోకం నతిరయంబునఁ జుట్టకొనివచ్చుచు నితరేతరావయంబుల నిజప్రావిణ్యం
 బున నొప్పించుచు నన్యోన్యప్రహారంబులు దమకౌశలంబునఁ దప్పించుచు బహువిధ
 పరిభ్రమణభేదంబు లప్రమాదంబుగా జరుపుచు నమరనేత్రంబులకుఁ గృతసంతోషంబు
 లై నయనేకచారీవిశేషంబుల నంచరించుచు నొంకొరులవ్రేలుల స్రుక్కుచుఁ దెలివి
 నొందుచు మదోద్ధతు లౌట నొకరి నొకరు నిరాకరించుచు నాయుధపాతంబులకుఁ
 దెఱపి వెతుకుచుఁ దమకరంబులఁ బాలువలరుముసలగదాదండంబులనిరంతరసంఘట్ట
 నంబునం బుట్టురణనంబు గణనాతీతంబై యంబరంబెల్ల నాదమయంబుగాఁ జేయు
 చుండ వారాహివిషంబులు దురాధర్వులు నభిలషితజయోత్కర్షులు నగుట నర్థరా
 త్రపర్యంతంబు సంగ్రామం బొనరించి రంతఁ గ్రమక్రమవివృద్ధం బగునాత్మీయబలం
 బును సంతకంతకుఁ బ్రక్షీణదశాయత్తం బగుశత్రవబలవృత్తంబు ననుసంధించి యా
 దండనాయిక యాజగత్కుంటకునిఁ బరిమార్చి మనంబునం దలంచి తనరథంబుమీఁద
 ననూనతేజోవితానంబునఁ దేదీప్యమానంబై వైరిసంహారణదోహలం బై నహలంబు
 నవలీలఁ గేల నందికొని యతిజవంబున నద్దితిజునికంతంబు నకుంతవిక్రమంబున దానఁ
 దగిల్చి పెల్చునఁ దిగిచి భీమాకఠోరపాత్రం బగుముసలఘాతంబున నవిష్కంఠునిఁ దచ్చ
 తాంగంబుతోఁగూడ నొక్కపెట్ట తూర్లంబుగాఁ జూర్లం బగునట్లు చేసి యమరసం
 ఘంబులకు నత్యాశ్చర్యం బాపాదించె నితైజంగున నమైజుంగుఁబోడిచేత నద్దితిసూ
 నుం డనూనుం డైన నధికప్రమోదభరితహృదయంబులై సురసముదయంబులు ప్రళం
 సావచన కుసుమంబుల నద్దేవిం బూజించె నప్పుడు శక్తిచక్రావినాయికలెల్లఁ దద్విక్రమం
 బునకుఁ జాలఁ బ్రహర్షంబునం దేలి యనేకప్రకారంబుల నానిర్వీకారం గొనియాడి రంత
 భండాసురునిభాగ్యవిశేషంబుతోఁగూడఁ దద్విభావశీషంబునుం గడచనియె నివ్వినం
 బున నమృత్రీశేదండనాథ లతిమమ్మరం బై నయమృతకార్యంబు నిర్వర్తించి కృతకృ
 త్యులై నసకలశక్తులతోఁగూడ నారాత్రిశేషం బచ్చటఁ గడపి సూర్యోదయసమయం
 బున రణశ్రాంతం బగునిజసేనాసమూహంబు నెప్పటియట్లు శిబిరంబుఁ జేర్చి రాసమ
 యంబున నతిలోకం బగుతత్పరాక్రమవిశేషంబున నత్యంతసంతోషితస్వాంతయై లలి

తామహాదేవి వారలనత్యాదరంబున నధికప్రేమ వెలయ సంభావించి వారును దా
సును నిచ్చావర్తనంబున సుఖంబుండె నని యిట్లు హయగ్రీవుండు మంత్రనాయకాదం
డనాయకలయద్భుతశౌర్యంబులు వేర్వేరు దెల్పిన విని కుంభసంభవుండును బరమప్ర
మోదసంభరితహృదయాంభోజం డగుచు వెండియు నమ్మహాత్మున కిట్లనియె. 95

సీ. అప్రమేయప్రభావాభ్య మహాప్రాజ్ఞ, సర్వదేవార్చిత * సదయహృదయ
తులగానన సమస్త * దుష్కృతసంహరి, యాశితావనవరా * యణ మహాత్మ
యాశ్చర్యకర మైన * యుమ్మంత్రనాయకా, దండనాయకలయు * ద్దండపటిమ
దెలియంగఁబడియె వత్సలతానముద్రుండ, వై ననీవలన న * నూనమహిమ
గీ, యింక నొక్కటి వినఁగ మా * కీచ్ఛ గలదు, శ్రీమహారాజ్ఞశౌర్యవి * శేషమనఘ
భండదైత్యుండు తమ్ముల * పాలు వినిన, పిదప నేమి యొనర్చె వి * న్నింపవలయు. 96

సీ. అనుమమశౌర్యలై * యఖిలంబునేలకు, గోలకుఁ దెచ్చిన * కూరబుద్ధు
లావిశుకవిష్మంగు * లనుసోదరులు మహా, సాహసు లగువతుర్బాహుముఖ్య
తనయులు పల్వరు * దారుణసంగ్రామ, రంగంబులోపలఁ * ద్రుంగిపోవ
దానవిభుఁ డేసి * ధంబున ధైర్యంబు, గలిగి శక్తులతోడఁ * గల నొనర్చె
గీ, దన్మనోగ్లాని యేరితిఁ * దలఁగిపోయె, సంగరోత్సాహ మతని కె * బ్బంగిఁ గలిగె
నడరి యెవ్వరు సాహాయ్య * మాపరించి, రింతయును మాకు నెఱిగింపు * మిద్దచరిత.

ఉత్సాహము. భండనప్రచండు డైన * భండదానవుండు బ్ర
హ్మాండభాండజనని యైన * యుమ్మనుభావతో
దండి నెవ్వధమునఁ దొడరి * దారుణాజ సల్పి త
త్కాండనిహతిఁ గూలఁ దత్ప్ర * కార మెల్లఁ దెల్పుమా. 98

క. అని వేడినఁ గలశోద్భవుఁ, గనుగోనీ హయవదనుఁ డధిక * కారుణ్యమునక
విను మని తెల్పఁ దొడరిగె, వనదఘమంఘముగభీర * వాక్యప్రాణి. 99

సీ. వినుము చెప్పెద నీకు * విన్నవముగ లలి, తామహాదేవి యు * దారచరిత
మార్యసంస్తవన మ * హాప్రాజ్ఞ కలశసం, భవమానిచంద్ర నీ * వవధరింపు
మఖిలపాతకహరం * బత్వంతకీర్తిసం, పాదకంబు సమస్త * భద్రకరము
సకలపుణ్యావహ * మకలంకసమధిక, జ్ఞానవిజ్ఞానప్ర * దానశాలి

గీ, యష్టవిధసిద్ధిదాయకం * బైనదీని, భక్తితో విఘ్నవాదన * పంచపర్య
ముఖ్యపుణ్యకాలములఁ బ్ర * సున్నటవినీతి, బతననేయంగవలయు న * త్రవరులకును. 100

ఆ. ఆనుజు లాజులోన * హతు లొట హతశేష, దనుజు లరిగి చెప్ప * దైత్యభర్త
వనట మునిగి కొంత * వడి యుండి యింకఁ దన, మనుట దెల్పె ననుచు * మది గలంగి.

- క. తన బాహుయుగళ మనఁ దగు, ననుజద్వయ మాజులోన * నట్టులు వమ్మై
చనుటకు నిర్భరవేదన, దనికీన నిల సోలి తెలిసి * దైన్యము దోచుకొ. 102
- ఆ. మగుడ మగుడ మూర్ఛ * నిగుడగ జగతిపై, వ్రాలి తెలియుచును మఁరంతశోక
తప్త చిత్తుఁ డగుచుఁ * దలవెండుకలు వీడ, భూషణములు రాలఁ * బాలువు దక్క.
- క. ఏదిక్కు చూచె నాతం, డాదిక్కున నిల్చియున్న * యనుసురులు గాలిం
దూదిపిడుల్ సనునట్లు మ, హాదూరము గాఁగ భీతి * నంది పఱవగలె. 104
- వ. అయ్యను రేండుండు సురేంద్రకంటకు లై ననిజన హాదరులం దలంచి కడు విహ్వ
లించి మఱియును. 105
- క. వారికిఁ గలిగిననుగుణము, లాఠాధిగ నచటివార * లందఱు విసంగె
జేరుకొని గాఢచింతం, గూరి దనుజవర్చుఁ డెలుఁగు * కుత్తుకఁ దగులకె. 106
- ఆ. విజయవాంఛ విడిచి * వెఱ్ఱిధైర్యము దన, మానసమునఁ బొడమ * మగువపిండు
వలనఁ బరిభవంబు * వచ్చుట లజ్జావి, కార మంతకంటె * మేరమీఱు. 107
- క. పరిభవకారిణు లగును, ధృవశక్తు లమీదియధిక * దుర్దమకోపం
బురుతరదానహుతాశను, కరణిఁ బొడమి తనదుహృదయ * కానన మేర్చె. 108
- గీ. గాఢదీప్తోష్ణనిశ్వాస * గణము నిగుడఁ, జటులదుర్నిరీక్షోగ్రలో * చనయుగంబు
భక్త్రైకాద్యయి నూడఁగాఁ * బ్రజ్వలించు, చంద్రనివ్వలకొలుముల * చంద మొంద.
- వ. మూర్తి మంతం బై సక్రోధంబువోలె జూపట్టినయతినిఁ జేర వెఱచి యచ్చటియంద
అయ్యెమఱుఁగుల నిఱికి యొదిగి యుండ. 110
- గీ. అవును కుటిలాక్షుఁ డొక్కరుఁడధికధైర్య, సాహసములూని యుచితంపు * సాంత్యనోక్తు
లల్లనల్లన బహువిన * యంబు దోషఁ, బలుకుచుండంగ నొకకొంతఁ * డెలివినొంది.
- వ. దానవేంద్రుం డుండునంత. 112
- గీ. పరిభవప్రీడచేత న * పార మయిన, కోపవికృతిచేఁ గుటిలాక్షు * డోపి పలుకు
సాంత్యనములచే రాక్షసే * శ్వరునిశోక, మంతకంటకు సన్నమై * యడఁగె నవును. 113
- వ. ఇట్లు శోకంబు నుజ్జగించి. 114
- క. ఫాలం బనునాయుధ మా, భీలంబుగఁ గేలఁ దాల్చి * పృథునమధికశౌ
ర్యాలంబునఁ జై నలుపుచు, గాలాంబుదనినదనదృశ * ఘనహుంకృతి యై. 115
- సీ. తనసమీపమున నెంతయు భక్తితోడ వి, నీతవేషుం డయి * నిలిచియున్న
కుటిలాక్షు నఖిల * ఖోబలాధ్యక్షునిఁ, గనుగొని నీవు వే * గంబ మనకుఁ
గలిగినబలముల * గాఢసన్నాహంబు, వెలయ రప్పించుము * వీరవర్చ్య
అశుతాశజంఘాదు * లందఱు మనతోడ, నరుగుదేవలయు సంత్యరము గాఁగ

- గీ, మచ్చమాయలు పచరించి ♦ ముష్టవృత్తి, నింతవని చేసివేటియ ♦ క్కాంతఁ ద్రుంచి
రయము మీఱఁగఁ దత్కంతఁ రక్తమునన, రణనిహతబాంధవులకుఁ దర్పణ మొనర్తు.
- క. అని ప్రళయాంబుదగర్భా,ధ్వనికీ సవృశ మైచయట్టి ♦ దారుణగర్భా
ధ్వని నేయుచు చనురేంద్రుం, డనుపమితోత్సాహ మెసగ ♦ నానతియిచ్చెన్. 117
- ఆ. ఇట్లు లానతిచ్చి ♦ యింతింత యన రాని,నమరకౌతుకంబు ♦ సాహసంబు
ద్వైర్యకౌర్యమాఁ ♦ దర్పముల్ శోభిల్లు, నసురనాథుఁ డనుపమాగ్రహమున. 118
- గీ. వజ్రపాతనహిష్ణులై ♦ వజ్రఖచిత,కఠినరమణీయ మగు హేమ ♦ కంకటంబు
దొడిగి శితశుభ్రాక్ష మా ♦ తూణయుగము, చరమభాగంబునందు వి ♦ స్ఫురణఁ దనర.
- ఉ. జంగమమేరుపర్వతము ♦ చందమునన్ దృఢకార్యుకంబుఁ గే
లం గొని యెక్కువైట్టి యచ ♦ లావయదంతరభాగ మెల్ల నిం
డం గఠనంబు గాఁగ గుణ ♦ బంకృతి నేయుచు మేన రత్న హే
మాంగదముఖ్యభూషణము ♦ లచ్చుతకాంతల నీనుచుండఁగన్. 120
- క. కాలాగ్నివోలెఁ గ్రోధ,జ్వాలలు నిగుడంగ నమర ♦ సన్నాహం బా
భీలముగ మెఱయ రక్షి,పాలుం డున్నంత నతని ♦ ప్రబలతరాజ్ఞన్. 121
- సీ. అతులశస్త్రాస్త్రవి ♦ ద్యాధురీణులు దీప్త,సన్నాహచతురంగ ♦ సైన్యయుతులు
కఠినశిరస్త్రాణ ♦ కవచాదిపరికరల్, కార్యుకమార్గణ ♦ ఖడ్గధరులు
వర్ణితపలుజవ ♦ వాహనారూఢులు, సమదమరాగ్రిహ ♦ చటులమతులు
తాళజంఘాదు తా ♦ దానవప్రవరులు, నలువురు సౌన్యతా ♦ నగరరక్షు
- గీ, లుద్ధతోద్ధతుల్ చతురర్థ ♦ వోపమాను, లఖిలయుద్ధవిశారదు ♦ లసురనాథు
నుల్ల మలరంగ వెడలిరి ♦ యుద్ధకేళి,కౌతుకాధీను లగుచు లో ♦ కములు జెదర. 122
- క. సమదులు పంచత్రింశ,చ్ఛమూవరులు వెడలి రతుల ♦ సమధికసన్నా
హము మెఱయఁగఁ గుటిలాక్షుండు, దమకున్ గన్నా కుగాఁగ ♦ దర్పము మెఱయన్. 123
- క. బలసంయుతులై ప్రళయా,నలనము లగుసైన్యపతుల ♦ నానీరమునం
దిలకింపఁగఁ గుటిలాక్షుం, డలఘుబలుండు సకలబలవ ♦ రాగ్రణి మెఱసెన్. 124
- వ. ఇతైః సున.
- క. నలువురు నగరసురక్షకు, లలఘులు మఱి ముప్పదేవు ♦ రాకుటిలాక్షా
దులు భండాసురువెంటన్, నలుబండు బలాధివులు ర ♦ ణాపియు లగుచున్. 126
- గీ. వెడలునప్పు డద్దానవ ♦ విభునితోడ, గంధుమిగిలిన సేనలు ♦ రెండువేల
నూటయెనుబదేనక్షాహి ♦ ణులు మహాగ,నంగరోత్సాహలీలఁ బా ♦ నుగి నడచె. 127

- ఆ. ఇవ్విధమునఁ బగఁజి • నేకహల హరింపఁ, గోరి భండవిజ్ఞఁ, రారి నెడలఁ
జూడ వింతగాఁగ • శూన్యకం బపుడు స్త్రీ, మాత్రజేష మయ్యె • మానిచంద్ర.
- వ. అయ్యవసంఘున.
- క. అక్షిణవేగపటుహ, ర్యక్షసహస్రోహ్యమానఁమై దృఢనమ్య
కృక్షయుత మైనమైనా, కక్షోణిధరంబుభాతి • గడు జోద్యంబై . 129
- క. ఆభీలనామమై జగ, దాభీతాద్ధత్య మగుమహాభక్తవర్తం
బాభండానురుఁ డెక్కి కృ, ధాభుగ్నభ్రుకుటి యగుచు • దారుణభంగిన్ . 131
- క. కరమునఁ బ్రశయానలవి, స్ఫురదుగ్రజ్వలభంగి • భూరితరరుచిన్
సురనికరభయద మగుచున్, గర మరుదుగ యాతనాఖ్యఁఖడ్గము మెఱయన్ . 132
- నీ. బలములతోడ నఁప్రతిహతగతిఁ బ్రోలు, నెడలి యుద్ధముసేయువేడ్క మెనఁగ
దానవభర్త యుద్ధతిఁ జోవుచుండంగ, నానాముఖంబుల • నడచుచున్న
సైన్యసంఘంబులఁనమ్మర్దిగమనంబు, వలన నుత్పన్నమై • వార్ధ లెల్ల
వండుగాఁ జేయుచు • వసుధాపరాగంబు, తచ్చమూభారంబుఁ • దా నహింప
- గీ, నలవి గాక విశ్వంభర • యంబరమున, కరిగెనో యన మిన్నెల్ల • నావరించి
యపుడు గాఢాంధకారంబు • నావహించి, సకలజగముల కతిభీతి • సంఘటించె. 133
- వ. మఱియును.
- నీ. పుడమిపై నడువఁగా • నెడ లేక కొందఱు, గగనభాగమున నగ్గలికఁ జనిరి
పూనికఁ గొందఱఁభుజము లారోపించి, కొందలం బందక • కొందఱఱిగి
రవోన్యసంఘర్షి • తాంగకు లై కొంద, అధికవ్యధలతోడ • నల్ల నడచి
రతులతతాంగచఁకా) నేకపాఠఘ్నిఘ్ని, ట్టితు లయి కొందఱు • షీతి నడంగి
- గీ, రివ్విధంబున దివి భవి • నెల్లదిశల, నేఘంబునఁ జూచి • నినుము చల్ల
రాల కుండెడునట్టిసాంధ్రత్వ మొంది, దితిజబల మేగె నప్రతిహతము గాఁగ. 135
- వ. ఇట్లు సర్వసైన్యంబులతోఁగూడ జగదవక్రవిక్రమవిభాసురుం డగుభండానురుండు
సంగ్రామరంగంబుఁ జేరం జని వజ్రనిష్పేషంబుతోడ సదృశం బగుసింహనాదంబు
చేసిన సత్యంతకఠోరభావం బై నయమ్మహారావంబువలన.
- నీ. పగిలె బ్రహ్మాండంబు • పాథోధు లేడును, శోషించె మార్తాండఁశుభకీరణ
లక్కడేని దొలంగి • యేగిరి తారకా, వ్రాతముల్ రాలె ధాఁత్రీతలమున
భూమి డోలాలీల • బాలుపు దక్క దిశాగ, జంబు లెన్నిది సాధ్యఁసంబు నొందె
నెల్ల దేవతలు మూర్ఖులి రకాండసం, త్రాసవిహ్వల మై కృ, శానువరణ

- గీ. మధ్యగతశక్తినికరంబు ♦ మానుషజ్ఞానిజాయధంబులు విడిచి యనంతరంబు
మనసులోపలఁ దెలివి నూఁగొక్కనఁగఁ జేసి, యత్నుమునఁదాల్చె నెప్పటిఁ యట్లు వాని.
- గీ. అసురసైన్యంబులోపలిఁ హస్తీవాజి, బృందములు గాఢమూర్ఖుల ♦ మ్రందినట్లు
లుండి యెట్టకేరియుఁ జేష్ట ♦ నూని నిల్చె, దొంటిపోలికఁ దద్రవో ♦ ధృత యనఁజె.
- క. ఆరణ్యమున వహ్నిప్రా, కారవలయ మద్భుతంబు ♦ గాఁగఁ బ్రశాంతం
జై రయమున నుజ్జ్వలమై, యారూఢి వహించెఁ దొంటిఁ యట్లు మునీంద్రా. 139
- గీ. దైత్యపతిసింహనాదంబు ♦ తద్బలాధి, పతులచాపగుణధ్వనుల్ ♦ ప్రబల సకల
యోధాలోలాహలంబును ♦ నొకటి యగుచు, శబ్దమయముగ నొనరించెఁ జగమునెల్ల.
- శా. ఆనాదంబున భండదానవుడు క్రోధావిష్టుడై యాజీక
దా నేతెంచుట యాత్మలోఁ దెలిసి యాఁదైత్యాగ్రణిక్ ద్రుంపఁగా
నేనే కాని మదన్య లెవ్వరును నిర్ణీతంబు గానోప రం
చానందధ్వజయుక్త చక్రరథరాజాధ్యక్ష సక్రోధ యై. 141
- గీ. తానె యయ్యాతుధానునిదర్శ మడఁచ, నాత్మలోనఁ దలంచిన యంతలోన
సమ్మహారాజ్ఞితలఁపున ♦ కనుగుణముగఁ, దరలె శ్రీచక్రరాజరథంబు వేగ. 142
- ప. ఇత్యైత్యంగున సకలజగదరిష్ట హేతు వై సయాదుష్టాగ్రాణ్యుని సమయింపఁ దనదివ్య
చిత్తంబునఁ దలంచి శ్రీమల్లలితాపరమేశ్వరి యాదైత్యవాహినిపై సరుగ సమక
ట్టిసఁ దదనుజ్ఞాతంబై తద్రథవోదకవట్కం బతిరయంబున నడపింప ఋగ్వేదాదిప
తుర్విధపురుషార్థమహనీయతురంగంబును నానందవై జయంతీమహితంబును సవహ్వ
సంయుతంబును బరాధనంఖ్యకంటె సధికం బై సపరివారశక్తిసమూహంబు గలిగి
యెప్పుడు నాకృష్టకార్ముకలై పర్వసవకంబునఁ దత్తత్సాసస్థిత లై ననవసంఖ్యాకదేవ
తలచేత సర్వతఃపాలితంబును దశయోజనోన్నతంబును జతుర్వ్యోజనవిస్తృతంబును
నై సశ్రీచక్రరాజరథేంద్రంబు మహాప్రకాశమానంబై యరుగుచుండ సమ్మహారా
జ్ఞాన్యందనంబునగ్రభాగంబున వీణావిచోదినియుఁ శుకప్రియయుఁ జిత్రజీవశరాససాధా
రిణియు సింహాననేశ్వరిప్రదత్త భద్రీముద్రాంగుళీయకవిరాజితకరాంగుళియుఁ బ్రధానే
శ్వరియు నై సశ్యామలాదేవి గేయచక్రరథారూఢయై నిజసైన్యసమేతంబుగా వీర
శృంగారరసంబులు రెండును నేకీభవించి యాకారంబు వహించెనో యన దనుజభ
యంకరంబుగా సపరిమితవిలాసంబునఁ బోవుచుండఁ దదీయమహనీయశతాంగంబునకు
ముంగల సభంగవీరసప్రధానయు సమస్త శక్తిసేనాపరిపాలనధురీణయుఁ బ్రదర్శిత
దానవవాహినీసంహరణప్రవీణయు నై సదండనాయికా దేవియుద్బండవిక్రమంబు నెఱవఁ
గిరిచక్రనామమహాశతాంగంబు నెక్కి యుక్కున ససైన్యంబుగా నేగుచుండఁ దక్కిన

శక్తులు బహుపూర్ణసంఖ్యాతంబు లైచసింహ వ్యాఘ్ర మహాష్ట్ర విహంగ కురంగ
మాతంగ తుంగ భేరుండ శరభ శామాల వరాహ మహిష తరక్షు వృక వాతప్ర
మీ ప్రముఖంబు లై నతిర్యగ్వాహనంబు లారోపించి భండాసురవధోహ్యోగంబుచం
దేశనిస్సయంబు గలిగి నడిచి రిల్లు సర్వశక్తి సైన్యంబులు వహ్నిపాకారంబువలన నిర్గ
మించునప్పుడు యోజనమాత్రవిస్తారం బగుతత్సాలవ్యాఘ్రం భూచమూసమూహంబు
వెడలుటకుఁ జాల దని తలంచి జ్వాలామాలినికాచిత్య యత్యంతవిస్తారంబుగా నవాకిలి
యొనర్చిన నాజగన్నాథ మహావ్రతాపదీపితయై సకలశక్తి సేనలతోఁగూడ నిస్సమ్మర్దం
బుగా హుతాశనావరణంబుబయలికి వెడలిసం గనుంగొని యవిమిషులు బ్రహ్మాంబుచ
దుండుభులు మొరయించుచు నమ్మహాభాగపైఁ బుష్పవంశంబులు గురియించుచు ననే
కవిధంబుల నప్పురమేశ్వరిం బ్రశంసించుచు దివ్యవిమానాహూఢులై యమ్మహాయుధంబు
వీక్షించువేళకు దమయుల్లంబుల మల్లడిగొనుచుండ నుండిరి వసిష్ఠాదు లగుసప్తమహా
ర్షులును దక్షిణమానీండులును మహార్థగూఢంబు లై సమంత్రసమూహంబులఁ దదీయ
జయార్థులై కొనియాడుచుండిరి మఱియుఁ దద్రథోత్తమంబుమీఁద నతిశయప్రదీప్తం
బై మహాముక్తాతపత్రం బంబరం బెల్ల నిజకాంతిమయంబుగాఁ జేయుచుండ జయ
లక్ష్మీసూచకంబు లై నయనేకశుభసమిత్తంబులు పరిదృశ్యమానంబు లగుచునుండ
నప్పుడు తచ్ఛక్తి సైన్యగమన ముత్థితధూళిప్రకరం బంతటఁ గలయఁబర్చిన నభంబును
భూమియు దిక్కులును గనుంగొన నెవ్వరికి శక్యంబు గాక రోదసి యెల్ల కేవలధూళి
మయం బగుచుండ నుభయవాహిను లొంక్షాంటిం దలపడి యతిఘోరంబుగా సం
గ్రామంబు నేయందొడంగిన శక్తి సేనాధినాయక లెల్ల నేకహేళి నక్తంచరవయాధీశ
యంబుల నపరిమితసాయకప్రముఖాయుధప్రపంచంబునఁ బించ మడంచుచుండ మఱి
యుఁ బైపై నతిసాహసంబున నురవడించునరవై రినముదయంబుల గిట్టి నెట్లన బహు
విధదివ్యాస్త్ర జాలంబులు వఱిపి యయ్యోగినినికరం బనేకదమసేనాప్రకరంబులఁ
గనుపుగొట్టిన సంగ్రామరంగంబున నెయ్యెడఁ జూచినఁ జతురంగసముదయంబు లకాం
క్షప్రశయవాత్యాహతులచేత నిర్మూలంబులై కూలుసాంద్రవిషింబులపోలికఁ బ్రబ
లహస్తి సేనమూహశుండాదండనలిలోన్ములితకమలాకరకమలమండంబుఁబిధంబునఁ జ
తురక్ష్వసేనలినిక రాగ్నితనిశితలవిప్రధారానికృత్త సవరిపాకజ్జ్వలసస్యకదంబులడంబు
నఁ జూపట్టుచుండ మఱియు నిశాచరవాహినులలోన నృత్యత్క బంధనివహంబు లుభ
యతీర్థస్థాదపవలంబులుగా రణనిపతితదానవ కేశబంధనికాయంబులు బహుశక్తై వా
లపుంజంబులుగా శ్వేతాతపత్రవలయంబులు శ్వేతాంభోజబృందంబులుగా నిశితబాణ
ఖండితంబు లై నవారణచరణసంఘాతంబులు కమలవాతంబులుగా శక్తి నారాచవిధ్వ

స్తంబులై నగజకళేబరసముదయంబులు గండశైలసందోహంబులుగా నానాకాండ
మీనానకాండంబులై కూలినచామరవ్యూహంబులు ఘనవిసరంబులుగా సుతీక్ష్ణకృపా
ణస్తోమంబులు ప్రతీరంబుల దట్టంబుగా నల్లినవల్లికావరంవరలుగా రాత్రించువీరుల
పీక్షణశ్రేణులు భాసమానశుక్తి సంపుటవితానంబులుగా వివిధంబులైనవాహనమండ
లంబులు నక్రమీనాదిజలజంతునికురుంబంబులుగా భేరీప్రముఖవాద్యప్రకరంబులు
మంహాకనికరంబులుగా సస్థికళలోత్కరంబులు దట్టంపుటిసుకప్రోవులుగా ననేకశోణిత
నదీప్రవాహంబులు వజ్రచే నిట్లు చతుర్థయుద్ధదివసంబు ప్రాతఃకాలంబునఁ దొడంగి
యాయామద్యయవర్యంతంబు మృత్యుదేవతకైనను గూడె లదరఁజేయుఘోరసం
గ్రామం బారెండుమొసలవారును సలుపుమండి రాసమయంబున.

143

మ. రణకోలాహలవాస్త్రరాజముపయిఁ • రాదాకృతిం బొల్పి న
త్పూణతుల్ సల్పుచు దేవత ల్లనుఁగొనఁ • భద్రదేభకోటు ల్వెసఁ
గణనాతీతముగాఁ దనుం బలసి రా • గాఢోద్ధతిం బేర్చి న
ద్దణపాఠోనిధి సంపదంబ బహురఁగిఁరాజిఁ గూల్చె న్వడిఁ.

144

కవిరాజవిరాజితము. భువిఁ దలపోయఁ బరాజిత మయ్యునుఁబోడిమిచే సపరాజితముఁ
నువిదితసార్థకనామము దాలిచి • సొంపు వహించునమీరనదృ
గ్జవయుతఘోటకరత్నము నెక్కి నిశితతరాంకుశపాతములఁ
బ్రవిమలశౌర్యతురంగమనాయిక • రాక్షససేనల రూపడఁచెఁ.

145

పృథ్వి. తురంగసుతతిఁ మదోద్ధురమతంగజవ్యూహముఁ
సరోవరధికౌఘముఁ • బటుపదాతినందోహముఁ
శరాసనగుణచ్యుతాఽస్త్రుశతపంక్తిపా లేసె నా
తిరస్కరిణికాంబ విద్విషదనీకదుష్ప్రేక్ష యై.

146

ఉత్సాహము. తనదుకీర్తి నద్భుతప్రతాపముఁ వహించెనో
యనఁగ ముఖము ధవళకాంతి • నమర పక్షయగళ మిం
పెనయుశోణికాంతిఁ దనర • నెనఁగూవైనతేయుఁ దా
ననుపమముగ నెక్కి నకులి • యాజిఁ గూల్చె రిపుతతిఁ.

147

పంచచామరము. చలంబుమీఱఁగా కరాంబుజంబునం దనర్చు వెఁ
హలంబు సాచి నిర్భరాగ్రహంబుతోడఁ బేర్చి యా
బలాధినాథ దైత్యరాజి • బల్మిఁ బట్టి రోఁకటఁ
దల ల్పగిల్చి కూల్చె దేవత ల్పహద్భుతం బనఁ.

148

వ. మఱియును.

149

చ. అఱిముఱి దైత్యసేనలు మహాగ్రహవృత్తి గడంగి వీరమై
దఱు చగుబాణవర్షము లుదగ్రహిణి గురియించు సన్నటిక
మెఱుంగులు గ్రక్కునంపఱి యమేయముగా నిండించి త్రవించి క్ష
చ్చుఱు గిరివక్త్ర దర్పితనిశాచరయోధులఁ గూల్చె బలువరక. 150

పద్మనాభము. శ్రీమించుమంత్రాధినాథామహాదేవి శ్రీమన్మహారాజ్ఞ సంతోషమండక
భీమాసురాక్షాహిణీసుహతిం గిట్టి * నిస్సీమనారాచవృష్టి రథంబుల్
సామోద్భవంబుల్ హయంబుల్ పదాతివ్రజంబుల్ ధరం గూల బృందార కేంద్ర
స్తోమంబు లత్యంతహర్షంబుతో జూడి * స్తోత్రంబు సేయంగఁ బూర్చె రణోర్విక. 152

వ. ఇతైఱుంగున.

152

మ. తనవా రందఱు దైత్యమర్దనకళాభాశేయులై సంగరా
వని శోభిల్లఁగఁ జూచి సమ్మదసుధావారాన్నిధిం దేలి యా
యనఘప్రాభవ చక్రనాయక త్రిలోకార్తిం బెడంబాప దు
ర్జనతాగ్రేనరు భండదానవు నధింపం గోరి యుద్వృత్తితోక. 153

క. వానిరథ మున్న వోటి క, నూనవిభవ మెనఁగ నిజరథోత్తమ మరుగం
గా నియమింపఁ దదాక్షక, బూనికమై నడపి రరదముక దత్పూతుల్. 154

చ. ఇట్లు తను మార్కొనం గడంగి * యేడైఱి వచ్చుత్రిలోకనాయకం
జటులభుజాబలుం డగునిశాచరవంశలలాముఁ డాగ్రహా
ద్భుటముగఁ జూచి సంగరనితాంతకుతూహల ముప్పతిల్ల ను
త్కటమతి రోషపావకళిఁఖాపరితాపితమానసాబ్జుఁ డై. 155

క. కాలాంతకోపమానుం, డై లోకైకప్రసూరభాభిముఖముగాఁ
దోలించె నిజోత్తాలా, భీలాఖ్యన్యందసంబుఁ * బేర్చినకషిమి. 156

వ. ఇవిధంబునఁ జక్రరాజరథారూఢయై పశ్చిద్భాగంబున సుభయపార్శ్వంబుల
నవక్రవిక్రమసమగ్రసముదగ్రజాగదనేకశక్త్యనీకంబులు గొలువ శృంగారవీరరసం
బులున బ్రాభవసౌందర్యంబులును నతిలోకంబులై కనుపట్ట రాద్రోద్రోకంబున
నచ్చుచున్న శ్రీమహారాజ్ఞకి సమ్ముఖంబుగా నాభీలాభిధానమహాన్యందనారూ
ఢుం డై తనయరుదెనఁ బిఱిందిదిక్కన నక్షీణనమరవిద్యావిచక్షణంబు లైన
రక్షోబలంబులు. బలసి చనుదేర ననూనంబు లైనమామోహయసాహసధైర్య
శౌర్యోత్సాహమానంబులతోడ స్వబంధువధజనితమహాక్రోధప్రజ్వలితుం డై
యే తెంచుభండాసురసార్వభౌమునకుఁ దలకడచి దాననసేనల ధికరయంబున నమ్ము

హాదేవిస్యందనంబుఁ జుట్టుముట్టి యపరిమితశస్త్రాస్త్రంబులు వర్షించిన నీహార
 చ్చన్నం బైనసూర్యబింబంబువోలె నించుకసేపు తద్రథంబు చూపట్టె నంతకు
 మున్న యమ్మహానుభావ యాబద్ధతూణీరయు నాముక్తవజ్రకవచయు నారోపిత
 శింజినీకార్ముకయు నతిశయసమ్యగ్ద్వక్షీకృతభూషణవిశేష కేశపాశోత్తరీయనీవీబంధ
 యు దుష్టాసురనిగ్రహకుతూహలయు నగుచు సమరసన్నాహంబునఁ దేజరిల్లి
 యున్నయది గావునఁ దచ్చమూసమూహంబులపైఁ గవిసి తూణీరముఖంబునకై
 నిజపాణిపద్మంబు సాఁచుటయు నమ్ము దిగుచుటయుఁ గార్ముకగుణంబున సంధిం
 చుటయుఁ దెగనిండ నాకర్షించుటయు లక్ష్యనిరూపణంబు సేయుటయుఁ గనుం
 గొన శక్యంబు గాకఁగ హస్తలాఘవంబుఁ బ్రకటించి ధనుర్విద్యాప్రభావంబుఁ
 జూపిన జంఝూనిలంబున విరియు మేఘపటలంబువోలె నయ్యసురులబెడిదంపు
 లంపట యెల్ల నాక్షణంబ విరిసిన మఱియు నంత నిలువక తోడ్తో దనుజుసేన
 లురవడించిన నయ్యద్భుతానుభావ నిరతిశయమహాత్వంబువలన. 157

సీ. కోదండగుణమునఁ • గూర్చుచో నొకటియై, శరమోక్షణంబున • దశక మగుచు
 నంబరంబునఁ బోవునప్పుడు శతక మై, యసురసైన్యములో సహస్ర మగుచు
 లక్ష్యంబు డాయుచో • లక్షనంఖ్యాక మై, నూటి శత్రులఁ గూల్చుచోటఁ గోటి
 సంఖ్యయై యాజగజ్జనయిత్రశరములు, పరమాద్భుతంబును • బరమముదము
 ల, పందఁ జేసెఁ జూచుఁబృంధాగిక శ్రేష్ఠతతులమానసమున • కతులితముగ

మానివర్య యమ్మహానుభావ తోడంగి, గుట్లు దనుజబలము • నేపడంప. 158

మంకని భండాసురుఁ డాగ్రహోగవిలసత్కాలాంతకాకారుఁ డై

ఘనబాణంబులఁ జక్రరాజరథమున్ • గప్పెన్ మహారాజ్ఞియున్

దనుజాధీశ్వరుపై నిశాలపటుకాండశ్రేణి వర్షించె ని

ట్లనిమేషాద్భుతకారి యారణ మహార్యం బై ప్రవర్తింపఁగన్. 159

క. ఆలలితాభండాసురి, పాలురయాయోధనంబు • పరమముదముతో

నాలోకించిరి వేడుక, నాలో నయ్యుభయబలచయంబులవారల్. 160

గీ. అప్పు డన్యోన్యసంప్రయుక్తాస్త్రఘట్టనారవంబును ఘోరహంకారరవము

శింజినీమహారవము నిఁస్సీమభంగి, నఖిలచిక్కులు నిండె మహాద్భుతముగ. 161

క. ఇరువురకుఁ దూణముఖమున, శరముం గొనుకరము వింట • సంధించుకరం

బురవడినేయుకరంబున్, గర మరుదుగ నెల్లయపును • గనఁబడె నాజిన్. 162

ఆ. అంత కంత కమ్మహారాజ్ఞి యతిలాఘవముగ సమితబాణసమితి యేయ

సరుదురాగఁ దత్కరాంబుజవ్యాపార, మరసి కన నశక్య మయ్యె నపుడు.

వ. మఱియును.

164

క. శరవృష్టి నంధకారము, పరువడిఁ గావించుచును నభంబును నిక్కుల్
కర మరుదుగ భేదించుచు, సురారివరు నెఱచెఁ ద్రిపురఁసుండరి పెలుచున్.

వ. ఇట్లు లొండొండ మర్మభేదనప్రచండంబు లైనకాండప్రకాండంబులు నిగిడించు
నాబ్రహ్మాండనాయకయిద్భుతహస్తవేగంబునకు నాశ్చర్యంబు నెంచి భండదాన
వుండు సహింపక క్రోధాచుణితనేత్రుండై యాలలితాపరమేశ్వరి నసంఖ్యాతశర
సంఘాతంబునఁ గప్పి యంత నిలువక.

166

గీ. అంధతామి సనామమహాస్త్ర మప్పు, డమ్మహారాజ్ఞువై నేసె • నసురభర్త
దాని నశ్రీమమున మహాతరణిబాణమున నడంగించె వేగ సభ్యువనజనని. 167

వ. ఇవ్విధంబున మహేశ్వరీప్రయుక్తమహాతరణిబాణంబున నిజాస్త్రం బుపసంహృతం
బగుటయు.

168

క. రోషంబున దోషాటుఁడు, పాపండాస్త్రము త్రిలోకపావనిమోదం
భీషణభాషణుడై విజిగీషఁ బ్రయోగించె బహువికృతిహేతువుగన్.

169

వ. దానం గోపించి.

170

క. గాయత్రీనామాస్త్రం, బాయపరిమితప్రభావ • యడరించి వెనక
మాయించె దనుజుఁ డేసిన, యాయస్త్రముఁ జదల నిలిచి • యమరులు వొగడన్.

వ. అప్పుడు.

172

క. అంధాభిధానశర మమ్మ, తాంధఃపరిపంథి యేసె • నంబికపైఁ గ్రో
ధాంధుఁ డయి శక్తిదృక్పతి, బంధముగా దనుజబలము • పరువడిఁ జెలంగన్. 173

క. రక్షఃపతి యేసినయా, యక్షుద్రశరంబుపేర్చి • యడఁగించె వడిన్
జక్షుష్మతీమహాస్త్రం, బాక్షణమె నిగిడ్చి త్రిజగదంబిక లీలన్.

174

గీ. అసురపతి యల్లి శక్తి నాశాభిధాన, మఖిలజననిపై వైచె నిశాటు లలర
గదియుబహువిధాకృతులసమస్తశక్తి, నివహములమోద నురవడిఁగవియరారెగ.

క. విశ్వేశ్వరి దానిం గని, విశ్వావస్థస్త్ర మవుడు • వింటఁ దొడిగి యా
విశ్వాహితునస్త్రంబు న, నశ్వరమహిమమునఁ దునిమె • నాకులు మెచ్చన్. 176

క. దైత్యనిఘః డంతకాస్త్రం, బత్వంతక్రోధుఁ డగుచు • నడరింప మహా
మృత్యుంజయాస్త్రమునఁ దా, నత్యుత్సాహమున నడచె • సంబయు దానిన్. 177

క. దితిజేంద్రుఁడు సర్వాస్త్ర, స్మృతినాశం బనెడునాఖ్యఁ • జెన్నెందుచు మా
నిత మగుదివ్యాస్త్రం బుద్ధతి నంబికమోద నేసె • దామణభంగిన్. 178

- ఆ. ధారణాశ్రు మేసి • తక్షణంబున సర్వలోకజనని ద్రుంచె • వీరతోడ
 దివిఁ దేసిఁట్టిఁస్మృతినామబాణంబు, నమరగణము మోద • మంది కనఁ. 179
- ఆ. అజలశక్తి తతుల • కతిభీతిదాయకం, బగుభయాశ్రు మేసి • నసురనాథుఁ
 డాత్తిలోకజనని • యభయంకరం బైన, మైద్రబాణ మేసి • యడంచె దాని. 180
- క. అమరారి మహారోగా, శ్రుము శక్తులమీఁద నేయఁ • దద్ధనసామ
 ర్థముఃపలన రాజయక్షుల్ పముఖమహారోగతతులు • ప్రభవించె వెనక. 181
- సీ. ఇవ్విధంబున దానఁవేందుఁ డేసినమహారోగాశ్రుమునఁ బుట్టుఁరోగతతుల
 సహరించఁ దలంచి • సర్వలోకేశ్వరి, యపుడు నామృతితఁయాఖ్యుఁ దనరి
 మంత్రస్వరూపమై • మహనీయ మగునశ్రు, మేయఁ దదీయానఁమేయమహిమ
 నాదినారాయణుఁనవరావతారంబు, లై మువ్వు రతులమహాసుభావు
- గీ. లచ్యుతానంతగోవిందు • లనెడువార, లాశ్రితారోగ్యదాయకు • లనఘచరితు
 లఖిలరోగనంహరకు • లనుపమాను, లుద్భవిల్లిరి. శక్తులఁయుల్ల మలర. 182
- క. వారలు దారుణతరహం, కారం బొనరించుమాత్ర • గ్రక్తున నక్తం
 చారిప్రయుక్త శరజమ, హారోగచయంబు లడఁగె • నద్భుతభంగి. 193
- వ. ఇట్లమ్మహాపురుషు లాదైత్యరాజసంప్రయుక్తం బైనమహారోగాశ్రుంబు నుప
 సంహరించి యత్యంతమోదంబున నమ్మహేశ్వరికి భక్తియుక్తంబుగా నమన్క
 రించి తమవలన నధికసంతుష్ట యైనయమ్మహారాజ్ఞియనుజ్ఞఁ గైకొని యమ్ము
 వురు మూఁడులోకంబులయందుఁ గల్గుతదీయభక్తులయాధివ్యాధులఁ బోదో
 లుచు వారికి నభీష్టంబు లొసంగుచు నిజస్థానంబున సుఖంబుండి రంత. 184
- క. ఆయుర్నాశననామక, సాయక మమరారి యేసి • జగదంబికపై
 నాయనుపమప్రభావ తదీయవిజృంభణ మణంపఁ • దివిరి రయమునక. 185
- గీ. కాలసంకర్షిణీరూపఁకాండ మపుడు, వింట సంధించి యేయఁ దద్విశిఖ మడరి
 భండదై త్యేందుఁ డేసినఁపటుశిలీముఖంబు నశ్రమముగఁ ద్రుంచెక్షణములోన.
- మ. అనురేందుండు మహాసురాశ్రు మతిరోపావిష్టుఁడై యాజగ
 త్రస్సువుం గెల్వఁ దలంచి శక్తులపయిక • గ్రార్యంబుతో నేయ న
 య్యసద్భక్త్యామహాప్రభావమున మఁభ్యాద్యుగ్రదై తేయరా
 డ్విసరం బప్పుడ సంభవిల్లె నమరు • ల్విభాంతులై చూడఁగక. 187
- వ. ఇట్లు భండాసురప్రయుక్తమహాసురాశ్రుసముత్థితు లై. 188
- సీ. మహనీయశౌర్య లోమధుకై టభాసురు, లతివీరుఁ డగుమహిఁమాసురుండు
 చండవిక్రము లైనఁచండముండాసురుల్, సమరదుర్జయుఁ డైనఁచామరుండు

శుంభత్రస్తాపు తాశుంభనిశుంభులు, నక్షీణధైర్యుఁ డాచిక్షురుండు
కాలాంతకప్రతీకాశు తాకాలకే, యాసురరక్తబీజాసురులును

గీ, నీచమతి యైసధూమవిహోచనుండు, ధూమగ్నియకు లగుబహుమద్బదనుజు
లాది గాఁగ ననేకకోట్యుత్పదములు, దానవులు వేర్చి రత్నదృఢతముగ నపుడు.

ఁ. ఇట్లు విజృంభించి యయ్యందఱుదానవశ్రేష్ఠులు నబలంబుగా నెక్కపెట్టిన నతి
భయంకరంబుగా నట్టహాసంబులును హుంకారంబులును సింహనాదంబులును
జేయుచు నత్యంతకఠోరంబులైన శస్త్రాస్త్రనికరంబుల శక్తివక్తరంబుల నెప్పిం
చుచు దర్పంబునఁ బొంపిరివోపుచుండ శస్త్రులెల్ల వైశ్యభాణవర్జితలై శస్త్రురం
బుగా బలితామహాదేవిని వరణుఁబొంది యోదేవీ మమ్ము క్షీంపు క్షీంపు
మని పలుమాఱు వేడినఁ గరుణాంతరంగి యై యావిమ్యన్నిభాంగి వారలం
గావం దలంచి రక్కసులమీఁదిరోషంబున నట్టహాసంబు చేసిన. 190

నీ. ఆమహాదేవీతాట్టహాసంబున, నాశ్చర్యముగ నుదయింబు నొందె
సూర్యబింబుశ్రేణిసౌబగునఁ గాంతిభవ్యం బగుదివ్యదేహంబుతోడ
నకలసువర్వతేజస్సమూహాత్మిక, దుర్గాభిధాన దుర్గార్గళమని
యొకయశస్విని జగత్ప్రకటితచారిత్ర, యనన్యశశౌర్య హేమాద్రిధైర్య

గీ, యమ్మహాభాగఁ గనుఁగొని యఖిలసుదలు
సంప్రమోదంబు నొంది యాసరసిజాక్షి
కధికభక్తిప్రణామంబు లాచరించి
సాధనములు వేరేఱు నెఁసంగి రపుడు. 191

వ. అది యెట్లనిన. 192

నీ. శూలహస్తఁ డొనంగె శూలంబు వ్రీతితో, జక్రాంకహస్తండు చక్ర మొనంగె
బాశహస్తఁ డొనంగె బాశశంఖంబులు, జ్వలనుఁ డొనంగె నిశాతశక్తి
వజ్రహస్తఁ డొనంగె వజ్రాయుధము వేడ్క, నైరావత మొనంగె నాత్మఘంట
దండహస్తండు కాలదండాయుధ మొనంగె, ధవళుఁ డొనంగె నుదారచక్ష

గీ, మంబురాశి యొనంగె నశ్చర్యహరి, మంబుజాసనుఁ డొనంగె దివ్యాంబుపూర్ణ
రత్నకుండిక లోకాభిరామ యగుచు, నధికమహిమాధ్య యైనదుర్గాంబ కెలమి.

గీ. తనదుజ్జహ్వితో బురుడించుఁగునకృపాణ, మశనిపాతనహం బైనయలఘుభేట
మమ్మహాదేవి కిచ్చె నెయ్యంబు మీఱ, మృత్యుదేవత దివిజులమేలు గోరి. 194

క. అక్షణదాధిపదనకు, నాక్షణమునఁ దెచ్చి యిచ్చె నప్యవమానం
అక్షయతూషేరంబులు, నక్షుద్రీనినాద మైనయస్త్రిససము. 195

- చ. బహువిధరత్న హేమమయః భానురభూషణరాజచేత స
 మృహితచక్రిత్రదేహము సమంచితభక్తి నలంకరించె లో
 కహితము గోచి దైవతనిఁ కాయసమీప్సితకార్యభారధూ
 ర్షహుఁ డగువిశ్వకర్మ యనఁవద్యకళాకుశలత్వ మేర్పడె. 196
- క. తక్కిన దేవసమూహము, లక్ష్మమలదళాయతాక్షి • కతిశయభక్తి
 న్నోనుమానసములతోఁ, బెక్కు లొనఁగి రాయుధములు • వేర్వేరు దగ్గ. 198
- వ. ఇట్లు సమరసన్నాహమునఁ దేజరిల్లి యాచండికాదేవి యుద్బుడవిక్రమంబున. 198
- గీ. బాలమార్తాండశోభావిభాసమాన, నిజతనూలతికాంచితఁ నిర్మలాంశు
 జాలములచే నమన్త భూషణచయంబు, నాయుధచయంబు భూషి తఁమైమెఱయెగ.
- క. అతిశయశౌర్యము ధైర్యము, గతిలాఘవ ముగ్రసమరఁకౌశలమును గ
 ల్లితసర్పసింహవాహన, మతులితగతి నెక్కి కదలె • ననురబలముపై. 200
- వ. ఇట్లాభీలంబుగా మహిషాదిరక్షిగణాధ్యక్షుల కభిముఖంబుగాఁ దనగువాహనహర్య
 క్షంబు వజ్రి యతిరూక్షం బగునిజకటాక్షవీక్షణంబులతోడఁగూడఁ గార్ముకగుణం
 బువలన వెడలునదృక్షంబు లగుమార్గణలక్ష లారక్షఃకోటులపై నిరాఘాటంబుగాఁ
 దొరఁగించుచుఁ దా నొనర్చుసింహనాదంబుతోడ వాహనసింహనినాదంబును శింజి
 నీటంకారంబులతోడఁ గంకణక్రేంకారంబును గలసి చెలంగ మింట నమరసంఘంబు
 లును సలగ్రామరంగంబున సకలశక్తి సమూహంబులను దనపరాక్రమంబు గనుంగొని
 యనేకవిధంబులఁ బ్రశంసింపుచుండ నందఱకు నన్నిరూపులై యనదృశం బగుమ
 హావృభావంబున. 201
- గీ. నవ్వుశతిలోనఁ జెప్పినఁచందమునన, యమ్మహాదేవి సంగ్రామ • మాచరించి
 త్రుంచె మహిషాదిదుష్టరాత్రించరోత్తముల నసైన్యంబు గాఁగ సద్భుతపుతేవ.
- వ. ఇన్నిధంబున దుర్గామహాదేవి నిర్దళపరాక్రమంబున రాక్షసవర్గంబు నిశ్శేషంబుగా
 వధియించి యశేషశక్తి సేనలు సవినయభాషావిశేషణంబులఁ దన్ను సంభావింప లలి
 తామహాదేవిపాలికిం జని భక్తియుక్తంబుగా నమస్కరించిన నితరదుష్కరం బగు
 తత్పరాక్రమంబునకు సంతసించి యమ్మహారాజ్ఞ యద్దేవి సనేకవిధంబుల గారవించె
 నంత. 202
- మ. తనయస్త్రంబు నిర్ధికం బయిన దైత్యస్వామి క్రోధోగ్రుఁ డై
 యనివార్యోద్ధతి శక్తి సేనవయి మూకాస్త్రంబు దా నేయ స
 వ్యనితారత్నము పత్తిరంబుగ మహావాగ్వాదిసీనామ మా
 కనదస్త్రంబున దానిదగ్గ మడఁచెక • గ్రీవ్యాది పెం పేదగ్గ.

సీ. ఆదై త్యభర్త విద్యాపూపనిగమత, స్కంధలః బుట్టించె సత్ప్రప్రయుక్తి
దాన సోమకుఁ డాది యాననేకులు వేస, నోమహారాక్షనులు గడంగి
శక్తి సేనల బాధనల్పఁ దొడంగిన, నాలలితాదేవి యల్ల సగుమఁ
దనమదక్షిణపాణి ననరుహంగుష్ఠనఖంబు గీటిన విచిత్రంబు గాఁగ
గీ, నందు జనియించె నాదిరాఁరాయణండు, మత్స్యరూపధరుం డయి యానిచంద్ర
యామహాత్ముఁడు సోమకాఁద్యఖిలమష్ట, దానవుల సంహరించెఁ దక్షణము లీల. 206
వ. బ్రత్యైః గున దుర్మమం డగుభండదానవుండు ప్రయోగించినవేదకన్యరాస్త్రంబు
విఫలం బగుటయు. 206

క. ద్మయఁ డగుదై త్యవిభుం, డర్ణవబాణంబు వీకఁ నడచించినచో
ఘూర్ణితమై యుప్పొంగె మహార్ణవపూరము సురారి యచ్చెరువండు. 207

క. ఇటు దివ్యాస్త్రంబున నుత్కటమై జలరాశి శక్తితతి ముంపఁ దొడం
గుటయు మఱి చేయునది లే, కెట్లకె నఁ దొలంగిపోవ నెడ లేక కడుఁ. 208

చ. వెఱుగున శక్తు లున్నతఱి వేగమ యామహితానుభావ య
త్రైఘ్నగునఁ బొంగివచ్చుజలఁధిం గని దక్షిణహస్త తర్జనఁ
మెఱయునఖంబు లీలమెయి మీటినమాత్ర జనించె దానఁ జూ
పఱు లరుదంది కన్గొనఁగఁ బద్మదళాక్షుండు కచ్చపాకృతి. 209

సీ. ల ట్లుద్భవించి యయాదికూర్మము పది, వేలయోజనములఁవిరివి గలుగు
తనదువెన్నున శక్తితతుల సశ్రమలీల, మోచుచు జలధిలో మునుగకుండ
సలిపి యపర మాసీరధితోయంబు, సశ్రమంబునఁ ద్రావె నద్భుతముగ
శక్తిసైన్యము లస్త్రజలధిగుంకుట మాని, హస్తాంబునిధి నోలలాడుచుండె

గీ, భండదై త్యసముద్రాస్త్రభయము వీడి, యది గనుంగొని నిర్జరు లఖిలజనని
మహిమ వినుతించి రథవన్మంత్రతతుల, రాక్షససమూహశౌర్యగర్వంబు లడఁగె.

వ. దానం గోపించి. 211

సీ. అసురనాథుఁడు హిరణ్యాక్షమహాస్త్రంబు, వింట సంధించి యుద్వృత్తి నేయ
దానమహూగ్రగఁదాహస్తులై హిరణ్యాక్షు లనేకసహస్రసంఖ్య
లవృడ యుద్భవం బంది యాశక్తిసైన్యముమీఁదఁ గవిసి దురాగ్రహమున
బహునిధశస్త్రసంపాతంబు లడరించి, చీకాకుపఱిచినఁ జిక్కువసుచు

గీ, నధికసంత్రాసవిహ్వలస్వాంత లగుచు, నివ్వెరఁగుతోడఁ గొందఱు నిల్చి కచటఁ
గొందఱి టిటు నటు నేగిరి కొందలమున, శక్తు లాజి యొనర్చునుత్సాహ మెడలి.

సీ. అది గాంచి జగదంబ ధరియంబున నిజదక్షిణహస్తపద్మమున మోయు
 నడిమివేల నెసంగునఖము గీటిసమాత్మ, గైలానకైలసంకాశ మగుచు
 నిర్భాతనన్నిభానిజఘ్నుర్ధురధాన్వనవిజితానురక్త హృదయ మగుచు
 సతిధవళాంగమై ధూదివరాహంబు, జనియించి యస్త్రసంజాత మైన
 గీ, యాహిరణ్యాక్షవర్గంబు నడచి యాక్రమించి నిశ్శేషముగ విదారించె వజ్ర
 సదృశనిజపోత్రదంష్ట్రాగ్రసంప్రహర, దారుణశ్రీడచేత చత్యదృశ్యతముగ. 213

శా. దానం గోధము నొంది దైత్యవతి యుద్యద్భాగికుటిస్ఫూర్జితం
 దై నాకౌకనులక భయంపడంగ జేయక వేగ తద్భాగికుటి
 స్థానప్రొద్ధవ మై నిశాతదృశశస్త్రంబై నిదాఘజ్వల
 ద్భానుప్రస్ఫుట మై హిరణ్యకశిపువాతంబు పేర్చె పసిక. 24

వ. ఇతైః సంగుచ. 215

గీ. భండదైత్యునిహామముడి బ్రభవమొంది, నట్టిబహుకోటిసంఖ్య తాహిరణ్యా
 కశిపు లాక్షస్తేనైః గిరిని వివిధశస్త్రముల నొంది రమరు లాశ్చర్యపడంగ.

సీ. అస్పృశు శక్తిసంహతికి గల్గినవరమానందలక్షణం బై నయటి
 ప్రహ్లాద మెల్లను బాలకమూర్తియై, వర్తింపుచుండంగ వాని బట్టి
 యయ్యసురాధము లందఱు జలమున నలిగి బాధింప బ్రహ్లాదనాము
 దై నయయ్యర్భకుఁ జానిఖలేవ్వరి, శరణంబు నొందినఁ గరుణతోడ

గీ, మాధవక్షిగణానందహూపుఁడైన, యాశిశువుఁ గావఁ దలంచి యయ్యఖిలజనని
 లీల వలకేలినాల్లవప్రేలిగోటి, యగ్ర మెల్లన గీటిసంయంతలోన. 217

క. కంఠీరవవదనోగ్రుడు, కంఠాధోభాగమనుజుగాత్రుడు సమరా
 కుంతనఖరాయుధుడు సర, కంఠీరవుఁ డుదయమయ్యె ఖలుల వధింపక. 218

సీ. అట్లుదృవిల్లిన యానరకేనరి, ప్రజ్వలల్లోచనత్రయము దనరఁ
 జలులనహనదోస్తంభము ల్మృతయంగ, సత్యంతిఘోరాట్టహాస మడర
 రాదనంభృతకాలరుద్రహూపం బొప్ప, గతిసమూహ్వాలికలు వెలుంగ
 లలితానిదేశపాలనమె కార్యము గాఁగ, ఘనశక్తి మూడులోకములు వడక

గీ, దనుజరాజుభ్రమణిజాతధర్మదూర, దారుణానురకోటివిదారణంబు
 నలిపె వజ్రాయుధంబు మెచ్చనినిశాత, సురుచిరసఖాయుధముల నిర్జరులు వొగడ.

సగ్ధర. దానక సక్రోధుడై యుద్దనుజవతి మహావ్యద్భలీంద్రాస్త్ర మేయక
 నానామార్గంబులక సంఘడిగ బహుబలీంద్రప్రతానంబు రాజ్ఞి

సేనాబృందంబుపైఁ జెచ్చెరఁ గవిసి శరఃక్రేముల న్నొంచె నాది

త్యాసీకంబుల్ మహాసాధ్వసమతుల్యు యంతంఁ దోడ్తో నొడుగఁ. 220

క. బలిదైత్యకోటు లిట్లతి, బలవంతము లగుచు శక్తిబలముల నొంపఁ

గలఁగిననిజసేనలఁ గని, లలితాంబిక మోమునం దంలఁతినగ వొప్పఁ. 221

క. తనదక్షిణహస్తాంబుజ, కనిష్ఠికానఖము గీటఁ గను రయమున వా

మనకోటు లద్భుతంబుగ, జనియించెన్ సురలు గాంచి సంతోషించఁ. 222

వ. ఇట్లు జనియించి బలిదానవయూధంబుమీఁదిక్రొధంబు.

223

పంచచామరము. క్షణక్షణప్రవర్ధమానఁచారుదివ్యదేహులై

ఘోంఢభోగతుల్యద్విభావశోభమానులై

మణిస్ఫురత్కిరీటకాంతి, మండితోత్తమాంగులై

రణోగ్రులై నవామనుల్ శంభుత్వం గడంకతో.

224

మ. బలిదైత్యేంద్రునిమీఁద బిట్టుఱికి దృష్ట్యాగపాశంబులఁ

బలమున్ దర్పము మీఱ నారితనువుల్ బంధించి వీరక ధరా

నలిపైఁ గూలఁగఁ ద్రోచి భండదనుజాఁపుస్ఫూర్తి యొక్కుమ్మడి

దొలఁగం జేసి రమర్త్యసంఘములు దోడ్తో మీటఁ గీర్తింపఁగఁ. 225

వ. ఇవిధంబున.

226

క. తనయస్త్రము కామేశ్వర, ననితామాహాత్యమున నివారిత మగుటఁ

దనుజపతి కార్తవీర్యార్జునాస్త్ర మనిబోసి యేసెఁ గ్రోధోగ్రుండై.

227

మ. సురఃస్త్రప్రవిముక్తహైహయశరఃస్ఫూర్తి మహాహైహయల్

గర మాశ్చర్యముగా సహనీములు లక్షల్ కోటు లొక్కుమ్మడి

సారిదిం బుట్టి సహనీదోఁకలితలై స్ఫూర్ణదత్తి రా మహే

శ్వరి వారిం గని లీలఁ దక్షిణమ యీషతోవయక్తాస్య యై.

228

సీ. అరుదుగాఁ దనవామఃహస్తపద్మాంగుష్ఠ, నఖము గీఁటిసమాత్ర

డవిరళక్రోధభాగ్గవరామమూర్తి యై, హైహయార్జునకోటి

దారుణసింహనాదంబులు సలుపుచు, వజ్రాయుధముకంటె

తనకఠోరకుఠారధారపా లొనరించె, గార్తవీర్యార్జునగణము నెల్ల

గీ, సత్తైఱం గద్భుతము సేసె సమరతతికి, సమరసంహతి కతిభీతి

నాత్రిపురసుందరీమహితానుభావ మలవియె సుతింప మునివంశజలభిచంద్ర. 229

వ. ఇట్లు నిజాస్త్రంబు నిస్సారం బగుటయు.

230

కా. కోపోగ్నిం డయి భండదానవుఁ డతిఁకూరుండు హుంకార మా
టోపం బొప్పగఁ జేసినంత బహుకోటల్ రాక్షసుల్ గాఢశౌ
ర్యోపేతుల్ దనుఁ గొల్వ నిష్ఠరకృపాఁబోవ్యత్కరుండై మహా
చావల్యాత్ముఁడు రావణుండు గవినెక్ పక్షిప్రతానంబుపైక్.

231

వ. ఇట్లు బహువిధమాయోపాయప్రయోగ భాసురుం డగుభండారుండు గావించిన
మహాహుంకారంబువలనఁ బ్రభవించి దుష్టస్వభావుం డైనవంక్తి గ్రీవుండు సహస్రా
క్షౌహిణీదానవపై న్యంబులు దన్ను బలసి చనుదేరి దారుణవిక్రమోదీర్ఘం డగుకుం
భకర్ణుండును నిజసింహనాదవినిర్జితమేఘనామం డైనమేఘనాథుండును నేకోద్యో
గంబునఁ దనతో నడవ నతిభయంకరంబు లైనయట్టహాసంబులును సింహనాదంబు
లును హుంకారంబులును మాఝీటంకారంబులును నొక్కట మోయి బహువిధ
బాణపాతంబులవలన శక్తి సంఘాతంబుల దీనదశకుఁ దెచ్చి నది గనుంగొని శ్రీమ
హాదేవి నిజవామహస్తంబున మెఱయు రెండవవ్రేలిగోటికొన గీటినమాత్ర నతివిచి
త్రంబుగా నందువలన.

232

సీ. నీలాంబుదముడాలు ఁ గేలినీయఁగఁ జాలు, కోమలతనుకాంతి ఁ కోమరు మిగులఁ
గనకాచలసమానఁకార్యుకదండంబు, రమణీయహస్తపద్మమునఁ దనరఁ
బటునిశితాత్మయఁబాణతూణయుగంబు, వెనుకభాగంబున ఁ వెలయుచుండఁ
గమనీయమృదులవల్కలజటామకుటముల్, కటిబద్ధకాక్షేయఁకమును మెఱయఁ

గీ, దవ్తజాంబూనదోపమఁధాముఁ డైన, లక్ష్మణునితోడ బహుశుభఁలక్షణుండు
మనుకులలలాముండుసమస్తఁదనుజకులపి, రాముండుదయించెఁగోదండఁరాముండవుడు.

వ. ఇట్లుదయించి ప్రళయజలధరగర్భాస్ఫూర్తంబుగా సింహగర్జనంబును గోదండగుణ
టంకారంబును నొనరించుచుఁ దనయెదుర శక్తి సేవలపైఁ గవిసి సహృదరుం డైన
కుంభకర్ణుండును దనూభవుం డైనయంద్రజిత్తును దనకు సహాయులుగా ననేకాక్షౌ
హిణీరాక్షసులతోడఁ బర్యాయమింపురావణుపైఁ గవిసి దివ్యంబులు సమోఘంబులు
నైనమహాశ్రుంబులు నిగిడించి యతనితో నంగ్రామంబు చేసి యతనికి బాసటయై
వచ్చినదనుజసేనలనెల్లఁ దనదివ్యాశ్రుప్రభావంబున ఊహమాత్రంబునఁ బొడవడంచి
యథాపూర్వకంబుగాఁ ద్రోవోకకంటకుం డగుదశగ్రీవుని నవలీల వధించి దివిజల
కాశ్చర్యసంతోషంబు లుత్పాదించె నాలోన లక్ష్మణుండును మేఘనాథునిం దొడరి
విచిత్రయుద్ధంబు చేసి దైవతాసాధ్యుం డగుసర్వైశ్వర్య దనసాయకాగ్నికి నొక జేసి
యగ్నిజానకు ముదం బాపాదించె నానమయంబున.

234

మ. దివిజారాతి మహాగ్రకోపమున నుద్దీపించి చాపంబునన్
ద్వివిధాస్త్రం బరిబోసి శక్తులపయిం ♦ దీప్తంబుగా నేయై
రచనాదంబులు బింగళాక్షులు నమగ్రకోధతామ్రాస్యముల్
జవమున్ గల్గుచునేకవాసరసహస్రంబుల్ జనించెన్ వెనక్ . 235

పంచచామరము. హనుమదాభు లంద ట్టిట్టు ♦ లస్త్రజాతులై పునః
పునఃప్రవృద్ధచాపలప్రభూతజాతిచేష్టులై
యనేకవాసరేశ్వరుల్ దుర్గాగ్రహంబు మోచ్చ శ
క్త్యసీకముం గలంది రాజి ♦ నద్భుతప్రతాపులై . 236

శా. కోకారం బతిభీకరంబుగ వనోకోవ్రాతి మిబ్బం. ని
ర్భీకం బై వడి నక్షి సైన్యసమితిం ♦ బీజింపఁగాఁ జూచి యా
లోకాధీశ్వరి తత్పవంగసమితిన్ ♦ లోపంబునేయ న్మనో
వ్యాపారిం బొసరించె నాత్మబలసమ్యగ్గణాపేక్ష మై . 237

వ. ఇట్లు దనుజరాజప్రయుక్త ద్వివిధాస్త్రసంభూతం బై నక్షేత్రవ్రాతంబు నడంపం బూని.
గీ. ఆమహాదేవి నిజవామహస్తమధ్యమాంగుళీనఖ మల్లన ♦ నవును గీట
నందు జనియించె బలరాముఁడహితభీముఁడశ్రీలాంబుధిహిమధాముఁడనఘచరిత.
వ. ఇట్లు జనియించి యమ్మహాత్ముండు కటితిటన్ భాజితసిలాంబరుండును బ్రకటితవిక్ర
మాడంబరుండును నగుచు మఱియును . 240

శా. కైలాసాచలశుభ్రదేవఁ డగుచున్ ♦ గాదంబరీపానమ
త్తాలోలారుణనేత్రపద్మఁ డగుచున్ ♦ హస్తాంబుజాలంబితో
త్తాలాయోగ్రహలాయుధుం డగుచు నస్త్రప్రోత్థకీశావలిన్
నేలం గూల్చి నిమేషమాత్రమున నిర్ణిద్రప్రభావంబునన్ . 241

వ. తదనంతరంబ . 242

నీ. రాజానురాఖ్యమై ♦ తేజరిల్లెడుబాణ, మసురేందుఁ డుద్ధతుఁ ♦ డగుచు నేయ
దాన జనించి రుద్యత్ప్రతాపులు నృప,దానపుల్ శిశుపాలఁడంతవక్త్ర
చాణూరముష్టిక ♦ బాణశంబరుక్తి, కంసతృణావర్త, కాలయవన
యమశార్జునార్జున్ హంసకడింభక, కాళియఘణిధేనుకప్రలంబ
గీ, వత్సబక కేళిపాండవ ♦ వాసుదేవ, కాశిరాజమయాత్మజఁగంధనాగ
శంఖమాడవిదూరకఁసాల్వశకట, పూతనాభిఖ్య లవ్వు డద్భుతము గాగ . 243

క. వా రందఱుఁ దమతమసే, నారాజిం గూడి పటురఁణము సేయుట కే
తేఁ గని సరుకుగొనక మహారాజి యనాదరమున ♦ నవు డవలీలన్ . 244

మ. తనడాచేలియనామికానఖము సంధం బొప్పుగా మీటిసం

తన యం దుద్భవ మయ్యె నద్భుతముగా • నారాయణుం డాశీ)తా

వనదక్షుండు పురాణపూరుషుఁడు దేవదేవీసంహారి శో

భనచారిత్రుఁడు వాసుదేవముఖవిభ్రాజచ్ఛతుర్యహుఁడై . 245

వ. ఇ ట్లుద్భవించినవాసుదేవసంకర్షణప్రద్యుమ్నానిరుద్ధులు శిష్టరక్షణంబును దుష్టశిక్ష

ణంబును దమప్రయోజనంబు లగుట భూమిభారప్రవర్తకులై దురాచారులై రాజ

వేషచ్ఛన్నులై సయాంకృతులఁ గనుంగొని మహాక్రోధంబున . 246

క. చక్రాదిసాధనముల న, వక్రపరాక్రమము మెఱయ • వారల సత్యం

తక్కు)రులఁ జక్కాఁడిరి, నక్రాదులు సంతపిల్ల • నమరకుశలులై . 247

గీ. అంత భండానురుండు దురాగ్రహమున, ధర్మవిప్లానకం బయి • దారుణ మగు

కలిమహాస్త్రింబు శక్తిసంఘములమీఁద, నేసె దైత్యులు తనజయం • బీహసేయ.

సీ. దానఁ బుట్టిరి బహుఁలఁప్రాణిహింసకు లుగ్ర, సావవర్తనులు స్వభావమలిన

లాఢ్యగర్హితులు నఁజ్ఞాశ్రమసాంకర్యకరులు ధర్మదోహకరణచణులు

వేదవిప్లానకుఁ • వినయశూన్యులు హూణ, బర్హరాంధకీరాతఁపారశీక

యవసపుళిందపుంజ్రాదు లాసాహను, లతిబలవంతులై • యాగ్రహమున

గీ. వార లందఁ డయ్యోగిసీవర్ణముల న, నర్గళంబున వివిధశస్త్రాస్త్రహతుల

నొంపుచుండంగఁ గని యన్నిఁలింపవంద్య, తద్వధోపాయ మాత్మలోఁదలఁచి వేగ.

క. తనడావలికేలఁ దన, ర్చినచిటికెనవేలిఁఖము • శీఘ్రమ గీటణ

జనియించెఁ గలికిరూపంబున మధుసూదనుఁడు భువనఃపోషకుఁడు వైనఁ . 250

వ. ఇట్లు జనియించి యమ్మహానుభావుండు.

251

పంచచామరము. తురంగమంబు నెక్కి వాఁడిఁతోడిచంద్రహాసముఁ

గరంబునఁ ధరించి మేఘఁగాఢనాదసారముఁ

దిరస్కరించుగర్జనంబు • తీవ్రభంగిఁ జేసె న

క్కిరాతసంఘ మౌజభూమిఁ • గీడ్వడంగ మూర్ఛచేఁ . 252

వ. ఇవిధంబున నశ్వాసోహణకళాప్రావీణ్యంబు ప్రకటించుచుఁ గరకమలగృహీతనిర్మల

కౌఠేయకతాశతశృంగంబు సఖిదిక్కులఁ బ్రసరింపుచు సతిభయంకరనిజాట్టహాసమహా

ధ్వనిశ్రావణమాత్రంబునఁ గిరాతపుళిందహూణాదుల నందఱ మూర్ఛనొందించినయ

మ్మహాపురుషునిం గనుంగొని శక్తిసమూహంబులు నిర్భరహర్షంబునం దేలె సంత

దశావతారనాథులై సయాపదుంపు)ను నితైఱంగున దుష్కరంబులై నకార్యంబులు

నిర్మిరించినయసంతరంబ యాలలితామహాదేవికి నమస్కరించి బద్ధాంజలు లగుచు

నెదుట నిల్చిన సంతృప్తయై వారల గారవించి యమ్మహాదేవి మీరు ప్రతికల్పంబును
మత్స్యద్యవతారంబుల నొంది దుష్టుల నిగ్రహించుచు శిష్టుల ననుగ్రహించుచు లో
కంబులయందు ధర్మసంస్థాపనంబు నేయుం డని యాజ్ఞాపించిన మహాప్రసాదం బని
యమ్మహాత్ము లంగీకరించి తదనుజ్ఞాతులై వైకుంఠంబున కరిగి రిట్లు తనయశ్రుం
బు లెల్ల నాశంబునొందిన దురాశయుం డైనభండానురుండు గోభావిష్టుం డై.

క. సాహసవృత్తి శక్తిహృహంబులమీఁద సరభః సోగ్రుఁ డయి మహా
మోహాశ్రు మేయఁ దచ్చర, మాహాత్మ్యమువలన సోలె ఁ మహిఁ దత్సేనల్. 254

వ. ఇట్లు మూర్ఛల్లి నేలకు వ్రాలినశక్తి నేనలం గనుంగొని. 255

ఆ. అఖలజనని శాంభవాశ్రు మేసినమాత్రఁ, దెలివి నొంది కక్తిఁబలము లెల్లఁ
దొంటిపోల్కి మెఱసె ఁ మింట నిర్బరు లెల్ల, నెలిచి కనుంగొనంగ ఁ నలఘుపటిమ.

వ. ఇవిధంబున. 257

శా. దైత్యుం డేసినయశ్రు మెల్లను మహాఁద్దామప్రభావాశ్శయై
ప్రత్యస్త్రంబునఁ ద్రుంచి యాఖలునతోఁ ఁ బ్రీసూర్తి చన్తాదై కా
దిత్యుం డేగినదాఁక సంగరము నెంతే వింతగా నల్ప సుం
ప్రీత్యాశ్చర్చములక సుర ల్లఁగ నాశ్రీదేవి హేలాగతిక. 258

వ. ఆనమయంబున. 259

శా. క్రూరాత్ముం డగుభండదానవుఁ డిఁకం ఁ గూలంగ లోకంబు లెం
తే రాగంబునఁ దేజరిల్లు ననుచుక ఁ దెల్లంబుగాఁ దెల్పున
ట్లారాజీవహితుండు రాగయుతుడై ఁయాలోకనీయత్వ మిం
చారం దాల్చె ననన్యంబు లిటు లౌ ఁ నం చబ్బముల్ గుండగక. 260

మ. అపు డత్యంతవిఘ్నాశ్రమాన మయి సర్వాత్మహిణీసంఘముక
విపులామర్షముతోడ వార్ధిపగిదిక ఁ విసూర్తి నేతేర నా
చపలాక్షీమణి పేర్చి బాడబళిఁబావ్వలాభనారాయణా
శ్రుపటుత్వంబునఁ జేసె భస్మముగఁ దద్రక్షోబలాఘంబులక. 261

వ. ఇట్లు నారాయణాశ్రుసంభూతమహాజ్వలనజ్వాలాశాలంబునఁ బరస్పహస్రరాక్షసాత్మ
హిణీసంఘాతంబు నొక్కక్షణమాత్రంబున భస్మీకరించి యంత నిలువక. 262

క. ఆపరమేశ్వరి వేగ మహాపాశుపతాశ్రురాజ ఁ మరీచిని సహో
మాపాంగి యగుచు దైత్యచ, మూఠతులక దునిమె నొక్కఁ మొగి నలుబండక.

వ. ఇట్లు కుటిలాత్మతాళజంఘచు లైనచత్వారింశచ్ఛమూనాయకుల సశ్రమంబునఁ
ద్రుంచి యాలోకనాయక వెండియు. 264

- క. బలములు సమస్త బంధులు, బాలియుటకు మనంబులోనఁ ♦ బాగుల కక్రోధ
జ్వలితుండై తనతోడఁ, గలహించునిశాచరేంద్రు ♦ ఘనబలసాంద్రుఁ. 265
- క. త్రిజగదుపదవకారణు, నజరాజేయుని మహాదుఃరాగహరు గని యా
గజరాజగమన శక్తిప్రజనులకు ముదంబు గాఁగ ♦ వాని వధింపఁ. 266
- మ. తనహృత్తామరసంబునఁ పలచి యుద్ధృత్ప్రీతియుక్తాత్ములై
యనిమేషుల్ దను సంస్తుతింపఁగ సహాఁప్రాదిత్యసంకాశ మా
ఘనలేజంబున భాసురం బగుమహాఁకామేశ్వరాశ్రుంబుఁ జ
య్యన సంధించె ధనుర్దుణంబున నిలింపారుల్ భయం బండఁగఁ. 267
- సి. సంధించి యాలోకజనయిత్రి త్రైలోక్యకంటకుం డైనసంక్తంచరేంద్రు
నేకాగ్రీదృష్టి విఘోకించి తెగ నిండఁ, దిగిచి యేసినమాత్ర ♦ జగము లెల్ల
గడగడ వడఁతంగఁ ♦ గాలాగ్నిసదృశ మానమ్మహనీయదిఁవ్యాశ్రు మడరి
తత్త్వణంబున భండదానపు భస్మసాత్కృతుఁ జేసి నిర్జరుల్ ♦ నుతి యొసర్ప
గీ, సంతఁ బోవక వెన నమ్మహాశరంబు, సార్భకంబుగ నవనితాఁజనవశుధన
సకలగేహంబు గాఁగ శూన్యకపురంబు, దగ్ధముగఁ జేసి పిదప శాంతత్వ మొందె.
- వ. ఇవిధంబున భండానురునితోఁగూడ శూన్యకపురంబు కామేశ్వరాశ్రునిర్దగ్ధంబై
స్థలమాత్రశేషం బయ్యె నయ్యెడ. 269
- క. సంతోషనర్తనంబు ని,తాంతంబుగ నాచరించె ♦ దైలోక్యము దు
ర్దాంతుఁ డగుభండదైత్యుం, డంతము ప్రాపింప గతభయజ్వర మగుచుఁ. 270
- మ. జయలక్ష్మీప్రవిభానమాన యగుచుఁ ♦ జానొందునాచిద్ధనం
జయజాతం గని సర్వశక్తిగణముల్ ♦ సద్భక్తి భేర్యాదు లా
జయవాద్యంబులు మ్రోయఁగాఁ బ్రముదితఁస్వాంతాంబుజాతంబులై
జయగానంబులతోడ నర్తన మొగిఁ ♦ సల్పెఁ మనోజ్ఞంబుగఁ. 271
- క. మందారపుష్పవృష్టి య,మందముగాఁ గురిసి రపుడు ♦ మహనీయజయ
స్పందిత యగుకామేశ్వర,సుందరిపై దేవవరులు ♦ సుస్థిరభక్తిఁ. 272
- క. వాసంతకుసుమపాలీ,వాసనలు గ్రహించి మలయఁవాయువు లధికో
ల్లాసముగ వీచె మెల్లన, యానర్వేశ్వరిమనంబు ♦ హర్షమునొందెఁ. 273
- వ. మఱియును. 274
- మ. సురభేరు ల్మోరసెన్ దిశ ల్గగనముఁ ♦ శుభ్రచ్ఛవిం బొల్పె ని
ర్దగంధర్వనోజులొచనలు నిష్ఠఁ మంగళారాత్రికో

త్కరముల్ సల్పిరి రంభ యూర్వశి మొద ధి ముఖ్యులై నట్టియ
చ్చర లానందముతోడ నాడిరి సమంఛదీతవాద్యంబుగఁ.

275

అ. ఎంతవిత యీమఁ హేశ్వరివిక్రమం, బనుచుఁ బులకితాంగఁమై చరాచ
రాత్మకప్రపంచ ధి మంతయు ముదముతో, స్వాస్థ్యమునఁ దగ్గఱై ధి సంతయమొందె.

సీ. తుంబురుండును నారఁదుండు విశ్వావసు, ప్రభృతిగంధర్వులు ధి భారతియును
శ్రీమహారాజ్ఞివిఁ శేషపరాక్రమ, విజయమంగళపద్యఁవితతు లలఘు
గానవిద్యాప్రాధి ధి గమఁ బ్రకటంబుగాఁ, బాడుచు సమ్మహఁభాగఁ గొలిచి
హర్షసంపుల్లముఁఖారవిందములతోఁ, గమనీయపులకితఁ గాత్రు లగుచు

గీ, సారెసారెకు జయజయఁశబ్దములను, వినుతినేయుచు సంతోషఁవృద్ధివలన
మదము నొంది యున్మత్తులఁమాడ్కిఁబ్రతిప,దంబునాడుచుఁజెలఁగిరయ్యంబయెదుట.

సీ. అప్పు డమోఘవాఁక్యప్రవీణులు వసి,ష్టాదు లౌసప్తమఁహర్షివరులు
సమ్మతి ఋగ్యజుఁసామమంత్రముల న,ధర్వమంత్రముల నిఁతాంతభక్తి
సమ్మహఁదేవి జఁయశ్రీఁ బ్రవర్ధిల్లు, జేయుచు సధికుఁస్థిరవినీతి
సత్యంతపావని ధి యగుమహానలశిఖ, నాజ్ఞాపాతిఁ బ్రవృద్ధి ధి నందఁ జేయు

గీ, చందమున మహితాశ్వీఁచక్రవ్రతతుల, సఖిలలోకపావని యైనఁయంబ సధిక
వృద్ధి నొందించి రతిమృదుఁవిశదమధుర,వర్ణ సుస్వరసంగతఁవచరచన.

278

వ. అయ్యవసరంబున.

279

చ. తనమహిమానుభావము నిఁతాంతకుతూహలభక్తియుక్తు లైఁ
యనిమిషులున్ మునుల్ నిజబలఁవాళియుం గొనియాడుచుండఁగా
నెనసినవ్రీడచే మొగము ధి నించుక నమ్రముఁ జేసె నాజగ
జ్జనని మహాజనుల్ దమ ప్రశంస సహింపరుగా మనంబులోఁ.

280

వ. ఇవ్వీధంబున.

281

క. దనుజేంద్రవధానంతర,మున సనిమిషమునితతు ల్పఁమోదముతోడఁ
వినుతింపఁగఁ గామేశ్వర,వనిత యచటనుండి కదలె ధి బలములతోడఁ.

282

వ. అప్పుడు.

283

ఉత్సాహము. భువనమాత్రయంకుశమునఁ ధి బుట్టి దుర్మదాఖ్యదా
నవునిఁ గూల్చి పొగడు గనినఁనలిననేత్ర లెక్కకున్
మివుల వారణములు గొలువ ధి మేలిమిత్త గడముపై
వివిధవిభవ మెనఁగఁ గదలె ధి విశ్వనేత్రిముందటఁ.

284

సీ. ఆమహాదేవిపాశాయుధమునఁ బుట్టి, నట్టిహాయూహాధ యనెనుదేవి
 యానంపదంబిక యట్లు యాశ్రీదేవి, ముందఱు నత్యంతఁసుందరముగఁ
 గోటికోటు లుదగ్రఁఘోటకశ్రేష్ఠముల్, దనుఁ గొల్చి రాఁగ నుఁ ద్వామలీల
 నరిగె మేఘంబుల యిరియించునున్నత, లోలధ్వజసమూహ యెఱి మెఱయ
 గీ, మఱియు రథరాజముల నెక్కి, మాన్యగరిమ, ముద్రిణీదండనాథలుఁముదముతోడ
 సమ్మహాభాగయుభయపార్శ్వంబులందుఁ, జనిరి సబలంబు గాఁగ హర్షంబు మీఱు.
 వ. ఇవిధంబున దేవకార్యంబు నిర్వర్తించి విజయలక్ష్మీవిభాసితయు విద్యోతమానమ
 హావిభవసమన్వితయు శ్రీచక్రరాజరథమండలమండనీభూతసహజ జేజన్మంఘాతయుఁ
 ద్రిలోకమాతయు ననింద్యచరిత్రయుఁ గరుణారసభరితయు వివిధభూషణవిభూషిత
 సర్వాసవద్యచారుదివ్య దేహయు భక్తజనరక్షణసమీహయు నైసయాకామేశ్వరీదేవి
 మహాప్రకాశమానంబై నప్రాభవంబున శోభిల్లి సమరపరిక్రాంతంబై భండాసురప్రబల
 బాణాగ్నితప్తంబై ననిజసైన్యంబు సమస్తంబును నమృతాప్లుతంబై నతనవిలోకనం
 బుల నాలోకించిన నప్పురమేశ్వరికరుణాకటాక్షసుధారసధారల దోఁగి విగతయుద్ధపరి
 శ్రమలై శక్తు లెల్లఁ బరమప్రీతమానసలై రాసమయంబున. 286

క. ఇదె భండదానపునిఁ ద్రుం, చె దయాంబుధి లోకజనని యేమం బిఁక మీ
 కొదవె నని యవలివారికి, ముదమునఁ దెల్పుఁ జనునట్ల యపూఘండు గ్రుంకె.

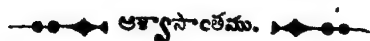
ఆ. తరణి యట్లు లస్తఁగిరిచాటునకు నేగు, సమయమున సమస్తశక్తిసైన్య
 సముదయముల నాత్మసన్నివేశముఁ జేర్చె, సమ్మహానుభావ యతిముదమున.

వ. అని చెప్పి యమ్మహాత్ముండు మఱియు నిట్లనియె. 289

సీ. ఇవిధంబున సమ్మహేశ్వరి యద్దాన, వేశ్వరు నని వధియించినట్టి
 యీవుణ్యావృత్తాంత యెవ్వఁడైన సమగ్ర, భక్తియుక్తంబుగాఁ బఠన సేయ
 నొకసారి యైన నయ్యుత్తముచేతిలో, భుక్తిముక్తులు రెండుఁ బాసగ నిల్చు
 సిద్ధు లెనిమిదియుఁ జెందు నవ్వణ్యాత్ముఁ, గలహముల్ దవ్వగాఁ దొలగిపోవు
 గీ, సర్వపాపఘ్న మగుదీని యత్యురుషులు, పుణ్యాదినముల నెల్ల నింపుగఁ బఠింప
 సకలసౌభాగ్య గరిమంబుఁ సమరజయము, నలఘుయశమును బ్రాపింతు యరవనియందు.

వ. అని సాదరంబుగా హయగ్రీవుండు దెలుపుటయు.

291

మ. సకృదుచ్చారణమాత్రతత్త్వణిరిఁ స్తస్మాణిపాపేఘనా
 మ కళానాథకళాలసన్మకుటశుం భద్రీధిస్తామ లో

కకఠోరోగ్రహాలాహలాఖ్యగరళః గ్రాసామితాశ్చర్యదే
వక్త్రస్తోత్రవిభూషణా ఖలచమూఃవారాశిసంశోషణా.

292

క. కోదండీకృతశైలా, వేదండామరవిరోధివిదళనశీలా
వాదాతిగనిజలీలా, పాదత్రయభూతిభరితపదకృతహేలా.

293

హంసగమనవృత్తము. పరిపాలితసురపాలక ధృమభాధిప కరుణా
పరిపూరితనయనాంబుజః ప్రకటికృతమహిమా
గిరిజాధిప గిరికార్యక ధృమభృచ్చర సుగుణా
కర భాస్వరశరదోపమ ధృమగళవారిధికరధి.

294

గద్యము.

ఇది శ్రీభవానీశంకరకరుణాకటాక్షపీఠానుధారసాసారప్రసారణమలబ్ధ
కవితావైభవావంతంబనూత్ర పరాశరగోత్ర విలసదాతుకూరివంశ
సంభవాయనామాత్యపౌత్రాదిమూర్తినామసత్కవిపుత్ర
సకలసుకవిజనవిధేయ పాపయనామధేయ
ప్రణీతం బైన లలితాంబోపాఖ్యానం
బనుమహాప్రబంధంబునందు
సప్త మాశ్వాసము.

ఓమ్.

శ్రీనద్గురుచరణారవిందాభ్యాంసమః.

శ్రీ

లలితాంబోపాఖ్యానము .

అష్టమాశ్వాసము .

—o—o—o—

ధాన్యవాటికాపుర

సాధాభ్యంతరవిహారః శైలసుతావ్య

శ్వాధోజసూరః ఫణియూ

ధాధిపమణిహర బహువిధాగమసారా.

1

వ. అవధరింపుము విబుధగణసముపాన్యం డగునాహయాన్యనకు నదంభతపోవిభవం
డగుకుంభభవం డిట్లనియె.

2

సీ. ప్రాజ్ఞగ్రగణ్య తురంగమానన నీవు, వాత్సల్యగరిమంబువలనఁ దెలువ
శ్రీమహారాజ్ఞి చేసినయద్భుతపరాక్రమంబు సర్వాఘహారంబు లైన
తచ్చరిత్రములు నెంతయు భక్తితో వింటి, నాశ్చర్యకరములై యతిశయిల్లు
మంత్రికీముద్రీకీమహనీయవిక్రమవృత్తాంతములతోడ విశదఫణితి

గీ, నామహాదేవి దైత్యేంద్రుఁ డ నామమడఁచి, దివ్యమహిమ నాల్గవయుద్ధదినమురాత్రి
గడపి తదనంతరంబ యేకార్య మాచరింఁడఁ దెలియంగ దీని విన్పించవలయు.

3

వ. అనిన విని హయగ్రీవుం డిట్లనియె.

4

సీ. వినవయ్య కుంభజమునిచంద్ర నిర్మలప్రజ్ఞ నీ వడిగినఁ పరమపుణ్య
కథ లలితాదేవి పృథ్వరంగంబున, భండాసురేంద్రుని బారిసమరి
నమరంబులోన రాక్షసబాణపరిపీడితము లైనయాత్మసైన్యముల నెల్ల
నమృతధారల నీనునవలోకనంబుల, నాప్యాయనము నొందునట్లు గాఁగఁ

గీ, జేసినయనంతరము శక్తిసేన లెల్ల, వితతయుద్ధపరిశ్రాంతి విడిచి పరమ
హర్షమానసాబ్జములతో నానమస్తభువనమాతను గీర్తించునవసరమున.

5

- చ. సమరములోన భండదనుఁజాతుఁడు గూలుటఁజేసి సంప్రమో
దమున సమస్త నిర్జరులు ధాతృముకుండపినాకభృత్యులొ
గము లయి యాజగజ్జుచని ధాతరం బగుభక్తి నొల్పఁగాఁ
దమతమవారిఁ గూడుకొని తద్దయు వేడుక వచ్చి నర్మిలికా. 6
- వ. ఇట్లు బ్రహ్మవిష్ణురుద్రులును నింద్రాదిదిక్పతులును దావదశాదిత్యులును నెనమండ్రు
వసువులును నేకాదశరుద్రులును మరుద్గణంబులును నశ్వినులును చిత్రదేవతలును
జారణులును శేషాదిమహానాగంబులును వైవతేయాదిభేదరులును సాధ్యులును సహ
మాదిసిద్ధులును సప్తమహాఋషులును యక్షులును విద్యాధరులును నిర్వృతిప్రముఖ
రాక్షసులును బలిప్రహ్లాదు లైనమహాదైత్యులును మొదలుగా బ్రహ్మాండనివాసు
లెల్ల నచ్చటికి వచ్చి పరమసంతోషభరితాంతఃకరణంబులతోడ నాసింహాసనేశ్వరిక
సాష్టాంగదండప్రణామంబు లాచరించుచు భక్తియుక్తంబుగా నిట్లని స్తుతియించిరి.
- గీ. సకలజగదేకనాథవై ధాధులొకకంటకుం డగుభండరాక్షసు వధించి
నట్టికామేశ్వరప్రియ వై ననీకు, వందనము లాచరింతు మమందభక్తి. 8
- గీ. చిద్ధతాశనజాతవై చిత్స్వరూప, వగుచుఁ జిత్రాభిధాననిత్యాన్విత వయి
చిత్రతర మైనమహిమచే జెన్నుమిగులు, నీ కొనర్తుము ప్రణతి నిర్ణీదభక్తి. 9
- నీ. మోక్షప్రదాత్రివై ముగ్ధేందుమాడవై, మోహవిచ్ఛేదనోత్సాహ వగుచు
ముదేశ్వరీసమున్నిద్రకారితరాజ్యతంత్రవై ముగ్ధమందస్మితాన్య
వగుచు ముద్రాప్రియ వై నట్టిసీకు నిత్యంబు నమస్కార ధాచరింతు
మవనిఁ గూర్పాత్ముల ధా నడచి వధించుచుఁ, గ్రోడాననాపరిగుప్తసైన్య
- గీ, వగుచుఁ గోమలదేహవై యలుకవేళఁ, గాళికామూర్తి వగుచు లోకములఁ గాచు
నవుడు కోడికృతమహాకృపాలవాల, వై ననీ కిదె మ్రొక్కెద ధామన్య భక్తి. 10
- నీ. వెలయ వడంగదేవీపరివారస,వ్యగ్నప్త వగుచు షండంగయక్త
వేదవాక్యములచే వెదకంగఁ దగుచు షట్పుక్రసిద్ధియును సప్రకమహిమ
గలిగి షడ్భూమివికారవర్జిత వయి, షడ్భావరూపవై సన్నుతి గను
నీకు నందనము లఁనేకము ల్లామితు, మంబ కామేశ్వరి ధా యాదియైన
- గీ, సకలనిత్యలు సేవింప వికచకమల,నేత్రవై కామదేవసుగూత్రి వగుచుఁ
గామసీయకరాశివై కళల కాది,మూల మగునీకు మ్రొక్కెద మోలతాంగి. 11.
- నీ. ఉర్వి దివ్యాఘసీధౌఘమనుష్యాఘ,రూపవై దీప్తప్రతాప వగుచు
దివ్యానుభావవై దిననాథసాహస్ర,కాంతివై దానవగర్వ మడచి

దేదీప్యమానవై ♦ దేవతారాధ్యవై, దయమానభాన్వరః సయన వగుచు
దేవాధిదేవవంధూవసంసంబవై, దేవకార్యార్థనిజావతార

గీ, వగుచు దీనసంరక్షణ ♦ మాచరించి, దివిజనన్నుతి గని చాలఁ ♦ దేజరిల్లు
నీకు మ్రొక్కెద మివును త్రిలోకజనని, దుర్భరకేశనాశని ♦ దుష్టదమని. 12

సీ. సతతాణిమాద్యష్టసంఖ్యాకసిద్ధినం, సేవ్యవై శ్రీనదాశివమయిప్ర
దీప్తమంచాగ్రనుస్థితీవై సదానదే, కాయనపూజ్యాంఘ్రికమల వగుచు
స్వలోకానీకజననివై ♦ సౌమ్యవై, సత్యస్వరూపవై ♦ సకలశక్తి
మూలంబ వగునీకు ♦ మ్రొక్కెద మెప్పుడు, బ్రాహ్మ్యదీమాత్మకాప్రకరసేవ్య

గీ, వగుచు బ్రహ్మముఖసురార్చితాంఘ్రి వగుచు

బంధహంత్ర బ్రహ్మప్రియ ♦ బ్రహ్మజనని

బ్రహ్మవేద్య బ్రహ్మేశ్వరి ♦ బ్రాహ్మణి యనఁ

బరఁగుశ్రీలలితాంబిక ♦ ప్రణతి నీకు. 13

క. సదవనవర సంక్షోభిణి, మొదలగుముద్రలు భజింప ♦ మొగి సంవరణ

చ్ఛిద నల్పుచు సంస్మృతిమే, లొదవించుసహజనయన ♦ కొగి జోహారుల్. 14

సీ. అత్యంతభక్తికామాకర్షణీముఖ్య, నిత్యాకళాద్యష్టనిరతసేవ్య

వై నిరాతంకవై ♦ నిరుపమకరుణవై, నిత్యస్వరూపవై ♦ నీలచికుర

భాసుర వగునీకు ♦ బ్రణతిఁ గావించు మనంగవుష్పాదికానంగపూర్వ

దేవినిరంతరభావితచరణవై, యరివర్గమాంత్రివై ♦ యాభ్య వగుచు

గీ, నక్షరసమూహరూపవై ♦ యాద్యవై యభవ్యహరిణీవై యధఃపతనశీల

దుష్టశిక్షణీవై మహాద్భుతచరిత్ర, వై ననీకు నమస్కార ♦ మఖలజనని. 15

సీ. నిరతంబు సంక్షోభిణీముఖ్య లై నట్టిపదునాల్గవీలఁ ♦ బ్రజ్వలించు

నాత్మస్వరూపమహాప్రదీపము దాల్చి, మహితవిలాససంపన్న వగుచు

శుద్ధాంతరంగివై ♦ సురుచిరనిర్మల, నిత్యపదాభ్య వానీకుఁ బ్రణతి

యాచరింతుము సమస్తాధికవై సర్వగతవై సకలసిద్ధు ♦ లతిశయదయ

గీ, నాశ్రితులకు నొసంగుచు ♦ నఖలసిద్ధి, ముఖ్యశక్తులతోడ నెప్పుడు వెలయుచు

నిఖలసర్వజ్ఞవిజ్ఞాతనిజసదార, వింద వగునీకు నివె పెక్కు వందనములు. 16

గీ. అరుతభక్తితో సర్వజ్ఞ ♦ లై నయట్టి ప్రమథశక్తులు తదితరప్రథితశక్తు

లెలమిఁ గొలువంగ శ్రీచక్రనిలయ యైన, నీ కెడ నమస్కరింతుము ♦ లోకజనని. 17

సీ. సకలదేవతలవాంఛాపూర్తి యొనరించి, సర్వలోకములకు ♦ జనని వై న

లలితాంబ మముఁ గావు ♦ మెలమి వశిన్యాది, దివ్యవాగ్భూతివర్ధిష్ణుచక్ర

రుదివాహవాహవై ♦ రూఢి వలాహక, శ్యామకుంతల వయి ♦ వామనేత్ర
వై వసోధీశ్వరి ♦ వై వరప్రద వయి, వాత్సల్యనిధి వయి ♦ మఱులునీవు
గీ, పాలనమునేయు మెలమి లోకాళి నెల్ల, భండనేనాటవీదావ♦పావకాస్త్ర
పటలములచేత సర్వతః♦పాల్యమాన, వై ననీకు మొక్కిక్కడము విశ్వాధినేతి. 18

సీ. కామేశి మొదలుగాఁ ♦ గలిగినముప్పురు, నిత్యలు నీవ యై ♦ నివ్వటిలుచుఁ
గాలవిలోపద♦క్షత గల్గి కల్య వై, యమితకళామయ♦త్వమునఁ దనరి
చెలఁగి కథావశేషీకృతదానవ, నేనవై కరిరాజ♦యాన వగుచుఁ
గామేశకాంతవై ♦ కమలవై కలికాల, దోషైకసంహార♦ధూర్వాహ వగు

గీ, కంబుకంఠి కృపాంభోధి ♦ కమలనేత్ర, కలితనూత్న తేజోజ్వల♦త్కాండకాశి
కైరవాప్త బింబానన ♦ కాచు మమ్ము, నీకు మ్రొక్కెద మనిశంబు ♦ లోకమాత. 19

సీ. బిందుకలై కరూపిణి వాచు బిందున, మృక్ష్మీతనుస్థిత ♦ వై బృహత్కు
చాభోగలోలమ♦హర్షముక్తాహార, వగుచు బ్రహ్మశ్రీక ♦ వై బృహత్ప్ర
భావవై బృంహిత♦వరమచితాన్ద్రప్ర, కాశవై బృందార♦కప్రతాప
రక్షణీలవై ♦ రంజిల్లునీకు న, మస్కరించెదము సమగ్రభక్తిఁ

గీ, గామదేవాచితోత్సంగ♦కలితవాన, కాలరూపిణి కల్పాంత♦కాళికాఖ్య
కందశక్తరూణానిధి ♦ కామదాన, కల్పలత నీకు నిదె నమస్కార మమ్ము. 20

సీ. సర్వారూపభాసాండ్రకోమలగాత్రి, సర్వవిశ్వేశ్వరి ♦ సాధులోక
రక్షణీల సారంగశాఖాక్షి ను, ధారసశీతల ♦ సూరివినుత
సారసకాంతివిస్తార సదానంద, సారస్వనముదయ ♦ సారభూమి
శ్రీశంభునాథమాంత్రికహుతనిర్మల, జ్ఞానపావకునిలో ♦ జాత వై న

గీ, సీదుమహిమచే భండాను♦రాదిలోక, కంటకసమూహ మడఁగె జగత్ప్రయంబు
భవదుదారకృపారసాప్లావిత మయి, తొంటికంటెను హృద్యమై ♦ తోచె నివుడు.
వ. అని మఱియు నిట్లనిరి. 22

సీ. అద్వితీయుండు మహాయశుం డైనట్టి, యాశంభునాథుని♦యవరమూర్తి
యగుచండ్రశేఖరుం ♦ డనుపమితప్రభా, వాఘ్యుండు శ్రీకరుం ♦ డప్రేమయుఁ
డాదక్షనందన ♦ యైనసతీదేవి, తనుఁ బాసెనది మొదల ♦ ధైర్య మూఁది
యఖలేంద్రియంబుల ♦ నాత్మలోఁ గుదియించి, వై రాగ్యమున మహాదారుణ మగు

గీ, తపము స్థానాశ్రమమున సత్యంతనియతిఁ
జేయుచుండంగ నామహానీయుతోడ

నచలవంశజ యగునుమ + యనెడుకన్యఁ

సూర్పు మని చెప్పి యేము కంఠదర్పఁ బనుప.

28

సీ. అతఁడు నట్ల చేసెద చని + యతిరయమున, నరిగి స్థానాన్వితమంబున + నతులనియము
వంతుఁడై భోగములమీఁదిఁవాంఛ లేక, తపము నల్పుచు నున్నచంఁద్రధరుఁ జేరి.

క. తనమానసమునఁ దలఁచిన,పని యొనరింపంగఁ బూని + భర్తనిపైఁ జ

య్యనఁ బుష్పశరము సంధించినమాత్ర నతండు తనదుచిత్తంబునకుఁ.

25

ఆ. విక్రమి వృట్టి శై లఁవిభనుతాచూపంబు,నందు బద్ధదృష్టి + యగుచు సుండి

యంతఁ దనకుఁ దా నిఁజాంతరంగవికార,హేతు వై నమదను + నెఱిగి వేగ.

26

మ. తనవైరాగ్యతపోవిఘాతమున కఁత్యుతకుఁధావిష్టుఁడై

వనజాస్త్రుఁ నిజఫలలోచనశిఖఁజ్వాలాళి భస్మావశే

షునిఁ గావించి కృశానునేత్రఁ డపు డఁచ్చో బాసి వేటొక్కఁచో

ట నివాసం బొనరించె శాంతరసగాఁధస్వాంతసీరేజుఁడై.

27

గీ. అట్లు హరినేత్రవహ్నిదగ్ధాంగుఁ డైన,ప్రసవబాణాననుభిక్ష్మఁరాశివలన

భండనామకుఁ డైనప్రచండదేవ,శత్రుఁ డుదయించి బాధించె + జగము లెల్ల.

28

చ. అతని వధించి లోకముల + నన్నిటిఁ గావలఁ జిద్ధతాశనో

త్థిత వయి యత్యుదారసముఁదీర్ణభుజాబల వై సురవ్రజా

ప్రతిపాతకౌర్యసారుఁ డగుఁరాక్షసనాథునిఁ గూల్చి దేవతా

తతికిఁ బ్రియంబు చేసితివి + తద్దయు నిన్ను నుతింప శక్యమే.

29

మత్తకోకిలము. ఇంక నొక్కటి విన్నవించెద + మీశ్వరేశ్వరి దుర్బా

తంకనాశని యాశ్రితావనఁతత్పరాత్మిక రాజ్యతై

ణాంకఖండలనత్కిరీట దయామృతాంబునిధి శర

త్పంకజేక్షణ మాయభీష్ట ముదారతఁ ఘటియింపుమా.

30

వ. అది యెయ్యది యనిన.

31

సీ. తారకదైత్యు సంహారం బొనర్పంగ, శక్తి గల్గినమహాఁనత్త్వశాలి

శైలనుతామహేశ్వరులకుఁ బ్రభువింపఁ, జేయుకార్యమునకుఁ + జిత్తజన్ము

నేము పార్థింప నుద్దామదర్పమున న,స్మత్కార్యమునకుఁ గా + మదముఁ డేగి

ధూర్జటిఁ దొడరి తద్దుర్వారకోపాగ్ని,దారుణశీలల + దగ్ధుఁ డయ్యె

గీ, నతని గ్రీమ్మఱ నెప్పటిఁయట్ల వేగ, వత్సలతతోడఁ బ్రదికింపఁవలయు నీవు

చాన మామనోరథము లఁత్యంతసఫల,తాన్పురణఁ జెందు లోకంబు + ధన్య మగును.

వ. అదియునుం గాక.

32

- గీ. పతివియోగతాపంబున • బడలియున్న, యిచటివధూఃపిదుఃఖంబు • నీక్షణంబు
తొలగఁ జేయంగవలయు నిస్తులకృపాక, బాక్షవీతానుధానఁ ప్రావణమున. 34
- గీ. ఇంతగాల మత్యంతంబు • హేయ మైన, గాఢవైధవ్యశిఖచేతఁ • గ్రాగినట్టి
యీతలోదరినీకృప • నెనసి తొంటి, పోల్కిఁ బతిఁగూడి మోదంబుఁ బొందుఁగాక.
- క. నీవలన మగుక బ్రదికిన, యావారిజబాణచేత • నతిమోహితుఁడై
యావామదేవుఁ డధికత, పోవైభవ యైనశైలఁపుత్రి నేగఁక. 36
- ఆ. పెండ్లియాడఁ గలఁడు • ప్రేమ నయ్యిద్దఱుఁ, గలసి లోకసౌఖ్యకారి యైన
కీడనంబు నల్పి • పృథుబలోదారుఁ గు, మారుఁ బడయుదురు సమగ్రలీల. 37
- గీ. అమృతహస్త్రుఁడు దనతండ్రి • యైనహరుని, వలన నిఖిలాశ్రుతప్రవిఁద్యలఁ బ్రసిద్ధి
వడసి దేవసేనల కాధిపత్య మూని, పేర్చి యప్రతిహతవృత్తిఁ • బెంపుఁ గాంచు.
- వ. మఱియును. 39
- గీ. అక్కుమారుండు రణమున • నఖిలలోక, కంటకుని సర్వనిర్జరఁగర్వహరి
భండదై త్యేంద్రసఖుని నఖండశౌర్యుఁ, దారకాసురు వధియించు • ఘోరభంగి.
- గీ. లోకజనయిత్రి వినుము త్రిలోకములకు, ధూమకేతువువోనియాదుష్టదైత్యుఁ
డాలమునఁ గూలినట్లైన • నంతనుండి, యెలమితోడ సుఖంచెడ • మిథ్యచరిత. 41
- క. అదిగావున లోకములకు, ముదముం గల్పించుభువనఁమోహను మాయా
స్పదుని జగదేకవీరుని, మదనుం గల్పింపవమ్మ • మాన్యచరితా. 42
- గీ. అట్లు లైన వేనలి వీడి • యడలురతివ, ధూటివైధవ్యదుర్దశల్ • దొరఁగు నిపుడ
యగసుతాశంకరులకు నెయ్యంబుగలుగు, సకలలోకంబులధికహర్షంబుగాంచు.
- గీ. భర్త నెడఁబాసినది మొదల్ • బహులదుఃఖి, హతి నతికృశాంగియై కడుఁనడల నీవె
శరణ మని నమ్మియున్నది • తరళనయన, దీని సత్యంతకరుణార్ద్రఁదృష్టిఁ జూడు.
- గీ. కన్నుఁగవ బాష్పజలములు • గ్రమ్ముచుండ, సంగలతిక గంపింప ననన్యశరణ
యగుచునత్యంతదై న్యమాన్యమునఁదోచుఁబ్రణతి సేయుచునున్నదిఁప్పడఁచిసీకు.
- గీ. విధికృతి ననాథ యగుచు నిర్విణ్ణచిత్త, యైనదీని ననాథగా • నలఘుమహిమఁ
జేయవలయు నోత్తిపురేశ్వరీ యపార, సత్సలత మీఱ నిదియ మావాంఛితంబు.
- మ. అని బ్రహ్మాదిసురోత్తముల్ పరమభక్త్యావేశితస్వాంతులై
వివయం బాప్సఁగ సంస్తుతించి రతిదేవిం జయ్యనం బిల్వ న
వ్వనితారత్నము బాష్పపూర్ణముఖయై • వ్యాకీర్ణకేశాలి యై
ఘనధూళీవరిధూసరాంగి యయి శోకప్రస్థలద్వాకృతయై.

సీ. అడుగులు దొట్రిల్ల + నల్లనల్లనఁ జేరి, యతిభక్తి వందనం + బాచరించి
ప్రకటవైధవ్యభారంబున సంతృప్త, భూషణ యై చారుఁ + బాలుపు దక్కి
నుడుటిపై నంజలి + గదియించి తన మోల, నిలిచి దైన్యరసంబు + నెలఁత యైన
కరణిఁ జూపట్టినఁకందర్పభామిని, నధికకారుణ్యరఁసామృతార్ద్ర

అ, మైనచూడ్కిచేత + నాజగజ్జనయిత్రి, గారవించె నంతఁ + గాంచువారి
కెల్ల విస్తయంబు + హెచ్చె దత్తురుణాక, టాక్షపీక్షణమున + నాక్షణంబు. 48

సీ. జగదదృఢతం బై నఁచక్కందనమువాఁడు, స్మయమానముఖపంక + జంబువాఁడు
పూర్వదేహధిక + భూరితేజమువాఁడు, ప్రకటప్రసూనకాఁర్మకమువాఁడు
సర్వభూషణలనఁచ్చారుగ్రాతమువాఁడు, సుమహితకుసుమబాఁణములవాఁడు
పులుక తేనియ చిల్కుఁ + చిలుకగుఱ్ఱమువాఁడు, డంబై నమకరధ్వఁజంబువాఁడు

గీ, కమలకోమలపాదయుఁగ్మంబువాఁడు
నవ్యమదమేదురాలోకఁనములవాఁడు
భువనమోహనమహిమానుభవమువాఁడు
కాముఁ డుదయించె లోకాభిరాముఁ డగుచు. 49

చ. ఇటు లుదయంబునెంది కునుఁమేషుఁడు పూర్వభవంబున నృహా
త్కట మగుప్రేమ భార్య యయి + గాఢసుఖావహ యైనధారుణీ
కటి రతిదేవి నాదరవిఁకాససమన్వితరాగమేదుర
స్ఫుటతరదృష్టిజాలములఁ + జూచి ముదం బొనరించె నెంతయుఁ. 50

చ. అప్పుడు: 51
సీ. తొలుదొల్తఁ బూరింటిఁదొరను గనుంగొనఁ, నతివయుల్లము విస్తయంబుఁ జెందె
మఱి చూడఁ జూడ నఁత్రైతవమానసపద్య, మానందవార్ధి నోలఁబాడుచుండె
వెండియుఁ గనఁగ నఁయ్యండజగామిని, మది గాట మైనప్రేమఁ జవికొనియెఁ
దిలకింపఁ దిలకింప + లలనామణీచిత్తమున సిగ్గు దనయంత + మొలక లెత్తె

అ, నేమి చెప్ప నప్పు + డామానవతిరూప, వేషభాషణములు + విశదరీతిఁ
దోఁచె నదృఢముగఁ దొల్లింటికంటె మ, నోజ్జ్వలంగిఁ గాఁగఁ + బ్రాజ్ఞవర్య. 52

సీ. ఆరితి రతిదేవిఁయాత్మేశ్వరుం డైన, నాశీకశరుఁడు పునశ్శరీర
భారియై తనదుముంజర నిల్వఁ గాంచి మ, హానందపారవశ్యమున నుండ
నాజగన్మోహనుఁ + డగుపంచబాణు డ, య్యుఖలలోకనమస్కృతాంఘ్రిపద్య
యైనమహారాజ్ఞి + కతిభక్తితో నమ, స్కారంబు గావించి + గాఢవిషయ

గీ, సంప్రమోదమనస్కుఁడై * సరసవచన, మాధురీసాధురీతి సమర్థబృంద
మధికహృద్బుతో విస * సంజల్లివ, శస్తహస్తఁడై యిట్లని * ప్రస్తుతించె. 53

సీ. భానుకోటిప్రభాభాసమానాంగత్వి, మే నమస్తే నమస్తే నమోస్తు
భండాదిదనజప్ర * కాండఖండవచనా, యై నమస్తే నమస్తే నమోస్తు
పుండ్రేక్షుకోదండ * పుష్పసాయకకరా, యై నమస్తే నమస్తే నమోస్తు
సర్వలోకాతీత * సౌందర్యపాథోని, థే నమస్తే నమస్తే నమోస్తు

గీ, జ్ఞానపావకసంభవా * యై నమోస్తు, దీనసముదయరక్షణా * యై నమోస్తు
మానిజనవాచితప్రదా * యై నమోస్తు, తే నమోస్తు మాతల్లి * తే నమోస్తు.
ప. అని మఱియు ననేకవిధంబులఁ బ్రస్తుతించి వెండియు. 55

క. శ్రీదేవి యథార్థముగా, నీదుమహిమఁ దెలిసి పొగడ * నీరేరుహగ
ర్భాదినుర లైన శక్తులె, మాదృశు లన నెంత భువన * మంగళచరితా. 56

క. వితతక్రోధవిఘ్నార్జిత, శితికంఠలలాటనేత్ర * శిఖికీలాభ
స్మితదేహ మిపుడు పునరా, గత మయ్యె మహేశి నీదు * కారుణ్యమునక. 57

క. నీకుఁ బుత్రుఁడ దాసుఁడ, నేకార్యం బైనఁ గలిగె * నేనియుఁ గరుణ
లోకనము వెలయ నన్నుక, బ్రాకటముగఁ బనుపవమ్మ * ప్రథితచరిత్రా. 58

మ. అనిపుష్పాస్తుఁడు విన్నవించినఁ ద్రిలోకారాధ్య యద్దేవి యి
ట్లను నోమానసజన్మ వత్స యింక నీ * వస్త్రతృప్తిభావంబునక
గనదవ్యాహతమార్గణుండ వయి లోక * వ్రాతము సంతతం
బును మోహింపఁగఁ జేయుచుక స్థిరజయంబుక బొంది వర్తింపుమా. 59

క. మును వైరాగ్యనిధానం, బన విజితేంద్రియుఁ డనఁగ * సతివిశుతుఁడై
తనరినశంభుఁడు తనుభవ, సునిశితత్వద్దేతిచేత * సుక్కి తనమచిక. 60

క. కోధ ముదయించియును నిను, సాధింపఁగ లేడు తొంటి * చందంబున నో
పాథోజబాణ యింక ని, ర్పాదము నీతనుపు నాదు * వాత్సల్యమునక. 61

మ. భవదీయోజ్జ్వలపుష్పబాణమున నా * భర్తండు దా ధైర్యవి
ప్లవముక బొంది నితాంతరాగమున కై * లపోద్భవక బెడ్డియై
సవిశేషంబుగ నవ్వధూమణికి నై * జం బైనదేహంబులో
సవపాలియ్యఁగలండు తథ్య మిది ని * చ్చ ల్నమ్మ మాత్రోద్భవా. 62

క. గ్రావజతో నిటు లవినా, భావంబునఁ గలసి కైల * బాణాసనుఁ డా
దేవబలంబులఁ గాచుమ, హావికమవంతుఁడైన * యాత్మజఁ బడయుక. 63

- క. మదన మదనుగ్రహంబున, మదనార్జుదకోటు లమితమహితబలులు నీ
కుదయించి సకలజీవనముదయంబులతనువు లొంది * ముదము నొసగుచున్.
- క. అతిశయముగ నెండొరుపై, సతులకుఁ బతులనును మోహసంపద యవ్యా
హతముగఁ గలుగఁ జేయుచు, రతిసౌఖ్యము నెసఁగుదురు భురంధరలీలన్ 65
- క. కందర్ప నీవుప్రాణుల, కందఱకుం గానఁబడక * యతిమోహక మా
సుందరగాత్రముతో నీ,సుందరి యగురతికి దృష్టి*సులభుడ వగుమా. 66
- క. మదనుగ్రహమునఁ బుష్పవదర యితరదుర్లభప్రభావయుతుడ వై
ముదమున నిటు విహరింపుము, పదునాలుగులోకముల నపాయరహితన్. 67
- క. నిను నెవ్వరైన నిందించి నీయెడ విముఖులైన * శీఘ్రము వారల్
వనరుచుఁ బ్రతిజన్మంబున, ఘనపండతాద్భి మునిగి * కష్టించు రిలన్. 68
- గీ. పంచసాయక విను నాదుభక్తతతికి
ద్రోహు లగుచుఁ బాపిష్ఠు లొందుప్తమతుల
ధర నగమ్యాంగనలయందుఁ * దగులఁ జేసి
శీఘ్రమున నాశ మొందఁగాఁ * జేయు మడరి. 69
- గీ. అనమమార్గణ వినుము మదాశ్రితులకు
గరిమ ధర్మావిరుద్ధభోగములయందు
వాంఛ వుట్టించి తత్సుఖప్రదుడ వగుము
పొమ్ము సకలశుభంబులుఁ * బొందు నిన్ను. 70
- మ. వనుఁ బూజింపుచు నాదుభక్తజనమున్ * మన్నించుచున్ వారితో
మనుష్యాని బహుజాగరూకతఁ బరామర్శించుచున్ గామసౌ
ఖ్యనితాంతానుభవంబు వారలకుఁ గల్గఁ జేయుమీ తస్మిన్
వనజాతంబు లభీష్టపూర్తిఁ గని చెల్వం బంది తోషింపఁగన్. 71
- మ. అని సర్వేశ్వరి యాజ్ఞయిచ్చిన లతాంతాస్త్రుండు హృద్యతస్మిన్
వనజాతుం డయి యట్ల కా కనుచుఁ దద్వాక్యంబు భక్తి శిరం
బున నందంబుగఁ దాల్చి హస్తయుగళంబున్ ఫాలదేశంబునన్
వినయం బొప్పగ సంఘటించి కదలెన్ * విస్ఫురదంచదర్శన్. 72
- ప. ఆనమయంబున. 73
- నీ. ఆమహావీరునితోమకూపంబున, బహుకోటిమదనులు * ప్రభవ మొంది
యతిసుందరాంబులై * యఖిలజగన్మోహకరణప్రవీణులై * సరసిజాది

పంచబాణవిభాసిపాణిసరోజులై, లావణ్యరత్నకలలాపు లగుచు
 సురుచిరాకారభాసురశుకాయాధులై, కీర్తితాంచితమీనకేతను లయి
 గీ, శస్త్రపుండ్రోత్తుకోదండహస్తులగుచు, భృంగమార్వీధ్యనుల దెసల్ పిక్కటిల్లఁ
 గోకిలబలంబు లెల్లను గూడి రాఁగ, జగతి నెల్లడ విహరించి రగణితవృత్తి. 74
 వ. ఇవిధంబున. 75

క. మదనునివలనం గలిగిన, మదనసహస్రములు గదిసి త్మౌచక్రమునన్
 మదిరాక్షి పురుషుల నమ్ముదమునఁ దేలించి రమితమోహపృదులై. 76

వ. అంత. 77

సీ. ఆజగన్మాతచే నాజ్ఞాపితుం డైన, యామహాకందర్పుఁ డతిముదమున
 నచ్చటఁ గదలి స్థాన్వాశ్రమంబున కేగ, సమకట్టి నిర్భరోద్ద్యములు నగుచు
 రమణీయశృంగారరసము మూర్తం బైన, కరణి నిజాంగవిస్ఫురణ దనర
 నతిశయప్రేమతో రతిదేవి తనయంత, నాలింగనసుఖంబు నోలి నెనఁగ
 గీ, నకలసైన్యేశుఁ డైననిశాకరుండు, ప్రాణసఖుఁ డౌవసంతునివరపరిణతి
 నసమనమరజయోపాయహారిమధుర, వచనములు వల్కు వినుచు నవార్యవటిమ.

క. ఇలఁ గలవిరహులగుండెలు, ఝలుఝల్లు మనంగఁ జటులఁజయయాత్రామం
 గళకాహళరవముక్తియ౯, గలకంతరవంబు బోదుకలుగఁగ దెసల౯. 79

అ. పీతమధుఁ డగుచుఁ బెంపుగాంచినరాగ, పురుషుఁ డుచితమధురసరసవచన
 రచన నెరపుచుండఁ బ్రతివాక్యముల వాని, నాదరింపుచును సమ్మగమహిమ.

సీ. సంసారసాగరసాచరణైకప, రాయణు లగుచు మీఁ దరయ లేక
 యనవరతంబు సుఖామిషాపేక్షులై, లలితవైరాగ్య మ్కంఠముఁ జేర
 నిచ్చనేయక యితరేతరప్రేమాంబు, మగ్నులై యధికప్రమాదులైన
 నరనారు లనెడుమీనముల నెక్కటి నైనఁ, దప్పి పోవకయుండఁ జెప్ప నలవి

గీ, గానితనదుమాయాబలకౌశల మను, జాలమునఁ గ్రమ్మి నిజసిదేశమున నిలిపి
 యతులమైనయాశ్రీదేవియాజ్ఞాఫల, భూములఁజరించెవలరాజు పాలుపుమీఱు.

వ. ఇట్లు ప్రతిహతంబుగా విహరించుచు నించువిలుతుండఁ కాంచనశైలశరాసనుమ
 నంబు మంచుమలముద్దుఁగూఁతురిసమంచితసుందరరూపంబునందు సంచలింపక
 నివసించునట్లుగా నెనరించి నకలసురసంచయంబులకుఁ గ్రించుం డగుతారక
 న క్తంచరునిబాధఁ జలఁగించవలయు నని తనమానసంబువఁ దలంచి యొక్కనా
 డొక్క శుభముహూర్తంబునఁ బ్రయాణంబై.

సీ. స్థానాశ్చమమున సత్యంతంబు నియతితో, దపమునల్పడుచంద్రధరునికడకు
సపరివారంబుగాఁ జని తన కెంతయు, మిత్రుడై పరఁగినఁచైత్రుఁ డతివి
చిత్రంబుగా నూత్నఁజుత్తపుష్పఫలాది, సంపన్నముగఁ దదాశ్రమవరంబుఁ
సావించుచుండంగఁ జలకంతఘోషశాఠి, కాకలధ్వను లెల్లఁకడలు మోయి

గీ, గంధకైలాగతం బగుఁగంధవహము, చల్లఁదనము సంతట వెదఁచల్లుకొనుచుఁ
జెల్లున సమస్తజీవులఁయుల్ల మలర, విసరసురవిసరార్థ మఁయ్యసమబలుఁడు. 83

మ. సుమకోదండమునకొ ద్విరేఫగుణముకొ జోద్యంబుగాఁ గూర్చి ద
ర్పము శోభిల్ల నిరూఢమోహగుణసంపాదిప్రసూనాస్త్రసం
ఘము లాదైవతసార్వభౌమునిపయికొ గాఢంబుగా నేయ దా
న మహాదేవున కాక్షణంబ నడలెకొ ధైర్యంబు వైరాగ్యముకొ. 84

గీ. అవని నిర్దియవర్జితం ఁడజుఁడు నిర్వి
కారుఁ డాజగదీశుఁ డఁగణ్యమహిముఁ
డయ్య మదనాస్త్రమోహితుఁ ఁడగుచుఁ జిత్త
మృదివందనరూపంబునందు నిల్పె. 85

గీ. ఏమి చెప్పగవచ్చు నాఁవామదేవుఁ, డలఘుడై ర్యస్థితిఁ దొఱంగి ఁయనువమాన
మోహపాథోనిధితరంగఁములకుఁ జిక్కి, కైలతనయను ధ్యానలఁక్ష్యంబుఁ జేసె.
వ. ఇవిధంబున. 87

మ. తనుఁ గాంతామణితోడఁ గూర్చ మును పుండ్యద్గర్వముం బూనుకొ
న్ననవిల్కాని విరాగియై కినుకకుం ఁబ్రాతంబుగాఁ జేసి య
ప్పనికిం జిత్తమునందుఁ గుంది మరలకొ ఁబ్రఖ్యాతశౌర్యాఘ్నఁ గా
ముని గెల్పింపఁ దలంచెనో యనఁగ శంభుం డంగజాధీనుఁ డై. 88

సీ. ధారణ వదల్చి భూధరసుతాధరసుధా, పారణ నేయ సంభ్రమము నెందు
నాంతరచంద్రబింబావలోకము మాని, గౌరీవదనచంద్రుఁ ఁగనఁగఁ దివురుఁ
గుండలి నరయక ఁకుధరాత్మజాస్తన, మండలి నరయ నెఁమృదిఁ దలంచు
స్వస్వరూపవిమర్శ ఁనడలి ప్రియాస్వయ, మాలింగనస్సర్శ ఁమభిలషించు

గీ, సంతకంతకు గాఢరాఁగాంతరంగుఁ
డగుట నఖిలజగంబు హిఁమూద్రిజాస్య
రూపముగఁ గొంచుచుండుభంగుండు ప్రేమ
దనదుసర్వజ్ఞతయును సాఁర్థికతఁ జెంద.

- గీ. సర్వమంగళమండహఃసంబుతోడ, నమ్మహాదేవిరమ్యహాలమ్ముతోడ
సమము లొటనె జాహ్నువీచంద్రేఖ, లెమి శిరసావహించె సఃర్యేశ్వరుండు.
- క. తనుఁ దాఁ గనుచుండుచుహఃఘనుఁ డభవుం డపుడు కైలఃకన్యక నెవలోఁ
గనుచుండెఁ దమ కథేదం, బని తెలిపినకరణిఁ దత్పఃరాయణుఁ డగుచున్. 91
- వ. మఱియు నమ్మహాత్ముండు. 92
- చ. మును తనుఁ గొల్వఁగా వినయఃమున్ భయభక్తులు లజ్జయున్ గడ
లొకన వసుధాధరాత్మభవః కూరిమి డగ్గఱువేళ నానరో
జనయన చూచునట్ల భయఃసంచలదృష్టులఁ జూచులేతలే
డిని గని దానిఁ జేతఁ గొని ః డెందము సంతసమండఁ గన్గెనున్. 93
- క. మలయసమీరము దనపైఁ, బొలసినయపు డెల్లఁ దనదుఃభూషణభణినా
ధులఁ గినియు దీనఁ దమయాఁకలి దీర్ప రటంచు శివుఁడు ః గామవశుం డై. 94
- ఉ. చిన్నటనాటనుండి దయఃచేతను శీర్షమునన్ ధరించుచున్
మన్నన చేసినాఁ డని మఃసంబున నెన్నక తాఁ గళాఘ్యుడన్
గ్రొన్ననవిల్తుమామ నని ః క్రొవ్వి మదంబున మిన్నుముట్టి యా
వన్నశరణ్య నవ్విభుని ః బాధలఁ జెట్టఁ దొడంగె రాత్రులన్. 95
- చ. తను మును బాధవెట్టిననఃదాశివుఁ గ్రమ్మఱ బిట్టలంపఁగా
మనసిజఁ డాత్మలోనఁ బగః మాసక పువ్వుల టువ్వఁ జెల్లు న
య్యనఘునిమూర్తు లైనమలఃయానిలపూర్ణశశాంకు లమ్మహా
త్ముని నలయింప నేమిపని ః ధూర్తులు గారె తలంచి చూడఁగన్. 96
- వ. వెండియు. 97
- గీ. పూర్వదృష్టం బై సఃభూధరాత్మజదేహ, సౌందర్య మెల్లఁ దఃత్త్వణమ తనకు
సాక్షాత్కరించినఃసరణి దోఁచిన నమ్మహానుభావుండు ధైఃర్యంబు వదలి
గండమండలములఁ ః బొండిమ చూపట్టఁ, గన్నుల బాహ్వాంబుఃకణము లురుల
నఖలలోకాద్భుతం ః బగునమ్మహాదేవి, సర్వావయవదివ్యఃచారుతయును
- గీ. మాటిమాటికిఁ దలఁచుచుఃమగువ మున్ను, దన్ను సేవించువేళ సఃయ్యన్నమిన్న
భక్తి సాశీల్యవినయాదిఃభవ్యగుణము, లాత్మలోనెంచి మెచ్చు సఃయ్యురుజోడి.
- క. ఆపద్ద్యక్షణ తనదుస, మీపంబున నిలువఁ దాను ః మృధుమధురతరా
లాపంబు లాడమికి నెం,లో పరితాపంబు నెందు ః ధూర్జటి మదిలోన్. 99
- వ. ఇవ్విధంబున విరహవేదనాధూయమానమానసుండై తనమనంబున. 100

- సీ. నాఁటివేళల నెకఁనాఁడైన ననురాగ, కలితదృష్టులఁ బ్రియఁ • గాంచ నైతి
 సరసమూర్ధ్వవాఁకృతరత నక్కిలి, కించితవతి నలఁరించ నైతి
 నాకుఁ గాన్మగఁబ్రసూఁనములఁ జేసినహంస, మిథునంబుఁగనిదాని • మెచ్చనైతి
 నిశువురఁ గూర్చంగ • నరుడెంచరతిపతి, హితకారి యంచు నూఁపించ నైతి
 గీ, నిన్నియపరాధములకు నఁయ్యిగురుఁబోడి
 దనమనంబున నే మని • తలఁచు నెక్కొ-
 యానగాత్మజ కిపుడు నాఁయం దనుగ
 హఁబు వచ్చునె నిర్దేతుఁకంబు గాఁగ. 101
- క. తనయెదురఁ బ్రసూనాస్తునిఁ, గినిసితి నని యత్తుమారఁగిరికన్య మనం
 బున నది నేరముగ గ్రహించినయదియో కరుణ నన్నఁ • జేకొనియెడునో. 102
- వ. అని యంతకంత కగ్గలించుమోహవేశంబున. 103
- ఉ. హో యను నిట్లు సేయఁ దగఁవా యను నాయెడ నేర మేమి గా
 రీ యనుఁ గౌఁగిలింపుము మఁహీధరరాజకుమారికాలలా
 మా యను నిన్నుఁ బాసి క్షణ • మైనను దాళఁగ నోప మంజువా
 ణీ యను న న్వరింపు తరుణీ యను నిందుధరుండు ప్రేమతోఁ. 104
- వ. మఱియును. 105
- ఆ. వెట్టి దెలసె నింక • వేయును నేల యీ, వెట్టినియమములును • వెట్టినిష్ఠ
 వెట్టిహాసములును • వెట్టితపంబులు, విడుతు నింతనుండి • విజయి నగుదు. 106
- వ. తదనంతరంబ. 107
- క. జలజజకల్పనహస్యంబులు దన కొకక్షణము గాఁగ • మును గడపుశివుం
 డలగిరిజావీరహంబునఁ, గలఁగి తలఁచె క్షణము బ్రహ్మకల్పము గాఁగఁ. 108
- క. గిరిజాతావీరహజ్జర, పరిలిప్తమహేశదేహఁపరితాపంబు
 హరియింపఁ జాలవయ్యో, శిరస్థగంగాప్రవాహఁశీతాంశుకళో. 109
- వ. ఇత్తైఱంగున దుస్సహం బైనవిరహంబున బడలి స్వకీయాశ్రమవనం బెల్లఁ
 గలయఁ గ్రుమ్మరుచు నప్పురమేశ్వరుండు. 110
- సీ. శారికాకోకిలఁకీరధ్వనులు విన్న, నతిపపల్కులు విన • నాత్మఁ గోరు
 గజరాజహంసలఁగమనము ల్దిలకించి, వనజాక్షి నెన్నడఁ • గనఁగఁ దివురు
 మల్లికాజాతినుఁమప్రకరముఁ గాంచి, యింతిహాసముఁ జూడ • నిచ్చయించు
 లాళితజంబీరఁమాలూరఫలవీక్ష, సత్తిగుబ్బచనుదోయి • మఱి దలంచు

గీ, నల్లకలువలచాల్గన్న * నగతనూజ, చారుతరరోమరాజిఁ దా * సంస్కరించు
మేనకాప్రియతనయాప్ర * మేయదేహ, కాంతిమగ్నాఁతరంగుఁడై * కాలగళుఁడు.
వ. మఱియును. 112

సీ. కదళికాయుగళంబుఁ * గనుఁగొన్నమాత్ర)న, సతియురుసౌందర్య * సరణిఁ దలంచు
ఖంజరీటయుగంబుఁ * గాంచినమాత్రన, మగువకన్నులయొప్పు * మదిఁ దలంచు
బర్హిపింఛంబు నే * ర్పడఁ జూచుమాత్ర)న, యప్పడంతుకగొప్ప * కొప్పుఁ దలంచుఁ
జంపకపుష్పద * ర్శనము సల్పినమాత్ర, నెలఁతుకఁఘ్రాణంబు * చెలువుఁ దలంచుఁ

గీ, జేరి యరుణాంబుజముల వీ * క్షించుమాత్ర

నాఘనశ్రోణికరచర * ణాంబుజములు

దలంచుఁ దదధికచారుతా * సలలితంబు

లగుట నఖలేశ్వరుఁడు మోహ * మతిశయిల్ల. 113

వ. మఱియును. 114

గీ. తదవయవసామ్యగతవస్తు * తతులలోన, నెకటి యైనను జూడ న * య్యువిదరూప
మఖలమును దో * చు శివునకు * నాక్షణంబ, తద్వశం బయిచిత్తంబు * దగిలి యుండు.

వ. వెండియు నమ్మహానుభావుం డయ్యండజయాన తనదండ నిలిచి నిండువేడుక
నుపచారంబు లొనర్చునాఁటిచర్యలు దలంచి. 116

ఆ. నాతపఃఫలంబు * నగజాన్వరూపమై, యెలమి నెదుర నిలువఁ * దెలియ లేక
మానముద్ర దాల్చి * యానితంబినితోడఁ, బలుకనైతి నెంత * పాప మహాహ. 117

క. వాసంతకుసుమభూషిత, భాసురదేహలత యగుచు * భయభక్తులతో
నానన్నిధి కరుడేరఁగ, నాసుదతి బహుకరించ * నైతిఁ గటకటా. 118

సీ. కరిరాజగమన కే * సరిమధ్య హరిణాక్షి, రోలంబవేణి మృ * ణాశపాణి
కలకంఠకంఠి చి * ల్కలకొల్కి చక్రియు, గృస్తని రంభోరు * కాండయుగళి
మల్లికాహాస చం * పకనాన క్రముకకం, ధర కదళీదళ * చరమభాగ
బంధుజీవాధరి * పల్లవాంఘ్రి లతాంగి, యిందీవరేక్షణ * కుందరదన

గీ, లలితశై వాలరోమాళి * జలజవదన, సైకతశ్రోణి మకరంద * సునవచన
వారిజాకరసుందరా * వర్తనాభి, ధరణిధరకవ్య వవదేవ * తగ నెసంగె. 119

వ. అని తలంచుచున్నంత. 120

క. ఆదేవుఁ డిట్లు మదనో, న్మాదంబున నుండు టెఱిగి * నందీశ్వరభృం
గ్యాదిగణనాయకులు భ, క్త్యాదరభయభరితహృదయు * లగుచు రయమునకా.

క. బహువిక్లబుఁ డగుశివునకు, బహువిధశైత్యోపచారః పరికల్పన మ

న్వహ మొనరించుచు నుండ వి,రహతాపము దఱుఁగదయ్యె • రాజధరునకుఁ.

వ. ఇవిధంబున శిలాదనందన భృంగిరిట చండ కుంభోదర ప్రముఖు లై నమహాగణ శ్రేష్ఠు లెప్పుడు నెడవడకయుండఁ బల్లవశయ్యారచన కదలీదశవీజన తుషారజల సేచన ఘనసారమిళితగంధసారాను లేవనాదిశిశిరోపచారంబులు సేయ నెట్టిదాన నించుకయైనఁ దాపంబు దీఱక శిలీభూతంబు లై నహిమజలఫలకంబుల నధివసించి చిత్రపట్టంబున నఖిలలోకసౌందర్యాతీతం బై నపర్వతరాజనందనసుందరాకారంబు నిజకరాంగుళీనఖముఖంబుల లిఖించి ప్రీడానమ్రుంబును మందహాసనమన్వితం బును నై నయాననంబు మొదలై నయమ్మహాదేవియవయవంబులు మాటిమా టికి నప్రేమంబుగా నవలోకించుచు సంతటఁ దనియక యాచిత్రపటంబు పులక పటలభరితంబు లై నవక్షోభాగప్రముఖనిజాంగంబులయం దతిగాఢంబుగా నుం చుచుఁ జిత్రాసంగంబున నత్యంతప్రవృద్ధంబై యనురాగరసప్రవాహంబు దల మునుకలై ప్రవర్తిల్లుచుండఁ బ్రపంచబెల్లఁ బ్రియామయంబుగాఁ జూచుచుఁ దద్రూపస్వంతమానసుండై విరహాన్మాదంబున నబ్బవిమలీలలామంబుఁ దాదృ శదశాపన్నఁగా భావనసేయుచుఁ దత్సల్లాపనంస్పర్శనచుంబనాలింగనాదుల కాన సేయుచుఁ దదధీనవృద్ధయండై తచ్చింతాపరాయణుండై తత్కథాప్రసంగయా పితనమస్తాహారాతుండై తదీయశీలంబు బహుముఖంబులం గొనియాడుచుఁ దద్రూప్రసౌందర్యనిరంతరదర్శననిరతుండై తత్కీడాభోగవిషయికబహువిధనం కల్పమాలికాగ్రధనకాశలమాలికశ్రేష్ఠుండై తన్మయత్వంబు నొంది యయ్యిందు శేఖరుండు దనమనంబున నిట్లు క్రమక్రమవివృద్ధం బగుచున్నయాపంచభాణ బాణక్షతవేదనామయం బై నయామయంబునకు మఱియొకయావధం బెచ్చట వెదకిన లేకయున్నది యిమ్మచ్చెకంటిని యథావిధిఁ బాణిగహణవైభవంబునఁ గై కొని యిచ్చకు వచ్చినట్టు లమ్మానిసీమణియధరసుధాపానంబున నిప్పరితా పంబు నడంతుఁగాక యని మనంబున నిశ్చయించి మదనోన్మాదంబునఁ జరించు చుండె.

123

చ. అది యొకలీల గాక నిఖిలాగమవేద్యుఁడు దేవదేవుఁడు

న్మదబహిరంతరిందియనఁమన వికారవిదూరుఁ డార్తదుః

ఖదశనశీలుఁ డాశ్రితసుఖప్రదభాసురమూర్తి యాతినిం

గదియునె పాకృతుంబలె వికార మఖండసుఖాత్మఁ డౌటచేఁ.

124

జ. అది యట్లుండె వినుము.

125

- చ. మదనునకు స్వయం బాసంగ • మానసపద్మమునందు నిల్చి తాఁ
ద్రదశనుతుండు శంభుఁడు గిరిప్రవరాత్మజుండు గట్టిగా
హృదయము నిల్చినప్పుడ తదీహితరీతి నిజాంతరంగ మా
త్మదయితునందు జేర్చె గునుఁమృపవరుం దయచేసి గౌరియుఁ. 126
- వ. అంత నమ్మదనుండు 127
- క. గంగాధరుచిత్తమ్ముఁ గరంగించి జయంబు గాంచి • ప్రమదంబున ను
ప్పొంగుచు నచ్చటఁ గదలె గురంగేక్షణ నగజమదిఁ గరంగించుటకుఁ. 128
- ఆ. కదలి చని గిరింద్రానదనంబునందు ని, తాంతనిష్ఠతోడఁ దనయభీష్ట
మొందుకొఱకు నాత్మమందిరదైవతో, పాన్తి చేయుగట్టుపట్టిఁ గాంచె. 129
- వ. కాంచి మహారాష్ట్రీపదత్తమహానీయాజ్ఞాకరణధురీణుం డగుకుసుమబాణుండు. 130
- మ. కడునిశ్శృంకమనస్కుఁ డౌచు సుమనఃకాండాననం బూని య
ప్పడఁతిఁ దీవ్రతరప్రసూనశరసంపాతంబుల న్నొంపఁ జే
డ్పడి పుష్పాధికసౌకుమార్యవతి యాటక భూమిభృత్పత్రి యా
మృదురూపంబునఁ జిత్తము న్నిలిపి యుద్రిక్తాంగజోన్మాదతఁ. 131
- సీ. విలసత్కపోలముల్ • విరహపాండిమ గ్రమ్మి, కపురంపుఁబలుకులకరణి వెలయ
వేడినిట్టూర్పుల • వేగుచుఁ గెమ్మొవి, చిగురాకు నీరసస్థితి భజింప
నంగవల్లిక దుర్భారాంగజాగ్నిజ్వాల, వడదాఁకి బడలిక • వాడునూప
శ్రమజలసిక్తాననము హిమాంబునిషిక్త, వారిజాతముభంగి • వన్నె దఱుంగఁ
గీ, జెలులతోఁబల్కునొకచోటఁ నిలిచియుండఁ, బవ్వళింపఁగమధురాన్నపానములుగి
హింప నిదురింప దృతి లేకఁ యిందుధరుని, సుందరాకారముననిల్పెఁడందమపుడు.
వ. ఇవ్విధంబున నమ్మందగమన కందర్పబాణవేదన సహింప నోపక తనలో నిట్లని
తలంచె. 133
- సీ. హిత ముపదేశింప • మతిఁ గోరి మాతండ్రి, పాలికి నారదుం • డేల వచ్చె
వచ్చుఁ గాకేఱు మఁద్యైవాహికప్రసంగఁ బేల చేసె నీఁత్కూఢరుండు
చేయుఁగా కీబాల • శీతాంశుధరున కర్ధాంగ మానని యెందు • కతఁడు నెడివె
నెడివెఁగా కీతఁ డఁప్పుడ యేల నను సదా, శివునకు శుశ్రూష • నేయఁ బనిచె
గీ, బనుచుఁగా కేలమదనుఁడాభవ్యచరితు, గెలుతుఁగాక నితనమదిఁదలఁచెదలఁచు
గాక యతనిపై శివుఁ డేల • డాక నలిగె, నలుగుఁగాక నస్త్వసేయ • కరుగ నేల.
క. ఇదియంతయు విధి చేసిన, యది మదిలో దలఁపఁగా దయాంబుధి గాఁడో
మదభీష్టము నెఱుంగఁడో, సదవనశీలుండు గాఁడో • చర్చింపఁ దగుఁ. 135

క. మదభీష్టము సాధింపఁగ, మదిఁ దలఁచి శివుఁ డ్రిలోకమాన్యుఁ గొలిచియున్
దదన్లుగహంబు వడయమి, నెదవె న్లాఘవము దైవయోగమువలనన్. 136

ఉ. అన్నిదినంబు లాఘునునియాదరముం బడయంగఁ గోరియున్
సన్నియమంబుతోఁ బనులు • సల్పుచు భక్తియుఁ బ్రేమయుం దగన్
గన్నులనన్నవర్తిలియుఁ • గాంచనభూధరచాపుమన్ననన్
గ్రన్ననఁ గాంచ లేనయితఁ • గ్రీష్మఱ నిం కిట నేమిసేయుదున్. 137

చ. పతి యనురక్తుఁ డైన సతిఃప్రాయముఁ జక్కఁదనంబు సద్గుణో
న్నతియు విలాసమున్ సరనఃసవ్యమృదుప్రియసత్యవాక్చు
త్కృతియు సమస్తభంగులను • గీర్తివహించు సదా ప్రియానుకూ
లతఁ గనలేనిభామిని సులక్షణ యయ్యుఁ బ్రసిద్ధి గాంచునే. 138

గీ. త్రిభువనాతిసాందర్యఁదివ్యమహిముఁ, డైనయఖలేశ్వరునిఁ గరుణాలవాలు
శర్వునిఁ బ్రసన్నుఁగా జేయఁజాలనైతి, నాదులావణ్య మెట్లు వర్ణనకు నెక్కు.
మ.విరితూపు ల్నిగిడించి నాదుమది యావిశ్వేశురూపంబుపై
మరగం జేసినవంచబాణుఁ డిపు డఃస్మద్రాపసాందర్యవై
ఖరిపై నమ్మహితానుభావునిమనఃకంజాతము న్నిల్పఁగా
వెరవేదె న్మనుమోసపోవుటను యావిరూఢతసంతాప్తినుండై. 140

క. పృబలు లగువారిదెనఁ జన, రబలు లయినవారిఁ జేరి • యలయింతురు తా
ము బలాఘ్య లయ్యు నట్టుల, యబలుల గెల్వంగ వలతి • యబ్జాస్త్రిఁ డిలన్.

ళా. నాయుల్లంబు గరంగఁ జేసినటు లానాభీకబాణుండు సో
సాయుండై శిశికంఠుచిత్తముఁ గరంపన్ శక్తి లేకున్నఁ గా
కాయుత్కృష్టచరిత్రుమానసము ప్రేమామాయత్త మానేని ని
ట్లాయానంబు వహింతునే మునివరుం • డన్నంతయుం దప్పునే. 142

సీ. కరుణామృతంబు సాకార మైనట్టులు, నియమంబు మూర్తమై • నిలిచినట్లు
శాంతంబు దా మూర్తిమంత మాపోలిక, నైశ్వర్య మాకృతి • నందినట్లు
శృంగార మవయవఃకృంభితం బగులేవ, ధైర్యంబు సాంగమై • తనరినట్లు
చాతుర్య మక్షిగోచర మైనట్లైఖరి, జ్ఞానంబు రూపంబుఁ • గాంచినట్లు

గీ. తనువు సెందినగాంభీర్య • మనఁగ దేహి
యైనవిక్రమమన విగ్రహంబు. నొందు
నయ మనఁగఁ జెన్నమిగులుమత్స్యానాథు.
మృదునిఁ గనుఁగొన. కీతను • వెట్టు నిట్టు.

సీ. ఆమహాత్ముండు త్తమాంగంబుపైఁ దాల్చి, గామరున్నది తొల్లి • యేమి నోఁచె
నయ్యెఱు లేసెన • కవతంసమై యుండ, శశిరేఖ యేనిష్ఠ • సలిపె దొలుత
నామ హేళుశిఖావిహారతఁ గనఁగ మున్, తప మేమి సలిపె ధూర్జపనూన
మాపరాత్పరునికంఠాభరణముగ ము, న్నేవాసి మెలఁగె మహావిమంబు
గీ, పూర్వభవమునఁ • దా మేమిపుణ్య మాచరించె బున్మలచేఁ గలిగించు పేరు
లాదయాంభోధివక్షస్థలాంతరమున, ననఁగి పెనఁగఁగ నిది కడు • నద్భుతంబు.

ఉ. సంకుమదోపమానశుభ సారభదివ్యజటాకలాపమున్
గుంకుమ శేఖిపోల్కిఁ దగుఁకోమలఫాలకృశానునేత్రమున్
రాంకవలీల రమ్య మగుఁరాజితపంచనఖాజనంబు మైఁ
బాంకము గాఁగ నెప్పుఁఫణిభూషణు నెప్పుడు చూతుఁ గన్నులన్. 145

సీ. హారపటిరక రూర్పరాధీశ, హీరాభరుచిమహూదార దేహు
నీలకంధరహరిఁ న్నీలనీలాంభోజ, జాలప్రభాళివిశాలకంఠు
బృందారకార్చిత మందారకనకార, విందాఘపాదారవిందయుగళు
గంగాతరంగాతిశృంగారరంగత్కురంగాంకరుచిరోత్తమాంగలలితు
గీ, మానిజనభాగధేయంబు • దీనకల్పతరువు నాశ్రితహృదోగదావదహన
వార్షికాబ్దంబు మత్తపఃఫలము నెపుడు, గాంతునో నాదుకన్నులకలవు దీఱ.
వ. అని యంతకంతకుఁ బ్రవృద్ధంబై యింతింత యనరాక దురంతం బైనలతాంత
కుంతసంతాపంబునం జిక్కి యన్నెలంత వంతతో నున్నంతఁ జెంతనుండి తదు
డంతంబు గొంతకొంత యెఱింగినవా రౌటఁ జింతనెంచి యాసుదంతీతిలకంబుఁ
జేరి మచ్చిక హెచ్చ నెచ్చెలు లిట్లనిరి. 147

సీ. ఓయమ్మ నీయభిప్రాయంబు మాతోడ, నించు కైనను వినిపించ కిట్లు
నీయంతనీవు చింతాయత్తహృదయవై, యతికోమలం బైనయంగవల్లి
గాఢసంతాపోష్యఁ • గంది కుందుచు నుండఁ, గారణం బేమి మాకంటె నీకు
నెనరు గల్గినవారు • వనజాక్షి వేటొక, రున్నారె వెడకిన • విన్నదనము
గీ, గదిరి నీముఖపద్మంబు • గాంతిఁ దొలఁగె, నవశిరీషప్రమానమార్ద్రవము లైన
నీదుకరచరణాబ్జముల్ • నెరయ నలఁతఁ, జెంది తడబడుచున్నవి • కుందరదన.
క. స్వాంతముననుండి వెడలెడు, సంతాపానలశిఖాళిచందంబున దు
ర్దాంతత నిట్టూర్పు వెడలి, తాంతముఁ గావించె నీయధరపల్లవమున్. 149

గీ. దర్పణంబులకంటె నందంబు లైన, నీకపోలంబులందుఁ బాండిమము గదిరి
పెలుఁది లవలీదశంబులఁచెలువుఁ దెగఁడె, నిక నై వసు నీతలంపెఱుంగఁ జెవుమ.

- గీ. ఇష్టవస్తులాభంబున • కీపు చింత, సేయుచుండుట నీముఖ • మాయతాఘ్రి
జాలమునఁ దోఁగి నీహార • సాంద్ర మైన, వద్దినివిధాన దీపించె • బద్ధనయన.
- క. నీపాద సేవ నలుపుచు, నేవట్టున నిన్నె కాని • యెఱుంగనిమాత్రో
నీపరితాపముఁ దెలుపక, యోవఁగ లేనట్టిబాధ • నెందకుము మదిక. 152
- గీ. అంగనామణి నీయంతఃరంగమునకు, వరుస నెంతయుఁ గూర్చిన • వార మనుచు
నమ్మియున్నట్టిమమ్ము నో • యమ్మ యిపుడు, నీవు పెరవారిగాఁ జూడ • నీకుఁదగునె.
- క. కాంతామణి నీవాంఛిత, మింత దెలిసియున్న దాని • నీడేర్చుటకై
యెంతయు యత్నము సేయమి, చింతింపక నీతలంపుఁ • జెప్పుము మాకుక.
- గీ. నీవు దెలుపకమున్న స్వ • భావమునన, నీతలంపు గొంత కొంత ప్ర • తీత మయ్యె
మున్నునీ సేవ గొన్నయా • వన్న శరణు, శివునిఁగాంక్షించుచున్నావు • చెలియయిష్టు.
- క. అని చెలులు పలుక హిమగిరి, తనయ కలఁకచే నెకింత • దడ వ్రుండి మదిక
నునుఁగ్గు దొలఁకఁగా ని, ట్లనియె రహస్యముగ వారి • కాదర మెసఁగక. 156
- గీ. ఇంతగాలంబు మీరు న • న్నిప్పు డడిగి, నట్టు లడుగమిఁ దెలుపలే • నైతిఁ గాక
మీకుఁ దెలువఁగరానిది • నాకు నెద్ది, యెసఁ గలుగునె ప్రాణస • మానులార.
- గీ. నేను వాక్యవ్యక్తున్న మీ మానసమున, కెఱుక రాకున్నయదియె మ • దీప్తితంబు
సారమతులార నాచేత • మీరు వినఁగ, వేడ్కఁగలదేని దెలిపెద • వినుఁడు తెలియ.
- సీ. శ్రీమహాదేవు నాఁశ్రితపారిజాతంబు, నాతపఃఫలముచం • దమునఁ బడసి
బహుకాల మద్దేవు • పాదపద్మంబులు, సేవించియు నభీష్ట • సిద్ధి గనక
కడు లాఘవము నెందఁ • గాంచుట నివ్వడు, కమలాక్షులార యా • కష్ట మొందె
నర్యేశ్వరుండు ప్ర • సన్నుఁ డయ్యెడువిధం, బెఱుఁగుదురేని నా • కెఱుఁగఁ జెప్పు
గీ. డట్ల యొనరించి యాకరు •ణాంబురాశి
దయకుఁ శాత్రుంబ నగుదుఁ ద • థ్యంబు గాఁగ
నామహాన్న తుఁ జూడని • యట్టినిమిష
ములు యగములట్ల తో • చె నోలలనలార. 159
- గీ. డాచ నేటికి నాయభీ • ష్టంబు మీకు
నెఱుఁగఁ జెప్పెద దృఢముగాఁ • దెఱవలార
తనువుఁ బ్రాణంబు నతనిసా • మ్యని తలఁచితి
నవ్విభుని నన్నుఁ గూర్పు • డుపాయ మరసి. 160
- గీ. తరుణశశిమాళికగుణాసు • ధారసార్ద్ర, సాదరకటాక్షజాలముల్ • నాదుమేనఁ
గలయఁ బ్రసరించినపుడ యా • యలరువిల్లు, తాప మెల్లను దీఱు • దథ్యంబుగాఁగ.

చ. అని తనవాంఛితంబు తెఱఁగఁ గంతయు నన్నలితాయతాక్షి దె
ల్పిన విని వారు డెందమునఁ • బేర్చినచింత నగాత్మజాతకుఁ
వనరుహబాణవేదనని • వారణ మొందఁగఁ గోరి చాల నే
ర్పన శిశిరోపచారములు • పూని యొనర్చి రనేకభంగులకా. 163

వ. అంత.

163

సీ. ఆలీసహస్రకృతానేకశిశిరోపచారశతంబుల • శైలరాజ
పుత్రిమనంబునఁ • బూడమినమస్మథ, వేదన యడఁగక • వృద్ధి మొంద
నప్పర మేశ్వరి • యత్యంతిహృద్యమై, స్మరకోటిలావణ్యసదన మగుచు
నఖలయోగిధ్యేయ • మైనసదాశివు, మూర్తి మనఃపద్మ • మునను నిల్చి
గీ, యతని నాపాదమస్తకం • బాసతోడఁ, గనుఁగొనుచు సంతసిల్లుచు • వినయమధుర
సరససంభాషణంబులు • నలుపుచు నతి, గూఢవర్తనమున నుండఁగూర్చి వెలయు.

వ. ఇతైఃతంగున.

165

సీ. గిరిజాత యయ్యవసరమునఁ బూర్వదృష్టం బైనశివునిహంపంబుఁ దలఁచి
యంతటనుండి మహాదేవుఁ డెన్నండు, తనుఁ బెండ్లియాడునో • యనుచు నతని
సౌందర్య మెన్నుచు • స్వస్థత నిదురింప, కలరుఁగై దువజోదు • వలకుఁ జిక్కి
యమృతకల్పంబు లా • నాహారములమీఁద, నరుచి జనింపంగ • నాత్మనఖులఁ
గీ, దనయభీష్టంబుసాధింపుఁ డనుచు బ్రార్థ, నంబునల్పుచు విరహోష్మ • నలఁగిబయలు
గొఁగిలించుచు సొలయుచు • యౌధ రేంద్ర, తనయ యిట్లు లేకాదశ • దశల నెనసె.

వ. అప్పుడు.

167

చ. తమశిశిరోపచారములఁ • దామరసాక్షికిఁ బుష్పబాణతా
ప మధిక మాటఁ గాంచి మది • వందురి యమ్మహానీయవృత్తముక
హిమగిరినాథుతోఁ దెలుప • నిచ్చఁ దలంచి సఖిమణుల్ ససం
భ్రమముగ నేగి యేకతమ • భామినిచర్య లెఱుంగఁ జెప్పినకా. 168

మ. మదిలోఁ దాపమునొంది పుత్రికడ కమ్మాన్యండు వే వచ్చి యా
మదిరాక్షిమణిదేహకార్యము మనో • మాంద్యంబు శర్వానురా
గదయావీక్షణభావల నైలిసి య • క్కంజాస్యతో నిట్లనుక
హృదయగ్లాని దొరంగు నీ దగుమనో • భీష్టంబు చేకూరెడుకా. 169

శా. తల్లి నీమదిలోఁ దలంఛినమహా • తాత్పర్య మిన్నా క్లంకుం
దెల్లం బయ్యె మదీయచిత్తమున క • ద్దేవుండు నీకోర్కి య

త్యుల్లాసంబున సంఘటింపఁగలఁ డీ * పుద్గన్మనోజార్తిచే
నుల్లం బంతయుఁ గంద వందఁ బని యే * ముత్ఫుల్లపద్మేక్షణా.

170

క. భవదుపచారంబుల దుర్భవభయసంహారి యైన * భవదేవుఁడు పా

భవపూర్ణుఁడు విజితమనో, భవుఁ డెంతయుఁ దుష్టుఁ డయ్యె * బాలిక తొలుతఁ.

ఉ. కావున భక్తవత్సలుఁడు * కాంచనశైలశరసనుండు స

ద్యావ మెలర్పఁగా నతిముదంబున నిన్ను వివాహమా నిజం

బావనజాతసంభవుని * యాత్మజమాట యనత్య మానె రా

జీవదళాక్షి యూటడుము * చిత్తమునకొ దృఢనిశ్చయంబుతో.

172

గీ. తనయ నీ వేమి చెప్పిన * దాని నేను, పూని కావించు శంకరు * నాన యిపుడు

సందియములేదు నీమనఃస్పృశిజమునఁ, దలఁచినతలంపుఁదెలుపఁగా * వలయు వేగ.

క. అని జనకుం డడిగిన న, వ్యవహదశనేత్ర శైల * వద్యునితో ని

ట్లనియె సదాశివురూపం, బున నామానసము నిలిచె * భూధరతిలకా.

174

నీ. ఆమహాత్ముఁడు నిజోద్యత్త పోనియమభం, గం బయ్యె ననుచు నం * గజుని గినిసి

యయ్యాశ్రమము వీడి * యాశ్రమాంతరమున, కరుగుటకానినా * యందు మున్ను

గలుగువాత్సల్యంబు * వెలితి చేసినవాడు, గాఁడు నన్నిటమీఁదఁ * గావఁ గలఁడు

గావున నెప్పుడో * నావాంఛితము దన, దివ్యచిత్తంబునఁ * దెలిసి వేగ

ఆ, నాదరించు నన్ను * నఖలేశ్వరుం డది, యట్టు లుండె నిప్పు * డితనిఁ గుఱిచి

తపము సలుపవలయుఁ * దడయక సెలవు నా, కిమ్ము ధారుణీధ * రేంద్ర) నీవు.

గీ. అనిన విని యత్తుపారశై * లాధినేత, దనమనంబున కమ్మాట * తద్దయు నవి

సహ్య మైనను నిజతనూ * జాతమహిమ, యమ్మహాదేవిదృఢనిశ్చ * యమ్ము తెఱఁగు.

క. ఎఱుఁగుకొ గావున ధైర్యము, వఱలఁగ నద్దేవిపూన్కి * వారింపక నీ

యఱునట్ల చేయు మని యే, డైట ననుమతి యొసఁగె దనదు * దేవియుఁ దానుకొ.

వ. ఒసఁగి కూఁతుం గొఁగిలింఁచుకొని పరమాదరంబు మెఱయఁ బ్రియంబున ని

ట్లనిరి.

178

గీ. పరమకల్యాణి నీవు దుఃస్కరతపంబు

వలన శంకర్క ననురాగ * వంతుఁ జేసి

యమ్మహాత్మునిదయకుఁ బా * త్రమ్మ వగుము

మాకు నిది సమ్మతంబు ము * మ్మాటి కైన.

179

వ. అని తమతనూజాత యైనగారిదేవితపఃక్షేపంబునకు సహించనివార లయ్యును

మేన కాహిమవంతులు తవీయనిశ్చయం బనివార్యం బని ధైర్యంబున ననుజ్ఞ

యొసంగిన నద్దేవి పితృచరణంబులకు నమస్కరించి వారిచేత దీవనలు గొని జయ విజయాఖ్యం బైనసఖిద్యయంబు దనతో నరుగుదేర నాహిమపచ్చిఖరంబులలోన గారీశిఖరనామంబునఁ బ్రఖ్యాతం బైనయొక్కశిఖరంబునకుఁ జని యం దనుప మనియమంబున సచ్చటిమునులకుఁ బరమాద్భుతంబుగాఁ బరమేశ్వరుండు దనకుఁ బతి గావలయు నని మనంబునఁ దలంచి.

180

క. పంచాగ్ని మధ్యమున న, పంచాననమధ్య ఘనతఃపం బానరించెన్
బంచముఖదేవుఁ దలఁచుచు, మించినవేనవితటిన్ సమిద్ధనియతితోన్.

181

వ. తదనంతరంబ.

182

క. పావృట్కాలంబున నా, ప్రావృడ్ధననీలకచ తఃపం బానరించెన్
బ్రావృడ్డలధరకంధరు, భావంబున నిల్చి బట్టబయల దృఢమతిన్.

183

వ. మఱియును.

184

క. శిశిరర్తునమయముల నా, శిశిరనగతనూజ తపము * చేసె నృదిలోఁ
బశుపతిని వరింప నహ, ర్నిశముం గంఠప్రమాణానీరములోనన్.

185

వ. అమృతహదేవిశరీరాతిసాకుమార్యంబును నవార్యధైర్యస్థైర్యంబులును నితరదుష్కర
మహాతపఃక్షేత్రసహిష్ణుతయుఁ గాంచి సమస్తబృందారకమహామునిసందోహంబు
లద్యుతానందంబులతో సంస్తుతించుచుండె నట్టియెడ.

186

ఉ. ఆయగకన్య తన్ను హృదయంబున నిల్చి సమగ్రనిష్ఠతోఁ
జేయుమహాతపంబునకుఁ * జిత్తము హర్షతరంగితంబు గా
నాయహిభూషణం డతిదయానిధి గావున నత్తపోనిధి
జాయుగ వచ్చె దన్యతిదృఢత్య మెఱుంగఁగ బ్రహ్మచారి యె.

187

వ. ఇత్రైఱుంగున జగత్త్రయసౌందర్యంబు మూర్తీభవించి కనుపట్టినట్లు సకలధర్మ
సముదాయం బేకీభవించి పాడచూపినట్లు వినయాదిసుగుణసందోహంబు దేహం
బు ధరియించి యెదుట నిల్చినట్లు సమస్తవిద్యాకలాపంబు రూపంబు వహించి
గోచరించినట్లు లఖల తేజస్వితేజస్సముదయంబులు గాత్రసంపన్నంబై నేత్రంబు
లకు సన్నిధిచేసినట్లు బహుకాలసందితనిజతపఃఫలం బైనశ్రీమహాదేవుండు బ్ర
హ్మచారివేషంబున భావిగార్వాస్థ్యోచితంబుగా సాక్షాత్కరించిన పవిత్రయసంభా
మంబుగాఁ బ్రత్యుత్థానంబు చేసి ప్రణామపూర్వకంబు లైనయననార్ఘ్యపాద్యాది
వివిధోపచారంబుల నత్యంతసంతృప్తునిఁ జేసిన సమ్మాయాచటుండు కుశలప్రశ్న
పూర్వకంబుగా నద్దేవిదేహసాకుమార్యంబును దదనుచితం బైనతదీయతపశ్చ
ర్యాక్షేత్రంబును బలుమాఱు నుగ్గడించి యోనెలంత శాంతిదాతులు వూని

యింతయలంత నుండ నేల నీమనోరథంబు వినవలయుఁ దెలుపఁ దగునేని దాఁ
 పక తెలుపు మనిన నమ్మంజుభాష నిజాభిలాషం బున్నరూపున నెఱింగింపు మని
 వయస్యాతిలకంబునకు నయనసంజ్ఞ నాజ్ఞయిచ్చిన నబ్బలిక యీశైలకన్యక
 కాలకంధరు వరింపం గోరి యారీతి సమ్మగ్ధైర్యంబున నుగ్రతపంబు నేయుచు
 న్న దని నిజంబ విన్నవించిన నాకవటబ్రహ్మచారి పకపక నవ్వి యోహాఁ చాలుఁ
 జాలు మేలు మేలు! బాలా యాలీల బేలవై యేల యింతజాలిం బడియెద విది
 యెంతవెంత యింతయైన గుణదోషచింత లేక యాదోషాఁర శేఖరుఁ బెండ్లియాడ
 గోరెడ వతనికులగోత్రంబులు జ్ఞానునీయంబులుగా విచారించి కాంక్షించితో
 జగంబున నెవ్వారలు తత్కులగోత్రంబు లెఱుంగరు? కలిమి విచారించి వాంఛ
 చేసితో యాతఁ డాదిభిక్షుం డగుట నీవును నెఱుంగుదువు బలిమి విచారించి
 యిచ్చయించితో భస్మానురుండు వెంట నంటి తఱుమ నతండు పలాయనంబు
 నెందుట లోకప్రసిద్ధంబు ధార్మికత్వంబు విచారించి యపేక్షించితో యాధూ
 రావతంసుండు నిర్వహించినఘనకార్యం బతండు చేతులఁ దాల్చినకపాలపాత్రయు
 శిట్వాంగంబు నిప్పటికిఁ దెలుపుచున్నవి భూషణసారస్యంబు విచారించి యభిల
 షించితివో భూత్కార ఘోరంబు లైనయాశీవిషవారంబు లతనిశరీరంబునఁ గర్ణ
 పూర కేయూరహారాదులై సింగారంబున నలంకరించుచున్నవి సహాయసౌమ్య
 వంబు విచారించి సంతోషించితో యెప్పుడు నతం డసంఖ్యాతభూతవ్రాతనమే
 తుండై యుండు శివశంకరాదితదీయసౌమ్యనామంబులు విచారించి యనుష్ఠిం
 చితో యందుల కేమి భీమాగ్రాదినామంబు లతనికి రూఢంబు లైనవి యాజ్ఞ
 వంబు విచారించి తత్సంగత్వం బంగీకరించితో యతనిపలుకులఁ దేనియయుఁ
 గుత్తుక విషంబుఁ గలిగియుండు నతనివిహారస్థానయోగ్యతయు సంగరాగరమణీ
 యతయు విచారించి సమ్మతించితో భూమిజను లెద్దాని నమంగళం బని ప్రసం
 గింతు రట్టిపితృవనంబునఁ గ్రీడింపుచుఁ దచ్చితాభిస్మంబు మేన నంతల ననూనం
 బుగాఁ బూయుచుండు నింక నెక్కవిశేషంబు కలదు వినుము తన కున్నచిన్న
 తనం బెల్లవారికిఁ దెల్లం బైనదియ యేమి నెప్పుడు నతం డిప్పటికి మొలకు
 పలువ గట్టికొనండు సదారుధిర్ద్రావ్యంబు లైనసామజశార్దులచర్యంబు లతనికి వల
 సినప్పుడు పరిధానప్రావరణంబులు లోకంబున సాంసారికులకు నెక్కవృష
 భంబు భవనంబున నుండరా దని పెద్దలు వలుకుదురు తనయింట నెన్నటికి
 నెక్కవృద్ధోక్షంబె యున్నది గాని రెండవయది లేదు దాని నెక్కి యిచ్చవచ్చి
 నచోటికి వచ్చుచుఁ బోవు చుండు నెక్కరహస్యంబు గలదు నీకు దాఁపనేల

చెప్పెద సుప్రసిద్ధం బైనదారిద్ర్యతస్కరాధిపత్యంబులకుఁ దోడు నటవిటగాయ
కవిద్యలు నతనికి సమగ్రంబుగాఁ బరిచితంబు లని పెక్కుచోటుల విన్నవాఁడ
నిమ్మాట నీమనంబుననే యుంచుము నీవు శరీషపుష్పసుకుమారశరీర వతిశోమల
హృదయ వనేక సుగుణమణిగఁజేవధి విట్టిసీకు నాస్థాణునకు నెవ్విధంబున సాంగ
త్యంబు పొసంగు నిటువంటియనుచితం బైనకోరిక గోరఁదగునే యని మఱియు
ని ట్లనియె.

188

మ. అలరుంజోడిరొ యింక నైనను లలాటాక్షు నివహంబు గాఁ
దలఁపుక జేయక రూపము నిర్భవముక • దాక్షిణ్యముం దేజముక
బలముక బ్రాయము నాభిజాత్యముఁ గళాప్రాగల్భ్యముం గల్లుచ
న్నలఘుప్రాధి వరింపరాదె తగనే • యబ్బాక్షి నీ కిన్నిటక.

189

వ. అని సాశ్చిప్రాయంబుగాఁ బలికిన నావర్ణిశ్ఘామణివాక్యంబులు విని యావరవర్ణిని
మహాపురుషనిందావాక్యశ్రవణంబున విస్తయజగుహృదయంబులు మనంబున
ముప్పిరిగొనఁ గరాంబుజయుగంబునఁ గర్ణద్వయంబు గప్పి యోహో చాలుఁ
జాలు నింతయతిసాహసవాచాలత్యంబు దగునె నీవు బ్రాహ్మణుండవు గావున
నింతవట్టు పైరించితి మింక నిటువంటిమాట లాడితేనిఁ జాల నెప్పమి వచ్చు
నని మఱియు ని ట్లనియె.

190

క. లోకజనసమానునిఁగా, శ్రీకంఠునిఁ దలఁచి నింప • సేయఁగఁ దగునే
యీకరణిఁ దన్మహిమ భాషాకాంతున కైనఁ దెలియ • శక్యమె విప్రా.

191

చ. అతనికృపాకటాక్షులవ • మంది కదా విధివాసవాదిక
క్రతుభుజు లెల్లఁ దత్తదధికారము లందిరి భూసుపర్వ త
ద్వితమహాత్వముం దెలిసి • వేదము లైనను నన్నుతింప లే
వితరులు దక్షులే తలఁప • కిట్లు భవాదృశు లాడఁగూడునే.

192

నీ. ఆమహాత్ముఁడు దన్ను • ననిశంబు భక్తితో, సేవించుఘనుల రక్షించు పెంత
సద్భక్తితో నైన • సాధ్యసంబున నైన, నవశత నైన హాస్యమున కైనఁ
దనపేరు నెడివినంతన కిరాతుల నైన, శబరుల నైనను • జడుల నైనఁ
గితవుల నైనను • పతితుల నైనను, శ్వపచుల నైనఁ బావనులఁ జేయు

గీ, పరమపావనమూర్తి యాభవ్యకీర్తి
యతనివనులును వేషంబు • నాహ్వయములు
నార్యసంస్తుత్యములు మహిమాస్పదములు
వానియాభాత్య మెఱుంగ నీవశమె విప్ర.

193

- క. భూసుర వేషివి నిక్కపు, భూసురుడవు గావు నీవు ♦ భూసురు డైనా
వేసర కిటు దూషించునె, యానర్వేళ్ళరు మహేశ ♦ నతిసాహసుడై. 194
- వ. అని పలికి వెడవెడ నలుక వాడమిన నడంచుకొని నఖిలిలకంబునుం గనుంగొని.
క. చెలి యీ బాహ్మణు నిచ్చట, నిలువక గెంటింపు మింక ♦ నిలిచిన బలుకు
జులుకనిపలుకులు ధూర్త జనులసహవాసంబు మానిననుల కర్తంబే. 196
- గీ. పిన్న యైనను బుద్ధిచే ♦ బెద్ద యనుచు, నెఱుంగ కిటువచ్చితిమిగాక ♦ యితనిచర్య
యిట్టి దగునేని మన కేల ♦ యిచటనిల్వ, ననుచు దిగ్గున లేవంగ ♦ నల్ల నగుచు.
- ఆ. నాతి నీతపంబునం గొనివైచిన, దాసు నెపుడు నీదు ♦ తలఁపులోన
మెలఁగుచున్నవాని నలిగి ♦ యీవిధమున, బరుషభాషణములు ♦ పలుకఁ దగునె.
- క. పెటవాడఁ గాను చెలి న, న్నెఱుంగవె నీవాడఁ జూడు ♦ మిప్పు డనుచు నా
కఱకంతుఁడు నిజరూపము, తెఱవకుఁ గాన్పించి పట్టె ♦ దేవీకరమున్. 199
- చ. అపుడు భయంబు లజ్జయును ♦ హర్షము నాత్మక బెనంగొనంగ నా
చపలవిలోచనామణి సఃసంభ్రమయై యెటుపోవ నిల్వఁగా
నిపుణత లేక కంపమున ♦ నిష్వేరపాటును గల్గి యాపురా
ణపురుషుఁ జూడ నోడి వడనం బటు వాంచి మొగిడ్చెఁ జేతులన్. 200
- వ. అపుడు. 201
- క. కరుణాకరుఁ డగుశంభుఁడు, తరుణీమణి బుజ్జగించి ♦ తడయక నిన్నున్
బరమోత్సవములతోడన్, బరిణయమయ్యెద నిజంబు ♦ వద్దదళాక్షీ. 202
- గీ. ఇన్నిదినములు ననుఁగూర్చి ♦ యివ్వీధమున, బరమదుష్కరతపమున ♦ బడలుచున్న
నిన్ను పేక్షించినట్టినా, నేర మిపుడు, సైచి మొగమెత్తి దయఁజూడు ♦ చంద్రవదన.
- నీ. నీబెక్కుజూపులు ♦ నేర్చిన దని కురంగంబుఁ దాల్చితిఁ గదా ♦ కంబుకంఠి
నీయూరురీతి నెఱ్ఱి కఁ గాంచె నని భుజం, గమముఁ దాల్చితిఁ గదా ♦ కమలగంధి
నీనెన్నుదురుసాటి ♦ జానందె నని యర్థ, చంద్రుఁ దాల్చితిఁ గదా ♦ చంద్రవదన
నీమందహాసకాంతిఁ బొసంగె నని గాంగ, ఝరముఁ దాల్చితిఁ గదా ♦ జలదవేణి
- గీ. యిట్లు నామది సీహావ ♦ మెనసియుండ, నేను నినుఁ జూడ నిట వచ్చు ♦ టెంతవంత
నాటిసీసేవ మఱవంగ ♦ నావశంబె, కల్పకొటుల కై న నోకలువకంటి. 204
- గీ. ముదిత నాలోచనచోర ♦ ములకు నీదు, వదనరాకాశశాంకుని ♦ వలన బాడము
మందహాసచంద్రికల నమందలీల, దృష్టి గావింప కిటు మోము ♦ ద్రిప్పు దగునె.
- నీ. నేంబు దలఁచి దంఁడించెదవేని లోలాక్షీ నీ కొకసమయంబు రాదె
యప్పుడ మదనభూతావేశ ముడుగంగ, గసిడిఱ గీలడ ♦ విసురాదె

తేజవ సీమదివగ ధీః జాటుక్కున, నునుమోవి మొసపంట ధీః నొక్కరాదె
యలుక ధీఃగ మోహానాంగి కశోరవత్తో జయుగ్మంబునఁ ధీః గ్రుమ్మరాదె
గీ, కుసుమోమలి పైపయి ధీః నెనగుకనరు, ధీః బాహుపాశముల బంధించరాదె
పిదప దయచేయరాదె సమ్మదముమీఁక, దరుణియెన లేనియధరామృతం బొసంగి.

క. భవదీయకర్తగహణో, త్వవమునకుఁ బ్రియత్న మిపుడు ధీః సత్వరముగ నో
ధవళాక్షీ చేసెద నని, యువతీమణి సధికపమ్మదోదధిఁ దేల్చెన్. 207

వ. ఇట్లు శైలరాజనందనం బరమానందకందళితహృదయారవిందం జేసి యచ్చటఁ గదలి
నిజనివానంబుఁ బ్రవేశించి. 208

పంచచామరము. కృపాతరంగిణీశుఁ డభ్రకేశుఁ డాత్మలోఁ దుషా
రపర్వతాత్మజామణీకఁ రిగ్రహేచ్ఛ హేచ్ఛగా
నెవంబునం దలంచినంత ధీః నిల్చె దత్తణంబునన్
దవస్వినప్తకంబు సాదృశ్యతంబుగాఁ బురస్థలిన్. 209

వ. ఇతైఃటంగునఁ దపోనిష్ఠాగర్విష్ఠు లై నవనిష్ఠాదినప్తర్షిశ్రేష్ఠులు తమమీఁదియనుగ్రహతిశ
యంబున స్మరణమాత్రంబున నన్నిధికి రప్పించినయన్ని లింపవంద్యచరణనిచరణాంబు
జంబులకు సాష్టాంగదండప్రణామంబులు చేసి చేతులు మొగిడ్చి యిట్లని స్తుతించిరి.

రగడ. జయజయదయారసవిశాలనయనాంభోజ, జయజయసదాభక్తజనగృహామరభూజ
జయజయ తపోధనసాన్వితాంబురుహమిత్ర, జయజయబ్రహ్మాదిసంస్తుత్యచారిత్ర
జయజయ విచిత్రరాజపరవర్సితవిహార, జయజయ కిశోరజలజాతరిపుకోటి
జయజయ సమస్తదివిషత్పాలనధురీణ, జయజయ వలక్షపుష్కరవిలోచనబాణ
జయజయోత్తాలకాంచనమహీధరచాప, జయజయత్రిపురసంక్షయకారణాటోప
జయజయశ్రుతిచతుష్టయశతాంగతురంగ, జయజయ దివాకరనిశాకరశతాంగాంగ
జయజయ తరంగిణీశ్వరభానురనిషంగ, జయజయ సమస్తభూచక్రదివ్యశతాంగ
జయజయ కరాబ్జవిలసద్బాలసారంగ, జయజయ జటాజూటసంగతవియద్గంగ
జయజయ పరీరఘునసారనిభధవళాంగ, జయజయ విలోచనకృశానుపతితానంగ
జయజయ జగత్ప్రయాశ్చర్యగరశగ్రనన, జయజయ గజాజినాచ్ఛాదనతమూల్లసన
జయజయమృకంకుతనుజాతరక్షణధుర్య, జయజయకృతాంతమదసంహరీకృతశౌర్య
జయజయాంగీకృతాష్టవిధమూర్తివిలాస, జయజయకృతాన్యదుర్జయషడూర్జనిరాస
జయజయ మహాబిలేశయకృతాలంకార, జయజయధారాదిషడ్భక్రీసంచార
జయజయమితపద్మజాండభాండాధార, జయజయ విలాసార్థసాంఖ్యయోగవిచార

జయజయాసారం సారసాగరపోత, జయజయ జగద్భరితః సత్కీర్తివిఖ్యాత
జయజయాస్మాప్రసాదో జడమానసాన్వాహితః జయజయమహాదేవః సౌఖ్యంనదాదేహి.

వ. అని స్తుతియించి దేవా దేవర దివ్యచిత్తంబున మమ్ముఁ దలంచినప్రయోజనంబు
దెలిసి యప్పనికి నాజ్ఞాపింపవలయు నిన్నెఱుంగున మామీఁదియగుగ్రహంబు స్రవ
టంబు చేసితిరి గాక యవాప్తచలకాము లై సమీ కేమిటఁ గొఱంఁ భక్తజనమన
స్సంతోషణంబై మీకుఁ బ్రయోజనం బట్లగుటఁ గర్తవ్యం బానతియిచ్చి మమ్ముఁ
గృతార్థులఁ జేయుఁ డనిన నమ్మహామునులకు నద్దేవతాసార్వభౌమం డి ట్లనియె.

క. జగదుపకృతికై యెప్పుడు, గగనంబునఁ దిరుగుతరణిః కరణిం గరుణా
జగదుపకృతికై మీ రిటు, జగతిఁ దిరుగుచుండు గాదె ధన్యతులారా. 213

సీ. అమృతాంశుకర్మణం బఖిలజగంబుల, కానందకర మైన యట్లు లివుడు
మీదర్శనం బప్రమేయతపశ్శీలు, రార మాకానందకారి యయ్యె
ననితరసాధ్య మైఁకట్టికార్యం బొక్కఁ, జాలసె దాని ఘటింపవలయు వేగ
గిరిసార్వభౌమండు ధర్మకీర్తి గాంచిన, హిమవంతునొద్దకు నెలమి సరిగి

గీ, మధితాంబుగాఁ గొన్ని మాట లాడవలయుఁ దత్కార్యపద్ధతిఁ దెలుపువాడ
వారిమాతెఱుం గెఱిఁగినవారు మీరు, సావధానంబుగా వినుఁ డాదరమున. 214

వ. ధర్మవిదులారా యనాశ్రమి యై యొకదినంబైనను గడపరా దనుమాట మిము
బోఁటిపెద్దలు వలుకుచుందురుగదా యటుగావున భద్రచరిత్ర యగునద్రరాజపుత్రిం
బాఁగిహాణంబు నేయవలయుఁ దొల్లి వైరాగ్యంబున నేను దపంబు సలుపునమ
యంబునఁ దనతండ్రిపంపున నచ్చటికి వచ్చి యమ్మచ్చెకంటి నాయుచ్చకు వచ్చు
నట్లు బహుకాలం బనేకవిధపరిచర్య చేసినది తదీయశీలంబును శుభలక్షణంబులును
నామీఁదిమక్కువయును నాఁడు కొంత యెఱింగినవాడఁ బదంపడి క్రించుదనంబున
మదంబు మించి పూనిక వహించి వంచన గావించి మదిఁ గలంచుటకుఁ బొంచి
వచ్చినయిండువిత్తునిఁ గోపించిచూచితి నప్పుడు మత్సరంభంబుఁ జూచి యాచకిత
హరిణాక్షి చకితవృద్ధయై జనకునొద్దకు వచ్చి యచ్చట నుండ నొల్లక తదను
మతి వడసి తదీయశిఖరంబున నుగ్రతపంబు నేయుచున్నది యానార్యవతంసంబు
సలుపుననివార్యజగదాశ్చర్యకరతపశ్చర్యలు గని యార్యవతంసంబు లెల్ల నార్య
యని కొనియాడుచున్నవా రదిగావున శమవంతులారా మీరు హిమవంతునిశాం
తంబునకుం జని కుశలప్రశ్నపూర్వకంబుగా హైమవతీవై వాహికప్రసంగంబు సుసం
గతంబుగాఁ జరిపి తదనుకూలంబుగా మేనకాదేవిసన్నిధి నతనితో సంభాషణంబు
గావించి యయ్యుద్దఱకు మనఃపరితోషణం బొనర్చి సత్వరంబుగా శుభకార్యంబు

సంఘటింపుం డని చెప్పి వేగంబ యిచటికి రావలయు మీయంతఃకమహానుభావులు
చేయంబూనినకార్యంబు సఫలం జాటకు సందియం బేమి యని యానతిచ్చిన సం
తోషితాంతరంగులై యమ్మునిపుంగవు లట్ల కాక యని యచ్చటఁ గదలి పుష్పతనా
ర్వభౌమునిమందిరంబు ప్రవేశించి యుచితప్రకారంబునఁ దత్సందర్శనంబు నడపి సపరి
వారుండై యతం డొందెనునానాన్యపాద్యాదివిశేషార్చనంబునఁ బత్మంజరమ్మ
దంబు నొంది రవ్వడు వసిష్ఠమునిబృందారకుం డందఱయచుజ్ఞఁ గొని యిందుభయ
సం దేశంబు దెలుప నుద్యోగించి తొలుత సమయోచితంబుగా నన్యోన్యకులప్ర
శ్నోత్తరంబులు జరపి విమ్మట నో శైలరాజ భవత్కుమారిక యిపు డెచట నున్నది
మన్ను కొన్ని దినంబులు ఘాణాశ్రమంబున సదాశివునకుఁ బరిచర్య చేసి మండి
యిచ్చటికి వచ్చిన దని విన్నవారము తచ్చర్చితంబు విసవలయు నెఱింగింపు మనినఁ
గించిలజ్జావసతవదనుండై యతండు మహాత్ములారా తపోమహత్వంబున లోకత్రయ
వర్తనంబు కరతలామలకంబుగాఁ జూచుచున్నమీకు సపరిజ్ఞానం బించుకంత గలదె
యైనను మీరు నామీదివాత్సల్యంబున నిచ్చటికి విజయంచేసి మాయోగక్షేమంబు
లరయుటవలన మన్మందిరంబు పవిత్రం బయ్యె సఖిలక్షేయంబులకు నేను భాజ
నంబనై సమానులలో నుత్తమశ్లోకుండ నైతి నివ్వడు మీరాజ్ఞయిచ్చినప్రశ్నంబు
నకు సదుత్తరంబు విన్నవించెదఁ జిత్త గింపవలయు.

215

గీ. తొల్లి యొకనాఁడు నారదుం ఁ డుల్ల మలర, సచటి కేతెంచి నాతోడ ఁ నిష్ఠగోష్ఠి
నలుపుచు మదంకమునఁ జెల్వఁగులుకునాడు,తనయఁ గన్గొని భావివృత్తాంత మరసి.

క. ఈమానిని యమృతాంశుశిరోమణి కర్ధాంగ మగుచుఁ ఁ బ్రోన్నతి గాంచుక
నామాట వేదవాక్యము,గా మదిలో నమృతవలయు ఁ ట్లేధరమాళీ.

217

వ. అని తనయమహత్వంబు కొంత చేటపడిచి.

218

క. పరిచర్యార్థంబుగ న, త్రుణ్ణేందువతంసు నెద్దఁ ఁ దడయక నీ వీ
హరిణాక్షి నుంచిర మ్మోగిరివర నామాట చిత్తఁగింపు వృథముగఁ.

219

అ. అనిన నట్ల కాక ఁ యని కన్యఁ దోడ్కొని, యమృతాంశుఁ డున్నఁచట కిరిగి
వినయ మొనర నతనిఁ ఁ గని ముని చెప్పిన,యట్ల యామృగాక్షి ఁ నచట నునిచి.

220

సీ. మరలివచ్చితి మునీశ్వరులార మఱికొన్ని నాళ్లకు మదనుఁ డంధకవివక్షు
భంగింపఁ జోయి తత్ఫలనేత్రాగ్నిచే, సమసినపిమ్మటఁ ఁ జంద్రధరుఁడు
నచ్చట లేచి స్థలాంతరంబున కేగె, సంతట భయమందుఁనక్కమాది
నే నిటఁ దోడ్కొని ఁ నెమ్మి వచ్చితి సంతఁ, దపము నేయంగఁ జిత్తమునఁ దలచి

గీ, మాకు నెఱిగించి మే మెంత * మాను మన్ను, జెవిని బెట్టక నాదగు శిఖరచయము.
 లోన నొక్కశృంగమున నఁనూనన్దిష్ట, వ్రతము చెల్లించుచున్న దఁవ్వనరుహాక్షి.

గీ. అన్నిదినములు పరిచర్య * యాచరించి, మృమనివలనఁ బ్రసాదంబు * వడయనైతి
 నాదుసౌజన్య మేల సౌంధర్య మేల, యని మనంబునఁ గుత్సించు * నలరుబోడి.

చ. అనిశము నమ్మహాత్మునిమహాత్వ మెఱిగినసజ్జనుల్ దయా
 వననిధి భక్తవత్సలుఁ డఁవారిగ దీనులకోర్కు లెల్లఁ బ్రీ
 తి నొనఁగువాఁ డటంచు వినుఁతింతురు తత్పరిచర్య గోరుచు
 స్ననను నొకానొకప్పు డయిఁనకా మది నేల తలంపఁడో యనుకా. 223

గీ. మీరు సకలంబు నెఱిగినవారు గాన, మిమ్ము నడిగెద సజ్జనమిత్రులార
 తెలుపుఁ డబ్బాళికామణి తలఁచుకోర్కి, సఫలముగ నెన్నఁ డొనరించుశంకరుండు.

వ. అని తదాగమనప్రయోజనంబున కనుకూలంబుగాఁ బలికినహిమవంతినిపలుకులకు
 నందఱుమును లానందించి మందస్మితసుందరముఖారవిందు లై రవ్వడు వసిష్ఠుం
 డతని కిట్లనియె. 225

ఉ. నీకు మనఃప్రియంబుగ వినిర్మలకీర్తి నదాశివుండు పా
 శౌకరణోత్సవంబున ఘనాఘనవేణి భవత్తనూభవకా
 జ్ఞోనఁగాఁ దలంచి మముఁ * జెచ్చెర నిప్పరిపాటిఁ దెల్పుగా
 మికడ కర్థి బంఁజ దరమే వినుతింపఁగ నీదుభాగ్యముకా. 226

నీ. ఇదమిత్ర మని నిర్ణయింపఁ దరంబు గా, దేమహామహునిసమిద్ధమహిమ
 యా బహ్మకీట మీయఖలచరాచరం, బాదలఁ దాల్చు నేయధికునాజ్ఞ
 తును ఏష ఏవ శక్తు మకర్తు మన్యథా, కర్తు మకాకీర్తి యేఁఘనునిసామ్ము
 సకలసురాధీశమకుటరత్నార్చు లేభవ్యనివదనఖప్రభలఁ బెనఁగుఁ

గీ, బరమయోగీంద్రహృత్పద్మపద్మమిత్రుఁ, డాదిమధ్యాంతరహితం డఁనంతవిభవఁ
 డామహేశ్వరుఁ డెల్లఁ డై నవుడ నీకు, సరి గలరె యందు వెదకిన * శైలరాజ. 227

క. నీ విటఁ గూతుకా దోడ్కొని, వే వచ్చిననాటనుండి * వేవిధముల నా
 భావజ్ఞఁ తన కొనర్చిన, సేవావిధ మెన్ను నతఁడు * చిత్తములోనకా. 228

చ. సుసిరుహాక్షి సేయుపరిచర్యకుఁ జిత్తమునకా బ్రమోదముకా
 బొరసియు నాలతాంగికఁ బ్రభూతముదం బొనరింపనైతి నా
 సునవచోవిలాసముల * సాదరదృష్టల నంచు నమ్మహే

శ్వరుఁ డెదఁ గుందుఁ బూర్వనిజచర్య దలంచి సవిస్మయాత్ముఁడై. 229

- శా. సర్వజ్ఞం డఖిలాశ్రితప్రజవివశ్చన్తంహరి యద్దేవుఁ డా
పర్యేందూపమవక్త్ర డెందమునఁ దక్షఁ భావించుచుకా దేవగం
ధర్వర్షిప్రవరాద్భుతావహతపోఁభారేయ యై యున్ని దా
సర్వంబుకా మము నిట్లు పంచునపు డోఁశైలేంద్ర తెల్పెకా దయకా. 230
- గీ. తనయనుగ్రహమంబుజోఁద్భవుఁడు మొదలు, గాఁగఁగలుగునురోత్త ముల్ గాంక్షనేయ
త్మాధరోత్తమ భవదనుఁగ్రహమునీదు, భాగ్యమునఁగోరుచున్నాఁడు భర్గుఁడివును.
- క. కావున భవత్తనూజకా, దేవోత్తముఁ డైనవామఁ, దేవుఁ కెలమికా
వేవేగ నొనఁగి పెండిలి, గావింపు జగద్ధితంబుఁగా గిరివర్యా. 232
- క. మారాక పశీక్ష్మించుచు, నారాజవతంనుఁ డుండు నలు గా వ్రన శృం
గారనిధానము నీనుత, సారగూఢోదారఁ జూచి చనఁగా వలయుకా. 233
- ఆ. ఏము దెలిపినపుడఁ యిట వచ్చు శంభుండు, దపము పండె నింకఁ దడయ నేల
కుధరమాళిఁ దోడుఁకొనిరమ్ము నీకూఁతుఁ, బిలువఁ బంపు బంధుఁబృందములను.
- మ. అని మానీంద్రులు వల్క శైలవిభుఁ డఁత్యానందముకా బొంది బా
గ్యనిధానం బగుకూఁతుఁ జేరి యలవృత్తాంతంబు విన్పించి ప్రా
ర్థనతోఁ దోడ్కొనివచ్చి యాఘనులకుం దండప్రణామంబు చ
య్యనఁ జేయించిన వా రొనంగి రపు డయ్యబ్జాక్షికే దీవనల్. 235
- వ. అట్లు దీవించి యమ్మహాత్ము లమ్మానినితో నిట్లనిరి. 236
- గీ. అధికదుష్కరనియమంబు లాచరించి, యతిమ్మదలగాత్రి నీ వింత యలయ నేల
సకలజగములఁ దనకనుసంజ్ఞ నిలుపు, మేరుధన్వి నీకనుసంజ్ఞఁ గోరుచుండు. 237
- వ. అని మఱియును. 238
- నీ. తల్లి నీ విటమీఁదఁ దైలొకవ్యసంపూజ్య, చరణాబ్జుఁ డగుమహేశ్వరునిఁ గూడి
యఖిలభద్రములకు నాలవాలంబు నై, యద్దేవునర్థదేహంబ వగుచు
నాశ్రితు లగుమమ్ము ననిశంబు నాత్మలోఁ, దలఁచి సంరక్షింప వలయు నిదియ
మావిన్నపంబు నీమానసంబున నిడి, మఱవకు మనిన సత్రైవ లబ్ధి
- గీ. నాననము వాంచి కేలోడ్చి మానముద్రఁ, జెంద బాలే తవాభీష్టసిద్ధి రస్తు
శీఘ్రమేవ యటంచు నఁచ్చిగురుఁబోడిఁ, గాంచి యందఱు భక్తి దీవించి రవుడు.
- వ. అంత నమ్మునులు హిమవంతుం గనుంగొని. 240
- గీ. ప్రీతితో విశ్వకర్మను బిల్వఁ బంచి, మితము లేకుండ వేగ నిర్మింపఁ బంపు
వివిధభవనంబు లీశ్వరుఁ పెంట వచ్చు, నమితగణయాధములు నిల్వ నర్హములుగ.

మ. పరివారాన్నితులై భవన్నగరికేఁ * బద్మాక్షపద్మోద్భవుల్
పురుహూతప్రముఖాష్టదిక్పతులు సంభోజాప్తశీతాంశు లీ
శ్వరునాజ్ఞక బరమప్రమోదమున భాస్వతౌస్పతి నేతెంతు రో
సరసాగ్రేసర వారికిం దగినపూజ లేవ్విడక జేయం దగుక. 243

క. సురగంధర్వోరగభే, చరకిన్నరయక్షసిద్ధఁచారణవిద్యా
ధరకింపురుషాదులు వత్తురు వారికి ముద మొనర్చు * తుహిననగేంద్రా. 243

చ. అనిన హిమాద్రిభర్త యటు * లయ్యెడు నే నన నెంతవాడ నో
ఘనమతులార యింతయు నకారణబాంధవుఁ డైనయాత్రిలో
చనునియన్మగహంబున నుసాధన మయ్యెడుఁగాక యాకృపా
వననిధితోడ నిట్ల తెలుప న్వలయు న్మనులార వేఁడెడక. 244

మ. అనుచుక భక్తి నమస్కరింప భవదిష్టావాప్తి వేగంబ యా
నని మోదంబునఁ బల్కి యిచ్చటితెఱం * గర్భేందుచూడావతం
సునకుక దెల్పెద మి మ్మనుజ్ఞ తుహినఁక్షోణీధరగ్రామణీ
యన నానందము నొంది లెస్స యటు నేయం గర్తలం చాడినక. 245

క. అతనిచే ననుమతి గొని, యాతాపసముఖ్యు లరిగి * యంతయు మదనా
రాతి కెఱిగించి రధికవి, నీతిసుధాతుల్యవాక్యఁనిపుణత వెలయక. 246

ప. ఇవ్విధంబున. 247

మ. మునిచంద్రుల్ దమపోయివచ్చినవని * నోదంబుతో విన్నవిం
చిన నద్దేవుడు వక్త్రపద్మ మలరక * జత్తంబు రంజిల్ల న
య్యనఘాచారులఁ బెక్కుమన్ననల నత్యానంద మొందించుచుక
వినయాఘ్యం డగునందికేశ్వరు దయ * స్వీక్షించి లేనవ్వునక. 248

క. ఇలఁ గలగోత్రంబులలో, వల బలవంతుండు చాల * బలఁగముచేఁ బు
ష్కలుఁ డలహిమవంతుం డ, తల్పలఘుయశుఁడు బాంధవమున * కర్ణుఁడుమనకుక. 249

మ. మనకుక బర్వతసార్వభౌమునకు నంబంధంబు లోకత్రయీ
వినుతంబై యిటు నేటికిం గలిగె తీవిం దత్పరీసత్తమం
బునకుక బోదము సర్వపారిషదులక * బాలొంద రప్పింపు చ
య్యన నందీ యని యాజ్ఞయిచ్చె శివుఁ డత్యంతప్రమోదంబునక. 250

క. మనసిబహునానతిఁ జ, య్యన వేత్రముఁ బూని నంది * యాగచ్ఛత్ర యం
చును దముఁ బిలిచినమాలీన, చనుదెంచె గణాధినాథఁసముదాయంబుల్. 251

క. చనుదెంచి నంది కేశ్వరు, మునుఁ గని తదనుమతి నర్హముగ శంకరుడ
ర్యసమునఁ దత్సంభావన, ననుపమ మగుముదము నెంది * రాగణాథుల్. 252

క. లెక్కయిడక శక్యము గా, దొక్కక్కగణాధినాథుఁడైగణములక
మిక్కిలిబుద్ధిబలము గల, యక్కమలోద్భవున కైన * ననఘచరితా. 253

వ. ఇవిధంబున నప్పర మేశ్వరుండు దనకుఁ బుత్రనిర్విశేషనిరవధిక ప్రేమాస్పదులై
చిత్తానువర్తులై నిజాజ్ఞ సకలలోకంబులయందు యథేచ్ఛంబుగా సంచారంబు
సలుపుచు దుర్జననిగ్రహంబును సజ్జనానుగ్రహంబునుం గావించుచున్న మహాను
భావులు మహాకాళుండును మహాకర్ణుండును గుంభోదరుండును నికుంభుండును
నీలగ్రీవుండును బన్నగాంతకుండును భైరవుండును గాలభైరవుండును స్వచ్ఛంద
భైరవుండును విశ్వఘన్మరుండును మణికంధరుండును గపాలవంతుండును మణి
మంతుండును గేతుమాలియు మకరలోచనుండును సోమకుండును నూర్ధ్వకేశుం
డును సింహకేతుండును నాదిగాఁ గలబహుకోటిసంఖ్యాకు లగుగణాధ్యక్షులు
నలుగడల బలసి తన్ను సేవింప నాసన్నవర్తి యగునందికేశ్వరుం గనుంగొని
వైవాహికమహోత్సవసందర్శనార్థం బఖిలలోకవాసులు సనాయకంబుగా నిచ్చ
టికి వచ్చునట్లు సేయవలయు ననవుడు .మహాప్రసాదం బని పరమానందంబున
నచ్చటన యుండి మధురస్వరంబున ని ట్లనియె. 254

సీ. వీనులవిందుగా * వినుఁ డోసకలలోక,వతులార సార్వతీపరిణయమున
కీశ్వరేశ్వరుఁ డామఁహేశ్వరుం డిదె విజ,యంచేయుచున్నవాఁ * డ్బద్రసార్వ
భాముఁ డాహిమవంతుఁపట్టణంబునకుఁ బ్రా,భవము శోభిల గణఁప్రభలతోడ
సవరివారంబుగా * సత్యరంబుగ మీరు,చనుదెండు మాస్వామిఁశాసనంబు

గీ. సావధానంబుగా శిరఁసావహించి, యనిన వారల కందఱి * కాక్షణమునఁ
గర్జములలోనఁ జెప్పినఁకరణి యయ్యె, నెఱిగి వర్ణింపఁ దరమె సంఘీభుమహిమ.

వ. ఈచందంబున సమస్తలోకంబులవారలకు నందికేశ్వరునాజ్ఞావచనంబు లొక్క
పరి వినవచ్చిన వార లమితానందంబున నిందుధరవివాహమహోత్సవసందర్శన
కొతుకంబు డెందంబుల సందడింపఁ దమతమసుందరీబృందంబులతోడ నప్పడ
కదలి యమందప్రయాణంబుల వచ్చుచుండి రంతకుమున్న యప్రమేయప్రభావుం
డగునవ్వామదేవుండు దనదివ్యచిత్తంబునఁ దలంచినంతన శతానందుం డపరిమి
తానందుం డగుచు శైలనందనాబాలేందుధరులపరిణయంబు సందర్శింప భాషా
సుందరీసమేతంబుగా సత్యలోకవాసులైనయువబ్రహ్మలును బ్రహ్మర్షులును విచి

త్రవిమానాదూఢులై తనచుట్టుఁ బరివేష్టించి రా నిజరాజవాహ్యం బైనరాజహం
సంబు నెక్కి సత్వరంబుగా నచ్చటికి వచ్చిదూరంబున రాయంచ డిగ్గి యుచిత
ప్రకారంబున మహాగణేంద్రసేనామధ్యంబునఁ బేరోలగంబున్నయప్పరమేశ్వరుం
గాంచి నమస్కరించి యవ్వరించి యంజలి ఘటించి యిట్లని వినుతించె. 256

సీ. పశ్యల్లాటాయ • బాలేందుజూటాయ, తే నమో స్త్యష్టమూ • ర్తే నమోస్తు
సర్వేంద్రహారాయ • కర్పూరగౌరాయ, తే నమోస్తు జగత్ప్ర • తే నమోస్తు
పురదైత్యభంగాయ • భూతిలిప్తాంగాయ, తే నమోస్తు దయాని • ధే నమోస్తు
పాథోధితుణాయ • పద్మాక్షబాణాయ, తే నమోస్తు కవర్ధి • నే నమోస్తు

గీ. తే నమోస్తు త్రియామూర్త • యే నమోస్తు, తే నమోస్తు జగద్వాప్తి • నే నమోస్తు
తే నమోస్తు మహామహి • మ్నే నమోస్తు, తే నమోస్తు పరబ్రహ్మ • ణే నమోస్తు. 257

గీ. తే నమోస్తు శ్రితార్తిహం • త్రే నమోస్తు, తే నమోస్తు త్రిశూలవా • ణే నమోస్తు
తే నమోస్తు మాయావట • వే నమోస్తు, తే నమోస్తు మహాతేజ • నే నమోస్తు. 258

క. అని స్తుతియించిన భాషావనజాక్షీవల్లభుని సవాత్సల్యాలో

కనమునఁ గుశలప్రశ్నంబున సంభావించి చాల • ముదమందించెన్.

259

వ. మఱియును.

260

క. ఆరాజధరుఁడు మది నిం,డారినప్రేమమునఁ దలఁచి • నంతన వచ్చెన్

శ్రీరామామణితోడన్, నారాయణుఁ డాక్షణంబునన్ • హరుకడకున్.

261

వ. అప్పుడు.

262

సీ. కలశాంబునిధికన్య • చెలువుగుల్కుచు నుర,స్థులమునఁ జిరతటి • త్కళ రహింప

రాజవాహ్యంబై చరత్సువర్ణాద్రియో,యన విహంగేంద్రుండు • తను వహింప

వలెవాటు వైచిన • స్వర్ణాంబరముడాలు, సుస్థిరేంద్రశరాస • శోభఁ దాల్చు

నదయకటాక్షవీ,క్షాసుధావృష్టిచే, శ్రితమనోరథనన్య • తతి ఫలంప

గీ. సర్వశాలసుసంగత • చాతకముల,భాతి శయ్యాదిరూపసం • ర్వప్రధాన

బలపరివృథాదు లిరువంక • గొలువ నొప్పె, మదనజనకుఁ డప్పుర్వవా • రిదముతేవ.

వ. మఱియును.

264

గీ. తారకాగ్రహశోభితం • బై రహించు,నిర్మలాంబరభాతి వ • ణ్ణంపఁ దగియె

నఖలభూషాయుధస్ఫూర్తి • నతిశయిల్లి, విశదవిస్తారకీర్తి శ్రీ • విష్ణుమూర్తి.

265

వ. ఇట్లు వచ్చి పుండరీకాక్షుండు సముచితంబుగా నవ్వెరూపాక్షుని గాంచిన నద్దేవుండు

దనప్రాణసఖుం డైనవాసుదేవునిఁ బ్రణయగౌరవమధురంబుగా సంభావించి తత్తు

ల్లాపసౌఖ్యం బనుభవించుచున్నంత నందీశునాజ్ఞ మహేంద్రుం డైరావణాచూఢుం డై నను రుద్రాదిత్య గరుడ గంధర్వకిన్నర కింపురుష సిద్ధసాధ్యాప్సరోయక్షామలతోఁ గూడఁ ద్రివిష్టపంబుననుండి కదలి తోడిదిక్పాలకులు సపరివారంబుగాఁ దనచుట్టు బలసి రా మహావిభవంబుతో నుత్సరసందర్శనకుతూహలుండు యచ్చటికి వచ్చి దేవదేవుం డగునవ్వామ దేవుని సందర్శించి తదీయపాదకమలంబులు నిజకీటీరత్న కాం తిప్రసవంబులఁ దొలుతఁ బూజచేసి యనేకవిధంబులఁ బ్రస్తుతులం దేల్చి యమ్మహా త్మునిమన్నన నడసి ముదం బందుచుండె నప్పుడు నమస్త గణదేవతాగణపరివృతుండు తారకగణమధ్యవర్తి యైనరాకామృగాంకు ననుకరింపుచు శ్రీకంఠుడు శుభయాత్రా మహాత్కంఠ తనదివ్యచిత్తంబున నంకురింప శ్రీవత్సాంకునితో నస్మితంబుగాఁ దద్విషయసంభాషణంబు సేయునంతలోన.

266

సీ. ద్యౌనదీర్ఘరము శుభోష్ణీష మయ్యె ను,ధారోచి రత్నకోటిర మయ్యె
మారభన్మము గంధసారలేపం బయ్యె, జ్వలనసేత్రము ఛాలతిలక మయ్యె
జలజాననకపాలములు హీరమణు లయ్యె, భుజగముల్ హారాదిభూష లయ్యె
సామజచర్మంబు హేమాంబరం బయ్యె, బులితోలు వెలిపట్టుంబుట్ట మయ్యె
గీ, సరవితోఁ గోటిమదనులఁచక్కఁదనము, లొక్కఁడై కనువట్టిన ట్లొప్పు మిగిలె
దివ్యదేహంబు దనయంత హేవదేవుఁ డైనశివునకుఁ జూడ నత్యద్భుతముగ.

267

వ. అసమయంబునఁ దదీయచిత్తానువర్త లగుటఁజేసి.

268

క. అతిలోకశౌర్యులై ము, న్నతిభీషణమూర్తు లై నయానకగణ
ప్రతతులు సుందరసామ్యాకృతుల౯ గనుపట్ట నభ్రకేశునియెదుర౯.

269

వ. ఇవిధంబున.

270

గీ. అమితశృంగారమున నట్లు హిమరుమిగులు,నావరాత్పరుమహానీయఃపవిభవ
లక్షణంబులు గనుగొన లక్షవేల,కన్నుగవ లైనఁ జాలునే కలశజన్మ.

271

వ. అదియునుం గాక సకలలోకప్రత్యేకనాయకులును సమస్త గణనాయకులును భయ
భక్తులతో ముకుళితహస్తులై నేవించుచుండ నిండోలగంబుండునక్కండలీశ్వరకుం
డలునియఖండప్రాభవంబు గొనియాడ రెండువేలజిహ్వలు గలయండజమండలేం
ద్రున కైన నలవి గా దన్న నితరులకు శక్యం బగునె యితైఱుగున నయ్యనంగద
మనుండు గమనోద్యోగంబునఁ బ్రవర్తిల్లుచున్నంత నంతకుమున్న యక్కడ.

272

సీ. శంకరచిత్తానుసారియై సురశిల్పి, యగువిశ్వకర్మ నగాధిరాజు
దలఁచినమాత్రఁ దత్ప్రకృతంబున కేగు,దెంచి మహావైభవాంచితముగ

నవరత్న మయహిరఃస్మయరౌప్యమయములు, బహుభాగ్యవస్తువిభాజితములు
 సమధికాయామవిస్తారంబు లనదృశ్య, చిత్రకర్మకళావిచిత్రతరము
 గీ, లగునసంఖ్యాతగృహములు ♦ నగరమట్టు, సుందరోద్యానపంక్తులు ♦ చూడ నద్భు
 తముగ నిర్మించె స్వర్గలోకములు వేయియైన నప్పరిసరి యానె ♦ యనగజనులు.

వ. మఱియును.

274

ఉ. బంధువు తానుమేరుముఖఃపర్వతముఖ్యుల వారికెప్పుడు
 బంధువులై ప్రసిద్ధిగనుఁవాహినులకొ మఱి వారికికొ సదా
 బంధువు తానముద్రుల నఁపారముదంబునఁ బిల్వఁబంచె న
 దృంధుఁడు భూధరాదిగణఁబంధుసముద్రుఁడు కూతుఁపెండ్లికికొ.

275

వ. ఇట్లు మంచుగట్టులతోను పిల్వఁబంచినఁ గాంచనశైలకైలాసమలయమాల్యవద్రో
 హణపారియాత్రాదిప్రభాతమహీధరనాయకులును గంగాయమునానరస్వతీనర్మదా
 గోదావరీకృష్ణవేణీకావేరీతామసరీపినాకినీప్రభృతితరంగిణీకురుంగనయనసంగతులై సక
 లసరిత్పతులును దివ్యరూపంబులు ధరియించి యోషధీపస్థపురంబునకు వచ్చి హిమ
 వంతునిం గాంచిన నతండు వారల నెల్లఁ దగుతెఱంగున సంభావించి యోగ్యనివేశం
 బుల నుండఁబంచి సమంచితముదం బొనరించుచుండె.

276

నీ. అపు డహంపూర్వ మహంపూర్వ మని దివాకఃపరీవృథు లూడిగములు నలువ
 వందులరీతిఁ గైఁపారముల్ సేయుచు, బుంరూపముల వేదఃములు భజింప
 స్వస్తికృద్భువనప్రశస్తమంత్రాపఘ్నల్, చదువుచు నయమిఃశ్వరులు నడువ
 మంగళాచారసమ్యక్ప్రవర్తకుఁ డయి, జలజాసనుఁడు దనఁసరస రాఁగ

గీ, సంచరత్రావ్యభూధరోఽచ్చాయ మగుచు, డం బగుమహాక్షరాజవాహ్యంబు నెక్కి
 కదలె శుభలగ్నమునఁ బారిషదులతోడఁ, బరమపూరుషుఁ డోషధిప్రస్థమునకు. 277

క. ప్రమథాధిపహిమవద్దేహములనడిమిత్రోప నెల్ల ♦ నతిసాంద్రముగా
 నమరులు గల్పతరులతాం,తములు నెరపి రవుడు జానుఁదఘ్నుము గాఁగకొ. 278

వ. ఇత్తెఱంగున సకలలోకేశ్వరుం డగునమ్మహేశ్వరుండు మహావిభంబుతోఁ జని చని.

నీ. ఎడ నెడ రంభాదు ♦ లెంతయు వేడ్కతో, సరసనాట్యకళాప్రసక్తి జరపఁ
 దుంబురునారదాదులు గానకుశలులై, నై జకథాకర్తఁనంబు నలువ
 నేదిష్టుడై యంబుఁజోదరుం డవసరో, చితవాక్యచాతురిఁ ♦ జెన్నుమిగుల
 సై న్యసంఘముల నిఁస్సమ్మర్దముగ నేత్ర, సంజ్ఞచే నందికేశ్వరుండు నడవఁ

గీ, జారుతుముగ నిర్జరభేరు లులియఁ, గల్పతరువుష్పవృష్టులు • ఘనము గాఁగ
మంచుగుబ్బలిపోఁ బ్రవేశించె శంభుఁ, డఖిలజగముల కానంద • మతిశయిల్ల. 280
వ. అష్టమ. 281

క. హితులును బాంధవులుఁ బురోహితులు సతులుఁ దోడ రాఁగ • నెదురుకొని జగ
త్పతిఁ బూజించె మహీధర,పతి సానుచరంబు గాఁగ • భక్తియుతుండై. 282

క. ఆజగతీధరమణిశృత,పూజకు సంతృప్తుఁ డగుచు • భూతేశ్వరుఁ డం
భోజనయనాది దేవస,మాజముతో నరిగె నగర,మధ్యపథమునక. 283

వ. ఇవిధంబున. 284

ఆ. రాజవీధి వృషభ • రాజవాహ్యము నెక్కి, రాజమానసైన్య • రాజి వొగడ
రాజరాజసఖుఁడు • రా జగతీధర,రాజనగరిలోని • రాజముఖులు. 285

వ. అమృహామహునిఁ జూచువాంఁగ మధురస్వరంబున. 286

నీ. రావె ముద్దులగుమ్మ • రావె పుత్తడిబొమ్మ, రావె చిల్కలకొల్లి • రావె కల్కి
రావె యొప్పలకుప్ప • రావె చక్కెరలప్ప, రావె తేనియసోన • రావె చాన
రావె నిర్మలహాన • రావె చంపకనాన, రావె మన్మథుడంతి • రావె యింతి
రావె కోకిలవాణి • రావె పల్లవవాణి, రావె సుందరపాల • రావె బాల

గీ, సకలలోకేశ్వరుం డైన • శంభుఁ డిప్ప, డదిగొ మనమైమవతి వివాహంబు గాఁగ
వచ్చుచున్నాఁ డమితవైభ • వంబుతోడఁ, గాంచఁ బోదము కన్నులు • గలఫలంబు.

వ. అని యొండ్డారులం బిల్చుచు సనంభ్రమంబుగాఁ జతుర్విధాలంకారశోభితలై రమ్య
హర్యాగ్రంబు లెక్కి. 288

నీ. ఒక దీసి మెఱుపించు • చెఱుకువీల్తుకటారు, లకలంకరాకాను • ధాంశుకళలు
తరళతారహితసా • దామినీలతికలు, రతిదేవిపెంపుడు • రాచిలుకలు
సూనాస్త్రి పట్టంపు • టేనికగున్నలు, స్త్రీమూర్తులు వహించు • జీవమణులు
సడయాశుమిహితుండ • నంపుశలాకలు, మరుతోటఁ దిరుగుక • స్తురిమెకంబు

గీ, లనఁగఁ జూపట్టి రమలకాం • చనమణిమయ, చారుహర్యాగ్రములమీఁద • సారసాక్షు
లభవదర్శనలాలన • లగుచు నగరి, రాజవీధికి సుభయపా • ర్శ్వములయందు. 289

వ. అష్టమ. 290

శా. కాంచెన్ బొరవధూకదంబక మన • ర్శ్వప్రస్ఫురద్రత్నభూ
షాంచద్దాత్రునిఁ దప్త కాంచనసము • ద్యద్యాసమానద్యుతిక
బంచాస్త్రాయతకోటిసుందరు నదం • భప్రాభవాడంబరున్
బంచబ్రహ్మవరా యజుద్విజమనః • పద్మద్విరేవున్ శివున్.

- క. కాంచి యరుదంది యక్కిల్కించితవతు లంతరంగకీలితదృప్య
తృంచశిలీముఖకహనా,వంచితలై యిట్టు లని రఘవారణః దమలోకః. 292
- క. ఎందును గంటిమె యీదృశ,సౌందర్యాదిప్రసిద్ధఃసకలసుగుణముల్
కందర్పుఁ డతనిదాసుఁ డ,నం దగు నిక్కముగ నంగఃనామణులారా. 293
- సీ. సౌందర్యగరిమ వాఁచామగోచర మహాః, చాతుర్య మార యాశ్చర్యమూల
మద్దిరాసౌకుమాఁర్యం బెన్నఁ గొలఁది గా, దన్నన్నప్రభవం • బద్భుతంబు
గాంభీర్య మాహా సుఁధాంభోధిధిక్కారి, లావణ్య మహాహ చోఁద్యావహంబు
మాయురే వై భవఁమహిమ లోకోత్కృష్ట, మమ్మచెల్ల విలాస • మప్రమేయ
గీ, మిభగమనలార యిమ్మహాఁప్రభువులీల, లర్థి గనుగొన్నఁ బురుషులకై నఁ జిత్త
ములు గరఁగు నన్నచో వెన్నఁపొల్కి గాంచు,సరసిజాక్షులచిత్తము • ల్లరఁగు టరుడె.
- వ. అని రెండు మఱియును. 295
- డి. చక్కదనాలకుప్ప వని • శంభుఁడు నీవయి గన్నువై చె నీ
చక్కదనంబు యావనము • సార్థక మయ్యె నటంచు నొక్కలే
జక్కవగుబ్బలాడి నొకఁజక్కవగుబ్బెత వల్కఁ బ్రేమచే
నక్కమలాక్షిమేనఁ బులఁకాంతురము ల్వహియించె వింతగఁ. 296
- చ. వదలిననీవి నాఁగక యఁవారణ సిబ్బెవుగుబ్బచంటిపైఁ
జెదరినపయ్యెడఁ సవరఁచేయక చెచ్చెర వచ్చి ప్రేమతో
మదవతి నీవు చూడ న్మయఁమానముఖుం డయి చూచె నిన్ను నా
నదయుఁ డటంచుఁ దెప్పె నెకఁసారసలోచన యొక్కయింతికిఁ. 297
- సీ. తరళాక్షి యితనినిఁద్దాచెక్కుటద్దంబు, లొద్దికతోఁ గూడి • ముద్దు లిడఁగ
భామిని యమృతంబుఁపై నైన నరుచి హ,త్తించునీతనిమోవిఁతేనె నాన
నుదతితో యితనివేఁరెదకు సమగ్రవ,క్షోజకాతిన్యంబుఁ • జూపి యలమ
యెలనాఁగ తమి దీట • నితనిఁ బైకొని యథే,చ్ఛంబుగాఁ బురుషాయిఁతంబు నెఱవ
గీ, నేమితవ మొనరించెనో • హిమనగేంద్ర,కన్యకామణి యహహ సామాన్యమే మ
హామహుం డై నయితని పొంఁదనుచు మేను,వొంగలోలోనగుటకలుఁమింగెనొకతె.
- సీ. సుసిజానన బార • సాచి కొల్వొగ వచ్చు, నమ్మ యీఘనునిబాఁహంతరంబు
హర్యక్షమధ్య ప్తాష్టాస్త్రి చేరల కెక్కు, డమ్మ యీభవ్యనేత్రాంబుజములు
నాతి మేలిమికుండఁనము నిందనము నల్పు,నమ్మ యీధన్యదేహప్రభాళి
నుందరీమణి కందుఁ • జెంగనిపూర్ణేందుఁ, డమ్మ యీదేవునియాననంబు

- గీ, కొమ్మ భూషణభూషణ • మమ్మ యీమ,హనుభావునిరూప మటంచు నొక్క
మించుఁబోడికిఁ జూపి యాపంచబాణ,పంచబాణునిసాబగు వర్ణించె నొకతె. 299
- వ. మఱియు నమ్మగువలు దమలోన. 300
- క. హరుఁ డజనాంబరుఁడు దిగం,బరుఁ డని మును విందు మివ్వు • డహహ యీనుం
దరుఁడు ధరించినదివ్యాం,బరములు లోకములఁ గలవె • పద్మదళాక్షీ. 301
- క. భై తౌహారం డని యీ,యతౌధ్యక్షనఖు విందు • మబల త్రిలోకా
ధ్యక్షుఁ డగునిండుఁ డితనిస,మక్షంబున భృత్యభృత్యుఁ • డయ్యె స్తంఁటే. 302
- మ. ధవళాక్షీ నృకపాలభూషణుఁడు ను,ద్యతస్సర్పభూషాధ్యుఁ డం
చవనికా బల్కుఁగ విందు మీనకలలో,కాధీశ్వరుం డధితో
సవిలాసంబుగఁ దాల్చినట్టిమణిభూ,షాశ్రేణితో పై కపుక
రవ కై నక సరివచ్చునే నవనిధా,నస్వామిస్వస్వముక. 303
- వ. అని యనితరసాధారణప్రభావగణ్యం డగునద్దేవవరేణ్యునిలావణ్యతారుణ్యాదిగణం
బుల వర్ణించుచు. 304
- క. కొల్లలుగా నర్వజగ,ద్వల్లభుపైఁ గురిసి రవుడు • వనితాజనముల్
మొల్లముగఁ గల్పసుమములు, మల్లెలు హేమప్రసూన,లాజాక్షతముల్. 305
- వ. మఱియును. 306
- క. రాజకళాధరునకు నీ,రాజనము లొనర్చి రవుడు • రాజనిభాస్యల్
రాజతపావర్ణమణివి,రాజతపాత్రముల దీప,రాజ మొటయగ్గ. 307
- వ. ఇవ్విధంబున నపరిమితవిలాసంబుతో రాజమార్గంబున వచ్చునమ్మహాదేవిని నత్యం
తభయభక్తియుక్తంబుగాఁ దోడితెచ్చి. 308
- సీ. బహుయోజనాయామఃపరిణాహరత్నహా,టకమయాస్థానమంటపయంతఁబు
సరసతరస్వచ్ఛజయమంత్రపాలికో,భయపార్శ్వగతకల్పపాదపంబు
దినమణిస్పర్ధిమఃధేయమహామంటపో,ద్యాసిమాణిక్యసింహాసనంబు
హరిచామరపీఠనాద్యుపచారకృతౌ,న్యర్ణయంత్రపాంఛాలికంబు
- గీ, నృటికమణికుండ్యకుట్టిమఃశాతకుంభ,కుంభరత్నమయస్తంభ సంభృతంబు
నై నయొకదివ్యమందిరం • బద్రినాథుఁ, డలమి విడిపట్టు జేసె నశ్రేష్ఠులనకు. 309
- వ. అం దమందానందంబున నిందుకళాధరుం డఖిలగణాధ్యక్షులతోడ నిష్వగోష్ఠీవిసో
దంబుల నుండునంతఁ దదనుజ్ఞాతుండై శైలపురందరుండు శతానందగోవిందపురంద
రాదిబృందారకశ్రేష్ఠుల నత్యంతసంప్రదానాపూర్వకంబుగా యథాయోగ్యంబులైన
దివలసుందరమందిరంబులఁ దతతగ్రివారసమేతంబుగా విడియించి మైనాకాదినిజనంద

నులుం దానును వారికి వివిధోపచారంబులు నడపుచు వైవాహికకార్యనిర్వహణ ధూర్వహమానసుండై యుండె నంతకు మున్ను మేనకాహిమవంతులయానతి ననే కరాకాశశాంకవదనలు లావణ్య సేవధి యైనగౌరీదేవికి బరిణయాలంకరణం బొనరింపఁ దొడంగి రవ్యమ.

310

గీ. మదనమార్గణపుంజంబు ధాది వెడల్పు, పదనిడ మెఱుంగువెట్టిసయవను దోవఁ గొడమతేఱులఁ జెదరంగ ధదుమఁ జాలు, సుదతివేసలి నులిదీర్చెముదిత యొకతె.

మ. తలయంబెత్ మధుశుద్ధతైలమున రత్నస్వర్ణపీఠంబుపైఁ గలకంఠమణి నుంచి కంకణరూపఃత్కారంబు తోరంబుగాఁ గలవాణీశుభగానము ల్పైలఁగఁగాఁ గౌడీగ జవ్వాడఁగా బలుగుబ్బు ల్పడియింపఁగా నొకశరత్పద్మాక్షి సోత్కంఠ యై.

312

చ. మదగజగామినుల్ భువనమాన్యకుఁ బర్వతరాజకన్యకున్ ముదమున శాలిశూర్ణమును ధముద్గరజంబు నిశాపరాగమున్ మెదపి ప్రసూనమార్దవము ధమెచ్చనిమేన నలుంగు వెట్టి రా మదనుకలారి సాననిమమాడ్కిఁ దళత్తళ లగ్గలంబుగన్.

313

గీ. తమవయోధరహేమకుంభముల కెపుడు, బాంధవము లొమితోష్ణసుగంధిహృద్య గాంగజలపూర్ణమణిమయఃకలశతతుల, జలకమాడించి రగజాత ధనలరుజ్జంఘ్లు.

314

వ. అవ్వడు.

315

సీ. తరళాక్షి యొకతె బిత్తరిమేనితడి యొత్తె, జలువదువ్వలువ హస్తములఁ దాల్చి సుదతి యొక్కతె చంద్రవదనకణిపటి, లలితకౌసుంభచేలంబు గట్టె ముదిత యొక్కతె కుండారదనబింకపుఁజన్నుఁగవకు గుత్తపుఁజంటిఁరవిక దొడిగ వనిత యొక్కతె హైమవతికి గీలడ యల్లి, మందారకుసుమదామములు చుట్టె గీ, రమణి యొక్కతె యావకరసము లందె, లేతచిగురులకంటెను ధలేత లగుచు లీల భక్తులలేములఁ దూలఁ దోలు, సుందరీమణిపాదారవిందములకు.

316

క. తిలకుసుమనాస యొక్కతె, తిలకింపఁగ వింత గాఁగఁ దీర్చె దిలకినీ తిలకంబునకు న్నంకుమ, తిలకము చెలువలరునలికదేశమునందున్.

317

క. కాంచనసుమనోనాసుకు, గాంచనమయదివ్యరత్నఃఖచితరుచికన

త్కాంచి ఘటియించె జలనిధి, కాంచీకటి యోర్తు ఘనజఃఘనమండల్పై.

318

గీ. కమ్మవిల్కానిచేతికీల్పొమ్మ యనఁగ, నెమ్మె గుల్మేశుముద్దులగుమ్మ కపుడు కొమ్మ యొక్కతె వజ్రాలకమ్మ లతిము, దమ్ముతో నుంచె గర్ణయుగ్మమ్మనందు.

- గీ. తారవళింబు లొకరాజశీరవాణి, కంబుకంఠినిఁ మణిఁకంఠనీమఁ
బొందుపజ్జించె దద్యావణఁభూషణాంగ, సంగతంబులై యవి వింతఁగను దాల్చు.
- క. కంజవిలోచనమృదుపద, కంజములకుఁ గంజరాగఁఖచితవిభాన్వ
స్మంజీరయుగము ఘటియుం, చెం జందనగంధి యొకతె • చెలు వమరంగళ. 321
- గీ. ఖంజనవిలోచనామణిఁకన్నుగవకు, సంజనము దిద్దె నొకశరత్కృంజనమున
పొలఁతి యొక్కతె చేర్చుక్కఁబూట్టు దీర్చె, దంతిగమనమనోజ్ఞనీమంతనరణి. 322
- క. నవరత్నఖచితవిస్ఫుర, దవతంసము సంఘటించె • సఖలేశ్వరి యా
నవనిధరుతుకు నొకపల్లవమృదుకర సహజసురభి, లాలితమహాళిక. 323
- గీ. భవ్యమణిమయసౌవర్ణఁసాత్రీభరిత, మృగమదాగరుఘనసారఁమిళితమృదుల
గంధసారం బొకప్రసూనఁగంధి యలఁదె, లోకజనయిత్రినేమ్మేనఁ • బ్రాకటముగ.
- క. పొంకముగ నొక్కవిలస, త్పంకజముఖ శైలసార్వఁభామతనయకుఁ
పంకేజరాగమణిమయ, కంకణములు దొడిగె హస్త, కంజాతములక. 325
- క. ఆనుదతీమణిగంధఫలీనుదురనాన నొక్కఁలీలావతి యెం
తో సాగను గాఁగ మణిమయ, నాసాభరణంబు వెట్టె • నవరుచిరముగళ. 326
- గీ. ముతీయు బహువిధభూషాసఁమాజమునఁ గ, లంకరహితేందువదన లఁలంకరింప
మానినీమణిమదనసాఁమాజ్యలక్ష్మీయో యనఁగ నొప్పె సఖలనేఁత్రోత్సవముగ.
- వ. అట్టియెడ. 328
- క. శ్రీ సందిల శుభలగ్నం, బాసన్నం బయ్యె ననుచు • నల్లనఁ జని ప
ద్యాసనుఁడు విన్నవించిన, నానర్వేశ్వరుఁడు భూరిహర్ష ముతోడక. 329
- నీ. అకలంకరాకాసుఁధాంశుమండల మన, స్మయమానసుండరాఁస్యంబు దనరఁ
జిత్రంబుగా స్వతఃస్సిద్ధవై వాహిక, శృంగారమున మేను • చెలువు గులుక
నాశ్రితజనసమృదామృతవర్షయై, దయమానలోచనఁత్రయము వెలయఁ
దనతోడఁ గదలుబృందారకాదులఁ బల్కు, లాలనోక్తులఁ దేనెఁచాలు పర్వఁ
- గీ, దలఁచినంతనిజాగ్రతఁస్థాయి యైన, దివ్యభూషావితానదేఁదీవ్యమాన
రాజతగిరిప్రధానవిభ్రాజమాన, మగుబలీవర్దరాజవాఁహ్యంబు నెక్కి. 330
- క. గణనాథులు బృందారక, గణనాథులు బలసి రాఁగ • గణనాతీత
ప్రణుతప్రాభవ మొప్పుఁగ, నణిమేతరమహిముఁ డభవుఁ • డప్పుడు గదలెక. 331
- శా. స్థితప్రాభవలీల బోరుకలిగె • భేరిమృదంగాది
నాతూర్యప్రకరంబు మందరగిరిఁద్రీక్షుబుద్ధుగౌర్ధీనం

జాతధ్యానముః గ్రేణినేయుచు హిమఃఃత్మోభ్యన్మహామందిరా
యాత్రశ్రీగళనేవలో సఖిలహృద్యశ్రోత్రవర్వంబుగఁ .

332

ఉత్సాహము. అమితవై భవంబు మీఱు • నట్లు వచ్చుచున్నయా
క్రముదబాంధవావతంసుఁ • గోర్కు లుల్లసిల్లుగా
హిమవసుంధరాధరేంఽమఁ • డెదురుకొని వినీతియు
క్రముగఁ బూజ చేసె బంధుఁజనులుఁ దాను భక్తితోఁ .

333

వ. మఱియును.

334

గీ. అమృతహాత్మ నితోఁ గూడ • నరుగుదెంచు, నంబుజభవాంబుజాక్షశఃక్రాదు లైన
పెండ్లివారల నెల్ల సంఘీటితోడ, భూమిధరభర్త వేర్వేఱఁ • బూజచేసి.

335

వ. ఇవ్విధంబున.

336

ఆ. శైలరాజు నల్పుఁనవిశేషపూజల, సానుచరము గాఁగ • సంతసిల్లి
యిందుధరుఁడు వచ్చె • సుందరసమృద్ధ, మందగమనమున సమందమహిమ.

337

వ. ఇట్లు వచ్చి మాణిక్యతోరణవిరాజితంబును సర్వాలంకారసుందరంబును నైనహిమవ
న్న గేంద్రమందీరబహిర్ద్యారంబు చేరి తదీయరత్నమయ దేహళీప్రాంతంబున ననంత
విభవుం డగునయ్యభవుం డౌవవాహ్యంబు డిగ్గునెడ.

338

మ. బలువుంగుబ్బలవ్రేగునఁ నమము కంఠంబం బంద ముత్యాలక
మ్మలడా బ్లిద్దవుఁజెక్కులందు దుముక • న్నామామఃఖల్ చేరి మం
గళగానంబులు నల్ప మేనక నమఃగ్రహీతితో వచ్చి య
య్యలఘుప్రాభవుఁ డైనశంభునకుఁ బాద్యం బిచ్చి నచ్చక్తితోఁ .

339

క. నునుసిగ్గును లేనగవును, గమఁదమ్ములఁ దొలఁక నీలఁగళునకు నీరా
జన మొనరించి గిరుక్కునఁ, జనియెఁ లోపలికిఁ దోడిఁసఖులుం దానుఁ .

340

వ. ఆలోన.

341

క. ఒకగణనాఘంబు మణిపా, దుకయుగ్మము మోల నిలువ • ధూర్జటి గడు వే
డుకఁ దోడిగె శ్రుతివధూకై, శికభూషణ మైనపదకుఁ శేషయయుగళిఁ .

342

గీ. అప్పు శుభయపార్శ్వములశ్రీహరియునంది, కేశ్వరుఁడునిచ్చు కేల్లమ్ములిందుమాళి
యభయహస్తాబ్జములఁదాల్చి, యొయ్యనడిచె, బ్రాభవంబాప్సఁగల్గ్యాభవనమునకు.

వ. ఇవ్విధంబున నకలగణబృందబృదారకసందోహపరివృతుండు యల్ల నడచి.

343

నీ. స్వచ్ఛగారుత్మతఃస్తంభసహస్రంబు, లేచాయఁ జూచిన • నింపు గులుక
మఃశుడ్యవిస్ఫురఁనాఘాణిక్యదృణ, శ్రేణు లెల్లడ నతిఁబ్లితములుగ

స్థూలమాక్తికర్షుల్లఃరీలలితం బైశ,మహితవితానసమాజ మమః
గమనీయనవరత్నఃఖచితసావర్ణక,ల్యాణవీరంబు మఃధ్యముః దనర
గీ, భవ్యవైవాహికద్రవ్యభానమాన, మైయఖలనేత్రస్వమై యమఃశిష్టి
నిర్మితం బై సకల్యాణభగ్నమంట,పముః బ్రవేశించె శంకరుఁ యమఃతమహిమ. 345
వ. అట్లు ప్రవేశించి. 346

సీ. జయజయధ్వనులతో యస్వదేవోత్తముల్, భక్తివిప్రములై యబలసికొలువఁ
బరమశుభావహఃభవ్యమంత్రావళుల్, సుస్వరంబుగ మహర్షులు వలంప
వినయాంజలులతోడ యేడ్పఁ బుతులుఁదాను, శైలనాథుఁడు దనఃప్రసాద విలువ
సైన్యాధిపతుల నిస్సమ్మర్థముగ నంది, వేత్రసంచాలకమాత్ర నిలువ
గీ, ఘటితమాస్తాబ్జయుగళుడై యకమలగర్భుఁ, డల్లనల్లన మచవిసేయంగ నవును
లలితకల్యాణవీర మలంకరించె, శంకరుఁడు భక్తలోకవశంకరుఁడు. 347

వ. ఇవిధంబున దివ్యరత్నఖచితసావర్ణవీరంబున సుఖాసీనుడై తనయుభయపార్శ్వం
బుల గోవిందశతానందు లనర్హమణిమయవీరంబులపై దేబరల్ల సఖలగణాధ్యక్షులను
సనకాదిదివ్యయోగీంద్రులను వసిష్ఠాదిమహర్షి వర్ణులను బురందరాదిబృందారకశ్రే
ష్ఠులను సూర్యాదిసప్తగ్రహంబులను డక్కినగరుడగంధర్వకిన్నరకింపురువసిద్ధసాధ్య
చారణయక్షగుహ్యాకాదినమస్తదేవజాతులను శేషవాసుక్వైరావతాదిభుజంగప్రభా
నులను మఱియు సమస్తలోకవాసులను నిస్సమ్మర్థంబుగా నుచితాస్త్రణంబులఁ
గూర్చుండ నాజ్ఞయొసంగె నప్పు డశేషభువనవాసు లెల్ల నొక్కచోటికి వచ్చులఁ
జేసి తద్భారంబునకు సహింపక భూమి యుత్తరభాగంబునఁ గుంగఁబడి యొడ్డగెడ
వైన నెప్పటియట్లు నిల్పఁ దగినదివ్యచిత్తంబునఁ దలంచి మహానుభావుఁ డనుగ్రహాతి
శయంబున నిన్నుఁ జేరఁ బిలిచి దానికి సరియెత్తుగా దక్షిణదిగ్భాగంబున నివసంప
నాజ్ఞాపించినఁ దత్పరిణయమహూత్సవనిరీక్షణకాంక్ష నప్పనికి సమ్మతంపకున్న బహు
భంగుల బుజ్జగించి యెట్టకేలకు నెడఁబడిచి యచ్చటికి నద్దేవుండు వనువ నీవక్కా
ర్యంబు నిర్వహించుట జగత్ప్రసిద్ధంబై కదా నీమహిమ యిట్టిది యమ్మహాత్మునియ
వరావతారంబు గానివారికి నిట్టిప్రభావంబు గంటె కలశసంభవా యది యట్లుండె
నాసమయంబున. 348

శ. జనకుం డగుహిమవంతుని,యనుమతి మైనాకముఖ్య యలతిమోదమునన్
వినయాన్వితులై తనుఁ దోడ్కొనిరా నపరిమితతూర్యఃఘోషము చెలఁగెన్. 349
మ. గిరిభామల్ సురకామినుల్ భుజగపంకజేక్షణల్ సిద్ధసుం
దరులున్ సాధ్యనితంబినుల్ గరుడకాంతల్ కిన్నరస్త్రీలు హి

పురుషాబ్జాస్యలు చారణప్రమద లంభోరాశినీమంతినుల్
సరవామాత్మలు మానిమానినులు గంభరావ్వంగనల్ గొల్వంగఁ.

350

సీ. సానఁబట్టినచిత్తఁజన్మునిమోహన, సాయకం బన మేను ♦ చాయఁ గులుకఁ
గందర్వజయధేరి, కాధణంధణలచే, రత్న కంకణనూపురంబు లులియ
మంజులస్మరధనుశ్శింజనీలత యనఁ, దళుక్కుగ్గిలడ కటితటి నటింప
మరునింద్రనీలంపుటురు లన లజ్జచే, సాబగొందునరగంటిమాపు లలర
గీ, మానినీమఁబు లిరువంక ♦ వేనవేలు, గదిసి యల్లన నడిపించి ♦ పొదివి రాఁగ
నమితవిధవవిలాస యై ♦ హిమన గేంద్రతనయ కళ్యాణమంటపంబునకు వచ్చె. 351

352

వ. అప్పుడు.

క. సురగురుడు సురజ్యేష్ఠుఁడు, దేవవట్టిరి సకలజనులదృష్టు లలర నొం
డొరుఁ గనుఁగొనఁ దివురువధూ, వరులనడుమ స్వస్తిమృత్రవాదకుశలులై.

353

వ. అంత.

సీ. చంద్రబింబమొ కాదు ♦ జలజాతమో కాదు, దర్పణమో కాదు ♦ తరుణిమోము
కలువరేకులొ కావు ♦ ఖంజనంబులొ కావు, మీనంబులొ కావు ♦ మెలతకన్ను
లలరుబంతులొ కావు ♦ వలిజక్కవలొ కావు, పైడిబిందెలొ కావు ♦ పడతికుచమ
లలమెఱుంగో కాదు ♦ కలికిచిల్కయొ కాదు, మరుముల్కియొకాదు ♦ మచ్చెకంట
గీ, యనుచుఁగ్రమమునఁదెరవంచునపుడుగాంచి, కాంచనాద్రిశరాసుఁడఁమ్మించుఁబోఁ
భవ్యరూపంబు భావించుఁబట్టజాల, కబ్బురపుడమి యెదలోన ♦ గుబ్బటిలంగ. 354

355

వ. మఱియును.

ఉ. కాంచనియట్లు త న్విభుఁడు ♦ గాంచినయప్పు డవర్ణ గాంచుఁ దాఁ
గాంచినయడ్డు శూలి కడఁగంటఁ గనుంగొనుఁ దన్ను శైలజా
కాంచనశైలచాపు లిటు ♦ గాంచిరి వంచన నొండొరుల్ దముం
గాంచినవార లెల్ల సరిగాంచనిమోదముఁ గాంచుచుండఁగఁ.

356

వ. అయ్యవసరంబున.

357

సీ. మోదంబుతో మేనకాదేవి నిజకర, కమలకీలితరత్న కలశభరిత
పావనజలము దోడ్తో వంప మాణిక్య, పాత్రస్థితం బైనభర్గు పాద
జలజయుగ్మంబుఁ బ్రత్యక్షన మొనరించి, తన్మహానీయతీర్థంబుఁ దానుఁ
బత్నియుఁ బుత్రులు ♦ బాంధవులును మోద, మావహిల్లంగ శిరసావహించి
గీ, దివ్యగంధానులేపనదివ్యమాల్య, దివ్యభూషణసముదయదివ్యవస్త్ర
జాలమున సర్వవర్జితసార్వభౌముఁ, డఖిలసురసార్వభౌముఁ బ్రీతాత్ముఁ జేసి. 358

- మ. మధువైరిప్రముఖామరోత్తములు సంభావింప సక్ష్మై భూ
మిధుగ్రామణి చంద్రజూటచతుః బేర్చిం దా సమర్పించె గా
మధుగాజ్యాదికకల్పవృక్షసుమనోమాధ్వీరుహీమృశ మా
మధుపర్కంబు తదీయమానస మసామాన్యప్రమోదంబుగన్. 360
- ప. ఇవిధంబున జగదీశ్వరసపర్యాచరణమహోత్సవం బాచరించి. 361
- క. ధారాపూర్వంబుగ నీహారాద్వివిధండు శువలయాప్తకళాన్
టీరునకు నెనఁగె నిజకన్యారత్నము నఖిలజనులు హర్షింపంగన్. 362
- క. మంగళగానము లెనఁగె ను, మంగళదేవుడు సర్వమంగళకు జగ
న్మంగళసంపాదక మగు, మంగళసూత్రంబు గట్టి మహనీయుముగన్. 363
- క. నల్లలితకల్పశాఖా, పల్లవముఁ దెమల్చుచిబుధపతిగజ మన భా
స్వల్లీల శైలజాకర, పల్లవము గ్రహించెఁ బ్రమథపతి మోదమునన్. 364
- క. పొంకముగ గిరినుతాహరి, కాంకవదనతోడ ధృతశశాంకుఁడు ఘణిరా
ట్రంకణుఁడు శంకరుఁడు శుభ, కంకణము ధరించె హస్తకంజాతమునన్. 365
- ప. అప్పుడు. 366
- చ. చెలు లిరువంక హెచ్చరిక నేయంగ బేడిసమీల నేలుచూ
పుల నునుసిగ్గు లేతనగవున్ దొలఁకం గలకంతి ముత్తియం
బులతలఁబ్రాల్చు నించె శశిభూషణునొదల నిందిరావహో
జలజముఖిశచిప్రముఖసాధ్వలు సంతసమంది చూడంగన్. 367
- నీ. చిగురాకుజిగి నేలుమగునకేల్లోయిలో, బరిశుద్ధవిద్రుమభాతిఁ దనరి
తారకానాథకోటీటీరుఁ డాహరుమాళిఁ, దారకాబృందసుందరతఁ గాంచి
శంకరకంఠనైల్యాంకసంగతములై, హరినీలమణులభాస్వరతఁ దాల్చి
బాలసూర్యప్రభాభాసి యాశిపుమేన, స్ఫుటపద్మరాగవిస్ఫూర్తి నెంది
గీ, నాంబళివదేవవైవాహికంబు లైన, భవ్యముక్తాఫలంబులు భక్తజనుల
కభిమతార్థప్రదంబులై యఖిలలోక, వాసులకు నెల్ల నేత్రోత్సవం బాసన్చె.
- ప. ఇవిధంబున. 369
- మ. తనమాళిక్ గిరిరాజపుత్రి వెనముక్తాస్తోమముల్ నింప న
ల్లన తానున్ శుభమాక్తికపతితి వేడ్కం గవ్యచే మించకుం
డ నిడం బూని తదంచితావయవసౌందర్యంబు వీక్షించుశం
భునివిస్మేరత తత్సఖిమణులకున్ బుట్టించె సుస్మేరతన్. 370
- ప. మఱియును. 371

క. తనమూర్తి యగుచు నెప్పుడు, గనుసంజ్ఞ మెలంగువహ్నిఁ • గరుణించి ముదం
బునఁబ్రియయుఁదానుహోమం, బాసరించె మహేశుఁ డమరుఁ లుత్సుకతఁగనన్.
గీ. కోరి తమ్ముఁదలంచినఁగొంగుముళ్ళు, శుభములని లోకులకుఁదెల్పుఁసొంపుదోఁచ
సంగతిగఁ గొంగుముళ్ళతోఁసలిపిరాద్య,దంపతులు హవ్యవాహప్రదక్షిణంబు.

ఉ. బాలమృగాక్షి మున్న భయభక్తులతో వివిధోపచార మెం
తో లలితంబుగా జరవఁ • దొయ్యలిచిత్తము సంతసిల్ల నాఁ
డేల మెలంగ నైతి నని • యెంచి ప్రసన్నతకై స్పృశించె నా
శైలసుతాంఘ్రివల్లవము • శంభుఁడు సప్తపదీమిషంబునన్.

374

సీ. తలుపు బిగించి బిఁత్తురులు నవ్వుచు వధూ,వరులనామంబు లొంఁడిారుల నడుగ
సంగతిగా సర్వమంగళాన్వితుఁడ నై, యేను వచ్చితి నని • యీశ్వరుండు
కాశలంబున నే సదాశివాన్విత నయి, యరుగుదొంచితి నని • హైమవతీయు
మగువలు మెచ్చు జఁమత్కారముగఁ బల్కి, నవసరోచితముగా • నబ్జభవుఁడు
గీ, పంచబాణారి కర్ణిఁ జూపించె నపుడు, భవ భవద్భక్తివిభవప్రభావమున మ
హాన్నతస్థానకలితుడై యొప్పుధ్రువుని,దయఁగటాక్షించుమంచుసంతసముతోడ..

గీ. మము దయాదృష్టిఁ గనుఁగొన • నమయ మిదియ
యని యరుంధతి దనమోల • నర్థి నిలువ
నగతనూభవ ముసిముసిఁనగవుతోడ
నప్పరమసాధ్యి నాదరం • బడరఁ గాంచె.

376

సీ. భూరిసంప్రీతి మేనారుంధతీముఖ్య,కాంతామణులు వెన్కఁగడిసి నీలువ
నిరువంకఁ గూర్చుండి • యిభవరదాదులు, భర్తాచలాదులు • పేర్కొనఁగ
నరవిందసంభవుం • డగ్రభాగంబున, వినయంబుతో శుభవిధులు నడవ
నన్యోన్యసంగతి • నంకురత్పలకసాం,ద్రంబులై నిజభవ్యతనువు లలర

గీ, మోద మిగురొత్తఁ గల్యాణఁవేదియందు, సారిది నేకానసమునఁ గూర్చున్న యట్టి
నకలజగదీశ్వరీమహేశ్వరులనదయ,దృష్టి రక్షించుఁ గాత నాశ్రితుల నెపుడు.

వ. ఆనమయంబున.

378

క. చదివించెఁ గమలభవుచే, మదనజనకుఁ డఖిలలోకమానున్లుండు త్రయీ
విదితు లగువధూవరులకు, ముద మొదవ ననర్ఘ్యరత్నభూషాంబరముల్.

379

గీ. అపుడు దమకృతార్థతకుఁగానంబుజభవ,శంబధరముఖ్యులతులభూషాంబరంబు
లమరగురుచేతఁ జదివించి • రలశివాన,దాశివాఖ్యసనాతనదంపతులకు.

380

వ. అంత.

381

ఉ. అన్యదురాస మైనయశః * మబ్జే సమస్తజగచ్చరణ్యు ల
 న్యోన్యతపఃఫలంబు లఖిలాగమవేద్యులు సర్వదేవతా
 మాన్య లనాదిదంపతులు * మా కిటు గూతురు నల్లుఁ డాటచే
 ధన్యుల మైతి మంచు గిరిదంపతు లాత్మఁ బ్రమోద మందుచున్. 252

సీ. సకలలోకైకనామయకు లయ్యు బ్రహ్మాద్విదైవతాభీష్టప్రదాత లయ్యు
 నాత్మాభిలైశ్వర్యు * లయ్యు నాత్మరాము, లయ్యు నిజాశ్రితు * లభిః దమకుఁ
 బరమాణు వైన సంధ్యక్రితో నర్పింప, గరిమ సువర్ణాద్రి * గాఁ డలంచు
 నవ్వధూవరులకు * నత్యంతభక్తితోఁ, దమకుఁ గల్గినవస్తుతతులలోన
 గీ, నుత్తమోత్తమవస్తువు * లొసఁగి రపుడు, హరణముగ మేనకాహిమ * గిరివరేణ్యు
 లీమహామహులకు నియ్య * నెంతవార, మనుచుఁ దమమనిలో లజ్జ * యంకరింప.

వ. ఇవిధంబున వైవాహికకార్యంబు నిర్వహించి పర్వతసార్వభౌముం డయ్యులదే
 వతాసార్వభౌమునిసంపూర్ణానుగ్రహంబు వడసి పరమానందభరితవృద్ధయందు
 నిజసుందరియుం దానును బ్రీయనందనం గౌఁగిలింతుకొని యయ్యిందువదన
 దమకుఁ గావించునవినయప్రణామంబున నత్యంతసంతోషంబు నొంది యాలోక
 జనయ్యితితో లోకమర్యాదానురూపంబుగా నుచితోక్తులు జరపి యాననఃభోజి
 ననిచివచ్చుటకు మైనాకాదినిజనందనుల నియోగించి మహాసీమవిభవంబుతో
 నవ్వధూవరుల వీడుకొల్పిన. 384

మ. అమితప్రాభవుఁ డై నశంభుఁడు హిమాహార్యాత్మజాయుక్తుఁడై
 కమలాక్షాంబుజసంభవాదిసురముఖ్యవ్రాతముల్ దోడ రాఁ
 బ్రమదోత్పన్నముతో మహాక్షవరదృష్ట్యాహనారూఢుఁడై
 ప్రమథశ్రేష్ఠులు గొల్వఁగాఁ జనె నదంభనూర్తి రౌప్యాదికిన్. 385

వ. ఇట్లనంతవిలాసం బైనవై లాసంబునకుం జని యం దమందానందంబున నిజమం
 దిరంబుఁ బ్రవేశించి యిందుధరుం డాశతానందగోవిందపురందరాద్విదైవత శ్రేష్ఠు
 లను వసిష్ఠాదితపోనిష్ఠుల ననుపమజ్ఞాననిస్తందు) లగుసనకాదియోగీంద్రులను
 దక్కినగరుడగంధర్వసిద్ధవిద్యాధరాపురోయక్షకిన్నరకింపురుషాదిదేవజాతులను ద
 త్తదనురూపనవిశేషసంభావనంబున సంతుష్టులం జేసిన వారలు యథార్హంబుగా
 నప్పరమేశ్వరుచేత ననుజ్ఞాతులై సవరివారంబుగా నిజనివాసంబులకుఁ జని రంత.

మ. తముఁ గూర్చు దటి వేచి రేయుఁ బవలున్ * దాత్పర్యసంయుక్త చి
 త్తమునకా వెఱ్ఱికి నొంటి లేదని దృఢోత్సాహంబుతోఁ దొంటిబ

న్నము భావింపక పుష్పభాణముల విఁన్నాణంబుతోఁ బూజనే
యుమనోజ్ఞ గెలిపింపఁ బూనిరి దయాఁధ్యుల్ శాఁకరీశంకరుల్ .

367

వ. ఇట్లు పరస్పర కీడానక్తహృదయులై యయ్యాదిమదంపతు లున్నంత నెక్కుశుభ
లగ్నంబున.

368

సీ. తరళచిత్రముఁ క్తార్పుల్లరీబృంద, మహితవితాపనఁ మన్నితంబు
కామధేనుక్షీరఁ కల్పవృక్ష ఫలాది, బహుభోగ్యవస్తువిభాజితంబు
కర్పూరదీపనిఁ కాయకాలాగరు, ప్రముఖధూపసుగంధఁ వాసితంబు
తాంబూలదర్పణఁ తాలవృంతాద్యుప, చారకృత్స్వర్ణపాంఠాళికంబు

గీ. భరితచిత్రకళావిభాసరము నైన, కేళికాసౌధమున భూరిఁలీల హంస
తూలికాతల్పమున వేడ్కఁ నీలకంఠుఁ, డువిదరాక ప్రతీక్షించుఁచుండునంత. 379

గీ. నెచ్చెలులు చేరి యచ్చికఁబుచ్చికలుగ, గునగుసలఁ దెల్పఁ గ్రేగంటఁగనరుకొనుచు
నగతనూజాత తత్పార్థనాగృహీత, చతురలంకారవిభవ యైఁ చాలఁ దనరె.

వ. అప్పుడు ప్రాథ లగువయస్యాతిలకంబు లమ్మానినితో నేకాంతంబున నిట్లనిరి.

సీ. రమణ నీపతిప్రేమఁ ప్రకటంబు గాకమున్, భవదభీష్టము బయల్పటవ కమ్మ
కాంతునితమకంబుఁ గని తదిష్టముఁ దీర్చ, కలనాఁగ యెడ పెట్టిఁ మెలఁగ కమ్మ
వనితరో మక్కువఁ పనులఁ జొక్కించునా, ధునిమీఁద వేసటఁ గినియ కమ్మ
వలపు హెచ్చఁగ బలిఁ జెలుపుండు పైకొనఁ, జెలువ డెందములోనఁ సొలయ కమ్మ

గీ. పుకజేక్షణ నీమదిఁకొంకు దీటి, ప్రాథతారూఢవై క్రమఁకరిమము గాఁగ
నభిమతకీడల నిజేశఁ ననఁగి పెనఁగి, యతులితానందవార్ధి నోలాడవమ్మ. 382

క. అని బుజ్జగించి మెల్లన, యనుఁగుఁజెలులు దెలుప విననియట్టుల లజ్జా
వనతముఖ యైనగిరినం, దనఁ దోడ్కొనివచ్చి రతిముందంబున వారల్ .

383

గీ. ఇట్లు దోడ్కొనివచ్చి మఁహేశుఁ డున్న, తల్పమునుపాంతమున భూమిఁధరతనూజ
నునిచియె క్కొక్క నెపమునఁవనితలెల్ల, వేడ్క సెండ్కొరుఁగనుగీటిఁ వెడలిరపుడు.

క. తనుఁ దోడ్కొనివచ్చిన య, య్యనుఁగుఁజెలుల నచటఁ గానఁ కవనీధరనం
దన సాధ్వనమును సంభ్రమమును లజ్జయు మనములోనఁ ముప్పిరిగొనఁగన్ .

ఆ. మరలి చనఁ దలంపఁ దరుణిచిత్త మెఱింగి, హరుఁడు సత్వరముగఁ నరిగి తనదు
కరయుగమునఁ దార్చిఁ విరులపానుపుఁ జేర్చి, కురులచిక్కు దీర్చిఁ నరు లమర్చి.

క. నరసాగ్రణి యఖిలాంతఃకరణజ్ఞుఁడు నగుట నీలకంఠుఁ డపుడు భూ

ధరకన్యామణియంతఃకరణము గరఁగించె నెక్కుక్షణమాత్రమునన్ .

387

సీ. పయ్యెదలో డాఁపఁ • బని యేమి విరిబంతు, లని కేలఁ జనుఁగవ • నాకమించుఁ
బగడ మోబింబమో • పరికింతమనిమోము, మోముపైఁ గదియించి • ముద్దు పెట్టుఁ
గదలకు మని యాఁగి • పెదవి పల్కొన నొక్కి, విడు మంచు మెల్లన • నుడువ నేర్పు
గిలిగింత గొలిపి బి • ట్టలుక జల్గకు మని, క్రొమ్మి గాఢంబుగాఁ • గాఁగిలించుఁ
గీ, దొలుత లజ్జామిషంబున • నలరుఁబోడి, తనకు సహకారి గాకున్న • దాను బలిమి
నెలమి నలమి శ్రీకంఠుఁ డభీష్టలీలఁ, గలసి నగజాత నాందఃజలధిఁ దేల్చి. 333

చ. కరగతకాంచనాద్రి యయి • కాంచినమోదము రాజతాద్రిమం
దిరుఁ డయి కాంచుమోదముఁ బ్ర • తీతముగా లఘుబిందుయుగ్మవై
ఖరి మదిఁ దోఁచె శంభునకు • క్షౌఢరనాథసుతాకుచాఖ్యసుం
దరగిరియుగ్మలాభజనితప్రకటాద్భుతమోదవార్ధిలోక. 339

క. చాతుర్యైకనిధానం, బౌతరుణశశాంకమాళి • యప్పడ చేతో
జాతబహువిధక్రీడల, శీతాచలతనయఁ బ్రాథఁ • జేసెన్ లీల. 400

వ. మఱియును. 401

సీ కైలాసహిమశైలకనకాద్రిమలయభూ, ధరపారియాత్రాదిగిరులయందు
మానసబిందుపంపాప్రముఖంబు లౌ, వర్ణితబహుసరోవరములందు
సురనదీముఖ్యవిశ్రుతమహానిమ్మగా, రమణీయతీరదేశములయందు
నందితరసికాఘంసందననైతర, ధప్రధానోద్యానతతులయందు
గీ, మలయపవనశరచ్ఛందఃపూర్ణవాదు, లలరువిల్కానిపనుపున • వలచినపుడు
వచ్చి తనసేవ యొనరింప • వామదేవుఁడద్రుజను గూడి యమితహర్షాభిఁ దేలె.

వ. ఇవిధంబున ఖండేందుమాళి యఖండానందరసైకవిగ్రహుండును నవాప్తనకల
కాముండును స్వాత్మరాముండును వస్త్రవేతరశూన్యండును నపరిచ్ఛిన్నండును
ద్రిగుణాతీతుండును నయ్యు లోకానుగ్రహార్థం బుమామహేశ్వరనామంబుల
లీలాగృహీతదివ్యమంగళవిగ్రహు లై నతమ్ముఁ గూర్చు బునర్జన్మంబు నొందిన
కందర్పునిఁ గృతార్థునిఁ జేయఁ దనడెందంబునం దలంచి శైలరాజనందనం
గూడి సకలసురాసురసమ్యగ్వాంఛితం బైనసుధారసంబునందు నించుకేనియు
వాంఛ సేయనిమహానుభావుం డామధురాధరయధరసుధారసంబు యథేష్టంబుగా
మాటిమాటికిఁ దనివి లేక కోలుచు నిజనేత్రానందకారణం బై నవశరీర
ప్రసూనసుకుమారంబై సర్వాతిశయలావణ్యపూరం బైనతదీయశరీరంబుఁ బలు
మాలు నవిరామంబుగా గాఢాలింగనంబు నలుపుచు నమృతహాదేవి యక్ష్మతిమ
ప్రేమాతిరేకంబునఁ బ్రకటికృతనిజవక్షోజకాఠిన్యసంరంభంబుగాఁ దనకు నొసఁ

గుపునఃపునఃపరిరంభంబుల సర్వతోధికప్రమోదంబునం దేలుచుఁ దత్తత్సమయో
చితంబుగా సప్రేమంబులు సదైన్యంబులు సజినయంబులు సదయంబులు సబహు
మానంబులు సంభ్రమంబులు సభూభంగంబులు సభయంబులు సప్రీడంబులు
సావలేపంబులు సస్మితంబులునగుచు మదనవిజయైకసాధనంబులు మోహసంపాద
కంబులు నగునయ్యిందీవరేక్షణనిరీక్షణజాలంబులం దగిలి యమృతమధురంబులు
నితాంతరనంబులు నతిచతురంబులు. మాధుర్యనిరస్తవిపంచీనాదంబులు సంవర్ధిత
శ్రోత్రమనఃప్రమోదంబులు నైనయాచిలుకలకొలికిపలుకుల కనురూపంబుగా
నర్మగర్భంబు లైనచమత్కారానుషంగతాక్రమంగంబులు సలుపుచు సర్వజ్ఞం
డయ్యు నననవక్రీడావిశేషసంజనితసంతోషపారవశ్యంబున నితరం జేమియు
నెఱుంగనివాడ పోలె నుండుచుఁ దత్తత్ప్రీడావసరంబుల నొండొరులకాశలం
బునకు సంతోషించి యనోన్యప్రశంస జరిగించుచు మిధఃకృతచుంబననఖరచే
ష్టాసరసస్థలాదికాంక్షానురూపనర్మకియాసముదాయంబునఁ బరస్పరంబు మిక్కు
టంబుగా రంజించుచు బహుకాలంబు కీడించి యంతట నప్పరమపురుషుం
డద్యుతప్రభావసంపన్నం బైననిజతేజం బాసాధ్వీతిలకంబునందు నిలిపిన నక్కు
సుమకోమలి భరింప నోపక దాని భూమియం దుత్పర్జనంబుచేసి నవ్విశ్వంభ
రయుఁ దాను సర్వసహ యయ్యుఁ బరమేశ్వర రేతోధారణంబునం దసమర్థయై
పావకుఁ బ్రార్థించిన నతం డప్పుడు ధరించియుఁ బిదపఁ దద్భారంబునకు విసివి
కృత్తిక లార్జ్వరయం దవ్వీర్యంబు గ్రీమక్రమంబున నిక్షేపించె నంతట వారును
దాని మోచుసామర్థ్యంబు దమకుఁ గలుగమి భావించి శీతలప్రవాహ యగు
గంగాతరంగిణియందు విడిచి రాభాగీరథియుఁ దత్తేజోభరణంబు దనకు వెక్కినం
బైనఁ దలంకి యాత్మీయం బగుశరవణంబుఁ జేర్చె నంతఁ గతిపయదినంబులలోన
సమృహేశ్వర తేజంబు కుమారస్వరూపంబునఁ బరిణమించి షడాననంబులఁ గృత్తి
కాస్తన్యపానంబు చేసి తత్కారణంబున షడాననుండును సదా కుమారత్వంబున
విలసిల్లుటం జేసి కుమారుండును నన నెగడినయబ్బాలునిఁ గొనివచ్చి సురనది
పార్వతీపరమేశ్వరులయొద్ద నునిచి యరిగిన సమృహేశ్వరుండును నిరతిశయమహి
ములైన జననీజనకులచేత నుపలాలితుండై దినదినంబున సభివృద్ధి నొందుచుఁ
బార్వతీనందనుండును మహేశ్వరతనయుండును వహ్నిసంభవుండును గంగాత్మ
జుండును గార్తికేయుండును శరవణోద్భవుండును ననునామంబులఁ బ్రసిద్ధి వహించి
జననమాత్రంబున స్వతస్సిద్ధం బైనమహానుభావంబున లోకోత్కృష్టుండై సకల
లోకగురు వైన జనకునివలన నఖిలవిద్యలు వడసి తదనుజ్ఞాతుండై సర్వసుపర్వ

మనఃపర్వంబుగా గీర్వాణసేనాధిపత్యధూర్వాహత్యం బంగీకరించి యమోఘం
 బై నశక్తిప్రభావంబునఁ ద్రిలోకకంటకుం డైనతాతకాసురు న్నైనన్యంబుగా సంహ
 రించి భువనంబుల కానందం బాపాదించె నప్పు డక్షమాారవరులనఁ ద్రైలో
 క్యరాజ్యంబు నిష్కంటకంబుగాఁ దనకుఁ జేరారుటకు సంతసిల్లి మహేంద్రుండు
 దనకూఁతు దేవసేన యనుకన్యకను నియుమాకుమారునకు సమర్పించి
 మహావిభవసమేతంబుగా వివాహం బు గరించిన సౌందర్యసాకుమార్యసాశీల్యా
 నిసమ స్తద్గుణవిరాజమాన యగునద్దేవసేన నకలజగజ్జననీజనకు లైనయత్తమా
 మలకు న్నవమృతాంబు సేయుచు మహనీయసుగుణనముదాయుం డైనచూ
 కార్తికేయునిఁ గుఱుభిమతభోగంబు లనుభవించుచు సుఖంబుండె. 40

సీ. అసమాస్త్రుఁ డిరితి • స్వస్సాధ్యమై, యమరహితం బై న•యలఘుకార్య
 నమోఽష్టాంశుఁ • సమహృత్తన, సాధించి హర్షిత•స్వాంతుఁ డగుచు
 విశ్వసమ్మాహన•విద్యాధురీణుఁ • జ్ఞాతులితజయలక్ష్మి • నతిశయిల్లి
 నీకలకంబుల•సంస్తుతుల్ గైకొని, యలవసంతాదులు • బలసి రాఁగ
 గీ, ననువమానమహావిభ•వాధ్యమైన, శ్రీపురముఁ జేరి యచట న•శేషలోక
 జనని యగుచక్రీనాయికఁ • గని విసేతి, నధికభక్తిప్రణామంబు • లాచరించి. 404

వ. ముకుళితకరకమలుండై యిట్లని విన్నవించె. 405

క. పరమేశ్వరి మీయానతి, శిరమునఁ దాల్చి చని తుహిన•శిఖరిసుతాశం
 కయలఁ గూర్చి నానుఁ, బరస్పరదృఢానురాగ•బద్ధహృదయులై. 406

క. అలఘులుం డగుచున్నట్లు, గలిగించి రతండు వేల్పు•గమికాడై దో
 ర్బలము దారకదైత్యుని, లహంబునఁ గూల్చె సురని•కాయములలర. 407

క. అని పిఁకగొట్టున విజ్ఞాపన ముఁ దీచిన సరోజ•బాణునిఁ గరుణ
 గనుఁగొని శ్రీలలితాంబిక, ఘనతరసంతోష మాత్మఁ • గడలుకొనంగ. 408

సీ. బహువిధంబుల మన్నించి • పంచశరుని, నధికసంప్రీతుఁ జేసి స•ర్వామరులును
 నకలశక్తులుఁ దనుఁ గొల్వ • జగము లేల, శ్రీమహారాజ్ఞ దనమహి•ప్రియునిఁ గూడి.

క. అని యిట్లు కలశజన్మన, కనిమివవినుతపృభావుఁ • డగుహయవదనుం
 డనుపమదయతో నెఱిఁగి, చిన నమ్మని సంప్రమోద•చిత్తుం డయ్యె. 410

సీ. సకలకల్యాణదా•యక మయి సర్వపాపఘ్నమై యత్యంత•పావన మయి
 ద్వైపాయనప్రణీతం బయి తనరి బ్రీహ్మాండపురాణ • మైనయట్టి
 శ్రీలలితాంబచరిత్రంబు ధాన్యవా,ట్యమరేశ్వరస్వామి • కర్పితముగ
 డెలుగున రచియించె • నిలఁ బ్రసిద్ధంబుగా, బాహుతీశంకర•పాదభక్తుఁ

గీ, డాతుకూచికులోద్భవం • డయ్యనార్యపాత్రుఁ డుభయభాషాకవిఁనిఁత్రుఁ డైన
యూదిమూర్తికి నావిత్రహనాంబిక కును, సుతుఁడు పాపనసుకవి నన్యతలు మెచ్చ.

—◆— ఆశ్వాసాంతము. —◆—

శా. ఇ క్తస్యోమనురాగ రాగరసమంభచ్చేలజాన్యబం

సక్తాలోకనజాల జాలనిర్మలం: శాస్త్రాన్ని

వ్యక్తపాదచసార సారసాక్షి సమ్యక్సద్భావనో

దిక్పానుగ్రహః . . . శ్లో. భృత్యురేంద్రాగ్రామకా.

క. ప్రకృతిమహాదాదీః రాగారప్రదీపంభవ్యత నలుపుచు సర్వజ్ఞం

సత్పదుచ్చారణసద్య కలి. నిజవాచక కృత్యసంస్కృతి. శృంబున నితరం బేమియు ఉత్పాదము. చండభ సుకోటికోటి కృత్యము. వసరంబుల నొండొరులకాశలం

త్తుండల్ని పతానరాజు * కోపెల్లగించుచు మిథఃకృతములననఖరచే

ఖండలగిరిముఠా ౩ మాన్యము సరాధిరా

త్వార్థం. మ. శలుషవర్గదండనా. రమపురుషం

గగ్గము.

ఇది శ్రీభ. వీశంకరకవుణాకటాక్షవీక్షాన చరనానాగు హారణసుల్బ

కవితావై భ వాపస్సంబసూత్ర పరాశరగ విలస దాత్తు. శివంశ

సంభ వాన్యునామాత్యపౌ త్రాదిమూర్తి నామసహస్రము

నకలనుకవిజనవిధేయు పాపయనామకై పింఛె నంతట వారును

శ్రీమదైశ్వర్యలలితాంబికాభాగ్యం పవాహయగః

అ. పబ్లికేషన్

మహామయము

ಮಿ.

